16940/B
P.XX AIT

DR. ERNST DARMSTAE[illegible]
No. 15 B
COLLECTION

Digitized by the Internet Archive
in 2016 with funding from
Wellcome Library

https://archive.org/details/b28771667_0002

ISAACI CASAUBONI

ANIMADVERSIONUM

IN

ATHENAEI DEIPNOSOPHISTAS

LIBRI QUINDECIM

EDITIO NOVA, APPENDICE AUCTA.

TOMUS II.

ANIMADV. LIBROS VI – X. CONTINENS.

LIPSIAE 1843

IN LIBRARIA KUEHNIANA.

(T. O. Weigel.)

WELLCOME
HISTORICAL
MEDICAL
LIBRARY

LIBRARIUS LECTORI.

Quum Iſaaci Caſauboni Animadverſiones in Athenaeum nec Schweighaeuſerus integras repetiverit, Dindorfius autem ab editione ſua plane excluſerit, novam earum editionem a deceſſore quondam noſtro inchoatam ad finem perducere placuit. In quo negotio paullo aliter eramus verſaturi lectorumque commoditati magis conſulturi, niſi voluminis primi ante hos quadraginta annos editi norma ſequenda fuiſſet.

ISAACI CASAUBONI

ANIMADVERSIONUM IN ATHENAEI DIPNOSOPHISTAS

LIBER SEXTUS.

Caput Primum.

Nexus horum librorum. Auctor fabulae Ποίησις. p. 393.
ἀπαγορεύειν. αἴρειν δάκτυλον. *Diphili drama* Ἑλενηφοροῦντες. *Feſtum* Ἑλενηφόρια. *Orator Cothocides. Anaxilae* Εὐανδρεία. *Briareus* τὰς λόγχας ἐσθίων. *Praeſtigiatores qui enſiculos vorabant.* ὀψωνεῖν Νηρηΐδας. *Vendere* ἴσον ἴσῳ.

Etiam hic liber ſermones refert habitos inter guſta- p. 394.
tionem et legitimam coenam, ſicut diximus quarti initio. Apparet moris fuisse ut ſatis longa interponeretur mora inter utrumque cibum. nam hoc intervallo temporis facit auctor pronunciata eſſe, quae ipſe libris quarto, quinto, et ſexto eſt complexus. Sed iam coena inci- p. 395.
piebat apponi cum ea dicerentur quae liber iſte continet. Ait enim non longe a principio, *ἐπεισῆλθον ἡμῖν παῖδες, πλῆθος ὅσον ἰχθύων φέροντες,* et sub finem iterum, *παρεφάνη πλῆθος οἰκετῶν τὰ πρὸς τὴν ἐδωδὴν εἰσκομίζοντες.* Ordo in his ſermonibus, qui quidem e rerum natura pendeat de quibus agitur, nullus eſt: ineſt tamen aliquis ab auctoris ingenio et diſpoſitione profectus. Elegantiſſimo enim artificio variae de variis rebus diſſertationes ita invicem nectuntur, ut anuli catenarum. Prior ſemper ſermo poſteriori anſam praebet:

poſterior ex priore ortus non ante deſinit, quam novae alicui disputationi occaſionem produxerit. Praecipua libri huius capita adnotata ſunt ab auctore non longe a principio: item a nobis cum cura in operis totius ſynopſi. Initio producuntur eclogae aliquot veterum poetarum, quibus comparantur inter se comoedia et tragoedia. Nam cum primis libri huius verbis dixiſſet auctor, Timocratem ſodalem ſuum novos a ſe ſubinde ſermones exigere: nata inde eſt occaſio recitandi verſiculos Antiphanis, qui comoediam contendens cum tragoedia, dixerat, omnia in illa nova et inaudita eſſe afferenda: in hac omnia vulgata et omnibus nota. Similiter et caeterae partes invicem connectuntur: quod facile obſervabunt lectores, ſemel a nobis admoniti. Ait, *ὑπομνήσομέν σε τὰ παρ' Ἀντιφάνει λεγόμενα ἐν Ποιήσει.* Nolim temere fidem librorum damnare, qui in Antiphanis nomine hic conſentiunt: puto tamen *Poëſim* quae hic nominatur, eam eſſe fabulam, quam pars veterum criticorum Ariſtophani adſcribebat pars Archippo. Auctor vitae Ariſtophan. *Ἔγραψε δὲ δράματα μδ.* (Suidae codd. *νδ.*) *ὧν ἀντιλέγεται τέτταρα ὡς οὐκ ὄντα αὐτοῦ. ἔστι δὲ ταῦτα.* Ποίησις, Ναυαγὸς, Νῆσοι, Νιόβη· *ἃ τινὲς ἔφασαν εἶναι τοῦ Ἀρχίππου.* qui Antiphani attribuat, novi praeterea neminem neque vero dubium est, ſocordiâ exſcriptorum Antiphanis et Ariſtoph. nomina multis locis fuiſſe corrupta, altero alterius loco poſito. Verſus 12. eſt hypermeter: *Ἥξει πάλιν τί πείσεθ' ὅταν μηθὲν δύνωντ' εἰπεῖν ἔτι,* duo nempe in unum conflati: ſed quorum priorem etiam membranae exhibent imperſectum. Sic illae:

> *Ἥξει, πάλιν τ' ἄπεισι . . . . . .*
> *ἔπειθ' ὅταν μηδὲν δύνωντ' εἰπεῖν ἔτι,*
> *κομιδῇ δ' ἀπειρήκασιν ἐν τοῖς δράμασιν,*
> *αἴρουσιν ὥσπερ δάκτυλον τὴν μηχανὴν,*
> *καὶ τοῖς θεωμένοισιν ἀποχρώντως ἔχει.*

Aſcripſimus pluſculos verſus, quia eos interpres accipit contra mentem poetae: qui hoc potius voluit: tragicos quando ipſis haeret aqua, ut neſciant quid dicant, ſed plane in textura fabularum ſuarum ſunt ita impediti, ut victos ſeſe fateri neceſſe habeant, machinam attollere loco digiti aut manus: atque ita ſpectatoribus ſuis abunde ſatis facere. Ineſt in his, quod non attendunt docti, tacita comparatio tragicorum poetarum cum athletis quod declarant voces: *ἀπειρήκασιν* et *αἴρειν δάκτυ-*

λον, athletae cum antagoniſtis palmam de ſe coguntur p.396.
concedere, *ἀπαγορεύειν* dicuntur: ſolitique iidem in teſtimonium *ἥττας*, manum attollere, ut ex Plutarcho atque aliis notum. poetae huic *αἴρειν δάκτυλον*, quod Plutarcho *τὴν χεῖρα ἀνατείνειν*. Ergo ut athletae victi manum tollunt: ſic tragici cum expedire ſe non poſſunt, machinam, id eſt, Deum e machina repente faciunt prodire. ſed melior longe conditio tragicorum: illi enim cum manum tollunt, victoriam amittunt, hi machinam tollentes vincunt, et ſpectatoribus ſuis abunde ſatisfaciunt. Verſu decimo ſeptimo tolle vocabulum ſuperfluum *κᾆπειτα*: verſum enim vitiat, nec multum ſententiam adjuvat. In penultimo ſenum comicorum nomina ſunt Chremes et Phidon. Probabam ſcribi, *Χρέμης τίς, ἢ Φείδων τίς ἐκσ.* mutato accentu in vocula *τίς*, commodiore aliquanto ſententia. ſed vulgatam lectionem firmat ultimus verſus. Scribe deinde, *Δίφιλος δ' ἐν Ἑλενηφοροῦσι*, feſti nuncupati *Ἑλενηφόρια* Pollux meminit extremo opere. Codex Huraldinus, *ἐν Ἐλεωνηφρουροῦσι*, quaſi fuiſſet hujus Diphileae fabulae index, *Οἱ Ἐλεώνην φρουροῦντες. Praeſidium Eleonae.* non placet, non una de cauſſa. Sequitur Timoclis elegantiſſimus locus, qui ita incipit, *Ὦ 'τὰν ἄκουσον ἤν τί σοι μέλλω λέγειν*, ubi malim *ὅ τί σοι μέλλω λ.* aut, ut ſcribitur alibi, *δοκῶ λέγ.* In eo verſum hunc, *Ὀφθαλμιᾷ τις; εἰσὶ Φινεῖδαι τυφλοί*, ſic edidimus fidem ſecuti Abbreviatoris: in cujus Excerptis ita ſcriptum diserte. Quod ſi haec lectio vera eſt, de Phineo aliter quam alii ſenſit Timocles. Non enim Phinei liberos, ſed ipſum oculis captum narrant poetae. In Stobaeo editum, *ἴσιφον ἴδε τυφλὸν*, nec multo aliter veteres Athenaei membranae *οἶσι φινίδε τυφλόν.* docti emendant ex conjectura, *οἰδίπουν εἴσιδε τυφλόν.* nos legebamus, *Φινέ' εἴσιδεν τυφλόν.* quam *γραφὴν* et Turnebus in ſuo codice adnotarat. Teſtificati ſunt quidam, reperiiſſe in veteribus, *εἰσὶν Ἀρνίδαι τυφλοί*, de quo docti cogitent. Nos vero conſenſus omnium MSS. de quibus aliquid exploratum habemus, impellit, ut Diphilum a caeteris diverſum poetis, ita ſcripſiſſe ut editum eſt, cenſeamus. nam etiam in magni Meſſaei codice ita liquido ſcriptum. Orator Cothocides qui Demoſthenem irriſit propter ſubtilem diſtinctionem inter *δοῦναι* et *ἀποδοῦναι*, eſt Aeſchines. Utriusque loci extant hodieque, noti vel iis qui nondum aere lavantur. Verſuum Alexidis ultimus eſt,

'Αποδεδώκαμεν τὸ μὴ προσῆκον ἐμοὶ λαβεῖν. Scribendum, ἀπεδώκαμεν. Idem mendum in altero ejusdem, Οὐκ ἀλλ' ἀποδέδωκας ἐνέχυρόν που λαβών. concinna metrum, Οὐκ· ἀλλ' ἀπέδωκας, ἐνέχυρον δή που λαβών. Anaxilae Εὐανδρείαν alibi nominatam non reperio. ea vox *fortium virorum proventum* ſignificat. Inde hi ſunt verſus, Καὶ τὰς παλαίστρας σοι μὰ τὴν γῆν μὴ σύ γε δῷς, 'Αλλ' ἀπόδος. καὶ δὴ Φέρουσ' ἐξέρχομαι. Emendo libris melioribus deficientibus, Καὶ τὰς παλάθας ἐμοὶ, μὰ Γῆν, μὴ σύ γε δῷς, 'Αλλὰ ἀπόδος. Dalecampius aliter conjiciebat, Καὶ τὰς παλευτρίας μὰ Γ. Briareus ille de
p. 397. quo paulo poſt Timocles, ὁ τοὺς καταπέλτας τάς τε λόγχας ἐσθίων: vel praeſtigiator fuit de genere eorum qui enſes ſingebant se vorare, quorum mentio apud Plutarchum et alios, vel, quod potius putem, Thraſo aliquis et glorioſus miles, qui de robore ſuo et pugnis ſolitus inverecunde ſe jactare. de hujusmodi hominibus vulgo dicere ſolemus, *il mange les charrettes ferrees*, cui ſimillimum eſt iſtud Graeci poetae dictum, *qui catapultas et lanceas comedit*, in quo etſi alluſio eſt ad praeſtigiatores de quibus locuti ſumus: de iis tamen non recte haec dicantur. Soliti enim thaumatopoei illi, quo facilius fidem invenirent, parvos enſes vorandos ſuſcipere. ideo Plutarchus, τὰ Λακωνικὰ ξίφη διὰ μικρότητα καταπίνουσιν οἱ θαυματοποιοί. ſimiliter et Gregorius Palamas Theſſalonicae Archiepiſcopus, ſcribit, praeſtigiatores ſolitos λιθίδια καὶ σιδήρια καταβροχθίζειν. Comicae licentiae eſt loquendi genus quo utitur aliquanto poſt Athenaeus, ut illatorum menſae piſcium copiam ſignificet: μονονουχὶ γὰρ καὶ τὰς Νηρηΐδας ὀψωνήκει, *ipſas propemodum Nereïdas erat opſonatus*. quid Nereïdibus commune eſt cum piſcibus qui proſtant in foro? Euſtathius, 'Ιλιάδ. ρ. Φαύλη δὲ σύνθεσις ὄψου, οὐ μόνον τὸ ἀσυμμέτρως ὀψωνεῖν, κατὰ τὸν κωμῳδούμενον ὀψωνεῖν τὰς Νηρηΐδας, διὰ τὸ πολυτελὲς τῆς τῶν ἰχθύων ἐξωνήσεως. Addit ſtatim, καί τις τῶν παρασίτων καὶ κολάκων ἔφη, τὸν Ποσειδῶ πέμπειν τῷ Νεπτουνίῳ ἡμῶν τοὺς ἰχθῦς· οὐ διὰ τῶν ἐν τῇ 'Ρώμῃ ἴσον ἴσῳ πωλούντων, ἀλλὰ τοὺς μὲν 'Αντίου κεκομίσθαι, etc. quae ſic erant vertenda, *paraſitorum et adulatorum dixit aliquis, Poſidonem piſces miſiſſe Neptuno noſtro, non per eos qui Romae piſces argentum contra vendunt, ſed eorum alios Antio fuiſſe advectos: alios*, etc. aliud longe eſt διὰ τῶν, quam διὰ τοὺς: quod non obſervant in-

terpretes. quid ſit vendere *ἴσον ἴσῳ*, declarant Diphili verſus,

Γόγγρον μὲν ὥσπερ ὁ Πρίαμος τὸν Ἕκτορα,
ὅσον εἵλκυσεν, τοσοῦτο καταθεὶς ἐπριάμην.

Larenſem vocant iſti paraſiti Neptunum, vel Neptunium, quaſi Neptuni filium: non aliam ob cauſſam, niſi ob ingentem iſtam piſcium copiam quam inſulſe et paraſitice?

Caput Secundum.

Emendantur loci multi veterum poëtarum apud Athenaeum. ἀνδροφόνος, ſceleſtus. πέμφιξ, et πεμφής. Diphili Mercator. *Archippi fabula* Piſces.

Venustissimi ſunt illi verſiculi ex Amphidis Impoſtore, quibus graphice deſcribitur ſuperbia et improbitas piſcariorum Athenienſium. Etſi autem ſatis perſpicua in illis mens poetae, ſi quis mediocrem adhibeat attentionem; quia tamen neque editi ſunt ſine mendis, neque recte ab interpretibus expreſſi, eos hic aſcribam emaculatos, et interpretabor, ſi prius tamen hoc monuero, ratam nimis eſſe locutionem, quam initio hujus *ῥήσεως* Diphilus uſurpavit. *Πρὸς τοὺς στρατηγοὺς ῥᾷόν ἐστι μυρίαις Μοίραις προσελθόντ' ἀξιωθῆναι λόγου.* pro eo quod dixiſſet alius *ῥᾷόν ἐστι μυριάκις*, dixit *μυρίαις μοίραις*. p. 398.
quod genus dicendi idiotiſmus noſter uſurpat. Sed eos verſus de quibus dicere inſtitueram videamus.

Οὓς ἂν ἐπερωτήσῃ τίς, ἢ λαβών τι τῶν
παρακειμένων ἔκυψεν ὥσπερ Τήλεφος
πρῶτον σιωπῇ, (καὶ δικαίως τοῦτό γε·
ἅπαντες ἀνδροφόνοι γάρ εἰσιν ἑνὶ λόγῳ.)
ὡσεὶ προσέχων δ' ὅδ' οὐδὲν, οὐδ' ἀκηκοὼς,
ἔκρουσε πόλυπόν τιν'· ὁ δ' ἐπρήσθη, κ' οὐ λαλῶν
ὅλα ῥήματ' ἀλλὰ συλλαβὴν ἀφελὼν, τάρων
ὀβολῶν γένοιτ' ἄν. ἡ δὲ κέστρ' ὀκτὼ 'βολῶν.
τοιαῦτ' ἀκοῦσαι δεῖ τὸν ὀψωνοῦντά τι.

Non poterat pingi *γραφικώτερον* faſtus iſtorum hominum. *Iſtos*, ait, *ſi rogaveris*, Quanti? *alius ſumens in manus aliquid eorum quae forte aderunt, caput demittet*

ut Telephus, ac primo tacebit, (quamquam jure hoc quidem: omnes enim uno verbo piſcarii ſcelerati ſunt): alius tanquam non advertat animum, et quaſi nihil audiverit, polypum aliquem percutiet: alius incandeſcet, ac verbis integris loqui aſpernans tuor, inquit, *obolis emas licet: at ſudis haec octo obolis. Haec audienda ſunt ſi quid obſonari velis.* Numeri enallage tenebras magnas offudit his verſiculis, alioquin parum obſcuris, etſi quid apud poetas frequentius? Sic igitur Amphis, cum dixiſſet οὖς, ſubdit λαβών: quod exponendum ut expreſſimus. nam omnino de piſcario capi debent iſta, ἢ λαβών τι τῶν παρακειμένων. item illa ſequentia, ἔκρουσε πολύπον τινα, quibus mire exprimuntur geſtus piſcariorum emtores faſtidientium, ac ne reſponſione quidem dignantium. τὶ τῶν παρακειμένων intellige cultrum, aut ſimile quid aliud, tabulae vel menſae illi impoſitum, ſuper qua proſtant piſces. Vox πρῶτον alterius fortaſſe locum occupavit: etſi ferri poteſt. ἀνδροφόνους Graeci vocant omnes inſigniter improbos. Libro nono coquus praecipit diſcipulo ut ſit ἀνδροφόνος: id eſt, ut in aedibus divitum omni fraudum genere utatur. in eodem Gnathaena meretrix appellatur ἀνδροφόνος. Athenaeus mox, διδάσκων αὐτὸν τίνα δεῖ λέγοντα πρὸς τοὺς ἀνδροφόνους ἰχθυοπώλας ὠνεῖσθαι ἃ βούλεται. Omnino autem λαλῶν ῥήματα verum eſt, non λαβών. et κέστρα non eſt *mugil* (κεστρεὺς enim is dicitur) ſed quam alii Graeci σφύραιναν vocabant. Latinis, *ſudis*. Praeter Varronem et Plinium, Gloſſae: *Sudis,* σφύραινα ἰχθὺς, καὶ σκόλοψ. τάρων pro τεττάρων et *tuor* pro quatuor. In ecloga ſequente ex Diphilo, male accipiunt haec, Ὀκτὼ λάβοις ἄν; εἴπερ ὠνῇ τὸν ἕτερον.

Ὦ 'τὰν λαβὲ καὶ μὴ παῖζε τοὺς οὐ δεῖ· παράτρεχε.

perſonas ita diſtingue. qui emturit piſces, ait, *Viſn' tu octo obolos?* pro duobus videlicet mugilibus, de quibus dixit, πόσου τοὺς κεστρέας πωλεῖς δύ' ὄντας; igitur petenti decem offert octo. reſpondet piſcarius, εἴπερ ὠνῇ τὸν ἕτερον. accepturum ſe octo obolos: ſed pro altero tantum mugile. Ait deinde emtor, *Sume o bone* octo obolos et ambos da piſces, neque *nos puta dignos quos illudas.* at piſcarius, *aufer te hinc curriculo.* Xenarchi pulcherrimi verſus de vaframento piſcariorum
p.399. ad irrigandos piſces in foro, nihil variant in membranis, penultimus tamen manifeſtus eſt vitii, Κατέχεε, κατὰ καὶ δὲ τῶν ἰχθύων ἅπαξ ἐπάνω. Lege, Κατέχει· κατὰ

δὲ τῶν ἰχθύων ἀπαξάπαν. Εἴποις γ' ἂν αὖ. In Antiphanis teſtimonio diſtingue,

— ἔδωκαν τῶν νεκρῶν ἀναίρεσιν
τούτῳ· κομίσας ὁ δ' ἐξέβαλ' εὐθὺς οἴκαδε.

junge τὸ οἴκαδε cum remotiore verbo κομίσας: nam ſi referas ad ἐξέβαλεν, legendum eſſet οἴκοθεν. Qui affertur inter caeteros ex Pylaeis Alexidis, Φόρους· μονονουχὶ δεκατεύουσι γὰρ Τὰς οὐσίας, pede uno decurtatus eſt: ita absque dubio replendus, Φόρους· ἡμῶν μονονουχὶ δ. Idem poeta alibi de piſcibus, Τῆς οὐσίας γάρ εἰσιν ἡμῶν ὤνιοι. In ſeptimo eorum qui ex Lebete recitantur, Τῆς ἀξίας ἀγαπῶσιν, conciſe dictum pro τῆς ἀξίας τιμῆς πωλεῖν ἀγαπ. alioquin eſſet ſcribendum τὴν ἀξίαν, Cum ait, Κἀνταῦθα καὶ γραῦς, καὶ γέρων, καὶ παιδίον Πεμφεῖς ἅπαντες ἀγοράσουσι κατὰ τρόπον, hoc ſignificat: Legem modo recitatam Ariſtonici, adeo vendendi cupidos piſcarios reddidiſſe, ut jam vel anus aliqua aut ſenex quivis, aut puer denique poſſit ab illis mercari ſe fraude ſua, ut erat in 12 Tabulis Πεμφεῖς eſt, πνοὴν ἔχοντας: *viventes adhuc et ſpirantes*. Piſces non ſpirant quomodo caetera animalia, (etſi Hippocrates in libro De flatibus πάντας ἰχθύας ἀναπνεῖν ſcribit, et ita placet etiam Plinio), ſpirant tamen naturae ſuae lege, et ἀναλόγως ea reſpiratione quam philoſophi non ἀναπνοὴν ſed διαπνοὴν vocant. ſunt qui ἐμπνοὴν proprie dici velint. Clemens Alexandrinus Stromat. lib. 7. τί οὖν φασι περὶ τοῦ θεοῦ; πότερον διαπνεῖται, ὡς τὸ τῶν δαιμόνων γένος; ἢ ἐμπνεῖται μόνον, ὡς τὰ ἔνυδρα, κατὰ τὴν τῶν βραγχίων διαστολήν; ἢ περιπνεῖται καθάπερ τὰ ἔντομα κατὰ τὴν διὰ τῶν πτερύγων ἐπίθλιψιν τῆς ἐντομῆς. πέμφιξ, ſive πεμφὶς, eſt *flatus, anima*. Heſychius interpretatur ψυχὴν ὀρνίθων. Lycophroni πεμφίδες ſunt animae deſunctorum, iſto verſu de Ulyſſis in orcum deſcenſu, ἀκούσει κεῖθι πεμφίδων ὄπα. Inde πεμφὴς, *habens flatum, ſive animam*. In antiquis et Athenaei et Epitomes πεμφθεὶς exararum erat, quod etiam defendi poteſt. Paulo poſt cum ait, Εἶτ' εἰς νέωτα φησὶ γράψειν κρεμαμένους: obſerva ſermonis compendium, quod interpretes decepit pro πωλεῖν τοὺς ἰχθύας τοὺς ἰχθυοπώλας κρεμ. Expoſitio pendet ex praecedentibus. dixit enim lege nova cautum eſſe, ne quis piſcarius piſces vendat niſi ſtans. nunc addit, auctorem hujus edictum ſequente anno aliud eſſe promulgaturum in hanc ſententiam. Ne quis piſcarius piſces vendat niſi pendens.

Legis utriusque ratio eſt eadem: ſed haec poſterior efficaciſſima erat futura. Quintus verſus allatae χρείας ex Antiphanis *Miſoponero*, Καὶ παιδαγωγοὺς αὖθις, ὧν μείζωγε . . . μαίας νὴ Δία ex membranis ſanari nequit: omnes enim ſimiliter depravatae. Conſtat verſus duos in unum eſſe conflatos, deperditis non paucis dictionibus. Lego, Καὶ παιδαγωγοὺς αὖθις ἐξωλεστάτους· Ὧν μεῖζον οὐδέν ἐστι κακὸν νὴ τὸν Δία. *Scythae*, ait, *non introducunt in aedeis ſuas neque nutrices infantibus*
p. 400. *ſuis, neque pueris paedagogos, quae duo ſunt mala peſſima,* deinde auctor in nutrices acrius invehitur: quas ait deterius malum eſſe quam ſint paedagogi, aut etiam impoſtores et plani. Non falſo ea praedicare poetam de nutricibus, norunt qui earum moroſitatem, arrogantiam, ἀπληστίαν, et malignitatem, domi ſuae quotidie experiuntur. Penultimum verſum ſcribo et expleo, Καὶ μετά γε τοὺς τραπεζίτας, ἔθνος ἕτερον. Deinceps laudatur Diphilus ἐν Ἐυπορίῳ· malim Ἐμπόρῳ, ut paulo poſt, et libro ſeptimo legitur. ſic nominabatur et Philemonis fabularum una. Plautus, *Graece haec vocatur Emporos Philemonis: Eadem Latine Mercator Marci Accii.* laudatur Varroni et Pacuvius in *Mercatore.* Corrige Harpocrationem in ναύκληρος, ubi citatur Diphilus ἐν πόρρω. ſcribe, Δίφιλος Ἐμπόρῳ. Corruptus eſt et hic verſus paulo poſt, Ληφθῇ νέων τις, καταπεπτώκασ' εὐθέως. etſi ita MSS. omnino tamen legendum καταπεπώκασιν, *devorant:* et ita recte Dalecamp. ſenſus lectionis huius eſt. Si verſa navi juniorum aliquem cete prehendant, illum ſtatim devorant. ſed enim cete non ſolum pueros juvenes verum et parectatos, et viros τελείους, et ſenes abſorbent, omnesque obvios cujuscumque aetatis aut ſtaturae. Lego, Ληφθῇ νεώς τις, hoc ſenſu: ſi navem, aut e navi tabulam aliquis naufragus, viam ad ſalutem quaerens, prehenderit, ſaepe tamen nihil agit miſer: cum enim aquarum periculum evaſiſſe videbitur, in feras marinas incidet, a quibus perdetur. Ita legendum eſſe docent illa in ſuperiore verſu, εἶθ' ὡς γίνεται, *ut fieri ſolet,* nam in naufragio nunquam non fit, ut lacerae navis tabulae prehendantur. Addit, Ἐξ ὀνόματος δ' ἰχθυοπώλου μνημονεύει Ἑρμαίου Αἰγυπτίου Ἄρχιππος ἐν Ἱππεῦσι. Corrigendum ἐν Ἰχθύσιν, et *equites* in *piſces* vertendi. Primum, poetae hujus *Equites,* nusquam in libris veterum, deinde libro ſeptimo, ubi iterum hi verſus deſcripti,

veram lectionem invenias. Hic eſt Archippus comicus, quem ut poetarum omnium *φορτικώτατον*, et ineptiſſimum ab aequalibus irriſum ſcribit Ariſtophanis ſcholiaſtes ad Veſpas. *Piſces* Archippi et noſter ſaepius laudat, et Pollux lib. 10. cap. 5. idem lib. 6. cap. 3. ait *παντοπωλίαν* verbum eſſe Archippi in piſcibus. meminit et Harpocration in *πάλιν αἱρετός*. Verſus inde hic deſcripti ſententiam hanc continent: Hermaeum piſcariorum impuriſſimum, piſces vendere non integros, ſed aliqua parte imminutos, ad majus compendium: puta, ſquatinam et muſtellam degluptos: lupos exenteratos. Longe aliter Dalecamp. ſed non animadvertebat, pro *ἐντέρων*, quod hic legitur, ſcribendum eſſe ex libro 7. *ἐντερεύων* aut *ἐξεντερεύων*.

Caput Tertium.

Synizeſis initio verſus familiaris. ὠθισμὸς, ἀγορὰ εὔοψος. *Φρυκτὰ aut Φρυκτοί.* τηρεῖν *pro* τήρει, *aut* τηρεῖν δεῖ. *Opſonomi.* δυσώνης. *Pherecratis* Μένδηροι. *Philonidae* Cothurni. *Phrynichi* Tragoedi. Τιμιοπώλης ἤγανον. κέραμος. p. 401. *Ariſtophanis comici patria. alia non pauca.*

Anaxandridae comici verſus ex Ulyſſe deſcripti et mutile editi erant, et depravate. Quae deerant, ex membranis adjecimus: quae corrupta ſunt an ex ingenio valeamus emendare, experiamur. Prius tamen exponendi ſunt nobis duo verſus illi quos MSS. ſuggeſſerunt. Ἐπὶ τίνα δ' ἄλλην τέχνην, ὦ χρηστὲ σὺ Τὰ στόματα τῶν νεωτέρων κατακάεται; Age, inquit, dic mihi, o bone, quae ars eſt alia, cujus gratia juvenes ora ſibi comburant? Ut integra ſit ſententia, ſupplendum, quemadmodum propter noſtram artem (hoc eſt, piſces quos capimus) fieri ſolet. Memineris quam ferventiſſimos cibes adamaſſe veteres popinones: qua de re dictum eſt libro primo. Addit poëta, ut quidem nos ſcribimus,

Ἦ ὠθισμός ἐστι δακτύλων τοιοῦτος, ἢ
καὶ πνιγμὸς, ἐὰν ταχὺ μὴ δύνηται καταπιεῖν,
ἀλλ' οὐ μόνη γὰρ τὰς συνουσίας ποιεῖ
εὔοψος ἀγορά;

Ita prorſus eſt ſcribendum, nam in hiſce omnibus operam oleumque docti viri perdiderunt. Offendit jam olim exſcriptores principium hujus verſus, *ἢ ὠθισμὸς*, itaque omnium ſuffragiis recepta eſt inepta vox *ἠθισμὸς*, quae et Dalecampio placita, illa vero iſto loco ridicula eſt *ἀπαξαπλῶς*. Synizeſis initio verſus exemplo Homeri, *ἢ οὐχ ἅλις*, et *ἢ οὐχ ὁράᾳς*. Senſus eſt: Artem eſſe nullam niſi piſcatorum, propter quam ſic digiti collidantur, atque adeo homines ſeſe ipſi ſtrangulent, ſi deglutire ſtatim non queant quod in os injecerint. Solam eſſe denique piſcium copiam, quae convivantium menſas inſtruat. Studioſi conferant aliorum interpretationes: veſtigium verae ſententiae vix reperient. *ὠθισμὸς* proprie de conferta turba dicitur, ubi alius alium impellit. Theocritus, *ὠθεῦνθ' ὥστε ὕες*, elegantiſſime hic uſurpatur de digitis plurium manuum, quae omnes eandem ſimul petant patinam. elegantiſſime etiam *πνιγμὸν* adjicit, ut ſummam aviditatem oſtendat eorum qui piſces amant. *εὔοψος ἀγορὰ*, *forum ubi piſces abundant. ὄψον piſcis.* Sic accipe et in Timoclis verſibus de Corydo paraſito. *Ἀγορὰν ἰδεῖν εὔοψον εὐποροῦντι μὲν Ἥδιστον.* lege ſequentes ibi verſus, nihil niſi piſces nominat. Significat, tunc maxime agitari convivia, cum piſcium magna copia in foro. Sequitur, — *τίς δὲ συνδειπνεῖ βροτῶν Φρυκτοὺς καταλαβὼν ἢ κορακίνους; ἢ μηδέν;* fruſtra haec conati ſunt interpretari. corrigenda prius erant. Scribe, *Φρύκτ' οὐ καταλαβὼν, ἢ κορακίνους ὠνίους, Ἢ μαινίδ'; ὦρ.* quis eſt mortalium, ait poeta, qui convivium inſtituere velit, aut poſſit etiam ſatis laute, ſi nulli reperiantur venales piſces, aut ſaltem piſciculi? *Φρυκτὰ* vel *Φρυκτοὺς*, omiſſis vocibus *ἰχθύδια* vel *ἰχθῦς*, vocabant piſces minutos qui et edebantur et vaenum exponebantur fricti. Heſychius, *Φρυκτὰ, ξηρὰ ἰχθύδια εὐτελῆ.* Simillime *ἑψητοὺς* appellabant
p. 402. piſciculos qui cocti vendebantur. Meminit autem poeta phryctorum, coracinorum, et maenidum, hoc ſignificans: ſi meliores et laudatiores piſces nequeant reperirri, *κατὰ δεύτερον πλοῦν* etiam iſtos expeti. Alioquin magna iſtorum erat vilitas: quos quidem Alexis comicus libertinis relinqui vult, indignos qui a proceribus gulae

edantur. Ἀπελευθέρων, inquit, ὀψάρια θηρεύουσί μοι, Τριχίδια, καὶ σηπίδια καὶ Φρυκτοὺς τινάς. Loco vulgatae ſcripturae ἢ μηδὲν, quae ferri nequit, emendavimus, ἢ μαινίδα, volentibus, opinor, omnibus eruditis. Verſu penultimo pro ἀρίστου πύλας, ſcribendum videtur εἰς ᾅδου πύλας. ſed in eo verſu ſatisfacere nobis nondum quiti ſumus. Etiam in ſuperiore quid appellentur ἑφθὰ πρόσωπα piſcium neſcio. Fortaſſe ἑφθοῖς πατανίοις, *patinis jurulentorum piſcium*. Subjiciuntur verſus Alexidis, quibus pronuntiat poeta, omnem pauperem qui piſces emat multos ſaepiusve, neceſſario graſſatorem eſſe nocturnum ac praemiatorem. Itaque ſi cui veſtis ablata noctu fuerit, mane veniendum eſſe in forum piſcarium; et emptores ibi obſervandum. Nam ſi aliquem viderit robuſtum et valentem pauperem anguillas a Micione ementem, huic ſtatim manus eſſe injiciendas, et in carcerem obtorto collo rapiendum. Omnia in Graeco planiſſima: niſi quod εἶτα poſitum pro itaque. τηρεῖν et ἀπάγειν, pro τήρει, et ἄπαγε, ut in oraculo quod habetur hoc ipſo libro, Καί συ Φέρειν τιμῆεν ἐμοὶ γέρας, vel quod eodem redit, τηρεῖν δεῖ et ἀπάγειν δεῖ. Graecanicae elegantiae translatitium genus notum omnibus, queis noti poetae. item illud Ariſtotelis, πρῶτον εἰπεῖν, id eſt, εἰπεῖν δεῖ. Scribe mox, Τοῦτο νόμιμόν ἐστι βέλτιστ' ἐνθάδε Κορινθίοισιν, ἐὰν τ. non, Κορινθίοις, ἵν' ἐάν τ. quo enim τὸ ἵνα? idem mendum in iſtis Alexidis de cauponum fraudibus, libro decimo, — ἐν τοῖς συμποσίοις ἵν' οὐ πίνετε Ἄκρατον. nam ſcribendum συμποσίοισιν οὐ π. Sextus verſus transpoſitione duarum dictionum factus claudus, reſtituatur earundem trajectu, Ἐᾶν ἀπολαύειν τοῦτον ἤδη τὸν βίον. Non recte ὀψωνόμους editum, non longe poſt. nam analogia poſtulat vel ὀψωνιονόμους: vel ὀψονόμους. quomodo et membranae meliores ſcribunt, et Euſtathius. *Opſonomi* ſunt aedileis quibus cura piſcium venditio: ut videant ne cujusquam intemperie et ingluvie excandeſiat forum piſcatorium. Graeci eos qui non frugalitatis ſtudio, ſed amore pecuniae parvo obſonarent, appellabant δυσώνας, quaſi dicas *difficiles emptores*. Atque eam vocem abiiſſe in proverbium, auctor Julius Pollux lib. 10. Tali fuit ingenio amicus ille Lyncei Samii, de quo narrat auctor, editam a Lynceo Artem obſonandi, qua docebat δυσώνην quendam ſuum amicum, quomodo et gulae et crumenae ſimul poſſet conſulere. Vide libro ſeptimo ubi de mor-

myro piſce agitur. *Menderos* Pherecratis fabulam, unde exiſtimabimus nomen inveniſſe? ſic enim Athenaeus, τήγανον δ' ὦ βέλτιστε εἴρηκεν ἐν Μενδήροις Φερεκράτης, ſed liquet mihi ſcribendum eſſe, εἴρηκε μὲν ἐν Λήροις.
p. 403. Poetae hujus Λήρους ſaepe citat dipnoſophiſta. illud alterum neque reperies usquam: neque eſt Graecum vocabulum. Sequitur, Φιλωνίδης δ' ἐν Κοθόρνοις, ὑποδέχεσθαι καὶ βατίσιν καὶ τηγάνοις, videtur eſſe quae dicitur figura ἓν διὰ δυοῖν, *excipere rajis et ſartagine:* pro, rajis in ſartagine frictis, βατίσι τηγανισταῖς. Pollux laudat libro 7 τὸ πεντηκοστολογεῖν ἐν Φιλωνίδου Κοθόρνοις ἐστὶν εἰρημένον. Scribe ſic hunc verſum, ut in tertio libro, Θερμῇ παροξύνουσα τηγάνου πνοῇ. et ἐν Ὀρθάνῃ, non Ὀρθάχνῃ. *Tragoedi* Phrynichi Athenaeo mox laudati, itemque alibi ſaepius, nominantur et Harpocrationi in voce διάθεσις. Ex ea fabula extat apud Pollucem extremo libro 7. hic verſus elegantiſſimus, Σὺ δὲ τιμιοπώλης ὡς Ἀχιλλεὺς οὐδὲ εἷς, proverbii ſpeciem habet, *carius vendis quam ullus Achilles.* Virgilius, *Exanimumque auro corpus vendebat Achilles.* de eo genere venditionis dicebamus capite primo ex Diphilo. neque audiendi qui vocem τιμιοπώλης aliter interpretantur in hoc verſiculo. Verſum Phrynichi ne Euſtathius quidem aliter concipit. aliquando placebat, ἡδὺ δὲ Ἀποτηγανίζειν ἐστὶ συμβολῶν ἄνευ. Pherecratis *Myrmecanthropi* adducuntur in teſtimonium a Polluce lib. 7. cap. 3. et cap. 16. item lib. 10. cap. 23. Iones, ait auctor, χωρὶς τοῦ τ στοιχείου ἤγανον λέγουσι. et hoc probat allato Anacreontis exemplo. itaque Euſtathium non ſequor, qui Doribus hoc tribuit. nam Anacreon et moribus et ſcriptione Ionicus, non Doricus. Quae de vocabulo κέραμος dicuntur, uſurpato a nonnullis pro argenteis vaſis, rationem habent manifeſtam: ſic alia infinita nominata ſunt, ἀπὸ τῆς παλαιᾶς χρήσεως, non ex ſua natura, ut apud Homerum arma χάλκεα, et vulgo, *pyxis*, δέλτος, *cucurbitulae*, aliaque hoc genus, de quibus docte Euſtathius non uno loco. B. Chryſoſtomus homilia ſeptima in epiſtolam ad Coloſſenſes, τί γὰρ εἰπέ μοι, τῆς χρυσῆς πλατάνου διαφέρουσι κατὰ ἄνοιαν οἱ κεράμια ποιοῦντες χρυσᾶ, καὶ χύτρας, καὶ ἀλάβαστρα: Heliodorus Athenienſis ex quo refert auctor Ariſtophanem comicum fuiſſe Naucratitam, is eſt cujus facit mentionem tot locis in tantulo ſcripto Harpocration. comicum fuiſſe peregrinitatis ſuſpectum

teſtantur et veteres grammatici in ejus vita: non tamen Naucratitam, verum Aeginetam a quibusdam eſſe dictum illi ſcribunt, et cauſſam explicant. Suidas Aegyptium fuiſſe ex aliis prodidit: quod huic ſententiae Heliodori convenit. Platonis comici *Legatorum* praeter Athenaeum meminit Harpocration in ἀποκηρύττοντες, et in ζητητής. De Epicrate et Phormiſio qui in producto Platonis loco nominantur, lege Ariſtophanis ſcholiaſten ad Ranas et Concionantes, nam de iisdem Plato loquitur. Alexidis ecloga ex ejus *Hippiſco*, ex diverſo genere verſuum conſtat. Praecedunt ſeptem integri et ἀρτίποδες ſenarii jambici: deinde ſequuntur trochaïci ut apparet, male diſtincti. Mihi hoc inſolens videtur: quia una eſt et continua ῥῆσις. olim conati ſumus in jambicos verſus omnia redigere, ſed repugnat contumaciter verborum modulus plerorumque. Nam praeter octavum verſum, p. 404.
qui nullo negotio poteſt reſingi ut ſit prioribus ſimilis, ἦν· οἶδα δὲ κἀγὼ ἡμέτερον πολίτην τινὰ, ne fruſtra hic fuerimus valde vereor. Ac venit nunc mihi in mentem fortaſſe Athenaei ea verba eſſe non poetae: quod acuto lectori dijudicandum relinquo. Eclogarius aperte tribuit Alexidi, Οἶδα τινά φησιν Ἄλεξις πολίτην ἡμέτερον πτ.

Caput Quartum.

Ἀργύρωμα et χρύσωμα. κρείων Ἑλικάων. Sententiae Stoicorum de uſu opum. προηγουμένως. κόσμος. δείγματος χάριν. ψήχειν et ψήγματα. Veterum ſcriptorum ἀγεωγραφησία Alpes et Pyrenaeos cum Rhipaeis confundentium.

Ἐξήλαυνον γάρ τινες καὶ τὸν ἄργυρον καὶ τότε εἰς ὑμένος ἰδέαν. Interpres omittit praecipua verba καὶ τότε. nam hoc obſervat obiter Athenaeus, artem ducendi malleo argentum in tenuiſſimas laminas, jam aetate Nicoſtrati antiquiſſimi comici fuiſſe cognitam. Hoc ille colligit ex iſtis illius verbis, λοιπή τις ὀξίς ἐστι καὶ ψυκτήριον τῆς εὐπαρύφου λεπτότερον, docti qui putant de bracteis ſentire Athenaeum, quas vulgo appellamus

argenti ſolia vel *auri*, non recte ſentiunt. nam ex illis non fiunt vaſa argentea cujusmodi erant acetabulum illud Nicoſtrati, et poculum pſycterium. Ἀντιφάνης δὲ καὶ ἐν Λήμναις. Recte Dalecampius Λημνίαις. *Lemnias* etiam e Latinis poetis Turpilius ediderat. Θίβρων ὁ Ταντάλου. Scripti, Θιάρων, et ſequente verſu μαλακὸς, non μαλακόν. Καὶ γυλίαν τιν' ἀργυρωμάτων. Scribe, γυλιόν τινα ἀρ. id eſt, vidulum aut peram vaſorum ex argento. Λουτρὸν, θεραπαίνας, ἀργυρώματα, deſumta ſunt verba ex Heautontimorumeno Menandri. ſententiae opinor, pars erant, quae integra apud Terentium:

Hem tot mea
Solius ſolliciti ſunt cauſſa, ut me unum expleant?
Ancillae tot me veſtiant? ſumtus domi
Tantos ego ſolus ſaciam?

οἱ δ' ἑλληνίζοντες λέγειν δεῖν φασὶν ἀργυροῦν κόσμον καὶ χρυσοῦν κόσμον. Eadem obſervatio apud veteres magiſtros, ἀργύρωμα, inquiunt illi, aut χρύσωμα pro vaſis vel aureis, non uſurpant qui loquuntur accuratius: ſed ἀργυροῦν vel χρυσοῦν κόσμον. cui τηρησειδίῳ quantum ſit tribuendum, diſcant tyrones ex Julio Polluce lib. 10. cap. 44. ὄντως ἀνέτειλεν ὁ κατὰ Πίνδαρον εὐρυσθενὴς πλοῦτος. Pythionicarum oda quinta,

Ὁ πλοῦτος εὐρυσθενὴς
ὅταν τίς ἀρετᾷ κεκραμένον καθαρᾷ βροτήσιος ἀνὴρ,
πότμου παραδόντος αὐτὸν ἀνάγῃ
πολύφιλον ἑπέταν,
ὦ θεόμοιρ' Ἀρκεσίλα.

ὑπὸ πρώτου Γύγου τοῦ Λυδῶν βασιλέως ἀνετέθη. Herodotus unde ſumſerunt caeteri ſcriptores, narrat copioſe
p. 405. libro primo: ubi expoſitis Gygis donariis, ſubjicit, οὕτω δὴ ὁ Γύγης, πρῶτος βαρβάρων τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, ἐς Δελφοὺς ἀνέθηκεν ἀναθήματα, μετὰ Μίδην τὸν Γορδίεω τὸν βασιλέα. ἀπέδοτο γοῦν τοῖς παρὰ τοῦ Ἱέρωνος ὃν ἠβούλοντο. Repete duas literas a fine vocis Ἱέρωνος, et ſcribe, ὅσον ἠβούλοντο. Καί μ' Ἀντηνορίδης ἐφόρει κρείων Ἑλικάων, *et me geſtabat princeps Helicaon Antenoris filius.* Natalis vertit, *rex Helicarum.* Helica non unius oppidi in Graecia nomen Ἑλικάων. numero multitudinis, ut apud poetam, Ἐκ γὰρ Κρητάων γένος εὔχομαι εὐρειάων. Sed nullam geographi, quod ſciam, ejus nominis urbem commemorant,

quae huic loco ſatis conveniat, at Dalecamp. *inter Graecos illuſtris princeps.* non illi veniebat in mentem haec ſcribenti cujas fuerit Antenor.

Νικήσας ἵπποισι παρὰ πλατὺν Ἑλλήσποντον.
Ex Homero deſumta eſt hiſtoria ſeu fabula, Ἰλιάδ. ψ. Δῶκε δ' ἄγειν ἑτάροισιν ὑπερθύμοισι γυναῖκα Καὶ τρίποδ' ὠτώεντα Φέρειν. Verte illa, παρὰ πλατὺν Ἑλλήσποντον, non ut interpretes, *in Helleſponto ſpatioſo.* itane? in Helleſponto tanquam in circo certamen currule peregerunt Graecorum proceres. ſed, *ad ſalſum Helleſpontum.* de voce πλατὺς ſatis libro primo. Πλάτων δὲ ὁ θεῖος, καὶ Λυκοῦργος ὁ Λάκων. Platonis lex qua ſancitur ut privatis pecuniam habère auream vel argenteam fas ne ſit, extat Legum libro quinto. De antiquo Lacedaemoniorum more capite puniendi eos penes quos auri argentive fuerit repertum aliquid, habes apud Xenophontem et Plutarchum, in ipſorum de illa Republica ſcriptis. τὴν μὲν ἀρχὴν αὐτῶν καὶ Φυγὴν ἀπειπών. Recte et vere Dalecampius, τὴν μὲν εὐχήν. Poſtea lege, τὴν χρῆσιν δὲ τῶν λιτῶν καὶ ἀπερίττων προηγουμένως ποιεῖσθαι προστάσσων, non ut editum eſt vulgo, et in veteribus etiam ſcriptum, τὴν χρῆσιν δὲ τῶν λιτῶν καὶ περιττῶν προηγορευμένως ποιεῖσθαι προστάσσων. Omnes Graece docti ſtatim concedent mihi utrumque verbum a nobis mutatum, neceſſario fuiſſe mutandum: at vim vocis προηγουμένως in qua totius ſententiae cardo vertitur, non intelligent, niſi Stoicae philoſophiae periti. Senſus Athenaei eſt, ut paucis complectar: Zenonem res omnes dividere in εὐκτὰ, Φευκτὰ, et ἀδιάΦορα: optanda, fugienda et indifferentia. divitias cenſeri ab eo neque inter optanda, neque inter fugienda, ſed inter indifferentia, praecipere ergo illum ſuis diſcipulis, ut in iis quae neceſſaria ad vitam, parabilia et tenuia maxime probent: adverſus divitias vero ita ſe comparent, ut neque illas mirentur ſi non adſint, neque ſi abſint ab iis corrumpi ſe poſſe metuant. facere aliquid aut probare προηγουμένως, et propter alind, ſive ut loquebantur Stoici, κατὰ περίστασιν, ſunt oppoſita. οὐδὲν γὰρ ἡ Φύσις ἐκβέβληκεν ἐκ τοῦ κόσμου τῶν εἰρημένων. Apud Graecos multifariam accipi vocem κόσμος nemo ignorat. Ut interpretes accipiunt, κόσμος hic eſt, *vita hominum.* iidem ἐκβάλλειν interpretantur, *ejicere* et *contemnere.* Acutius exponas et diſputationi huic convenientius, *educere atque in lucem producere,* ut ſit ſenſus: Natura

p. 406. nihil eorum quae tantopere mirantur homines, obvium eſſe voluit. Argentum igitur et aurum in terram abdidit: unde extrahi et proferri niſi labore plurimo non queant. Δείγματος μὲν οὖν χάριν ἐπείπερ ἐπιπόλαιον αὐτῶν ἐστι τὸ γένος, εἴγ' ἐν ταῖς ἐσχ. Inſtituit probare multis magniſque difficultatibus auri poſſeſſionem parari. tam clarum hoc ex praecedentibus verbis, quam quod maxime. Atenim vero contrariam plane ſententiam verba proxime ſequentia continent: facit enim mentionem auri ramentorum, quae colligere aut nullus eſt, aut certe non magnus labor. quem tamen ipſum multis modis imminuit, cum ait deferri iſta ramenta etiam a parvis fluminibus: itaque addit colligi illud aurum a mulierculis, et viris imbecillis. cedo, difficilis rei haeccine eſt probatio an facilis? Nimis certum, corruptum eſſe hunc locum, et aliquot vocibus defectum. Scribe igitur, ut vitium ſaltem appareat. Δείγματος μὲν οὖν χάριν, ... ἐπείπερ ἐπιπόλαιον αὐτῶν ἐστί τι γένος. verba quae deficiunt velle praeſtare, immenſae fuerit temeritatis. ſententia tale quid poſtulat, Δείγμ. μ. οὖν χάριν αὐτὰ ἐνιαχοῦ ἐκβέβληκε. Senſus eſt: Naturam quae in totum procul ab hominum conſpectu aurum et argentum abdidit, certis tamen in locis parabilia et inventu facilia ea voluit eſſe, tantum ut ne ignota eſſent mortalibus. Siquidem, ait, genus eſt quoddam horum quod in ſumma terrae ſuperficie inveniatur, nam in in oris et extremitatibus Orbis etiam fluvioli qualeſcumque auri ramenta deferunt: quae radunt et ſeparant mulieres ac viri invalidi, lotaque in conflatorium conjiciunt. Hac oratione nihil planius, nihil clarius. quid ſit δείγματος χάριν aut γεύματος, ſatis alibi oſtendimus. τὶ γένος omnino ſcribendum, non τὸ γένος. quod ait de fluviis extremi Orbis qui auri ramenta volvunt, Tagum reſpicit Hiſpaniae, et alios Indiae χρυσορρόας. Et ſententia et verba ab Herodoto. nam in Thalia ſcribit hiſtoriae pater, αἱ δ' ἐσχατιαί κως τῆς οἰκουμένης τὰ κάλλιστα ἔλαχον, κατάπερ ἡ Ἑλλὰς τὰς ὥρας πολλόν τι κεκραμένας ἔλαχε. et ſtatim de India, χρυσὸς ἄπλετος αὐτόθι ἐστὶν, ὁ μὲν ὀρυσσόμενος, ὁ δὲ καταφορεύμενος ὑπὸ τῶν ποταμῶν. ὑποψήχοντες recte Epit. et Dalec. per η non per υ, *radentes, verrentes cum pulviſculo,* ut ille ait, inde ψήγματα *ramenta,* de ſcobe aureo vel argenteo. De hac ratione auri parandi lege Strabonem libro tertio. Diſtingue

ſequentia ad orationis lucem ſic, ὡς παρὰ τοῖς ἐπακτίοις, vel potius σπαρκτίοις, apud populos Septentrionis. (Φησὶν ὁ ἐμὸς Ποσειδώνιος) καὶ ἄλλοις τισὶ τῶν Κελτῶν. καὶ τά γε πάλαι μὲν Ῥίπαια καλούμενα ὄρη, εἶθ' ὕστερον Ὄλβια προσαγορευθέντα, νῦν δὲ Ἄλπια, (ἔστι δὲ τῆς Γαλατίας) αὐτομάτως ὕλης ἐμπρησθείσης ἀργύρῳ διερρύη. manifeſto hic ſcriptor Rhipaeos montes conſundit cum Alpibus: qui error multis veterum communis. quare etiam ſanctiſſimus pater Baſilius Rhipaeos montes appellat, unde manat fluviorum rex Eridanus. Sed et Alpes p. 407. cum Pyrenaeis permiſcet: nam illa vetus fabula de fortuito montium incendio, quo detecta fuerint auri et argenti metalla eo caſu liquata, Pyrenaei convenit non Alpibus: vel nomine teſte: quod ex eventu illo volunt impoſitum. haec erat veterum ἀγεωγραφησία: cujus illuſtre exemplum apud Orpheum in Argonauticis: quo loco ait Rhipaeos montes Calpen, qui eſt mons ad Gaditanum fretum, Phlegram, et Alpes Cimmeriorum terram circuncludere et Solis lumine privare. Ejus ſunt verba.

— ἔπειτα δὲ Κιμμερίοισι
νῆα θοὴν ἐπάγοντες ἱκάνομεν· οἵ ῥά τε μοῦνοι
αἴγλης ἄμμοροί εἰσι πυριβρόμου ἠελίοιο.
ἐν μὲν γὰρ Ῥίπαιον ὄρος καὶ Κάλπιος αὐγὴν
ἀντολίας εἴργουσ', ἐπικέκλιται δὲ πελώρη
ἄσσον ἐπισκιάζουσα μεσήμβρινον ἠέρα Φλέγρη.
δείελον αὖ κρύπτουσι φάος τανυηκέες Ἄλπεις.

Locum ex Demetrio Phalereo deinceps allatum, ad tertium Strabonis olim illuſtravimus: nam ejus elegantiam interpretes non cepere.

Caput Quintum.

Λυσάνδρειον χρῆμα. Cordiſtae *Galli. Strabonis locus. Polemonis varia cognomina, et patria ejus incerta. cur* Ἑλλαδικὸς *dictus, item* Στηλοκόπας. *Diſcipuli olim cognominati a praeceptoribus. Polemonis ſcripta.*

Gylippum Spartiatam inedia vitam finiſſe fama eſt, ut narrat dipnoſophiſta, condemnatum ſententia epho-

rorum, ob averſam praedae Lyſandreae partem. hoc poſtremum ita Athenaeus, *νοσφισάμενον ἐκ τοῦ Λυσανδρίου χρήματος.* Periti linguae Graecae mirabuntur mecum uſum hunc vocis *χρῆμα*: et ſcribendum judicabunt *ἐκ τῶν Λυσάνδρου χρημάτων.* non enim *χρῆμα* vocant Graeci pecuniam et divitias, ſed *χρήματα*, et Plutarchus in hac hiſtoria, Lyſander, inquit, *τῶν χρημάτων τὰ περιόντα ἀπέστειλεν εἰς Λακεδαίμονα.* conſtantiſſime tamen quod editum eſt tuentur ſcripti omnes, etiam Epitomae. Fortaſſe hoc leviculum videbitur: at illud non leve quod ſequitur. pulcherrimam enim et veriſſimam ſententiam corrumpunt interpretes ſuis emendationibus. *τοῦ δὲ ἀνατιθεμένου θεῷ, καὶ συγχωρουμένου δήμῳ καθάπερ κοσμήματος καὶ κτήματος, οὐ ῥάδιον ἦν τὸν θνητὸν ὀλίγωρον γενέσθαι. Sed cum Deo conſecrarentur* aurum et argentum, *et publica loca iis ornari, publiceque ipſa poſſideri concederentur, difficile erat hominem mortalem illa contemnere.* Deliberatum diu a Lacedaemoniis quid facerent praeda Lyſandrea. decretum tandem, ut pars diis conſecraretur, illorum templis appendenda: pars vero in uſus publicos aſſervaretur. Hoc ubi ſemel conſtitutum, difficile erat, inquit auctor, privatorum cupiditates inhibere. cur enim privatim aſpernarentur, quod publice aeſtimari viderent? Plutarchum lege in Lyſandro: ubi etiam par et gemina huic ſententia. *οὐ γὰρ ἦν*, ait, *δημοσίᾳ τιμώμενον (τὸ*
p. 408 *χρυσοῦν καὶ ἀργυροῦν νόμισμα) ὁρῶντας, ἰδίᾳ καταφρονεῖν ὡς ἀχρήστου.* Nemo igitur virum doctum audiat, qui legit hoc loco, *τοῦ δ' οὐκ ἀνατιθεμένου θεῷ. Cordiſtae* Galli, de quibus ſcribitur, Τῶν δὲ Γαλατῶν οἱ Κορδισταὶ καλούμενοι χρυσὸν μὲν οὐκ εἰσάγουσιν εἰς τὴν αὐτῶν χώραν: ſine dubio ſunt Scordiſci, quos Strabo ex eodem Poſidonio Gallos nominat libro ſeptimo. non tamen aſſentiar diligentiſſimo Abrahamo Ortelio, qui reſcribebat hic *οἱ Σκορδίσκοι.* repugnant enim omnia exemplaria antiqua et abbreviator. praeterea binomines ſuiſſe Scordiſcos, auctor Strabo, cujus quidem verba ita ſcribuntur, *τοὺς δὲ Σκορδίσκους ἔνιοι σκορδίσκας καλοῦσι.* ſed geographum cenſemus ſcripſiſſe, *ἔνιοι Κορδιστὰς καλοῦσι.* ſic ſtatim adjicit, *Tauriſcos* a quibusdam *Tauriſtas* eſſe appellatos. Galli ducis nomen hic memorati, varie ſcriptum in veteribus offendimus, Ἀθανάτιος, aut Βατάνατος. Deinceps ſequitur longus de vario paraſitorum genere ſermo: quem dum aggreditur

auctor, Polemonis antiquiſſimi ſcriptoris varia cognomina obiter *πολυμαθίας χάριν* nobis indicat. Sic ille, Πολέμων γοῦν, (ὁ εἴτε Σάμιος, ἢ Σικυώνιος, εἴτ' Ἀθηναῖος ὀνομαζόμενος χαίρει, ὡς ὁ Μοψεάτης Ἡρακλείδης λέγει, καταριθμούμενος αὐτὸν καὶ ἀπ' ἄλλων πόλεων. ἐπεκαλεῖτο δὲ καὶ Στηλοκόπας, ὡς Ἡρόδικος ὁ Κρατήτειος εἴρηκε) γράψας περὶ παρασίτων φησὶν οὕτως. Quia erant doctorum de hujus viri patria diſcrepantes ſententiae, ſequebantur quisque quod probabiliſſimum videbatur. ita Polemonem alius *Samium* dixit, alius *Sicyonium*, alius *Athenienſem*, alii item aliter. nam exempli gratia, Suidas natum ait in Iliaco pago *Glycea*: addens, donatum poſtea fuiſſe civitate ab Athenienſibus. Egregium vero eſt quod narrat idem, propter hanc cauſſam Polemonem a nonnullis Ἑλλαδικὸν indigetatum fuiſſe, ut ſi Latine dicas *Graecanicum* aut *Graecienſem*. Subjicit Athenaeus cognomen aliud Polemonis, *Stelocopam* nominans auctore Herodico Cratetis antiquiſſimi critici diſcipuli: unde ei Cratetii cognomen adhaeſit. Olim ſtudioſos literarum adeo non pudebat profiteri per quos profeciſſent, ut multi a praeceptoribus ſuis cognominari glorioſum ſibi duxerint. Sic Herodicus *Crateteus* cognominatus: Diodorus et Artemidorus, Ariſtophanis grammatici diſcipuli, ambo *Ariſtophanei* dicti. ſic Iſter *Callimachius*, ſic Callimachus Herophilius: (quod cognomen aliter extulit Erotianus, cum ait, ὡς ἱστορεῖ Καλλίμαχος ὁ ἀπὸ τῆς Ἡροφίλου οἰκίας), ſic Rholns *Democriteus*, ſic alii quos praetermitto. Porro unde Stelocopas fuerit Polemon appellatus, cauſſam non adjicit Athenaeus. Eruditi homines στηλοκόπαν quaſi ἐστηλοκοπημένον aut ἐστηλιτευμένον putant nominatum: quippe cujus nomen ob deſertum vadimonium columnae inſcriptum et infamatum fuerit, more qui olim Athenis obtinuit. Quanto eſt humanius et probabilius etiam quod nos divinabamus? dictum Polemonem στηλοκόπαν, propter navatam ei operam in perquirendis, deſcribendis, et publicandis veterum monumentorum inſcriptionibus. Declarant libri ab eo editi, p. 409.
quorum titulos ſaltem hodie habemus ſuperſtites. Ejus generis erat volumen, cui nomen fecerat, Περὶ τῶν κατὰ πόλεις ἐπιγραμμάτων, id eſt, *De inſcriptionibus quae per urbes* Graeciae *viſuntur*. meminit lib. 10. item opus aliud cujus erat index, Περὶ τῆς Ἀθήνησιν ἀκροπόλεως, cujus etiam ſit in his libris mentio non

ſemel. Sed titulum explicat Strabo lib. 9. Πολέμων, ait, ὁ περιηγητὴς τέτταρα βιβλία συνέγραψε περὶ τῶν ἀναθημάτων τῶν ἐν τῇ Ἀκροπόλει. *Polemon periegetes libros quatuor conſcripſit de donariis, quae erant in Arce.* Huc etiam refer illos eiusdem alibi nominatos Athenaeo libros, *De donariis urbis Lacedaemoniorum: De tabulis quae Sicyone habentur: De Poecile porticu urbis* [*Sicyonis*, et *De theſauris qui Delphis aſſervantur:* quo de libro mentionem faciens Plutarchus, ſcriptoris hujus eruditionem honeſtiſſimo proſequitur elogio. Sic enim ſcribit in quinto ſympoſiacorum, problemate altero. τοῖς Πολέμωνος τοῦ Ἀθηναίου περὶ τῶν ἐν Δελφοῖς θησαυρῶν οἶμαι ὅτι πολλοῖς ὑμῶν, ἐντυγχάνειν ἐπιμελές ἐστι· καὶ χρὴ πολυμαθοῦς καὶ οὐ νυστάζοντος ἐν τοῖς ἑλληνικοῖς πράγμασιν ἀνδρός. Lege caetera, atque ibi ſcribe, ἐν τῷ Σικυωνίων θησαυρῷ potius quam Σικυωνίῳ. intelligit enim Sicyoniorum theſaurum, qui Delphis ſervabatur, ut et multorum aliorum populorum: ſicut Strabo quoque teſtatur]. Eximie vero firmant noſtram ſententiam ſequentia mox verba ex Polemone deſcripta: ἐν Κυνοσάργει, ait, ἐν τῷ Ἡρακλείῳ στήλη τίς ἐστιν ἐν τῷ Ἡρακλείῳ ἐν ᾗ ψήφισμα Ἀλκιβιάδου, et deinceps alia multa. Qui igitur tanta diligentia Graecarum urbium inſcriptiones de columnis, pilis, ſtatuis, et omne genus donariis deſcripſiſſet στηλοκόπας, joculari quidem ſed aptiſſimo nomine eſt dictus, παρὰ τὸν κόπον τὸν περὶ τὰς στήλας. Sic δοξοκόπους dixerunt, qui induſtriam et laborem omnem ſuum ad gloriae aucupium referrent. Sic etiam δημοκόπους appellabant qui in demerendo populo aſſidue occupabantur: ad cujus benevolentiam cum malis artibus plerique iter affectarent, ex eo factum, ut in malam partem id vocabulum ſumeretur. Nae erat iniquum et indignum facinus, virtute, ſtudio, et praeclaris laboribus partum cognomen in probri et dedecoris argumentum doctiſſimo viro et de literis optime merito vertiſſe. Nunc ad rem accedamus.

Caput Sextum.

Paraſiti, epulones ſacri, Jovis paraſiti. Paraſiti in templo Herculis. Nothi ſegregati in ſacris ab aliis. Keryces *Athenienſes.* Pallene *et* Pellene. ἐπὶ φυλῆς ἱερείας. *Lex regia Athenienſium.* βασιλεὺς ὁ ἀεὶ βασιλεύων, *et ſimilia.* βουκολία, ἀρχεῖον.

Τὸ τοῦ παρασίτου ὄνομα, inquit, πάλαι ἦν σεμνὸν καὶ ἱερόν. *Olim paraſiti nomen venerabile erat et ſanctum,* quia nimirum Graecis quondam ita appellari, quos Romani in ſuperſtitionum ſuarum ritibus viros epulones dixerunt. puto etiam *Titios ſodales,* non multum ab p.410. iſtis fuiſſe diverſos. Quid quod etiam deos epulones finxit vaeſana antiquitas, quos *Jovis paraſitos* vocat beatus Auguſtinus, De civitate Dei libro ſexto, capite ſeptimo. Quae deſcribuntur ex Alcibiadis pſephiſmate, aucta ſunt a nobis verbis aliquammultis, quae reperta in chirographis libris: nondum tamen plena eſt oratio, ſed ſuſpenſa et imperfecta, hoc fortaſſe modo concipienda ut integretur. οἱ δὲ παράσιτοι ἕνα ἐκ τῶν νόθων, καὶ τῶν τούτων παίδων κατὰ τὰ πάτρια παρασιτεῖν ἀναγκαζόντων, (vel εἰς τοὺς παρασίτους εἰσαγόντων). ὃς δ' ἂν μὴ θέλῃ παρασιτεῖν, εἰσαγέτω ὁ ἱερεὺς καὶ περὶ τούτων εἰς τὸ δικαστήριον. Jubet lex, ut Herculani templi quod Cynoſargis erat paraſiti, quotannis unum e ſpuriis aut ſpuriorum liberis, in ſuum ordinem cooptent: ſi quis jure vocatus non obtemperet, ut de eo ad concilium judicum referat ſacerdos. Paraſitos et epulones in Herculis templo habitos, non mirum: cum ipſe quoque ἀδδηφάγος et voraciſſimus crederetur. Cynoſargis ſacra faciebant ex illegitimo matrimonio nati: quos et lex Moſaica in re ſacrorum jubet eſſe a caeteris ſegreges ad decimam usque generationem. Deuteronomii capite 23. Plutarchus in Themiſtocle. τῶν νόθων εἰς Κυνόσαργες συντελούντων (τοῦτο δ' ἔστιν ἔξω πυλῶν

γυμνάσιον Ἡρακλέους, ἐπεὶ κἀκεῖνος οὐκ ἦν γνήσιος ἐν θεοῖς, ἀλλ' ἐνείχετο νοθείᾳ διὰ τὴν μητέρα νόθην οὖσαν) ἐπειθέ τινας, etc. meminit et in Ἐρωτικῷ, nec non Demoſthenes contra Ariſtocratem. Extat etiam apud Iſaeum lex qua arcentur nothi ab omnibus ſacris gentilitiis. Sic enim habet, μηδὲ νόθῳ, μηδὲ νόθῃ ἀγχιστείαν εἶναι μήθ' ἱερῶν μήθ' ὁσίων ἀπ' Εὐκλείδου ἄρχοντος. Habes ſuper hoc Solonis veterem legem, apud comicum in Avibus. Ait, καὶ τὼ κήρυκε ἐκ τοῦ γένους τῶν κηρύκων τοῦ τῆς μυστηριώτιδος· τούτους δὲ παρασιτεῖν ἐν τῷ Δηλίῳ ἐνιαυτὸν, *et ut duo ſint ceryces ſacrorum miniſtri de genere Cerycum, ex ea familia quae myſteriorum ſacris operabitur. hi ut in Delio templo annum unum functionem obeant paraſitorum.* Inter antiquiſſimas gentes populi Athenienſium fuit gens κηρύκων, qui non erant caduceatores, neque praecones: ſed ſacrorum miniſtri. Diodorus Siculus libro primo Cerycas Athenienſium Aegyptiorum paſtophoris aſſimilat. Haec ſtirps ut in familias plures erat diſtincta, ita etiam diviſae ſingularum familiarum functiones fuerunt. quod obſervandum, ut intelligantur iſta verba τοῦ τῆς μυστηριώτιδος. ubi neceſſario deeſt aliquid, ex uſu loquendi omiſſum: puta ἐφημερίας, ut apud Lucam Evangeliſtam: vel μερίδος, aut σπονδῆς, ut cum ait Pollux, ὀνομάζονται δὲ καὶ μυστηριώτιδες σπονδαὶ, καὶ μυστικαὶ ἡμέραι. Ait, ἐν δὲ Παλληνίδι τοῖς ἀναθήμασιν ἐπιγέγραπται τάδε, id eſt, *Donariis quae in Pallenide porticu habentur, haec ſunt inſcripta.* Errant qui de Pallene Achaeorum urbe putant hic agi. Primum aliud eſt in geographia *Pallene* aliud *Pallenis.* deinde urbs Achajae quam illi ajunt, non Pallene dicebatur verum Pellene. impoſuit
p. 411. eis depravata apud Strabonem in deſcriptione Achajae ſcriptura in editionibus quae noſtram praeceſſerunt. *Pallene* dicebatur in Attica populus ſive pagus unus Antiochidis tribus. *Pallenis* vero loci nomen qui proprius fuit ejus δήμου. ſupplendum enim στοὰ, vel aliud quid. Non intelligo quod ſcriptum ſic eſt, ἐπὶ δὲ Φυλῆς ἱερείας παράσιτοι ἐπὶ Λυκοστράτου Γαργήττιος Περικλῆς Περικλείτου Πιτθεύς. vertunt docti, *Sub Lycoſtrato e ſacra tribu paraſiti fuere Pericles Gargettius Pittheus Pericliti filius.* Legerunt Φυλῆς ἱερᾶς, Ego nullam Athenis ſacram tribum novi: imo vero nulla fuit, non dicam ἱερὰ, ſed neque ἱερατικὴ, qualis apud Judaeos Levitica. Erit aliquis ſenſus, ſi relicto vacuo

ſpatio ad capiendum tribus nomen quod deeſt, ſcribas *ἱερατευούσης* vel *ἱερευούσης*. id eſt, Tali *tribu rem divinam faciente archonte Lycoſtrato.* Quid ſi aliter accipiendum ſervata voce *ἱερείας*? Erant enim ſacra quibus foemina ſacerdos praeerat: unde illa formula apud Thucydidem et alios hiſtoricos frequens, *ἐπὶ ἱερείας τῆς δεῖνα. ſacerdote hac vel illa.* Ita fuerit nomen proprium *Phyle*, niſi aliud ejus loco ſubſtituendum, ut *ἐπὶ δ' Ἐριφύλης ἱερείας*. de quo ſuum eſto cujusque arbitrium, ſua exiſtimatio. Illud vero certiſſimum, ſcribendum eſſe *ἐπὶ Λυκοστράτου Γαργηττίου. Gargettius* et *Pittheus* ex conſuetudine Attica *τὸν δῆμον* indicant: neque debuere pro virorum nominibus propriis haberi. Addit, *κἂν τοῖς τοῦ βασιλέως δὲ νόμοις γέγραπται.* regem intellige ſacrificulum: nam de antiquis Athenarum regibus non loquitur. Scribe mox ex libro Hoeſchelii *τότε δὲ τὸν εἰς τὸ συμβιοῦν κατειλεγμένον.* non *κατηλλαγμένον. eum qui ad convivendum eſt adſcriptus.* Sequitur ſtatim, *συγκαταλέγουσι παρασίτους.* Dionyſius Sinopenſis de electione paraſitorum apud Athenienſes — *οὐδὲ παρέλαβεν Εἰς ταῦτα τοὺς τυχόντας, ἀλλὰ κατέλεγεν Ἐκ τῶν πολιτῶν δώδεκ' ἄνδρας.* Themiſon cujus ſtatim fit mentio, videtur deſcripſiſſe titulos donariorum, et monumenta antiqua omnia quae erant in Pallenide. ibi inter caetera fuit lex regibus ſacrorum dicta, cujus facta mentio paulo ante. Colligo ex collatione verborum Athenaei et Pollucis. ille ait, *Θεμίσων δ' ἐν Παλληνίδι ἐπιμελεῖσθαι δὲ τὸν βασιλέα τὸν ἀεὶ βασιλεύοντα, καὶ τοὺς παρασίτους οὓς ἂν ἐκ τῶν δήμων προαιρῶνται, καὶ τοὺς γέροντας, καὶ τὰς γυναῖκας τὰς πρωτοπόσεις.* Pollux libro tertio, *ἡ ἐκ παρθενίας τινὶ γεγαμημένη, πρωτόποσις ἐκαλεῖτο. γέγραπται δὲ τοὔνομα ἐν τῷ τοῦ βασιλέως νόμῳ.* ex his colligere eſt verba quae deſcribit Athenaeus, partem eſſe legis regiae, at auctorem et opus ubi lex illa extabat docet Athenaeus. *Βασιλέα τὸν ἀεὶ βασιλεύοντα* cum dicunt Graeci, non intelligunt, ut vertere hic docti, *regem cujus perpetuum erit regnum.* dicant vero nobis, quis ille rex cujus regnum dici meruit perpetuum. Mirum ſane tam abſurdam ſententiam non pupugiſſe interpretes, ut quid ſignificaret Graecum illud genus loquendi quaererent diligentius *βασιλεὺς ὁ ἀεὶ βασιλεύων*, vel ſimpliciter, *ὁ ἀεὶ βασιλεὺς*, reges ſunt, qui alius poſt alium regnum obtinent. Latine exprimi ad verbum phraſis haec non poteſt. vertas p. 412.

non male, *quisquis rex erit.* aut ſimpliciter, *rex* ſic apud Dionem et alios, *οἱ ἀεὶ ὕπατοι.* Latini tantum, *Conſules οἱ ἀεὶ ἄρχοντες, praetores. τὸ ἀεὶ* in his et ſimilibus continuam ſucceſſionem aliorum poſt alios denotat. Plato libro primo De republica, *οἱ λίχνοι τοῦ ἀεὶ παραφερομένου ἀπογεύονται ἁρπάζοντες, πρὶν τοῦ προτέρου μετρίως ἀπολαῦσαι.* appellat *τὸ ἀεὶ παραφερόμενον.* ſingula fercula, quae inferebantur menſae aliud poſt aliud. poteſt etiam legi *περιφερόμενον.* Ita enim mos erat in Athenienſium conviviis ut libro quarto didicimus. Pro *ἀεὶ* dicunt Graeci interdum, *ἑκάστοτε.* ut apud Plut. in Sertorio *οἱ ἑκάστοτε πεμπόμενοι στρατηγοί.* et ita paſſim Paraſiti dicebantur olim Athenis, *οἱ ἐπὶ τὴν τοῦ ἱεροῦ σίτου ἐκλογὴν αἱρούμενοι.* ita noſter ex Cratete. Heſychius, quem nullum dubium eſt indidem hauſiſſe ſcribit, *ἐκδοχήν.* quod redit eodem: Pollux cum Athenaeo *ἐκλογήν* libr. 6. cap. 7. Inuſitata et obſoleta quadam ſignificatione ſumitur vox *βουκολία* in antiqua lege regia: unde iſta proferuntur, *τοὺς δὲ παρασίτους ἐκ τῆς βουκολίας ἐκλέγειν ἐκ τοῦ μέρους τοῦ ἑαυτῶν ἕκαστον ἑκτέα κριθῶν, δαίνυσθαι τοὺς ὄντας Ἀθηναίους ἐν τῷ ἱερῷ κατὰ τὰ πάτρια..* Veterum legum Graecarum et Romanarum verba quam plurima etiam doctiſſimis viris fuiſſe obſcura iam inde a multis retro ſaeculis, ineptus ſim ſi probare aggrediar. omnia ignorat qui hoc neſcit. Suſpicabar, *βουκολίαν* hic dici vel jugerum vel alium agri modum ex quo fas fuit paraſito cuique hordei hecteum exigere. ſed magis ingenua eſt, in talibus ignorantiae confeſſio. Scribe mox ex libris *εἰς τὴν ἐπισκευὴν τοῦ νεὼ, τοῦ ἀρχείου, καὶ τοῦ παρασιτίου.* non cum interpretibus, *τοῦ ἀρχαίου. ad ſarciendum templum, tabularium, et paraſitium. ἀρχεῖον* non ſolum eſt tabularium, ſed aerarium, et templi *θησαυροφυλακεῖον.* de eo Pollux lib. I. cap. primo. Idem criticus libr. 6. cap. 7. tangit hunc locum legis regiae, ſcribens, *Καὶ ἀρχαῖόν τι Ἀθήνησι παρασίτιον καλούμενον, ὡς ἐν τῷ νόμῳ τοῦ βασιλέως ἐστὶν εὑρεῖν.* Lege, *Καὶ ἀρχεῖόν τι Ἀθ.* verba legis apud Athenaeum, ſic legit Pollux: *εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ νεὼ, τοῦ ἀρχείου τοῦ παρασιτίου, καὶ τ.*

Caput Septimum.

Obſervatio ſuper voce παράσιτος. Caryſtii libri Περὶ διδασκαλιῶν. διδάσκειν δρᾶμα. διδάσκαλοι et ἀντιδιδάσκαλοι, διδασκαλία, θέσις vel κάθεσις. Auctores veteres qui de eo argumento ſcripſerant. Utilitas διδασκαλιῶν ad chronologiam. item alia nonnulla.

Scripserat Caryſtius Pergamenus criticus antiquiſſimus, *paraſiti* nomen ea notione quae ex Latinis comicis nota eſt omnibus, ab Alexide comico eſſe inventum. Falſam eſſe hanc Caryſtii obſervationem docet Athenaeus, allato Epicharmi loco ubi paraſitorum ſit mentio. Epicharmus inter primos antiquae comoediae p. 415. poetas fuit, longe antiquior Alexide, mediae comoediae poeta, ut diſerte ſcribitur libro octavo. Haec animadverſio non eſt Athenaei, verum alicujus antiquioris: unde eam ſumpſerunt et Athen. et Julius Pollux aequalis ejus, aut paulo etiam natu major. Sic ille libro ſexto, ἐπὶ τοῦ παρασιτεῖν κατὰ λιχνείαν ἢ κολακείαν πρῶτος Ἐπίχαρμος τὸν παράσιτον ὠνόμασεν, εἶτα Ἄλεξις. Porro librum ſuum cujus hoc loco fit mentio, inſcripſerat Caryſtius, Περὶ διδασκαλιῶν. Nulla vox eſt magis uſu trita aut notior iſta candidatis Graecae literaturae: et tamen pauciſſimos ſcio eſſe, qui illam hoc et ſimilibus aliis locis recte ſint interpretaturi. Magna ſane interpretum hallucinatio, qui vertunt ubique *De doctrinis*. Non enim de philoſophia aut artibus liberalibus tractaverat eo in opere hic criticus ſed de profeſſionis ſuae proprio argumento: cujus cognitio et jucundiſſima, et ad hiſtoriae lucem utiliſſima. Rem hodie non vulgo cognitam, lubet paucis, quando oblata eſt occaſio, explicare. Studiorum ea fuit quondam ratio, ut maxima eruditionis pars in dramaticorum poetarum, ac praeſertim comicorum lectione et intelligentia poneretur. Inde puriorum Hellenismum, inde notitiam eorum quae in

Rep. erant geſta, inde vitam et mores primorum civitatis Athenienſium hauriebant. Itaque ad illuſtranda hujus generis veterum ſcripta, certatim viri magni contenderunt, jam inde ab incunabulis criticae profeſſionis, ſive grammaticae, aut quocunque modo appellare volueris, eam diſciplinam quae rectam veterum ſcriptorum interpretationem profitetur, et divinum Ariſtotelem, ut docemus alibi, auctorem habet primum. Attici ſcriptores *διδασκάλους* peculiari notione appellarunt quos dixi poetas. Harpocration, *ἰδίως διδασκάλους λέγουσι τοὺς ποιητὰς τῶν διθυράμβων, ἢ τῶν κωμῳδιῶν, ἢ τῶν τραγῳδιῶν.* Comici ſcholiaſtes ad Plutum, *Φαίνεται τὸ τοιοῦτον, οὐ διὰ τῶν χορηγῶν γίνεσθαι, ἀλλὰ δι' αὐτῶν τῶν διδασκάλων.* et cum fabulas ſuas proferebant ſpectandas *διδάσκειν* eos dicebant: ſicut etiam Latini *docere fabulam.* et qui productis in theatri coronam poëmatis de palma invicem certabant, non *ἀνταγωνισταὶ* proprie, ſed *ἀντιδιδάσκαλοι* nuncupabantur vel *ἀντίτεχνοι.* Pindari enarrator ad Nemeonicas, *σφόδρα γὰρ τῶν πολεμούντων ἡμᾶς ἀντιδιδασκάλων καὶ ἀντιτέχνων φανησόμεθα καταβαίνοντες.* altera voce Plato utitur in Phaedone, et comici interpres vetus non ſemel. Hinc appellatae ſunt iſtae *διδασκαλίαι*, de quibus ſcripſerat Caryſtius, et alii etiam multi, ut mox docebimus. Quid igitur eſt *διδασκαλία*? Duobus modis haec vox in hac re ſolet accipi. Primum pro actione ipſa fabulae, et editione quae dicitur etiam *κάθεσις.* Ranarum interpres, *Δίδυμος ὅτι οὐ περιέχουσι θάνατον Δαρείου οἱ Πέρσαι τὸ δρᾶμα. διὸ τινὲς διττὰς θέσεις, τουτέστι διδασκαλίας τῶν Περσῶν φασί.* Malim *διττὰς καθέσεις·* aut ſi placet *θέσεις*, feramus libro primo vulgatam lectionem ubi legitur *ὅτε τὴν Ναυσικάαν ἔθηκε.* Nobis tamen aliter videbatur, ut cap. 17.
p. 414. ejus libri dictum. exempla hujus ſignificatus paſſim obvia. Altera ſignificatio vocis *διδασκαλία* eſt, cum accipitur pro eo ſcripto quo explicatur ubi, quando, quomodo, et quo eventu fabula aliqua fuerit acta. Hae circumſtantiae et ſimiles his neceſſariae ſunt ad rectam et plenam dramaticorum poetarum intelligentiam: imo vero ad capienda rectae hiſtoriae Graecae tempora. Ideo non leviter in hac parte doctiſſimi veterum fuere occupati, qui ſuper hoc libros multos conſcripſerant: quibus et ipſis nomen e re indiderant *Διδασκαλίαι*, aut *Περὶ διδασκαλιῶν.* Omnium primus ſcriptionis hujus exemplum dedit vir laudatione omni major, Ariſtoteles

Refert Diogenes Laertius inter caeteros conſcriptorum ab eo librorum indices, iſtum *Διδασκαλίαι α*. Didaſcalias nempe inſcripſerat philoſophus, commentarium quo *διδασκάλων* vetuſtiorum ac recentiorum ad ſua usque tempora hiſtoriam texuerat. dramata ſingulorum recenſuerat, et cujusque illorum tempora indicaverat. Paroemiographi in explicatione proverbii *Ὄνου σκιά. Ἀριστοτέλης ἐν Διδασκαλίαις καὶ δράματός τινος Φέρει ἐπιγραφὴν, Ὄνου σκιάν.* Harpocration, *ὅτι ὁ Πεντακλῆς ποιητὴς, δεδήλωκεν Ἀριστοτέλης ἐν ταῖς διδασκαλίαις.* Ariſtophanis enarrator ad Aves, *εἴη ἂν οὖν ὁ Φιλοκλῆς τὸν ἔποπα ἐσκευοποιηκὼς τῇ Πανδιονίδι τετραλογίᾳ. ἣν καὶ Ἀριστοτέλης ἐν ταῖς Διδασκαλίαις ἀναγράφει.* Ibidem, *Ἀριστοτέλης ἐν ταῖς Διδασκαλίαις δύο Φησὶ γεγονέναι Κινησίας.* Idem auctor ad Ranas, *ἐπὶ Καλλίου τούτου Φησὶν Ἀριστοτέλης ὅτι σύνδυο ἔδοξε χορηγεῖσθαι τὰ Διονύσια τοῖς τραγῳδοῖς καὶ κωμῳδοῖς.* etſi non nominantur hic Didaſcaliae Ariſtotelis: tamen non dubium eſt, inde ſumpta quae affert verba. Reperio eam ſub titulo *Κωμικῶν* laudatum id opus: de eo namque locutum ſentio Erotianum qui in Hippocrateo Lexico Ariſtotelem laudat *ἐν τοῖς Κωμικοῖς*. Exemplum Ariſtotelis ſecutus eſt ut videtur diſcipulus illius Dicaearchus, vir eruditiſſimus, ſuadent hoc nobis teſtimonia aliquot veterum criticorum: licet operis illius titulum nondum inveni nominatim expreſſum. In antiqua hypotheſi Ranarum ſcriptum, *οὕτω ἐθαυμάσθη τὸ δρᾶμα διὰ τὴν ἐν αὐτῷ παράβασιν ὥστε καὶ ἀνεδιδάχθη, ὥς Φησι Δικαίαρχος.* in argumento Oedipi tyranni Sophocleae, victum fuiſſe poetam in commiſſione ejus fabulae a Philocle, unius Dicaearchi teſtimonio probatur: ex hypotheſi autem Ajacis Lorarii utrumque colligas, et ſcripſiſſe aliquid in hoc genere Dicaearchum, et *Διδασκαλίας* tamen ſcripto ſuo nomen non feciſſe. Sic enim auctor ille, de vero nomine ejus tragoediae loquens, *Δικαίαρχος δὲ Αἴαντος θάνατον ἐπιγράΦει. ἐν δὲ ταῖς διδασκαλίαις ψιλῶς Αἴας ἀναγέγραπται.* Sudavere poſtea in eodem argumento duo viri *πολυμαθέστατοι* Callimachus et Eratoſthenes. illius laudatur liber hac inſcriptione, *Πίναξ τῶν κατὰ χρόνους καὶ ἀπ' ἀρχῆς γενομένων διδασκαλιῶν*: vel ut ſcribitur apud Suidam, *διδασκάλων*. Eratoſthenes operi ſui *Περὶ ἀρχαίας κωμῳδίας* titulum dederat. quod quidem multorum p. 415. librorum fuiſſe teſtis Harpocration, qui in *μεταλλεῖς* ſeptimum lib. laudat. Utrumque paſſim citant grammatici

in hanc rem. Ariſtophanis ſcholia ad Aves, ὁ Καλλίμαχος ταύτης τῆς διδασκαλίας οὐ μέμνηται. In hypotheſi Pacis, Φέρεται ἐν ταῖς διδασκαλίαις ὅτι καὶ ἑτέραν δεδίδαχεν ὁμοίως Ἀριστοφάνης Εἰρήνην. ἄδηλον οὖν φησιν Ἐρατοσθένης, πότερον τὴν αὐτὴν ἀνεδίδαξεν, ἢ τὴν αὐτὴν καθῆκε. ad Nebulas, Ἐρατοσθένης φησὶ Καλλίμαχον ἐγκαλεῖν ταῖς διδασκαλίαις, ὅτι φέρουσιν ὕστερον τρίτῳ ἔτει τὸν Μαρικᾶν τῶν Νεφελῶν· σαφῶς ἐνταῦθα εἰρημένου ὅτι πρότερον καθεῖται. Huc ſpectat locus M. Tullii in epiſtolis ad Atticum lib. 6. *Quis non dixit* Εὔπολιν τὸν τῆς ἀρχαίας, *ab Alcibiade navigante in Siciliam, demerſum eſſe in mare? redarguit Eratoſthenes. affert enim quas ille poſt id tempus fabulas docuerit.* Poſt iſtos tractarunt idem argumentum Caryſtius, Ariſtoph. grammaticus, et item alii. De Caryſtii Pergameni *Didaſcaliis* perhibet teſtimonium Athenaeus hoc loco. meminit ejus libri ſuobſcure, auctor vitae Sophoclis, νίκας, inquit, ἔλαβεν εἴκοσιν ὥς φησι Καρύστιος. *vicit Sophocles vices, ut ſcribit Caryſtius;* nempe in Didaſcaliis. De Ariſtophane teſtatur idem lib. 8. Ἐγὼ, ait, οὐ περιέτυχον τῷ ἀσωτοδιδασκάλῳ· ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ἀναγραφῆς ἀξιωθέντι σύνοιδα· οὔτε γὰρ Καλλίμαχος οὔτε Ἀριστοφάνης αὐτὸ ἀνέγραψαν, ἀλλ᾽ οὐδὲ οἱ τὰς ἐν Περγάμῳ ἀναγραφὰς ποιησάμενοι. Praeter omnes hos, induſtriam ſuam in iſto negotio occuparant nobiles critici Ariſtarchus, Crates, et alii multi qui fabulas veterum poetarum ſunt interpretati. De his accipiendum quoties ſine nomine laudantur αἱ διδασκαλίαι. Harpocration, ἐν ταῖς διδασκαλίαις εὑρίσκεται ὁ Σθένελος τραγῳδίας ποιητής. ſic apud Sophoclis, Euripidis et Ariſtoph. interpretes ſaepiſſime. Non eſt autem dubitandum Latinos criticos in recenſendis poetarum Latinorum fabulis, pari diligentia verſatos. Extant hodieque Terentianarum comoediarum διδασκαλίαι, breviter et eleganter ſcriptae, ac fabulae cujusque fronti praepoſitae. Praecipua omnium qui Didaſcalias ediderant cura fuit, tempus inquirere, et deſignare, quo fabularum ſuarum quamque comici et tragici, docuerant. Itaque ex temporum ratione digeſta erant ſingulorum poetarum dramata. Ariſtoph. grammaticus in didaſcalia Antigonae Sophocleae. λέλεκται δὲ τὸ δρᾶμα τοῦτο τριακοστὸν δεύτερον. ſignificat fabulam illam, inter Sophocleas, quae fuere olim 120. aut eo plures, ut docemus lib. 7. locum triceſimum ſecundum obtinuiſſe. Neque tantum ſingulorum poetarum

ſeparatim ſed etiam omnes omnium qua tragicorum qua comicorum ſabulas pro ratione temporum quibus fuerant publicatae, digeſtas cernere erat in criticorum Didaſcaliis. Itaque Athenaeus ſub finem libri hujus plurium comicorum eclogas recitaturus, ait ſe *χρήσασθαι τῇ τάξει τῶν δραμάτων ὡς ἐδιδάχθη. ſervaſſe in recitando eum ordinem, quo illas auctores docuerunt.* Quantum critici ac diligentia veteres chronologos adjuverint, ſoli aeſtimabunt illi, qui norunt quam infirma et tenuia praeſidia habuerint, qui ad ineundam ſugacis temporis p. 416.
rationem primi animum appulerunt. Ego non dubito eo potiſſimum ſpectaſſe Ariſtotelem cum *Διδασκαλίας* ſuas componeret: ſicut etiam conſtat mihi ſummum virum chronologiae cujusdam ſundamenta molitum eſſe, cum Pythionicas omnes ſingulari libro recenſuit, cujus Index *Πυθιονικῶν ἔλεγχος*: item cum Dionyſiacorum ludicrorum victorias alio ſcripto eſt perſecutus. Verum quod heroica virtute inſtituerat, aut fortaſſe etiam cogitaverat ſolum maximus philoſophus, poſteri praeſtiterunt. eximie vero Eratoſthenes Cyrenaeus: cujus Canones chronologici non deteriorem facem ineundae antiquorum temporum rationi alluxerant, quam libri de comoedia et fabularum didaſcaliis, recte intelligendis antiquiorum omnium comicorum ſcriptis. Non omnia autem comicorum et tragicorum dramata in didaſcaliis locum habuerunt: ſed illa ſolum quae fuerunt acta et commiſſa: quorum etiam majus fuit ſemper apud doctos pretium quam illorum quae ſcripta tantum non etiam producta. Athenaeus hoc ipſo libro, *οἶδα δ' ὅτι καὶ οἱ Θουριοπέρσαι καὶ τὸ τοῦ Νικοφῶντος δρᾶμα ἀδίδακτά ἐστι· διόπερ καὶ τελευταίων αὐτῶν ἐμνήσθην.* Idem ſentiendum de iis fabulis, quas poſt editionem minus fauſtam auctores interpolaverant et recentaverant. Nam et hae, niſi illas iterum poetae docuiſſent, *ταῖς διδασκαλίαις οὐκ ἐνετάττοντο.* Ariſtophan. ſcholiaſtes, *Ἐρατοσθένης φησὶ Καλλίμαχον ἐγκαλεῖν ταῖς διδασκαλίαις, ὅτι φέρουσιν ὕστερον τρίτῳ ἔτει τὸν Μαρικᾶν τῶν Νεφελῶν· σαφῶς ἐνταῦθα εἰρημένου ὅτι πρότερον καθεῖται. λανθάνει δ' αὐτὸν, φησὶν, ὅτι ἐν μὲν ταῖς διδαχθείσαις οὐδὲν τοιοῦτον εἴρηκεν. ἐν δὲ ταῖς ὕστερον διασκευασθείσαις εἰ λέγεται οὐδὲν ἄτοπον. αἱ διδασκαλίαι δὲ δῆλον ὅτι τὰς διδαχθείσας φέρουσι.* quaenam fabulae dictae fuerint *διεσκευασμέναι*, expoſuimus lib. 3. cap. 26.

Caput Octavum.

Pollucis error indicatur. vocis παράσιτος *auctor antiquiſſimus. Epicharmi verſus percurruntur. pelles olim pro lectis et ſtragulis.* dormio. κοεῖν. *Homerica obſervatio in vulneribus aſſignandis. Ararotis comici* Hymenaeus. *Suidae locus animadverſus.* Πρυτανεῖα, ſportulae. *Judicum merces. Multa alia emendantur et obſervantur.*

In Epicharmi ecloga hoc loco deſcripta nimis vere dictum experimur a maximo vatum, τῷ δ' ἕτερον μὲν ἔδωκε πατὴρ, ἕτερον δ' ἀνένευσε. mendas enim codicum vulgatorum, imo vero etiam MSS. omnes abſtergeri nullo dum ſtudio potuimus: partem certe ſuſtulimus in dubitatis, niſi fallimur, conjecturis. Sed monendi ſunt initio lectores, commiſſi in hac quaeſtione erroris au ab Athenaeo aut a Polluce. Nam cum uterque illorum ex eodem fonte hauſerit hanc obſervationem ut ſuperiori
p. 417. capite dicebamus: diverſe tamen animo concepta et i literas relata eſt ab utroque eorum. Quaeſtio eſt haec quis primus ex antiquis poetis fecerit paraſiti mentionem. De nomine putavit agi Pollux: noſter de re non de nomine. Porro diverſa ſunt nomen et res nomine ſignificata. Ego non dubito lapſum Pollucem incogitantia et ἀπροσεξίᾳ: quod ei facillimum fuit, Epicharmi et Alexidis verſus de quibus quaeritur, ob oculos non habenti. Athenaeus vero qui potuit, cum locum integrum Siculi poetae deſcriberet? Falſum igitur eſt quod ait Pollux, πρῶτος Ἐπίχαρμος τὸν παράσιτον ὠνόμασε. Lege verſiculos Epicharmi: nusquam in iis nomen παράσιτος. at res eo nomine ſignificata graphice ibi deſcribitur. hoc voluit Athenaeus cum ait de Epicharmo, τὸν παράσιτον παρὰ πότον εἰσήγαγεν. Ipſum quidem nomen et Epicharmo fuit incognitum, et iis qui proxime illum ſunt inſecuti. In Ariſtophanis comoediis quae ſuperſunt id verbi non reperias, niſi memoria labimur. Quam

etiam Athenaeus obſcure indicat, antiquiſſimum poetam, in cujus ſcriptis id nomen notione hac ſibi eſſet inventum, Ararotem eſſe Ariſtophanis filium. Sic interpretor ſequentia verba paulo poſt: Τοῦ δὲ ὀνόματος τοῦ παρασίτου μνημονεύει Ἀραρὼς διὰ τούτων. Sed ad penſum noſtrum accedamus. Prima Epicharmi verba ſunt depravatiſſima, nec poſſunt a nobis corrigi. Sequentibus verſibus ingenium ſuum et mores deſcribit paraſitus. Quintum ita exhibent omnes libri, καὶ κατισάντιον † λητήνω λέγει. Lege ſervatis iisdem literis omnibus, ultima excepta κ' αἴκα τις ἀντίον λῇ τήνῳ λέγεν. *ſi quis contradicere illi* cui iſte paraſitatur, *velit.* egregia emendatio. Sed pro λῇ Dorico metrum poſtulat θέλῃ. Sextus Τήνῳ κυδάζομαί τε κάπω νηχθόμεν. Sententia et verſus ſtabunt per hanc lectionem, κείνῳ κυδάζομαί τε καὶ ποτέχθομαι. *illi ego maledico et inimicor.* Nonus, Ἕρπω δ' ὀλισθράζων τε καὶ κατάσκοτος. Ἔραιον αἴκα δ' ἐντύχω τοῖς περιπόλοις. Lego, ὀλισθάζων τε καὶ κατὰ σκότος Ἔραμον. Doricum eſt ἕρπω pro *ingredior,* ut dictum eſt libro 1. Ego inquit, ambulo nutans et labans per tenebras infrequentes ac deſertas, vel ἔραμος, *ſolus.* Decimum et ſequentes duos ita legit Dalecampius, — αἴκα δ' ἐντύχω τοῖς περιπόλοις Τούτοις, ἀγαθὸν ἐπιλέγω τοῖς θεοῖς, ὅτι Οὐ λῶντι παίεν, ἀλλὰ μαστιγῶντι με. et ἀγαθὸν ἐπιλέγω τοῖς θεοῖς, ſumit pro χάριν ὁμολογῶ τοῖς θεοῖς. ut dicat paraſitus, ſe gratias agere, ſi nocturni circitores contenti flagellatione gravius ſe non laedant. Ingenioſa plane interpretatio: nec video qui poſſit commodius exponi iſta ſcriptura. Sed profecto mendae veram ſententiam obtegunt. quae hujusmodi potius videtur fuiſſe. Si in vigiles nocturnos incidam, his ego ἀγαθόν τι λέγω, id eſt dico, dicta quaedam de melioribus: atque ita illos mihi concilio, ut inoffenſus ab iis diſcedam. Sententiam opinor, aut corpore toto, aut ſaltem lacinia tenemus. verba ipſa prehendere non quimus. Aliis fortaſſe leporem excitaverimus. Verſus reliqui ſic eduntur. Ἐπιδέχεικο † οἴκαν' εἰς καταφθερεῖ Ἄτρωτος εὕδω, καὶ τὰ μὲν p. 418.
πρῶτ' οὐκοῶ Ἃς κχμῶν † ἄκρατος οἶνος ἀμφέπῃ φρένας. Cenſemus emendandum,

Ἐπεὶ δέ χ' ἧκον οἴκαδ', εἰς τὰς διφθέρας
ἄτρωτος εὕδω· καὶ τὰ πρῶτ' οὐκοῶ
ὅκκα μευ ἄκρατος οἶνος ἀμφέπῃ φρένας.

poſtquam vero ſalvus domum veni, ſuper ſtratas pelles

dormio: atque ubi primum mentem occupavit merum, nihil audio. Olim pro lecto erant pelles lanatae in angulo cubiculi ſtratae. unde Romanum *dormio* a δέρμα. poſtea inventis lectis, culcitis, et veſtibus ſtragulis, pauperibus relictae ſunt pelles. *οὐ κοῶ*, valet, nihil intelligo, omnium rerum curam pono. *κοεῖν* Dorice pro *αἰσθάνεσθαι* et *νοεῖν*. Paulo poſt ita haec diſtingue, *διὸ καὶ ποιεῖ αὐτὸν ὑπὸ Μενελάου τιτρωσκόμενον κατὰ τὴν γαστέρα, φησὶν ὁ Σκήψιος Δημήτριος· ὡς καὶ Πάνδαρον διὰ τὸ ἐπιωρκηκέναι κατὰ τῆς γλώττης. Τιτρώσκει δ' αὐτὸν Σπαρτιάτης ἀνὴρ, τὴν αὐτάρκειαν ἐζηλωκώς.* Obſervatum eſt a veteribus, non temere apud poetam inferri aut accipi vulnera: ſed convenienter anteactae vitae et meritis. Podam igitur, ait auctor, quia paraſiticam exercuerat, ferit Menelaus in ventre: ſicut Pandaro perjurii reo linguam abſcindit Diomedes. In quinta Iliade habes de Pandaro. De Poda ſic Ἰλιάδ. ρ. *Τόν ῥα κατὰ ζωστῆρα βάλεν ξανθὸς Μενέλαος.* [eadem obſervatio apud Dionem Chryſoſtomum, in ea diſſertatione quam ſcripſit de Socrate et Homero: nec non apud alios veteres]. Eupolidis *Colaces* noti ex omnibus antiquis: inter celeberrimas enim ea fabula. Verſus inde allatos digerant in priſtinam metri legem qui volent. res non tam difficilis quam incerta, maxime propter trochaicorum et anapaeſticorum leges parum ſeveras. In illa ecloga non agnoſcit iſta Epitomae auctor, *μικρὸν δέ τι † κάμον αὐτοῦ.* erant videlicet iam tum corrupta. Quid ſi ſcribas, *μικρὸν δέ τι καταλυμάτιόν που*? parvam domunculam ſic vocat, et ut ait Syracuſanus poeta, *εἰλεὸν οὐκ οἴκησιν.* Sub ſinem narrat paraſitus caſum Aceſtoris alterius paraſiti. *σκῶμμα γὰρ εἴπας ἔλεγεν· εἶτ' αὐτὸν ὁ παῖς θύραζ' ἀγαγὼν ἔχοντα κλοιὸν παρέδωκεν Οἰνεῖ.* Prima verba ſunt corrupta. Dalec. ſcribit, *σκῶμμα γὰρ οὐδὲν εἶπας; ἔλεγεν.* firmant praecedentia, quibus dixit neceſſe eſſe, ut dicta dicant, niſi foras velint projici. Nobis placeat ita potius ſcribere et interpretari, *σκῶμμα γὰρ εἴπας ἔληγεν. εἶτα*, etc. firmant item praecedentia. non enim dicta dicenda ſolum ajebat ibi paraſitus: ſed etiam *χαρίεντα*, id eſt, quae probentur domino. Ergo ita interpretare: vix deſierat loqui, et ſcomma in aliquem jacere: et ſtatim correptus, ac boja collo impoſita, traditus eſt Oeneo. Quis autem iſte? Puto fuiſſe tum Athenis Oeneum quendam notae ſaevitiae, vel commentarienſem, vel publicum ſervum,

vel alio quo munere fungentem. Quidvis denique fingam prius, quam *οἰνέα cauponem* vertam cum Dalec. Mendum latet in in iſtis, *τοῦ δὲ ὀνόματος τοῦ παρασίτου μνημονεύει Ἀραρὼς ἐν Μεναίῳ.* Scribendum *ἐν Ὑμεναίῳ.* unius ex poetae hujus fabulis index fuit *Ὑμέναιος.* auctor Suidas in iis quae de Ararote. Idem grammaticus ex ea fabula quaedam laudat in *ἀναθεῖναι*, ubi ingens facinus auſi ſunt homines imperiti. Sic ille, *ἀναθεῖναι καὶ ἐπαναθεῖναι τὸ αὐτό. Ἀραρὼς Ὑμεναίῳ. ὅπως τε τὴν νύμφην ἐὰν καιρὸς ᾗ μετέωρον ἐπὶ τὸ ζεῦγος ἀναθήσει συμφέρειν.* ineptulus aliquis ignorans *ἀραρὼς* nomen eſſe poetae, ſuperioribus verſibus ſubjunxit ineptiſſimam hanc notam, *ὅτι τὸ ἀραρὼς ἐπίῤῥημα, ἀντὶ τοῦ πρεπόντως. ἀραρὼς δὲ ἁρμόσας.* Alexidis verſus ſubjiciuntur de paraſitorum duplici genere. ſed verſus quintus et ſeptimus quibus nobiles paraſiti (quos ille *σεμνοπαρασίτους* vocat) deſcribuntur, mihi ſunt obſcuri, neque habentur in Vindelicianis Excerptis. Poſtremum ita accipio. Ait, *Ἀλλ᾽ ἄν σ᾽ ἐπαινῶ μᾶλλον αἰτήσεις μ᾽ ἔτι.* Duorum qui hic loquuntur, aliter diſcipuli, aliter doctoris perſonam ſuſtinet. doctori promiſſum de more fuerat minerval. Eidem ſciſcitanti annon bene doceret: reſpondet diſcipulus, nolle ſe ipſum laudare: ne laudatus occaſionem inde ſumat majorem exigendi mercedem. Sed ſcribi malim, *Ἀλλ᾽ ἄν σ᾽ ἐπαινῶ γ᾽ ἄλλο αἰτήσεις μ᾽ ἔτι.* Paraſitos laudans ait deinceps apud dipnoſophiſtam Timocles, — *οὐδὲν ἔστι γὰρ Ἐν τοῖς τοιούτοις χρησιμώτερον γένος.* ubi ſcribendum autumo, *ἐν τοῖσιν οὖσι. ex omnibus rebus.* Sequitur, *εἰ δ᾽ ἔστι φιλέταιρον ἕν τι τῶν καλῶν.* Dalec. *nam si quod honeſtum amicis gratum eſt.* Lege, *Εἰ δ᾽ ἔστι τὸ φιλέταιρον ἕν τι τῶν καλῶν.* hoc eſt, *ſi colere ſodalitatem res cenſeri honeſta debet.* In fine hujus *ῥήσεως* elegans et acutum eſt paraſiti dictum. Is enim poſtquam multa dixit de nobilitate et praeſtantia ſuae artis poſtremum hoc, ſed Achilleum ut vult videri, argumentum profert in medium.

p. 419.

> *Γέρα γὰρ αὐτοῖς ταυτὰ τοῖς τ᾽ Ὀλύμπια*
> *νικῶσι δίδοται χρηστότητος εἵνεκα,*
> *σίτησις· οὗ γὰρ μὴ τίθενται συμβολαὶ*
> *πρυτανεῖα ταῦτα πάντα προσαγορεύεται.*

Ineſt in hac argumentatione acumen ſophiſticum. Vis ſcire, ait, quanto in pretio ſint paraſiti? Cogita eundem haberi honorem virtutis ergo paraſitis, qui habetur

Olympionicis: *τὴν σίτησιν* nempe et victum de alieno. Poterat objici, res diſſimiles confundi, et pro ſimilibus male poni: quia paraſiti quidem in privatorum aedibus oſſum alienum rodant: at Olympionicae in prytaneo cibum capiant publicum. It iſte obviam, et in loco ullum momentum eſſe negat. nam et vulgo illa omnia loca cenſeri prytanea ac ſolita nominari, ubi convivari licet nullis collatis ſymbolis, et nullo ſuo ſumptu. Vides acumen paraſiti, vel potius elegantiſſimi poetae lepores. Cum ait *χρηστότητος ἕνεκα* alludit ad uſitatam formulam in Senatusconſultis quibus decernebatur bene de Rep. meritis, *ἡ σίτησις*. ſemper enim ea verba addita, aut ſimilia, *ἀρετῆς ἕνεκα*, vel *εὐνοίας ἕνεκα τῆς εἰς τὸν δῆμον*. Sed hoc falſo ſumit iſte disputator ad Cleanthem, tanquam confeſſum: quod nemo ei concedet. nam in hieronicis quidem verum eſt: at in paraſitis nequaquam. Falſum eſt item quod ait, *πρυτανεῖα* p.420. ſolita appellari omnia illa convivia aut loca ubi ſine ſumptu datur cibus. debuit dicere, ſuo judicio eſſe dicenda etiam illa *πρυτανεῖα*. Aliter hunc locum interpretari non eſt: quem neque eruditiſſimus Dalecampius aliter cepit. Non vidio quomodo colligatur hinc a doctiſſimis viris, *πρυτανεῖα* fuiſſe dicta alimenta quae publice praeſtabantur hieronicis. Nunquam Graeci quod ſciam *πρυτανεῖα* nominant, illas *τροφὰς*, ſed *τὴν ἐν πρυτανείῳ σίτησιν*. At prytanea numero multitudinis forenſis vox eſt, qua ſignificabatur Athenis pecunia ſolita in ſacro deponi a litigaturis. Romani ſervarunt eum morem, et *τὰ πρυτανεῖα* *ſacramentum* dixerunt, ut ait Varro. Interpres Ariſtophanis ſcribit, in Romano foro *ſportulas* appellari *πρυτανεῖα* Athenienſium. etſi jure mireris cum ſummo viro hanc interpretationem: non tamen jure illam improbaveris. Sportulas intelligit, de quibus Juſtinianus in Codice libro ſecundo, titulo *De ſportulis et ſumptibus in diverſis judiciis faciendis*, et ſequente. Generalis ea vox eſt, qua omnes denotantur ſumptus quos litigantes faciebant! peculiariter autem pecuniam judicibus pedaneis dandam ita vacabant. Imperator in Novella 82. *ſportulas* interpretatur *δικαστικὰ*, ſive *δικαστικὰς δαπάνας*. et modum earum definit *ἀνὰ δύο μὲν χρυσοῦς παρ᾽ ἑκατέρου μέρους ἐν τῇ προκατάρξει· ἀνὰ δύο δὲ ἐν τῷ πέρατι τῆς ὑποθέσεως.* Quid erant aliud *πρυτανεῖα* Athenienſium quam *δικαστικαὶ δαπάναι*? nam etiam veteres grammatici *πρυτανεῖα* interpretantur *μι-*

σθὸν τῆς εἰσαγωγῆς τῆς δίκης. et certum eſt pecuniam deponi ſolitam Athenis, fuiſſe judicibus diviſam. quod docet clare illa apud comicum in Nebulis disputatio de die ἔνη καὶ νέᾳ. Pollux, libro 8. τὰ πρυτανεῖα ἐλάμβανον οἱ δικασταί. hoc tantum fuit diſcrimen inter *ſportulas* et πρυτανεῖα: quod illae ſine circuitu dabantur judicibus pedaneis a litigantibus: haec publico praeſtabantur, ut inde ſumerent judices.

Caput Nonum.

Παλαιστὴς αὐτάργειος. προσβαίνειν. τελαμών. Καπνοί. Κονιορτοί. ἔχειν ἑστίαν. Dexamenus. *Lupini pro amethyſto* αἱμωδιᾷν. *Alexidis* Τιτθή. κηφὴν παλίμπλυτος. *Paraſitorum exercitatio* λέγειν ἐπὶ κεφαλαίου. λαλεῖν *et* λαλιά. ἱερὸς γάμος. Καινεύς.

Παλαιστὴν νόμισον αὐτάργειον μ' ὁρᾷν. *puta te aliquem palaeſtritam Argivum videre:* Luctae palmam ſibi vindicabant Argivi. Diotimus poeta epigrammatarius, Ἀργείων ἁ πάλα οὐ Λιβύων. ficta vox eſt αὐτάργειος ad exemplum philoſophorum, qui dicunt αὐτοαγαθὸν, αὐτοαληθὲς, αὐτοζωὴ et ſimilia. προσβαίνειν πρὸς οἰκίαν χρή; κριός. poſitum eſt προσβαίνειν loco τοῦ προσβάλλειν: niſi ita potius ſcribendum. Refert hoc ad nocturnas juvenum comeſſationes. *Eſtne,* ait, *opus vi perrumpere in aliquam domum? aries* ſum. Πλάττειν; τελαμών. *eſt ne aliquid fingendum?* ego ſum *Telamon.* videtur artis figulinae vocabulum eſſe τελαμὼν, p. 421.
et inſtrumentum aliquod ſignificare fingendis vaſis neceſſarium, erat et architectorum id verbum, ut Vitruvius indicat libro ſexto capite 10. ſed ea ſignificatione nullum habet hic locum. Fortaſſe *Telamon* proprium eſt viri nomen doloſi et fingendis mendaciis apti. τοὺς καλοὺς πειρᾷν; καπνός. Aſſentior eruditiſſimo Petro Victorio de explicatione hujus loci. Vulgo tamen Athenis Καπνοὶ appellabantur doſontes, et pollicitatores magni. Scholia Ariſtophanis: λέγεται ὅτι Θεαγένης μεγαλέμπορός τις ἐβούλετο εἶναι, περαΐτης (fortaſſe περιλαλητὴς) ἀλαζὼν, ψευδόπλουτος. ἐκαλεῖτο δὲ Καπνὸς ὅτι

πολλὰ ὑπισχνούμενος οὐδὲν ἐτέλει. *ἐλαίῳ μήτε χρῆσθαι μήθ' ὁρᾷν; κονιορτός.* Homines ſquallidos et illuvie laborantes *Κονιορτοὺς* vocabant. Demoſthenes contra Midiam, *νῦν δ' οἶμαι, τούτου προβέβληνται Πολύευκτος Τιμοκράτης, Εὐκτήμων ὁ Κονιορτός. τοιοῦτοί τινές εἰσι μισθοφόροι περὶ αὐτόν.* vide ſequentem Anaxandridae locum. *Ἄρχειν, φονεύειν, μαρτυρεῖν.* Lego, *Ἄγχειν.* ſi quem perditum cupias vel laqueo, vel ferro: vel falſo teſtimonio en me ad omnia paratum. *ἔχουσαν, ἤδη κατακλιθεὶς κοσμίως.* Lege duos verſus.

Παρακειμένην τε τὴν τράπεζαν, πάνθ' ἃ δεῖ
ἔχουσαν ἤδη, κατακλιθεὶς ὅγε κοσμίως
ἀριστίσας θ' ἑαυτὸν, ἐντραγὼν τε, κ' ἐμπιών.

nec metro: nec menti poetae convenit. *τὸ ἀριστήσας,* quod editum eſt. *ἀριστίζειν* eſt *prandium praebere.* *Καὶ τὴν θύραν ἀνεωγμένην, εἰσέρχομ' ἐνθάδε.* In voce *εἰσέρχομαι* finiri debuit verſus: inducta voce *ἐνθάδε*: quae facit metrum *ὑπέρμετρον,* et pede uno longiorem. Mox etiam ſcribe, *Ὅτι δ' ἦν τὸ πρᾶγμ' ἔνδοξον αἰεὶ καὶ καλόν.* et poſt, *Ἐν ἅπασι τοῖς δήμοις θυστίας ποιουμένη* et *δήμους* intellige *τῆς Ἀττικῆς.* Atticam diviſam fuiſſe in *δήμους,* id eſt pagos 174. et ait Strabo libro nono. et omnis Athenienſium hiſtoria teſtatur. *Ἔχοντας θυσίας, καλῶς βεβιωκότας.* Verſus ait eſſe corruptus nec poſſe ſtare hac lectione ſervata. Scribendum haud dubie, *Ἔχοντας οὐσίας, divites,* et honeſto loco natos vel *ἔχοντας ἑστίας.* Lares habere, inter primas viri boni et *καλοῦ κἀγαθοῦ* notas. contra *ἄνοικος* et *ἀνέστιος* de ſcelerato dicitur. Homerus. *Ἀφρήτωρ, ἀθέμιστος, ἀνέστιος ἔστιν ἐκεῖνος, Ὃς πολέμου ἔραται.* Athenaeus de Cynicis, *κακολόγοι εἰσὶ, καὶ βοροὶ, καὶ ἄνοικοι καὶ ἀνέστιοι.* et ſolitus de ſe dicere Cynicus Diogenes in ſe expetere diras tragicorum, quia eſſet *πλάνος,* et *ἄοικος.* Aliquanto poſt, initio verſus ſcribe, *ἐὰν δ' ἀποπάρδῃ.* Quod ait poeta de paraſitorum origine ſententiam continet hanc. Olim publice Athenis alebantur in ſingulis pagis, in honorem Herculis: poſtea magiſtratus ut hoc ſumptu liberarent Rempub. divites elegerunt, quibus alendos paraſitos traderent *τρέφειν παρεκάλουν* de magiſtratu intelligendum: utique ſi legas *τῶν εὐπόρων τινάς.* ſin ſcribas *τινὲς* paululum diverſa ſententia expones, ipſi divites hortabantur ſeſe ad exhibendos paraſitos. *παραπλήσιον τοῖς ἐν τῷ Κλαυδί*

p. 422.

νῦν σοφιστεύουσι. expoſuimus ad Suetonii librum quintum, cap. 42. τὸ τεχνίον ἀεὶ τοῦτό μοι καταπινέτω. Interpres κατεπίνετο. nihil pronuncio. Suſpectum habeo ſabulae Alexidis titulum qui ſequitur, ἐν δὲ Ὀμυθίοις. libro tertio laudatur Alexis ἐν Ὀλυνθίῳ. eandem vocem hic quoque admiſerim libens, vel ἐν Ὀλυνθίοις.

Τιμοκλῆς Κενταύρῳ ἢ Δεξαμενῷ. *In Centauro vel Dexameno.* Errat Dalecampius qui emendat Δεξαμενῇ et vertit *Labro.* Dexamenus hic ille eſt, de quo Apollodorus libro ſecundo Bibliothecae, Ἡρακλῆς δὲ εἰς Ὤλενον πρὸς Δεξάμενον ἧκε κἀκεῖ κατῴκει. καὶ κατέλαβε τοῦτον μέλλοντα δι' ἀνάγκην μνηστεύειν Εὐρυτίωνι Κενταύρῳ Μνησιμάχην τὴν θυγατέρα. Deinde ſcribendum ἀποκαλεῖ non ἀποκαλῶν: aut deeſt aliquid, *Caunios:* Timoclis agnoſcit Suidas: alium nullum memini. docuerat et Alexis *Caunios:* cujus fabulae Pollux meminit lib. 7. cap. 30. etiam *Epiſtolas* nominat Suidas.

Ἤδη προσενήνεκταί τι μέλλει, σπευδέτε. Scrib. προσενηνέχθαι, minore mutatione quam ut Dalec. τί σπεύδειν μέλλετε. Cum ait poeta Κομιδῇ τεθνηκὼς, τῶν ἀν' ὀκτὼ τοῦ 'βόλου Θέρμους μαλάξας: ſignificare videtur. Tithymallum ſive Dexamenum lupinos quosdam maximos et plurimos dentibus triviſſe, unde ſit ſecutum animi deliquium tantum ut pro mortuo haberetur: quod ita quidam ſunt interpretati, quaſi vitae affectus taedio inedia ſe enecaſſet: quod Graeci ἀποκαρτερεῖν dicunt: ſed hoc poſtea falſum apparuit redeunte ad ſe qui videbatur mortuus: quem ait poeta non ἀποκαρτερῆσαι, id eſt, finire vitam inedia voluiſſe: ſed potius καρτερῆσαι πίνοντα. id eſt, obſirmaſſe animum ad ſtrenue bibendum, ſumptis incautius lupinis loco amethyſti. Lupinos impedire ebrietatem non memini legere. orexim quidem illorum eſu excitari teſtis Dioſc. libro 2. οἱ θέρμοι ἀπογλυκανθέντες, λεῖοι σὺν ὄξει ποθέντες. στομάχου ἄσην πραΰνουσ, καὶ ἀνορεξίαν ἰῶνται. Cum ait, τῶν ἀν' ὀκτὼ τοῦ 'βολοῦ oſtendit lupinorum τὴν ἁδρότητα et magnitudinem: quorum octo menſuram implere potuerint quae obolo conſtaret. Lege, Οὐ Νεῖλος ἄλφιτ', οὐδὲ Κόρυδος ἀσύμβολος. per ἄλφιτα mazam intellige, et repete ex ſuperioribus ἠράσθη φαγεῖν. Nilus nomen alicujus comedonis. Καὶ γὰρ αἰτεῖτο προῖκα τοῖς φίλοις ὑπηρετεῖν. Et modulus verſus eſt depravatus: et ſententia perverſa. Totam lege pericopam: reperies hunc eſſe ſenſum: Tithymallum eo progreſſum inſolen-

tiae, ut non contentus aliena quadra vivere gratis hoc amplius mercedem ultro poſtulet ſuae in comedendo operae ſibi dari. Lege igitur. — *καὶ γὰρ οὐκ Αἰτεῖτο προῖκα τοῖς φίλοις ὑπηρετεῖν*, *poſtulabat ne gratis operam ſuam amicis commodaret.* non male etiam ſcribas, — *καὶ γὰρ οὐκ Ἀναίνετο προῖκα τ.* In tertio verſu ſcribe, *Ἐσπράξεται γὰρ μισθὸν ἐκ τοῦ σοῦ λόγου, Παρ' οἷς ἐδείπνει προῖκα, σύλλεξιν συχνήν. nam ut tua oratio eſt, exacturus eſt mercedem* (ſive, *mercedis nomine*) *ab iis quos coenaverit, collectam magnam.* nimis prae
p. 423. iſta eſt inconcinna vulgata lectio. *Ἀγορὰν ἰδεῖν εὔοψον, εὐποροῦντι μὲν Ἥδιστον.* de piſcibus tantum loquitur, ut dicebamus cap. 3. et foro piſcario: quod declarant ſequentia, *ἐγχέλεις ὁρῶν, Θυννεῖα, νάρκας, καράβους, ἡμωδία.* ubi *τὸ αἱμωδιᾷν* non idem ſignificat quod apud Ariſtotelem et Alexandrum in Problematis. illis *αἱμωδία* eſt ſtupor dentium, et *νάρκη ἀπὸ ὁράσεως ἢ ἀκούσματος.* hic pruritus eſt dentium, proprium catillonum *πάθος*: quibus dolere dentes dicuntur, quando cupitos cibos fas illis tantum videre, non edere: quae magna eſt ei hominum generi *ὀφθαλμῶν ἀλγηδὼν καὶ ὀδόντων.* Hoc voluerunt veteres qui *τὸ αἱμωδιᾷν* interpretati ſunt *τοὺς ὀδόντας ὀδυνᾶσθαι μετὰ κνησμοῦ. dolere dentibus cum pruritu.* In ultimo verſu, *Ὁπόσου, πυθόμενος δ' ἀποτρεχ' εἰς τὰς μεμβράδας.* ſcribendum *ἀπέτρεχε.* *ἐν δὲ Τιτθῇ.* Libro 10. *Ἄλεξις δ' ἐν Τηθύϊ. Tethys* pro terra aut mari varie capitur poëtis Graecis et Latinis. *Οὐ γὰρ ἔχεις κηφῆνα παλίμπλυτον.* Multum in his verbis ineſt elegantiae. *κηφῆνες* Graecis, ut Latinis *fuci*, homines ignavi, et fruges conſumere nati. *παλίμπλυτον* proprie veſtimentum dicitur ſaepius politum et lotum a fullonibus, ac proinde nullius pretii: ſimillime *τρίβωνας* appellabant ſenes effoetos, et Reipubl. inutiles. Euripides Autolyco, — *ὅταν δὲ προσπέσῃ γῆρας πικρὸν, τρίβωνες ἐκβαλόντες οἴχονται κρόκας.* hujus epigrammatis poſtremi verſus ita habent,

> Τοῦτο δ' ὁ πρέσβυς ἐρεῖ Κέκροπος πόλι, καὶ παρὰ Νείλῳ
> ἔστιν ὅτ' ἐν Μούσαις δριμὺ πέφυκε φυτόν.

Poteſt *τὸ πόλι* et tertius caſus eſſe (non quidem *ἐκ συναιρέσεως* pro *πόλιϊ*, ſed *ἐξ ἀφαιρέσεως* alterius *ι.*) et quintus. Athenas affatur auctor epigrammatis, *o Athenae ſenex Macho qui hic eſt ſepultus dicet et notum omnibus faciet, reperiri etiam in Aegypto viros doctos et acri ingenio praeditos.* Quisquis ille fuit qui

hoc epigramma fecit ignoravit cujas eſſet is quem laudabat. Machonem enim produnt in Aegypto natum illa πέφυκε φυτόν. omnes alii Peloponneſium. quanquam Athenaeus honori patriae, opinor, favens, in numerum ſententiarum hanc retulit ſententiam. ἀποφθεγγόμενος οὐκ ἄξια βιβλίου καὶ μνήμης, ἐν τοῖς ἄλλοις ἦν ἀηδὴς καὶ ψυχρός. inepta ſententia. Neque aliter tueri licet τὸ ἄλλοις quam ſi ſcribatur ante οὐκ ἀνάξια β. aut poſt, ἦν οὐκ ἀ. Sed Epitomam ſequamur, ἐν τοῖς ὅλοις ἦν ἀη. Additur de Philoxeno ſcurra, ὁ δὲ Φιλόξενος οὐδὲν ἐπὶ κεφαλαίου περιττὸν λέγων ὅτι λαλήσειεν ἢ πικρανθείη πρός τινα τῶν συνόντων καὶ διηγήσαιτο, πᾶν ἐπαφροδισίας καὶ χάριτος ἦν μεστόν. Lege cum Excerptis Hoeſchelii, πᾶν ὅ τι λαλήσειεν ἢ πικρανθείη πρός τινα τῶν συζώντων. et male vulgo intellecta verba ſic interpretare: *Philoxenus cum ad propoſitum argumentum nihil diceret rarum aut ſingulare, quicquid vel in ſermonibus loquebatur, vel irritatus ab aliquo ſodalium, vel cum aliquid narraret, omnia erant illius dicta venuſtatis et ſalis plena.* Ut philoſophi diſcipulos aſſuefaciebant θέσεις ληκυθίζειν, et de propoſito argumento oratorio more dicere: ſic ſoliti divites paraſitis ſuis argumentum dare, in quo ſuae εὐστοχίας p. 424. ſpecimen ederent. hoc vocatur ab Athenaeo λέγειν ἐπὶ κεφαλαίου. In hoc genere negat excelluiſſe Philoxenum: ſed cum ſuamet ſponte injuſſus aliquid diceret. Obſervavimus in multis ſimilia ingenia. ſunt enim non pauci extemporali quadam urbanitate praediti: quorum ſubita et e re nata dicta mireris: ſtudio excogitata non probes, aut non magni facias. Ea diverſitas eſt ingeniorum: λαλεῖν eſt communi ſermone uti. λαλιὰ familiaris collocutio cum amico aut alio. multa de hac Menander rhetor antiquus et doctus, capite περὶ λαλιᾶς Theophraſto aliud longe ſignificat λαλιά. Eleganter πικραίνεσθαι poſitum pro iratus loqui. Convenienter iis quae dicta ſunt de Euclide et Philoxeno nobilibus ſcurris, facetiis amborum evenit. συνέβη, inquit, τὸν μὲν Εὐκλείδην κατὰ τὸν βίον, τὸν δὲ Φιλόξενον ὑπὸ πάντων φιλεῖσθαι καὶ τιμᾶσθαι. Lego ut ruentem ſententiam tibicine fulciam, ἀεὶ ὑπὸ π. ille dum vixit in fama fuit: hic ſemper etiam poſt obitum. Cauſſa eſt, quia Philoxeni apophthegmata digna quae referrentur in literas ſunt viſa: Euclidis vero indigna. Ἱερὸν γάμον καλεῖτε. quaſi dicas, alicujus dearum ſponſum. Γάμος pro ſponſo, aut

marito, ut apud Romanos *conjugium* et *matrimonium* pro uxore. Cur ὀλολυγμοὺς vocarent eos qui ſplendidam et candentem veſtem geſtantes in publicum prodirent, expoſitum eſt dudum ad Theophraſtum capite περὶ μικροφιλοτιμίας. Scribe mox ut editum voluimus, ὄπισθεν ἀκολουθεῖ κόλαξ τῷ; Λέμβος ἐπικέκληται. εἰς τοὺς καλοὺς δ' ἄν τις βλέπῃ, Κενός· Imo ille κενὸς et κενόφρων, qui iſtam vocem primus hic ſcripſit. In Excerptis eſt Καινός. ne id quidem rectum: etſi propius recto. Absque dubio legendum Καινεύς. Caenum appellabant hominem mollem et qui muliebribus curis virilem animum exuiſſet. Qui memoratur in fabulis Caeneus, olim virgo fuerat. Virgilius iterum foeminam factum canit:

It comes et juvenis quondam, nunc foemina Caeneus
Rurſus, et in veterem fato reſoluta figuram.

Porro nihil viro indignius, quam aſpectu pulchrae formae nimis affici. noſtra Francoceltarum lingua apte dixeris, *damoiſeau*, quem poeta ait vocitatum Athenis *Caeneum.* Euſtathius qui totum hunc locum Anaxandridae in nonum Ulyxeae commentarium retulit, haec verba praetermiſit. Noli dubitare corruptis jam tum Athenaei codicibus, mendum vidiſſe Euſtathium, emendationem non vidiſſe. θεατροποιὸς ὑφεῖλετ' ἄρνα παίζων; Ἀτρεὺς ἐκλήθη. Unde, malum, vox θεατροποιός? In Excerptis Καινὸς θεατροποιὸς junctim ſcriptum. quaſi ita olim Athenienſes appellaſſent, quem noſtra emendatio *Caeneum* vocabat. de quo praejudicium non faciam eruditorum virorum ſententiis. At vocem ποιμένος deeſſe in vulgatis et Euſtathius et Breviator arguunt. Sic enim ſcribunt, ὑφεῖλετ' ἄρνα παίζων ποιμένος.

---

p. 425. **Caput Decimum.**

Ἥκειν εἰς ἑστίασιν δωδεκάποδος vel δεκάποδος. Suidas notatur. Ἱερὸς γάμος *feſtum apud Athenienſes Nuptiae Jovis et Junonis. Antiphanis comoedia* Scythae. *Pollucis inconſtantia. Timothei fabula* Κυνάριον. προσίστασθαι. *Callimachi* Πίναξ.

Lepidissimi deinceps recitantur Menandri verſus, quos ut aſcribere neceſſe habeamus, librarii fecerunt et

interpretes: illi ſuo more nimis ſupini; hi plus aequo ingenioſi. *κἀν τῇ Ὀργῇ δέ φησι,*

Διαφέρει Χαιρεφῶντος οὐ δέπου
ἄνθρωπος, ὅς τίς ἐστιν· ὃς κληθείς ποτε
εἰς ἑστίασιν δωδεκάποδος· ὄρθιος
πρὸς τὴν σελήνην ἔτρεχε τὴν σκιὰν ἰδών,
ὡς ὑστερίζων, καὶ παρῆν ἅμ' ἡμέρᾳ.

Primus verſus claudit, ſanandus ita, *Ὅδ' οὐ διαφέρει Χαιρεφῶντος οὐδὲ γρῦ.* Poſtremam voculam imputat nobis Epitome Hoeſchelii. In tertio ſcribendum *ὄρθριος.* quod non fefellit Dalecampium. At vocem *δωδεκάποδος* malo conſilio mutandam cenſuit idem in *δεκάποδος.* Quid illum movit ut neceſſaria ſyllaba verſum ſpoliaret? Putavit nempe condicendae coenae ſtatam et certam horam fuiſſe olim umbram decem pedum: qui meminiſſet legere in Eraſmi Chiliadibus proverbium, *ὅταν ᾖ δεκάπουν τὸ στοιχεῖον.* ſed falſus eſt. nulla enim fuit legitima hora quam migraſſe eſſet nefas: verum utcuique erat libitum maturius, tardius, invitatos jubebant adeſſe. Hoc ſcimus nos ex veterum lectione, qui in ea re modo hanc, modo illam pedum menſuram nominant. SEXTAE HORAE, ſive umbrae pedum ſex Lucianus meminit: cujus nota ſex convivialis in Saturnalibus: *λούεσθαι ὁπόταν τὸ στοιχεῖον ἑξάπουν ᾖ.* SEPTEM PEDUM umbrae Heſychius ex aliquo veteri comico. *ἑπτάπους σκιά. τοῖς ποσὶ κατεμέτρουν τὰς σκιὰς ἐξ ὧν τὰς ὥρας ἐγίνωσκον.* DECEM PEDUM *στοιχείου* multi faciunt mentionem: neque negaverim procurando corpori eam maxime ordinariam horam fuiſſe. Julius Pollux l. 6. c. 8. *τῇ σκιᾷ ἐτεκμαίροντο τὸν καιρὸν τῆς ἐπὶ τὸ δεῖπνον ὁδοῦ, ἣν καὶ στοιχεῖον ἐκάλουν. καὶ ἔδει σπένδειν εἰ δεκάπουν τὸ στοιχεῖον εἴη.* Scribendum *σπεύδειν.* reſpicit hunc Ariſtophanis locum e concionantibus, *σοὶ δὲ μελήσει Ὅταν ᾖ δεκάπουν τὸ στοιχεῖον λιπαρῶς χωρεῖν ἐπὶ δεῖπνον.* Emendanda ſunt obiter doctiſſimi interpretis verba dudum corrupta. *Τὸ παλαιὸν,* ait, *καλοῦντες ἐπὶ δεῖπνον καὶ καλούμενοι, παρεσημαίνοντο τὴν σκιάν. καὶ οὕτως οἱ μὲν ἔμενον τοὺς κληθέντας, οἱ δ' ἀπῄεσαν ἐπὶ τὰς ἑστιάσεις, οὐδ' ὑπὸ τηρήσεως οὔσης αἰτίας, ἐφ' ἧς οἷόν τε ἦν τεκμήρασθαι εἰς πόσας ὥρας προήκει.* Legendum *οὐδέπω τηρήσεως οὔσης ἑτέρας. ἀφ' ἧς οἷόν τε ἦν τε. cum nondum extaret ulla alia obſervatio, ex qua ſciri poſſet ad quot horas* Sol *eſſet progreſſus.* hoc eſt dicere, ante inventionem gnomonum,

et horologiorum. Nemo enrit, opinor, qui huic emendationi refragetur. Anni ſunt tamen amplius quingenti cum hic locus ſcribitur non aliter. quod ex Suida cog-
p. 424. noſcimus: qui doctiſſimi ſcholiaſtae verba referens in ſuos commentarios, ſimiliter corrupta et depravata illa deſcripſit. Enimvero antiquae mendae, non propterea non ſunt mendae. ſed hoc *ὁδοῦ πάρεργον*. DUODECIM PEDUM *σκιᾶς* meminit hic diſerte Menander. Dalecampium lectionem editam ſollicitantem admoneat erroris ſui Heſychius, ita ſcribens, *Δωδεκάποδος. οὕτως ἔλεγον ἐλλειπτικῶς στοιχείου ἢ σκιᾶς. οὕτω γὰρ συνετίθεντο ἐπὶ δεῖπνον ἥξειν, τοῦ στοιχείου ὄντος δωδεκάποδος, ὡς νῦν πρὸς ὥρας φασί.* putes hunc ipſum Menandri locum ab illo exponi, atque adeo ita puto. Sed quid miramur de duodecim pedibus, cum ſciamus fuiſſe qui ſerius multo ad coenam accederent. VIGINTI PEDUM *στοιχεῖον* obſervare juſſus erat is de quo Eubulus comicus.

Εἰπόντος αὐτῷ τοῦ φίλου, ὁπηνίκ' ἂν
εἴκοσι ποδῶν μετροῦντι τὸ στοιχεῖον ᾖ Ἥκειν.

Qui ſequuntur ejusdem poetae verſus, ita debuerant diſtingui.

— ἐμὲ γὰρ διέτριψεν ὁ
Κομψότατος ἀνδρῶν Χαιρεφῶν. ἱερὸν γάμον
φάσκων ποιήσειν δευτέραν μετ' εἰκάδα
καθ' αὑτὸν, ἵνα τῇ τετράδι δειπνῇ παρ' ἑτέροις.
τὰ τῆς θεοῦ γὰρ πανταχῶς ἔχειν καλῶς.

Quid autem appellat Menander *ἱερὸν γάμον*? Athenienſes eo nomine feſtum celebrabant, memoriae perpetuandae nuptiarum Jovis et Junonis, Heſychius, Ἱερὸς *γάμος, ἑορτὴ Διὸς καὶ* Ἥρας. nam et natales ſuorum deorum norant veteres, et alios dies ſolennes [in quibus vel praecipui fuerunt dies, quibus uxores duxerant. Sic Romani Pontifices *Orci nuptias* celebrabant, et quidem ingenti ſolemnitate, ait Servius.] Ergo etiam diem illum norant, quo Jovi nupſit Juno: ſed norant, ut puto, ſoli Athenienſes, aut cum paucis, nam alii populi non adeo ingenioſi: quod indicat Theocritus: qui curioſiſſimas tantum foeminarum de nuptiis Jovis et Junonis ſatagere affirmat. Πάντα, ait, *γυναῖκες ἴσαντι, καὶ ὡς* Ζεὺς *ἠγάγεθ'* Ἥρην. De eo feſto Menandri verſum interpretor: maxime quia ſequitur, *τὰ τῆς θεοῦ γὰρ πανταχῶς ἔχειν καλῶς*. Olim ſcribebam, *ἱερὸν γάμων*, hoc eſt, *ſe ſacra facturum brevi nuptialia.* eo tempore amicos ſuos invitabant, ut etiam docet

Plutar. in Sympoſ. Deinceps habentur Timoclis verſus, qui nec ſatis recte et ut puto mutilate in omnibus ſcribuntur libris. Aut proferat aliquis meliores, quam quibus ſumus. Initio aſotum hominem belle περιφράζει poëta. ῾C Δημοτίων δὲ παραμένειν αὐτῷ δοκεῖν Τ' ἀργύριον. nam is eſt aſotus vere et φερωνύμως, qui aſſiduas impenſas faciens, non cogitat ſe rem imminuere ſuam et frangere. deinde cum ait, ὁ Χαιρεφῶν μὲν παντελῶς Οἴκαδε βαδίζειν ᾤετό γ' ὁ ταλάντατος. ſignificat tam familiariter Chaerephontem ad Demotionem iaſſe cibi ſumendi gratia, quam ſi domum ad ſe iviſſet. Sequitur, Ἀντιφάνης δ' ἐν Σκύθῃ *Scythas* Athenis vocabant publicos ſervos, qui in judiciis petulantiam litigantium compeſcebant. Sunt qui *Scythas* hanc ſabulam inſcribant. Pollux lib. 7. cap. 13. ἐν τοῖς Σκύθαις Ἀντιφάνης ἔφη, Σαράβαρα καὶ χιτῶνας πάντας ἐνδεδυ- p. 427.
κότας. Sed notemus ejus incogitantiam aut inconſtantiam. Libro namque 10. cap. 40. poſtquam ex nebulis Ariſtophanis quaedam protuliſſet addit ἐν δὲ Σκύθαις ἢ Ταύροις, Σαράβαρα καὶ χιτῶνας πάντας ἐνδεδυκότας. Cum interrogationis nota ſcribendum. Οὐκοῦν καὶ δᾷδα καὶ στεφάνους λαβόντες; et in ſequentibus lege cum Dalecampio: μεμάθηκε κωμάζων. non ἐγκωμιάζειν. Mox, Τιμόθεος Κυναρίῳ. mirabar fabulae hujus titulum: et neſcio quid hariolabar. ſed venit commodum in mentem verborum Suidae, καὶ Κυνάριον Τιμοθέου δρᾶμα, ὥς φησιν Ἀθήναιος ἐν τοῖς αὐτοῦ. Deinde laudatur dipnoſophiſtae Ἀπολλόδωρος ἐν Ἱερείᾳ. Julius Pollux lib. 10. cap. 32. laudat hunc poetam ἐν τῇ Ἐνέα, id eſt, *in Muta*. niſi tamen ibi quoque ſcribendum ἐν τῇ Ἱερείᾳ. Caeterum qui inde afferuntur verſus, non unius opus habent correctionis. Sunt autem hi,

Καινὸν φασὶ Χαιρεφῶντ' ἐν τοῖς γάμοις
ὡς τὸν Ὀφέλλαν ἄκλητον εἰσδεδυκέναι,
σπυρίδα λαβὼν γὰρ καὶ στέφανον, ὡς ἦν σκότος,
φάσκων παρὰ τῆς νύμφης ὁ τὰς ὄρνεις φέρων.
ἥκειν δεδειπνηκὼς ἔοικεν εἰσπεσών.

Primum ita ſcribo, καὶ νῦν γε φασὶ Χαιρ. Secundum, Ἄκλητον ὡς τὸν Ὀφέλλαν εἰσδεδ. Quartum et quintum, Φάσκων παρὰ τῆς νύμφης ταὼς ὄρνεις φέρων. Ἥκειν, δεδείπνηκ', ὡς ἔοικεν, εἰσπεσών. Chaerephon ut janitores et admiſſionales ſervos falleret, finxit ſe juſſu ſponſae venire: ac neſcio quos pavones afferre. ſemel autem in aedes intra domum receptus, etiam ad epulas

eſt admiſſus, ut par erat, quia turpius ejicitur quam non admittitur hoſpes. Jocum Diphili poetae in Chaerephontem verſibus Machonis paulo poſt narratum expoſuimus ad Theophraſtum capite *περὶ ἀγροικίας*. Lepidus eſt et qui poſtea commemoratur ab eodem Machone Chaerephontis jocus. Eſt autem argutia omnis poſita in verbi *προσίστασθαι* ambiguitate: quod non animadverſum eſt ab interpretibus. Emebat Chaerephon in popina carnes a coquo. forte accidit ut coquus aliquid valde *ὀστῶδες* appenderet: tum Chaerephon, Μὴ, inquit, *πρόσιστα τοῦτό μοι*, id eſt, *noli cum caeteris carnibus etiam iſtud oſſeum mihi appendere.* reſpondet coquus, *non eſſe repudiandum illud: nam etiam vulgo dici carnes ad oſſa eſſe gratiores.* ad haec Chaerephon: *Eſt hoc quidem verum, et quod das nobis ſuave eſt: ſed tu dum appendis reddis inſuave.* quaſi dicat, oſſeum illud fruſtum ſi mantiſae et auctarii loco detur, gratum fore: non ſi appenſum cum caeteris vendatur ut caetera. hoc illa verba ſignificant, Γλυκὺ μὲν, *προσιστάμενον δὲ λυπεῖ πανταχῇ.* Jocus eſt, ut dixi in voce *προσιστάμενον*: quae et rem cum aliis appenſam poteſt ſignificare: (nam *ἱστᾶν* eſi pendere:) et cibum qui diutius in ſtomacho remanens gravis eſt ac moleſtus. Verbum frequens in libris medicorum. Et vitium ineſt, et omnino deeſt vox una in iſtis: *τοῦ Χαιρεφῶντος καὶ σύγγραμμα ἀναγράφει Καλλίμαχος ἐν τῷ τῶν παντοδαπῶν πινάκων.*
p. 428. Legendum enim *ἐν τῷ τῶν παντοδαπῶν συγγραμμάτων πίνακι.* lib. 14. *οἶδα δὲ καὶ Καλλίμαχον ἐν τῷ τῶν παντοδαπῶν συγγραμμάτων πίνακι ἀναγράψαντα.* Sed ejus operis Callimachi multa apud veteres mentio. Ex quibus etiam conſtat, hanc rationem tenuiſſe illum, ut indicato auctore et titulo alicujus libri prima verba deſcriberet, ac mox numerum. *τῶν στίχων* ſubnotaret. Unde colligimus, mendum latere in ſequentibus verbis, *εἶθ' ἑξῆς τὴν ἀρχὴν ὑπέθηκεν. Ἐπειδή μοι πολλάκις ἐπέστειλας, στίχων τὸ ε.* quae ita interpretatur Dalec. *Initium deinde illius operis Callimachus recitat. verſibus quinque delineatum, hujusmodi, Quandoquidem ad me ſaepius literas dediſti,* non poterat commodius accipi quod ait vulgata lectio de quinque verſibus. Sed narro tibi, locus eſt depravatus: et ſcribendum, *στίχων τοε.* poſito poſt verbum *Numerus,* ait, *verſuum,* vel ut vulgo loquimur *linearum,* 375. Ex Juſtiniani praeſatione in Pandectas, et ſubſcriptionibus epiſtolarum

Pauli Apoſtoli, et locis multis Diogenis Laertii aliorumque ſcriptorum, certum eſt ſolitos veteres ſcriptores verſuum numerum inire, et in ultima cera aſcribere. Idem mos Hebraeorum criticorum: qui cum in hac parte tum in aliis multis Graecos et Latinos longo intervallo ſuperarunt. Quod autem Callimachus idem fecerit, teſtis eſt Athenaeus lib. 13. *ἀνέγραψεν* ait, *αὐτὸν Καλλίμαχος ἐν τῷ τρίτῳ πίνακι τῶν νόμων, καὶ ἀρχὴν αὐτοῦ τήνδε παρέθετο. Ὅδε ὁ νόμος ἴσος ἐγράφη καὶ ὅμοιος. στίχων τριακοσίων εἴκοσι τριῶν.* locum hunc ſic debes vertere. *Meminit legis a Gnathaena latae Callimachus in Legum tabula tertia: et illius tale principium apponit.* Lex iſta ſcripta eſt aequalis et ſimilis, *continet verſus* 333. Caeterum non ſolus Callimachus hoc argumentum attigerat, verum alii quoque multi, qui ſimiliter libros ſuos *Tabularum* tit. proſcripſerant. De hujusmodi commentariis Galenus loquitur quoties *Πινάκων* facit mentionem ut in librum De articulis, verba faciens de ſcripto quodam pſeudepigrapho, cui erat titulus *Ἱπποκράτους, περὶ ἀδένων οὐλομελίης*: eum librum negat eſſe *τοῦ παλαιοῦ* cum aliis argumentis, tum etiam iſto: quod auctores *Πινάκων* nullam ejus feciſſent mentionem. *οὐδ' οἱ τοὺς πίνακας γράψαντες ἴσασι τὸ βιβλίον.*

Caput Undecimum.

Ὄψον πετραῖον. κάραβοι ἀληθινοί. κώβιοι τεμαχιστοί. ſcarus piſcis τρίγλαι, pro apuis triglitidibus. ἰχθὺς ἔχων ψῆφον. Menandri Ἀξιάγναθος. Mos Athenis, ut coqui apud gynaecomos ſuum nomen profiterentur, γνώμην ξυμβάλλεσθαι. Mos, ut mali poetae lapidarentur. δεῖξις. alia non pauca.

De Archephonte paraſito deſcribuntur Machonis verſus, quorum quintus eſt, *Ὄψου πετραίου παρατιθέντος ποικίλου.* melius Epit. *παρατεθέντος. ὄψον πετραῖον*, pixis eſt ſaxatilis, quem Plinius ait petroſis locis vivere, ut locuſtas, etiam Ariſtoteli *πετραῖος ἰχθύς*. Verſu ſexto p. 429. *καράβους ἀληθινοὺς* interpretor locuſtas veras, ſive ex-

ſuccas, et in quibus carnis non eſſet amplius quam in locuſta terreſtri. Dalec. ſcribebat, *καράβων τε λιθίνων*. In ſeptimo, *ἐν ᾗ τεμαχίσκοι τρεῖς ἐνῆσαν κώβιοι.* Lego, *τεμαχιστοί.* Uſitatum Graecis verbum eſt *τεμαχίζειν*, *parare ad inſtar ſalſamentorum.* inde *τεμαχιστοὶ*, piſces qui et *τεμαχῖται.* Cum autem gobiorum genera plura noſcantur, de optimis poeta loquitur. Optimos autem Galenus pronuntiat *τοὺς πετραίους.* etſi videtur Macho iſtos a ſaxatilibus ſeparare. Cum ait, *τῶν μὲν σκάρων ἀπέλαυε τῶν τριγλῶν θ' ἅμα Καὶ φυκίδων*: videntur ſcarus, trigla et phycis, vilium et inſipidorum piſcium nomina eſſe, ut maenis, membras, et apua Phalerica. Satis compertum eſt eundem piſcem, aut certe ejusdem nominis, non eſſe ubique locorum in eadem dignatione. Macho Alexandriae vitam degens, ſecutus eſt judicium ſuorum popularium. Scarum ergo inter malos ponit, quem alii praeferunt omnibus ſaxatilibus, et caeteris non paucis. *τρίγλας* intelligo, non mullos piſces: ſed apuas triglitides, quas inter *ἑψητοὺς* et parvi pretii piſciculos ponunt antiqui. Porro cauſſa cur hic paraſitus contentus piſcibus vilioribus abſtineret ab omnibus melioribus, tribus poſtremis verſibus continetur. *τοῦψον δὲ σέβεται τοῦτο καὶ δέδοικέ πως. Οὐδ' ἔστιν αὐτῷ πάτριον ὄντ' ἀσύμβολον Ἰχθῦν ἔχοντ' ἄψηφον ἀδικεῖν οὐδένα.* Lego, *ἰχθῦν ἔχοντα ψῆφον*: aliter neque helleniſmus conſtat neque ſententia. Eſt autem haec: Chaerephontem precario viventem alieno cibo, religioni habuiſſe piſcem tangere ad laedendum, id eſt, ut eo veſcatur in menſa, *ἔχοντα ψῆφον*: memorem namque ſortis ſuae ac vilitatis vilioribus piſcibus ſolitum eſſe contentum. Quid appellat piſcem *ἔχοντα ψῆφον*? Obſervandum allegoricam eſſe locutionem: ſic enim loquitur de piſcibus tanquam de hominibus. ideo uſus verbo *ἀδικεῖν* pro *edere.* In Rep. dicitur *ψῆφον ἔχειν*, qui habet jus veniendi in comitia: quod iis civibus ſolum convenit, qui pleno jure cives ſunt, aut meliore ſaltem conditione quam inquilini. Videtur hoc allegorico ſermone perſtringi Chaerephon, tanquam reus peregrinitatis. cujus rei conſcientia faciebat illum legitimorum civium reverentem ac metuentem. [Sed Scaliger non *ἔχοντα*, verum *ἑκόντα* vel *ἑκόντι* legebat et locum aliter interpretandum ſuſpicabatur.] Locus ex Axionici *Tyrrenico* non habet perfectam ſententiam. quae fuiſſe haec videtur: Nunc certe vinum ipſis non ineſt: neque

ad excuſationem ſuam poterunt illi vinum praetexere, ut fieri ſolet. Sequitur Silani Athenienſis venuſtum dictum de Gryllione paraſito. Sed lege, *περὶ Γρυλλίωνος παρασιτοῦντος ἐρωτηθεὶς τίς ἐστιν οὗτος; cum interrogatus fuiſſet de Gryllione paraſito, Quis eſt iſte?* reſpondet Silanus, *Μενάνδρου ἔφησεν Ἀξιάγναθος.* Haec eſt lectio ſcripta omnium librorum: quam et ferre poſſumus. In una nempe comoediarum Menandri mores alicujus inſignis lurconis fuerant depicti: cui e re no-
p. 430. men inditum, Axiagnatho. Habent Graeci aliquot nomina propria a *γνάθος* formata, ad denotandam ventris ingluviem et *πολυφαγίαν.* cujusmodi ſunt Gnatho, Gnathaena, et in Batrachomyomachia vetere et eleganti carmine, Phyſiognathus. Erit fortaſſe cui non diſpliceat vetus noſtra conjectura, ut ſcribatur, *Μενάνδρου φησὶν ἀξία γνάθος. eſt gula Menandro digna.* id eſt, digna quae ab optimo poeta traducatur, qualis fuit Menander. Inveni in Excerptis magnam iſto loco lectionis diſcrepantiam. Sic enim ibi ſcriptum: *Λυγκεὺς δ' ὁ Σάμιός φησιν ὅτι Σιλιανὸς ὁ Ἀθηναῖος Γρυλλίωνος παρασιτοῦντος Μενάνδρῳ τῷ σατράπῃ παρ' εὐπαρύφου τε περιπατοῦντος μετὰ θεραπείας ἐρωτηθείς, Τίς οὗτος; Μενάνδρου ἔφησεν Ἀξιάγναθος. Narrat Lynceus Samius, cum Gryllio paraſitaretur Menandro ſatrapae, Silianum Athenienſem a purpurato deambulante cum comitatu fuiſſe interrogatum, Quis iſte? reſpondiſſe, Menandri eſt Axiagnathus.* demiror unde haec tam diverſa. Corrige mox *ἐπόντος*, ubi eſt editum, *ὡς παρὰ τὸν νόμον ἐπὶ τοῖς τριάκοντα ἐπόντος.* quod Dalec. *quia praeter legem et ſtatutum triginta convivarum numerum, alios ſecutus ſe ingeſſiſſet.* Scio Graecum verbum eſſe *ἕπω, ſequor.* ſed poeticum et ab hoc loco alieniſſimum. Eſt vero ab *ἐπεῖναι*, quod ſignificat *ſupereſſe* et legitimum modum excedere. Probat dipnoſophiſta morem fuiſſe Athenis, ut gynaeconomi ventitarent ad convivia, et numerum convivarum obſervarent. clare hoc dicit Timocles iis verſiculis qui deſcribuntur. Tertius illorum transpoſitione vocum depravatus eſt: *Βούληθ' ὁ γυναικονόμος λαβεῖν ἀριθμόν.* ſcribendum, *Βούλητ' ἀριθμὸν ὅγε γυναικονόμος λαβεῖν.* Sequuntur Menandri verſus,

Παρὰ τοῖς γυναικονόμοις δὲ τοὺς ἐν τοῖς γάμοις
διακονοῦντας ἀπογεγράφθαι πυθόμενος
πάντας μαγείρους κατὰ νόμον καινόν τινα.

in quorum primo *τοῖς* pro *τοὺς* reſcripſit Dalec. deceptus

eo quod in vulgatis poſt vocem *γάμοις* poſita eſt virgula. Junge vero ſic, *πυθόμενος πάντας τοὺς ἐν τοῖς γάμοις διακονοῦντας μαγείρους ἀπογεγράφθαι παρὰ τοῖς γυναικονόμοις.* Olim coqui inter privata ſervitia raro habebantur: ſed ad nuptias aut alias ſolennes epulas conducebantur. Quo autem ſeverius et fidelius lex ſumptuaria exerceretur, inſtitutum Athenis fuit, ut coqui omnes ſua nomina ad magiſtratus deferrent: quo haberent gynaeconomi ei curae praefecti quos poſſent percontari de numero convivarum, et caeteris quae contra legem fierent. In primo Corydi apophthegmate eorum quae auctor commemorat, recte Leopardus vir doctiſſimus ſcribi voluit, *εἰσφέρειν ἐκέλευσεν ἕκαστον δύο ὀβολούς*: non *ἑκατὸν*, ut etiam Eraſmus legerat. Nos quoque ita editum voluimus, aſtipulante Hoeſchelii Epitome, et, *Γνώμην δὲ συμβάλλεσθαι ὅ τι δοκεῖ τῷ δήμῳ.* alluſio eſt ad uſitata verba in Senatusconſultis, in quibus ſolitum decerni ut proedri ſenatus auctoritatem
p.431. proximis comitiis deferant ad populum, rogentque ut ſciſcat quod Senatus *προεβούλευσεν.* ut in Senatusconſulto de honore et praemio Eubuli facto, quod nacti beneficio clariſſimi praeſtantiſſimique M. Velſeri Auguſtani, alibi ſumus luce donaturi et illuſtraturi faciente Deo. In eo ſcriptum eſt, *δεδόχθαι τῇ βουλῇ τοὺς λαχόντας προέδρους εἰς τὴν ἐπιοῦσαν ἐκκλησίαν χρηματίσαι περὶ αὐτοῦ· τὴν γνώμην δὲ ξυμβάλλεσθαι τῆς βουλῆς εἰς τὸν δῆμον, ὅτι δοκεῖ τῇ βουλῇ στεφανῶσαι Εὔβουλον.* Ad iſtam formulam alluſit Corydus in joculari Senatusconſulto, ſed in diverſiſſimam ſententiam verba torquet. Nam totius decreti ſententia eſt: placere ut accumbentium unusquisque duos obolos conferat ad vinum emendum: Gnome vero id conferat quod populo, id eſt, caeteris convivis fuerit viſum. collationem accipe qualis a meretrice peti exigique ſolet. Alterum apophthegma eſt hoc, *Πολύκτορος δὲ τοῦ κιθαρῳδοῦ φακῆν ῥοφοῦντος, καὶ λίθον μασησαμένου, Ὦ ταλαίπωρε, ἔφη, καὶ ἡ φακή σε βάλλει.* *Cum Polyctor citharoedus in lenticulae ſorbitione lapidem manderet, o miſer, ait, etiam lens te* lapidibus *inſectatur.* Jocus eſt acerbus in malum citharoedum. Alludit enim ad morem theatrorum, ubi mali poetae ſaxis petebantur ſicut boni jaculo floris ſerti et ſoluti honorabantur. *Φυλλοβολίαν* Graeci appellant: de qua notavimus plura ad Suetonium. Lapidationis theatralis exempla multa apud veteres,

praeſertim Lucianum. Macrobius ſecundo Saturnaliorum: *Lapidatus a populo Vatinius cum gladiatorium munus ederet, obtinuerat ut Aediles edicerent, ne quis in arenam niſi pomum miſiſſe vellet.* Seneca pater in Controverſiis, *Hi Ciceroni Caeſtium praeferrent, niſi lapides timerent.* Satyrici ſcriptor, *Ex his qui in porticibus ſpatiabantur, lapides in Eumolpum recitantem miſerunt.* Idem de poeta et recitatore moleſto, *Itaque non miror ſi te populus lapidibus proſequitur. Ego quoque ſinum meum ſaxis onerabo, ut quotiescumque coeperis a te exire, ſanguinem tibi a capite mittam. Movit ille vultum, et o mi, inquit, adoleſcens, non hodie primum auſpicatus ſum: immo quoties theatrum, ut recitem aliquid, intravi, haec me adventita excipere frequenter ſolet.* Huc etiam pertinet, λιθίνη βαλλητὺς, de qua ſub libri noni finem [Adeo autem familiaris his mos fuit, ut etiam erga Deos et fana deorum in luctu publico cum aliquid acciderat contra populi vota lapidatione uſurparent. Suetonius lib. quarto: *Quo defunctus eſt die* Germanicus, *lapidata ſunt templa, ſubverſae Deum arae.* Sed et inviſorum Principum ſtatuas lapidibus inceſſebant, Chryſoſtomus in priorem ad Theſſalonicenſes, ὁ εἰκόνα βασιλέως ἐπιγείου λιθάζων, ἑαυτὸν καταλεύει.] Atque hinc lux fieri debet etiam ſequentibus Machonis verſibus ſane quam obſcuris:

> Κακός τις ὡς ἔοικε κιθαρῳδὸς σφόδρα,
> μέλλων ποτ' οἰκοδομεῖν τὴν οἰκίαν, φίλον
> αὐτοῦ λίθους ᾔτησεν· ἀπολέσω δ' ἐγὼ
> αὐτῶν πολὺ πλείους φησὶν ἐκ τῆς δείξεως.

Ut tenebricoſum locum illuſtremus, velim ante omnia lector cogitet, proferri ab Athenaeo hos verſus ut probet Machonem mali citharoedi illius feciſſe mentionem, p. 432.
de quo dixit Corydus, *Etiam lenticula lapidibus te inceſſit.* Porro jam ante non ſemel monuimus, veterum ſcriptorum locos multos eſſe his in libris deſcriptos, non ut erant in auctore primo: ſed compendioſe multis aliquando vocibus, interdum, et periodis integris omisſis, vel ab Athenaeo, vel ab iis qui opus deſcripſerunt. Ejus rei exemplum hic manifeſtum. Fingit enim poeta citharoedum infelicem petiiſſe ab amico ſaxa aedificandae domui: φίλον, ait, αὐτοῦ λίθους ᾔτησεν. Quis non expectet cum legit haec verba reſponſum datum ab amico? Id vero nusquam apparet. Nihil enim hic

invenias quod eo trahi poſſit. Iſta autem quae ſu jiciuntur in continenti, ἀποίσω δ' ἐγὼ αὐτῶν πολὺ πλεί Φησὶν ἐκ τῆς δείξεως, citharoedi ipſius ſunt, indignan quod paucos nimis lapides amicus eſſet pollicitus. Qui ait ille. tu mihi tam parce lapides promittis? poſſi ego plures reportare e theatro, cum artis meae ſpe men edens, lapideo imbre fuero complutus. Δεῖξ cujus loco Dalecampius errore inſanum magno δῆ ſubſtulit, idem eſt atque ἐπίδειξις: quae propria th trorum vox eſt, ſaepe a nobis expoſita. Sic iter uſurpatur infra hoc libro, οὕτως γάρ τις τῶν σοφ τὴν τῶν δείξεων ὥραν ἐκάλει. et lib. 14. Λυσανίας δ τῷ πρώτῳ περὶ ἰαμβοποιῶν. Μνασίωνα τὸν ῥαψῳδὸν γει ἐν ταῖς δείξεσι τῶν Σιμωνίδου τινὰς ἰάμβων ὑπο νεσθαι. Ex iſtis liquido conſtat Machonis verſus lal accepiſſe: quod vel tacentibus nobis lex metrica pa facit. Quare ita illos ſcribamus

Κακός τις ὡς ἔοικε κιθαρῳδὸς σφόδρα,
μέλλων ποτ' οἰκοδομεῖν τὴν οἰκίαν, Φίλον
αὐτοῦ λίθους ᾔτησεν . . . .
. . . . ἀποίσω δ' ἐγὼ
αὐτῶν πολὺ πλείους Φησὶν ἐκ τῆς δείξεως.

Caput Duodecimum.

Athletarum ἀπογραφὴ, *et* ἔγκρισις. *item* δοκ σία. διαστῆναι. ὄλπη. *Gallorum* παράσ σφηνοῦσθαι. *coryci athletarum.* οἰκόσιτος. ὑπακούειν, *et* ἐπαινεῖν τὴν κλῆσιν. *Mena* Δακτύλιον *drama. Cratetis et Menandri* S *riſtuſae.* ἄχρηστος εἰς γῆν. *Phrynichi* M τροπος· εὐημερεῖν. *alia nonnulla.*

Πονηρὸν ἔφη τοῦτ' ἤδη· καὶ γὰρ ὁ Ἡρακλῆς ἀπ Ὀμφάλης ἐπὶ τὴν Ἥβην μεταβέβηκε. Acutum amarum dictum. Significare enim voluit, iſtum λεσβιάσειν. ζημιωθῆναι αὐτὸν ἔφη δίκαιον· ὅτ ἐπιστάμενος δειπνεῖν ἀνεγράψατο. Alludit ad athle morem, qui nomen apud gymnaſiarcham ſoliti pr Graeci ἀπογράφεσθαι hoc dicunt. Libanius in epi ὅμοιά γε φαίνεται, ὥσπερ ἂν εἴ τις Ὀλυμπιάσι νι

πολλάκις, ὕστερον γέρων ὢν ἀπογράφοιτο ἔτι καὶ προκαλοῖτο τοὺς ἀντιπάλους. ἐγκρίνειν εἰς τὸν ἀγῶνα, ut apud Themiſtium oratione prima, ubi plura ſcriptor diſertiſſimus de hoc more: de quo extat etiam apud Artemidorum caput integrum libro primo. Profeſſioni juncta erat δοκιμασία. In ea probatione rejiciebantur qui parum ſe viderentur exercuiſſe, aut alias eſſe imperiti p. 433. et inepti. Graeci id dixerunt ἐκκρίνειν τοῦ ἀγῶνος: cujus contrarium eſt, ἐγκρίνειν. Verbo ζημιωθῆναι alluditur ad poenas illorum qui ex legibus recepti, non ex legibus decertabant. fuiſſe enim κακομαχίας poenam, et eorum omnium quae παρὰ τὸν νόμον τὸν ἐναγώνιον peccarentur, teſtata res eſt multis idoneorum ſcriptorum locis. Proximum dictum illuſtravimus libro quarto, cap. 14. Cum autem dicente Chaerephonte οὐ δύνασθαι τὸν οἶνον φέρειν, reſpondit Corydus, οὐδὲ γὰρ τὸ εἰς τὸν οἶνον. luſit in vario uſu verbi φέρειν. nam et de homine dicitur φέρειν οἶνον, et de vino φέρειν ὕδωρ. Non mirum, inquit, ſi vinum ferre nequeas: qui ne aquae quidem ferendae ſis, villo ſimilis quod οὐ φέρει πολὺ ὕδωρ. Cauſſam hujus ἀδυναμίας ſequentia verba indicant: ex quibus diſcimus ita ſolitum Chaerephontem cibis oppleri, ut aliud quid amplius capere non poſſet. τοῦ γὰρ Χαιρεφῶντος, γυμνοῦ ἔν τινι δείπνῳ διαστάντος. Scripti τοῦ δὲ Χαιρεφ. Verte autem, *cum Chaerephon in quodam convivio nudus ſtaret cruribus divaricatis.* διαστῆναι, hic eſt, *ſtare ſuris apertis*, ut loquitur Varro. Sequentia verba, ὥσπερ τὰς ληκύθους ὁρῶ σε μέχρι πόσου μεστὸς εἶ: accipe de ampullis pellucidis: quales erant quae e cornu fiebant: nonnullae etiam quae e corio. Ajunt enim grammatici, ὄλπην dici proprie τὴν δερματίνην λήκυθον δι' ἧς ἔστιν ὀπτήσασθαι τὸ ἔλαιον. *coriaceam ampullam intra quam cerni oleum poteſt.* εἰωθότος δ' αὐτοῦ ῥυπαροὺς ἄρτους ἐπὶ τὰ δεῖπνα φέρεσθαι. *cum ſolitus eſſet ad convivia ſordidos panes afferre.* intellige de conviviis quae ex ſymbolis cujusque convivarum conſtabant, et erani dicebantur. minus recte interpres: *ſordidum panem coenaturis ſolebat apponere.* Κελτοί φησι περιάγονται μεθ' ἑαυτῶν καὶ πολεμοῦντες συμβιωτὰς οὓς καλοῦσι παρασίτους. *Celtae circumducunt ſecum etiam bellum gerentes, convictores quos paraſitos vocant.* Cave putes veteres Gallos uſurpaſſe in lingua ſua vocem *paraſitus.* ſed accipe ſic, vocant Gallica voce, quae

reſpondet Graecae παράσιτος. Ita ſolent optimi ſcriptores loqui. Ut cum, exempli gratia, ſcribit noſter libro quarto, ὃν νῦν καλοῦσι οἱ Ῥωμαῖοι προγεύστην. falſum hoc, niſi juvetur commoda interpretatione. ſic dixit Galenus, τὸ σίγμα τὸ Ῥωμαϊκὸν, et alia ad hunc modum multa. Ita autem Poſidonius vertit nomen vetuſtae Gallorum linguae *ſoldurius*. Nicolaus Damaſcenus εὐχωλιμαῖος interpretatur, alii aliter. res omnibus nota. τὰ δὲ ἀκούσματα αὐτῶν εἰσὶν οἱ καλούμενοι βάρδοι. id eſt, *eorum acroamata ſunt Bardi*. de Gallorum Bardis Strabo, alii. οἱ δειπνοῦσιν εἰσΦειδωμένοι τ' ἀλλότρια. Inquinatus locus etiam in membranis. Scribebam, οὐ Φειδόμενοι. In proximis verbis, ἑαυτοὺς ἀντὶ κωρύκων λέγειν παρέχοντες ἀθληταῖσι. Epitome non agnoſcit, τὸ λέγειν. quod quidem poſitum eſt pro eo quod dici ſolet, ὡς εἰπεῖν. ac malebam ſcribi, ἀντὶ κωρύκων ὡς λέγειν. Sed et hanc et ſuperiorem correctiunculam retracto, cum metricae legis venit in mentem.
p. 434. Nam Timoclis verba ita diſtinguenda,

— εὑρήσεις τε τῶν ἐπισιτίων
τούτων τινὰς, οἳ δειπνοῦσιν † ἐσΦειλωμένοι
τ' ἀλλότρι', ἑαυτοὺς ἀντὶ κωρύκων λέγειν
παρέχοντες ἀθληταῖσι.

In ſecundo iſtorum verſuum forte ſcribendum ἐσΦηνωμένοι. Ea voce pulcherrime exprimitur, quod alibi de paraſitis dictum invenias, ſedere eos in conviviis παραβύστου, in anguſtum locum receptos, et quaſi magna vi eo admiſſos. Timotheus Cynario, Ἐὰν παράβυστός που γένηται ΧαιρεΦῶν. Ergo ἐσΦηνωμένος eſt παράβυστος. nam σΦηνοῦν eſt βύσαι. et de convivarum preſſura ſolet uſurpari. Vetus ſcriptor apud Suidam, Τιμαγένης κληθεὶς ἐπὶ τὸ δεῖπνον, καὶ σΦηνωθεὶς ἀπέθανεν. Magnus Turnebus emendabat ἐσπηδώμενοι. quae emendatio, ut ingenue quod ſentio dicam, eſt optima. Facete autem poeta homines plenos cibi et probe fartos corycis athletarum comparat, quos moris erat implere vel ſabulo, vel farina, vel ficuum cenchramidibus. Verſu qui ſequitur, Σὺ δ' οὐδὲ θᾶσσον Σμικυθίων ἐπισίτιε: plerique codd. ſcribunt ἐπισιτιεῖ. tum legerem initio. Deinde ſcribe, Τίς οὗτος ὑμῖν ἔστι; emendat ἡμῖν. refragantibus libris. et ſtatim, pro Πλάτων ἐν τετάρτῳ Πολιτείας: ſcribunt ἐν τρίτῳ. Locus extat initio libri quarti. *Pelasgos* Ariſtophanis laudat Pollux quoque libro decimo, cap. 44. Paulo poſt, quid illa ver

ſignificent *ἐν δὲ τῇ διασκευῇ αὐτοῦ τοῦ δράματος*, expoſitum eſt libro tertio, cap. 26. *αὐτὸν ἀπογαλακτιεῖ* de paraſito interpretantur qui ſe depellat ipſe a lacte: id eſt, paulatim aſſueſcat poſſe carere lauta menſa. videntur potius regi paraſiti quam paraſito ea convenire. Ait, *περὶ Φίλου λέγων οὐχ ὑπακούοντος γάμων δείπνῳ*, qui vocatus ad coenam nuptialem recuſabat. *οὐχ ὑπακούειν* id ſignificat, quod Attici dicunt *ἐπαινεῖν*, ut Ariſtophanes et alii: vel *ἐπαινεῖν τὴν κλῆσιν*. Xenophon initio Convivii: *οἱ μὲν οὖν ἀμφὶ τὸν Σωκράτην πρῶτον μὲν, ὥσπερ εἰκὸς ἦν, ἐπαινοῦντες τὴν κλῆσιν, οὐχ ὑπισχνοῦντο συνδειπνήσειν*. Ait, *καλεῖται δὲ οἰκόσιτος ὁ μὴ μισθοῦ, ἀλλὰ προῖκα τῇ πόλει ὑπηρετῶν*. Cur addit *τῇ πόλει*? nam etiam in privatis miniſteriis locum ea vox habet. Theophraſtus in Characteribus, *τοὺς δὲ διακονοῦντας ἐν τοῖς γάμοις οἰκοσίτους μισθώσασθαι*. Ait, *Μένανδρος Δακτύλῳ*. Scribe, *Δακτυλίῳ*. id eſt, *Anulo*, vel *Condalio*. Videtur a Plauto translata: cujus fabulam *Condalium* laudant veteres, Varro, alii. Ait ex Cratete, *Ποιμαίνει δ' ἐπισίτιον· ῥιγῶν δ' ἐν μετὰ βύξου, δέξετ' ἐπὶ μισθῷ σῖτος*. Palatinus codex, *Μεταβύζου*. Lego, *ῥιγῶν δ' ἐν Μεγαβύζου δέξετ' ἐπὶ μισθῷ σῖτον*. *in aedibus Megabyzi rigens pro mercede victam capiet*. deſcribebat miſeram alicujus conditionem apud Megabyzum unum e magnatibus. Cratetis *Συναριστωσῶν* Pollux meminit libro ſexto, cap. 17. Etiam Menander *Synariſtuſas* ediderat teſte Plinio libro 23. extremo. et inter Latinos poetas Caecilius, teſte A. Gellio libro 15. cap. 15. Menandri quae ſequuntur de ignavo homine p. 435. verba, *ἄχρηστος εἰς γῆν ὁμολογῶν παρατρέφεσθαι*, male diſtinguunt cum editionibus vulgatis interpretes. nam *ἄχρηστος εἰς γῆν* expreſſum eſt ex illo Homeri, *ἐτώσιον ἄχθος ἀρούρης*. neque *παρατρέφεσθαι* eſt *obiter ali*: ſed *immeritum et indignum*. ſunt autem haec e Menandri *Thraſyleonte*, unde eſt apud Harpocrationem, *Φιλοσοφεῖ δὲ τοῦτο ὅπως καταπράξηται τὸν γάμον*. Apud Latinos eodem titulo fabulam docuerat Turpilius, interpres ut videtur Menandreae. citat Nonius ſaepe. *Πωλουμένους* Menandri reperio apud Clementem Alexandrinum, Stromat. lib. 6. *Μένανδρος ἐν Πωλουμένοις παρισάζεται Καλλίᾳ λέγων, Οὐ πανταχοῦ τὸ Φρόνιμον ἁρμόττει παρών*. De Phrynichi *Monotropo* lege interpretem Ariſtophanis ad Aves, ibi: *τίς εἰμ' ἐγώ; Μέτων*. citat et alibi ſaepe: item a Polluce lib. 7. cap. 5. et cap. ultimo. Citatur

Athenaeo et Anaxilae comici *Monotropos*, quis autem Graecis dicatur μονότροπος Galenus docet, libro tertio De differentia pulſuum. Ἄνθρωπον σκληρὸν λέγουσι τὸν μονότροπον καὶ δυσπειθῆ, καὶ πρὸς ἅπαν ἀντιτείνοντα. [Procopius Perſicorum lib. 2. μονότροποι γὰρ εἴπερ ἄλλοι τινὲς οἱ Πέρσαι, εἰσι· καὶ τὰ εἰς τὴν δίαιταν ὑπεράγαν σκληροί. Eſt igitur μονότροποι quaſi ἑνὸς καὶ μόνου τρόπου, homo rigidus et moris ſui ſervans ac tenax, quique alienis moribus ſe nunquam accommodet. Contrarium ſed ejusdem prorſus effectus eſt vitium illius quem Latini moroſum dixerunt: qui nunquam ſibi conſtans, et ſubinde mores mutans, incertos eſſe facit eos qui circa ipſum ſunt, qui gerere ſe cum ipſo debeant; *Moroſus* enim eſt, ὁ πολύτροπος, multorum morum homo.] In iſtis antiqui poetae, ὡς ὀλιγόσιτος ἦσθ' ἄρα, ὃς κατεσθίεις τῆς ἡμέρας Μακρᾶς τριήρους σιτία. vocem μακρᾶς junge interpretando cum τρήρους non cum ἡμέρας. In reſponſo Cliſophi, qui datum ſibi a Philippo equum vulneratum, vendiderat, et interrogatus ubinam ille eſſet dixit ἐκ τοῦ τραύματος κείνου πέπρακται, Breviator ſcribit πέπραται. Jocus eſt in vocula ἐκ: quae poteſt ſignificare tam *propter vulnus*, quam *poſt vulnus*. Lege illa cum interrogatione, εἶτα, οὐκ ἐγώ σε, ἔφη, θρέψω; accipiendum enim quaſi dicat paraſitus: Quis neget, o rex, aequum jam eſſe ut ego te alam: quando ita felix es in dictis dicendis, et ridiculis excogitandis? hoc ſignificare auctor voluit praecedentibus verbis illis, σκώπτοντος δ' αὐτὸν τοῦ Φιλίππου καὶ εὐημεροῦντος: id eſt, *cum Philippus dicterio eum petiiſſet ac plauſum tuliſſet.* Jam alio loco ſimile peccatum interpretum arguimus: diximusque εὐημερεῖν theatrorum proprium eſſe vocabulum, de iis dici ſolitum quibus favetur. In eo verbo ſita totius ſententiae hujus argutia: quia τὸ εὐημερεῖν in ridiculis proprium paraſiti. Deinde ſcribendum ex Epit. εὖγε νὴ τοὺς θεοὺς, pro σύγε νὴ τοὺς θ. formula gratulandi εὖγε vel εὖγε ἐποίησεν. ut in germano huic loco infra. At mox ὡς συνδαινύμενος tuentur libri, adverſus doctorum conjecturam, ὡς συνδακνόμενος.

Caput Tertiumdecimum. p. 436.

Adiatomus Gallus. Σωτιανοί. σιλόδουνοι. μικρὸς τὴν γνώμην. Διονυσιοκόλακες. ἀναλαμβάνειν εἰς μνήμην. πεπραγματεῦσθαι περὶ τί. πρέσβεις pro θεωροί. Ἑταῖροι *regum. multa item alia quae obſervantur quae emendantur.*

In ecloga e lib. 116. Nicolai Damaſceni, *Adiatomus* dicitur, quem certum eſt appellari in Commentariis Caeſaris *Adcantuanum.* ſcripti libri variant, conſtat tamen alterutro loco mendoſe ſcribi hoc nomen. Σωτιανοὺς Athenaeus vocat, vel potius Damaſcenus, quos Caeſar *Sotiates,* vel *Sottiates* aut *Sontiates.* lib. tertio: nam id nomen varie ſcribitur: Omnino autem ſcribendum, οὓς καλεῖσθαι ὑπὸ Γαλατῶν σιλοδούρους, non σιλοδούνους: non ſolum quia ſic in Caeſaris codicibus ſcriptum: ſed etiam quia ſic ſcripſiſſe Nicolaum et Athenaeum probare poſſumus. Euſtathius. Ἰστέον δὲ ὅτι τῆς εὐχωλῆς παρώνυμόν ἐστι παρὰ τῷ δειπνοσοφιστῇ, οἱ εὐχωλιμαῖοι. ὅπερ ἐστὶν Ἑλληνιστὶ ἑρμηνευτικὸν λέξεως Γαλατικῆς λεγούσης σιλοδούρους, τοὺς τῷ βασιλεῖ σφῶν συζῶντας, καὶ συναποθνήσκοντας, καὶ τοῦτ' αὐτὸ εὐχομένους. Thraſydaeum Theſſalum appellat auctor ex Theopompi verbis, μικρὸν μὲν τὴν γνώμην, κόλακα δὲ μέγιστον. in multis multorum ſcriptorum locis μικρὸν perperam ſcriptum eſſe pro μιαρὸν, et admoniti pridem ſumus ab eruditis, et nos obſervavimus non ſemel. quare hic quoque μιαρὸν ſcribendum eſſe, par eſt probabilis conjectura. Sed quoniam hominis eſt re vera μικροῦ τὴν γνώμην ſive animi anguſti, adulari et paraſitum agere, καὶ τὸ ταπεινῶς ὁμιλεῖν, quod proprium eſſe adulatoris dicebat philoſophus: poſſumus vulgatam lectionem defendere. Propterea dicebat magnus princeps Demetrius Poliorcetes Athenienſium adulationibus offenſus. Ne unum quidem ſuo tempore viſum eſſe ſibi ex omnibus Athenienſibus μέγαν καὶ ἁδρὸν τὴν ψυχήν. Qui dicitur ab Arcadione prolatus verſus, ἔστ' ἂν τοὺς ἀφίκωμαι οἳ οὐκ ἴσασι Φίλιππον, cum ab illo Philippus quaeſiſſet, *Quamdiu exul et patriae fugiens eris?* ex

Homero eſt, paucis immutatis, *εἰσόκε τοὺς ἀφίκηαι, οἳ οὐκ ἴσασι θάλασσαν.* In iis quae Chiriſopho narrantur, deeſt neceſſarium verbum quod ſupplevit recte Dalec. Ait, *ὁ δ' αὐτὸς Φησὶ καὶ Χειρίσοφον τὸν Διονυσίου κόλακα ἰδόντα Διονύσιον γελῶντα μετά τινων γνωρίμων.* non dicit quid fecerit, cum videret ridentem Dionyſium. riſit autem cum ridente. deeſt igitur verbum *γελάσαι συγγελάσαι*: quod et Turnebus in codicis ſui ora adnotaverat. Dionyſii tyranni adulatores *προσηγόρευον οἱ πολλοὶ Διονυσιοκόλακας.* dubitari poteſt, utrum per contemtum an per honorem. Videtur hoc quam illud probabilius. nam *Διονυσιοκόλακες*, ſic iſti appellati, ut miniſtri Bacchi *Διονυσοκόλακες*, et Muſarum *Μυσοκόλακες*: quae fuere cum primis honeſta nomina. De iſtis maſtigiis narratur, quia Dionyſius parum acute cerneret, etiam ipſos oculorum invalentiam ſimulaſſe: et cibos appoſitos non ſolitos tangere, *ἕως ὁ Διονύσιος τὰς χεῖρας πρὸς*
p. 437. *τὰ λεκάνια προσῆγεν*, *donec Dionyſius admoviſſet manus paropſidibus.* Praefero hanc lectionem ei quam habet Abbreviator, *ἕως αὐτῶν τὰς χεῖρας ὁ Δ. πρὸς τὰ λ. π.* *donec ipſorum manus Dionyſius admoveret paropſidibus.* firmat tamen hanc ſcripturam ſequens narratio iſti ſimilis, et ut Hippocratis verbum uſurpem *ἠδελφισμένη*, de Hieronis adulatoribus. Non omittam dicere, in omnibus manu exaratis libris *λεκάρια* ſcribi, non *λεκάνια.* Ita ergo emendabis. Errant qui apud Phrynichum, aut alios mutant veterem in hac voce ſcripturam per *ρ.* ſic libro quarto, *λεκάριον πτισσάνης*, et alibi. Quaeſivi diu, et adhuc quaero quis ille fuerit Dionyſius ad quem Syracuſarum tyrannus ejusdem nominis, Damoclem legatum miſerit. Nam ſcribit Athenaeus de Damocle, *ἔπειτα πρεσβεύσας ποτε μεθ' ἑτέρων ὡς τὸν Διονύσιον*, *functus legatione ad Dionyſium.* fuiſſe autem a tyranno miſſum palam faciunt ſequentia: Ego praeter tyrannum ea aetate alium nullum novi Dionyſium de quo recte iſta capi poſſe videantur. Cogitemus igitur, et videamus, num ſit potius ſcribendum *ὡς τὸν Δίωνα.* In ea hiſtoria ſcribo, *ἐκεῖνοι μὲν τὸν Φρυνίχου καὶ Στησιχόρου, ἔτι δὲ Πινδάρου, παιᾶνα, ἢ τῶν αὐτῶν τινα ἀνειληφότες ᾖδον.* *illi quidem*, ait, *aut Phrynichi paeanem, aut Steſichori, aut Pindari, aut etiam ſua ipſorum carmina in memoriam revocantes canebant.* *ἀναλαμβάνειν* pro *ἀναλαμβάνειν εἰς μνήμην*: vel ſimpliciter pro aſſumere in manus: ut apud Poly-

bium, *ἀναλαμβάνων τὰς ἐκείνου βίβλους.* Mox ſcribo, *ἀκούω γάρ σε πεπραγματεῦσθαι περὶ τοῦτον:* Videlicet *τὸν εἰς τὸν Ἀσκληπιὸν παιᾶνα. te paeanem Aeſculapio cum cura et ſtudio ceciniſſe.* Sic Ariſtoteles, *Σωκράτους περὶ τὰ ἠθικὰ πραγματευομένου.* Scribe etiam, *ἵν' ὑπ' αὐτοῦ χειραγωγῶνται, καὶ δοκῇ τῶν ἄλλων ὀξυδερκέστερος εἶναι.* item, *παραθέντος τινὸς αὐτῷ πλείους σόγκους.* non *παρατεθέντος.* ſonchus inter viliſſima olera. Plinius libro 22. *Eſtur et ſonchos, ut quem Theſeo apud Callimachum apponat Hecale.* et in Euripidis verſu *Μισῶ τραπέζαις ὅστις ἐξογκοῖτ' ἄγαν:* non *τραπέζας.* Verbum *ἐξογκοῦσθαι* declarant quae ſcripſimus libro tertio, cap. quinto. *τὸν Χρεμωνίδειον πόλεμον* quaerant amplius hiſtoriae Atticae ſtudioſi. Miratur dipnoſophiſta, Athenienſes qui Demadem talentorum decem multa affecerant, quod *θεὸν εἰσηγήσατο Ἀλέξανδρον, auctor fuerat, ut pro Deo coleretur Alexander:* nullum feciſſe Epicrati negotium, qui cenſuerat ut loco novem praetorum annuorum, totidem legati crearentur ad regem mittendi. Hic vero jure aliquis ipſum miretur Athenaeum, qui in eadem lance ponat, eum qui legatos ad regem quotannis creandos ſententiae loco in ſenatu dixerit, et illum qui palam ſuis civibus novum deum obtruſit. Sed deſinet mirari qui obſervaverit, vocem *πρέσβεις* in hac narratione ſumi improprie pro *θεωροῖς.* Legatos ad principes aut qualescunque mortales Graeci vocant *πρέσβεις*, vel *πρεσβευτάς.* de hoc genere legationis non ſenſit Epicrates: verum de alio cujus erat cauſſa, religio et honos divinus, qui diis quibusdam praeſtabatur ab Athenienſibus. Sic narrant p.438.
Plato, Plutarchus, alii, ſolitos mitti Athenis legatos in Delum, ad ludos Olympicos, Pythicos et alios, qui more majorum pro ſua Rep. ſacra facerent et dona diis offerrent, hos Graeci non *πρέσβεις*, ſed *θεωροὺς* vocarunt. de iſtius generis legationibus ſine dubio ſentiebat Epicrates. Nam quod *πρέσβεις* hic nominantur non *θεωροί*: aut de induſtria factum id ab Epicrate, quo invidiam verbi fugeret: ut cum Romani principes nomen regis a ſe alienarunt, regni vim tenuerunt. aut Athenaei incuria alterum nomen poſitum alterius loco. Tentare etiam fortaſſe licet ſuperſcriptam loco gloſſae vocem, genuinae ſedem occupaſſe fraude librariorum. Quicquid hujus ſit, clara ex iis quae diximus impia mens Epicratis, qui divinis honoribus regem iverit af-

ſectum. Simile Stratoclis commentum, de quo Plutarchus in Demetrio *ἔγραψεν ὅπως οἱ πεμπόμενοι κατὰ ψήφισμα δημοσίᾳ πρὸς Ἀντίγονον ἢ Δημήτριον, ἀντὶ πρεσβευτῶν θεωροὶ λέγοιντο καθάπερ οἱ Πυθοῖ καὶ Ὀλυμπίαζε τὰς πατρίους θυσίας ὑπὲρ τῶν πόλεων ἀπάγοντες ἐν ταῖς Ἑλληνικαῖς ἑορταῖς.* Non poſſum tam facile emendare quam indicare mendam iſtorum verborum: Narrat, inquit, Polybius lib. 14. [hodie in fragmentis lib. 15. Polybii multa de hoc Agathocle et de Oenanthe.] fuiſſe adulatorem, *Ἀγαθοκλέους τοῦ Οἰνάνθης υἱοῦ, ἑτέρου δὲ τοῦ Φιλοπάτορος βασιλέως Φίλωνα.* ſecuti libros ſcripſimus *Οἰνάνθης*, cum ante ſcriptum eſſet *Οἰνάν.* Huraldinus codex, *τοῦ Οἰνάνθου υἱοῦ.* caetera ut in aliis. Sed aut deſunt hic quaedam, aut locus concinnandus in hanc ſententiam: Narrat Polybius Philonem fuiſſe adulatorem Agathoclis cui Oenanthe mater, quique ſodalium regis Philopatoris unus fuit. non opus violenta mutatione: tantum ſcribe *ἑταίρου* pro *ἑτέρου.* Notum ſatis qui dicantur regum *ἑταῖροι* in hiſtoriis Graecorum et Macedonum. Agathoclem hunc duabus notis diſtinguit ab Agathocle illo figuli filio celeberrimi nominis tyranno: de quo Diodorus Siculus lib. 19. Breviator excerpſit hinc verba iſta, *Φασὶ δὲ καὶ τοῦ Φιλοπάτορος βασιλέως κόλακα Φίλωνα.* Ita ſolet hic grammaticus omiſſis iis quae non intelligebat quia erant depravata, ſententiam ſibi fingere ex ſua libidine non ex auctoris mente Caeterum qui dicitur in editionibus *Cato Sinopenſis*, dicendus *Bato.* Lege itaque ex Epitoma *Βάτων ὁ Σινωπεὺς ἱστορεῖ.* hunc Batonem auctor lib. 14. laudat, et alibi non ſemel. Paulo poſt, *καὶ θεραπεῦσαι τοὺς εὐπόρους μέχρι τῆς τύχης δεινός.* Dalecampius *mirum artificem eos colendi qui opibus florerent, quoscumque nactus eſſet.* quod erat in ſententia praecipuum corrupit. nam *μέχρι τῆς τύχης*, eſt *dum fortuna maneret.* Imminutum fuerat Lyſimachi nomen prima ſyllaba, in iſtis. *Ἀττάλου δὲ τοῦ βασιλέως ἐγένετο κόλαξ καὶ διδάσκαλος Λυσίμαχος.* reſtituimus fide librorum. nam *Simachus* ne Graecum quidem eſt, ſed *Simichus* et *Simichidas.* quod addit, *ὃν Καλλίμαχος μὲν Θεοδώρειον ἀναγράφει* ſignificat, Lyſimachum iſtum dictum fuiſſe a Callimacho in indice auctorum Theo-
p. 459. doreum: quaſi Theodori athei (de quo Diogenes Laertius) ſectam ſecutum: neque iis eſſe aſſenſum, qui Theophraſti diſcipulum fuiſſe vellent. Legebatur mox

Ἀνδρόμαχον τὸν Καρπῆνον: in Huraldino Καρνῆνον, et Καρνῶν, conſtanti errore. fecimus ut eſſet τὸν Καῤῥηνὸν, ex conjectura primo, deinde ex membranis, quibus adſtipulatur Plutarchus in Craſſo. Scripſimus etiam, ῷ τὸν Κράσσον πάντα ἀνακοινούμενον, προδοθῆναι Πάρθοις ὑπ' αὐτοῦ. invenimus ubique ἀνακινούμενον, quod Dalecamp. *omnia tentantem ut ſalvus evaderet.* ingenioſe, ſed falſo. Nam auctor non aliud voluit, quam quod Plutarchus ſcribit, Craſſum cum omnium conſiliorum participem faceret Andromachum, ab eo fuiſſe proditum. καὶ τοῦτο ἔδει, ait, μηδένα πρὸ καιροῦ Καῤῥηνῶν πυθέσθαι. πυνθάνεται δὲ ὁ ἀπιστότατος Ἀνδρόμαχος, ὑπὸ Κράσσου καὶ τοῦτο πιστευθείς.

Caput Quartumdecimum.

Athenienſium et Romanorum publicae adulationes. Leaenae Veneris et Lamiae Veneris templa, et de eo genere conſecrationis. Paeanes translati ad hominum laudationem. Nomina clarorum virorum inſerta Saliari carmini. Veteris Eccleſiae ſimilis ritus. Demetrii dictum de Athenienſibus.

Multa hactenus dipnoſophiſta de ſingulis adulatoribus dixit, longumque eorum ex vetere hiſtoria catalogum contexuit, qui per infamem aſſentationem nomen et famam ſibi fecerunt. Nunc de publica quorundam populorum adulatione, ſcriptor eruditiſſimus ac πολυμαθέστατος ſermonem inſtituit. Nam et ingeniorum publica quaedam eſt interdum lues, non minus quam corporum neque ſolum λοιμικαὶ καταστάσεις, et morbi epidemii, ſed et vitia et morum corruptela univerſos aliquando populos inficiunt. Ineſt profecto rebus cunctis mortalium quidam velut orbis: et quemadmodum temporum vices, ita morum vertuntur. Inſigne ejus rei exemplum eſt ac documentum, quod nobis hic ob oculos ab auctore ponitur. Narrat enim, tantam repente in Athenienſium publicis moribus factam eſſe mutationem, ut qui fuerant acerrimi modo libertatis vindices, in foediſſimam et turpiſſimam regum adulationem

ſint *ἀθρόως* prolapſi. Miratur Athenaeus non ſine cauſſa hanc in eo populo inſtabilitatem tantam et ingeniorum depravationem. Sed quid hoc mireris in Athenienſibus populo tumidi ſemper animi verius quam magni, cum Romanis illis terrarum dominis, id ipſum videas uſuveniſſe? Lege mihi immutatae Reipubl. hiſtoriam apud Dionem et hiſtoricos alios. Rem ſtupore dignam invenies, quomodo ferox ille et ſuperbus populus, poſtquam ſemel jugum collo recepit, foeda ac tetra adulatione principum omnes alias gentes longo intervallo ſuperarit. Non illi plurium annorum duro ſervitio fuit opus, ut generoſitatem omnem exueret. Ad primum nuntium cladis Pompejanae et Caeſaris victoriae *ὁλο-*
p. 440. *σχεροῦς*, repente factus eſt alius. Porro adulationis publicae Athenienſium exempla aliquot profert Athen. in quibus animadvertenda et obſervanda quaedam ſunt nobis. Primum eſt hujusmodi: *Λεαίνης μὲν καὶ Λαμίας Ἀφροδίτης ἱερὰ, καὶ Βουρίχου, καὶ Ἀδειμάντου καὶ Ὀξυθέμιδος τῶν κολάκων αὐτοῦ. καὶ βωμοὶ, καὶ ἡρῷα καὶ σπονδαὶ τούτων ἑκάστῳ καὶ παιᾶνες ᾔδοντο.* deeſt in iſtis verbum *ἀφιδρύθη*, vel *ἱδρύσαντο*: nam Excerpta mutato caſu habent *βωμὸν* et *σπονδάς*. aut pendet oratio ex illis ſuperioribus, *ἐλύπει καὶ τούτων ἔνια αὐτόν.* Indicatur autem obliqua conſecratio quaedam, et tacita *ἀποθέωσις*, in illis, *Λεαίνης μὲν καὶ Λαμίας Ἀφροδίτης ἱερά.* ſemel poſitum Veneris nomen bis intelligendum. *Poſuerunt*, inquit, *templa Leaenae Veneri et Lamiae Veneri*: ita ſoliti priſci adulatores diis hominibusque fucum facere, adjecto Deorum unius nomine ad mortalis ejus nomen quem divinis honoribus vellent affectum. Ita habes hic *Lamiam Venerem, Leaenam Venerem, Philam Venerem*: libro 13. *Pythionicem Venerem*, libro 7. *Themiſonem Herculem.* Latini quoque traditum a Graecis morem tenuerunt. Unde legere eſt in eorum monimentis *Jovem Auguſtum, Juliam Junonem, Druſillam Venerem*, et ſimilia. Epitomae ſarcinator de iis qui deinceps nominantur Boricho, Adimanto et Oxythemide, ſic notat, *καὶ ἦσαν οὗτοι Ἀθηναίων κόλακες*, in quo erraſſe illum conſtat: erant enim iſti non Athenienſium adulatores, ſed regis Demetrii. ideo mox appellantur Athenienſes, *κολάκων κόλακες*, propter tributos paraſitis hisce honores. Burichum inter Demetrii duces nominat Diodorus Siculus libro 20. Caeterum diſtinctione recta opus habent Athenaei verba, in hunc

modum concipienda. *Λεαίνης μὲν καὶ Λαμίας Ἀφροδίτης ἱερά. καὶ Βουρίχου καὶ Ἀδειμάντου καὶ Ὀξυθέμιδος τῶν κολάκων αὐτοῦ, καὶ βωμοὶ, καὶ ἡρῷα καὶ σπονδαί. τούτων δ' ἑκάστῳ καὶ παιᾶνες ᾖδοντο.* Olim apud Graecos religioni habitum paeanem in cujusquam mortalium honorem canere. Nota eſt in Ariſtotelem calumnia prope ipſi exitialis, quod diceretur paeanem in Hermiam confeciſſe. Adulatores vero etiam iſto genere honoris ornandos viros principes cenſuerunt: eratque etiam hic tacita quaedam conſecratio et in numerum deorum relatio. Multa auctor libro 15. de hoc paeanum abuſu: ubi etiam recenſionem inſtituit eorum quibus tributum hoc fuiſſe Graeca hiſtoria teſtatur. Sed primus omnium fuit Lyſander, cui *παιᾶνες ᾖσθησαν*, ait Plutarchus in vita. Invenias in Romanorum hiſtoria, quod cum hac obſervatione juvet conferre. Eſt enim ſimile quod factitatum Romae legimus: ut eorum nomina quos eximio honore vellent decorare, ſaliari carmine canenda decernerent: Germanico mortuo hic honos inter alios tributus, auctore Tacito libro ſecundo. Et M. quoque Antonius Philoſophus, mortuo filio Vero, juſſit ut nomen ejus Saliari carmini inſereretur: teſte Capitolino. Jam olim id Romae inſtitutum: ut ex iis conſtat, quae de Mamurio, Veturio, et Lucia Volumnia ſcribunt Varro, Ovidius, Feſtus, Plutarchus et alii. Vetus quoque Ec- p. 441.
cleſia Chriſtiana hunc, ut videtur, morem ad pium uſum traduxit: inſtituto, ut nomina ſanctorum Martyrum, Imperatorum, Pontificum ſummorum et aliorum fide ac meritis excellentium virorum, ſacris diptychis inſerta, inter hymnodias recitarentur. qua de re dicemus multa alibi, ſi vitam Deus produxerit, ſcitu digna, nec protrita. Addit Athenaeus offenſum Demetrium tam foeda Athenienſium adulatione, dignam magno principe vocem edidiſſe: *ὅτι οὐδεὶς ἐπ' αὐτοῦ Ἀθηναίων γέγονε μέγας καὶ ἁδρὸς τὴν ψυχήν. neminem extitiſſe ipſius aetate: ex omnibus Athenienſibus, virum magnum, et generoſi animi.* Par querela Tiberii de ſui temporis Romanis, quoties curia egrederetur Graecis verbis in hunc modum eloqui ſoliti: O HOMINES AD SERVITUTEM PARATOS. In Demetrii verbis quae adſcripſimus, ſcribebatur perperam et inepte, *ἐπ' ᾅδου* pro *ἐπ' αὐτοῦ.* quod interpretibus fraudi fuit. Veram lectionem etiam Excerpta habuerunt. Sequitur, *τὸ οὖν παράδοξον οἱ Ἀθηναῖοι τῶν κολάκων κόλακες ἐποίησαν, οἱ εἰς αὐτὸν*

τὸν Δημήτριον παιᾶνας καὶ προσόδια ᾄδοντες. Videtur auctor indignari vehementius ob cantatum Demetrio regi paeanem: quam ob praeſtitum honorem eundem illius aſſentatoribus. Cauſſa, opinor, eſt, quod illis quidem tributum hoc decus mortuis: Demetrio vero ſuperſtiti adhuc. Manibus autem defunctorum divini honores minore ſemper invidia delati, quam vivis hominibus.

Caput Quintumdecimum.

Honores varii Demetrio Poliorcetae habiti ab adulatoribus Athenienſium. Itur obviam cum altaribus, coronis, et odoribus. ξενισμοὶ Cereris et Bacchi eidem decernuntur. Ithyphallicum carmen in honorem ejus cantatum, cum Athenas ingrederetur. Ipſum carmen illud exhibitum: quale genus carminis id fuerit. idem varie illuſtratur atque emendatur. De Atticis Dionyſiis et Myſteriis minoribus et majoribus: non recte ea confundi a quibusdam. notat illorum tempora. Gradus diſtincti in accipiendis myſteriis. ἐποπτεύειν. Plutarchi locus animadverſus: alia multa obſervata.

Publicae Athenienſium adulationis non poterat magis inſigne monimentum ab auctore proferri, quam quod ex Democharis et Duridis Samii hiſtoriis commemoratur. Plane eximius hic locus eſt, et dignus qui a nobis curatius illuſtretur. Igitur de honoribus Demetrii in haec verba ſcribit Demochares: *ἐπανελθόντα τὸν Δημήτριον ἀπὸ τῆς Λευκάδος καὶ Κερκύρας εἰς τὰς Ἀθήνας οἱ Ἀθηναῖοι ἐδέχοντο, οὐ μόνον θυμιῶντες καὶ στεφανοῦντες καὶ οἰνοχοοῦντες, ἀλλὰ καὶ προσόδια καὶ χοροὶ καὶ ἰθύφαλλοι μετ' ὀρχήσεως καὶ ᾠδῆς ἀπήντων αὐτῷ καὶ ἐφιστάμενοι κατὰ τοὺς ὄχλους ᾖδον ὀρχούμενοι καὶ ἐπᾴδοντες.* Hic eſt ille Demetrius Poliorcetes, Antigoni F. qui Demetrium Phalereum Caſandri Macedoniae regis
p. 442. auſpiciis, ſub ſpecie oligarchiae Athenis dominantem

urbe expulit, et priſtinam Reip. formam, ac libertatem reſtituit: Anno altero Olympiadis 118. iſtud accidit, auctore Diodoro lib. 20. Tum igitur populus Athenienſis incredibili geſtiens laetitia ob recuperatam libertatem poſt annorum 15. ſervitutem, in ornando Demetrio nihil reliqui fecit. Facta ſunt de illius honoribus varia Senatusconſulta, quorum ſummam habes apud Plutarchum et Diodorum. Refert Plutarchus inter alia decretum fuiſſe, δέχεσθαι Δημήτριον, ὁσάκις ἂν παραγένηται τοῖς Δήμητρος καὶ Διονύσου ξενισμοῖς: *ut quotiescunque in urbem veniret Demetrius, iisdem ritibus ac ceremoniis peregre adveniens exciperetur, quibus ſolerent Ceres et Bacchus.* Eo referri debet iſta Democharis ecloga de ingrediente quondam Athenas Demetrio, et exhibitis illi honoribus. *Demetrium,* inquit, *Athenas a Leucade et Corcyra redeuntem: Athenienſes non ſolum ſuffitibus, coronamentis, et libationibus vini exceperunt, ſed etiam chori proceſſerunt ei obviam, cum proſodiis et ithyphallis, ſaltantes et canentes.* Olim omnia haec diis erant propria, et in illorum tantum honorem fieri ſolita, cum vel in pompa traducerentur, vel alias loco moverentur deorum ſimulacra, ſicut monuimus dudum ad librum quartum Suetonii. Sed ſuffitus quidem, coronae, et vini affuſio, jam ante Demetrii aetatem ad mortalium decoramentum populorum adulatio transtulerat. Q. Curtius de Alexandro loquens Babylonem ingrediente: *Plures obviam egreſſi ſunt: inter quos Ragophanes arcis et regiae pecuniae cuſtos, ne ſtudio a Mazaeo vinceretur, totum iter floribus coronisque conſtraverat, argenteis altaribus utroque latere diſpoſitis, quae non thure modo, ſed omnibus odoribus cumulaverat.* Verbum οἰνοχοεῖν quo utitur Demochares minus proprie, declarat Plutarchus in Dione, ἀνήει διὰ τῆς Ἀχραδινῆς, ἑκατέρωθεν παρὰ τὴν ὁδὸν τῶν Συρακουσίων ἱερεῖα καὶ τραπέζας καὶ κρατῆρας ἱστάντων· καὶ καθ' οὓς γένοιτο προχύταις τε βαλλόντων, καὶ προστρεπομένων ὥσπερ θεὸν κατευχαῖς. Quae ſubjungit his Demochares primo omnium mortalium Demetrio tributa ſunt: ut obviam ei procederent chori, proſodiaca et ithyphallica in ejus gratiam compoſita carmina canentes. Quemadmodum paean Apollini proprie ſacrum fuit carmen, ſic ithyphallicum Baccho: neque magis fas fuit hominum laudes iſto quam illo genere carminis perſequi. Potentium adulatores

utrumque genus profanum reddiderunt: ſed paean minore, ut apparet ex libro 15. religione, et multo ante quam ithyphallus. Tandem et hic mortalibus eſt communicatus. Primo omnium, ut ante diximus, Demetrio id delatum eſt honoris, cum demagogis Athenienſibus certatim foeda et nimia cenſentibus, quaeſitior hac adulatio nulla reperiri poſſet. Jam ante ſimile quid tentatum fuerat, ab adulatoribus Demetrii Phalerei: ut narratur libro 12. ex Duride. ſed nondum eo progreſſa erat iſtorum impudentia. Atque hi ſunt illi ξενισμοὶ Cereris
p. 443. et Bacchi decreti Demetrio, quos gravis ſcriptor Plutarchus facit adulationis extremam lineam. Sed magnitudinem honoris iſtius aliunde aeſtimare non poſſumus, quam ex carminis ipſius lectione. En illud tibi, candide lector, diligentia noſtra redivivum: cum in textu verborum Athenaei ita diſſimulatum hactenus latuerit, ut a nemine agnoſci dum potuerit. Nos primi, quod praefiſcine dictum ſit, non naevo aliquo aut crepundiis, ſed corpore omni et agnovimus, et tibi exhibemus agnoſcendum. Id ita habet.

ΞΕΝΙCΜΟC ΔΗΜΗΤΡΟC ΚΑΙ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ.

SIVE

Ithyphallicum carmen Demetrio Poliorcetae cantatum, cum Athenas ingrederetur.

* * * * *

Ὡς οἱ μέγιστοι τῶν θεῶν καὶ φίλτατοι
τῇ πόλει πάρεισι.
Ἐνταῦθα γὰρ Δήμητραν ἰδὲ Δημήτριον
ἅμα παριστᾷ ὁ καιρός.
Χ' ἡ μὲν τὰ σεμνὰ τῆς Κόρης μυστήρια
ἔρχεθ' ἵνα ποιήσῃ.
Ὁ δ' ἱλαρὸς, ὥσπερ τὸν θεὸν δεῖ, καὶ καλὸς,
καὶ γελῶν πάρεστι.
Σεμνὸς ὅθι φαίνοινθ' οἱ φίλοι πάντες κύκλῳ,
ἐν μέσοισι δ' αὐτός.
Ὅμοιος ὥσπερ εἰ οἱ φίλοι μὲν ἀστέρες,
ἥλιος δ' ἐκεῖνος.

Ὦ τοῦ κρατίστου παῖ Ποσειδῶνος θεοῦ,
καὶ θεᾶς Ἀφροδίτης.
Ἄλλοι μὲν ἢ μακρὰν γὰρ ἀπέχουσιν θεοὶ,
ἢ οὐκ ἔχουσιν ὦτα,
Ἢ οὐκ εἰσὶν, ἢ οὐ προσέχουσιν ἡμῖν οὐδὲ ἕν·
σὲ δὲ παρόνθ᾽ ὁρῶμεν.
Οὐ ξύλινον, οὐδὲ λίθινον, ἀλλ᾽ ἀληθινόν.
εὐχόμεσθα δή σοι.
Πρῶτον μὲν εἰρήνην ποίησον φίλτατε·
κύριος γὰρ εἶ σύ.
Τὴν δ᾽ οὐχὶ Θηβῶν, ἀλλ᾽ ὅλης τῆς Ἑλλάδος,
σφίγγα περικρατοῦσαν
Αἰτωλίδ᾽, ὅστις ἐπὶ πέτρας καθήμενος
ὥσπερ ἡ παλαιὰ,
Τὰ σώμαθ᾽ ἡμῶν πάντ᾽ ἀναρπάσας φέρει,
κ᾽ οὐκ ἔχω μάχεσθαι.
Αἰτωλικὸν γὰρ ἁρπάσαι τὰ τῶν πέλας·
νῦν δὲ καὶ τὰ πόῤῥω·
Μάλιστα μὲν δὴ σχόλασον αὐτὸς, εἰ δὲ μὴ
Οἰδίπουν τιν᾽ εὑρὲ,
Τὴν σφίγγα ταύτην ὅστις ἢ κατακρημνιεῖ,
ἢ πεινῆν ποιήσει.

Carminis hujus elegantiſſimi argumentum quidem ex Demochare Athenaeus recitat: verſus vero ipſos, et verba ex Samio Duride. Quod autem ante hunc diem nemo eruditorum hoc animadverterit, menda codicis eſt in cauſſa. Nam ubi ſcriptum eſt, Δοῦρις δ᾽ ὁ Σάμιος ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν κατ᾽ αὐτὸν p. 444. τὸν Ἰθύφαλλον ὡς οἱ μέγιστοι, etc. Scribendum erat, καὶ αὐτὸν τὸν Ἰθύφαλλον παρέθετο ἔχοντα οὕτως .... Ὡς οἱ μέγ. Demochares, inquit Athen. ſummam recitavit hujus: ſed Duris Samius ipſum aſcripſit, atque inſeruit hiſtoriae ſuae 22. Confer Democharis verba cum iis quae ex Duride afferuntur: ita rem habere luce meridiana clarius comperies. Jam igitur beneficio noſtro habent ſtudioſi exemplum Ithyphallici carminis, quale nullum reperies aliud in omnibus Graecis aut Latinis monumentis. Conſtat genus hoc carminis ſenario verſu jambico, et trochaico dimetro brachycatalecto. Proprie Ithyphallicus hic poſterior nuncupatur, et ab illo carmen Ithyphallicum. Hermogenes de ideis libro priore, capite de orationis gravitate, de iſto verſu loquens, σείων μελίην Πηλιάδα δεξιὸν κατ᾽ ὦμον. δύο,

inquit, *εἰσὶν ἐνταῦθα Ἰωνικαὶ συζυγίαι, καὶ μετὰ ταῦτα τὸ Ἰθυφαλλικὸν καλούμενον μέτρον, ἐκ τριῶν συγκείμενον τροχαίων, δι' ὧν ἐκλάσθη πᾶς ὁ ῥυθμὸς βιασθεὶς πρὸς τὸ ἐναντίον ἐλθεῖν δακτυλικοῦ καὶ σεμνότητος.* Tres trochaei quos ait Hermogenes fuere initio iſti, Βάκχε, Βάκχε, Βάκχε. Male enim capit illius mentem Graecus ſcholiaſtes, qui de Ithyphallicis neſcio quid ad hunc locum muginatur, nodum quaerens in ſirpo. Terentianus Maurus,

Ithyphallica porro dicarunt,
Muſici poetae:
Qui ludicra carmina Baccho
Verſibus petulcis
Grajo cum cortice phallo
Tres dabant trochaeos
Ut nomine ſit ſonus ipſo
Bacche, Bacche, Bacche.

Hos verſus poetae cum aliis diverſi generis conjunxerunt. Archilochus omnium primus cum dactylico tetrametro, ut ſcribit Hephaeſtion:

Οὐκέθ' ὁμῶς θάλλεις ἁπαλὸν χρόα.
κάρφεται γὰρ ἤδη.

alii praepoſuerunt jambicum ſenarium, ut factum vides in ſuperiore carmine. Exemplum talis conjunctionis a Callimacho principe manavit, auctore eodem Hephaeſtione. Extat libro 11. fragmentum cujusdam Ithyphallici carminis, in quo perverſi numeri ſunt ad hoc exemplum reſtituendi.

Ἐθύσαμεν γὰρ σήμερον σωτήρια
πάντες οἱ τεχνῖται.
Μεθ' ὧν πιὼν τοδὶ κέρας, ὡς τὸν Φίλτατον
βασιλέα πάρειμι.

[Fuere et alius generis Ithyphallici verſus qui et Priapei dicebantur, ſive προσῳδικοὶ, tetrametri, quales habentur apud Hephaeſtionem et Dionyſium Halicarnaſſeum.] Supereſt jam ut ipſum carmen percurramus. Initio deſunt verſus duo, aut fortaſſe etiam plures. Qui nunc primus eſt, e praecedentibus pendet, hujusce vel ſimilis ſententiae.

Νῦν δὴ μεγίστην χαρμονὴν χαίρειν χρεών·
νῦν χρεὼν χορεύειν.

p. 445. *Nunc gaudendi tempus et choreas ducendi.* Quare? quia *urbem ingrediuntur maximi et civitatis hujus amantiſſimi dii.* Nemo dubitat proxime ſequentibus

verbis debuiſſe contineri nomina duorum iſtorum deorum. Hoc nos cum certo ſciremus, duos verſus nullo negotio elicuimus, ex mutilata et corrupta ſcriptione, in cujus luto haeſit Breviator. Sic enim ſcriptum in membranis antiquiſſimis: *πάρεισιν ἐνταῦθα † Δημήτριος ἅμα παρῆν ὁ καιρός.* Primum Cereris nomen certiſſima conjectura reſtituimus: deinde labantes verſus, quam commodiſſime fieri a nobis poterat, inſtauravimus. Caeterum ex iſtis verbis et ſequentibus conjicere eſt aliquid de tempore, quo haec facta ſunt Athenis. Ait enim temporis opportunitate conjunctos eſſe Cererem et Demetrium: cum quidem illa veniret ad celebranda Myſteria: hic autem, ut Athenienſium afflictis rebus opem ferret. Ergo ſub tempus peragendorum Myſteriorum Athenas venit Demetrius. Docti homines nullum discrimen ſtatuunt inter Myſteria et Dionyſia. unde multa abſurda neceſſe eſt ſequi. Verum quidem eſt initia et *τελετὰς* communes fuiſſe Cereri ex Baccho. Quare etiam Cereri jungitur Demetrius ceu Bacchus alter. Demetrius enim res geſtas ejus Dei ſtudioſe imitans, Bacchi cujusdam inſtar erat Diodorus, *τὸ σύνολον ἐζήλου* Demetrius, *τὴν μυθολογουμένην ποτὲ γενέσθαι κατ' ἀνθρώπους τοῦ Διονύσου διάθεσιν.* eadem Plutarchus quoque. Verum eſt etiam, et Dionyſia et Myſteria fuiſſe alia majora, alia minora. nihilominus tamen falluntur qui iſta confundunt. Fuere enim diverſi initiorum dies a diebus Dionyſiorum. Majora Liberalia menſe Antheſterione agebantur. Ulpianus in ea contra Leptinem, *Τοῖς μεγάλοις Διονυσίοις Ἀνθεστηριῶνος μηνὸς πλείονος γενομένης δαπάνης, εἷς χορηγὸς ἑκάστης Φυλῆς καθίστατο.* Eadem et antiquiora vocabantur, et duodecima hujus menſis inſtituebantur ad ipſam arcem, in urbis parte quam vocabant Limnas. Thucydides in ſecunda hiſtoria, *τὰ ἱερὰ ἐν αὐτῇ τῇ ἀκροπόλει καὶ ἄλλων θεῶν ἐστι, καὶ τὰ ἔξω πρὸς τοῦτο τὸ μέρος τῆς πόλεως μᾶλλον ἵδρυται, τό τε τοῦ Διὸς τοῦ Ὀλυμπίου, καὶ τὸ Πύθιον καὶ τὸ τῆς Γῆς, καὶ τὸ ἐν Λίμναις Διονύσου, οὗ τὰ ἀρχαιότερα Διονύσια τῇ δωδεκάτῃ ποιεῖται ἐν μηνὶ Ἀνθεστηριῶνι.* Demoſthenes hoc ipſum teſtatur: docetque hoc amplius annua fuiſſe haec Bacchanalia, in oratione contra Neaeram. *Διὰ ταῦτα ἐν τῷ ἀρχαιοτάτῳ ἱερῷ τοῦ Διονύσου ἐν Λίμναις ἔστησαν, ἵνα μὴ πολλοὶ εἰδῶσι τὰ γεγραμμένα. ἅπαξ γὰρ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑκάστου ἀνοίγεται, τῇ δωδεκάτῃ τοῦ Ἀνθεστηριῶνος μηνός.* Diverſa

ab hoc feſto fuere Liberalia *τὰ ἀστικὰ* quae Elaphebolione celebrabantur, et erant trieterica. At myſteria majora, non eo menſe, ſed altero ab iſto, qui Boedromion dictus. Plutar. in Demetrio, *ἐτελοῦντο τὰ μεγάλα μυστήρια Βοηδρομιῶνος.* Idem in Phocione, *εἰκάδι ἡ Φρουρὰ Βοηδρομιῶνος εἰσήχθη, μυστηρίων ὄντων, ᾗ τὸν Ἴακχον ἐξ ἄστεος Ἐλευσίναδε πέμπουσι.* eadem pene verba in Camilli vita, et apud Polyaenum. Idem Plutarchus in Alexandro ſcribit, nobilem ad Arbela ſive
p. 446. ad Gaugamela pugnam fuiſſe commiſſam *Βοηδρομιῶνος περὶ τὴν τῶν Μυστηρίων τῶν Ἀθήνησιν ἀρχήν.* ſed in hac hiſtoria diſſentiunt alii ab illo. Arrianus in ſequentem menſem refert. *Τοῦτο τέλος τῇ μάχῃ ταύτῃ ἐγένετο, ἐπὶ ἄρχοντος Ἀθήνησιν Ἀριστοφάνους, μηνὸς Πυανεψιῶνος.* Similiter diverſis temporibus peragebantur minora Dionyſia et minora Myſteria. Illa quidem menſe Poſideone. Theophraſtus in ruſtici hominis deſcriptione, *Ποσειδεῶνος τὰ κατ' ἀγροὺς Διονύσια.* haec vero Antheſterione, Plutarchus in Demetrio, *τὰ μικρὰ μυστήρια τοῦ Ἀνθεστηριῶνος ἐτελοῦντο.* [Quemadmodum autem Dionyſia majora fuerunt annua: ſic et myſteria ſive Eleuſinia ſacra. Ariſtides in Panathenaïca loquens de illis ſacris: *μόνοι τῶν Ἑλλήνων καθ' ἕκαστον ἔτος ποιεῖτε πανήγυριν, οὐδεμιᾶς πεντετηρίδος Φαυλοτέραν καὶ δέχεσθε τῷ ἐλευσινίῳ πλείους ἢ ἕτεροι τῇ πάσῃ πόλει.*] Porro Myſteria cum nominant auctores ſimpliciter, majora intelliguntur. Theophraſtus, *Βοηδρομιῶνος τὰ μυστήρια.* nempe majora: de quibus veriſimile eſt locutum Ithyphalli iſtius auctorem. Ergo circa Boëdromionis menſis diem viceſimam haec ſunt acta Athenis. Sed cum certum ſit Demetrium non ſemel aut iterum veniſſe Athenas, verum ſaepius, quis fuit annus itineris hujus? Id vero ſilente hiſtoria ſciri hodie non poteſt: etſi id tempus deſignare voluit Demochares, cum ſcriberet, tum iſta accidiſſe, cum Athenas eſt reverſus Demetrius a Leucade et Corcyra. quod hodie amiſſis illorum hiſtoricis, parum nos adjuvat. Quin etiam quod de Boedromione menſe modo dicebamus, eo minus certum, quia conſtat anno tertio Olympiadis 119. urbem ingreſſum eſſe Demetrium menſe Munychione, et ſtatim opertaneorum ſacrorum ritus omnes accepiſſe. Non contentus enim honore *ξενισμῶν* ſibi decretorum, literis miſſis ad ſenatum minarum plenis obtinuerat, ut ſpretis omnibus legibus uno die conſequi

ſibi liceret quod aliis vix longo tempore concedebatur. Magni praemii loco tributum nonnullis (ut Herculi atque Hippocrati) legimus, ſed oppido paucis, ut initiorum fierent participes. Soranus in vita Hippocratis, Ἱπποκράτης λαμπρῶν ἔτυχε τιμῶν παρ' Ἀθηναίοις, οἵτινες καὶ δεύτερον αὐτὸν ἀφ' Ἡρακλέους δημοσίᾳ τοῖς Ἐλευσινίοις ἐμύησαν. Erant autem quaſi gradus in participatione myſteriorum obſervandi. Prima omnium fuit ἡ κάθαρσις, et purificatio quaedam: deinde ſequebantur myſteria parva, quibus inſtituebantur et praeparabantur ad majora: poſtremus erat actus, myſteriorum majorum acceptio, et illa quae dicebatur ἐποπτεία. Clemens Alexandrinus, Stromat. lib. 5. οὐκ ἀπεικότως ἄρα καὶ τῶν μυστηρίων τῶν παρ' Ἕλλησιν, ἄρχει μὲν τὰ καθάρσια, καθάπερ καὶ τοῖς βαρβάροις τὸ λουτρόν· μετὰ ταῦτα δ' ἐστὶ τὰ μικρὰ μυστήρια, διδασκαλίας τινὰ ὑπόθεσιν ἔχοντα καὶ προπαρασκευῆς τῶν μελλόντων. τὰ δὲ μεγάλα περὶ τῶν συμπάντων· οὐ μανθάνειν ἔτι ὑπολείπεται, ἐποπτεύειν δὲ, καὶ περινοεῖν τὴν φύσιν καὶ τὰ πράγματα. Etſi autem tria diſtinctim tanquam diverſa ponuntur a Clemente, non tamen tres erant μυήσεις, p. 447.
ſed duae tantum: nam purificatio non ſeparatur a parvis myſteriis. Harpocration. οἱ μυηθέντες ἐν Ἐλευσῖνι ἐν τῇ δευτέρᾳ μυήσει ἐποπτεύειν λέγονται. ultima autem fuit meta fieri epoptam et ephorum [ideo Plutarchus in 8. Sympoſiacorum, τέλος ἐποπτεία τελετῆς.] quare ἐποπτεύειν proverbii inſtar de fruitione ſummi boni dicitur. Ariſtophanes Ranis, μάλα γ' ἐποπτεύειν δοκῶ Ὅταν καταράσωμαι λάθρα τῷ δεσπότῃ. prius dicebantur μύσται non ἐπόπται Suidas, οἱ τὰ μυστήρια (parva nempe) παραλαμβάνοντες μύσται καλοῦνται. οἱ δὲ τῷ ἑξῆς ἐνιαυτῷ ἔφοροι, καὶ ἐπόπται. non eſt Suidae iſta obſervatio: ſed Symmachi antiquiſſimi critici, ex quo totidem verbis haec deſcribuntur ab Ariſtophanis ſcholiaſta. etiam Philochorus apud Harpocrationem ſeparat, τὰ ἱερὰ τά τε μυστικὰ καὶ τὰ ἐποπτικά. Ex verbis Symmachi cognoſcimus, non ſtatim a parvis initiis patuiſſe vim ad majora: ſed annum fuiſſe intermedium a priore initiatione ad conſummationem religionis. Migravit has leges Demetrius, qui ſine ulla intercapedine minora majoraque initia percipere voluit. Philochorus, Δημητρίῳ ἴδιόν τι ἐγένετο παρὰ τοὺς ἄλλους, τὸ μόνον ἅμα μυηθῆναι καὶ ἐποπτεῦσαι, καὶ τοὺς χρόνους τῆς τελετῆς τοὺς πατρίους μετακινηθῆναι. Quod autem annus

neceſſario intercederet inter utramque *τελετὴν*, etiam Plutarchus teſtatur in hac ipſa hiſtoria. *ἐπώπτευον δὲ τοὐλάχιστον ἀπὸ τῶν μεγάλων ἐνιαυτὸν διαλιπόντες.* Scribe, *ἀπὸ τῶν μικρῶν.* et obſerva verbum non temere poſitum *τοὐλάχιστον.* nam re vera minimum ſpatium quod interjiceretur annum fuit. ut plurimum quinto anno poſt parva ſuſcipiebantur illa majora. Tertullianus ex emendatione divina Joſephi Scaligeri: *Nam et illa Eleuſinia heureſis et ipſa Atticae ſuperſtitionis, quod tacent, pudor eſt. Iccirco et aditum prius cruciant: diutius initiant, quam conſignant: quum epoptas* (intellige futuros epoptas: nam myſtae tantum fiebant prima inſtitutione) *ante quinquennium inſtituunt, ut opinionem ſuſpendio cognitionis aedificent: atque ita tantam majeſtatem exhibere videantur, quantam praeſtruxerunt cupiditatem. Sequitur jam ſilentii officium: attente cuſtodiunt quod tarde invenitur. Caeterum tota in adytis divinitas, tot ſuſpiria epoptarum, totum ſignaculum linguae, ſimulacrum membri virilis revelatur.* Sed operae praetium fortaſſe nonnullum fecerimus, ſi Plutarchi ſuper initiatione Demetrii verba recitaverimus. Is poſtquam dixiſſet juſſos fuiſſe Athenienſes a rege hunc ipſi honorem decernere, addit, *ἀναγνωσθέντων δὲ τῶν γραμμάτων, μόνος ἐτόλμησεν ἀντειπεῖν Πυθόδωρος ὁ δᾳδοῦχος· ἐπέρανε δὲ οὐδέν· ἀλλὰ Στρατοκλέους γνώμην εἰπόντος, Ἀνθεστηριῶνα τὸν Μουνυχιῶνα ψηφισαμένους καλεῖν καὶ νομίζειν, ἐτέλουν Δημητρίῳ τὰ πρὸς ἀγοράν. καὶ μετὰ ταῦτα πάλιν ἐξ Ἀνθεστηριῶνος ὁ Μουνυχιὼν γενόμενος Βοηδρομιὼν, ἐδέξατο τὴν λοιπὴν τελετὴν, ἅμα καὶ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Δημητρίου προσεπιλαβόντος.* Ait, lectis Demetrii literis ſolum ſuſtinuiſſe contradicere Pythodorum daduchum. illum quoque fruſtra. itum enim in ſententiam Stra-
p. 448. toclis: eoque auctore decretum, ut menſis qui tum forte agebatur, (Munychion is fuit) vocaretur atque cenſeretur Antheſterion: itaque Demetrio priora initia ſunt communicata. rurſus poſt illa Munychion idem de Antheſterione factus Boedromion, reliquos initiorum ritus recepit: ipſamque adeo epoptiam Demetrius conſecutus eſt. In Graeco textu quid ſit, *ἐτέλουν τῷ Δημητρίῳ τὰ πρὸς ἀγορὰν*, non ſcio. etſi non dubito ſententiam eſſe quam expreſſimus. Forte ſcribendum, *τὰ πρότερα ἱερὰ* vel *τὰ πρὸς ἁγνείαν. initiarunt Demetrium iis ſacris quae ad caſtimoniam ſpectabant.* ad majora myſteri

non perveniebatur niſi pòſt longam caſtimoniam: cujus ritus docebantur qui ad minora admittebantur. Nihil enim fuere aliud parva myſteria, niſi praeparatio quaedam ad altera: ſicut etiam docet vetus dictum, Ὕπνος τὰ μικρὰ τοῦ θανάτου μυστήρια. Duodecimo verſu comparatur Demetrius Soli propter ſummam pulchritudinem. non hoc ei largiuntur mendacio adulatores: formoſiſſimus enim fuit. adeo ut ſcribat Plutarchus viciſſe illius naturalem pulchritudinem omnium pictorum ac ſtatuariorum artem et induſtriam. Diodorus quoque, *ἦν δὲ*, ait, *καὶ κατὰ τὸ μέγεθος τοῦ σώματος καὶ κατὰ τὸ κάλλος ἡρωϊκὸν ἀποφαίνων ἀξίωμα· ὥστε καὶ τοὺς ἀφικνουμένους τῶν ξένων θεωροῦντας εὐπρέπειαν κεκοσμημένην ὑπεροχῇ βασιλικῇ, θαυμάζειν καὶ παρακολουθεῖν ἐν ταῖς ἐξόδοις, ἕνεκεν τῆς θέας.* 15. verſum et duos ſequentes ita expreſſit Demochares, *οἱ δ' ἄλλοι καθεύδουσιν, ἢ ἀποδημοῦσιν, ἢ οὐκ εἰσίν.* eleganter. In 18. Σὲ *δὲ παρόνθ' ὁρῶμεν*, ſimilis adulatio atque in illo, *Nec tam praeſentes alibi cognoſcere divos. et Coelo tonantem credidimus Jovem regnare: praeſens divus habebitur Auguſtus.* Sphinx illa de cujus latrociniis conqueruntur Athenienſes, dux aliquis Caſſandri fuit in Aetoliae munito loco Atticae proximo collocatus cum expedita manu militum. ex illa arce faciebat quotidie impreſſionem in illorum agros qui ab Athenienſibus ſtabant. ſaepe etiam per Locrorum fines, Phocenſium, et Megarenſium in Atticam usque excurrebat populabundus: ut res ſuas ferri agique, et captivos abduci e ſuis viderent ſaepe Athenienſes, cum interea reſiſtere non poſſent. Hoc igitur malo tanto liberari a Demetrio petunt Athenienſes. cum Aetolis bellum geſſiſſe eum regem Plutarchus indicat: ſed ejus belli alia videtur fuiſſe cauſſa.

Caput Sextumdecimum.

Mos conviviorum, libare regibus et principibus. οἱ Λημνόθεν Ἀθηναῖοι Θρῇσι. ἀμύνεσθαι τὸ κάλυμμα. ἄνακτες Cypriorum. Γεργῖνα. Γλοῦς. κλίμακα κατασκευάζειν ἐξ ἑαυτῶν. mulieres. ἱπποστρίδες. μαγεύειν Ταυροπολικά. τρίοδοι

mulieres. λήδιον. ψῦγμα flabellum. alia nonnulla.

OI τὸν προσκυνήσαντα τὸν τῶν Περσῶν βασιλέα ἀποκτείναντες. Evagoram intelligit: de quo dictum modo ſine cauſſa interpretes diverſiſſimas hiſtorias ſeparatim p. 449. ab auctore indicatas, in unam conflarunt periodum. Ἀντιγόνου τοῦ βασιλέως νίκης καλῶς. Lege, Ἕν' Ἀντιγόνου τοῦ βασιλέως νίκης καλῆς. reticetur τὸ ἕνεκα ut paſſim. Deinde diſtingue,

. . . . . Φέρε τὸν τρίτον
Φίλας Ἀφροδίτας. χαίρετ' ἄνδρες συμπόται.

Scribe etiam, ὅσων ἀγαθῶν τὴν κύλικα μεστὴν πίομαι. non ὅσην. Moris hujus etiam Plutarchus meminit in Demetrio. ἡδέως ἤκουε τῶν παρὰ πότον ἐπιχύσεις λαμβανόντων Δημητρίου βασιλέως, Σελεύκου δὲ ἐλεφαντάρχου, Πτολεμαίου δὲ ναυάρχου, Ἀγαθοκλέους δὲ τοῦ Σικελιώτου, νησιάρχου. Athenaeus paulo poſt, τὸν ἐπιχεόμενον κύαθον ἐν ταῖς συνουσίαις Σελεύκου Σωτῆρος καλοῦσι. ἣν ὁ μὲν Πύθιος ἑστίαν τῆς Ἑλλάδος ἀνεκήρυξε. Reſpicit editam Lacedaemoniis ſortem, cum poſt captas a Lyſandro Athenas Apollinem conſulerent, quid ea urbe facerent. Reſpondit enim, τὴν κοινὴν ἑστίαν τὴν Ἑλλάδος μὴ κινεῖν. Aelianus Variae hiſtoriae lib. 4. Videtur alluſiſſe Plut. De fortuna Rom. ὁ τὴν Ῥώμην ὑποβαλλόμενος χρόνος μετὰ θεοῦ τύχην καὶ ἀρετὴν ἐκέρασε, καὶ συνέζευξεν, ἵνα ἑκατέρας λαβὼν τὸ οἰκεῖον ἀπεργάσηται πᾶσιν ἀνθρώποις ἑστίαν ἱεράν. Ἐπειθ' ὁ μὲν λέμμ' ἐστὶν, ὁ δ' ἑτεροδακνεῖ. Scrib. ὁ δ' ἕτερον δάκνει. Deinde legitur in Epit. Μύρτις ὁ Ἀργεῖος: ſine voce μύστης. Diphili ſubjectum locum e Nuptiis, ita potes diſtinguere,

— ὁ γὰρ κόλαξ στρατηγὸν καὶ δυνάστην, καὶ φίλους, καὶ τὰς πόλεις ἀνατρέπει,
λόγῳ κακουργῷ μικρὸν ἡδύνας λόγον.
— νῦν δὲ καὶ καχεξία.
τίς ὑποδέδυκε τοὺς ὄχλους, καὶ αἱ κρίσεις γ'
ἡμῶν νοσοῦσι, καὶ τὸ πρὸς χάριν πολύ.

οἱ Λημνόθεν Ἀθηναῖοι. Sic dictum, ut οἶνος Λεσβόθεν. et Latinis *vinum Corcyra.* tamen aliter interpretandum: non enim intelliguntur Athenienſes nati in Lemno inſula, et inde poſtea alio translati, ut vina transferuntur: ſed οἱ ἐν Λήμνῳ κατοικοῦντες τῶν Ἀθηναίων, ut modo locutus eſt. ergo Λημνόθεν hic pro

Λημνόθι: ut apud poetam σχεδόθεν pro σχεδόν. Lyſimachus de quo loquitur, rex fuit Thraciae et vicinarum inſularum, in queis Lemnus. Τὸ καὶ κολακεύειν νῦν ἀρέσκειαν ὄνομ' ἔχει. Scri. ἀρέσκειν. etſi aliter omnes libri. καὶ ἀγάλματα ἱδρυσάμενοι Θριῆσι. uſitatius, Θριᾶσι. *Thria* pagus unus ſive δῆμος tribus Oeneidis. ſuſe Stephanus, ſive Byzantius Hermolaus. Nam interpres longe aberrat a via. δι' ὧν ἠμύνετο τὸ κάλυμμα. Fateor ita ſcribi etiam in membranis et Epitoma. ſed obſcurum eſt ad intelligendum, quid ſit, pulvinaribus ἀμύνεσθαι τὸ κάλυμμα, id eſt, *operimentum defendere.* quod quid aliud interpreteris niſi impedire ne moleſtum ſit? Saepe enim ſtragulae veſtes intempeſtive in faciem cadunt, et moleſtiam afferunt. ſed ad vitandum illud incommodum, quis tapetum uſus? Lego, ἠμύνετο τὸ καῦμα: et quod ait habuiſſe eum τρία ὑπὸ τῇ κεφαλῇ προσκεφάλαια, non ſic interpretor, quaſi tres ſimul delicatulus hic juvenis pulvinos habuerit capiti ſubjectos: verum tot ſemper cubanti ad manum fuiſſe, ut ſimul atque unus illorum calorem habitu contraxiſſet, ejus loco ſecundus ſubjiceretur: cui mox ſuccedebat tertius, illo jam facto calidiore. Ita pulchre ſcitulus hic juvenis ἠμύνετο τὸ καῦμα. ἐφ' ὧν κατέκειτο λευκῇ χλαμύδι. Fortaſſe ἐν λευκῇ χλανίδι. p. 450.

ἀναφέρουσιν ἑκάστης ἡμέρας πρὸς τοὺς καλουμένους ἄνακτας. id eſt, ad eos qui proximum a rege locum tenebant. Cypriorum de quibus loquitur peculiaris vox. In eo regno ſic vocabantur qui ſub Auguſtis Caeſares dicti. Harpocration: Ἄνακτες καὶ ἄνασσα· οἱ μὲν υἱοὶ καὶ ἀδελφοὶ τοῦ βασιλέως καλοῦνται ἄνακτες, αἱ δὲ ἀδελφαὶ καὶ γυναῖκες ἄνασσαι. Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Κυπρίων πολιτείᾳ. ἣ πάλαι μὲν ἀπὸ τοῦ γένους Γέργινα, νῦν δὲ Γέργιθα κέκληται. Stephano etiam duobus modis ſcribitur hujus urbis nomen *Gergis* et *Gergithus*: non autem *Gergitha*, aut *Gergina*. Sed Strabonem vide lib. 13. καὶ ἐπὶ Γλούτου Καρός melius Γλούτου τοῦ Καρός. ſed ſcribe potius ἐπὶ Γλοῦ τοῦ Καρός. nam *Glus* inter Graeca nomina obſervavimus: ut apud Xenophontem in primo Anabaſeos, Κῦρος τῷ στρατεύματι πέμψας Γλοῦν εἶπεν. et aliis locis. apud Polyaenum ſcribitur Γλῶς. [apud Diodorum Siculum in hiſtoria 15. ſemper ſcribitur γαώς. perperam] Caeterum illa verba γεγόνασι παρ' ἡμῖν, accipe ut a Clearcho profecta, qui fuit Cilix Solenſis, et Ariſtotelis temporibus vixit. dis-

cipulus enim illius fuit. *κλίμακα κατεσκεύαζον ἐξ ἑαυτῶν. ſcalas ex ſeſe faciebant.* ſtantibus videlicet primis, ſecundis ſubmiſſioribus, tertiis magis et quartis, poſtremis etiam genu nixis. Adfine fuit mulierum aliarum miniſterium, quas in inſula Samo *ἐπωστρίδας* vocabant. Heſychius, *ἐπωστρίδες αἱ κατὰ Σάμον ταῖς γυναιξὶ τὴν δεξιὰν ἐπέχουσαι κατὰ τὴν ὀσφύν.* Ex iſtis verbis diſcimus fuiſſe in inſula illa mulieres colacidibus modo memoratis, ſimiles: quae nobiles foeminas currum aut equum conſcendentes ſublevarent, dextra manu ad illarum lumbos admota. Euſtathius cum Athenaei verba de climacidibus deſcripſiſſet, addit: ſua quoque aetate tale quid factitatum ab iis qui dorſum inclinantes, conſcenſuris in equos erant pro ſtapedibus, quos vocant. Erat tamen jam ante Euſtathii ſaeculum uſus eorum adminiculorum notus, quibus hodie utimur. faciunt enim illorum mentionem antiquiſſimi Rabbinorum, ut alibi docemus. *προηγάγοντο, τεχνώμεναι τὰς ἀφρονεστάτας.* Tolle ὑποστίγμην poſt *προηγάγοντο*: et verte, *eo deliciarum, ne dicam miſeriarum, perduxerunt iſtae ſuo artificio ſtultiſſimas illas foeminas.* ita interpretor vocem *τεχνώμεναι.* quo videtur fieri alluſio, cum addit, *αὗται μὲν ἐκ τῶν λίαν μαλακῶν. ὑπὸ τῆς τέχνης μεταβιβασθεῖσαι, σκληρῶς ἐβίωσαν ἐπὶ γήρως·* quamquam verius puto ſcribendum eſſe *ὑπὸ τῆς τύχης μεταβιβασθεῖσαι.* optima et planiſſima ſententia. *αἱ δὲ τῶν παρ' ἡμῖν ταῦτα διαδεξαμένων ἐκπεσοῦσαι τῆς ἐξουσίας κατῆραν εἰς Μακεδονίαν.* In Excerptis ita ſcriptum offendimus, *αἱ δὲ κατῆραν ἐς Μακεδονίαν ἐκπεσοῦσαι τῆς ἐξουσίας.* omiſſis caeteris quae obſcuritatis plena
p. 451. ſunt. Acutus lector ſtatuat quid ſit pronuntiandum. *ὃν τρόπον ταῖς ὁμιλίαις ἀνέθεσαν οὐδὲ λέγειν καλόν.* Legendum *διέθεσαν*, atque ita editum oportuit. nam ſuffragatur Epitoma. Verte, *quae rerum ibi dominas et reginas quales ſua conſuetudine reddiderint, ne dictu quidem eſt honeſtum.* *πλὴν ὅτι μαγευόμεναι καὶ μαγεύουσαι Ταυροπολικὰ, τρίοδοί τινες αὗται πρὸς ἀλήθειαν ἐγένοντο.* id eſt, *magicas artes in ſe atque aliis exercentes, ut fit in ſacris Tauropoliis, re vera mulieres e trivio factae ſunt.* qualia fuiſſe legimus ſacra Cotytus, omnis turpitudinis et obſcoenitatis plena: talia erant et Tauropolia, quemadmodum colligas recte ex hoc loco. Fuerintne in Macedoniam et Graeciam delata e Taurica Cherſoneſo, ubi Diana *ταυροπόλος* humanis

victimis colebatur: an aliunde initium habuerint, legi nusquam. In Excerptis ita, *μαγευόμεναι καὶ μάγευουσαι, ταυροπόλοι καὶ τρίοδοί τινες αὗται πρ.* non diverſo ſenſu. nam quae ſacra Tauropolia procurabant foeminae, *ταυροπόλοι* dicebantur. Potes ita vertere, *ſolitae incantare et incantari, ſimillimae evaſerunt iis quae ſacra Tauropolia curant, et urbium triviis plenis purgamentorum omne genus. τρίοδοι* proprie loci in urbe dicuntur, in quos veteres conjiciebant omnia inquinamenta: ipſaque adeo domorum et urbium quae vocabant purgamenta. *καθαρμῶν γὰρ*, inquit Euſtathius, *ἐκβολαὶ εἰς τὰς τριόδους ἐγίνοντο*: et morem hunc multis explicat Harpocration in *ὀξυθύμια*. Petronius, *Quae ſtriges comederunt nervos tuos? aut quod purgamentum nocte calcaſti in trivio aut cadaver?* Hic vero elegantiſſime appellantur *τρίοδοι*, mulieres omnibus flagitiis circumfuſae atque coopertae. pari elegantia *καθάρματα*, adfini voce, eas dixeris [Pro *τρίοδι τινες*, quomodo extat in Athenaeo et in Excerptis, melius fortaſſe legas *τριοδίτιδες*. eodem ſenſu a *τρίοδος* formatur *τριοδῖτις*, quod unum eſt ex Hecates cognominibus.] *λεπτῷ ληδίῳ συναμφιακώς*. non eſt corruptus locus ut putarunt interpretes qui correxerunt, *Λυδίῳ*. ex antiquis grammaticis conſtat, *λήδιον* vilis aut tenuis veſtis nomen eſſe. *ἐκκρεμάμενος ταύτῃ καὶ προσπεπτωκώς*. Loquendi uſus poſtulat *ταύτης*. mirum autem adulandi ſtudium duobus hisce verbis declarat Clearchus. Mox pro *κατέψυχε*, Dalecamp. *κατέψηχε*. quod confirmat Epitome *ὥστε τὸν πρῶτον αὐτὸν ἐπονομάσαντα Σικύαν εὐστόχως εἰρηκέναι δοκεῖν*. Cucurbitulas adhibent medici ad attrahendum: quod cum fit, etiam extenditur cutis. Non igitur ea cauſſa eſt appellationis Sicyae, quam interpretes arbitrantur: ſed petenda ea eſt ex verbis praecedentibus, *εἷλκέ τε καὶ ἐξέτεινε. trahebat, et extendebat. τῇ δεξιᾷ δὲ Φωκαϊκὸν ψῦγμά τι διακινῶν ὡς αἰωρῶν ἡδὺς ἦν, ἀλλ' οὐκ ἀποσοβῶν*. Legebatur *ψῆγμα*: ſed perplacet *ψῦγμα*: nam flabellum intelligit, ut bene judicavit eruditiſſimus Dalecampius: quamquam alii fere id inſtrumentum *ῥιπίδα* vel *ῥιπίδιον* vocant. quod cur *ψῦγμα* non poſſit vocari cauſſae non eſt: cum *ψύξαι* exponatur a veteribus etiam *ἄνεμον ποιῆσαι, ventulum facere. καταψύχειν* in ea re poſuit p. 452.
elegantiſſimus poeta Nonnus in 3. Dionyſiacorum: *Τέκνα καταψύχουσα, καὶ ἔσβεσε καύματος ὁρμὴν, Ἀντί-*

τυπον Φύσημα χέων ποιητὸς ἀήτης. Haec eo ſpectant, ut doceamus veram lectionem eſſe *ψῦγμα*: licet in omnibus antiquis libris aliter ſcriptum ſit hoc verbum. Jam vero legendum eſt, *διακινῶν ὡς αἰώραν*, non autem *ὡς αἰωρᾶν*. Hoc vult: Therem manu dextra flabellum Phocaïcum commoviſſe, non ut qui muſcas expellunt, vehementer: ſed leniter, inſtar eorum qui lectos penſiles agitant. Flabella utrique rei parabantur: et quaerendae refrigerationi, et muſcis expellendis: unde etiam *μυιοσόβας* appellarunt. Eſt igitur *διακινεῖν ὡς αἰώραν*, quod Antiphanes dicit paulo poſt, *σύμμετρον πνεῦμα μὴ περίσκληρον ποιεῖν*. Scribe, *ἧς καὶ τὴν Ἀθηνᾶν*. non *ὡς*. et aliquando poſt, *πρὸς γὰρ τὸ οὕτω κολακεύειν*. cum Epit. non *πρὸς τῷ τοιούτῳ κολ.* melius etiam *ἐπακολουθῶν ἀποπλάττεται*, quam *ἐπακολουθοῦν*.

Caput Septimumdecimum.

Κόλαξ quaſi κόλλαξ. expenſa alia etymologia quam affert Athenaeus. εὔκολος. ὑποστατικός. ὑγρὸς βίος. τέταφέ με. πρόσηνες et πρόσκυνοι. Diana Stophea. *εὐφυεῖς homines: ἐπιχεῖσθαι Δημητρίου. interpretum et librariorum multa peccata indicantur.*

Etymum vocis *κόλαξ* varie explicat philologus Naucratita. Androcydes medicus, inquit, dictum volebat *ἀπὸ τοῦ προσκολλᾶσθαι ταῖς ὁμιλίαις.* *quod aſſidue iis adhaereat quibuscum verſatur.* Auctor Etymologici magni, *κόλαξ παρὰ τὸ κολλᾶσθαι. κόλλαξ τις ὤν. σημαίνει δὲ τὸν παράσιτον καὶ παραμένοντά τινι.* Longe petitum eſt quod ſibi probari ait Athenaeus, *ἐμοὶ δὲ δοκεῖ διὰ τὴν εὐχέρειαν, ὅτι πάντα ὑποδύεται, ὡς δή τις ὑποστατικὸς, νωταγωγῶν τῷ τῆς ψυχῆς ἤθει, καὶ οὐ βαρυνόμενος οὐδενὶ τῶν αἰσχρῶν.* *Mihi videtur dici κόλαξ propter facilitatem hominis, quia omnia ſubit onera, tanquam aliquis portandis oneribus aſſuetus, moribus animi, ceu firmo dorſo, nihil non ferens, quique nullius rei turpitudine offendatur.* Quia Graeci hominem facilium morum appellant *εὔκολον*, putavit

Athenaeus, *κόλακα* proprie dici *τὸν εὔχερῆ*, eum qui lubens faciat quicquid volueris. Ego arbitror virum doctiſſimum non hoc ſerio ſcribere. ponit enim dici poſſe *κόλος* pro *εὔκολος*. quod eſt falſum. longe enim eſt aliud *κόλον*. unde dicitur *εὔκολος* et *δύσκολος*. quae voces proprie facilitatem circa victum notant, aut moroſitatem. nam veteres *κόλον* appellant alimentum ut vere docemur paulo poſt. vide ſequens caput *ὑποστατικὸς* proprie, *qui ferre omnia poteſt.* Euſtathius deſcripto hoc loco ſic interpretatur: *Ὅρα*, inquit, *τὸ ὑποστατικὸς, χρήσιμον ὂν εἰς τὸ Ὁμηρικὸν στεῦται, ἤγουν, ὑπισχνεῖται, ὑφίσταται, δίκην δηλαδὴ τινὸς κίονος ὑπανίσχοντος τὸ ὑποκείμενον.* Quid appellent Graeci *ὑγρὸν βίον*, de quo mox auctor, quid item *ὑγρὸν ὀφθαλμὸν*, fuſe expoſuimus alibi. B. Chryſoſtomus homilia 24. in epiſtolam ad Romanos. *Ἵνα δὲ καὶ σαφέστερον μάθητε. τί ποτέ ἐστι τὸ προνοεῖν τῆς σαρκὸς εἰς ἐπιθυμίαν, καὶ φύγητε τὴν τοιαύτην πρόνοιαν, τοὺς μεθύοντας, τοὺς* p. 453. *γαστριζομένους, τοὺς θρυπτομένους, τοὺς τὸν ὑγρὸν καὶ διαῤῥέοντα ζῶντας βίον ἐννοήσατε, καὶ εἴσεσθε τὸ εἰρημένον· ἐκεῖνοι γὰρ πάντα ποιοῦσιν, οὐχ ἵνα ὑγιαίνωσιν, ἀλλ' ἵνα σκιρτῶσιν, ἵνα τὴν ἐπιθυμίαν ἀνάπτωσι.* Corrupta ſunt et perverſe ſcripta Crobyli ſequentia verba. *ἡ τοῦ βίου Ὑγρότης μετέθαιφε τοῦ σοῦ τὴν ἀσωτίαν. Ὑγρότητα γὰρ νῦν προσαγορεύουσιν τινές.* Diſtingue, ac ſcribe.

— ἡ τοῦ βίου
σοῦ ὑγρότης με τέθαφε· τὴν ἀσωτίαν
ὑγρότητα γὰρ νῦν προσαγορεύουσιν τινές.

Vitae tuae ὑγρότης dat me in ſtuporem. dico ὑγρότητα: ſic enim nunc quidam prodigentiam nominant. Nove dictum *τέθαφέ με*, pro facit me admirari. nam ita potius loquimur, *τέθηπα ἐγὼ τοῦτο*, quam *τοῦτο τέθηπε.* ac fortaſſe poeta aliud ſcripſerat quod divinare non poſſumus. In membranis eſt *τε . . φε.* In ampliſſimi vero Meſſaei libro, *τέθρεφε.* Verſum antepenultimum e Diphileis corrumpunt qui ſcribunt *Ἡμῶν τὸ μέγιστον ἔργόν ἐστι παιδιά.* eſt enim rectum, *οὗ γὰρ τὸ μ.* Verte, *Nam ubi,* (id eſt, in ea arte cujus) *praecipuum opus eſt, ludere, effuſe ridere, dictis ferire aliquem, multum bibere, nonne ſuave id eſt?* ſive, *nonne ea ars eſt ſuavis?* Cnopi regis Erythrarum facit mentionem et Strabo lib. 14. ut quidem nos emendamus. de regni illius everſione Ariſtoteles libro quinto

Politicorum, cap. 6. ſed ea hiſtoria ſic diverſa, ut de alio non autem de Cnopi regno loqui videatur. Ait de regis Erythrarum adulatoribus, οἳ ἐκαλοῦντο πρόσηνες. Depravata vox eſt ἀντὶ τοῦ προσηνεῖς. ita Graecis appellantur qui ſunt comes et blandi. In Epit. ſcriptum πρόσκυνοι. etiam haec contra analogiam vulgi uſu recepta vox fuerit. ſic autem dicti adulatores ab officioſa et demiſſa potentiorum ſalutatione. Dianam *Stophaeam*, niſi hic, legere non memini usquam alibi. Sunt quibus placeat Στοβαία. quia alibi Graeciae cultus olim Apollo *Stobaeus*. At in Excerptis, Ἀρτέμιδι Στροφέᾳ. Quod ſequitur de Ortyge tyranno et ejus ſociis, καὶ τῶν μὲν τοὺς υἱεῖς εἰς τὰς κοινὰς συνουσίας μετεπέμποντο, interpretor de conviviis quae ipſi inter ſe agitabant. Sed in Excerptis ubi pleraque brevi admodum compendio ſcripta, pro κοινας tantum eſt κοι cum π ſuperſcripto: quod equidem quid ſibi velit non video. Mox, pro ἐν τῇ ἐννεκαιδεκάτῃ τῶν Φιλιππικῶν, Epitome habet, ἐν τῇ θ. *in nono* pro *in* 19. At lib. 4. ubi de Philippo et ejus aula narrantur ſimillima ex eodem Theopompo, laudatur liber undequinquageſimus. Non eſt diſſimulandus error viri docti, qui non recte capiens Athenaei, ſive potius Theopompi verba, graviſſimam Philippo regi Macedoniae facit injuriam. Sic ille, *Theopompus auctor eſt ab Agathocle qui et ipſe aliquando ſervierat: in eorum numero quos Theſſali Peneſtas vocant, Philippum ob aſſentationem magnae apud ipſum auctoritatis, quod in conviviis illi familiaris ſaltaret, ac riſum moveret, contra Perrhaebos miſſum fuiſſe.* Quid aliud eſt τὸ ἄνω κάτω niſi hoc? nam plane ἄνω ποταμῶν χωροῦσι παγαὶ per hanc interpretationem.
p. 454. Quare ita reſcribe. *Theopompus ita narrat: Agathoclem qui ſervitutem ſervierat Peneſtarum Theſſaliae unus, adverſus Perrhaebos miſit, totumque id negotium illi commiſit Philippus, apud quem poterat is plurimum propter aſſentationem, et quia frequens ejus conviva ſaltare ac ridiculum ſe praebere erat ſolitus.* Sic ante dictum eſt ex eodem Theopompo, Philippum Theſſaliae rebus praefeciſſe adulatorum ſuorum alium, cui nomen Thraſydaeo. Sed de Agathocle Syracuſanorum tyranno cogitabat cum ita ſcriberet Dalecampius, cui tamen Agathocli certum eſt non convenire quae de iſto hic dicuntur. Refert auctor ex Hegeſandro, Philippum Alexandri patrem, ita ſolitum capi

ſcurrarum jocis, ut amicis quos Athenis habuit negotium dederit, mitterent ad ſe ἀποφθέγματα quae per Diomeorum feſtum Attici ſcurrae proferrent. Simile eſt quod de Julio Caeſare narrat M. Tullius in epiſtola ad Papirium Paetum: mandaſſe illum ſuis, ut ipſius Tullii dicta cum reliquis actis ad ſe curarent perferenda. De Diomeo autem Herculis templo et urbanis hominibus eo ſolitis convenire, vide libri 14. initio. Addit, plurimum eſſe oblectatum illum regem τῶν ἀνθρώπων τοῖς εὐφυέσι καλουμένοις, *hominibus iis quos vocant* εὐφυεῖς. Ita Attici vocabant natos aptos dictis dicendis: etſi proprie aliud haec vox ſignificat. Euſtath. φυῆς παράγωγον εὐφυὴς πτελέα, καὶ μηρὸς εὐφυής. οἱ δὲ ὕστερον εὐφυῆ καὶ τὸν κατὰ νοῦν δεξιὸν εἶπον. Ἀττικοὶ δὲ τὸν σκωπτικὸν εὐφυῆ ἐκάλουν κατά τινας. Heſychius, εὐφυής, ὁ ἐξ ἑτοίμου λέγων καὶ σκώπτων. Plato in ſecundo De republ. τοὺς εὐφυεῖς, id eſt, prompto et parato ingenio homines eleganter ita deſcribit, τοὺς ἱκανοὺς ἐπὶ πάντα τὰ λεγόμενα ὥσπερ ἐπιπταμένους συλλογίσασθαι. Scribe deinde, καὶ πλείους εἰσὶ τῶν Θετταλῶν τῶν αὐτῷ πλησιασάντων. οὓς ᾑρεῖτο μᾶλλον ταῖς συνουσίαις ἢ ταῖς δωρεαῖς. id eſt, *atque adeo ex iis qui cum Philippo vixerunt, plures erant Theſſali: quos ille adjungebat ſibi conviviis et familiari conſuetudine magis quam donis.* Tertium eorum verſuum qui ex Eubuli Dionyſio (male capiunt Athenaei verba qui aliter eam fabulam inſcribunt) afferuntur, Αὑτὸν ἀόργητος. ἡγεῖται δὲ, praeeunte Huraldino codice, ita reſtitue. Ἑαυτὸν εὐόργητος ἡγεῖται δὲ καὶ Τούτους ἐλευθέρους μόνους, κἂν δοῦλος ᾖ. Corruperunt hunc locum, qui vocem εὐόργητος non capiebant. Eſt vero probum atque elegans verbum, eum deſignans, qui in ira modum tenet: quibus, et quo modo aequum eſt, iraſcens, et nota dictum κἂν δοῦλος ᾖ cogente metro pro, κἂν δοῦλός τις ᾖ. Theopompi verba paulo poſt ſubjecta, ἀνδροφόνοι τὴν φύσιν ὄντες, ἀνδρόπορνοι τὸν τρόπον ἦσαν, proferuntur a Demetrio Phalereo inter exempla elumbis et fractae orationis. Atque ille iſtis ſubjungit alterum locum, ἐκαλοῦντο μὲν ἑταῖροι, ἦσαν δὲ ἑταῖραι. cum in deſcripta Athenaeo ecloga, ita legatur paulo ante, ὅθεν δικαίως ἄν τις αὐτοὺς οὐχ ἑταίρους ἀλλ' ἑταίρας ὑπέλαβεν. Vix putem ita locutum Theopompum, τὸ δ' ἐπιορκεῖν καὶ φενακίζειν, ἐν τῷ σεμνοτάτῳ ὑπελάμβανον. Lego, ἐν τῶν σεμνοτάτων ὑπ. nemo eſt quin agnoſcat Grae-

p. 455. canicae dictionis genus. Impedita etiam eſt oratio in iſtis, τοὺς ἀποβάλλοντας τὰς οὐσίας εἰς μέθας καὶ κύβους, καὶ τὴν τοιαύτην ἀκολασίαν· (ἠβούλετο γὰρ ἅπαντας εἶναι διεφθαρμένους.) οὓς καὶ εὖ περιεῖπε. Tolle peccantes voculas οὓς καὶ cum Epit. vel ſcribe, ἐφίλει καὶ εὖ περιεῖπε. Pro Φύλαρχος ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν, non ſine cauſſa dubites num ſit ſcribendum ἐν τῇ ἕκτῃ, ut lib 14. niſi potius eo loco menda eſt. Deinceps auctor ex lib. 14. Phylarchi haec recitat, ὥσπερ ἑώρα Δημήτριος τοὺς κολακεύοντας αὐτὸν ἐν τοῖς συμποσίοις Δημητρίου μὲν μόνου βασιλέως, Πτολεμαίου δὲ μόνου ναυάρχου, Λυσιμάχου δὲ γαζοφύλακος, Σελεύκου δ' ἐλεφαντάρχου. καὶ ταῦτα οὕτως οὐ τὸ τυχὸν συνῆγε μῖσος. Conſerenda ſunt neceſſario cum iſtis verba Plutarchi in Demetrio. Demetrius, inquit, χλευάζων καὶ γελῶν τοὺς ἄλλον τινὰ πλὴν τοῦ πατρὸς καὶ αὐτοῦ βασιλέα προσαγορεύοντας, ἡδέως ἤκουε τῶν παρὰ πότον ἐπιχύσεις λαμβανόντων Δημητρίου βασιλέως, Σελεύκου δὲ ἐλεφαντάρχου, Πτολεμαίου δὲ ναυάρχου, Λυσιμάχου, δὲ γαζοφύλακος, Ἀγαθοκλέους δὲ τοῦ Σικελικοῦ νησιάρχου. Qui diligenter in Plutarcho et Athenaeo fuerit verſatus, facile concedet mihi multa apud eorum utrumque totidem pene verbis legi ex antiquioribus deſcripta. quod hic quoque factum eſt. etſi auctorem ſuum Plutarchus reticet. In noſtris libris quaedam correctionis indigent. Initio τὸ ὥσπερ corruptum eſt, pro ἡδέως, ut eſt in Plutarch. vel ἀσμένως, et ἤκουε aptius multo Plutarchus, quam ἑώρα ut noſter conciſe etiam ἐπιχεομένους Δημητρίου, pro, vinum in menſa libantes Demetrio nominato, ſive in honorem Demetrii. Plutarchus, ἐπιχύσεις λαμβανόντων Δημητρίου, *capientes Epichyſes Demetrii*, id eſt, ejus nomini et honori conſecratas. niſi tamen λειβόντων ſcripſerat ille, exprimens ea voce quod ἐπιχεῖσθαι dixit Phylarchus. Scribe etiam, καὶ ταῦτα αὐτῷ. non οὕτως et quod paene praeterieram, Πτολ. δὲ μόνου ναυάρχου. ſic enim melius quam μόνον.

Caput Duodevigesimum.

De Alexandrida et Anaxandrida comicis. κόλαξ proprie quis. Σάμβριας Βομβυλιός. στενόστομα

ποτήρια. Araeae inſulae. Sunienſium nobilitas inter Athenienſes. ἀγορᾷ χρᾶσθαι. De origine ſervitutis nonnulla. Mariandynorum ſervi. μνοία et μνώα. ἀφαμιῶται. πενέστης pro ſervo ſimpliciter. Ariſtoteles a criminatione Timaei defenſus. Mnaſonis mille ſervi. alia quaedam.

Ὅτι εἰμ' ἀλαζὼν τοῦτ' ἐπιτιμᾷς. ἀλλὰ τί;
νικᾷ γὰρ αὕτη τὰς τέχνας πάσας πολύ,
μετὰ τὴν κολακείαν· ἥδε μὲν γὰρ διαφέρει.

Ita ſcribi debent hi verſus in editis libris male concepti. In Epit. vero aliter paulo: ſic enim illa.

Ὅτι εἰμ' ἀλαζὼν τοῦτ' ἐπιτιμᾷς. ὑπερτείνει γὰρ αὕτης τὰς τ.

Auctor hujus eclogae in editis appellatur Alexandrides, cujus poetae nomen neque Suidas agnoſcit, neque Eclogarius, qui Anaxandridem illius loco hic nominat. Fuit cum exiſtimarem in totum de poetarum comicorum numero Alexandridem iſtum eſſe tollendum: ſuccedente p.456. ubique in locum illius Anaxandrida. qui et ex Suidae Miſcellaneis, et aliis multis ſcriptoribus notiſſimus poeta eſt. Sane *Melilotum* fabulam, quae initio undecimi Alexandridae tribuitur, liber 14. aſſerit Anaxandridae. Forte et de *Hoplomacho* quae lib. 4. et 14. Alexandridem profitetur auctorem in vulgatis libris, idem ſentiendum. Sed Alexandridae comici video etiam alios meminiſſe. Pollux libro 9. Ἀλεξανδρίδης ἐν Ἀγχίσῃ καὶ ἡμιχρύσους λέγει. Athenaeus tamen non longe hinc *Anchiſae* fabulae auctorem laudat Anaxandridem, non quomodo Pollux aut Pollucis libri. Nusquam frequentius peccatum in iſto opere, quam vel in auctorum nominibus, vel in librorum indicibus. Velut quod ſtatim ſequitur: Ἀντιφάνης ἐν Γηρυτάδῃ. nam rectum eſt, opinor, Ἀριστοφάνης. cujus fabulam eo nomine paſſim Athenaeus, Pollux, aliique veterum citant: Antiphanis, quod ſciam, nemo. In ſequentibus verbis, Ψιθυρός τε καλοῦ καὶ Κόλαξ e re nomina perſonis indita finguntur *Pſithyrus*, et *Colax*. Vox καλοῦ mendam continet. Quod auctor ubi tractavit de voce ψωμοκόλαξ ſtatim ſubjicit, κυρίως δ' ὁ κόλαξ ἐπὶ τούτου κεῖται: id ita interpretare. Κόλαξ in univerſum dicitur omnis adulator quacumque mercede propoſita: proprie tamen locum habet id verbi, in eo quem ψωμοκόλακα appellari modo

dicebat. Eſt autem *Φερωνύμως ψωμοκόλαξ*, qui gulae gratia adulatur. At non omnes adulatores epulas praemii loco aucupantur. majora ſunt quae captant regum et principum aſſentatores. Propterea nemo Philoſophorum in adulationis definitione mentionem fecit cibi: ſed generaliter *τοῦ συμφέροντος*. Vere hoc et docte Athenaeus: melius quam ante, cum dicebat *τὸν κόλακα ἀπὸ τῆς εὐχρείας* nomen inveniſſe. Sequitur Τοσαῦτα *τοῦ Δημοκρίτου εἰπόντος, καὶ πιεῖν αἰτήσαντος ἐν τῷ Σαμβρίᾳ βομβυλιῷ. ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη, τίς ὁ Σαμβρίας οὗτος*: poſt longam orationem de paraſitis et adulatoribus facit tandem pauſam Democritus, et potum ſibi poſcit *in Sambria bombylio.* Vaſis potorii genus fuiſſe, quod *βομβυλιὸν* vocarent, certum eſt. Sed quid appellat *Σαμβρίαν βομβυλιόν?* Movet hanc quaeſtionem Athenaeus, nec ſolvit tamen. Puto deeſſe quae ſcripta illi fuerant ſuper hoc. Libro undecimo ubi proprium locum habet haec disquiſitio, non ſolum de voce *Σαμβρίας* nihil, ſed ne de poculo quidem bombylio. Multa autem deſiderari in eo libro dicemus ſuo loco. Inter alia, ut arbitror periit explicatio propoſitae hic quaeſtionis. Conjicimus nos ſcribendum eſſe, *ἐν τῷ Σαμβρίᾳ βομβυλιῷ. in bombylio Sambriae.* Sambrias proprium ſervi aut alius nomen qui in veteris alicujus poetae comoedia poculo bombylio plurimum delectari fingebatur. Inde manavit in ora potatorum *Sambriae bombylium.* Porro bombylium Graeci appellarunt anguſtioris et colli praelongi vas, ad ſugendi uſum potius quam bibendi paratum. Declarat eximie Galeni locus,
p. 457. octavo libro de Hippocratis ſcitis et Platonis: *τὰ παιδία,* inquit, *τῇ παρενθέσει τῶν χειλέων, ἔκ τε τῶν τιτθῶν ἕλκει τὸ γάλα, κἀκ τῶν βομβυλιῶν τὸ περιεχόμενον ἐν αὐτοῖς ὑγρόν.* meminit et Paulus Aegineta libro. 3. vide Pollucem libr. 10. cap. 19. Fuere in uſu et alia quaedam anguſti oris pocula, recentioris inventi, de quibus Artemidorus lib. 1. cap. 67. *ἔστι τινὰ τῶν ποτηρίων στενόστομα οὐ πάλαι ὑπ' ἀνθρώπων εὑρημένα.* at bombylium et antiqui norant. dictum autem *βομβυλιὸν* a ſonitu quem edit erumpens humor per tramitem anguſtum. *bilbere* vel *bilbire* Latini. Naevius *Bilbit amphora.* Similis ratio appellationis *baucaliorum*, ut docet Alexander Aphrodiſeus in Proble. libro primo. [Et illius quod Hebraei vocant elegantiſſima onomatopoeia *Bakbuk*, neque dubitandum eſt inſignem illum

potatorem, de quo Vopiſcus infirmo loquitur aliunde *Burburi* nomen inveniſſe, quam e bibendi conſuetudine *vu* e vaſis oris anguſti]. Scribe, Μακαρεὺς ἐν τῇ τρίτῃ Κωακῶν. ita libr. 14. melius quam Κοΐκῶν. Tolle aſteriſcum in iſtis, τὰς καλουμένας Φησὶν Ἀραιάς. neque temere doctos audias, qui ex Stephani Ethnicis emendant, τὰς καλουμένας Ἀράς. Euſtathius locum poëtae explicans, ubi κνῆμαι ἀραιαὶ dicuntur, Ἡ ἱστορία, inquit, οἶδε καί τινας νήσους ἐπονομαζομένας Ἀραιάς. reſpici autem ab Euſtathio hunc Athenaei locum non eſt dubium ullum. At in Epitoma Stephani locus ita reſtituendus. Ἀραιαὶ Ἰωνίας νῆσοι τρεῖς, οὕτω λεγόμεναι διὰ τὰς ἀρὰς ἃς Δωριεῖς ἐποιήσαντο πρὸς τοὺς Πενταπολίτας, ὡς Ἀριστείδης. ἄλλοι δ' ἄλλως. τὸ ἐθνικὸν Ἀραιαῖος. Situm Araearum ita indicat auctor. μεταξὺ δὲ τῆς Κνίδας καὶ τῆς Σύμης εἰσίν. Scribendum, τῆς Κνιδίας. ſupple γῆς. Sitae ſunt Areae e regione littoris illius, quod eſt inter Gnidum et Symen Cariae urbes. Sequens narratio non caret mendis. nam exempli gratia, εἰς τὸ δωμάτιον ἀναχωρεῖν pro redire in patriam, concoqui a nobis non poteſt. [Eſt enim δωμάτιον cubiculum vel conclave, non domus neque patria.] Quod operas noſtras, vel fortaſſe nos ipſos fugit, emenda paulo poſt, εἴπωμέν τι καὶ ἡμεῖς ἀναπεμπασάμενοι περὶ αὐτῶν, etc. et in Pherecratis verſu ἤλων ὄρθριαι, τὰ σιτία pro ἠλόων, vel ut alii ſcripſerunt, ἠλοίων. Lepidiſſimi ſunt Anaxandridae verſus, quibus dicitur eam eſſe humanarum rerum inſtabilitatem, ut idem modo ſervus, modo liber exiſtat. Notabunt tyrones poni a poëta *Sunienſes* ceu nobiliſſimos inter Athenienſes cives. Sicut Romanarum tribuum aliae aliis erant honeſtiores: ita videntur e pagis Atticae nonnullam honoris praerogativam (fortaſſe propter antiquitatem), quidam habuiſſe. Verba ſunt poëtae.

Πολλοὶ δὲ νῦν μὲν εἰσὶν οὐκ ἐλεύθεροι,
εἰς τ' αὔριον δὲ Σουνιεῖς. εἶτ' εἰς τρίτην
ἀγορᾷ κέχρηνται. τὸν γὰρ οἴακα στρέφει
δαίμων ἑκάστῳ.

multi, ait, *qui nunc ne liberi quidem ſunt: cras erunt Sunienſes.* id eſt, non ſolum liberi erunt et inter Athenienſes cives cenſebuntur: ſed etiam inter honeſtiſſimos. Ἀγορᾷ χρᾶσθαι expone cum Dalecampio, ſtare inter vaenales in foro. dictum ut συμφορᾷ χρᾶσθαι et ſimilia. [Fortaſſe tamen paulo aliter haec locutio et totus hic p. 458.

locus accipi debent: ut per Sunienſem intelligat liberum quidem, ſed nondum pleno jure civem Atticum, qui Athenas inhabitabant, et in forum quotidie ventitabant, et in eo ſe jactabant quod *σοβεῖν δι᾽ ἀγορᾶς* Graeci dicunt. videndum eſt, num hoc potius ſignificetur ea locutione *ἀγορᾷ χρᾶσθαι.*] Poſidonii ſententiam de origine prima ſervitutis, conſerant quibus erit curae, cum iis quae disputat philoſophus in Politicis, et iis quae docent nos Jurisconſulti de re eadem. Non enim hic locus eſt ejus quaeſtionis. Unicum tamen B. Baſilii locum quin adſcribam facere non poſſum: eſt enim elegantiſſimus, et omnino cum Poſidonii verbis comparandus. Sic igitur beatiſſ. pater in libro de Spiritu ſancto, cap. 20. *Παρὰ ἀνθρώποις τῇ φύσει δοῦλος οὐδείς. ἢ γὰρ καταδυναστευθέντες ὑπὸ ζυγὸν δουλείας ἠνέχθησαν, ὡς ἐν αἰχμαλωσίαις. ἢ διὰ πενίαν κατεδουλώθησαν, ὡς Αἰγύπτιοι τῷ Φαραώ. ἢ κατά τινα σοφὴν καὶ ἀπόῤῥητον οἰκονομίαν, οἱ χείρους τῶν παίδων, ἐκ τῆς τῶν πατέρων φωνῆς τοῖς φρονιμωτέροις καὶ βελτίοσι δουλεύειν κατεδικάσθησαν. ἣν οὐδὲ καταδίκην, ἀλλ᾽ εὐεργεσίαν εἴποι τὶς ἂν δίκαιος τῶν γινομένων ἐξεταστής. τὸν γὰρ δι᾽ ἔνδειαν τοῦ φρονεῖν οὐκ ἔχοντα ἐν ἑαυτῷ τὸ κατὰ φύσιν ἀργὸν, τοῦτον ἑτέρου κτῆμα γενέσθαι λυσιτελέστερον. ἵνα τῷ τοῦ κρατοῦντος λογισμῷ διευθυνόμενος, ὅμοιος ᾖ ἅρματι ἡνίοχον λαβόντι, καὶ πλοίῳ κυβερνήτην ἔχοντι ἐπὶ οἰάκων καθήμενον. Inter homines ſervus naturâ eſt nemo: nam aut vi ſuperati ſub jugum ſervitutis ſunt redacti, ut ſit in captivitatibus: aut propter egeſtatem ſervi ſunt facti, ut Aegyptii Pharaoni: aut ſapiente quodam et arcano conſilio, qui erant deteriores e liberis, edicto patris prudentioribus et melioribus ſervire damnati ſunt. quod beneficii loco non condemnationis aequus rerum aeſtimator duxerit. Si quis enim mentis inopia facultatem imperandi a natura inditam non habeat, utilius ei eſt in alterius poſſeſſionem venire: ut dominantis ratione rectus, currui ſimilis ſit qui aurigam recepit, et navigio, ad cujus clavum ſedet gubernator.* Cur ſervos ſuos Mariandyni appellarent *δωροφόρους* potius quam *οἰκέτας*, cauſſam hanc in Calliſtrato affert Athenaeus: quod nempe id inſtituerint, *ἀφαιροῦντες τὸ πικρὸν τῆς ἀπὸ τῶν οἰκετῶν προσηγορίας. ut minuerent acerbitatem appellationis ſervorum.* Eſt enim amarum et contumelioſum *famulum* appellari. In Epitoma ſcriptum offendimus, *τὸ πικρὸν τῆς τῶν*

Εἱλώτων προσηγορίας. eſtque ea ſcriptura antiqua: nam ita etiam Euſtathius legit: atque ut dubitationem omnem tollat ſcribit, τὸ πικρὸν τῆς τῶν Σπαρτιατῶν εἱλώτων πρ. Ego lectionem noſtram rectam cenſeo. nam fuiſſe tempus cum Mariandyni ſuos ſervos *heilotes* appellarent nemo veterum opinor, ſcribit. quod tamen neceſſum eſt concedi, ſi ſtare iſtam lectionem volumus. Ex ſequentibus verbis nata, meo judicio, depravandae lectionis occaſio. Scribitur deinde, τὴν κοινὴν δουλείαν οἱ Κρῆτες καλοῦσι μνοίαν, τὴν δὲ ἰδίαν ἀφαμιώτας. conſentiunt cum edita lectione Euſtathius et Epitome. Alii duo p. 459. vocabula Creticae dialecti μνοίαν et μνώαν ita diſtinguunt auctore Heſychio: μνώα eſt δουλεία, *ſervitus.* at μνοία eſt οἰκετεία. ſic in Gloſſis Heſychii eſt ſcribendum. non ἰκετεία. Eſt igitur μνοία, *familia, ſervorum multitudo.* Sic accipe lib. 15. in Hybriae Cretenſis ſcolio: τούτῳ δεσπότας μνοίας κέκλημαι. *per hoc ſcutum,* id eſt, virtute mea *familiae herus ſum.* ἀφαμιῶται dicebantur ſervi non ſervitus. Heſychius, ἀφαμιῶται, οἰκέται ἀγροῖκοι, πάροικοι. [Ait Theſſalos appellare Peneſtas τοὺς μὴ γόνῳ δούλους, eos qui non ſunt genere ſervi, id eſt, non ſunt nati e ſervis, γόνῳ pro eo quod eſt uſitatius γένει, genere, ortu, origine.] In verſu comici Theopompi Δεσπότου πενέστου ῥυσσὰ βουλευτήρια: ineſſe παράχρησιν vocis πενέστης obſervat auctor: ſed quae ſit illa παράχρησις non explicat. Eſt vero haec, quod generaliter uſurpavit pro quocumque ſervo. Euſtathius ex hoc loco, κωμικὸς δέ τις ἐπὶ τοῦ ἁπλῶς δούλου τοὺς πενέστας τίθησιν. Male igitur docti accipiunt verba Theopompi: quae pronuntiabantur de ſervo qui vicarios habuit: aut de communi Theſſalorum, tyranno alicui ſervire coactorum. Sequuntur Timaei verba quibus in Ariſtotelem invehitur homo maledicentiſſimus, falſa de Locris eum ſcripſiſſe contendens. Scripſerat philoſophus de Locrorum Rep. in opere illo quo prope omnium populorum Graecorum ac Barbarorum origines, inſtituta ac mores literis mandaverat. Laudat Clemens Alexandrinus Ariſtotelis Λοκρῶν πολιτείαν. De eo ſcripto loquebatur, Timaeus, cum ita ſcriberet καθόλου δ' ἠτιῶντο τὸν Ἀριστοτέλη διημαρτηκέναι τῶν Λοκρικῶν ἐθῶν. neque hanc ſolum partem reprehenderat Timaeus ubi de ſervis Locrorum agebatur: ſed alia item multa, ſicut ex Polybio conſtat. Ego vero Timaei agnoſco etiam hic ingenium φιλεπίτιμον et mordax, parumque,

ut ſemper aequum Ariſtoteli: quod alibi pluribus docuimus. Nam ſine cauſſa virulentiſſimum ſcriptorum, judicioſiſſimo ac πολυμαθεστάτῳ mortalium inequitaſſe, en locupletem et idoneum teſtem. Polybius lib. 12. poſtquam dixiſſet teneri ſe de Locris quam honeſtiſſime loqui, propter arctiſſimae neceſſitudinis vinculum, quae ſibi cum illis intercedebat, *ἀλλ' ὅμως*, inquit, *οὐκ ὤκνησα καὶ λέγειν καὶ γράφειν, ὡς τὴν ὑπ' Ἀριστοτέλους παραδιδομένην ἱστορίαν περὶ τῆς ἀποικίας, ἀληθινωτέραν εἶναι συμβαίνει τῆς ὑπὸ Τιμαίου λεγομένης.* Utri autem potius ſit habenda ſides, Timaeo an Polybio, ne dubitari quidem a ſapientibus ſine piaculo poſſit. *Mnaſon* qui dicitur fuiſſe Ariſtotelis ſodalis, ille eſt de quo Aelianus Variae hiſtoriae lib. 3. cap. 19. Hunc ſcribit auctor *χιλίους οἰκέτας κτησάμενον διαβληθῆναι παρὰ τοῖς Φωκεῦσι. quod mille ſervos poſſideret, in odium Phocenſium veniſſe.* Miror unde ſit nactus Dalec. quam expreſſit lectionem, *ἑκατὸν* pro *χιλίους.* nam et hic et aliquanto poſt ubi repetitur hiſtoria eadem, codices omnes in editam *γραφὴν* conſentiunt. Scribe, *εἰθίσθαι γὰρ*, non *εἴθισθαι.* At in ſubjecto Platonis loco male
p. 460. haec mutarunt, *τὰ τῶν λεγομένων περιδίνων περὶ τὴν Ἰταλίαν παντοδαπῶν κλοπῶν ἔργα καὶ παθήματα.* quae non aliter etiam hodie apud Platonem ſcribuntur. Servemus igitur cum omnibus exemplaribus vocem *περίδινοι*, et cum Heſychio de piratis exponamus. Vox eſt magnae Graeciae peculiaris, ut videtur. Lege mox *μικρὸν δὲ πρὸ ἡμῶν οἰκέτην τινὰ μυθολογοῦσιν αὐτοὶ οἱ χῖοι.* deleta voce inutili *ὄν.* ſed quare ait *μυθολογοῦσι* potius quam *λέγουσι?* cum non antiquam fabulam, ſed recentem hiſtoriam narret? In lepidiſſima hiſtoria de foedere inito a Chiis cum Drimaco fugitivo ſervo, ſcribi debet, *ὅταν τι παρά τινος ὑμῶν λαμβάνω.* et *ταύτῃ τῇ σφραγῖδι τὰ ταμεῖα σφραγισάμενος καταλείψω.* non *τὰ τίμια*: quod recte non eſt interpretari, et refutant doctiſſimi Hoeſchelii Excerpta. Interpretes totam hiſtoriam perverterunt. Atqui foederis cum Drimaco icti haec fuit lex et conditio, ut fas eſſet illi ſoli ex omni fugitivorum numero, neceſſaria ad victum ſibi ſuisque rapere. Quo autem ſciretur, ut quidque furto periiſſet, Drimacusne id furtum feciſſet an alius: tenebatur ex pacto Drimacus praedam omnem bona fide adnotare, et in pittacio ſingula deſcribere, adjecto pondere et menſura: eoque relicto horreum anulo ſuo obſignare

unde aliquid ſuſtuliſſet. Propterea dicitur *ἡμιπόνηρος* iſte fugitivus, propria ſibi pondera, menſuras et anulum feciſſe, ac Chiis oſtendiſſe. Verte ſic, *parat ſibi proprias menſuras, pondera et anulum. Atque illa cum oſtendiſſet Chiis, Ego, ait, quando ab aliquo e vobis aliquid capiam, his ponderibus et menſuris capiam: ubi autem cepero quantum erit ſatis, horrea veſtra hoc anulo ſigillata relinquam.* Solitos veteres etiam *τὰ ταμεῖα σφραγίσασθαι*, vel illa de Lacyde narratiuncula doceat, quae extat apud Numenium et Diogenem Laërtium. Diſtinguenda ſunt ab iis quae ſuo quondam jure ad ſe ſuſtentandum et ſuos rapiebat Drimacus, illa quae dono accipiebat a civibus, libere per feſtos dies eorum coetus in agris frequentans. Ea dona erant, vinum, et hoſtia aliqua. Lege, *ὅσα γ' ἂν αὐτοὶ δοίησαν οἱ κύριοι. quae quidem ipſi domini darent.* Hae ſunt verba quae interpretes in errorem induxerunt.

Caput Undevigesimum.

Eupolidis drama, Φίλοι. Locus Pollucis. ſervorum jura apud Athenienſes. ὕβρεως γραφὴ et αἰκίας. δοῦλος et οἰκέτης. ἑρκῖται. ἐργάτωνες, ergaſtula. *σίνδρων. περίδινος. ὑπόπτερος· παρατίθεσθαι, μάττειν*, pinſere hordea. *Παιώνιον. ἀναχαιτίζειν. στραγαλίζειν. τονθολυγεῖν. cibus χαῦνος. ῥόδον, natura muliebris. ἐπίπαστα. ἐπιβλύξ. ναστὸς et νάνος.*

Ait, *ᾗ κέχρηται Εὔπολις ἐν Φίλοις.* Meminere hujus dramatis Harpocration in *παράστασις*, et paroemiographi in explicatione proverbii, *οὐδέποτ' ἴσχει ἡ θύρα.* Corrige obiter Pollucis exemplaria lib. 7. cap. 29. ubi poſtquam dixit *φορὰν* apud Ariſtophanem ſignificare *τὸ κόμιστρον*, mercedulam bajulis dari ſolitam, ob aſportatum e foro in aedes: addit *τούτῳ ἄρ ἔοικε καὶ τὸ ἐν* p. 461. *τοῖς Φίλοις Εὐπόλιδος, Τιμῆς δ' εἴποι τις πόση ἡ διαφορά;* Scribendum, *πόση ἡδ' ἡ φορά.* et fortaſſe *τιμὴν* pro *τιμῆς.* citat et libro ultimo, cap. 23. Quod ait Athenienſes dediſſe ſuis ſervis actionem injuriarum contra heros, certum eſt ex antiquis ſcriptoribus: ex

quibus conſtat jura ſervorum longe ſolutiora fuiſſe in Graecia quam eſſent Romae, ut diſerte Plautus quoque teſtatur. De Athenienſibus ſcribit non falſo Demoſthenes Philippica tertia, πολλοὺς ἄν τις οἰκέτας ἴδοι παρ' ἡμῖν μετὰ πλείονος ἐξουσίας ὅ τι βούλονται λέγοντας, ἢ πολίτας ἐν ἐνίαις τῶν ἄλλων πόλεων. Effectus actionis ſervis conceſſae erat, ut poſſent πρᾶσιν αἰτεῖν, et dominos iniquos adigere ut ſe venderent. Inter ὕβρεως γραφὴν et αἰκίας non diſtinguitur hoc loco. Fere tamen ὕβρις et ὑβρίζειν εἰς σῶμα cum dicitur, ſtuprum per vim illatum intelligitur. Differentiam inter δοῦλον et οἰκέτην ſtatuit Clitarchus hanc: οἰκέτης eſt ὁ τῇ κτήσει κατατεταγμένος: *qui cenſetur in bonis poſſidentis.* δοῦλος qui operas praeſtare domino tenetur. hinc ſequitur verum eſſe quod hic dicitur: etiam qui liberali cauſſa manu fuerit miſſus, eſſe δοῦλον: non tamen οἰκέτην, quia deſierit in heri rebus cenſeri. Ἑρκίτας interpretatur Amerias, τοὺς κατὰ τοὺς ἀγροὺς οἰκέτας. Siculi ἐργάτωνας vocabant. unde ſumſerunt Romani *ergaſtulorum* et *ergaſtulariorum* ſervorum appellationem. Heſychius ἑρκῆται, οἱ ἐν ἀγρῷ οἰκέται. melius per ι. ut hic, et apud Euſtathium: cujus libri ἀποφράτην nominant, quem noſtri ἀποφράσην. Σίνδρονα, ait auctor, vocabant τὸν δουλέκδουλον. Heſychius vocis hujus originem indicat ſubobſcure. σινδρῶν, ait, πονηρῶν, βλαπτικῶν· οἱ δὲ ἀπελευθέρους, ἢ δούλους. voce βλαπτικῶν, innuit eſſe a σίνεσθαι: quod ſignificat βλάπτειν, *laedere.* itaque σινδρὸς, idem ac σίντις. non igitur proprie σινδρὸς eſt ſervus ſed improbus. Eadem ratio fere vocis περίδινος cum pro ſervo accipitur. Ionis verſum e *Laërta* ſcribo cum Dalecampio Οἴμοι. δόμον οἰκέτα κλεῖσον ὑπόπτερος, μή τις ἔλθει βροτῶν. *Hei mihi: domum citus claude ſerve, ne quis veniat mortalium.* ὑπόπτερος pro κοῦφος et ταχὺς, *ut qui alas habet.* In ecloga Cratini, ſcribunt noſtri codd. μᾶζαι δ' ἐν ταῖσι παλαίστραις Αἰγιναῖαι κατεβέβληντο, δρυπετεῖς βώλοις τε κομῶσαι. non dubium eſt, ineſſe mendum. Epit. κώλοις pro βώλοις. Forte, δρυπέπεσιν ἐλαίαις κομῶσαι. olim inquit, mazae vaegrandes paſſim expoſitae erant in palaeſtris, ornatae ac comitatae druppis olivis. Cratetis ſubjectus locus elegantior ſit an depravatior non facile dixerim. Duo inter ſe colloquuntur: quorum alter mira praedicat de ficta a ſe Rep. Is cum dixiſſet, nullum in ſua civitate fore locum ſervis: ſubjicit alter indigna-

bundus, ἔπειτα δοῦλον οὐδὲ εἷς κεκτήσεται οὐδὲ δούλην, ἀλλ' αὐτὸς αὑτῷ δῆτ' ἀνὴρ γέρων διακονήσει; *Itane? ait, ſervi nulli erunt: ſed oportebit ut etiam ſenes ſibi ipſis miniſtrent?* [Caeterum ut metro conſulatur locus ita concipiendus ſublatis nonnullis: Ἔπειτα δοῦλον οὐδὲ εἷς κεκτήσεται Ἀλλ' αὐτὸς αὑτῷ δῆτ' ἀνὴρ γέρων διακονήσει.] Reſponſum ita ſcribitur, οὐ δῆτα. ὁδοιπόρου, τὰ γὰρ ταῦτα πάντα ἐγὼ ποιήσω. Scias jam olim haec eſſe corrupta: nam auctor Excerptorum ea praetermiſit. Interpretes, ut olim Sabini, quod volunt ſomniant. Legendum eſt, ὁδοιποροῦντα γὰρ ταῦτα πάντ' ἐγὼ ποιήσω. *Ego faciam*, inquit, *ut iſta omnia domus inſtrumenta ſeſe moveant.* Sequentia deinde ita concipe. τί δῆτα τοῦτ' αὐτοῖς πλεῖον; cum ſupellectilem mobilem reddideris, *quid ex eo commodi hominibus eveniet?* clara deinde reſponſio. πρόσεισιν αὐθέκαστον τῶν σκευαρίων ὅταν Καλῇ τις. ita ſcribendum et diſtinguendum, *vaſorum unum quodque ſponte ſua accedet vocatum.* Poſtea ejus rei dantur exempla: in quibus corrupta multa. Primum exemplum eſt de menſa. παρατιθῶ, τράπεζα αὕτη, παρασκεύαζε σαυτήν. Scribe, παρατίθου ὦ τράπεζα αὕτη. παρασκεύαζε σαυτήν. *heus tu o menſa apponere:* ſive apponito te. παρατίθεσθαι de menſa proprie dici, etiam pueri fateantur. Addit ſtatim, μάττε θυλακίσκε. *panariolum mazam ſubige.* θύλακος eſt ἀρτοθήκη, *panarium:* non ut docti verterunt *mortarium:* μάττειν eſt in magide farinam hordeaceam aqua miſtam ſubigere faciendae mazae. habes non longe hinc ſimilem Metagenis locum, et ibi hunc verſum, μάζας μεγίστας αὐτομάτας μεμαγμένας. melius, αὐτομάτως. Verbum μάττειν poetae Latini vertunt, *pinſere hordea.* Etiam iſta corrupta ſunt: ποῦ 'σθ' ἡ κύλιξ, λίαν νίζουσα σεαυτήν. Scribe, λίαν νίζου σὺ σεαυτήν. Ait, τὴν χύτραν χρὴ ἐξᾶραι τὰ τεῦτλα. Oratio eſt ambigua. Potes vertere, *oportet ut olla extrahat betas:* item, *oportet betas ollam attollere.* Poſtremo piſcem ita compellat, οὐκοῦν μεταστρέψας σεαυτὸν ἀλείπχζ' εἰσαλείφων. Sententiam expreſſit Eclogarius μετατρέψας σεαυτὸν ἄλειφε. Vera lectio eſt quam excogitavimus, μεταστρέψας σεαυτὸν ἁλσὶ πάσσ' εἰσαλείφων. vel ἐπαλείφων. Porro videtur iſtud facetiſſimi poetae figmentum, occaſionem Simoni mago dediſſe tentandi ejus miraculi, quod ψευδεπίγραφος ille Clemens ita narrat. ἐν δείπνοις, inquit, εἴδωλα παντοδαπῶν ἰδεῶν παρίστησι· τὰ ἐν τῇ οἰκίᾳ σκεύη ὡς

αὐτόματα φερόμενα πρὸς ὑπηρεσίαν ὁρᾶσθαι ποιεῖ, τῶν φερόντων οὐ βλεπομένων. Tertium verſum ſequentis eclogae, *Ἐπὶ κιόνων ὥσπερ διὰ τοῦ παιωνίου*, repertum in membranis antiquis in ſuum locum reſtituimus. *Παιώνιον*, ſi modo ita ſcribendum, locus in urbe Athenis fuiſſe videtur, ubi erant columnae quae formas aquaeductus ſuſtinebant. Sequitur, — *ὥσθ' ἑκάστῳ ῥεύσεται Εἰς τὴν πύελον. ἐρεῖ δὲ θ' ὕδωρ ἀνεκχέτει.* Lectio eſt depravata. Excerpta habent, *ἀναχαίτει.* Unde facilis emendatio. *ἐπεὶ δὲ θ' ὕδωρ ἀναχαιτιεῖ.* *ſponte ſua influet aqua in pelvim: deinde ipſa ſe ſiſtet plena pelvi.* *ἀναχαιτίζειν* verbum elegantiſſimum, et ſententiae huic accommodatiſſimum. Decimum e Teleclideis ita exhibet Abbreviator, *Ὥστ' ἀφθονία τὴν ἔνθεσιν ἦν ἄρδονθ' ἁπαλὸν καταπίνειν.* hoc eſt, *ita ut poſſet aliquis bucceam condimentis irrigare et mollius devorare.* Docti judicent. In ſequente emendavit Dalecampius perſpicue corruptam *γραφὴν* ſcribens, *σιδί' ἀνάσπαστα.* quod in-
p. 463. terpretatur *punicorum avulſa grana* eſto eruditorum judicium. Nos ita verſum concipiebamus, *λεκανίσι δὲ κρέα ἁλίπαστα παρῆν, ἡδυσματίοις κατάπαστα.* *in patinis erant carnes ſalitae, condimentis reſperſae.* Mox pro *οἱ παῖδες ἀνεστραγάλιζον*, Epitoma *ἂν ἐστραγάλιζον.* quaſi diceretur *στραγαλίζειν* pro *ἀστραγαλίζειν*, ut *στραγαλωτὸς μάστιξ* pro *ἀστραγαλωτός.* Lego etiam, *ἅπερ οἱ μετ' αὐτὸν γενόμενοι μιμησάμενοι ἐπεξειργάσαντο.* non *καὶ ὡς οἱ μ.* Varie ſcribitur paulo poſt vox *τονθολυγοῦντες.* Euſtathius hanc ſcripturam tuetur, non ſemel ita ſcribens et explicans, *ποιὸν ἦχον ἀποτελεῖν.* addit, *ὅθεν ἴσως καὶ τὸ τονθορύζειν.* Scripta quaedam antiqua manu, *πομφολυγοῦντες.* Malim, *τονθορυγοῦντες.* ut apud Pollucem lib. 6. cap. 9. Poſtea ſcribe, *ὥστ' εὐμαρῆ τε καὐτομάτην τὴν ἔνθεσιν χωρεῖν.* locum aliter non intelligo. Apud Pollucem pro *σίζοντες ἐκέχυντο* editum, *σίζοντα.* et poſt vocem *καταχυσματίοισιν*, inſerit idem verſum iſtum, *τεύτλοισι τ' ἐγχέλυα συγκεκαλυμμένα.* Legit etiam *ἐπὶ πινακίσκων*: et *χόλιξ βοός.* item, *Χαυνότερ' ἐπέκειτ' ἐπ' ἀμύλων καθήμενα.* cibus *χαῦνος* mollis et delicatus. noſtrum *χναυρότερα* tuentur veteres. Emenda ex Polluce, *Ἐν καταχύτλοις λεκάναισι καὶ ἀμύλου τόμοι.* Rurſus apud illum ex noſtris libris quaedam emendabis. inter caetera verſum hunc, *ὀπταὶ κίχλαι γὰρ ἀνάβραστ' ἠρτυμέναι.* ſic enim rectum eſt. aſſati turdi, elixi et bene conditi. Sic mox, *Καὶ*

τευθιδίοις ἀπαλοῖς κίχλαις τ' ἀναβράστοις. Vocem *ἰδεῖν* quae male poſita initio verſus, rejice in ſuperioris finem. ibi deeſt hic ſupereſt. Errant qui in hoc verſu *Ἠβυλλιῶσαι καὶ τὰ ῥόδα κεκαρμέναι,* neſcio quas temerarias emendationes, et male fultas interpretationes excogitant. Comici locos mulierum vocant *ῥόδα.* Heſychius, *ῥόδον Μιτυληναῖοι τὸ τῆς γυναικός.* idem ſignificant, et *κῆπος, πεδίον, λειμὼν,* ac *βληχών.* Quae appellat Pherecrates *λιπαρὰ ἐπίπαστα,* alii dixerunt *παστά.* Sic vocabant *ἔτνος ἀλφίτοις μεμιγμένον pultem cum hordeacea farina mixtam.* Recte noſtri codices, *Ἀχιλλείοις μάζαις κοχυδοῦντα ἐπιβλὺξ,* non ut in Excerptis *ἐπικλὺξ.* Euſt. explicans hunc ipſum locum, *τὸ ἐπιβλὺξ* ait, *ἐκ τοῦ βλύζω βλύξω Δωρικῶς παρῆκται.* paulo ante ſcripſerat, et *βρύειν* et *βλύζειν* de ſcaturiente aqua fontana dici. Scribo, *ἀπὸ τῶν πηγῶν τῶν τοῦ Πλούτου ῥεύσονται σφῶν ἀρύτεσθαι,* vel ut in Epit. *σφῶν αὐτῶν ἀρύτ.* Addit facetus poeta, *Ὁ Ζεὺς δ' ὕων οἴνῳ καπνίᾳ κατὰ τοῦ κεράμου βαλανεύσει. Jupiter vinum capniam pluens tegulas rigabit tanquam aqua balneari.* Inter vina Graecorum eſt *ὁ καπνίας* non poſtremum: de eo diximus ante ex Theoph. Falluntur nimis qui emendant et ſcribunt *οἴνῳ ἰοῦ καπνίᾳ.* Etiam quod in iſtis *μετ' ἀμητίσκων καὶ νασίσκων πολυτύρων,* emendant *ναστίσκων,* etſi reprehendi non poteſt: malo tamen *νανίσκων.* Placentarum nomina ſunt *ἄμης* et *νάνος,* quae ſic conjunguntur in hoc verſu: ut libro 14. in albo *πλακούντων* ſimul recenſentur et explicantur. Ac quanquam ibi quoque *ναστοῦ* fit mentio, probabilior tamen noſtra emendatio ob vocem *πολύτυρος.* nam caſeus nano tribuitur non naſto. *νάνος,* ait, *τυρὸς πλακουντώδης διὰ τυροῦ καὶ ἐλαίου σκευαζόμενος.* Vocem *λειριοπολφανεμῶναι* explicuimus lib. 4. cap. 15. Scribe, *τὰ δένδρη τὰ 'ν τοῖς ὄρεσι.* non *αὐτοῖς ὄρεσι.* Ut praeſtaret auctor quod ante pollicitus eſt, de comicorum omnium locis exhibendis, qui imitationem continerent initio poſitorum Cratini verſuum, Pherecrateis verſibus ſubjiciendae erant ſimiles *ῥήσεις* ex Ariſtophanis Tageniſtis et Acharnenſibus, ſed quia in omnium manibus tum verſabantur ea dramata, ſuperſedet dipnoſophiſta eo labore, atque hac quaſi excuſatione utitur. *Τί δεῖ πρὸς τούτοις παρατίθεσθαι τὰ ἐκ Ταγηνιστῶν τοῦ χαρίεντος Ἀριστοφάνους; πάντες γὰρ τῆς κατ' Ἀχαρνεῖς αὐτοῦ πλήρεις ἐστέ. Quid opus eſt,* ait, *ſuperioribus adjicere lepidi poetae*

p. 464.

Ariſtophanis verſus ex Tageniſtis? nam iis certe epulis *quae in illius Acharnenſibus* memorantur, *pleni eſtis.* quaſi dicat, non dubito meminiſſe vos ſimilium verſuum qui in Ariſtophanis Tageniſtis leguntur ac multo magis eorum quae ſunt eodem argumento in Acharnenſibus ejusdem. Τῆς κατ' Ἀχαρνεῖς αὐτοῦ breviter et conciſe dictum pro τῆς εὐωχίας τῆς κατ' Ἀχαρ. Locus illius comoediae quem intelligit, eſt hic: Τὰ δ' ἄλλα πάντ' ἐστὶν παρεσκευασμένα, Κλίναι, τράπεζαι, προσκεφάλαια, στρώματα, et quae ſequuntur deinceps multis verſibus. Nicophontis verſus ita diſtinguendi.

— νιφέτω μὲν ἀλφίτοισι νῦν,
ψακαζέτω δ' ἄρτοισιν, ὑέτω δ' ἔτνει.
ψωμὸς διὰ τῶν ὁδῶν καλινδείτω κρέα.
πλακοῦς δ' ἑαυτὸν ἐσθίειν κελευέτω.

Caput Vigesimum.

Suidae locus αἰνιγματώδης. ἐκφατνίσματα ἄρτων πλήθουσα ἀγορά. *Hippocratis locus. Achaei poetae* Κύκνος. ἐπεύνακτοι *ſervi et* κατανακοφόροι. *item* μόθακες, *Lyſander inter mothaces. Aeliani codices emendati duobus locis: ſervi Lacedaemoniorum. Servorum in Aegina numerus.*

Mendum profitetur in pericopa Metagenis verſus hic † τηδί δ' ἀφύλοισι, τῇδε δ' αὖ ταγηνίαις. Potes ſcribere, τῇδε δὲ ἐφθοῖσι. vel τῇδ' ἐφθαλέοισι. κατὰ τὸν Παιανιέα ῥήτορα τοιούτων τινῶν μεταλάβωμεν, ἃ μήτ' ἰσχὺν ἐντίθησι, μήτ' ἀποθνήσκειν ἐᾷ. Nullum hic verſus veſtigium, etſi aliter non ſine cauſſa poſſit videri. Ipſa Demoſthenis ſunt verba, ex oratione qua reſpondet epiſtolae Philippi. Sic orator: ἴσως ἂν ἴσως, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τέλειόν τι καὶ μέγα κτήσαισθε ἀγαθὸν, καὶ τῶν τοιούτων λημμάτων ἀπαλλαγείητε, ἃ τοῖς ἀσθενοῦσι παρὰ τῶν ἰατρῶν σιτίοις διδομένοις ἔοικε, καὶ γὰρ ἐκεῖνα οὔτ' ἰσχὺν ἐντίθησιν οὔτ' ἀποθνήκειν ἐᾷ. [Ad locum Demoſt. alludit Symmachus epiſt. ad Auſon. quae inter alias lib. 1. *Fac veniat in mentem, quid Graeca ſuper hoc dicat oratio. Parvis nutrimentis* (alii cod. *intrimentis*) *inquit quanquam a morte defen-*

dimur, nihil tamen ad robuſtam valetudinem promovemur. B. quoque Hieronymus eodem reſpexit, cum ſcriberet in 4. Ezech. caput. *Qui cibus et potus juxta inclytum oratorem: non vires tribuit, ſed mortem prohibet,* et ante hos Saluſtius in Marci concione de quivis modis frumentationis: *quae profecto non amplius* p. 465.
proſunt, alimentis carceris: nam ut illis, exiguitate mors prohibetur, ſeneſcunt vires; ſic, etc.] His autem verbis hortatur Cynulcus convivas, ut aliquid ſaltem comedere velint: ſin minus quantum par ſit, et natura poſtulet: ſaltem quantum fuerit ſatis ad impediendum ne fame enecentur. Libanius in declamatione de avaro, ὅτε οὗτοι παρ' ἡμῖν κόλακας εἱστίων, τότ' ἐγὼ μετὰ τῆς γυναικὸς καὶ τῶν παιδίων μόνα ἐδείπνουν ἃ ἐκώλυε μὴ τελευτᾷν. In Suidae Lexico haec verba legere memini, Ἰνγρουσία παρὰ Ῥωμαίοις, τὸ τοῖς ἀσθενέσι διδόμενον σιτίον, ὃ οὔτε ζῆν οὔτε ἀποθνήσκειν ποιεῖ. Acutiores hic ſe exerceant, et aenigma iſtud, ſi poſſunt, ſolvant. Ego hic Davus ſum non Oedipus. [Nam quod viri docti conjiciebant de veneno eſſe intelligendum quod dabatur in gruſo, id eſt, ficu inquiunt: omnino alienum eſt, neque verbis Suidae convenit, quae totidem literis habentur etiam in lexico Baſilicorum, quod eruditiſſimus Labbaeus edidit. Ait Suidas ita vocatum fuiſſe apud Romanos cibum qui dabatur ἀσθενέσι *infirmis, aegrotis.* Quis vidit dari aegrotis venenum? et ſatis apparet e verbis Suidae, id vocabulum aliquando in uſu communi fuiſſe, tanquam aliquam artis medicae ἔντεχνον dictionem, id vero ſuſpicionem de veneno plane evertit. Scio in Gloſſario ſcribi, ὄλυνθος *hoc gruſum,* ſed eſt error librarii, pro *groſſum,* atqui groſſus non eſt ficus. Quare autem in groſſo potius quam in ficu venenum malefici darent?] κἂν ἐκφατνίσματά τινα ἄρτων ἔχῃς, δὸς τοῖς κυσίν. Etſi proprie φάτνη et ejus σύστοιχα jumentis conveniunt: utuntur tamen auctores voce ἐκφατνίζειν pro reliquias de menſa tollere. Athenaeus libro quarto, ἐκφατνιζομένων σωρευμάτων ἕκαστος ἀπέφερεν ὁλομελῆ κρέα. inde ἐκφατνίσματα ἄρτων, panis fruſtula inter analecta menſarum converri ſolita. ἠπιστάμην ἥκειν ἀγορᾶς πληθυούσης. Ludit in ambiguo vocis ἀγορά. Juſſus fuerat modo Cynulcus ab Ulpiano, ſi quaereret aliquid edere, abiret εἰς πλήρη λαχάνων ἀγορὰν, id eſt, *in forum olitorium.* ille reſpondet ſe venturum fuiſſe πληθούσης ἀγορᾶς, ſi

ad recitationem eſſet invitatus. Eſt autem *πλήθουσα ἀγορὰ*, tempus quo maxima eſt in foro hominum frequentia. Sed Cynulcus capit hic, pro pleno auditorio. de induſtria nimirum ita facit eum loqui Athenaeus, ut ſemidoctum aliquem irrideat, qui contra omnium auctorum uſum, et publicam loquendi conſuetudinem ſic abuti eo genere loquendi ſolitus. Unde illi nomen vulgo inditum ludibrii cauſſa Πληθαγόρας, ut ſtatim additur. Aliter in eadem voce peccant Hippocratis interpretes qui *πρὶν ἀγορὴν λυθῆναι* vertunt *priusquam ſolveretur concio.* inepte ſane nam tempus notatur Hippocrati quo deſinunt eſſe homines frequentes in foro. Ex more Romano intelligitur tempus circa horam decimam, ut ex Paulo Juriſconſulto docebamus ad Suetonium. Locus Coi ſenis eſt Ἐπιδημίων libro quinto,
p. 466. *ἔθανε πρὶν ἀγορὴν λυθῆναι, ἅμ' ἡμέρῃ πληγείς.* Similiter et libro ſeptimo, *ἀπέθανε πρὶν ἀγορὰν λυθῆναι ἐν ᾗπερ ἡμέρῃ ἐπλήγη.* *κατὰ τὸν τοῦ Ἐρετριέως Ἀχαιοῦ κύκλον.* Placet conjectura Hadriani Turnebi: in cujus libro reperi ad oram ſcriptum, videri legendum Κύκνον. Eo titulo tragici comicique fabulas ediderant: ut Achaeus hic, et Alexis teſte Athenaeo libro 11. Laudatur etiam grammaticis doctiſſimi Varronis Κύκνος ἢ περὶ ταφῆς. *οὐ διθυράμβους φθέγγομαι κατὰ τὸν Σωκράτην.* non memini tamen legere facta fuiſſe Socrati carmina dithyrambica: neque hoc aut Plato dicit in Phaedone, aut Diogenes Laertius. *κατὰ γὰρ Ἀμειψίαν ὃς ἐν Σφενδόνῃ ἔφη.* Citat et Pollux libro nono et libro decimo, capite 31. *Ὁρῶ γὰρ θαῦμ' ἄπιστον ἰχθύων γένη.* Inepta ſententia, niſi vocem *πάντα* inſeras, quae etiam fulciendo verſui neceſſaria eſt. Nihil eſt mirum videre piſces: illud mirum et vere *θαῦμα ἄπιστον*, omnia piſcium genera ſimul appoſita menſae videre. Puto ſcripſiſſe Heniochum,

— ὁρῶ
Ἅπαντα, θαῦμ' ἄπιστον, ἰχθύων γένη.

Sequenti autem verſu quin ſcriptum fuerit a poëta, ut editur hic, Περὶ τὴν ἄκραν παίζοντα, non ambigo; Cynulci tamen ſententiae minus id convenit. loquitur enim de copia illatorum menſae piſcium. *συμβαλοῦμαί τι καὶ αὐτὸς μέλος εἰς ἔρωτα τῷ σοφῷ καὶ φιλτάτῳ Δημ.* Aliquis putet ſcribendum *εἰς ἔρανον.* nihil tamen mutaverim. Videtur alluſum ad Convivium Platonis: ubi a ſingulis convivarum loco ſymbolae exigitur lau-

datio Cupidinis. Eſt autem ſenarius integer, *μέλος εἰς ἔρωτα τῷ σοφῷ καὶ φιλτάτῳ*, qui Athenaeo aliud agenti excidit: niſi eſt ab aliquo poëta. Quod non temere ſuſpicari ſemper, verum eſſe poſtea non ſine aliqua voluptate animi deprehendimus, cum in haec Athenaei verba e libro 15. incidiſſemus, *ἐπεὶ δ' ἐνταῦθα τοῦ λόγου ἐσμὲν, συμβαλοῦμαί τι μέλος ὑμῖν εἰς ἔρωτα, κατὰ τὸν Κυθήριον ποιητήν.* poëta Cytherius, eſt Philoxenus, vel ex his libris ſatis notus. *προσηγόρευσαν ἐπευνάκτους ὅτι κατετάχθησαν ἀντὶ τῶν τετελευτηκότων εἰς τὰς στιβάδας*, *appellarunt ἐπευνάκτους, quod fuiſſent collocati in lectis defunctorum loco.* Conſtat ratio huic nomini: *εὐνάζειν* eſt collocare in cubili. *ἐπευνάζειν inducere in alterius cubile.* communis formatio poſtulabat *ἐπευνάστους.* ſed Dores in futuro dicunt *εὐναξῶ.* et in multis retinent *τὸ κ.* Heſychius paulo aliter, *ἐπεύνακτοι, συγκοιμηταί.* Sed quos Theopompus hic vocat *ἐπευνάκτους* conſentientibus libris omnibus, Heſychius *ἐνευνάκτους.* Sic ille, *ἐνεύνακτοι, παρθενίαι.* ut doceret nos conditionem epeunactorum Spartanorum, poſtquam inter cives ſunt recepti, acute vocat eos parthenias. Fuerunt Lacedaemone cives quidam non pleno jure quos parthenias appellabant. Sed cave putes inter parthenias proprie dictos et epeunactos nihil fuiſſe discriminis. Adi Strabonem, Juſtinum, et Ariſtotelem in p.467.
Politicis. Nemo ferat virum doctum, qui emendat *ἐπευνακάκτους*, perperam et inepte. Quemadmodum illud quoque intolerandum, quod mox pro *κατανακοφόρους καλεῖσθαι δούλους τινὰς*, ſcribit, *καταναγκοφόρους.* Verum eſt enim quod exhibent ſcripti editique omnes libri, *κατανακοφόρους.* Sic dicti iſti ſervi, vel quod loco veſtis, *νάκη*, id eſt, lanatam pellem tenerentur geſtare: vel quod herorum ſuorum comites viatoria cubilia illorum portarent: qua de re plura olim ad Theophraſtum. Quid inter *epeunactos* et *catanacophoros* conveniret, non explicatum eſt Athenaeo: ex cujus verbis non aliam niſi nominis inter iſtos convenientiam colligas: utrique enim a miniſterio circa lectos nomen invenerunt, ut expoſuimus. Addit, *οἱ δὲ μόθακες καλούμενοι παρὰ Λακεδαιμονίοις, ἐλεύθεροι μέν εἰσιν, οὐ μὴν Λακεδαιμόνιοι.* Aliter alii, qui *mothaces* volunt fuiſſe conditione ſervos. Heſychius, *Μόθακες οἱ συντρεφόμενοι υἱοῖς δοῦλοι παῖδες.* et dicti, *μόθακες παρὰ τὸ ὁμοῦ θεῖν*: unde etiam eſt *μόθος.* Erant igitur ſervi

a pedibus qui aliis Graecis *ἀκόλουθοι.* dicebantur et *μόθωνες,* iisdem Laconibus. Quod ait, mothaces liberos quidem fuiſſe: at non tamen Lacedaemonios: discimus inde eos tantum Lacedaemonios cenſeri ſolitos, qui pleniſſimo jure cives eſſent, ut Latine *Quirites.* Et conſtat ex aliis ſcriptoribus jus civitatis in ea Rep. magnis multisque fuiſſe circumſeptum difficultatibus. Lyſandrum juvenem e mothacibus unum, quod dicitur hic, fuiſſe, ex Plutarcho non diſcas. fatetur tamen etiam Aelianus libr. 12. cap. 43. *Καλλικρατίδας γε μὴν, καὶ Γύλιππος καὶ Λύσανδρος ἐν Λακεδαιμονίᾳ μόθακες ἐκαλοῦντο. ὄνομα δ' ἦν ἄρα τοῦτο τοῖς τῶν εὐπόρων, οὓς συνεξέπεμπον αὐτοῖς οἱ πατέρες συναγωνιουμένους ἐν τοῖς γυμνασίοις.* Deſunt hic manifeſto verba quaedam. Scribo, *ὄνομα δ' ἦν ἄρα τοῦτο τοῖς τῶν εὐπόρων παίδων δούλοις κείμενον. οὓς συνεξ.* Non ſemel hoc genus mendi deprehenſum nobis in elegantiſſimo illo ſcriptore. Exempli gratia, lib. 1. cap. 26. ita ſcribitur de Phoc. *τοὺς ἐν τῇ ἄκρᾳ τῇ ἐν Σάρδεσι δεδεμένους ἄνδρας ἠξίωσεν αὐτὸν, ἀφεῖναι ἐλευθέρους αὐτῷ, Ἐχεκρατίδην τὸν σοφιστὴν, καὶ Ἀθηνόδωρον τὸν Ἱμεραῖον καὶ Δημάρατον· ἀδελφὼ δ' ἄρα ἤστην οὗτοι Ῥοδίω.* nimis ridicula lectio: quae ſtare non poteſt, niſi concedatur hominem Siculum Himeraeum, vel ut habent Plut. cod. Imbrium, fuiſſe Rhodium. Sed ſcribendum, *καὶ Δημάρατον καὶ Σπάρτωνα· ἀδελφὼ δ' ἄρα ἤστην οὗτοι Ῥοδίω.* auctor Plutarchus in Phocione. Varia fuere nomina quibus ſervos ſuos Lacedaemonii appellarunt, poſtquam eos libertate donaſſent *ἀφέτας* dixere quosdam: voce quae reſpondet Latinae *manumiſſus,* quosdam *ἀδεσπότους,* ut qui exiisſent de ſervitute herorum. alios *ἐρυκτῆρας.* iſti tenebantur patronorum corpora ſtipare. nam *ἐρυκτὴρ,* eſt quaſi *σωματοφύλαξ,* *ſtipator,* et *latro.* Fuere qui libertos vocarent *δεσποσιοναύτας*: e re nomine impoſito: quaſi dicas, *herilium navium magiſtri.* item qui *νεοδαμώδεις,*
p. 468. ut ſi dicas, *cives adſcriptitios et novos.* Error eſt in iſtis verbis quae ſequuntur, *Κτησικλῆς ἐν τρίτῃ Χρονικῶν, τῇ δεκάτῃ πρὸς ταῖς ἑκατὸν φησὶν Ὀλυμπιάδι, Ἀθήνησιν ἐξετασμὸν γενέσθαι ὑπὸ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως.* non eſt ſimile veri, habitum hunc Athenis populi recenſum a Demetrio Phalereo adhuc privato. Itaque cum illius dominatus incipiat ab anno ultimo Olympiadis centeſimae quintae, falſo hic ſcriptum, *τῇ δεκάτῃ πρὸς ταῖς ἑκατόν.* Probabilius ſit *τῇ ἑκκαιδεκάτῃ.* Scripta

lectio hoc modo corrupta, *Φησὶν ἐν τρίτῳ καὶ δεκάτῳ πρὸς ταῖς ε*. Numerum ſervorum qui fuere quondam in Aegina, proditum hic ex Ariſtotelis ſcriptis, invenio etiam alibi. Scholiaſtes Pindari explicans haec de ea inſula verba, odae 9. Olympionicarum,

τεθμὸς δέ τις ἀθανάτων
καὶ τάνδ' ἁλιερκέα χώραν
παντοδαποῖσιν ὑπέστασε ξένοις
κίονα δαιμονίαν.

ſcribit haec, *πλήθειν ἀνδρῶν οὕτω Φασὶ τὴν Αἴγιναν, ὡς εἶναι ἐν αὐτῇ τεσσαράκοντα ἑπτὰ μυριάδας οἰκετῶν.* quae ex eodem Ariſtotele ſumpta eſſe, nullus dubito.

Caput Vigesimumprimum.

Ὁ *ἀπὸ Καλῆς ἀκτῆς. Servi quinque Scipionis. Sybaritarum dictum.* Solem neque orientem videre neque occidentem. Sacra via *Romae. Apex ſacerdotum. Rutilius Rufus. Opſoniorum modus ex lege Fannia: καπνιστὰ κρέα.* terra nata. *lex ſumptuaria de muneribus cavit.*

Claudit librum hunc ſermo habitus a doctiſſimo Larenſe: quo in ſermone non deſunt quae obſervemus. Ait, *σύγγραμμα ἐκδέδωκε περὶ τῶν δουλικῶν πολέμων Καικίλιος ὁ ῥήτωρ ὁ ἀπὸ Καλῆς ἀκτῆς.* Quia legimus Atticam aliquando fuiſſe *Acten* appellatam, putarunt Docti ſic accipiendam haec loco eam vocem ac vertunt *in Acte pulchra genitus.* ſed errant hic quoque viri optimi. Hic enim eſt Caecilius rhetor Siculus, qui Romae floruit aequalis et amicus Dionyſio Halicarnaſſeo. meminere Caecilii praeter Dionyſium Quintilianus, Longinus, aliique veteres. *Καλὴ ἀκτὴ*, nomen eſt oppidi in littore ſeptemtrionali Siciliae. Ptolemaei codices *Καλάκταν* vocant: qui purius Graece loqui ſtuduerunt, *Καλὴν ἀκτὴν*, ut Athenaeus hic, et libro 11. nec non Diodorus Siculus Bibliothecae lib. 12. *προσποιησάμενος χρησμὸν αὐτῷ δεδόσθαι κτίσαι τὴν Καλὴν ἀκτὴν ἐν Σικελίᾳ.* Suidae corrupta voce dicitur *Κάλλαντις*, nato errore ex eo quod Calaeactae incolae *Calatini* nominabantur, cum deberent *Calactini.* ita certe eos indi-

getat clare Diodorus eodem libro: niſi tamen ibi ſcribendum, τὴν τῶν Καλακτίνων πατρίδα: non ut eſt editum Καλλατίνων. Ait de Scipione publice miſſo ad componendum diverſorum regnorum ſtatum, πέντε μόνους ἐπήγετο οἰκέτας· *quinque ſolos duxit ſecum ſervos.* totidem et Cato Cenſorius narratur ſecum habuiſſe, cum in Hispaniam conſul proficisceretur. Quod ſequitur de
p. 469. Julio Caeſare, τρεῖς οἰκέτας, τοὺς πάντας συνεπήγετο, minus recte verſum eſt *tres ſervos habuit.* Ille vero eo tempore, et ſervorum ingentem numerum, et familias quoque gladiatorias aliquot habuit: ſed non συνεπήγετο *ſecum ducebat.* De Smindyrida vero Sybarita ait doctus convivator, eum quando ad Agariſtae nuptias Sicyonem profectus eſt, ſecum duxiſſe mille ſervos, ἁλιεῖς ὀρνιθευτὰς, μαγείρους, id eſt, *qui erant piſcatores, aucupes, coqui.* Si narrationem hanc cum ea conferas quae apud Aelianum habetur, ſcias ſervorum triplo majorem fuiſſe numerum. Scribit enim, ductos χιλίους μὲν μαγείρους, τοσούτους δὲ ὀρνιθευτὰς, καὶ ἁλιεῖς χιλίους. Celeberrimum eſt voluptuarii iſtius dictum quod deinde commemoratur, οὐκ ἔφη τὸν ἥλιον ἐτῶν εἴκοσιν οὔτ' ἀνατέλλοντα οὔτε δυόμενον ἑωρακέναι. Haec fuit vita Sybaritarum ut pluribus narratur lib. 12. ubi etiam cauſſa quaedam affertur, cur illis ita fuerit vivendum. Scriptores verterunt in proverbium. Cicero de finibus lib. 2. *Nolim mihi fingere aſotos ut ſoletis, qui in menſam vomant, et qui de conviviis auferantur, crudique poſtridie ſe rurſus ingurgitent: qui ſolem, ut ajunt, nec occidentem unquam viderint nec orientem.* Seneca epiſt. 122. *Sunt quidam in eadem urbe antipodes, qui ut M. Cato ait, nec orientem unquam Solem viderunt, nec occidentem.* Vetus ſcriptor apud Suidam, de Timaſio loquens, homine aſoto, qui ſub Theodoſio vixit, ille, ait, ſummum bonum cenſebat, ἔχειν ἑαυτῷ ὅ τι βούλοιτο χρῆσθαι, καὶ ἀδεῶς διά τε μέθην νύκτα καὶ ἡμέραν οὐκ εἰδέναι, οὔτ' ἀνατέλλοντα καὶ δυόμενον τὸν ἥλιον καθορᾷν, ἴσῳ καὶ οὐρανῷ. Reſtitue negationem, quae in his deſideratur, νῦν δὲ τὴν ἐκλογὴν τῶν χρησίμων ποιούμενοι παρὰ τῶν ἐναντίων, συναποφέρονται καὶ τὰ μοχθηρὰ ζηλώματα. Scribe νῦν δὲ τὴν ἐκλογὴν τῶν χρησίμων οὐ ποιούμενοι, παρὰ τῶν ἐναντ. σ. κ. τὰ μ. ζ. *nunc cum nullum utilium habeant delectum, ſimul cum illis et prava inſtituta referunt ab hoſtibus.* Ait veteris Romanorum modeſtiae et εὐλαβείας teſtimonia

ſupereſſe adhuc in ſacris quae ſacerent. ὁδούς τε γὰρ πορευόμεθα τεταγμένας καὶ ὡρισμένας. reſpicit Sacram viam ita dictam quod eo itinere utantur ſacerdotes idulium ſacrorum conficiendorum cauſa. Ex auctoris verbis colligas ſervatam fuiſſe eandem religionem in omnibus ſacris. qua de re amplius quaerendum. Huc fortaſſe pertinet antiquum Numae praeceptum de non adeundis obiter et ὁδοῦ πάρεργον deorum templis. Lege ex Epit. οὐδὲν πλέον τῶν κατὰ φύσιν οὔτε ἠμφιεσμένοι καὶ περὶ σώματα ἔχοντες, οὔτε ἀπαρχόμενοι. non ἀπερχόμενοι. neque in nobis, inquit, modum excedimus cum ſacra facimus, neque in iis quae diis offerimus. Verbis hisce, πίλους τε ταῖς κεφαλαῖς περικείμεθα, intelligit apicem ſacerdotum, quem Dionyſius appellat πῖλον ὑψηλὸν εἰς σχῆμα κωνοειδὲς συναγόμενον. Poſt iſta, τὰ δ' εἰς τοὺς θεοὺς ἀπαρχαὶ τινές εισι, deeſſe aliquid non dubitamus. nimis enim ex abrupto tranſitus fit ab encomio Romanorum ad eorundem vituperationem. Annon enim vituperatio haec eſt, cùm ait jam olim ex omnibus civium Rom. millibus tres ſolum repertos qui legem Fanniam ſumptuariam ſervarent? Tres illi fuerunt Mutius Scaevola, Q. Aelius Tubero, et Rutilius Rufus. p. 470.
Itaque pro Ναῦτος Καικίλιος Τουβέρων, ſcribendum ex libris Romanae hiſtoriae, Κόϊντος Αἴλιος Τουβέρων. Legi apud virum doctum, Rutiliorum nomen fuiſſe *Nautius:* itaque transpoſitis vocibus legendum eſſe, καὶ Ναύτιος Ῥουτίλιος Ῥοῦφος. Ut dicam ingenue, nihil probo, nihil verum cenſeo. Iſte enim Rutil. ὁ τὴν πάτριον ἱστορίαν γεγραφὼς, is eſt de quo Suetonius in Auguſto, et eruditiſſimus Juriſconſultorum Jacobus Cujacius in Obſervationibus. Publio ei fuit praenomen non Nautio. Laudatur Vellejo Paterculo lib. 2. Lex Fannia, inquit Larenſis, ſanciebat τριῶν πλέονας τῶν ἔξω τῆς οἰκίας μὴ ὑποδέχεσθαι· κατὰ ἀγορὰν δὲ τῶν πέντε. poſtrema ita verte, *diebus autem nundinarum quinque.* Addit, ὀψωνεῖν δὲ πλείονος τῶν δυοῖν δραχμῶν καὶ ἡμίσους οὐκ ἐπέτρεπε. Epit. πλείους, quod ſi probarem, ſupplerem ἔξωθεν nomen ἰχθῦς. nam ὄψον et inde ducta proprium locum habent in piſcibus. Sed praeſtat vulgata lectio. Obſonari non permittebat majore pecunia quam duabus drachmis et ſemis, vel ut Romane loquamur, denis ſeſtertiis, ſive aſſibus quadragenis. quam ſummam in nullo Fanniae legis capite expreſſam a Latinis ſcriptoribus reperio. Verba legis quae ad hunc locum perti-

nent, ſunt haec auctore A. Gellio. *Lex Fannia fuit lata quae ludis Romanis, item plebejis, et Saturnalibus, et aliis quibusdam diebus in ſingulos dies centenos aſſes impendi conceſſerat: decemque aliis diebus in ſingulis menſibus tricenos, caeteris denos.* Cum igitur lege hac pro diverſitate dierum ſumptuum eſſet diverſus modus praeſcriptus: quod hic narrat auctor aliter accipere poſſe non videmur, quam de impenſis ordinariis: eorum videlicet dierum, quos neque privata neque publica ulla ſolennitas reddebat inſignes. Atqui hujusmodi diebus, non denos ſeſtertios, ſed aſſes denos fuiſſe definitos A. Gellius ſcribit. Jam ſequitur aliud caput legis Fanniae, **κρέως δὲ καπνιστοῦ δεκαπέντε τάλαντα δαπανᾶν εἰς τὸν ἐνιαυτὸν ἐπεχώρει.** Vocat auctor **καπνιστὰ κρέα** non uno loco, quae Theop. **κρέα τεταριχευμένα**: vulgo **ἁλιστὰ**, ut Lat. *ſalitae carnes* vel *aridae.* lib. 4. in deſcriptione coenae triumphalis carnibus **καπνισταῖς** opponuntur **τὰ τῶν προσφάτως καθιερευθέντων**, id eſt, *recens mactatarum victimarum.* Harum carnium, ſalitarum dico et fumo induratarum, communior eſus ſemper quam recentium. Modus illarum praeſcribitur hoc legis Fanniae capite, quo permittitur ſingulis patribus familias, ut quot annis quindecim talenta ſalitarum carnium abſumant. Talentum vocant Graeci ſcriptores libras Romanas 120. quemadmodum ex Vitruvio libro ſuperiore diximus. Talenta igitur quinadena efficiunt millena ſexcentena pondo menſurae Romanae. Apage virorum clariſſimorum et doctiſſimorum ſententiam, **τάλαντον** hic pro libra accipientium. Quae enim ratio, quis color ei interpretationi quaeri poteſt? At nimia eſt ſumma quam diximus. Contrarium
p. 471. potius verear. Nulla enim tam anguſta domus, in qua non ſaltem quina pondo aut bubulae aut porcinae quotidie impendantur exhibendae familiae. Quanto amplius et liberalius ſalarium ab Impp. olim ſolitum aſſignari? Valerianus quidem Imp. Claudio inter caetera dari juſſit *laridi libras, duo millia annua.* ut in ejus epiſtola ad Zoſimionem procuratorem Syriae ſcriptum. Probo autem tribuuntur in ſalario diurno, praeter bubulam et alia quam plurima, *porcinae pondo ſex, caprinae pondo decem,* ut legimus in Valeriani epiſtola ad Praef. Praet. Subjicit, **καὶ ὅσα γῆ φέρει λάχανα, καὶ ὀσπρίων ἑψήματα.** Scripta lectio **λαχάνων**: a qua non video cur debeamus recedere. Plato lib. ſecundo de Republica

καὶ βολβοὺς καὶ λάχανα, οἷα δὴ ἐν ἀγροῖς ἑψήματα ἑψήσονται. quem locum ante expoſuimus. ὅσα γῆ φέρει appellat, quae dicebantur in lege *terra nata.* M. Tullius in epiſtola Ad Gallum: *Lex ſumptuaria quae videtur* λιτότητα *attuliſſe, ea mihi fraudi fuit. nam dum volunt iſti lauti terra nata, quae lege excepta ſunt in honorem adducere, fungos, heluellas, herbas omnes ita condiunt ut nihil poſſit eſſe ſuavius.* Mox, *Itaque ego qui me oſtreis et murenis facile abſtinebam a beta etiam et malva deceptus ſum.* Ait πρὸς τὸν ἐλευθεριώτατον νομίμως προήρχοντο. ſignificat, hos tres de quibus loquitur, contra legem feciſſe legitime. Nam p. 472. ſummam impenſarum lege definitam ſervabant illi quidem: verum hoc ideo: quia ab iis emebant, qui communi pretio res non vendebant. Ita fraus ab iis lege ſumptuariae facta, ſine ſua ipſorum fraude. Scribe, ὁ μὲν γὰρ Τουβέρων παρὰ τῶν ἐν τοῖς ἰδίοις ἀγρ. ita editum voluimus: etſi omnes MSS. περί. inepte. Ait, καὶ δῶρον οὐδὲ τὸ μικρότατον ἐδέχοντο. Quid hoc ad legem ſumptuariam? niſi eadem ex parte muneralis quoque fuit: deque iis muneribus cavit, quae fierent eſculentarum rerum. Mox, ἥκει μὲν εἰς πολυτελῆ δίαιταν ἐκ τῆς παλαιᾶς σωφροσύνης. Legebatur prius, ᾤκει. In nupera editione expreſſa eſt ſcriptura MSS. exemplarium. Sed didici poſtea veram lectionem eſſe ὤκειλεν, ut in libro 12. ubi haec iterum ex eodem Nicolao deſcripta. neque aliter in Excerptis. Illud breviter et conciſe dictum paulo poſt, καὶ μειράκια δ' εὔμορφα ὑπερβαλλούσης ἀγρῶν τιμῆς: pro, τιμῆς ὑπερβαλλούσης τὴν τιμὴν τῶν ἀγρῶν. *Catamitos a quibusdam emi impenſiore pretio quam praedia quaedam conſtiterint.* Ab Epit. exulat vox ἀγρῶν. quam retinendam omnino cenſeo, vel mutandam in ἀγοράζουσι. Quod autem praecedit de pretio inſano κεραμίων Ponticorum, aliis verbis ex eodem Catone Plutarchus narrat in Sympoſiacis libro quarto, problem. 4.

ISAACI CASAUBONI

ANIMADVERSIONUM IN ATHENAEI DIPNOSOPHISTAS

LIBER SEPTIMUS.

Caput Primum.

Argumentum hujus libri et ſequentis, εὐφραίνεσθαι. οὐ συμπεριφέρομαι: *Clearchi libri* Περὶ γραφῶν. κτίζειν ἑορτήν. Φαγησιπόσια *et* Λαγηνοφόρια. συνοίκια. θοίνη ἕωλος. διὰ νυκτὸς *pro* δι᾽ ὅλης νυκτὸς, *et ſimilia.* aetatem. *Coenae opportunum tempus. differentia inter* πέψιν *et* σῆψιν. *Olympiodori locus animadverſus.*

Jam dipnoſophiſtae coenam legitimam aggrediuntur, ut diximus quarti libri initio. Piſces primi omnium menſae illati, ante alia omnia deſcribuntur hoc libro, et magna etiam ſequentis parte. In ipſo hujus principio εὐφραίνεσθαι verbum non intellexerunt interpretes. Ait, *οἱ κυνικοὶ πάντων μᾶλλον εὐφραίνοντο.* illi ajunt, *quam ceteri magis laetabantur.* debebant, *avidius quam omnes alii epulabantur,* εὐφραίνεσθαι id eſſe ad Suetonium docuimus. Iidem perperam emendant ἑστιᾶς pro ἑστιᾷ, cum ait Cynulcus, ἕως ἡμεῖς δειπνοῦμεν, ὦ Οὐλπιανὲ, λόγοις γὰρ ἑστιᾷ, προβάλλω σοι, id eſt, *quoniam tibi Ulpiane pro epulis ſunt ſermones, interea dum nos coenamus, propono tibi hanc quaeſtionem.* ἑστιᾷ paſſivum eſſe non animadverterunt. Iidem mox etiam ſeriem orationis mire pervertunt, et quae

auctor facit loqui Cynulcum, ipſi nullo jure tribuunt Ulpiano. Quaeſtio proponitur Ulpiano haec a Cynulco: παρὰ τίνι εἴρηται Φαγήσια ἑορτὴ, καὶ Φαγησιπόσια: quum nihil veniret in mentem Ulpiano quod reſponderet, primum circumlationem ciborum inhibet, ut ſine fraude ſua revocare in memoriam poſſet quod legerat olim: deinde cum interjecta modici temporis mora nihil ei ſuccurreret, Οὐ συμπεριφέρομαι, ait, ὦ σοφώτατε. id eſt, *Non concedo tibi o Cynulce, quod a me petis*, ſignificat, elegantiſſimo loquendi genere p. 473. uſus, ſe quo vocaretur a Cynulco non venturum: neque ſatisfacturum propoſitae ab illo quaeſtioni. Invitati ad convivium ſi vocationem admittebant, conſenſum verbo συμπεριφέρομαι indicabant: ſin ituri non eſſent, οὐ συμπεριφέρομαι inquiebant, quod erat dicere, non ibo quo me vocas, et ut Xenophon loquitur, παραιτοῦμαι τὴν κλῆσιν. Uſum hunc iſtius verbi nemini adhuc, opinor, adnotatum, expoſuimus libro quarto, capite 26. Eruditiſſimus Dalecampius ea voce non intellecta, abſurda multa hic commiſit. Sed ipſa auctoris verba inſpiciamus. καὶ ὃς ἀπορηθεὶς, ἐπισχεῖν τε κελεύσας τοὺς παῖδας τὴν περιφορὰν, καίτοι ἤδη οὔσης ἑσπέρας. omnia haec Athenaeus ex perſona ſua de Ulpiano. *cum illi, ait, haeſiſſet aqua, juſſiſſetque pueros, ut deſiſterent cibos circumferre, licet jam adveſperaſcebat*: ſequuntur ipſius Ulpiani verba, οὐ συμπεριφέρομαι ὦ σοφώτατε. ὥστε λέγειν σοι καιρὸς, ἵνα μᾶλλον καὶ δειπνήσῃς ἥδιον. Deeſt verbum Φησὶ poſt οὐ συμπεριφέρομαι. Malim etiam, ἵνα καὶ μᾶλλον δ. *Non exorari me ſinam, inquit, vir ſapientiſſime: itaque jam accinge ipſe te ad dicendum, ut eo magis ac lubentius coenes.* Subjicitur Cynulci reſponſum usque ad illa, θαυμασάντων δὲ πάντων τὸ εὐπαίδευτον τοῦ Κυνούλκου. Citatur hic Κλέαρχος ἐν τῷ προτέρῳ Περιγραφῶν. Legitur alibi, Περὶ γραφῶν: quod arridet magis, niſi tamen verum eſt Περὶ γρίφων. nam ex libro Clearchi *De gryphis*, multa etiam alibi recitantur Athenaeo. vide lib. 10. Sic alii multi de pictura libros ediderant. Antigonum et Xenocratem laudat Plinius libro 35. cap. 10. Lib. 14. Παραγραφῶν. inſcribuntur hi libri, ut puto, mendoſe. [Scripſerat Clearchus et περὶ γρίφων, *de Gryphis*, unde multa proferentur libro 10. neque dubito hic quoque ita reſtituendum libri Clearchei titulum.] Clearchi locus ut eſt editus, ſenſum nullum habet, Φαγήσια, οἱ δὲ Φαγη-

σιπόσια, προσαγορεύουσι τὴν ἑορτήν. ἐξέλιπε δὲ αὕτη, καθάπερ ἡ τῶν ῥαψῳδῶν ἣν ἦγον κατὰ τὴν τῶν Διονυσίων, ἐν ᾗ παριόντες ἕκαστοι τῶν θεῶν οἷον τιμὴν ἀπετέλουν τὴν ῥαψῳδίαν. Dalecampius ſcripſit *ἑκάστοις*, idque reperimus in Epito. ubi eſt etiam *παρόντες* pro *παριόντες*: et *καὶ ἡ τῶν Διονυσίων* mutata diſtinctione, pro *κατὰ τὴν τῶν Δ.* Placebat nobis *τῷ θεῷ* ſcribi: caeterorum nihil mutari. Senſum hunc eliciebamus. Phageſiorum feſtum celebrari deſiit, ut et rhapſodorum: quod per Bacchanalia agitabant. In eo feſto ſtatuam dei (Bacchi nempe) praetereuntes ſinguli rhapſodi verſus recitabant, atque hoc illi quaſi honorarium pendebant. Cum ait, *καὶ τὸ βιβλίον κεκτημένος οὐ φθονήσω*, ſignificat ſe poſſidere librum Clearchi. *κεκτημένος* valet, *qui nactus ſim et penes me habeam*: non, *cum nactus fuero*. Callias ille a quo dicitur Euripides quaedam ſumſiſſe, haut ſcio an alius ſit a Callia comico, ex cujus fabulis quaedam transtuliſſe Menandrum in ſuas obſervat Clemens Alexandrinus. De eo Suidas. Videamus quid appellet Eratoſthenes *κτίζειν ἑορτὴν*, ſcribens, *τοῦ Πτολεμαίου κτίζοντος ἑορτὴν, καὶ θυσιῶν παντοδα-*
p. 474. *πῶν γένη, καὶ μάλιστα περὶ τὸν Διονύσιον.* *feſtum inſtituere* ſine dubio ſignificat hoc loquendi genus, ſicut Latini ſuum *condere* uſurpant. Scribo autem *καλεῖται Λαγηνοφόρια* numero multitudinis ex perpetuo uſu Graecorum: non *καλεῖται Λαγηνοφόρια.* neque laudo Euſtathium et Abbreviatorem, qui pro eo quod in noſtris libris ſcriptum *Φαγήσια ἑορτὴ* et *Φαγησιπόσια*, ipſi ſcribunt *Φαγησία*, et *Φαγησιποσία.* Corruptum eſt Ptolemaei reſponſum ad ſororem. *Vocatur,* ait, *hoc feſtum Lagenophoria, καὶ τὰ κομισθέντα αὐτοῖς, οἱ δειπνοῦσι κατακλιθέντες ἐπὶ στιβάδων.* Lege, *καὶ τὰ κομισθέντα ἕκαστοι δειπνοῦσι κ.* vel hoc modo, *τὰ κομισθέντα αὐτοῖς ἰδίᾳ δειπνοῦσι* Sic ſtatim, *ἐξ ἰδίας ἕκαστος λαγήνου πίνουσιν.* et paulo poſt *εὐωχοῦνται κατ' ἰδίαν.* Ex eo quod ait, *ἐμβλέψασα πρὸς ἡμᾶς*, nempe regina Arſinoe, patet deſcriptum eo libro fuiſſe ab Eratoſthene, vel ſuum, vel alius cujusdam cum Arſinoa colloquium. *Συνοίκια* vocant Graeci *τὰ πλείονα ἐφέστια*, ut interpretatur Heſychius: locum intelligens ubi plures ſeparatim habitant. Ita etiam nomen *συνοικίαν* exponit Aeſchines orator. hic vero Arſinoa nominat *συνοίκια* contubernia epulas agitantium. Elegans eſt in illius verbis ſigura quae *πρὸς τὸ σημαινόμενον* dicitur, *ἀνάγκη,*

ait, τὴν σύνοδον γίνεσθαι (videlicet ῥυπαράν: et fortaſſe id verbum deeſt.) παμμιγοῦς ὄχλου θοίνην ἕωλον καὶ οὐδαμῶς εὐπρεπῆ παρατιθεμένων pro παρατιθεμένου. ut ὡς Φάσαν ἡ πληθύς. *Turba ruunt in me*. et in Achaei verſu paulo poſt πολὺς ὅμιλος χραίνοντες, de quo ſeq. capite. Putidum eſt deliberare an legendum ſit θοίνην αἴολον pro ἕωλον. nam imperitiſſimus Graeci ſermonis fuerit, cui perſuaderi potuerit vel tolerabilem eſſe eam conjecturam. ἕωλον θοίνην vocat *dapes pridianas*. Axionicus in Chalcidico, Γλαύκου βεβρωκὼς τέμαχος ἑφθὸν τήμερον, Αὔριον ἕωλον τοῦτ' ἰδὼν οὐκ ἄχθομαι. Vituperantur ut plurimum ἕωλοι cibi. quanquam memini Hippocratem in libro Περὶ παθῶν praecipere quibusdam aegris ut utantur cibis ἑώλοις καὶ ψυχροῖσι. Selige mox recte Ariſtophanis verba immixta ſuis ab auctore. Sunt autem iſta:

— εἶτα πῶς δειπνήσομεν
Τοσαῦτα δεῖπνα; ἴσως διὰ νυκτός.

At quae putarunt comici eſſe interpretes, Athenaei ſunt, grammatice explicantis phraſin Ariſtophanis διὰ νυκτός. Ait, perinde eſſe ac ſi dixiſſet poeta δι' ὅλης νυκτός. Sic dicimus διὰ βίου, pro δι' ὅλου βίου, et ut explicat Heſychius, διὰ παντὸς ἀεί. Latini ſimiliter *aetatem*, pro per omnem aetatem. Plautus, *Aetatem velim ſervire, Libanum ut conveniam modo*. Lib. 9. ſic exponimus δι' ἐνιαυτοῦ *toto anno*. Facit huc Harpocrationis obſervatio. Δι' ἐνιαυτοῦ, ἀντὶ τοῦ δι' ὅλου τοῦ ἐνιαυτοῦ. Ἀντιφῶν περὶ τοῦ Λινδίων φόρου. Τηλεκλείδης δ' ἐν τῷ Πρυτανείῳ, δι' ἡμέρας εἶπεν, ἀντὶ τοῦ δι' ὅλης τῆς ἡμέρας. Homerico teſtimonio quo probatur nominis ὅλος ellipſis, τανυσσάμενος διὰ μήλων, Epitome interpretamentum adjicit, ἀντὶ τοῦ διὰ πάντων τῶν μήλων. quae eſt apud Euſtathium. Ex verbis Ariſtophanis δειπνήσομεν διὰ νυκτὸς, occaſionem ſumit Daphnus medi- p.475. cus aliquid de coenae tempore dicendi. Ait igitur conducibilius eſſe noctu coenare quam interdiu. Cauſſam affert ſuae opinionis, quia Lunae ſidus concoctioni aptius ſit, ut quod vim habeat putrefaciendi. Nam, inquit, κατὰ σῆψιν ἡ πέψις. deinde exemplis duobus docet Lunam eſſe σηπτικήν: quod carnes victimarum noctu mactatarum facilius corrumpantur: itemque ligna illa quae Luna lucente fuerint caeſa. Poſtremo argumentatione a ſimili ducta probat juvari concoctionem a Luna: quoniam, καὶ τῶν καρπῶν οἱ πλεῖστοι πρὸς τὸ

σελήνιον πεπαίνονται. *fructuum plurimi ad Lunae lumen matureſcunt.* Verum quidem eſt lucente Luna faciliorem eſſe viam ad putrefactionem, cum reddat ipſa aerem calidum atque humidum: quod temperamentum eſt maxime σηποποιόν. ſed concoctionem cum putrefactione male confundit Daphnus, ſive potius Athenaeus: quem ſaepe ſumus experti philologiae quam philoſophiae ſacris auſpicatius initiatum. Antiquiſſimi philoſophi ita ſentiebant. Plut. ἡ πέψις ἔοικεν εἶναι σῆψις, ὡς Ἐμπεδοκλῆς μαρτυρεῖ, λέγων, Οἶνος ἀπὸ φλοιοῦ πέλεται, σαπὲν ἐν ξύλῳ ὕδωρ. appellat Emped. *aquam putrefactam,* vitis ſuccum poſtquam concoctum eſt: et ad maturitatem pervenit. Sic ἄσηπτον ponebant pro ἄπεπτον, ut docet Galenus ſexto commentario in primum Aphoriſmorum. At eſſe diverſa σῆψιν et πέψιν nemo jam ignorat ex disputationibus qua philoſophorum, qua medicorum lege Ariſtotelem, in 4. Meteorologico, et Galenum De facultatibus naturalibus libro ſecundo, duodecimo vero primae philoſophiae de diſcrimine inter haec duo, ſunt haec notatu digniſſima verba. ἡ σῆψις, ait, καὶ τὸ σηπτὸν περίττωμα τοῦ πεφθέντος ἐστί. Sed obſervemus auctoris noſtri verba: neque enim dixit concoctionem ciborum eſſe σῆψιν, ſed fieri κατὰ σῆψιν. etiam peripatetici faciunt haec affinia. Olympiodorus, quo loco explicat quid inter illa ſit differentiae. λέγομεν πρῶτον ὅτι ἡ πέψις. ἀλλὰ πρὸς τὴν ἡμῶν χρῆσιν λέγομεν αὐτὴν πέψιν. ἐπεὶ ὅσον πρὸς τὸ πεπτόμενον, σῆψίς ἐστι. Leguntur haec in commentariis ad quartum Meteorolog. Nemo negaverit prima verba, longioris periodi fruſtum eſſe. Lego ac ſuppleo: λέγομεν πρῶτον, ὅτι ἡ πέψις τοῦ πεττομένου οὐκ ἔστι πέψις ἀλλὰ πρὸς τὴν ἡμῶν etc. hoc eſt, *coctio non eſt ejus quod coquitur coctio: ſed nos ratione uſus noſtri eam vocamus coctionem: nam ejus quidem reſpectu quod coquitur putrefactio eſt.*

Caput Secundum.

Ὄψον, ὄψον θαλάττιον θαλάττια *de piſcibus.* εὐοψεῖν, εὔοψος ἀγορά. *Naturales propenſiones aut abominationes variarum rerum. vocis* ὄψον

etymum. πόντιον κοῖλον. χορὸς σαίνουσι. *Achaei fabula* Μοῖραι.

RITE et ordine fecit Athenaeus, cum libro hoc tractaturus de piſcibus, de communi omnium appellatione initio quaedam propoſuit. Docet igitur nos iſto loco, p. 476. piſces vulgo dictos etiam ὄψα. Omnia opſonia, inquit, ὄψα appellantur: ſed ex omnibus ſolus piſcis obtinuit tandem, ut ὄψον ſimpliciter cum dicitur, piſcis intelligatur. Antiquioribus Graecis et ὄψον et προσόψημα, non aliud ſignificabant, quam προσφάγιον: id eſt, *quicquid ad panem adhibetur*, ut vertit Cicero apud Xenophontem Latini *opſonium*, aut *pulmentum* ſive *pulmentarium*; ut recte vetus interpres Novi foederis. At ὄψον pro *piſce*, apud vetuſtiſſimos Graecorum ſcriptorum non legas: ſed ὄψον θαλάττιον, ut apud Hippocratem paſſim. Polybius quoque in deſcribenda felicitate Luſitaniae, τὸ θαλάττιον ὄψον μεγάλην ἔχει διαφοράν. Atque haec piſcium appellatio ita familiaris fuit primis temporibus, ut non ſolum marinos verum ſine diſcrimine omnes piſces dicerent ὄψα θαλάττια, aut etiam θαλάττια ſolum. Hippocrates De morbo ſacro, ἀπέχεσθαι κελεύοντες θαλασσίων, τρίγλης καὶ μελανούρου, κεστρέος, ἐγχελύος. anguilla etſi ingreditur maria, fluviatilis tamen piſcis eſt potius quam marinus. Libro 1. de morbis muliebribus, χρήσθω ὄψοισι θαλασσίοισι μᾶλλον ἢ κρέασι, ſic et alibi ſaepe θαλάσσια et κρέα opponit, non utique marinos tantum, ſed omnes in totum piſces intelligens. Interpretes, qui obſervatiunculam hanc recte hic capere non potuerunt, locis ſexcentis ὄψον *opſonium*, verterunt, cum deberent *piſces*. ὀψάριον *parvum opſonium*: ubi erat vertendum, *piſciculus*. Gloſſarium vetus ὀψάριον · · *ciculus*. ſcribe *piſciculus*. Somnium merum eſt, quod jam olim vigilantes quidam grammatici ſomniarunt, ὀψάριον, non piſciculum ſignificare, ſed piſcem, παρὰ τὸ ὄψον αἵρεσθαι ἐκ τῆς θαλάττης. Iidem interpretes εὔοψα χωρία, id eſt *loca piſcoſa*, vertunt *boni opſonii*, in Archeſtrati verſu Ἄλλως δ' εὔοψον σφόδρα χωρίον ἐστι Κάρυστος. Porro quod piſces appellarint Graeci ὄψα, in cauſſa eſt aviditas ejus cibi quae fuit Graecis familiaris: cum ab inſtituto: erant enim plerique dediti gulae et cupediis: tum a natura. Sunt enim naturales quaedam propenſiones hominum, quarum cauſſae ab humano ingenio afferri

non poſſunt. Hoc voluit Athenaeus, cum hoc lo narrare inſtituit quosdam, bubulae amantes, ut Herc lem: quosdam φιλοσύκους, ut Platonem: alios φιλομ τρυς, ut Arceſilam, nonnullos φιλομήλους, ut Philippu et Alexandrum ejus F. Quemadmodum autem prope ſiones hujusmodi in quibusdam a natura ingenera videre eſt: ſic etiam odia et abominationes in mult quas equidem mirari magis ſoleo. Quam multi ſu quos Attalicis conditionibus non adducas, ut caſeu deguſtent, aut pirum, aut vinum? Notus mihi ſ apud Volcas Arecomicos adeo μισόμηλος quidam, ut mali aſpectum vel odorem totus horreret. Huic cu nuper amicus literas traderet, quas in mantica, ut habuerat, ubi erant poma: ille vero eas abomina ſtatim projecit, neque unquam legere ſuſtinuit. quin h adeo hominem commovit, ut aegre impeditus ſit quom

p. 477. nus factam ſibi injuriam ultum iret. [Conſtantium quoq Auguſtum Conſtantini filium, *pomorum quicquam quo vixerit guſtaſſe nunquam*, auctor Ammianus Marcellir lib. 21.] Conditor ille rerum Alexandri quem vulgati co ces *Dorotheum* nominant, in Excerptis dicitur *Theodor* Probat deinde voce ὄψον ſignificari generaliter πᾶν τὸ π κατασκευαζόμενον εἰς ἐδωδήν. *quicquid igne paratur edendum.* Duplicem ei probando vocis ὄψον etymologi affert. vel quaſi ἕψον ab ἕψω: unde dicantur ἑφθὰ eli vel ab ὀπτῶ. ut proprie ſic dicatur quod aſſatum Sed de hoc etymo audiamus aliorum magiſtrorum ju cium. Γίνεται, ajunt, ὄψον παρὰ τὸ ὀψέ. διότι ου ἕωθεν ἀλλ' ὀψὲ τοιαύτας τροφὰς προσεφέροντο. ἢ μᾶ λον ὅτι ὀψὲ καιροῦ εἰς χρῆσιν ἦλθεν ἀνθρώποις ἡδον χάριν, τὸ ὄψον. τὰ πρὸ τούτου γὰρ ἁπλοϊκῶς ἔζων. δὲ εἰπεῖν ὡς ἐκ τοῦ ἕψειν γίνεται τὸ ὄψον, οὐ πα ευοδοῦται, τά τε ἄλλα, καὶ ὅτι τὸ μὲν ἕψω δασύνετ τὸ δὲ ὄψον ψιλοῦται. Verſus Sophoclis qui ſequunt ita ſcripti fuerant a poeta,

Χορὸς δ' ἀναύδων ἰχθύων ἐπεῤῥόθει·
σαίνουσί τ' οὐραίοισι τὴν κεκτημένην.

Chorus mutorum piſcium cum ſtrepitu adveniebat. A que illi caudis adulabantur ſuam dominam. Thet fortaſſe intelligebat, aut Nereïdum vel Leucothearu unam. Athenaeus more ſuo poetae verba levi mut tione ſententiae ſuae accommodavit. [Poteſt eti mutata diſtinctione ſcribi, ἐπεῤῥόθει Σαίνουσιν οὐραίο τ. quae lectio Joſepho Scaligero magis placebat.] Loc

Achaei qui ſtatim ſequitur, ita ſcribimus et diſtinguimus.

— πολὺς γὰρ ὅμιλος ποντίου
κοίλου σοβῶν, ἐνάλιος θεωρία
χραίνοντες οὐραίοισιν εὐδίαν ἁλός.

Videtur Achaeus ſuperiorem Sophoclis locum in diverſa ſententia eſſe imitatus. fuit enim Sophocles natu grandior, ut ſcribit Suidas. Πόντιον κοῖλον, periphraſis eſt maris. *marinum cavum* pro cavo ubi eſt mare. Neque Geſnerum audiet hic neque Dalecampium, qui doctiſſimorum hominum auctoritati rationem eſſe anteponendam ſtatuerit. Jam ὅμιλος χραίνοντες, ut in verſibus Sophoclis χορὸς σαίνουσιν, et ſimilia, de quibus ſuperiore capite. Achaei fabula unde haec ſunt, appellatur Μοῖραι, conſenſu librorum omnium. Heſychius in Νυμφόβας laudat hunc poetam ἐν Μύροις. ubi forte ſcribendum ἐν Μοίραις. Laudatur etiam Hermippi comici fabula eodem nomine. Quae ex Amphidis Leucade adducuntur, ſcribenda ſunt hoc modo,

Ὅστις ἀγοράζων ὄψον . . . . .
ἐξὸν ἀπολαύειν ἰχθύων ἀληθινῶν,
ῥαφανίδας ἐπιθυμεῖ πρίασθαι, μαίνεται.

In primo quaedam omiſſa ad ſententiam non neceſſaria: puta, ὦ δείλαιε σύ. quid autem appellet poeta, piſces ἀληθινοὺς, ſciremus ſi extaret ejus fabula. Xenophontis locus extat in tertio Commentariorum, ubi hodie βλακώτατος minus recte pro βλακίστατος.

Caput Tertium. p. 478.

De epico Cyclo non protrita, et parum vulgo nota.

TRACTATIONEM de ſingulis piſcibus una adhuc obſervatio praecedit. Sophoclis verſus eſt in Ajace Locrio, Ἔφηκεν ἐλλοῖς ἰχθύσι διαφθοράν. Non paſſim obvia aut in frequenti uſu poſita eſt vox ἐλλός. Itaque de ea quaerunt dipnoſophiſtae. Quaeſtio ita proponitur. Ἐζήτησέ τις, εἰ καὶ τῶν πρὸ αὐτοῦ τις τῷ ὀνόματι κέχρηται. Reſpondet Zoilus huic quaeſtioni in haec verba: Οἶδα ὅτι ὁ τὴν Τιτανομαχίαν ποιήσας, εἴτ' Εὔμηλός ἐστιν ὁ Κορίνθιος, ἢ Ἀρκτῖνος, ἢ ὅστις δή ποτε χαίρει ὀνομαζόμενος, ἐν τῷ δευτέρῳ οὕτως εἴρηκεν, Ἐν δ' αὐτοὶ

πλωτοὶ χρυσώπιδες ἰχθύες ἔλλοὶ Νήχοντες παίζουσι ι
ὕδατος ἀμβροσίοιο. Ἔχαιρε δὲ Σοφοκλῆς τῷ ἐπικῷ κύκλ
ὡς καὶ ὅλα δράματα ποιῆσαι κατακολουθῶν τῇ ἐν τούτ
μυθοποιΐᾳ. Summa reſponſionis haec: Sophoclem cu
appellavit piſces ἔλλους, imitatum eſſe vetuſtiſſimu
poetam Gigantomachiae auctorem, qui primus ita loc
tus. neque hoc mirum videri debere de Sophocle: cu
is poeta Epicum cyclum plurimum amarit: adeo ut in
tegrarum fabularum argumenta inde ſumpſerit. Ha
Zoili mens: quae etſi clare a nobis jam expreſſa e
nemo tamen illam ſatis aſſequetur, quin ſciat de Epi
cyclo, quae ignorarunt interpretes. Longe enim ſallit
eruditiſſimus Dalecampius: neque ἐπικὸς κύκλος eſt qu
putavit ille: ſed nomen corporis cujusdam poetici con
poſiti olim ex antiquiſſimis poetis epicis, qui hiſtoria
fabularem deſcripſerant. [cujus hiſtoriae praecipua c
pita, et veluti σύνοψιν brevem habes apud Lucianum
Commentario de ſaltatione.] Pars hujus corporis Tit
nomachia fuit: ut ex iſto Athenaei loco diſcimus,
Euſebii ac Procli verbis quae mox ſubjiciemus.
opus veteres appellarunt Κύκλον, vel Ἐπικὸν κύκλ
vel τὸν τῶν ἐποποιῶν κύκλον. Philoſtratus in epiſto
ad Juliam Auguſtam. αἱ δὲ ἀποστάσεις εἴτε προσβολ
τῶν λόγων Γοργίου ἐπεχωρίαζον πολλαχοῦ μὲν, μάλιστ
δὲ ἐν τῷ τῶν ἐποποιῶν κύκλῳ. quanquam hic locus alit
fortaſſe exponi debet. Caeterum Epici cycli argume
tum Photius ex Proclo declarat in Bibliotheca, l
verbis. Διαλαμβάνει δὲ καὶ περὶ τοῦ λεγομένου Ἐπικ
κύκλου. ὡς ἄρχεται μὲν ἐκ τῆς Οὐρανοῦ καὶ Γῆς μυθ
λογουμένης μίξεως. ἐξ ἧς αὐτῷ καὶ τρεῖς παῖδας γιν
σκουσιν ἑκατοντάχειρας, καὶ τρεῖς ἑτέρους ἀποτίκτου
Κύκλωπας. διεξέρχεται δὲ περὶ θεῶν, τά τε ἄλλα τ
Ἕλλησι μυθολογούμενα, καὶ εἴπου τι καὶ πρὸς ἱστορί
ἐξαληθίζεται. καὶ περατοῦται ὁ Ἐπικὸς κύκλος συμπλ
ρούμενος ἐκ διαφόρων ποιητῶν μέχρι τῆς εἰς Ἰθάκ
ἀποβάσεως Ὀδυσσέως. Λέγει δὲ ὡς τοῦ Ἐπικοῦ κύκλ
τὰ ποιήματα διασώζεται καὶ σπουδάζεται τοῖς πολλο
οὐχ οὕτω διὰ τὴν ἀρετὴν, ὡς διὰ τὴν ἀκολουθίαν τ
ἐν αὐτῷ πραγμάτων. λέγει δὲ καὶ τὰ ὀνόματα, καὶ τ
πατρίδας τῶν πραγματευσαμένων τὸν Ἐπικὸν κύκλ
Adſcripſimus locum totum: quia inſignis eſt de ope
inſigni. Habes hic totius Epici cycli argumentum. Cu
enim Varro hiſtoriam omnem in tria tempora diſti
p. 479. xerit, adelum, mythicum, et hiſtoricum: quicquid vet

ſtiſſimi poetae de origine mundi, de generatione deorum, de hominum aetate prima, de gigantibus ſive Titanibus, deque antiquis heroibus eorumque geſtis cecinerant, eo opere continebatur. Principium illius erat, quale videmus Bibliothecae Apollodori principium: qui a Coelo et Terra exorſus eſt. Deſiiſſe ait Photius in Ulyſſis caede: ut non omne penitus mythicum tempus eo volumine ſuerit comprehenſum. Quare autem id *τεῦχος* ſuerit appellatum *Κύκλος*, cauſſam non video aliam niſi praeſtantiam figurae ejus. Nam quia orbis figura omnium abſolutiſſima et capaciſſima eſt: propterea id corpus quod hiſtoriam fabularem contineret univerſam a capite ad finem prope totam, *Orbem* aut *Circulum* nominarunt. Sic librum Anthologiae quo complexus eſt olim Agathias, quicquid fere in eo genere laude dignum habuit Graecia, *Κύκλον* vocant ſcriptores. Suidas, *Ἀγαθίας συνέταξε τὸν Κύκλον τῶν νέων ἐπιγραμμάτων, ὧν αὐτὸς συνῆξεν ἐκ τῶν κατὰ καιρὸν ποιητῶν.* neque omnino male idem Suidas alibi, poemata *Cycli* interpretatur *τὰ ἔχοντα τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν.* Talia enim fuerunt, ex quibus Epicus cyclus conſtabat. Porro antiquiſſimos tantum poetas in eum orbem fuiſſe coactos teſtatur Alexandrinus Clemens, Stromat. lib. primo. *Ταῦτα*, ait, *προήχθημεν εἰπεῖν, ὅτι μάλιστα ἐν τοῖς πάνυ παλαιοῖς τοὺς τοῦ κύκλου ποιητὰς τιθέασι.* ad quae verba ſi diligenter animum advertimus, intelligemus auctores Cycli eos fuiſſe qui a Clemente illo loco nominantur inter vetuſtiſſimos. Eos puto fuiſſe iſtos, Onomacritum, Leſchem, Arctinum, et Eumelum, quem *ἱστορικὸν ποιητὴν* vocat Pindari ſcholiaſtes ad odam 13. Olympionicarum. Non dubito fuiſſe item alios in queis fortaſſe erat Dionyſius poeta antiquiſſimus *κυκλογράφος*, ut Tzetzae appellatur Chiliade 12. quem neſcio dicam an negem eſſe eundem cum Dionyſio Samio quem *περὶ κύκλου* ſcripſiſſe, aliquot locis docet Athenaeus, ſed hunc potius Cycli interpretem quam poetam fuiſſe cenſeam laudatur Apollodoro lib. 1. Scholiaſtes Pindari ad Odam 4. Iſthmionicarum, *Περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Ἡρακλέους ἐκ Μεγάρας παίδων, διαλλάττουσι. Διονύσιος μὲν ἐν πρώτῳ Κύκλων Θηρίμαχον καὶ Δηϊκόωντα.* Scripſit et Heſiodus Theogoniam: ſed quam fuiſſe in Cycli ſyntagma relatam non puto. Separatur enim Heſiodus a Cyclicis ab antiquo ſcriptore, unde haec profert Euſebius, Προπαρ, lib. 1. *Ἔνθεν Ἡσίοδος οἵ τε κυκλικοὶ περιη-*

χημένοι Θεογονίας, καὶ Γιγαντομαχίας καὶ Τιτανομαχίας ἔπλασαν ἰδίας καὶ ἐκτομάς. Cyclicos hic intelligo Epici Cycli auctores. a quorum numero Heſiodus excluditur. Sed non deſuerunt qui et Heſiodum et Homerum Cyclicorum appellatione complecterentur. Magni Etymologi auctor ſcribit alicubi, *παρὰ τοῖς κυκλικοῖς αἱ ψυχαὶ νεκάδες λέγονται:* deinde Homeri verſum ſubjicit ex Iliadis *ῥαψ. ε.* quaſi Homeri poemata pars eſſent Cycli:
p. 480. quod tamen non arbitror. Verius puto, ad imitationem Epici Cycli, caeterorum quoque poetarum *κυκλικοὺς* fuiſſe ſolitos appellari quicumque materiam aliquam continua ſerie pertexuiſſent, ut fecit princeps poeta Trojanum bellum et Ulyſſis errores. Similiter Antimachum, qui Thebanam hiſtoriam multis libris deſcripſerat, *cyclicum,* et ejus Thebaidem *κυκλικὴν* veteres nominant. Athenaeus lib. 11. *ὁ δ' Οἰδίπους ἐκπώματα τοῖς υἱοῖς κατηράσατο, ὡς ὁ τὴν Κυκλικὴν Θηβαΐδα πεποιηκὼς φησίν.* Iſidorum hoc voluiſſe puto, cum iſtud nobis aenigma proponeret lib. 6. *Cyclus paſchalis vocatus, eo quod in orbe digeſtus ſit, et quaſi in circulo diſpoſitum ordinem complectatur annorum ſine varietate et ulla arte: unde factum eſt, ut cujusque materiae carmina ſimplici forma facta cyclica vocarentur.* quam ineptum eſt, a circulo paſchali putare nomen inveniſſe cyclica poemata? Sed legerat apud Graecos, quod vetus interpres Ariſtophanis ſcribit, *κύκλια* dici, *τὰ τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν ἔχοντα.* Etſi autem Cycli epici plures fuerunt auctores: interdum tamen de eo ſic loquuntur antiqui, quaſi unius ſolum fuiſſet opus. Euſtathius ad 4. Odyſſeae, *δέκτην δὲ Ἀρίσταρχος μὲν τὸν ἐπαίτην λέγει παρὰ τὸ δέχεσθαι. ὁ δὲ κυκλικὸς φασὶν, ἤγουν ὁ τῶν κυκλίων ποιητὴς, ὀνοματικῶς ἀκούει τὴν λέξιν.* Cyclicus hic nuncupatur aliquis e poetis Epici Cycli: in cujus extremo tota Ulyſſis fabula continebatur, ut ex Photio ante diximus. Sic accipiendum apud Horatium,

Nec ſic incipias ut ſcriptor Cyclicus olim

quem poetam intelligat Horatius, nominatim indicare non poſſumus: unum certe aliquem e Cyclicis illis de queis loquimur, voluit ſignificare. Docti putant Staſimum auctorem *τῆς μικρᾶς Ἰλιάδος* intelligi. Sane eum poetam inter Cyclicos habitum fuiſſe oſtendunt antiqua in Ariſtophanem ſcholia ad Equites: in quibus cum hiſtoria quaedam ex Iliade parva eſſet narrata, ſequuntur

ſtatim haec verba *τοῦτο ἐκ τοῦ Κύκλου ἀφείλκυσται*, nihilominus tamen Staſimum, vel Staſinum Cypriorum poetam, et parvae Iliadis diſerte Photius ſeparat a Cyclicis. Quamobrem ex hujus ſententia *cyclicus* apud Horatium non erit Staſimus, ſed alius quis *τῶν ἐκ τοῦ Κύκλου*, quos ait idem Photius non propter aliquam in carmine praeſtantiam ſolitos commendari, ſed tantum propter rerum ſeriem eo corpore comprehenſarum. Atque hoc valde congruit illi loco Horatii, ubi ineptiarum arceſſitur is quem cyclicum nominat. Veterum in Homerum *σχολίων* auctor, hos Cyclicos etiam *Polemonios* fuiſſe appellatos indicat. Ait enim *ἡ ἱστορία παρὰ τοῖς Πολεμωνίοις ἤτοι κυκλικοῖς*. Quae autem ratio ejus appellationis? An ſimile eſt ut ſi quis jus civile Romanorum Tribonianeum diceret, quia Tribonianus id congeſſit ac digeſſit. Fieri poteſt, ut qui primus veteres illos poetas in unum junxit, Polemon vocaretur: et inde Polemonii poetae iidem ac Cyclici. Poſtremo ſciendum eſt, Epicum Cyclum in partes tributum fuiſſe. Clemens enim Alexandrinus quintam Cycli partem laudat in Protreptico. Aliter enim verba haec illius *καὶ δὴ* p.481. *τὸν ἱστοροῦντα τοῦτο Διονύσιον ἐν τῷ πέμπτῳ μέρει τοῦ Κύκλου παρίστημι*: accipienda ſunt meo judicio, quam iſta ſcholiaſtae Pindari Iſthmionicarum, *Διονύσιος ἐν πρώτῳ Κύκλων φησι*. hic librum primum intelligit poematis Dionyſiaci: Clemens quintam Circuli partem, vel tomum, in quo fuit collocatum opus Dionyſii. Quae diximus de epico cyclo, lucem afferent veteri epigrammati in Apollodori bibliothecam, qua explicantur antiquae fabulae de diis et heroibus. Id ita habet:

Αἰώνων σπείρημα ἀφυσσάμενος ἀπ᾽ ἐμεῖο,
παιδείης μύθους γνῶθι παλαιγενέας.
μήδ᾽ ἐς Ὁμηρείην σελίδ᾽ ἔμβλεπε, μήδ᾽ ἐλεγείην,
μὴ τραγικὴν μοῦσαν, μηδὲ μελογραφίην.
μὴ κυκλίων ζήτει πολύθρουν στίχον· εἰς με γὰρ ἀθρῶν,
εὑρήσεις ἐν ἐμοὶ πάνθ᾽ ὅσα κόσμος ἔχει.

Olim qui fabularis hiſtoriae cognoſcendae ſtudio ducebantur, ad Homerum adibant, aliosque poetas omne genus, puta, elegiacos, tragicos, lyricos: maxime autem ad illos, ex quibus fuerat conflatum corpus Epici cycli: quod epigrammatarius poeta *κυκλίων πολύθρουν στίχον* appellat. Atque vel ex hoc loco, et argumentum ejus operis, et prolixitas etiam ſatis claret.

Caput Quartum.

Oſtenditur adhuc quale fuerit Epici cycli ſubjectum, recitatis titulis omnium fabularum Sophoclearum: quarum multas ait fuiſſe Athenaeus argumento e Cyclo petito. Heſychius, Pollux, Harpocration, et alii auctores multis locis corriguntur.

QUID igitur Epicus Cyclus fuerit, et quo argumento, ex iis quae diximus palam eſt. Omnino antiquae mythologiae id penus quoddam erat amplum. ut dubitare non debeamus, veriſſimum eſſe quod de Sophocle apud veteres legimus: omnes ejus fabulas aut ex Homeri fonte fuiſſe hauſtas, aut ex Epicorum orbe. De Homero ſcribitur in vita Sophoclis: *τὸ πᾶν οὖν Ὁμηρικῶς ὠνόμαζε, τούς τε μύθους φέρει κατ' ἴχνος τοῦ ποιητοῦ. καὶ τὴν Ὀδυσσείαν δὲ ἐν πολλοῖς δράμασιν ἀπογράφεται.* Quod autem multarum ſuarum tragoediarum integra argumenta e Cyclo ſumpſerit, diſertim teſtatur Athenaeus hoc loco. Quamobrem qui laborabit ſcire qua de re in vetuſtiſſimo et celeberrimo illo opere tractaretur, is mihi titulos tragoediarum Sophoclis conſideret. Ea fine fabularum illius poetae nomina, quae in veterum ſcriptis legere memineramus, collegimus, *κατὰ στοιχεῖον* digeſſimus, et infra ſubjecimus. Poteramus ab hoc labore ſuperſedere: ſed expreſſit hanc a nobis opellam eximia principis tragici admiratio. Aequi lectores, ſpero, iſtius *ἐκβολῆς τοῦ λόγου* veniam non gravatim nobis concedent.

ΑΘΑΜΑΣ. Heſychius, *ἐπιστήγματα. ἐπικελεύσ-*
p. 482. *ματα. Σοφοκλῆς Ἀθάμαντι.* Errant qui emendant *ἐπιστήματα.* neque obſervant quod ſtatim ſequitur. *ἐπιστῆξαι, ἐφορμῆσαι.* Hic eſt Athamas prior, cujus et alibi non ſemel meminit idem. Sed corrige locum hunc: *Καταγνῶναι ἐπιγνῶναι μέμψασθαι. Σοφοκλῆς Ἀθαμαντίᾳ.* Scribe, *Ἀθάμαντι α.* Fecerunt Athamantes alii multi, ut Aeſchylus, Ennius, Accius. etiam comicus Amphis. ΑΘΑΜΑΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ. Heſychius, *ἕρκεσι, δικτύοις. Σοφοκλῆς Ἀθάμαντι δευτέρῳ.* Ariſtophanis enarrator ad nebulas, ejus tragoediae *ὑπόθεσιν*

paucis exprimit ſic. Τοῦτο πρὸς τὸν ἕτερον Ἀθάμαντα Σοφοκλέους λέγει· ὁ γάρ τοι Σοφοκλῆς πεποίηκε τὸν Ἀθάμαντα ἐστεφανωμένον, καὶ παρεστῶτα τῷ βωμῷ τοῦ Διὸς σφαγιασθησόμενον. μέλλοντα δὲ ἀποσφάττεσθαι αὐτὸν, παραγενόμενον Ἡρακλέα, καὶ τοῦ θανάτου ῥυόμενον, λέγοντα ὡς σώζοιτο ὁ Φρύξος, δι' ὃν ἔμελλεν ἐκεῖνος τεθνήξεσθαι. ΑΙΑΣ Ο ΛΟΚΡΟΣ. Ariſtides in communi adverſus Platonem Apologia: Οὐδέ γε Εὐριπίδου φήσομεν οἶμαι τὸ ἰαμβεῖον εἶναι, τὸ Σοφοὶ τύραννοι τῶν σοφῶν συνουσίᾳ, οὐδ' εἴτις οὕτω τῶν σοφῶν εἴρηκεν. ἔστι γὰρ ἐξ Αἴαντος τοῦ Λοκροῦ. Clarius idem dicit A. Gellius libro decimo tertio, capite decimo ſeptimo. *Verſus eſt notae venuſtatis ſenarius:* Σοφοὶ τύραννοι τῶν σοφῶν ξυνουσίᾳ. *Eum verſum Plato in Theaeteto Euripidis eſſe dicit. quod quidem nos admodum miramur. nam ſcriptum eum legimus in tragoedia Sophoclis, quae inſcripta eſt,* Αἴας ὁ Λοκρός. Auctor Graecae hypotheſeos Ajacis Lorarii, ἐν οἷς ἐστι καὶ κριός τις ἔξοχος, ὃν ᾤετο εἶναι Ὀδυσσέα· ὃν δήσας ἐμαστίγωσεν. ὅθεν καὶ τῇ ἐπιγραφῇ πρόσκειται Μαστιγοφόρος· ἢ πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ Λοκροῦ Αἴαντος. id eſt, ad ſtatuendum diſcrimen inter Ajacem Lorarium, et Ajacem Locrum geminas Sophoclis fabulas. ΑΙΑΣ ΜΑΣΤΙΓΟΦΟΡΟΣ. extat. ΑΙΓΕΥΣ. Pollux libro decimo, capite 36. καὶ κέστρα δὲ σφύρας τινὸς εἶδος σιδηρᾶς, ὡς ἐν Αἰγεῖ Σοφοκλῆς, Κέστρᾳ σιδηρᾷ πλεῦρα καὶ κατὰ ῥάχιν Ἔλαυνε παίων. Vide libro 3. cap. 34. Inſcribitur et Αἰγεὺς ἐκλυόμενος in Stephani Ethnicis, niſi eſt diverſa ab hac. ΑΙΓΙΣΘΟΣ. Heſychius, ἀρύθμων, ἀσυμφώνων. Σοφοκλῆς Αἰγίσθῳ. ΑΙΘΙΟΠΕΣ. Heſychius, Ἄναρκτον, ἀνυπότακτον, ὧν οὐδεὶς ἦρξε. Σοφοκλῆς Αἰθίοψι. iterum Ἀνθόβοσκον. ἀνθοτρόφον. Σοφοκλῆς Αἰθίοψι. ΑΙΧΜΑΛΩΤΙΔΕΣ. Paſſim citantur hujus poetae *Captivae*. Ariſtoph. enarrator ad Ranas. οἱ ἀρχαῖοι καλάμῳ ἀντὶ κερατίου ἐχρῶντο. Σοφοκλῆς Αἰχμαλωτίσιν. ὑφηρέθη σοῦ κάλαμος ὥσπερ λύρας. Vide Stephani Ethnica, in βωμοὶ, Εὐρώπη, Χρύση. Etymologicum in φαῦλος, et Heſychium in his vocibus, αἰχμόδετος, ἀλιτόκαρπον, ἀμφίλινα, ἀνηκὲς, ἄκεστρον. ἀπειθὴς, βαιὼν, ἐμπλεύρου, ἐνστερνομαντίαις. et ἐπιμάσσεται. Idem ſic ſcribit, Ἴαννα, ἐν μὲν Αἰχμαλωτίσι Σοφοκλέους ἀπέδοσαν Ἑλληνική. ἐπεὶ Ἴαννας (ſcribo Ἰαύονας) τοὺς Ἕλληνας λέγουσιν. ἐν δὲ Τριπτολέμῳ ἐπὶ γυναικὸς, ὡς καὶ ἐν Ποιμέσι. τίνες δὲ τὴν

Ἑλένην. *ἐπιεικῶς δὲ οἱ* Βάρβαροι *τοὺς* Ἕλληνας Ἴωνας *λέγουσιν· ἐν δὲ* Τρωΐλῳ, *βάρβαρον θρήνημα τὸ ἰαί· ἢ ὄνομα γυναικός.* laudantur ejusdem poetae et

p. 483. ΑΙΧΜΑΛΩΤΟΙ. *Captivi* an eadem ſit fabula an diverſa non temere affirmaverim. Nominat Pollux libro decimo, cap. 52. item Heſychius in *ἄσεπτον, ἄχνην Λύδης, ἱερόλας, ἰκτερεύσομεν.* ΑΚΑΜΑΣ. Harpocration, *Ἔπιπλον, τὴν οἷον ἐπιπόλαιον κτῆσιν, καὶ μετακομίζεσθαι δυναμένην.* Σοφοκλῆς *Ἀκάμαντι.* Forte, *Ἀθάμαντι.* ΑΚΡΙΣΙΟΣ. Heſychius, *Ἄδοξα, παράδοξα, καὶ ἃ οὐκ ἄν τις ἐδέξασεν.* Σοφοκλῆς *Ἀκρισίῳ.* Lege eundem in *ἀκτίης, ἀλοίματα, ἀνταίαν, ἀπόδρομον, ἀποφανθεὶς, ἀρόματα, ἄστομος, βίδην, ἰλλάδας.* Vide infra in *Λαρισσαῖοι.* Stobaeus ſermone octavo.

ΑΛΕΑΔΕΣ. Apud Stobaeum ſermone 33. et 52. atque alibi ſcriptum in ora libri Σοφοκλῆς *Ἀλεάσι.* neſcio unde nomen. Vide infra in *Ἀλευάδαι.*

ΑΛΕΙΤΗΣ. Sic nominatur ea fabula unde pulcherrimos verſus adducit Stobaeus ſermone 104. meminit ſaepe alibi. Forte ΑΛΗΤΗΣ melius. Hoc nomen fuit Corinthi conditori: unde ipſi dicti *Ἀλητίδαι.* Strabo et Pindari ſcholiaſtes. ΑΛΕΥΑΔΑΙ. Clemens Alexandrinus Stromat. lib. 6. *Λάβοις δ' ἂν τὸ* Σοφοκλέους *ἐξ Ἀλευάδων, Ἅπαν τὸ χρηστὸν τὴν ἴσην ἔχει φύσιν.* Heſychius, *Ἐφυμνεῖς, ἐπάδεις.* Σοφοκλῆς *Ἀλεάδαις.* Scribebam *Ἀλευάδαις.* ex Clemente. Aleuadae nobiles Theſſali fuere: de quibus paſſim veteres, ut dicebamus ad Theocriti idyllium 17. Sed moveor conſenſu librorum: nam Sophoclem *ἐν Ἀλεάδαις* citant plures: ut Aelianus de animal. libr. 7. cap. 39. et ſaepe Stobaeus.

ΑΛΚΜΑΙΩΝ. Heſychius, *Αἰνῶ, παρίημι, παραιτοῦμαι καὶ ἐπαινῶ.* Σοφοκλῆς *Ἀλκμαίωνι.* Idem, *Ἀραίας, βλαβεράς.* Σοφοκλῆς *Ἀλκμαίῳ.* Scribo, *Ἀλκμαίωνι.* Stobaei margines ad *λόγον* 77. in dubio nos relinquunt ſitne haec fabula Sophoclis an Euripidis. ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ἢ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ. Invenio utrumque apud Heſychium. Foeminae nomen in *δύσαυλος.* Viri in iſtis: *Θηλάστρια, τροφός. ἔστι δὲ ἰακκώ.* Σοφοκλῆς *Ἀλεξάνδρῳ.* Legendum, *ἔστι δὲ Ἰακόν. Ionica vox eſt.* Sic et Euripidis *Alexandram* atque *Alexandrum* produnt nobis Stobaei margines. ΑΜΥΚΟΣ *σατυρικός.* Laudatur Athenaeo libro tertio, et libro nono.

ΑΜΦΙΑΡΑΟΣ *σατυρικός.* Ariſtophanes in Ranis. *ἀλλ' ὠρακιῶ. Ἀλλ' οἶσε πρὸς τὴν καρδίαν μου σπογγίαν.* In-

terpres ibi, Τοῦτο Σοφοκλῆς εἶπεν ἐν Ἀμφιαράῳ σατυ-
ρικῷ. Idem poeta in Veſpis, Ὁ πιννοτήρης οὗτός ἐστι
τοῦ γένους. alludit ad verſum Sophoclis ex hac fabula,
Ὁ πιννοτήρης δὲ τοῦδε μαντέως χοροῦ. Strabo libro
nono, Erotianus, Heſychius, alii. ΑΜΦΙΤΡΥΩΝ.
Sophoclis interpres ad Oedipum Coloneum, εὔσοιαν
φασὶ τὴν εὐσθένειαν. καθάπερ καὶ ἐν Ἀμφιτρύωνι. Ἐπεὶ
δὲ βλαστεῖ, τῶν τριῶν μίαν λαβεῖν Εὔσοιαν ἀρκεῖ. He-
ſychius, Ἀμφιτέρμως, ἀποτετερματισμένως. Σοφοκλῆς
Ἀμφιτρύωνι. iterum, Ἀτμησίφρων, οὐδεμιᾶς τόλμης ἔν-
νοιαν ἔχων. ἀτραυμάτιστος, Σοφοκλῆς Ἀμφιτρύωνι.
ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ. Auctor Etymologici, Παρασάγγαι·
παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν Ἀνδρομάχῃ. ἐπὶ τοῦ ἀγγέλου εἴρηται.

ΑΝΔΡΟΜΕΔΑ. Athenaeus libro 11. [Phryni-
chus de voce πρόσφατον disputans. εὑρίσκετο δὲ Σοφο- p.484.
κλῆς ἐν τῇ Ἀνδρομέδᾳ τιθεὶς οὕτω. Μηδὲν φοβεῖσθαι
προσφάτους ἐπιστολάς.] Pollux libro 10. cap. 26. Σο-
φοκλῆς ἐν Ἀνδρομέδῃ, αὐτοχείλεσι ληκύθοις ἔφη, δηλῶν
ἀλαβάστρους μονολίθους. Heſychius, Ἀμβλύσκει, ἐξα-
πλοῖ. κυρίως δὲ ἐπὶ ἀμπέλου· καὶ ἐκτιτρώσκει. Σοφοκλῆς
Ἀνδρομέδῃ. item in ἀμφίπρυμνον πλοῖον. Sunt et alii
loci tres ex ea fabula in Heſychio omnes corrupti.
Primus ita habet, Κουρίον Σοφοκλῆς Ἀνδρομέδα ἡμιουτον
κούρειον ἠρέθη πόλει, νόμος γάρ ἐστι τοῖς βαρβάροις
θυηπολεῖν βρότειον ἀρχῆθεν γένος τῷ Κρόνῳ. Scribo,
Κουρεῖον. Σοφοκλῆς Ἀνδρομέδᾳ.

Ἧι τὸ μιαρὸν κουρεῖον ἠρέθη πόλει.
νόμος γὰρ οὗτός ἐστι τοῖσι βαρβάροις,
θυηπολεῖν βρότειον ἀρχῆθεν γένος.

τῷ Κρόνῳ, poſtrema verba non ſunt poetae. κουρεῖον
proprie eſt tonſoris officina. ſed in hac fabula Sophocles
ita vocaverat locum ubi jugulari ſolebant κοῦροι καὶ
κοῦραι. Alter locus ita editur, Μάσθλη. τὰς τομουτὰς
ἡνίας. καὶ γὰρ ἡ μάσθλη. Σοφοκλῆς Ἀνδρομέδᾳ καὶ
Συνδείπνοις. Corrigo, Μάσθλητας, ἱμαντωτὰς ἡνίας.
καὶ γὰρ ἱμὰς ἡ μάσθλη. Σοφοκλῆς Ἀνδρ. καὶ Συνδείπνῳ.
Extat et alius locus ex eadem ſabula, ubi iterum poeta
eo verbo uſus. Nam in Etymologico ſic ſcriptum.
Δίγονος μάσθλης, διπλοῦς ἱμάς. ἢ ὅτι οὐ μόνον κατὰ
τὴν βαφὴν ἦν τοιοῦτος, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοῦ αἵματος ἐκέ-
χραστο. Σοφοκλῆς Ἀνδρομέδᾳ, Ἰδοὺ δὲ φοινὸν μάσθλητα
δίγονον. Tertius locus eſt in σαλητὸν, de quo nos in
opere De re veſtiaria. ΑΝΤΗΝΟΡΙΔΑΙ. Athenaeus
libro 9. Heſychius, ἀφεψιασάμην, ἀφωμίλησα. Σοφοκλῆς

Ἀντηνορίδαις. ΑΝΤΙΓΟΝΗ. extat. ΑΤΡΕΥΣ ἢ ΜΥΚΗΝΑΙ. Heſychius, ἐπισπάσει, ἐπιτεύξεται. Σοφοκλῆς, Ἀτρεῖ ἢ Μυκήναις, ἐπὶ τῶν ταῖς ληνοῖς λαμβανόντων. Malim τοῖς λίνοις. Alii uno ſolum nomine hanc fabulam laudant. ſcholiaſtes Euripidis ad Hippolytum: Εἰώθασιν οἱ εἰρωνευόμενοι κατὰ τῶν ἐχθρῶν ὀμνύναι. ὡς καὶ Σοφοκλῆς ἐν Μυκήναις.

Μὰ τὴν ἐκείνου δειλίαν ᾗ βόσκεται,
θῆλυς μὲν αὐτὸς, ἄῤῥενας δ' ἐχθροὺς ἔχων.

ΑΧΑΙΩΝ ΣΥΝΔΕΙΠΝΟΣ vel ΣΥΝΔΕΙΠΝΟΝ. Athenaeus libro primo. Idem libro octavo extremo, Σύνδειπνον εἴρηκεν ἐπὶ συμποσίου Λυσίας. Mox, διόπερ τινὲς καὶ τὸ Σοφοκλέους δρᾶμα κατὰ τὸ οὐδέτερον ἐπιγράφειν ἀξιοῦσι ΣΥΝΔΕΙΠΝΟΝ. Solent auctores vocem alteram praetermittere. Heſychius, Ἀζειῶται, ἔθνος τῆς Τρωάδος, Σοφοκλῆς Συνδείπνῳ. Sic apud Stobaeum ſermone 26. vide ſupra in ANDROMEDA. [Aliis nominatur haec fabula ΣΥΝΔΕΙΠΝΟΙ. Marcus Tullius ad Q. Fratrem lib. ſecundo: Συνδείπνους Σοφοκλέους *quanquam actam a te fabellam video eſſe feſtive nullo modo probavi.*] Diverſa ab hac fuit, quae inſcribebatur. ΑΧΑΙΩΝ ΣΥΛΛΟΓΟΣ. Julius Pollux libro decimo capit. 30. Σοφοκλῆς ἐν Ἀχαιῶν συλλόγῳ,

Ὡς ναοφύλακες νυκτέρου ναυκληρίας
πλήκτροις ἀπευθύνουσιν οὐρίαν τρόπιν.

Interpres Lyrici Iſthmionicarum oda ſecunda, τὸ ἀπόνειμον ἀντὶ τοῦ ἀνάγνωθι. Σοφοκλῆς ἐν Ἀχαιῶν συλ-
p. 485. λόγῳ, Οὐδ' ἐν θρήνοισι γραμμάτων πτυχὰς ἔχων, Νέμει τις, οὗ πάρεστι τὶς ξυνώμοσε. Heſychius in ἐπιξενοῦσθαι et in ξυμβόλους. ΑΧΙΛΛΕΩΣ ΕΡΑΣΤΑΙ. Athenaeus libro nono. Scholiaſtes Pindari oda tertia Nemeonicarum, περὶ τῆς μεταμορφώσεως αὐτῆς, Thetidis, καὶ Σοφοκλῆς φησὶν ἐν Τρωΐλῳ,

Ἔγημεν ὡς ἔγημεν ἀφθόγγους γάμους,
τῇ παντομόρφῳ Θέτιδι συμπλακεὶς ποτέ.

καὶ ἐν Ἀχιλλέως ἐρασταῖς,

Τίς γάρ με μόχθος οὐκ ἐπεστάτει;
λέων, δράκων τε, πῦρ, ὕδωρ.

et ad odam ſextam de Achillis haſta loquens, adducit ex eadem fabula haec, ἢ δορὸς διχόστομον πλᾶκτρον. Ariſtophanis ad Ranas ſcholia, Σοφοκλῆς ἐν Ἀχιλλέως ἐρασταῖς φησὶν, ὑπὸ Πηλέως λοιδορηθεῖσαν τὴν Θέτιν καταλιπεῖν αὐτόν. leges eadem verba in ſcholiis Apol-

lonii ad librum quartum. Praeterea ſcriptum eſt Commentario ad Veſpas, quo loco disputatur nomen *παιδικὰ* poni *ἐπὶ ἀῤῥένων. Καὶ ἐν τοῖς Ἀχιλλέως δὲ ἐρασταῖς δῆλον ὡς οὕτως ἐξείληπται. ἐπιδόντων γάρ τοι τῶν Σατύρων εἰς τὴν γυναικίαν ἐπιθυμίαν, Φησὶν ὁ Φοῖνιξ, Παπαὶ, τὰ παιδιχ᾽ ὡς ὁρᾷς ἀπώλεσας.* Etſi poetae nomen hic praetermiſſum eſt: nemo tamen eruditorum dubitabit Sophocleum drama intelligi. Atque ex hoc loco conjecturam facere licet, fuiſſe hoc drama ſatyricum. Heſychius quoque laudans hanc fabulam poetae nomen omittit. *ὀμμάτειος πόθος, διὰ τὸ ἐκ τοῦ ὁρᾷν ἁλίσκεσθαι ἔρωτι· ἐκ γὰρ τοῦ ἐσορᾷν, γίνεται ἀνθρώποις ἐρᾷν· καὶ ἐν Ἀχιλλέως ἐρασταῖς ὀμματοπάλογχά Φησιν.* Forte, *τὰς ὀμμάτων ἄπο λόγχας Φησι.* Mentionem faciunt et paroemiographi in proverbio *ὁ παῖς τὸν κρύσταλλον.* et Stobaeus inde affert pulcherrimos verſus ſermone 62. ΔΑΙΔΑΛΟΣ. Heſychius, *Γοργάδων, ἁλιάδων. Δαιδάλῳ Σοφοκλῆς.* Mox ſequitur, *Γοργίδες, ὠκεανίδες.* Alibi. *ἐσέφθην, ἐσεβάσθην, ἡσύχασα, ᾐσχύνθην. Σοφοκλῆς Δαιδάλῳ.* male editur *Παιδάλῳ.* Pollux, *βιαία ἡ ἐν τῷ Σοφοκλέους Δαιδάλῳ τεκτόναρχος μοῦσα.*
ΔΑΝΑΗ. Heſychius, *Ἀφροδισία ἄγρα. Σοφοκλῆς Δανάῃ. Γόνον τε μήλων κ᾽ Ἀφροδισίαν ἄγραν.* critici quam varie eum verſum expoſuerint ibi vide. meminit et alibi. Stobaeus ſermone 10. ΔΙΟΝΥΣΙΑΚΟΣ. Heſychius, *θωχθεὶς, θωρηχθεὶς, μεθυσθείς. Σοφοκλῆς. Διονυσιακῷ.* Non legi alibi: nec ſatis capio indicem hujus fabulae. ΔΟΛΟΠΕΣ. Heſychius, *Εὐναῖος λαγὼς, Σοφοκλῆς Δόλοψι· καταπτηχής.* ΕΛΕΝΗ. Ariſtophanes equitibus, *Βέλτιστον ἡμῖν αἷμα ταύρειον πιεῖν· Ὁ Θεμιστοκλέους γὰρ θάνατος αἱρετώτερος.* Vetus interpres, *Ἔστιν ἀπὸ Σοφοκλέους, Ἑλένης. Ἐμοὶ δὲ λῷστον αἷμα ταύρου γ᾽ ἐκπιεῖν* [vel potius *αἷμα ταύρειον πιεῖν.*] *Καὶ μήγε πλείω τῶνδ᾽ ἔχειν δυσφημίας.* Fortaſſe duarum quae ſequuntur alteram intelligit.
ΕΛΕΝΗΣ ΑΠΑΙΤΗΣΙΣ. Strabo libro 14. de morte Calchantis loquens, *ἀποθανεῖν δὲ ὑπὸ λύπης, καὶ κατά τι λόγιον. λέγει δ᾽ αὐτὸ Σοφοκλῆς ἐν Ἑλένης ἀπαιτήσει· ὡς εἱμαρμένον εἴη ἀποθανεῖν, ὅταν κρείττονι ἑαυτοῦ μάντει περιτύχῃ.* Heſychius, *Ἀναχαιτίζει, ἀναπείθει,* p. 486. *ἀναχαλινοῖ, ἀνακρούεται, ἀναποδίζει. κυρίως δὲ ἐπὶ τῶν ἵππων. Σοφοκλῆς Ἑλένης ἀπαιτήσει.* Proponam hic doctis emendandum ex ea fabula locum in quo fruſtra hactenus fui. Erotianus, *θράσσει ἐστὶν ὀχλεῖ, ὡς καὶ*

ΣοΦοκλῆς ἐν Ἑλένης ἀπαιτήσει Φησί. Γυναῖκα δ' ἐξελόντες ἢ θράσσει γέννυντε. ὡς τοῦ μὲν ἑώλον γραφείοις ἐνημμένοι. ΕΛΕΝΗΣ ΓΑΜΟΣ. Athenaeus libro tertio. ΕΠΙ ΤΑΙΝΑΡΩ, ΣΑΤΥΡΙΚΩ. Heſychius, Ἀργέμων τῶν ἐν τοῖς ὀΦθαλμοῖς λευκωμάτων. οἱ δὲ ὀΦθαλμῶν. ΣοΦοκλῆς ἐπὶ Ταινάρῳ σατυρικῷ. Idem, ἀλαλίαν, πονηρίαν. ΣοΦοκλῆς ἐπὶ * παιενάροις. Lego, Ἐπὶ Ταινάρῳ aut Ταιναρίοις. nam etiam in nono Athenaei citatur ΣοΦοκλῆς ἐπὶ Ταιναρίοις. ΕΠΙΓΟΝΟΙ. Sophoclis interpres ad Oedipum Coloneum, Πολλάκις τὸ Ἄργος κοῖλόν Φησι· καθάπερ ἐν Ἐπιγόνοις, Τὸ κοῖλον Ἄργος οὐ κατοικήσοντ' ἔτι. καὶ ἐν Θαμύρᾳ.

Ἐκ μὲν Ἐριχθονίου ποτιμάστιον ἔσχεθε κοῦρον
αὐτόλυκον πολέων κτεάνων σίνιν Ἄργεϊ κοίλῳ.

ΕΡΕΧΘΕΥΣ. In Stobaei Collectaneis invenio nominatam ad caput 57. ΕΡΙΣ. Heſychius, Εὔωρος γάμος, ΣοΦοκλῆς Ἔριδι ἤτοι ωριος ἢ ὀλίγωρος· οὕτω γὰρ λέγουσι κατὰ ἀντίΦρασιν· ὡς ὁ αὐτὸς ἐν Σκυρίαις χρῆται τῷ εὐωριάζειν. Neſcio an ea ſit quae dicitur aliis Ἶρις. ΕΡΙΦΥΛΗ. Clemens obſervat libro ſexto hunc Euripidis verſum, Ὦ Φίλον ὕπνου θέλγητρον ἐπίκουρον νόσου, eſſe ex hoc Sophoclis in Eryphyla, Ἄπελθ' ἐκείνης ὕπνον ἰητρὸν νόσου. Stobaeus ſermone primo, ſeptimo, et alibi. ΕΥΜΗΛΟΣ. Auctor eſt Harpocration καθελὼν uſurpaſſe veteres pro ἀνελών. ut Sophoclem in *Eumelo*. Meminit et Heſychius explicans verba poetae αἵματος ἆσαι Ἄρηα. ΕΥΡΥΑΛΟΣ. Parthenius Ἐρωτικῶν capite tertio: Περὶ Εὐίππης ἱστορεῖ ΣοΦοκλῆς Εὐρυάλῳ. deinde ſubjicit Parthenius ſabulae totius argumentum. ΕΥΡΥΣΑΚΗΣ. Heſychius, Ἀδόξαστον, ἀνέλπιστον, ΣοΦοκλῆς Εὐρυσάκει. ΖΩΣΤΗΡΕΣ. Apud Pollucem libro ſeptimo, cap. 14. ita invenio ſcriptum, ὅ τε τῆς Ἀμαζόνος ζωστὴρ, καὶ ἡ ἐν ταῖς ΣοΦοκλέους Ζωστῆρσιν ἐπιζώστρα. λέγει γοῦν, Ἔχοντας εὐζώνους ἔστασαν ἱματίων ἐπιζώστρας.

ΗΛΕΚΤΡΑ. extat. ΗΡΑΚΛΗΣ. Stephanus in Χώρα. ΣοΦοκλῆς ἐν Ἡρακλεῖ, ΣτρέΦουσι κρήνης Φύλλα χωρίτην τ' ὄΦιν. Heſychius, Κύκλους καὶ τροχοὺς τὰ τείχη. τροχὸν δὲ τὸ τεῖχος, ὡς ΣοΦοκλῆς Ἡρακλεῖ Κυκλώποιον τροχόν. In Etymologico legitur, Βουθοίη πόλις τῆς Ἰλλυρίδος. ΣοΦοκλῆς Ὀνομακλεῖ, Βουθοίη Δρίλωνος ἐπὶ προχοῇσιν ἐνάσθη. Non eſt verum editam ullam fabulam a Sophocle quae vocaretur *ONOMACLES*. quare ſcribendum Σ. ἐν Ἡρακλεῖ. Buthoea Stephano

dicitur Buthoa. epici verſus etſi rarius, interdum tamen leguntur apud dramaticos poetas. Erit fortaſſe qui malit ſic corrigere. Σ. Οἰνομάῳ. de qua fabula mox. Ego aliter cenſeo. [Porro HERCULES Sophoclis drama fuit ſatyricum. Pollux libro ſeptimo capite 25. καὶ Φίτρους δὲ τούτους λέγει ἡ ποιητικὴ Φωνὴ ἐκλυμάδας Σοφοκλῆς ἐν Ἡρακλεῖ Σατυρικῷ. Συνέλεγον τὰ ξύλα ὡς ἐκλυμά- p.487. των, ſed haec depravatiſſima ſunt: ſcribe, λέγει ἡ π. Φ. ἐκκαύματα. et ὡς ἐκκαυμάτων. idem lib. 10. προσθετέον δὲ τῷ μαγείρῳ καὶ ἐκκαύματα, εἰπόντος Σοφοκλέους ἐν Ἡρακλεῖ Σατυρικῷ, Συνέλεγον τὰ ξύλα ὡς ἐκκαυμάτων.] ΗΡΙΓΟΝΗ. Etymologi auctor, Τοπάζειν, στοχάζεσθαι, ὑπονοεῖν. καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν Ἠριγόνῃ, ἃ δὲ Δόξῃ τοπάζω ταῦτ' ἰδεῖν σαφῶς θέλω. Erotianus, Ὕποφρον. κρυφαῖον, ὥς φησιν ὁ Ταραντῖνος. μαρτυρεῖ γὰρ ὁ Σοφοκλῆς ἐν Σμηριγόνῃ, λέγων. † νῦν δ' εἴρῃ ὕποφρος ἐξ αὐτῶν Ἕως ἀπώλεσε κ' αὐτὸς ἐξαπώλετο. Μέμνηται ὁ αὐτὸς καὶ ἐν Ἰφιγενείᾳ. Lego, ὁ Σοφοκλῆς ἐν τῇ Ἠριγόνῃ. fecerat Latinam ut videtur Accius ſive Attius cujus Erigonam citant veteres. ΘΑΜΥΡΑΣ. aliis ΘΑΜΥΡΙΣ. vide libro primo, capite 17. In vita Sophoclis legitur, Φασὶ δὲ ὅτι καὶ κιθάραν ἀναλαβὼν, ἐν μόνῳ τῷ Θαμύριδι ποτὲ ἐκιθάρισεν. Θαμύραν et comicus Antiphanes docuit. ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ. In ora librorum Stobaei ſerm. 119. leges, *Sophoclis aut Euripidis in Themiſtocle.* Sed non dubito mendam ineſſe. Poſſemus fortaſſe aliquid certius pronunciare, ſi Graecas citatorum librorum inſcriptiones toto opere non invidiſſent nobis viri docti. ΘΥΕΣΤΗΣ ΣΙΚΥΩΝΙΟΣ. Heſychius, ἀποπλήκτῳ ποδὶ, μανιώδει. Σοφοκλῆς, Θυέστῃ Σικυωνίῳ. iterum, αὐτόφορτοι, αὐτοδιάκονοι. κυρίως δὲ οἱ ἐν τοῖς ἰδίοις πλοίοις. Σοφοκλῆς Θυέστῃ Σικυωνίῳ. Scribe apud eundem, Αὐτόμοιρος, μονόμοιρος. Σοφ. Θυ. Σικ. Meminit et in voce ἐπαίνους. interdum vocat Θυέστην τὸν ἐν Σικυῶνι, ut in ἀμόρφωτον. alibi ſimpliciter *Thyeſtem* vocat: ut in ἀπείρονας, ἀπόθεα, et ἀτελῆ. Sic etiam Stobaeus ſermone 29. ΘΥΕΣΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ. Heſychius, Ἀφωσιωμέναι, ἀνόσιαι, ἄποθεν τοῦ ὁσίου γεγενημέναι. Σοφοκλῆς Θυέστῃ δευτέρῳ. In libris Heſychii alieno loco haec ſunt poſita. Idem, Ἡγόμην, διῆγον. Σοφοκλῆς Θυέστῃ δευτέρῳ. ΙΝΑΧΟΣ. Dionyſius Halicarnaſſeus libro primo. Athenaeus libro ultimo. Comici interpres ad Plutum dici probat πλούτωνα opes ac divitias, teſtimonio verborum

Sophoclis ex hac fabula, *Πλούτωνος δ' ἐπείσοδος*: item, *τοιόνδ' ἐμὸν πλούτων' ἀμεμφίας χάριν.* laudat idem commentario ad Equites et aves. item Heſychius in *ἀελλόθριξ, ἀναιδείας φάρος, ἀντίπλαστος*, et *κυάμῳ.* In voce *ἀλωπὸς* ſcribe, *Σοφ. Θυέστῃ καὶ Ἰνάχῳ.* ΙΝΩ. Heſychius, *ἄλυτον, ἀκατάλυτον, ἀκατάπαυστον. Σοφοκλῆς Ἰνοῖ.* ΙΞΙΩΝ. Interpres Apollonii libri quarto, *καὶ παρὰ τὸ ἴψαι Σοφοκλῆς ἐν Ἰξίονι, δίψιον φησὶ τὸ βεβλαμμένον.* ΙΟΒΑΤΗΣ. Heſychius, *ἀφύλλωτον πέτραν, ἄπορον, ἄδενδρον. οἷον λεωπετρίαν. Σοφοκλῆς Ἰοβάτῃ.* ΙΟΚΛΗΣ. Julius Pollux libro decimo, capite octavo. *καὶ τυλεία δὲ παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν τῷ Ἰοκλεῖ λέγοντι, ἀλλὰ καὶ λινογραφῆς τυλεία.* ita lege tum iſto loco, tum libro ſeptimo, ubi eadem Sophoclis verba. ΙΟΛΑΟΣ. Ariſtophanes ad Equites, *Ἀλλ' ἴθι χαίρων καὶ πράξειας Κατὰ νοῦν τὸν ἐμόν. καὶ σε φυλάττοι Ζεὺς ἀγοραῖος*, etc. Scholiaſtes ibi, *ταῦτα δὲ*
p. 488. *παρὰ τὰ Σοφοκλέους ἐξ Ἰολάου.* ΙΠΠΟΔΑΜΕΙΑ. Stobaeus ſermone vigeſimo ſeptimo. ΙΠΠΟΝΟΟΣ. Clemens Alex. Stromat. libr. 6. *λάβοις ἂν Σοφοκλέους ἐξ Ἱππόνου.*

Πρὸς ταῦτα κρύπτε μηδὲν, ὡς ὁ πάνθ' ὁρῶν
καὶ πάντ' ἀκούων πάντ' ἀναπτύσσει χρόνος.

viri docti teſtantur legi in quibusdam MSS. *Ὑπόνου.* ut huic tragoediae fuerit nomen *Suſpicaci* non *Hipponoo.* ſed neque tragoediae is titulus ſatis convenit: neque favent teſtimonia veterum. Heſychius, *ἀπαλέξασθαι, ἀπαλύξασθαι. Σοφοκλῆς Ἱππόνῳ.* Mox, *Ἀπαρθένευτος, ἀκέραιος, καθαρά. Σοφοκλῆς Ἱππόνῳ.* Viderint eruditi an diverſa ab hac fuerit quae inſcribitur ΙΠΠΩΝ. Julius Pollux libro 4. capite 16. *Σοφοκλῆς δὲ αὐτὸ ἐκ τῆς πρὸς ἐκεῖνον* (Euripidem) *ἀμίλλης ποιεῖ σπανιάκις, ὥσπερ ἐν Ἱππῶνι.* Stephanus de Oleno ſcribens urbe Achaiae, *Σοφοκλῆς ἐν Ἱππῶνι. Ἐξ Ὠλένου γῆς φορβάδος κομίζομαι.* ΙΡΙΣ. Athenaeus libr. 14. non puto corrigendum *ἐν Ἔριδι*, ut in allato ſupra loco Heſychii. Contrarium putem verius. Etiam Achaeus *Iridem* fabulam e ſuis unam inſcripſerat. ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΕΝ ΑΥΛΙΔΙ. Heſychius, *Ἀπαρθένευτα, οὐ πρέποντα παρθένοις. Σοφοκλῆς Ἰφιγενείᾳ τῇ ἐν Αὐλίδι.* Alibi ſimpliciter *ἐν Ἰφιγενείᾳ* ut in *ἀκρουχεῖ* et *ἀπυνδάκωτος*: et in libro 12. Athenaei. Sic Stobaeus in 30.

ΙΧΝΕΥΤΑΙ ΣΑΤΥΡΩΝ. Pollux libr. 10. cap. 7. *Σοφοκλῆς δ' ἐν Ἰχνευταῖς Σατύρων ἔφη, ἐνήλατα ξύλα*

τρίγομφα διατορῶσαι. Athenaeus libro ſecundo *Ἰχνευτὰς* ſolum. ΙΩΝ. Heſychius, *Χερσεύει. Σοφοκλῆς Ἴωνι. κείμενος μὲν βουστάδας αὐλὰς ἐπὶ χέρσου, ἢ διὰ χειρῶν ἔχει, ἢ οὕτως ἐμβατεύει.* quae verba auxilium a libris melioribus expectant. Stobaeus meminit ſermone 52. et 101. ΚΑΜΙΚΟΙ. Athenaeus libro tertio et nono. ΚΑΣΑΝΔΡΑ. Vetus Scholiaſtes in Heſiodi Theogoniam: *ἡ δάφνη ἐνεργεῖ πρὸς τοὺς ἐνθουσιασμούς. Σοφοκλῆς ἐν Κασάνδρᾳ. Δάφνην φαγὼν ὀδόντι πρίετο στόμα.*] ΚΗΔΑΛΙΩΝ. Athenaeus libro quarto, et paroemiographi in proverbio *λευκὴ στάθμη.* Heſychius, *Αὐτοκτίστους δόμους, οὐ κατεσκευασμένους, ἀλλ᾽ ἐκ ταυτομάτου γεγενημένους. ἢ τοὺς οἰκουμένους Σοφοκλῆς Κηδαλίωνι.* idem, *δέατος, δέους. Σοφοκλῆς Κιδαλίῳ.* lege, *Κηδαλίωνι.* ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ. Erotianus nominat in Lexico Hippocrateo. *Ἀντίον δ᾽ ἐκάλουν οἱ παλαιοὶ τὸν σώφρονα, ὡς καὶ ὁ Σοφοκλῆς ἐν Κλυταιμνήστρᾳ.* quae ſequuntur in mendo cubant. quare ibi legantur. ΚΟΛΧΙΔΕΣ. Athenaeus libro decimo tertio, et libro etiam ſecundo, ubi male *Κοχλίδες.* Scholiaſtes Apollonii libro tertio. *Σοφοκλῆς ἐν ταῖς Κολχίσιν εἰσάγει τὴν Μήδειαν ὑποτιθεμένην τῷ Ἰάσονι περὶ τοῦ ἄθλου δι᾽ ἀμοιβαίων.* et ſub. lib. finem, *Καὶ Σοφοκλῆς δ᾽ ἐν Κολχίσι πεποίηκε τὸν ἄγγελον τοῦ Αἰήτου πυθόμενον περὶ τῶν προειρημένων.*

Ἡ βλαστὸς οὐκ ἔβλαστεν οὑπιχώριος,
καὶ κάρτα φρίξας εὐλόφῳ σφήνωματι,
χαλκηλάτοις ὅπλοισι μὴ προσεξέδυ. p. 489.

Heſychius, *ἐπαλλαχθεῖσα, ἐπαλλάξασα. Σοφοκλῆς Κολχίσι.* Reperio et ΚΟΛΧΟΥΣ ejusdem. Etymologicum magnum, *Σοφοκλῆς Κολχοῖς, Ἡμεῖς μὲν οὐκ ἄρ᾽ ἦστε τὸν Προμηθέα. ἀντὶ τοῦ ἤδειτε.* Forte *Κολχίσι.* ΚΡΕΟΥΣΑ. Pollux libro 6. cap. 17. *τὸ δὲ ἰσοθάνατον, Σοφοκλέους εἰπόντος ἐν Κρεούσῃ, οὐ πάνυ ἀνεκτόν.* Heſychius, *ἀνέκτημαι, ἀνείληφα. Σοφοκλῆς Κρεούσῃ.* Stobaeus ſermone ſeptimo, duodecimo, 38. et alibi. ΚΡΗΤΕΣ. Athenaeus libro decimo quinto. Heſychius, *Βυδοί, οἱ μουσικοί, ἢ κροῦμά τι. Σοφοκλῆς Κρησίν.* ΚΩΜΟΣ. Heſychius, *Ἄνθρωσκε, ἄνω θρῶσκε, ὠρχοῦτο Σοφοκλῆς Κώμῳ.* Habes infra *Μῶμον*, alterius fabulae nomen: ſi non factae ſunt duae culpa librariorum quae una fuit. ΚΩΦΟΙ ΣΑΤΥΡΟΙ. plura de hac fabula libro decimo. Ariſtides in Apologia communi: *αὐτὴν μὲν γὰρ ἐὰν ἴδωσι τὴν Ἑλένην λέγω,*

θεράπαιναν μὲν οὖν ὁποίαν ἐποίησε Μένανδρος τὴν Φρυγίαν, τῷ ὄντι παιδιὰν ἀποφαίνουσι τοὺς ΣΑΤΥΡΟΥΣ *τοῦ Σοφοκλέους.* ΝΙΟΒΗ. Athenaeo nominatur libro quarto. Idem libro 13. *καὶ Αἰσχύλος μέγας ὢν ποιητὴς, καὶ Σοφοκλῆς ἦγον εἰς τὰ θέατρα διὰ τῶν τραγῳδιῶν τοὺς ἔρωτας· ὁ μὲν τὸν Ἀχιλλέως πρὸς Πάτροκλον, ὁ δ' ἐν τῇ Νιόβῃ τὸν τῶν παίδων.* Interpres Apollonii libro primo de inſecto loquens quod *ἴουλος* Graecis, *centumpes* Latinis dicitur. *Θεόφραστος ἐν τῇ πρὸς Φανίαν ἐπιστολῇ καὶ ὄνον φησὶν αὐτὸν καλεῖσθαι· ὡς παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν Κωφοῖς σατύροις. Κυλισθεὶς ὥστις ὄνος ἰσόπρισς.* Paulo poſt, de Dactylis Idaeis, *Σοφοκλῆς αὐτοὺς Φρύγας καλεῖ, ἐν Κωφοῖς σατύροις.* [Laudantur et ΣΑΤΥΡΟΙ ſimpliciter: quae fabula diverſa fuit fortaſſe a ſuperiore. Ariſtides in Apologia communi: *αὐτὴν ἐὰν ἴδωσι τὴν Ἑλένην; Ἑλένην λέγω θεράπαιναν, ὁποίαν ἐποίησε Μένανδρος τὴν Φρυγίαν· τῷ ὄντι παιδιὰν ἀποφαίνουσι τοὺς* ΣΑΤΥΡΟΥΣ *τοῦ Σοφοκλέους.* Invenio laudatum et in *Σατυρίσκῳ.* vide Heſychium in *Ἀῤῥαγὲς ὄμμα.*] ΛΑΚΑΙΝΑΙ. Pollux libro nono, *ἔστι δὲ ἡ ψαλὶς εἶδος οἰκοδομήματος. ἥπου καὶ Σοφοκλῆς ἐν Λακαίναις λέγει, Στενὴν δ' ἔδυμεν* [vel *ἔδειμεν* ut Scaligero placebat:] *ψαλίδα κ' οὐκ ἀβάρβαρον.* ΛΑΟΚΟΩΝ. Ariſtophanes in Ranis verba quaedam ex hac fabula more ſuo uſurpat. Notat enim Scholiaſt. *Παρὰ τὰ Σοφοκλέους ἐκ Λαοκόωντος, Πόσειδον ὃς Αἰγαίου μέδεις πρῶνας, ἢ γλαύκας μέδεις εὐανέμου λίμνας, ἐφ' ὑψηλαῖς σπιλάδεσσι στομάτων.* Dionyſius Halicarnaſſeus, libro ſecundo. Stobaeus ſermone 29. Harpocration, *εἶεν ἂν καὶ οἱ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς λεγόμενοι ἀγυιεῖς, οἱ πρὸ τῶν πυλῶν βωμοὶ, ὥς φασι Κρατῖνος καὶ Μένανδρος, καὶ Σοφοκλῆς ἐν τῷ Λαοκόωντι μετάγων τὰ Ἀθηναίων ἤθη εἰς Τροίαν, φησί.*

Λάμπει δ' ἀγυιεὺς βωμὸς ἀτμίζων πυρὶ
σμύρνης σταλαγμοῖς βαρβάρων εὐοσμίας.

Sic legendus hic locus in libris editis depravatus. Heſychius, *Καταῤῥάκτης, ὀχετὸς, ῥύαξ καὶ ὁ ἀετός. Σοφοκλῆς Λαοκόωντι. καὶ τὰς ἁρπυίας ἐν Φινεῖ.*

ΛΑΡΙΣΣΑΙΟΙ. Athenaei verba ſunt libro 11. *ὁ δὲ παρὰ τῷ Σοφοκλεῖ ἐν τοῖς Λαρισσαίοις Ἀκρίσιος,* ex
p. 490. quibus ſuſpicetur aliquis eandem eſſe hanc cum Acriſio ante dicta. quod tamen nobis non videtur. *Lariſſaeos* in extremo opere nominat Heſychius, ubi de vocula *ὡς* disputat, et Stobaeus quoque ſermone centeſimo

vigeſimo quarto. ΛΗΜΝΙΑΙ. ἢ ΛΗΜΝΙΑΔΕΣ. Stephanus de Chryſa oppido. Σοφοκλῆς Λημνίαις, Ὦ Λῆμνε Χρύσης τ' ἀγχιτέρμονες πάγοι. καὶ ἐν Αἰχμαλωτίσιν, ταύτην ἐγὼ Κίλλαν τε καὶ Χρύσην ἔχω. ſic hunc verſum expleo. Apollonii interpres ad librum primum, Σοφοκλῆς ἐν Λημνίαις καὶ μάχην ἰσχυρὰν αὐτὰς συνάψαι φησί. Heſychius, ἀξύμβλητον, ὃ μηδενὶ ἀπαντᾷν δυνατὸν ᾖ, ἢ ἀσυνάντητον. Σοφοκλῆς Λημνίαις. Iterum, ἀσάλπιγκτον ὧραν, τὸ μεσονύκτιον. ἑσπέρας γὰρ καὶ ὄρθρου ἐσάλπιζον.. Σοφοκλῆς Λημνίαις. Scholiaſtes Pindari, Oda 4. Pyth. πάντας Σοφοκλῆς ἐν ταῖς Λημνιάσι τῷ δράματι καταλέγει τοὺς εἰς τὸ Ἀργῷον σκάφος εἰσελθόντας. καὶ Αἰσχύλος ἐν Κυβήραις. Scribendum, ἐν Καβείροις. ΜΑΝΤΕΙΣ. Ariſtophanis vetus interpres de voce γλάμων agens ad Ranas, Σοφοκλῆς ἐν Μάντεσιν ἐπὶ τινῶν ὀρνέων, τοὺς γλαμύρους κατὰ φορβάν. Stobaeus ſermone 29. ΜΕΛΕΑΓΡΟΣ. Heſychius, Ἀντίβοιον, ἰσόβοιον, ἀντὶ βοὸς καθαγιαζόμενον. Σοφοκλῆς Μελεάγρῳ. idem ἰξοφόρους δρύας, τὰς ἰξὸν φερούσας, Σοφοκλῆς Μελεάγρῳ. Lege eundem in κυάμῳ πατρίῳ. ΜΕΛΑΝΙΠΠΗ. Ariſtophanes in Ranis, ridet παρακεκινδυνευμένον dictum alicujus poetae Αἰθέρα Διὸς δωμάτιον. eum autem poetam Sophoclem eſſe indicat Scholiaſtes: ἐκ Μελανίππης ait Σοφοκλέους, Ὄμνυμι δ' ἱερὸν αἰθέρ' οἴκησιν Διός. etiam Euripides Melanippam docuerat: cujus meminit Erotianus in ἀλάστορες, Stobaeus et alii. Scribitur et Μεναλίππη. ΜΙΝΩΣ. Clemens Alexandrinus, libro 6. λάβοις δ' ἂν Σοφοκλέους ἐν Μίνῳ, Οὐκ ἔστι τοῖς μὴ δρῶσι σύμμαχος τύχη. ΜΟΥΣΑΙ. Julius Pollux lib. 10. cap. 49. φαίης δ' ἂν καὶ σισύραν λέγοντος Σοφοκλέους ἐν Μούσαις, Ψαλίδας, τιάρας, καὶ σισυρώδη στόλον. Sed ſcribendum ſuſpicor, ἐν Μυσοῖς. qua de fabula mox. ΜΥΚΗΝΑΙ. Vide ſupra, in Ἀτρεὺς ἢ Μυκῆναι. ΜΥΣΟΙ. Athenaeus libro quarto et libro 14. Strabo libro 8. ubi docet poetas καλεῖν πόλιν τὴν χώραν. Σοφοκλῆς ἐν Μυσοῖς, υ.

Ἀσία μὲν ἡ σύμπασα κλῄζεται ξένε,
πόλις δὲ Μυσῶν Μυσία προσήγορος.

Heſychius, Ἀπόβαθρα, ἀποβατήρια. ἢ κλίμαξ νεώς. Σοφοκλῆς Μυσοῖς. Lege eundem in ἀποσύρει, ἀστραφής, et ἀφθίτους γνώμας. Stobaeus ſermone 96. ΜΩΜΟΣ. Heſychius, Ἀμφίον, ἔνδυμα. Σοφοκλῆς Μώμῳ. Idem, Ἀναστύψαι, ἐπᾶραι τὸ αἰδοῖον, ἢ στυ-

γνάσαι. Σοφοκλῆς Μώμῳ. Videtur Heſychius confundere diverſae ſignificationis voces, ἀναστύψαι, et ἀναστύσαι. Laudat Momum is grammaticus etiam in ἀποσκόλυπτε. ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ. Vetus interpres Apollonii ad quartum, Σκοτεινὴ νὺξ κατουλὰς καλεῖται παρὰ τὸ ὀλοόν. Σοφοκλῆς ἐν Ναυπάκτῳ, νυκτὶ κατουλάδι. ΝΑΥΠΛΙΟΣ ΚΑΤΑΠΛΕΩΝ. Heſychius, τρίτος κρατήρ.
p. 491. Σοφοκλῆς Ναυπλίῳ καταπλέοντι. Laudatum ſaepius invenio ἐν Ναυπλίῳ. Pollux lib. 10. cap. 30. Sophocles ait, ὀλκία τὰ πηδάλια ἐν Ναυπλίῳ ὠνόμασε. ſimiliter comici interpres ad Pacem, et Heſychius in ἀνόρεος πόλεμος. In Pindari Scholiis e Sophoclea Nauplio habentur iſta,

Ζεῦ παυσίλυπε καὶ Διὸς σωτηρίου
σπονδὴ τρίτου κρατῆρος.

Stob. ſermone 111. An ſit haec alia ab iſta et ſequente quaerendum. ΝΑΥΠΛΙΟΣ ΠΥΡΚΑΕΥΣ. Pollux lib. 9. ὁ δὲ ἐμπρήσας τάχ' ἂν πυρκαεὺς ὀνομάζοιτο, κατὰ Αἰσχύλον καὶ Σοφοκλέα, οὕτως ἐπιγράψαντας τὰ δράματα, τὸν μὲν τὸν Προμηθέα, τὸν δὲ τὸν Ναύπλιον. Heſych. Πεσσὰ πεντέγραμμα καὶ κύβων βολάς. Σοφοκλῆς Ναυπλίῳ πυρκαεῖ· παρ' ὅσον πέντε γραμμαῖς ἔπαιζον. Alibi poetae nomen reticet. ſunt enim haec illius Ναύκληρον πλάτην, ναυτικήν. Ναυπλίῳ πυρκαεῖ. Sophoclem enim citat. ΝΑΥΣΙΚΑΑ. Haec fabula tota eſt Homerica. ac videtur ſatyrica potius fuiſſe, quam vera tragoedia. Eubulus comicus eidem Nauſicaae ſoccos aptaverat. De Sophoclea [Athenaeus lib. 1. ἄκρως δ' ἐσφαίριζεν (ὁ Σοφοκλῆς) ὅτε τὴν Ναυσικάαν ἔθηκε, ſive καθῆκε.] Pollux libro 10. cap. 12. ἔστι δὲ τοὔνομα ἡ λαμπήνη, ἐν τῇ Σοφοκλέους Ναυσικάᾳ. Heſychius, ἀναῤῥοιβδεῖ· Σοφοκλῆς ἐν ναυσὶ καὶ ἀντὶ τοῦ ἀναῤῥίπτει. Σοφοκλῆς ἐν ναυσὶ καὶ ἀντὶ τοῦ ἀναῤῥίπτει. Scribe. Σ. ἐν Ναυσικάᾳ. Mens eſt, Sophoclem in Nauſicaa dixiſſe ἀναῤῥοιβδεῖν σφαῖραν pro, *pilam remittere et repercutere*. ΝΙΟΒΗ. Athenaeo nominatur lib. 4.

ΝΙΠΤΡΑ. De iſta ſolam afferimus conjecturam ex verbis M. Tulli, libro 2. Tuſculanarum quaeſtionum. *Non nimis in NIPTRIS ille ſapientiſſimus Graeciae ſaucius lamentatur, vel modice potius. Pedetentim,* inquit, *ite, et ſedato niſu, ne ſuccuſſu arripiat major dolor. Pacuvius hoc melius quam Sophocles: apud illum enim perquam flebiliter Ulyſſes lamentatur in vulnere.* An igitur Niptra Sophocles ediderat? puto

verius Pacuvium mutato nomine ſic appellaſſe quam fecerat Latinam de Graeca Sophoclis cui index, *Ulyſſes Acanthoplex*, (ἀκανθοπλὴξ) aut *acanthopleges*. de ea igitur Cicero loquitur. [ΞΟΑΝΗΦΟΡΟΙ. Aeſchyli ſcholiaſtes in ſeptem ad Thebas. εἴρηται δὴ ἐν Ξοανηφόροις Σοφοκλέους, ὡς οἱ θεοὶ ἀπὸ τῆς Ἰλίου φέρουσιν ἐπὶ τῶν ὤμων τὰ ἑαυτῶν ξόανα, εἰδότες ὅτι ἁλίσκεται.] ΟΔΥΣΣΕΥΣ ΑΚΑΝΘΟΠΛΗΓΗΣ. Heſych. ἀθηρόβρωτον ὄργανον. τὴν τορύνην, ἢ τὴν ἀθάραν ἀνακινοῦσι. Σοφοκλῆς Ὀδυσσεῖ ἀκανθοπληγεῖ. iterum, ἐλαιάδεσσα νηδύς. Σοφοκλῆς Ὀδυσσεῖ ἀκανθοπλῆγι. ἤτοι λαιάεσσα ἀντὶ τοῦ σκαιὰ, ἀγρία. ἢ ἀπὸ τοῦ ληΐζεσθαι, πάντα ληϊζομένη καὶ κατεσθίουσα. ἢ ἀπὸ τοῦ ἐλαίου, λιπαρά. Apparet non conſtitiſſe inter veteres criticos de lectione ejus loci: aliis ſcribentibus ἐλαιάδεσσα, aliis λαιάεσσα. ΟΔΥΣΣΕΥΣ ΜΑΙΝΟΜΕΝΟΣ. Pindari vetus interpres extremo opere: Σύντομοι οὐ μόνον Λάκωνες ἀλλὰ καὶ Ἀργεῖοι. Σοφοκλῆς Ὀδυσσεῖ μαινομένῳ·

Πάντ' οἶσθα, πάντ' ἔλεξα τἀντεταλμένα.
μῦθος γὰρ Ἀργολιστὶ συντέμνειν βραχύς.

Heſychius, ἐμπειρὴς, ἔμπειρος. Σοφοκλῆς Ὀδυσσεῖ μαινομένῳ. p. 492. alibi, ἠμαλάψαι, κρύψαι, ἀφανίσαι. Σοφοκλῆς Ὀδυσσεῖ μαινομένῳ. Affert etiam ex eadem, θρεκτοῖσι νόμοις, quod explicat τραχέσιν. et addit alios legiſſe eo loco, κρεκτοῖς. meminit et in θριάζειν. ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ. extat. ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΕΠΙ ΚΟΛΩΝΩ. extat. ΟΙΝΟΜΑΟΣ. Athenaeus extremo lib. 9. Diogenes Laertius in Arceſila. πρὸς δὲ τὸν δανειστικὸν [vox haec ſuſpecta: quidam conjiciebant διανιστικόν; neſcio quam recte.] καὶ φιλόλογον, εἰπόντα τί ἀγνοεῖν, ἔφη,

Λήθουσι γάρ τοι καὶ ἀνέμων διέξοδοι
θήλειαν ὄρνιν, πλὴν ὅταν τόκος παρῇ.

ἔστι δὲ ταῦτα ἐκ τοῦ Οἰνομάου τοῦ Σοφοκλέους. Heſychius, Ἀρουραῖος Οἰνόμαος, Δημοσθένης Αἰσχίνην οὕτως ἔφη, ἐπεὶ κατὰ τὴν χώραν περινοστῶν ὑπεκρίνετο Σοφοκλέους τὸν Οἰνόμαον. ΠΑΛΑΜΗΔΗΣ. Heſychius, ἄκεστρον, φάρμακον. Σοφοκλῆς Παλαμήδῃ. et alibi, δρυπὰ, δρεπτά. Σοφοκλῆς Παλαμήδῃ. [Euſtathius e Suetonii Tranquilli libro, Περὶ τῶν παρ' Ἕλλησι παιδιῶν· παράγει, ait, Σοφοκλέους ἐκ Παλαμήδους ὁμωνύμου τῷ ἥρωϊ δράματος τὸ ἐκεῖνος ἐφεῦρε γὰρ Πεσσοὺς, κύβους τε, τερπνὸν ἀργίας ἄκος.] Huic quoque, ut aliis multis

Sophocleis cognominem Euripides ſecerat. ΠΑΝΔΩΡΑ ἢ ΣΦΥΡΟΚΟΠΟΙ. Athenaeus libr. 11. Heſychius, in κεχήλωμαι καὶ χήλευμα, τὸ σπαρτίον, Σοφοκλῆς Πανδώρᾳ, ἢ Σφυροκόποις. ΠΕΛΙΑΣ. Erotianus in Hippocratem, παιδικὸν πάθος. παιδίαν νῦν τὴν παιδοτροφίαν. ὅθεν καὶ Σοφοκλῆς ἐν Πελίᾳ φησὶ, λευκὸν αὐτὴν τόδ' ἐπαίδευσε γάλα. ΠΕΡΙΛΑΟΣ. Heſychius, Καρπομανὴς, εἰς κόρον ἐξυβρίζουσα. Σοφοκλῆς Περιλάῳ. ΠΗΛΕΥΣ. Ariſtophanes Avibus, Ὀμοῤῥοθῶ, συνθέλω, Συμπαραινέσας ἔχω. Scholiaſtes, Σοφοκλέους ἐκ Πηλέως. idem ad Nebulas profert hos elegantes verſus e Peleo Sophoclis,

Πηλέα τὸν Αἰάκειον οἰκουρὸς μόνη.
γεροντάγωγῶ κἀναπαιδεύω πάλιν.
πάλιν γὰρ αὖθις παῖς ὁ γηράσκων ἀνήρ.

Proferuntur et a Clemente Alex. libro ſexto. Harpocration in ξηραλοιφεῖν. Σοφοκλῆς Πηλεῖ, καὶ ξηραλοιφῶν εἵματος διὰ πτυχῶν. ita ſcribendum eo loco Stephanus in Κυκνῖτις. ubi ſcribe, Σ. ἐν Πηλεῖ καὶ ἐν Ποιμέσιν. ΠΛΥΝΤΡΙΑΙ. Pollux lib. 7. cap. 12. de vocabulo ἐπενδύτης loquens, ληπτέον αὐτὸ ἐκ τῶν τοῦ Σοφοκλέους Πλυντριῶν, Πέπλους κτενίσαι, λινοπλυνεῖς τ' ἐπενδύτας. ΠΟΙΜΕΝΕΣ. Athenaeus libro ſeptimo et decimo tertio. Stephanus de urbibus in Γραικός. Erotianus explicans vocem πέλον. Harpocrationis verba ſunt, ὅτι θαλλῷ χαίρουσιν αἱ αἶγες καὶ Σοφοκλῆς Πύλεσιν. ἑωθινὸς γὰρ πρίν τιν' αὐλητῶν ὁρᾷν θαλλὸν χιλίαις προσφέρων νεόπαιδα εἶδον στρατὸν στείχοντα παραλίαν. Lego, Σοφ. Ποιμέσιν,

Ἑωθινὸς γὰρ πρίν τιν' αὐλητῶν ὁρᾷν
θαλλὸν χιμαίρᾳ προσφέρων νεοσπάδα
εἶδον στρατὸν στείχοντα παρ' ἁλίαν ἄκραν.

[Huc refero Sexti Empirici verba e libro 1. adverſus
p. 493. dogmaticos, οὐκ ἐκ τέχνης τινὸς μεμαθήκασιν οἱ γραμματικοὶ, ὅτι οἱ παρὰ τῷ Σοφοκλεῖ ποιμένες, Ἰὼ βαλλὴν λέγοντες, ἰὼ βασιλεῦ λέγουσι φρυγιστί. Sed vera lectio ſine dubio eſt, quae alibi habetur, Θαλλὸν χιμαίρᾳ πρ. vide libro 13. cap. 6.] ΠΟΛΥΕΙΔΟΣ. Heſychius, Ἀνταίας, πολεμίας. ἐχθρᾶς. Σοφοκλῆς Πολυείδῳ. vide et in ἀραῖον. ΠΟΛΥΞΕΝΗ. Heſychius, Παράρυμα. Σοφοκλῆς Πολυξένῃ, παράρυμα ποδός. ὡς κρεμαμένων τινῶν ὑφασμάτων ἐκ τοῦ ἅρματος πρὸς κάλλος. Meminit Harpocration, in ἠκρωτηριασμένοι. Ex ea fabula erat hic verſus, Ἀπ' αἰθέρος δὲ κἀπὸ λυγαίου

νέφους, apud Scholiaſten Apollonii, libro ſecundo. Stobaeus ſermone 47. ΠΡΙΑΜΟΣ. Julius Pollux lib. 10. cap. 31. Οἰκοδόμου δὲ σκεύη, λεῖαι, γλαρίδες, ὡς Σοφοκλῆς ἐν Πριάμῳ. ΠΡΟΚΡΙΣ. Julius Pollux, libr. 9. πλὴν τοῦ ἐπιτιμητοῦ, ᾧ κέχρηται Σοφοκλῆς ἐν τῇ Προκρίδι, κολασταὶ κἀπιτιμηταί. ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ. Pindari ſcholiaſtes, ad odam quintam Pythionicarum, de Prometheo, διὸ καὶ τοὔνομα ἀπὸ τοῦ προμαθεῖν ἔσχε· καὶ Σοφοκλῆς δ' ἐν τῷ Προμηθεῖ, τοῦ προμηθέως θέλων λέγειν τῆς φρονήσεως, ἀντέχεσθαι καὶ μὴ τῆς μεταμελείας. ΡΙΖΟΤΟΜΟΙ. Macrobius libro quinto, *Sophoclis tragoedia id de quo quaerimus etiam titulo praefert. Inſcribitur enim* Ῥιζοτόμοι. *in qua Medeam deſcribit maleficas herbas ſecantem: ſed averſam, ne vi noxii odoris ipſa interficeretur: et ſuccum quidem herbarum in cados aeneos refundentem. Sophoclis verſus hi ſunt:*

Ἡ δ' ἐξοπίσω χερὸς ὄμμα τρέπουσα
ὀπὸν ἀργινεφῆ στάζοντα τομῆς
χαλκέοισι κάδοις δέχεται. *Et paulo poſt:*
αἵδε καλυπταὶ κίσται ῥιζῶν κρύπτουσι τομὰς,
ἃς ἥδε βοῶσα κ' ἀλαλαζομένη γυμνὴ
χαλκέοισιν ἦμα δρεπάνοις.

Apollonii vetus interpres ad lib. 3. Σοφοκλῆς ἐν Ῥιζοτόμοις τὸν χορὸν πεποίηκε λέγοντα,

Ἥλιε δέσποτα, καὶ πῦρ ἱερὸν
τῆς εἰνοδίας Ἑκάτης φέγγος,
τὸ δι' ὀλύμπου πολλὸν προφέρει
καὶ γῆς ναίουσ' ἱερὰς τριόδους
στεφανωσαμένη δρυσὶ, καὶ πλείσταις
ὠμῶν σπείραισι δρακόντων,

Heſychius, αἰστώσας, διαχέας καὶ τήξας, Σοφοκλῆς Ῥιζοτόμοις. ΣΑΛΜΩΝΕΥΣ. Athenaeus libro undecimo. Heſychius, θῆμα, θήκη τάφος, ἄνθημα. Σοφοκλῆς Σαλμωνεῖ. Alio loco, Καρικοὶ τράγοι, ὡς εὐτελῶν ὄντων. Σοφοκλῆς Σαλμωνεῖ. εἰ μὴ ἄρα ὑποσυγχέων τοὺς Κιλικίους. [ΣΑΤΥΡΟΙ. vide ſup. ΚΩΦΟΙ ΣΑΤΥΡΟΙ.] ΣΙΝΩΝ. Heſychius, αἰθύσσειν, ἀνασείειν. Σίνωνι Σοφοκλῆς. iterum, ἄῤῥητον, ἄφραστον, ἀνιστόρητον, ἀπόῤῥητον, ἄφωνον, αἰσχρόν. Σοφοκλῆς Σίνωνι. alibi, ἐνθρίακτος, ἐνθουσιῶν καὶ ἐνθέακτος. Σοφ. Σιν. ΣΙΣΥΦΟΣ. Heſychius, Ζεῦγος τριπάρθενον, Εὐριπίδης Ἐρεχθεῖ, καὶ Σοφοκλῆς Σισύφῳ, χαρίτων τριζύγων. Puto fuiſſe drama ſatyricum: nam ejus generis

fuit Siſyphus Euripideum, teſte Aeliano libro ſecundo, capite octavo. ΣΚΥΘΑΙ. Athenaeus libro 5. Apollonii interpres vetus, ἐν τοῖς Σκύθαις ὁ Σοφοκλῆς ἑτερομήτρα τῆς Μηδείας τὸν Ἄψυρτον λέγει. — οὐ γὰρ
p. 494. ἐκ μιᾶς Κοίτης ἔβλαστον· ἀλλ' ὁ μὲν Νηρηΐδος τέκνον ἄρτι βλαστάνεσκε· τὴν δ' Εἰδυία πρίν ποτ' Ὠκεανοῦ κόρη τίκτεν. Poſtea de reditu Argonautarum loquens, οὐ διὰ Ταναΐδος ἔπλευσαν, ἀλλὰ κατὰ τὸν αὐτὸν πλοῦν, καθ' ὃν καὶ πρότερον· ὡς Σοφοκλῆς ἐν Σκύθαις ἱστορεῖ. Heſychius, in Ἀχίλλειον et ἀψάλακτος. ΣΚΥΡΙΑΙ ἢ ΣΚΥΡΙΟΙ. Foemineo genere citat Heſychius in εὔωρος. vide in ΕΡΙΣ. at in dictione ἀποστιβής, perperam Σοφοκλῆς Κυρίαις, pro Σκυρίαις. ſic in voce Ζεύγλας male ſcriptum, Εὐριπίδης Κυρίαις pro Σκυρίαις. nam et *Scyrias* fecerat Euripides. *Scyrios* nominat alibi Heſychius, ἀχρήματον, ἀδάπανον. Σοφοκλῆς Σκυρίοις. ſic lege etiam in verbo αὐτόσιτον. Stobaeus ſermone 49. et 57. et 115. ΤΑΛΩΣ. Interpres vetus Apollonii, lib. quarto, ὅτι δὲ εἵμαρτο αὐτῷ (Τάλῳ) τελευτῆσαι ῥαγείσης τῆς σύριγγος, λέγει καὶ Σοφοκλῆς ἐν Τάλῳ. ΤΕΥΚΡΟΣ. Stephanus De urbibus. Κυχρεῖα, πάγος περὶ Σαλαμῖνα. Σοφοκλῆς Τεύκρῳ. Vide Stobaeum in 121. ΤΗΛΕΦΟΣ. Heſychius, Ἀειφόρος, ἀειθαλής. Σοφοκλέους Τηλέφῳ. ΤΗΡΕΥΣ. Ariſtoteles in libello De poetica, varios agnitionis modos explicans, καὶ ἐν τῷ Σοφοκλέους Τηρεῖ, ἡ τῆς κερκίδος φωνή. Ariſtophanes in Avibus,

Εὐ. Τὸ ῥάμφος ἡμῖν σοῦ γελοῖον φαίνεται·
Ἐπ. Τοιαῦτα μέντοι Σοφοκλέης λυμαίνεται
ἐν ταῖς τραγῳδίαισιν ἐμὲ τὸν Τηρέα.

ibi interpres. ἐν γὰρ τῷ Τηρεῖ Σοφοκλῆς ἐποίησεν αὐτὸν ἀπωρνιθωμένον καὶ τὴν Πρόκνην· ἐν ᾧ ἔσκωψε πολλὰ τὸν Τηρέα. meminit et Heſychius. Sophoclem aemulatus Philocles tragicus, et ipſe fabulam fecit, cui nomen indidit Τηρεὺς ἢ ἔποψ. de qua in comici ſcholiis. Stobaeus ſermone 10. 39. et alibi. ΤΡΙΠΤΟΛΕΜΟΣ. Dionyſius Halicarnaſſeus, libro primo. Athenaeus libro tertio et libro decimo. Plinius lib. 18. cap. 6. *Ante mortem Alexandri annis fere 145. Sophocles poeta in fabula Triptolemo frumentum Italicum ante cuncta laudavit, ad verbum translata ſententia,*

Et fortunatam Italicam frumento canere candido.

In Etymologico ita nuper editum, Ἀπυνδάκωτος, τοῦ τραπέζης κύλιξ ἀπύθμενος. Verſus eſt ex iſta fabula,

ſed depravatiſſimus. Lege, Ἀπυνδάκωτος οὐ τραπεζοῦται κύλιξ. Pollux lib. 10. cap. 22. Τὴν ἀπύθμενον κύλικα ἐν Τριπτολέμῳ Σοφοκλῆς ἀπυνδάκωτον ὠνόμασεν. deinde hunc verſum deſcribit: quem et Heſychius attingit in ea voce. Comici interpres, commentario in Acharn. πλὶξ τὸ βῆμα, καὶ πλίγματα. τὰ πηδήματα. ἔνθεν καὶ τὸ περιβάδην ἀμφιπλὶξ, παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν Τριπτολέμῳ. Meminit et Harpocration in μελίνη. et ſaepe Heſychius.

ΤΡΑΧΙΝΙΑΙ. extat. ΤΡΩΙΛΟΣ. Pollux libro decimo cap. 38. Ξίφους δὲ ὄνομα ἔοικεν εἶναι βαρβαρικὸν ἡ σκαλμὴ Σοφοκλέους εἰπόντος ἐν Τρωίλῳ, Σκαλμῇ γὰρ ὄρχεις βασιλὶς ἐκτέμνουσ' ἐμούς. Heſychius, hujus fabulae voces profert, ἀμάσεται, ἄσας, ἀσόλοικον, ἔρκη, ἰήϊος, Ἴαννα, καταρβύλοις, et ἀνδρόπαις. Sed verſum in quo uſus poeta illa voce reperimus in ſcholiis Pindari, Σοφοκλῆς ἐπὶ τοῦ Τρωΐλου, Τὸν ἀνδρόπαιδα δεσπότην ἀπώλεσα. vide in Achillis amatoribus ſupra. p. 495.

ΤΥΜΠΑΝΙΣΤΑΙ. Athenaeus libro quarto. Stephanus de urbibus, Κόλχος τε, Χαλδαῖός τε καὶ Σύρων ἔθνος. Meminerunt amplius, vetus enarrator Sophoclis commentariis in Antigonen: Etymologici auctor in Δράκαυλος, et Heſychius in ἄδημον. Heſychius, ἀντιστρέφω, ἀνταξιῶ, Σοφοκλῆς Τυμπανισταῖς. vide eundem in Δράκαυλος. Stobaeus ſermone 57. ΤΥΝΔΑΡΟΣ. Stobaeus ſermone 103. verſus affert ex Sophoclis Tyndaro: quorum ſententiam in iis quae extant non ſemel legas, diverſis verbis expreſſam. ΤΥΡΑΝΝΟΙ. Heſychius, ἔχθιμα, μισήματα. Σοφοκλῆς Τυράννοις. alibi legere non recordor. ΤΥΡΩ. Athenaeus libro tertio et undecimo, et Stobaeus non ſemel. Macrobius libro 5. cap. 21. *Sophocles in fabula quae inſcribitur Tyro,*

Πρὸς τὴν τράπεζαν φάσκων
προσεληλυθέναι τοὺς δράκοντας
καὶ γενέσθαι περὶ τὰ σιτία καὶ τὰ καρχήσια.

Vide Aelianum De animalibus libro 11. cap. 18. Laudatur etiam Euripidea Tyro. Ariſtoteles in libro de poetica de utrius poetae fabula ſenſerit incertum, cum ſcribit, καὶ τῶν σημείων τὰ μὲν ἐν τῷ σώματι, οἷον οὐλαί· τὰ δὲ ἐκτὸς τὰ περιδέραια καὶ οἷον ἐν τῇ Τυροῖ διὰ τῆς σκάφης. Stobaeus ſermone 20. et 44. et ſaepius.

ΤΥΡΩ ΔΕΥΤΕΡΑ. Ariſtophanis verſus eſt in Avibus, Νὴ Δί'· ἕτερος δὴ τάχ' οὗτος ἔξεδρον χώραν ἔχων. Interpres, ἐκ τῆς Σοφοκλέους δευτέρας Τυροῦς,

ἧς ἡ ἀρχή. Τίς ὄρνις οὗτος ἔξεδρον χώραν ἔχων; Auctor Etymologici, Ἐρηνοβοσκὸς, ὁ προβατοβοσκός. ἐν Τυροῖ β Σοφοκλῆς. Stobaeus laudat capite 108. ΥΒΡΙΣ. Athenaeus libro decimo quarto. Stobaei margines capite De oblivione: haec verba nobis exhibent, *Sophoclis in contumelia Satyri.* Vellem ipſa Graeca verba antiquiſſimarum editionum docti viri in nuperis editionibus retinuiſſent. Melius longe de noſtris ſtudiis eſſent meriti. Conjicio ex iſtis Sophoclis Ὕβριν ſabulam ſatyricam fuiſſe. ΦΑΙΔΡΑ. Heſychius, Ἄγκυραι μεταφορικῶς αἱ ἀσφάλειαι. Σοφοκλῆς Φαίδραις. melius Φαίδρᾳ. idem, ἄκλεπτοι, οὐ παραλογιζόμενοι, ἀληθεῖς. Σοφοκλῆς Φαίδρᾳ. vide in ἀψεφές. et paroemiographos in proverbio χαλάσω τὴν ἱερὰν ἄγκυραν. Stobaeus ſermone 41. et alibi. ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ. extat. Sed non dubito plures eo nomine ſabulas Sophocli editas. Nam in ea tragoedia quae edita eſt, arceſſitur ad Trojam Philoctetes. Reperio autem docuiſſe eundem tragicum ſabulam aliam, cujus argumentum erant caſus Philoctetae ad Trojam. Quare illius fuit index ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ ΕΝ ΤΡΟΙΑ. Auctor Heſych. in Ζηλῶ. ΦΙΝΕΥΣ. Ariſtophanes in Pluto.

— ἀντὶ γὰρ τυφλοῦ
Ἐξωμμάτωται καὶ λελάμπρυνται κόρας.

Interpres, ἐκ Φινέως Σοφοκλέους ὁ στίχος. Athenaeus libro tertio. Apud Pollucem libro ſeptimo extremo ſic
p. 496. editum. καὶ τὸ κωμῳδούμενον ἐν Σοφοκλέους Φινεῖ βλέφαρον. κέκληται δ' ὡς καπηλείου πύλας. quis haec intelligit? nec mirum: ſunt enim depravatiſſima. Emendo vere, καὶ τὸ κω. ἐν Σο. Φινεῖ, Βλέφαρον κέκλεισταί γ' ὡς καπήλειοι πύλαι. Ait Pollux, comparaſſe Sophoclem cluſuram oculorum caeci hominis, occluſis cauponis foribus, quod ſimile, ſane quam frigidum et longe petitum, exagitatum fuerit a comicis, ſicut alia multa ejus poetae. De hac fabula accipio verba interpretis Apollonii libro ſecundo, Πηρωθῆναι Φινέα λέγει Σοφοκλῆς, ὅτι τοὺς ἐκ Κλεοπάτρας υἱοὺς ἐτύφλωσεν, Ὤρυιθον καὶ Κράμβιν. πεισθεὶς διαβολαῖς Δίας [vel Ἰδαίας emendante Joſ. Scaligero] τῆς αὐτῶν μητρός. Heſychius in ἀπενώτισαν et ἀρτύμασι. ΦΙΝΕΥΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ. Heſychius, Ἀχάλκευτα τρύπανα, τὰ Φρύγια πυρεῖα. Σοφοκλῆς, Φινεῖ δευτέρῳ. ΦΟΙΝΙΞ. Athenaeus libro ſecundo. ΦΡΙΞΟΣ. Epitoma Stephani, εὑρίσκεται προαστία γῆ ἐν Φρίξῳ Σοφοκλέους.

῞Ορια κελεύθου τῆσδε γῆς προαστίας.
Etiam Euripides Phrixum ediderat. alii Φρύξος. ΦΡΥΓΕΣ. Aeſchyli interpres ad Prometheum vinctum, Σιωπῶσι παρὰ ποιηταῖς τὰ πρόσωπα, ἢ δι' αὐθαδίαν, ὡς 'Αχιλλεὺς ἐν τοῖς Φρυξὶ Σοφοκλέους. ΦΥΛΟΤΙΔΕΣ. Aulus Gellius libro decimo tertio. *Etiam ille verſus non minus notus,* Γέρων γέροντα παιδαγωγήσω σ' ἐγὼ, *et in tragoedia Sophocli ſcriptus eſt, cui titulus* Φυλότιδες, *et in Bacchis Euripidi.* Non eſt dictio Graeca Φυλότιδες. Graeca erit ſi τ in π mutetur, Φυλόπιδες. verum nihil ad rem. eſſet aliquid Πυλάτιδες. ſed malo, atque adeo verum cenſeo, ΦΘΙΩΤΙΔΕΣ. Ac videor in Graecorum commentariis reperiſſe alicubi Sophoclis *Phthiotas* aut *Phthiotidas*, etſi indicare locum nunc non poſſum. Nam neque memini, neque ad manum ſunt omnes Graeci ſcriptores, quos aliquando lectitavimus. Studioſi adoleſcentes quibus adminiculatior memoria eſt, quaerant, et laterculum ſuperius diligentia ſua amplificent. Quamquam ſi quae fuerint aliae Sophoclis fabulae, praeter quarum titulos hic exhibemus, oppido paucae illae ſunt. In vita ipſius de numero fabularum quas docuit aut fecit, ita legitur: ἔγραψε δὲ ὥς φησιν 'Αριστοφάνης δράματα ἑκατὸν τριάκοντα· τούτων δὲ νοθεύεται δεκαεπτά. *Scripſit auctore Ariſtophane fabulas* 130. *quarum* 17. *cenſentur adulterinae.* Non longe abeſt ab hoc numero hic noſter. plures enim 125. fabularum indices in ſuperiore albo invenies. Sed non ſunt omnes opinor, Sophoclis ejus quem inter veteres tragicos regum obtinere omnes conſentiunt. Fuit enim junior Sophocles tragicus et ipſe poeta. cujus Clemens Alexandrinus meminit, et alii. Fortaſſe hujus fuerunt ex iis quarum titulos adſcripſimus, nonnullae. Sane ſcribunt alii non 130. ſed 123. ſolum tragoedias ſub nomine priſci Sophoclis jam olim in manibus eruditorum eſſe verſatas. Itaque ut dixi, e vere Sophocleis paucae omnino ſunt, quarum titulos deſideres. Verum de his aliquando fortaſſe curatius, et diligentius. Nunc ad opus inſtitutum revertamur. p. 497.

Caput Quintum.

Athenaei error ex depravata lectione librorum Ariſtotelis. παρα, ἦς. παρετυμολογία. *amiae piſcis*

etymum. Archeſtrateae Gaſtronomiae principium. οἱ περὶ μετεώρων φόβοι apud Epicurum. ἐπίκουρος. Vetus proverbium apud Ariſtotelem emendatum. ὁ φρόνιμος prudentia. De veterum eranis. multa obſervata et emendata.

Amiam piſcem verbis Ariſtotelis deſcribens Athenaeus, inter caetera haec ait, *χολήν τε ἔχειν ἰσομήκη τῷ ἐντέρῳ, καὶ σπλῆνα ὁμοίως. fellis veſicam habere inteſtino longitudine parem, et ſimiliter ſplenem.* Neque de felle quod dicitur ſatis explicate dicitur: et de ſplene quod ſcribit, falſum eſt. Fellis veſica in hoc piſce non ſolum parilis cum inteſtino eſt longitudinis: verum etiam illi adhaeret, atque ut loquitur philoſophus. *παρ' ὅλον τὸ ἔντερον ἐνυφασμένον ἐστίν.* Sed Athenaeus brevitatis ſtudio cum ſumma capita ex Ariſtotele excerperet, multa ſaepe etiam neceſſaria verba praetermiſit: ſaepe etiam male quaedam legit, et pro vera lectione falſam eſt amplexus. Factum eſt utrumque iſto loco. Nam de fellis veſica Ariſtotelis verba ſunt, Hiſtor. lib. 2. cap. 15. unde haec deſumpta eſſe conſtat: *ἡ μὲν οὖν ἀμία παρὰ τὸ ἔντερον παρατεταμένην, (τὴν χολὴν) ἰσομήκη ἔχει· πολλάκις δὲ καὶ ἐπαναδίπλωμα. Habet amia fellis veſicam ſecundum ipſum inteſtinum porrectam, longitudine illi parem: ſaepe etiam aliquid eſt ejus quod reduplicetur.* De ſplene vero amiae nihil philoſophus. Unde igitur illa noſter? nempe ex depravata ſui exemplaris lectione. Nam pro *καὶ ἐπαναδίπλωμα* legit *καὶ σπλῆνα ὁμοίως.* Atqui falſiſſimum eſt amiae ſplenem ejusdem eſſe cum fellis veſica et inteſtino longitudinis. En quid eveniat etiam doctiſſimis viris, cum de librariorum temeritate ac perfidia non cogitant. Nam Athenaeum aliter non ſcripſiſſe, perſuaſum mihi non ſolum, quia ita membranae omnes habent, et illa optima Hoeſchelii Epitoma: ſed etiam quia vetuſtiſſimus Etymologici magni auctor non aliter hunc locum deſcribit. quanquam ille Athenaeum ibi non nominat: ſed hoc ſaepius ab eo fieri obſervavimus, ut auctoris hujus verbis utatur pro ſuis tacito illius nomine. In verbis Epicharmi ſcribo, *πρωῒ μέν γ' ἀτενὲς ἀπ' ἀοῦς ἀφύας ἀποπυρίζομες στρογγύλας, καὶ δελφάκινά γ' ὠπτάομεν κρέα, καὶ πολύπους, καὶ γλυκύν γ' ἐπὶ τῶν ἐπίομες οἶνον.* Sequentia non poſſum aſſequi, *οἴμοι μοι τάλας*

περὶ σᾶμά με καλοῦσα. Videntur eſſe alicujus verba qui doleat ſe afuiſſe a memoratis epulis. Etiam ſequentia ſunt corruptiſſima, κατίσκα λέγει Φοῦ, τῶν κακῶν. Forte, καὶ τίς κ' ἀλέγοι, Φεῦ τῶν κακῶν! ecquis, *ait*, *opem ferat? o ſortem duram!* Poſtea ὃ καὶ παρὰ τρίγλας τε καὶ . . . . πάχηα κάμίαι. nec melius membranae. Poſſumus ſcribere, ὄκκα πάρα τρίγλαι p. 498. τε καὶ παχεῖαί γ' ἀμίαι δύο. nec multo aliter interpres. πάρα tam pro *adſunt* quam pro *adeſt* poſuerunt. Eupolis hoc libro, ἵνα πάρα μὲν κάραβοι. Sic παρῆν pro παρῆσαν. ut ſtatim Φάσσαι τε παρῆν. et ἦν pro ἦσαν. Idem poeta, ἦν δὲ νάρκαι, ἦν δὲ ζύγαιναι. niſi ſcribendum ἦς et παρῆς. ut infra ἐνῆς pro ἐνῆσαν. Non legitur hodie in iis quae habentur Ariſtotelis, quod ex eo refertur de etymo vocis ἀμία. Ἀριστοτέλης, ait, παρετυμολογῶν αὐτῆς τοὔνομα φησὶν ὠνομάσθαι παρὰ τὸ ἅμα ἰέναι ταῖς παραπλησίαις· ἔστι γὰρ συναγελαστική. Putavit Athenaeus non eſſe verum etymum hoc: ſed potius παρονομασίαν quandam: claudicat enim διὰ τὸ καινὸν τοῦ πνευματισμοῦ, ut loquitur Euſtathius. ideo ait παρετυμολογῶν. ſimiles paretymologiae apud philoſophos, et alios ſapientes. Euſtathius aliud veriloquium affert haud ſcio an ex Athenaeo, libris uſus integrioribus: a privativa particula α, et μία: nullae enim ſolae amiae conſpiciuntur. [Plutarchus ſic in libro, Utra prudentiora ſunt animalia terraene an maris. ἀμίαις δὲ καὶ τοὔνομα παρέσχηκεν ὁ συναγελασμός. οἶμαι δὲ καὶ ταῖς πηλαμύσι.] In verſu altero Archeſtrati ſcribe, τί σοι τάδε μυθολογεύω; *quid verbis opus?* Paulo poſt recte Dalec. καὶ ἐγγὺς ἁλός που. De principio operis Archeſtratei ſcribitur mox, μετ' ἀκριβείας ἐθέλει πάντα ἐκτίθεσθαι, ὅπου ἐστὶν ἕκαστον κάλλιστον βρωτόν τε. Lego adjecta voce quam deeſſe arguit vocula τε, hoc modo, βρωτόν τε ποτόν τε. ex Athenaeo ſatis conſtat non minus vivorum genera expoſuiſſe Archeſtratum, quam eduliorum. Sed videntur Archeſtratei operis duo primi verſus ita concinnandi ex hoc loco, et alio libri primi,

Ἱστορίης ἐπίδειγμα ποιεύμενος Ἑλλάδι πάσῃ,
λέξω ὅπου κάλλιστον ἅπαν βρωτόν τε ποτόν τε.

Sequitur de Epicuro, οἴεται γὰρ οὗτος ὁ σοφὸς, καὶ τὸν τῶν ἀσώτων βίον ἀνεπίληπτον εἶναι. εἴπερ αὐτῷ προσγένηται τὸ ἀδεὲς καὶ ἵλεων. Inter hujus ſophi κυρίας δόξας haec fuit, auctore et interprete Cicerone. *Si ea quae ſunt luxurioſis efficientia voluptatum, liberarent*

eos deorum et mortis et doloris metu, docerentque, qui eſſent fines cupiditatum, nihil haberem quod reprehenderem. Ipſa Epicuri verba ſunt, *εἰ τὰ ποιητικὰ τῶν περὶ τοὺς ἀσώτους ἡδονῶν ἔλυε τοὺς φόβους τῆς διανοίας, τούς τε περὶ μετεώρων καὶ θανάτου καὶ ἀλγηδόνων· ἔτι τε τὸ πέρας τῶν ἐπιθυμιῶν ἐδίδασκεν· οὐκ ἄν ποτε εἴχομεν, ὅ τι μεμψαίμεθα αὐτοῖς.* Vertit Cic. *τοὺς περὶ μετεώρων φόβους, deorum metus.* ita loquebatur Epicurus, ſic alibi, *τὰς ὑπὲρ τῶν μετεώρων ὑποψίας.* Mendoſum eſt quod ſtatim ſequitur, *διὸ καὶ οἱ τῆς κωμῳδίας ποιηταὶ κατατρέχοντές που τῆς ἡδονῆς καὶ τῆς ἀκρασίας, Ἐπικούρους καὶ βοηθοὺς βοῶσιν.* Interpretes ut aliquam ſententiam elicerent ſuſtulerunt illa *καὶ βοηθούς.* longe alia nobis ineunda videtur ratio loci emendandi. non enim *ἐξ ἀφαιρέσεως*, ſed *ἐκ προσθέσεως* ſanare eum debemus. Lego ſic, *διὸ καὶ οἱ τῆς κωμῳδίας ποιηταὶ πρὸς τοὺς κατατρέχοντάς που τῆς ἡδονῆς καὶ τῆς ἀκρασίας Ἐπίκουρον καὶ Ἐπικουρείους ἐπικούρους καὶ βοηθοὺς βοῶσιν.* id eſt, *Ideo comici poetae adverſus eos qui voluptatem et incontinentiam vitupe-*
p. 499. *rant, Epicurum et Epicureos advocant ἐπικούρους, et in auxilium ſibi.* In edita lectione praeter manifeſtum hiatum, hoc etiam eſt incommodum, quod facit ipſos qui voluptatem incuſarent, in ſubſidium ſuum appellare Epicurum et Epicureos: quod eſt abſurdum. Poetica vox eſt *ἐπίκουρος*, in qua ludit auctor venuſte. utuntur et hiſtorici, ut Thucydides ſaepe. Extat etiam ea vox in proverbiali verſu, cujus mihi commodum venit nunc in mentem, ut veram illius lectionem hoc loco indicem. In ſeptima Eudemiorum ubi agitur de amicitia quae ex utilitate conſtat, philoſophi ſunt verba plane aurea: *διὰ τὸ χρήσιμόν ἐστιν ἡ τῶν πλείστων φιλία. διὰ γὰρ τὸ χρήσιμοι εἶναι φιλοῦσιν ἀλλήλους, καὶ μέχρι τούτου, ὥσπερ ἡ παροιμία, Γλαῦκ᾽ ἐπίκουρος ἀνὴρ τὸν σὸν φίλον ἔσκε μάχηται.* nullum ex hac ſcriptura ſenſum elicias. Scribendum, *Γλαυκ᾽ ἐπίκουρος ἀνὴρ τόσσον φίλος ἔσκε μάχηται.* planiſſima et optima ſententia. [et ita poſtea edidit Joſepus Scaliger, in aureoli Sironiatei proverbialis noviſſima editione.] De Platonis ſubjecto loco quaedam notamus libro tertio. In primo verſu ex *Androphono* ejusdem comici, *Ἐξὸν γυναῖκ᾽ ἔχοντα κατακεῖσθαι καλὴν*, loquitur poeta de accubitu ad menſam: neque aliter verbum *κατακεῖσθαι* eſt exponendum. declarat proximus, *καὶ Λεσβίου χυτρῖδε λαμβάνειν δύο.*

Tertium ita ſcribe. Ὁ φρόνιμός ἐστι τοῦτο, τοῦτο τ᾽ ἀγαθόν. more Thucydidis eleganter poſitum ὁ φρόνιμος pro ἡ φρόνησις. alioquin poterat, τὸ φρόνιμον. In penultimo deeſt ſyllaba, Εἰ τοῦτον ἔζων πάντες ὃν ἐγὼ βίον. reſtitue, ὃν ἐγὼ ζῶ βίον. Eſt vero acute et invidioſe in Epicurum dictum: ſi omnes ejus legibus viverent et obtineret vulgo ejus doctrina, Οὔτ᾽ ἄτοπος ἦν ἂν, οὔτε μοιχὸς οὐδὲ εἷς: nemo reperiretur inhoneſtus, nemo adulter. Vult dicere fore omnia jura promiſcua, et diſcrimen recti atque honeſti ſublatum iri. Tolle enim honeſti atque inhoneſti fines: eâdem omnia peccata ſuſtuleris. Speuſippo philoſopho avaritiam objiciens Dionyſius tyrannus, ſcribit ad ipſum in haec verba, Σὺ τισὶν φιλαργυρίαν ὀνειδίζεις; αὐτὸς μηδὲν ἐκλελοιπὼς αἰσχροκερδείας. τί γὰρ οὐ πεποίηκας, οὐχ ὑπὲρ ὧν Ἑρμείας ὤφειλεν αὐτὸς ἐκτετικὼς, ἔρανον συνάγειν ἐπιχειρεῖς; e veterum Graecorum moribus pendet hujus loci interpretatio. Inſtitutum illorum fuit, ſicut ad Theophraſtum dicebamus, ut ſi quis in paupertatem delaberetur, ἔρανον ab amicis poſſet ſuo jure exigere, ſublevandae inopiae ſuae. Hoc more pulcherrimo abutebantur ſaepe homines μικρολόγοι et turpiculi lucelli avidi. Saepe enim cum damnum nullum accepiſſent, fingebant accepiſſe, ut diteſcendi ex alieno occaſionem nanciſcerentur. Similis fuit illius verſutia, quem ait Martialis ſaepius in anno naſci, ut natalitia dona ſaepius item exigeret. Non defuerunt qui jus exigendi erani ab afflicto redimerent ceu frumentariam aliquam teſſeram, et ſua pecunia creditoribus ſatisfacerent, ſpe colligendae mox ſummae majoris. In quo turpiſſimam fuiſſe nundinationem omnes fateantur. Utrumque genus ſordium in Speuſippo notat Dionyſius. ad prius ſpectant p. 500.
verba Athenaei ex ipſo Dionyſio: ἐρανίζεσθαι αὐτὸν παρὰ πολλῶν διελέγχων. poſterius illis indicatur quae ſupra adſcripſimus, ſi modo illa capimus recte. Ait, nullam infamis lucri anſam eum non captaſſe: qui cum pecunia ſua ſolviſſet quae debebantur ab Hermia, poſtea eranum eo nomine exigeret. niſi ita accipias ut ſumus interpretati, friget ſententia aut potius nulla eſt. Scripſimus aliquanto poſt, ἀφαιρῶν μὲν τὰς διὰ χυλῶν ἡδονὰς, ubi priores editiones, et cum iis interpretes, διὰ χειλῶν, inepte. Cicero, quem adverſus ſe laudat vir doctus, *voluptates quae ſapore percipiuntur.* Deinde ex melioribus membranis adjecimus iſta, ἀφαιρῶν δὲ τὰς δι᾽

ἀκροαμάτων. Tullius, *detrahens eas etiam quae auditu et cantibus percipiuntur*. Pro καὶ προελθὼν Φησὶ λέγειν. Scribendum λέγων: aut ſic, Φύσει λέγει τιμητέον τὸ καλόν. Vide librum 12. unde ſupplevimus quae hic deerant.

Caput Sextum.

Philetaeri drama Κυνηγίς· γαμήλιος. *Apollodori fabula* Γραμματιδιοποιός· γραμματίδιον· *Apollodorus Caryſtius, aut Athenienſis comicus. Apollodorus Gelous item comicus*· πίνειν ἐξιέναι. Ἀφάνης *ſcriptor*· ἀνθινά. *Apollodori Athenienſis libri* Περὶ Σώφρονος, *id eſt, commentariorum in Sophronem*· προθείς. κηροειδὴς *et* κιῤῥοειδής. alpheſticus *piſcis. item alia*.

Φιλέταιρος Κυναγίδι. auctore Suida inter Philetaeri fabulas fuit Κυνηγιάς. Subjecti verſus hanc continent ſententiam: optimum eſſe ſi quis in diem vivat, et fruatur bonis quae aderunt. nam cum adeo ſint caduca omnia mortalium, fruſtra aliquis ſe torqueat de craſtino ſemper ſollicitus, ut magnas opes congerat et in theſauros abdat ſibi inutiles. Interpretes contrarium ſenſum eliciunt: ſedulo providendum eſſe ne quid in craſtinum deſit: quod eſt plane contrarium ei quod dicitur primis verſibus, vivendum eſſe in diem. Quare integrum locum ita corrige:

Τί δεῖ γὰρ ὄντα θνητὸν, ἱκετεύω, ποιεῖν;
πλὴν ἡδέως ζῆν τὸν βίον καθ' ἡμέραν,
ἐάν γ' ἔχῃ τὶς ὁπόθεν. ἀλλὰ δεῖ σκοπεῖν
τοῦτ', αὐτὰ τ' ἀνθρώπει' ὁρῶντα πράγματα.
εἰς αὔριον δὲ οὐχὶ Φροντίζειν ὅ τι
ἔσται· περίεργόν ἐστιν ἀποκεῖσθαι πάνυ
ἕωλον ἔνδον ἀργύριον.

elegantiſſimi ſane verſiculi, et jam planiſſimi, abſterſis mendis, et punctis in ſuum locum reſtitutis. Verbum ἱκετεύω ita inſertum orationi elegantiae cauſſa, ut apud Latinos *quaeſo*. cujus loco legas apud B. Chryſoſtomum εἰπέ μοι ſingulis paginis ſaepiſſime.

Οὐδ' ἐν νεκροῖσι πέττεται γαμήλιος
in Orco non coquitur placenta *nuptialis.* deeſt enim ex uſu loquendi nomen *πλακοῦς.* Placentae et opera dulciaria, vel praecipua pars olim apud Athenienſes apparatus nuptialis: ideo mulieres *δημιουργοὶ* in eam rem adhibitae: de quibus ſatis ante dictum eſt. Heſychius *γαμήλιος ὁ εἰς τοὺς γάμους πεσσόμενος πλακοῦς.* p. 501.

Ἀπολλόδωρος ὁ Καρύστιος ἐν Γραμματιδοποιῷ. melius Γραμματιδιοποιῷ. neque aliter vetus Meſſaei liber. recoctum aliquem formularium aut litium procuratorem traduxiſſe eâ fabulâ videtur poeta. *γραμματίδια* vocabant litium inſtrumenta. ut in deſcriptione *ἀπονοίας* Theophraſtus, *ἔχων ἐχῖνον ἐν τῷ προκολπίῳ, καὶ ὁρμαθοὺς γραμματιδίων ἐν ταῖς χερσί.* vulgata lectio apud Pollucem, libro 7. cap. ult. *ἐκπωματοποιὸς,* inquit, *δρᾶμα Ἀλέξιδος, καὶ γραμματιδοποιὸς Ἀπολλοδώρου.* Sed notanda ejusdem Pollucis verba lib. 10. cap. 23. *ἐν δὲ τῷ τοῦ Γελώου Ἀπολλοδώρου Γραμματοποιῷ. κυμινοθήκη μεταξὺ τῶν λόγων τούτων εἶναί μοι δοκεῖ.* non puto aliam fabulam intelligi. quanquam hujus auctorem Apollodorum Athenaeus Caryſtium nominat, Pollux Geloum. Erravit fortaſſe hujus aut illius mens alibi occupata. niſi hoc verius: variaſſe jam olim ſuper auctore ejus fabulae criticorum ſententias: nam et Apollodorus quidam fuit Gelous comoediarum factor. Meminit Pollux conjunctim utriusque, Geloi inquam et Caryſtii lib. 10. cap. 31. et Caryſtii ſeparatim cap. 32. et 33. Suidas comicos duos prodit nobis ejusdem nominis, neutrum Caryſtium: ſed Geloum alterum, alterum Athenienſem. idem fabulam unam Geloi Apollodori inſcribit *Ἀριστόδειπνον* hanc ipſam de qua agimus intelligens, niſi fallimur. Itaque locus corrigendus. *Οὐ τοῦτο τὸ ζῆν ἐστι τὸ καλούμενον Θεῶν ἀληθῶς βίον.* Malim *βίος,* hoc ſenſu. iſtud quod vivere nunc vocant: ſive haec communis hominum vita, non eſt illa vera vita, quae dicitur vita Deum. Sic in ultimis verſibus, *τοῦτ' ἦν τρυφὴ Καὶ βίος ἀληθῶς.* Cum ait poeta, *Πίνειν Ἀθηναίους ἅπαντας τοὺς μέχρι Ἐτῶν τριάκοντ' ἐξιέναι.* cave ſequaris interpretes: ſed primum atque ultimum verbum conjunge. *πίνειν ἐξιέναι* eſt *ire comeſſatum.* Comesſatio tam bibendi quam amoris cauſſa ſuſcipiebatur, atque ea petulantia utebantur adoleſcentes donec alia aetas alios mores poſtularet. Poeta jus hoc adoleſcentiae producens ait, beatam fore hominum vitam, ſi

comeſſari ad triceſimum usque annum liceret. Pone deinde τελείαν στιγμὴν poſt ἔχοντας, et ſequentia verba ſic accipe quaſi eſſet ſcriptum, καὶ μύρον ἕψειν πρὸ ἡμέρας τοὺς τὴν Μεγαρέων ῥάφανον πωλοῦντας. Vitae beatae hanc tertiam conditionem ſtatuit: ut omnes ii qui Athenis vendebant ῥαφάνους Megaricas fierent μυρεψοὶ hoc eſt unguentarii. Quis eſt autem ſcriptor ille obſcurus et vere ἀφανής, de quo mox ſequitur, Ἀφάνης δὲ, γνώριμος δὲ ἦν καὶ οὗτος τοῦ Ἀρίστωνος, ἐν τῷ Ἀρίστωνι, καὶ αὐτὸς οὕτως ἐπιγράψας τὸ σύγγραμμα. Aphanem ex omnibus antiquis nullum ego novi. Aphareum ſcio fuiſſe nomen olim uſitatum. ſed videtur Ἀφάνης per compendium ſcriptum pro Ἀπολλοφάνης, aut p. 502. Ἀριστοφάνης, aut Ἀντιφάνης. De Dionyſio Metathemeno Diogenes Laërtius lib. 7. ἀνθινὰ μετημφιάσατο probe et vere ſcriptum, neque audiendi qui cenſent mutandum. ἀνθινὰ ſunt veſtes verſicolores, luxurioſis olim propriae et parum pudicis. Ideo cautum Romae veteri lege Oppia, *ne qua mulier veſtimento verſicolori uteretur.* auctore Livio, lib. 39. et apud Athenienſes ἀνθινὰ geſtare meretricum fuit. Suidas, Νόμος Ἀθήνησι τὰς ἑταίρας ἀνθινὰ φορεῖν. Similis lex etiam apud Locros, cujus auctor Zaleucus, teſte Suida eodem.

Ἀπολλόδωρος δ' ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ τρίτῳ περὶ Σώφρονος τῶν εἰς τοὺς ἀνδρείους μίμους. Hic eſt Apollodorus antiquus grammaticus, qui et Sophronem et Epicharmum, ut auctor eſt Porphyrius in vita Plotini, poetas obſcuros radiis ingenii ſui illuſtraverat. Commentariorum illius in Sophronem ſaepe Athenaeus meminit, et in univerſum eos appellat τὰ περὶ Σώφρονος, ut hic, et iterum paulo poſt, atque in ſimillimo libri tertii loco. Et tamen viro docto fraudi fuit hoc loquendi genus: qui vertit hic, *Apollodorus libro De temperante.* errore vaegrandi. Sic autem ſoliti poetarum antiqui interpretes ſuos commentarios inſcribere. lib. 12. Χαμαιλέων ἐν τῷ περὶ Ἀνακρέοντος. id eſt, *Chamaeleon libro Commentario in Anacreontem.* alibi, Δίφιλος περὶ τῶν Νικάνδρου Θηριακῶν. pro, in Nicandri Theriacorum enarratione. Ariſtophanis ſcholiaſtes ad Veſpas quartum librum Commentariorum Apollodori in Sophronem laudat, neque aliter inſcribit. ὁ δὲ Ἀπολλόδωρος καὶ ὅτι τὸ ποτήριον τοῦ ἀγαθοῦ δαίμονος μεστὸν πάλιν ἀπεπλήρουν δεδήλωκεν ἐν τῇ δ' περὶ Σώφρονος. Notum autem eſt Sophronem et *Muliebres* et *Viriles mimos* ſeparatim

edidiſſe: quorum et in Athenaeo, et apud alios paſſim mentio. Ita igitur verte, *Apollodorus Athenienſis lib. tertio Commentariorum in Viriles mimos Sophronis.* deinde quae ſequuntur verba, προθεὶς τὸ καταπυγοτέραν τ' ἀλφηστᾶν, φησὶν, ita accipe: *cum praepoſuiſſet iſta Sophronis*, καταπυγοτέραν δ' ἀλφηστᾶν, *impudiciorem alpheſtis, haec dicit.* videlicet, quae addit Athenaeus. προθεὶς familiare huic ſcriptori verbum hoc ſenſu. Qui ſcribunt commentarios praeponunt quod explicandum eſt ſuae interpretationi. Sic libro 12. Χαμαιλέων ὁ Ποντικὸς ἐν τῷ περὶ Ἀνακρέοντος, προθεὶς τὸ ξ. Libro 11. Φιλήμων δ' ἐν τοῖς Ἀττικοῖς ὀνόμασιν ἢ Γλώσσαις προθεὶς Κάλπις. In eodem, Σωσίβιος ὁ λυτικὸς προθεὶς τὰ ἔπη. libro tertio, Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ Σώφρονος. προθεὶς τὸ λιχνότερα τᾶν πορφυρᾶν. In omnibus his locis caecutiunt docti interpretes: in quibusdam vacillat librorum fides. De errore Breviatoris quem hic admiſit, et poſt illum Euſtathius, initio operis diximus. ΑΛΦΗΣΤΑΙ τὸ μὲν ὅλον κηροειδεῖς, πορφυρίζοντες δὲ κατά τινα μέρη. Poteſt legi κιῤῥοειδεῖς, qua voce Dioſcorides utitur. Ita fere ſcriptum in Excerptis: neque aliter Euſtathius. et ſequitur ex Ariſtotele, μονάκανθον εἶναι καὶ κιῤῥὸν τὸν ἀλφηστικόν. lectionem tamen editam antepono. ea mox Epicharmus utitur. Plinius vertit, *lutei coloris.* In verbis Ariſto- p. 503.
telis ſuſpecta vitii erat vox ἀλφηστικόν. donec comperi non ſolum *alpheſtam*, ſed et *alpheſticum* piſcem hunc fuiſſe nominatum. Sic autem appellat etiam Diocles in primo Ὑγιεινῶν.

Caput Septimum.

Ananias *poëta.* φθινοπωρισμός. τραπεῖν, trapetes. *Eſus catulinae et caninae.* βαβράζειν. ἐμπρέπειν τισί. *liber Ariſtotelis* περὶ ζώων ἠθῶν. *callionymi varia nomina.* λύκος *piſcis. Aeliani locus emendatus. Alexandri Aetoli* Ἁλιεῖς. *Veteres abſtinuiſſe ab eſu delphinorum. Timachidas grammaticus.* Cheſias *virgo.* πατρὸς συμφράδμονα θυμὸν ἀέξων. *leucus piſcis.*

ΚΑΙ σκιφίας χρόμιός τ' ἐν τῷ ἦρι καπτὸν ἄνεμον ἰχθύων πάντων ἄριστος, ἀνθίας δὲ χείματι. Corruptiſſima haec

ſunt, ut fere omnia. Dalecampius *κάπτων* ſcribit, e horum piſcium ventoſam quandam conceptionem prodi cui *τερατολογία* non eſt quod vereamur anteponer veritatem. Membranae ſic praeferunt *κατ . . . τὸν ἀνα μιον.* Spondeo legendum, *καττὸν Ἀνάνιον.* Doricum eſt, *καττὸν* pro *κατὰ τὸν*, ut *ποττὸν* apud Theocritum et infra ex eodem Epicharmo, *ποττούτοισι* nec mult ſecus ſcribuntur haec Epicharmi ſub libri hujus finem quamquam male etiam ibi ab interpretibus accipiuntur ſane quidem in ampliſſimi Meſſaei codice *καττὸν* liquid praeſcriptum eſt. Ananius poeta ſive Ananias, ut eum vocat Ariſtophanis enarrator, Epicharmum aetate prae ceſſit. Ait igitur Epicharmus, *Chromius veris tempor auctore Ananio, piſcium omnium eſt optimus.* ipſ deinde Ananii verba ſubjicit Athenaeus, ceu Epicharm agens interpretem. *ὄψων ἄριστον καρὶς ἐκ συκέα Φύλλον.* Scribe, *ἐν συκέας Φύλλων.* vel, *ἐν συκέα Φύλλοις.* Sic paulo ante praecipiebat helluonum magi ſter amiam parare. *Ἐν συκέας Φύλλοις, καὶ ὀριγάνι οὐ μάλα πολλῇ.* Proxima verba, *ἡδύ γ' ἐσθίειν χειμε ρὶς Φθινοπωρισμῷ χρέας*, corrigo in hunc modum, *ἡδ γ' ἐσθίεν χιμάρω Φθινοπωρισμῷ κρέας.* Theocritu *χιμάρω δὲ καλὸν κρῆς ἔστε κ' ἀμέλξῃς.* Sicula vox e *Φθινοπωρισμὸς* pro *Φθινόπωρον. ὀπωρίζειν*, *fructus au tumnales colligere.* vel ſcribendum, *Φθινοπωρινῷ.* vi delicet *καιρῷ.* [Scaliger *ὁ μακαρίτης* ita concipieba *ἡδύγε ἐσθίεν χιμαίρην Φθινοπωρινῷ κρέας.*] *δέλΦακος δ ὅταν τραπῶσι καὶ πατέωσιν ἐσθίειν.* Docti corrigun *ὅταν τρυγῶσι.* editam ſcripturam tuentur omnes mem branae. *ἐκ παραλλήλου* igitur dixerit poeta *τραπῶσι κα πατῶσι.* idem namque ſignificant. Ac fortaſſe poſteriu interpretamentum eſt prioris, quod poeticum vocabulum eſſe obſervat Euſtathius. Homerus, *Ἄλλας δὲ τραπέουσ* hinc dicti *trapetes* qui apud Catonem inter vaſa torcu laria, capite decimo octavo, et alibi inter olearia.

καὶ κυνῶν αὔτη τόθ' ὥρη καὶ λαγῶν. Eſitaviſſe vetere Romanos catulinam carnem ex Feſto ſcimus et Plinio p.504. Graeci et catulinam edebant hoc eſt, *τὴν τῶν σκυλάκων* nam in Hippocratis *Περὶ παθῶν* libro, *κρέα σκύλακο ἑΦθὰ* legas: et canum etiam grandioris aetatis. Ai enim Hippocrates eodem libro, *ὄψον δὲ λαγωοῦ κρέα καὶ κυνὸς τελείου.* *οἷος αὐτὸ ἔθ' ὅταν θέρος τ ῇ, καὶ ἠχέται βαβράζωσι.* prima verba quae deprava tiſſima ſunt, ſic recte emendamus dubio proculi Οἷο

αὖ τόϑ' ὅταν ϑέρος τε ᾖ. dixit de carnibus hoedorum, porcorum, canum, leporum et vulpium: nunc loquitur de ovium. *βαβράζειν* eſt *συντόνως κράζειν*, *contente clamare*, quod valde convenit ſtridentibus per Solis aeſtum menſibus Junio et Julio cicadis. vulgo *ᾄδειν* eas dicebant, ut ait Philoſophus. *ἀλλὰ πᾶσιν ἰχϑύεσσιν ἐμπρεπὴς ἐν μυττωτῷ.* Dalecampius emendavit, *ἐμπρεπὴς ὁ μυττωτός.* non dicam ſi ita ſit, potius fore ſcribendum *ἐμπρεπὲς τὸ μυττωτόν.* at in univerſum ſententia eſt falſa. nihil enim eſt mutandum. Sic *κατακνησϑῆναι ἐν μυττωτῷ* apud Ariſtophanem in Equitibus. Sed non obſervaverat vir eruditus, *ἐμπρέπειν τισὶν* eleganter dici Graecis pro *excellere inter aliquos.* Verte, *thynnus maris piſcis, cibus eſt non malus: ſed contra piſces excellit cum alliato*, vel moreto.

Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῷ περὶ τῶν ζώων ἠϑῶν. hoc eſt, *Ariſtoteles in eo loco ubi animalium mores explicat.* Falluntur qui colligunt ex iſtis, peculiari opere quod hodie non extet, de moribus animalium tractaſſe Ariſtotelem. Nonus Hiſtoriarum in ea re totus fere occupatur. ac ſunt libri prima verba, *Τὰ δ' ἤϑη τῶν ζώων ἐστὶν*, etc. Sic accipe in ſermone de mugilibus, ubi laudatur philoſophus *ἐν τῷ περὶ ζώων ἠϑῶν καὶ βίων.* nam is locus deſumitur ex capite ſecundo libri noni Hiſtoriarum. Variis nominibus callionymi piſcis quae ſubjiciuntur, unum adde auctore praetermiſſum. *ἡμεροκοίτης* enim ex quibusdam eſt dictus. Heſychius: *ἁμεροκοίτης ὁ καλλιώνυμος ἰχϑύς.* extat apud Oppianum. Quod autem ex Iceſio ſcribitur, eundem piſcem. *ὑπὸ μέν τινων λύκον, ὑπὸ δ' ἄλλων καλλιώνυμον* appellari, mendae ſuſpicione apud me quidem caret. *καλλιώνυμος* nomen eſt *εὐφημίας*, ut *Euxinus pontus.* *λύκος* a violentia dictus qua utitur adverſus alios piſces. eſt enim *σαρκοφάγος* ut ex Ariſtotele refertur. Scio doctiſſimum virum et naturae piſcium callentiſſimum Rondeletium emendaſſe olim hunc locum, et ſcripſiſſe *λευκόν.* de quo ſtatuat quisque ut erit libitum. mihi quidem aliter videtur. nam quod ille affirmat, piſcem nullum *lupi* nomine fuiſſe Graecis notum, perſpicue falſum eſt, cum diſerte ſcribat Heſychius, *ἰχϑῦν ποιὸν* dici *λύκον.* Tueamur igitur lectionem omnium codicum: quemadmodum etiam in eo quod ſequitur, *εἶναι δὲ χονδρώδη καὶ εὔχυλον.* nam vocem *χονδρώδη* quae in omnibus membranis habent praeſtat cum Geſnero interpretari, quam mutare

cum Rondeletio. Obſervat mox Athenaeus Epicharmum
in Muſis cum pleroſque omnes piſces recenſeret, cal-
p. 505. lichthyn tamen ſive callionymum ſilentio praeteriiſſe.
hujus ſilentii cauſſam ille putat eſſe, quod ellopem, et
callichthyn ſive callionymum non diverſos, ſed unum
atque eundem piſcem crediderit Epicharmus: itaque
facta ellopis mentione, reliquas appellationes ſiluiſſe.
Aelianus aliter longe ſentit. ideo enim et Epicharmo et
aliis poëtis in deſcriptione epularum ex piſcibus omne
genus, praetermiſſum callionymum, quia inter edules
vulgo non haberetur. Sed juvat ipſa diſertiſſimi ſcrip-
toris verba recitare: ſunt enim valde corrupta. Sic ille
lib. 13. cap. 4. *Εἰσὶ μὲν οὖν οἱ καὶ φασιν αὐτὸν ἐδώδι-
μον· οἱ δὲ πλείους ἀντιλέγουσιν αὐτοῖς. οὐ ῥαδίως δὲ αὐ-
τοῦ μνημονεύουσιν ἐν ταῖς ὑπὲρ τῶν ἰχθύων πανθοινίαις
ὧν τι καὶ ὄφελός ἐστι ποιητῶν θεμένων σπουδὴν εἰς
μνήμην † ἔνθεσμον. Ἐπίχαρμος ἐν Ἥρας γάμῳ· καὶ γὰρ
καὶ θάλασσαι καὶ προσέτι Μούσαις. Μνησίμαχος δ' ἐν
τῇ Ἰσθμιονίκῃ.* Et deſunt manifeſto quaedam verba,
et ſcripta multa perperam. Priorem periodum ita con-
cinno ut ſit aliquis ſenſus. *οὐ ῥαδίως δὲ αὐτοῦ μνημο-
νεύουσι ἐν ταῖς ἀπὸ τῶν ἰχθύων πανθοινίαις, πάντας
ὧν τι καὶ ὄφελός ἐστι, ποιητῶν θεμένων σπουδὴν εἰς
μηνήμην ἀγαγεῖν. callionymi non ſit mentio in ulla*
deſcriptione *epularum ex omnibus piſcium generibus:
cum ſtuduerint poëtae, omnes piſces qui in aliquo
pretio ſunt, memoriae prodere.* Sententia quidem Ae-
liani haec, ſed verba fortaſſe non iſta. At ſequentia
ita ſine dubio ſcripſerat Aelianus. *εἰσὶ δὲ οἵδε. Ἐπίχαρ-
μος μὲν ἐν Ἥβας γάμῳ, καὶ Γᾷ καὶ θαλάσσᾳ, καὶ προσέτι
Μούσαις. Μνησίμαχος δ' ἐν τῷ Ἰσθμιονίκῃ. Poëtae* qui
epulas e piſcibus deſcripſere, *ſunt iſti Epicharmus
quidem in Hebes nuptiis, et in Terra ac mari, nec-
non in Muſis. Mneſimachus vero in Iſthmionica.*
Notae ſunt nobis ex Athenaeo tres Epicharmi fabulae,
quarum titulos ponit Aelianus. at Mneſimachi *Iſthmio-
nica,* ea fabula eſt quam Athenaeus in eam rem ſaepius
laudat, et *Hippotrophum* appellat. ex quo diſcimus,
poetam ei dramati nomen indidiſſe *Ἱπποτρόφος ἢ Ἰσθμιο-
νίκης.* Comoediam Epicharmi cujus hic et ſaepe alibi
ſit mentio, inſcribunt antiquae ſidei libri ubique *Ἥβας
γάμος.* alii tamen ſcribunt *Ἥρας,* ut in ſuperiore Ae-
liani loco legitur. et firmat non nihil eam *γραφὴν,*
locus hic deſcriptus. quem quidem in omnibus exem-

plaribus qua ſcriptis qua editis peſſime acceptum, ita concinnamus, ut ſaltem obligetur vulnus. *τόν τε πολυτίματον ἔλλοπα (ὁ δὲ αὐτὸς χαλκοῦ ὤνιος) ἕνα μόνον. καὶ τῆνον ὁ Ζεὺς ἔλαβεν, καὶ κελεύσατο κατθέμεν αὐτῷ τέ οἱ καὶ τᾷ δάμαρτι τᾷ γ' Ἥρᾳ.* aliter emendare non poſſumus vulgatam ſcripturam, *τόν τε πολυτίματον ἔλλοπα. ὁ δὲ αὐτὸς, χαλκὸς ὤνιος ἕνα μόνον † καίκηνον ὁ Ζεὺς ἔλαβεν † κηκελήσατο κατθέμεν.* initio deeſt aliquid, ex praecedentibus apud poetam verbis repetendum.

Ἀλέξανδρος δ' ὁ Αἰτωλὸς ἐν Κρικαιεῖ.

Suſpicor corruptam eſſe poſtremam vocem: fortaſſe pro *Τριταιεῖ*. Urbs in Achaia fuit nomine Tritaea. Sed non dubito ſcripſiſſe Athenaeum, *ἐν τῷ Ἁλιεῖ.* ut alibi in hoc libro ſaepius. Delphinus, inquit auctor, ſi pompilum deguſtaverit, non fert impune, ſed *ἀχρεῖος γίνεται*, id eſt, *inutilis ſibi ipſi:* ita ut defendere ſe non queat: ſed mergis et laris expoſitus in littore jaceat. Graecis *ἀχρεῖοι* vel *ἀδύνατοι* appellantur, qui in idiotismo noſtro *impotentes.* Addit, *ἐνίοτε δὲ καὶ ὑπὸ τῶν ταῖς κητείαις παρεδρευόντων ἀνδρῶν παρανομεῖται*, hoc eſt, *interdum etiam ab hominibus iis qui in cetariis degunt violatur.* Dalecampius poſtremum verbum emendabat ſcribens *κρεανομεῖται.* non facturus profecto, ſi animadvertiſſet, auctorem conſulto conſilio uſum verbo *παρανομεῖσθαι*, tanquam abominans eorum audaciam qui delphinos capere atque iis veſci ſuſtinerent. Veteres non multo religioſius ab humana carne abſtinebant, quam ab eſu delphinorum: propterea Oppianus veteres Byzantii incolas qui diverſa hac in re conſuetudine a caeteris Graecis utebantur, graviſſimis verſibus deteſtatur: quos non gravabor aſcribere, interpretationi huic firmandae: p. 506.

Ἀλλ' ἔμπης καὶ τόσσον ἐνηείῃ προφέροντας
Θρήϊκες ὑβρισταὶ, καὶ ὅσοι Βύζαντος ἔχουσιν
ἄστυ, σιδηρείοισι νοήμασιν ἀγρώσσουσιν.
ἦ μέγ' ἀταρτηροὶ καὶ ἀτάσθαλοι! οὐδέ κε παίδων
οὐ πατέρων φείσαιντο, κασιγνήτους δ' ὀλέκοιεν
ῥηϊδίως.

Vides in eadem poni lance eſum delphinorum et parricidium. quoniam, ut dixi, inter ea quibus veſci fas non cenſebatur fuit delphinus. Hieronymus, Adverſus Jovinianum libro ſecundo, *Si enim omne quod movetur et vivit ad veſcendum factum eſt, et praeparatum*

gulae, reſpondeant mihi, cur elephanti, leones, urſi, leopardi, lupi: cur viperae, ſcorpii, cimices, culices, pulicesque: cur vultur, aquila, corvus, accipiter: cur ceti, delphines, phocae, minutaeque cochleae conditae ſint. Libro 13. narratur Coeranum quendam Mileſium, cum forte in piſcatores publici ritus degeneres incidisſet, qui captum delphinem erant in fruſta diſſecturi, pecunia ſua vitam illius et libertatem redemiſſe. Sciendum tamen mutatis moribus paulatim hanc ſuperſtitionem mutaſſe. Quare jam inde a Galeni temporibus repertos eſſe qui delphini carnibus veſcerentur nullum dubium eſt: non enim cauſſam aliam invenias, cur de qualitate ejus cibi princeps ille medicus diſſerat lib. 3. De facultat. alim. non uno loco. *καὶ Τιμαχίδας ὁ Ῥόδιος ἐν τετάρτῳ τοῦ Δείπνου.* Timachidam grammaticum laudant aliquoties Harpocration, comici ſcholiaſtes, Heſychius, et ipſe Athenaeus libro ultimo. at hic poeta fuit. eſt enim verſus heroïcus qui ex illo affertur. Sed videtur Euſtathius longe aliam lectionem inveniſſe. Scribit enim ex hoc loco: quidam *τὸν ἱερὸν ἰχθὺν* eſſe volunt *τὸν πομπίλον· ὡς Τιμαχίδας φάμενος, πομπίλιοι ἰχθῦς ἱεροὶ ὡς οἷα σωτῆρες τῶν ναυτιλλομένων.* In Corinnae verſu, *Πομπεύσας πρύμναθεν ἐμὰν ἀδεῖαν ἑταῖραν*: ſcribe, *πομπεύσαις*: eſt enim precantis oratio.

Χησιὰς εὐπατέρεια τέκεν φιλότητι μιγεῖσα. Haec eſt Cheſias nympha, unde aliquot loca in inſula Samo ſunt denominata, quorum mentio apud geographos. quin ipſos p. 507. Sami incolas Cheſienſes aliquando fuiſſe dictos memoriae proditum eſt ab interprete veteri Nicandri. *Χησιεῖς*, inquit, *πρῶτον ᾤκησαν ἐν Σάμῳ· εἶτα Ἀστυπαλαιεῖς.* Mox ſcribe, *λέγουσαν τάδε*, ſublata diſtinctione majore. et, *Πατρὸς ἐμοῖο φίλου συμφράδμονα θυμὸν ἀέξων Πομπίλε.* ſic melius quam *φίλον.* perpetuum eſt, ut loquuntur, patris epithetum *φίλος.* elegans periphraſis eſt amici, in illis *συμφράδμονα θυμὸν ἀέξων.* Porro Athenaeus occaſione anthiae ſive callichthyos, quem nonnulli piscem ſacrum vocabant, etiam alios recenſet, qui ſimiliter a poetis *ἱεροὶ ἰχθῦς* ſunt appellati. In his *leucum* ponit ex Theocrito. Naturae interpretes hunc *leucum* non agnoſcunt: nam eruditiſſimum Rondeletium, qui *λεῦκος* ſuperiore quodam loco pro *λύκος* ſcribebat, errare oſtendimus. Cum igitur leucus hic nusquam inveniatur, ſuſpicati ſunt veteres critici *γλαῦκος* ſcribendum eſſe in iſtis Theocriti verſibus, quos aſcribit auctor. Colligo

ex iſtis Euſtathii verbis: *Θεόκριτος δ' ἐν Βερονίκῃ ἄλλο τι βούλεται, εἰπὼν, ἱερὸν ἰχθὺν, ὃν λεῦκον, (ἢ γλαῦκον) καλέουσιν· ὁ γάρ θ' ἱερώτατος ἄλλων.* Multum autem lucis Theocriti verſibus attuleris, ſi eos cum Joſepho Scaligero ſcripſeris et diſtinxeris hoc modo,

Αἴ τις ἀνὴρ αἰτεῖται ἐπαγροσύνην τε καὶ ὄλβον
ἐξ ἁλὸς ᾧ ζώει· (τὰ δὲ δίκτυα κείνῳ ἄροτρα·)
σφάζων ἀκρόνυχος ταύτῃ θεῷ ἱερὸν ἰχθὺν
ὃν λεῦκον καλέουσιν· ὁ γάρ θ' ἱερώτατος ἄλλων.
καί κε λίνα στήσαιτο, καὶ ἐξερύσαιτο θαλάττης
ἔμπλεα.

Mirabar cum haec legerem, *Διονύσιος δ' ὁ καλούμενος Ἴαμβος*: et ſuſpicabar ſcribendum *Ἰαμβοποιὸς*, ut alibi ſcriptum in his libris. ſed alterum tuetur, ſupra membranarum auctoritatem, Clemens Alexandrinus libro quinto. Lego deinde, *Ἀκηκόαμεν γοῦν ἁλιέως Ἐρετρίου καὶ ἄλλων πολλῶν ἁλιέων καλούντων τὸν πομπίλον ἱερὸν ἰχθύν.* hanc ſententia lectionem poſtulat. Fuere qui dicerent, piſcem *ἱερὸν* non quaſi ſacrum dici, ſed quaſi *ἱέμενον πρὸς τὸν ῥοῦν*, ſive *κατὰ ῥοῦν*, ut apud Euſtathium: quorum neutrum eſt Graecum, ſi ut interpretes *ἱέμενον* aſpirans, vertas *avidum*. *ἵεσθαι* eſt *ὁρμᾷν*, *ferri.* et ſenſus eſt, ita dictum piſcem hunc quod aquae fluxum ſequatur. Notum *ῥοῦς* quid ſit in aquis: unde Graecorum proverbia duo *κατὰ ῥοῦν φέρεσθαι*, de eo cui fortuna aſpirat: *ἀνὰ ῥοῦν χωρεῖν*, de eo cui adverſatur. Poſt longum ſermonem de ſacro piſce, prius quam ad Apuas transeat dipnoſophiſta, Ulpiano quaeſtionem unam proponit ex Archeſtrati Opſologia. Facit enim ille poeta mentionem cujusdam piſcis qui in Ponto et Maeotide reperitur: quem tamen non nominat, quia illum *ἐν μέτρῳ οὐ θέμις εἰπεῖν.* repugnante modulo ſyllabarum ejus nominis legi heroïci carminis. Non ſolvitur propoſita quaeſtio ab Ulpiano: niſi deſunt hodie illius verba, quod non puto. Doctiſſimo autem Gesnero asſentior exiſtimanti antacaeum piſcem intelligi. Ea vox non magis epicum verſum poteſt ingredi, quam elegiacum nomen *Tuticanus*, de quo Ovidius conqueritur. p. 508.
ſecunda utrobique eſt brevis. Unum video poſſe objici huic ſententiae. nam antacaeum deſcribunt veteres ſine oſſibus, ſpinis, ſquamis. quare illum non videtur habuiſſe notum Archeſtratus, qui ſolam ex omnibus piſcibus talem faciat anguillam. *ἢ φύσει ἐστὶν ἀπύρηνος μόνος ἰχθύς.* ſed de his verbis plura cap. 13. Pro *ζητείτω*,

quaerat, male quidam, *ἐζήτησε quaeſivit.* Adverte autem loquendi genus *κατά τι εἰπὼν Ἀρχέστρατος* pro *εἰπόντος Ἀρχεστράτου.*

Caput Octavum.

Ἀφύη *et ἀφύαι. nota veterum criticorum τὸ χ. apua ῥυπαρωτέρα. μινθοῦν. ἀφροὶ apuae. Clearchus* Περὶ *παροιμιῶν. Hermippi Δημόται. Calliae* Cyclopes. *Lyncei Samii locus. apuae* Aeneatides *Rhodiorum.*

ΑΦΥΑΙ. *καὶ ἑνικῶς δὲ ἀφύην λέγουσι.* Graeci fere *ἀφύας* dicunt numero multitudinis. Attici quidem *ἀφύην* nunquam, ſi credimus antiquis grammaticis. Heſychius, *λέγουσι δὲ Ἀττικοὶ ἀφύας πληθυντικῶς· ἑνικῶς δὲ οὐδέποτε.* Sed hujus contrarium probat comici interpres prolatis verbis ex ejusdem Tageniſtis, *ἅλις ἀφύης μοι.* qua de re plura mox noſter. Judicium Ariſtarchi ſubit mirari, qui *πληθυντικῶς* uſurpari hoc verbum noluerit: auſusque ſit culpae notam affigere locis illis comicorum quos recenſuit, ubi vox *ἀφύαι* habebatur. Scholiaſtes Ariſtophanis ad illa, *Φαληρικὰς ἀφύας* ex Avibus, *Ἀρίσταρχος δὲ οὐκ ἀποδέχεται πληθυντικῶς. διὸ τὸ χ.* Olim eruditiſſimum Gesnerum torſerunt poſtrema verba. Nos ad libros Diogenis pridem docuimus *τὸ χ.* eſſe culpae notam: quare in antiquorum poetarum ſcholiis ſaepe legas *διὸ τὸ χ.* hoc eſt, propterea critici huic verſui praefixerunt *τὸ χ.* ut vocis *κατάχρησιν*, aut inſolentiam indicarent. Ariſtonymi locus paulo poſt ſic ſcribit melius, *ὡς τοῦτ', ἀφύη μέν ἐσθ' ἁπλῶς.* De apua cobitide narrat auctor, *γίνεται δ' αὕτη ἐκ τῶν μικρῶν καὶ φαύλων τῶν ἐν τῇ ἄμμῳ διαγενομένων κωβιδίων.* Interpretatur Athenaeus iſta Ariſtotelis, *γόνος ἐστὶν ὁ κωβίτης κωβιῶν τινῶν μικρῶν καὶ φαύλων οἳ καταδύνουσιν εἰς τὴν γῆν.* propius ad philoſophi verbum *καταδύνουσιν*, accedit lectio librorum Suidae, *τῶν ἐν τῇ ἄμμῳ φερομένων.* Ait auctor Epicharmum in Hebae nuptiis, *ἐν μεμβράσι καὶ καμμάροις τὰς ἀφύας καταριθμεῖσθαι: inter membradas et cammaros recenſere apuas.* poetae verba habes inferius in ſermone de bocibus: ſed ibi

ſcribitur *σμαρίδες, ἀφύαι, κάμμαροι.* non ut hic *μεμβράδες.* Apuarum genera duo facit Hiceſius antiquus medicus: *τῆς ἀφύης,* ait, *ἡ μὲν λευκὴ, ἡ δὲ ῥυπαρωτέρα ταύτης.* emendant docti *ἡ δὲ λιπαρωτέρα*, non animadvertentes opponi ratione coloris *τὴν ῥυπαρὰν τῇ λευκῇ.* Alibi docemus, voces *ῥυπαρὸς* et *πιναρὸς*, non ſordes ſignificare interdum, ſed colorem, qualis eſt veſtis albae, quae habendo facta eſt ſordida. Nihil igitur mutemus: ſed libros ſequamur: cum praeſertim ſequatur, *διαφέρει* p. 509. *δὲ ἡ καθαρά.* quod plane eſt contrarium vocis *ῥυπαρά.* Scribe Archeſtrati verſum, *Τὴν δ' ἀφύην μίνθου πᾶσαν πλὴν τὴν ἐν Ἀθήναις. omnem apuam Attica excepta aſperge ſtercore.* id eſt, aſpernare et loco ſtercoris habe. *μινθοῦν* comicis, idem ac *κοπροῦν, προστιλᾶν.* vulgo *μίνθον.* ſed *μίνθου* Epitoma. Quod autem apuae quaedam *ἀφρὸς* appellarentur, et indicat Archeſtratus, cum ait, *τὸν γόνον ἐξαυδῶ, τὸν ἀφρὸν καλέουσιν Ἴωνες*: et confirmat Heſychius, *λέγουσι δὲ καὶ αὐτὰς* (apuas) *ἀφρὸν διὰ λευκότητα.* Sequitur, *Κλέαρχος ὁ περιπατητικὸς ἐν τοῖς περὶ παροιμιῶν τῆς ἀφύης φησί.* Clearcho librum fuiſſe editum *De proverbiis*, conſtat. an de proverbiis apuae ſingularem aliquem librum edidit? ſuadet haec lectio, et aſſentiuntur interpretes: ſed hoc falſum eſt. nam ſcribendum ut in Excerptis, *ἐν τοῖς Περὶ παροιμιῶν, περὶ τῆς ἀφύης φησί. in libro De proverbiis, ſcribit de apua.* Deinde ſic lege, *περὶ τῆς ἀφύης φησὶν, διὰ τὸ μικροῦ δεῖσθαι πυρὸς ἐν τοῖς τηγάνοις, οἱ περὶ Ἀρχέστρατον ἐπιβάλλοντας κελεύουσιν, ἐπὶ θερμὸν τήγανον σίζουσαν ἀφαιρεῖν. de apua ſcribit, quia non multo igne opus habeat in ſartagine, jubet Archeſtratus, in calentem ſartaginem eam injicere, et ubi ſtridere incipit, auferre.* Transpoſitio locum ſubobſcurat. et male vulgo *ἐπιβάλλοντες.* Hermippi comici *Δημότας*, quae mox laudatur fabula, Pollux citat lib. 7. 9. et 10. cap. 37. at Calliae *Cyclopum* meminit Pollux idem lib. 7. cap. 24. et 26. Lyncei Samii qui ſequitur locus ex ejus epiſtola ad Diagoram, comparari debet cum ſimilibus aliis qui in libris hiſce habentur. cujusmodi ille eſt, quem libr. 3. cap. 25. expoſuimus. Conſtat ea epiſtola contendiſſe Lynceum edulia Rhodiorum cum Atticis, et Rhodiacis palmam adjudicaſſe. Ejus verba quae hic habentur et diſtinguuntur non bene, et non ſine vitio ſcribuntur: vertuntur autem peſſime. Legendum, *ταῖς μὲν Φαληρικαῖς ἀφύαις τὰς Αἰνιάτιδας*

καλουμένας ἀφύας· τῷ δὲ γλαυκίσκῳ τὸν ἔλλοπα καὶ τὸν ὄρφον ἀντιπαρατιθεῖσα. πρὸς δὲ τὰς E. hoc eſt, *oppoſuit* natura Rhodiis cupiens *apuis Phalericis eas quae dicuntur Aeniatides: glauciſco, ellopem et orphum: Eleuſiniacis paſſeribus et ſcombris, et ſi quis alius apud Athenienſes piſcis eſt ipſo Cecrope nobilior, opponendum genuit eum quem alopecem vocant.* In priore parte hujus ſententiae ſcripſimus *ἀντιπαρατιθεῖσα.* ſic legendum eſſe evincit vox *ἀντιγεννήσασα.* quam tamen vocem interpretes cenſuerunt mutandum in *ἀντεγγυήσας.* abſurde plane, et *ἀπροσδιονύσως.* Vera lectio quam asſerimus: vera ſententia quam expreſſimus. ut plena ſit Lyncei oratio, *ἔξωθεν* aliquid ſubaudiendum, hoc modo, *ἀντιπαρατιθεῖσα ἡ* Ῥόδος: vel *ἡ Φύσις εὐνοοῦσα τοῖς* Ῥοδίοις. Simillimus locus eſt qui recitatur lib. 11. *τὰς ἡδυποτίδας τοὺς* Ῥοδίους *ἀντιδημιουργήσασθαι πρὸς τὰς* Ἀθήνησι *θηρικλείους.* Item alius libr. 14. ubi eodem genere et caſu ſcriptum, *εἰσάγουσα ἀνταγωνιστὴν,* pro eo quod hic *ἀντιπαρατιθεῖσα.* Caeterum apuae quas Rhodii *Aeneatidas* vocabant nomen habuerunt ab Aeno, qui locus fuit in continente, Rhodo oppoſitus. inde
p. 510. dictae Aeniatides apuae, ut Pelorides conchae, et ſimilia. Cum ait, *ἐπάνω τῇ δόξῃ τοῦ* Κέκροπος *γέγονεν,* alludit ad proverbium, Κέκροπος *εὐγενέστερος.* unde eſt apud Syneſium, *ὑπὲρ τῆς εὐγενείας ἀμφισβητεῖν τῷ* Κέκροπι. Iſta, *ὁ δὲ τὴν* Ἡδυπάθειαν *γράψας,* etc. verba ſunt Lyncei auctoritate Archeſtrati commendantis Rhodiorum alopecem. non nominaverat Lynceus Archeſtratum, contentus hac periphraſi eum indicaſſe, *ὁ τὴν* Ἡδυπάθειαν *γράψας.* poterat tamen non injuria dubitari de quo ſentiret Lynceus: nam opus Archeſtrati ſolus hic ut libro primo obſervatum eſt, Ἡδυπάθειαν appellavit: alii vel Ὀψολογίαν vel Γαστρονομίαν, vel alio quo nomine. propterea ſubdit Athenaeus, Ἀρχέστρατον *λέγει τὸν τένθην ὁ* Λυγκεύς. quae erant vertenda, *Archeſtratum intelligit Lynceus, nobilem catillonem.* Elegantiſſime autem ſcriptor Samius verſuum Archeſtrati ſententiam paucis verbis eſt complexus. Calliae locum ſuper acharno piſce laudatum, ſcribo ſic, *κίθαρος ὀπτὸς καὶ βατὶς θύνου τε κεφάλαιον τοδὶ, ἐγχέλυα, κάραβοι,* Αἰνιεύς *τε ἄχαρνος οὗτος.* ΒΑΤΙΣ. vide in Κίθαρος.

Caput Nonum.

Epicharmi Megaris *Sannyrionis* Γέλως, *et aliae fabulae. Error Athenaei perpetuus in citando libro quinto Hiſtoriarum Ariſtotelis. Temerariae quorundam emendationes contra librorum veterum conſenſum. piſcium* Φωνή. Bocis *piſcis etymum.* κορακῖνος *unde.* βαβραδόνες. *Ariſtomenis* Γόητες. *Antiphanis* Cnoethis. *tetradiſtae.*

ΒΑΤΙΣ ΒΑΤΡΑΧΟΣ ΒΑΤΟΣ. τῆς μὲν οὖν βατίδος καὶ τοῦ βατράχου μνημονεύει Ἀριστοτέλης. Fortaſſe ſcripſerat, καὶ τοῦ βάτου καὶ τοῦ βατράχου. non enim video cauſſam hujus praetermiſſionis. nam philoſophus inter cartilagineos et batidem et batum recenſet: atque adeo hunc ſaepius quam illam. Sic tamen omnia antiqua exemplaria, et Epitoma. πάρα ſcribe non παρὰ, in iſtis, ἵνα πάρα μὲν κάραβοι καὶ βατίδες pro παρῆσαν, ut ante monebamus. In Epicharmi ecloga non intelligo iſta, ἦν δὲ ζύγαιναι, πρήστιες, καμεῖται. poſtrema vox mendae ſuſpecta, vel eo nomine, quia in Excerptis praetermiſſa eſt cum praecedente. Dalecamp. emendat χαμευνῖται. de quo pronuntient eruditi. Probabilius ſit multo κάτη ἕτερα. etſi ne id quidem placet. *Megaris* Epicharmi laudatur et noni initio. quae inde afferuntur hic, non carent ſuſpicione mendi. Non memini laudari alibi in his libris vetuſtiſſimum poëtam Sannyrionem, niſi hic, ubi ſcribitur, Σαννυρίων δ' ἐν Γέλωτι, ὦ βατίδες, ὦ γλαύκων κάρα. antiquae comoediae poëta hic fuit antiquiſſimus. de quo et iſta ejus comoedia legitur in Ariſtophanis ſcholiis: καὶ αὐτὴ δὲ ἡ παλαιὰ ἑαυτῆς διαφέρει· καὶ γὰρ οἱ ἐν Ἀττικῇ πρῶτον συστησάμενοι τὸ ἐπιτήδευμα τῆς κωμῳδίας, (ἦσαν δὲ οἱ περὶ Σαννυρίωνα) καὶ τὰ πρόσωπα εἰσῆγον ἀτάκτως, καὶ μόνος ἦν γέλως τὸ κατασκευαζόμενον. Suidas auctor eſt, plures poëtae p.511.
hujus fabulas reperiri in Athenaei Dipnoſophiſtis laudatas. et nomina illarum refert, Γέλως, Δανάη, Ἰὼ, Ψυχασταί. Si igitur non fallit nos Suidas, aeſtimari hinc poteſt, quantum hoc opus damni ſit paſſum, in quo, ut dixi, ſemel tantum in *Riſu* laudatum Sanny-

rionem invenias. Hujus ſabulae meminere multi: ut Pollux lib. 9. et lib. 10. cap. 48. Harpocration in *ναύκληρος*. etiam in *πέλανος*: ſed olim: nam hodie locus eſt mutilatus et turpiter deformatus. Sic enim editum: *λέγεται δὲ πέμματά τινα τοῖς θεοῖς γινόμενα ἐκ τοῦ ἀφαιρεθέντος σίτου ἐκ τῆς ἅλω . . . . . δ' ἐν γέλωτί φησι πέλανον . . . . ἃ καλεῖτε σεμνῶς ἄλφιθ' ὑμεῖς οἱ βροτοί*. Legendum, *Σαννυρίων δ' ἐν γέλωτι,*

— πέλανα καλοῦμεν ἡμεῖς οἱ θεοὶ
Ἃ καλεῖτε σεμνῶς ἄλφιθ' ὑμεῖς οἱ βροτοί.

Quod ad reliquas ſabulas attinet, quae Suidae *Danaen* reperio quidem: ſed apud comici interpretem in commentario ad Ranas, non in Athenaeo. *Pſychaſtas* vero et *Ionem* invenias in his libris: ſed hanc Platonis comici, illam Strattidis: neutram Sannyrionis, niſi eſt mendum in noſtris codicibus. Sequitur, *Ἀριστοτέλης δ' ἐν πέμπτῳ ζώων μορίων, σελάχη φησὶν εἶναι, τὸν τρυγόνα, βοῦν, ἀμίαν, ἀετὸν, νάρκην, βάτραχον, καὶ πάντα τὰ γαλεοειδῆ*. Legebatur ante, *Ἀρ. ἐν πέμπτῳ ζώων ἱστορίας*. recte, ſi rei veritatem ſpectemus. nam conſtat ſumpta haec eſſe e capite quinto libri quinti Hiſtoriarum. Sed jam ante monuimus factum eſſe caſu quoddam, ut quae proferuntur cunque ab Athenaeo e libro quinto Hiſtoriarum, operi De partibus ab ipſo aſcribantur. Judicium noſtrum eſt, eveniſſe hoc, quia codex Ariſtotelis ad manum Athenaeo non erat referenti in literas hos dipnoſophiſtarum ſermones. Excerpta ſua vir diligentiſſimus et eruditiſſimus ſolum habuit: atque ea, ut videtur, confuſa et perturbata, titulis perverſis. Hinc illius manavit error. mira enim eſt optimarum membranarum conſtantia in hoc et aliis ſimilibus locis: ubi tamen ſcioli homines et curvorum correctores Hiſtoriarum nomen antiquae lectionis loco ſubſtituerant. Enimvero quisquis ille erat qui ſpreta auctoritate veterum exemplarium, tot praeſertim locis conſentientium, facinus hoc perpetrare in animum induxit, fidei ſubleſtae homo is fuit, et criticus peſſimus. Nam ſi peccata veterum ſcriptorum emendare licet nobis, et ipſorum ſcripta pro noſtra libidine fas corrigere, mutare, atque interpolare: prorſus et de antiquis ſcriptoribus, et de literis ipſis conclamatum eſt. Apage hanc a nobis temeritatem, audaciam et vaecordiam. Ut in Rep. non ſemper optimum eſt, quod prudentiſſimus ſenatorum cenſuerit: ſic in recenſendis antiquis

auctoribus, non ſemper amplectendum pro vero et recto, quod vel opinio, vel etiam ratio ſuaſerit eſſe optimum. Atque ut in publicis conſiliis ſuprema ſemper lex eſt, populi ſalus, et ut ille ait, *εἷς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ πάτρας*: ita in iſto negotio, illud ſemper anteponendum eſt, quod ab auctore eſſe profectum, p. 512.
liquido conſtiterit. Nemo igitur miretur reſtitutam a nobis cum iſto loco tum aliis quam plurimis antiquam lectionem: quam, ſicut jam diximus, conſtantiſſime tuentur omnia exarata manu exemplaria. Caeterum philoſophi verba in quinto Hiſtoriarum ſunt haec, *σελάχη δέ ἐστι τά τε εἰρημένα, καὶ βοῦς, καὶ λαμία, καὶ αἰετὸς, καὶ βάτραχος, καὶ πάντα τὰ γαλεώδη.* inde eſt emendandum ſcriptura noſtrorum librorum. nam male *ἀμίαν* pro *λαμίαν* etiam membranae praeferunt. at pro *τὸν τρυγόνα*, melius alii, *βάτον, τρυγόνα.* Mox in ΒΩΚΕΣ, recitatur verſus Numenii, *Ἢ λευκὸν συνόδοντα, βόηκάς τε, τριγκούς τε.* ubi recte emendant docti *βρίγκους τε.* Heſychius, *βρίγκος, ἰχθὺς κητώδης.* Scribe, *Ἀριστοφάνης Σκηνὰς καταλαμβανούσαις*, ex iis quae diſputamus lib. 4. cap. 20. Docet philoſophus quarto Hiſtoriarum nullum eſſe piſcem qui habeat *φωνήν*: ſed tantum *ψόφον* quosdam aut *τρισμόν.* Sic accipiendum quod hic ſcribitur de boce ſive boace, *ὠνομάσθη δὲ παρὰ τὴν βοήν.* Veteres tamen grammatici de appellatione piſcis hujus differentes, proferunt tanquam Ariſtotelis verba haec, *ὅτι φωνὴν προΐεται, καὶ οὕτως ὠνόμασται.* ubi eſt *κατάχρησις* vocis *φωνή.* Apud eosdem extat integrior qui ſequitur locus Pherecratis. Sic illi, *Φερεκράτης εἰπὼν, — τί ληρεῖς; ἀλλὰ φωνὴν οὐκ ἔχειν Ἰχθῦν γε φασὶ τὸ παράπαν. ἐπιφέρει, Νὴ τ.* etc. Sed de appellatione piſcis hujus diverſum ſenſit ab aliis Ariſtophanes grammaticus: de quo ſcribit Athenaeus, *κακῶς φησὶν ἡμᾶς λέγειν τὸν ἰχθῦν βῶκα, δέον βόωπα. ἐπεὶ μικρὸς ὑπάρχων μεγάλους ὦπας ἔχει.* *ait Ariſtophanes, male appellari* *βῶκα* *piſcem quem melius appellaverimus* *βόωπα*, *quoniam parvus cum ſit, magnos habet* *ὦπας*, id eſt, *oculos.* Non probatur haec Athenaeo ſententia, quemadmodum ſequentia indicant. Ait enim, *πρὸς ὃν λεκτέον, εἰ τοῦτο κακῶς ὀνομάζομεν, διὰ τί κορακῖνον φαμὲν, οὐ κοροκῖνον; ὠνομάσθη γὰρ ἀπὸ τοῦ τὰς κόρας κινεῖν. τί δ᾽ οὐχὶ καὶ σείουρον λέγομεν, ἀλλὰ σίλουρον; ὠνόμασται γὰρ καὶ οὗτος ἀπὸ τοῦ σείειν συνεχῶς τὴν οὐράν.* Hoc vult:

compoſitas voces originem ſuam ſaepe diſſimulare, mutatis, adjectis, detractis literis aliquot. Velle autem publico conſenſu receptas et probatas: dictiones reformare, inanis ſit ac vanus labor. quare fruſtra fuit Ariſtophanes cum ſua hac obſervatione. Subtilius eſt quod ait auctor, *κορακῖνον* uſu vulgi comprobatum eſſe cum dicendum eſſet *κοροκῖνον*: quia ſit facta vox *ἀπὸ τοῦ τὰς κόρας κινεῖν*. Plane ita eſt: nam ita fieri amat, in hujusmodi compoſitione nominum. ſic *ἡμεροδρόμος* dicimus non *ἡμεραδρόμος*: ſic *ἡμερόκοιτος*, non *ἡμεράκοιτος*: ſic *ἡμερόβιος*, *ἡμεροσκόπος*, *δοξόκοπος*, *θαλασσόκοπος* et ſimilia multa. ergo contra hanc analogiam uſu receptum eſt, ut dicebamus, *κορακῖνος* non *κοροκῖνος*: ut et *ἀγγελιαφόρος*, non *ἀγγελιοφόρος*. Scribunt membranae ΒΕΜΒΡΑΔΕΣ. neque aliter in ſequente Phrynichi verſu, ſed rectum eſſe utrumque ipſe auctor nos docet. At
p. 513. pro *βεβραδόνας* et *βεβραδόνες* Etymologici auctor deſcribens Athenaei hunc locum *βραδόνας* ſemper. E contrario ſcripta lectio, *βαμβραδόνας*. alibi in his libris *βαβραδόνας*. atque iſtud placet. Lege, *καὶ Σώφρων ἐν Ἀνδρείοις, βεβραδόνι, ῥαφίδι.* Non video quo pertineat allatum in ſermone de membradibus Numenii teſtimonium: nam in illius verbis quidem ea nobis exhibent omnes libri, de membradibus altum ſilentium. deſit fortaſſe aliquid huic teſtimonio. Βεβραιφύη quae dicitur in vulgatis libris, in MSS. eſt *βεμβραφύη*. in Etymologico bis, *μεμβραφύη*, ut in Ariſtonymi ſubjecto loco. Γόητας Ariſtomenis citat Pollux lib 8. *βιβλιοπώλην*, inquit, *παρὰ Ἀριστομένει εὑρήσεις ἐν Γόησι.* et Harpocration de dictione *Φορίνη* disputans. Mendoſe ſcribitur ſtatim, *Ἀντιφάνης δ' ἐν Κνοισθιδείᾳ. Τόπον τε κηρύττουσιν ἐν τοῖσιν ἰχθύσι Κήρυγμα, οὗ καὶ νῦν τὶς ἐκβεβράγει μέγα*, etc. Primum illud certum, ſabulae titulum corruptum eſſe. Libro decimo *Ἀντιφάνης ἐν Κνοιθίδι, ἢ Γάστρωνι.* Videtur proprium nomen eſſe *Cnoethis*. Haereo tamen adhuc, et dubito num ſit ſcribendum, *Σκοίθιδι*: Atticis dicebatur *σκοίθης* calumniator, et locutulejus. [Idem fere et *σοίθης*.] auctor Heſychius. Quid ſi legas *ἐν Κυαθίδι.* nam eo potiſſimum deducunt nos corruptae lectionis veſtigia. *υ* et *ν* in antiquis membranis exiguo, ac pene nullo diſcrimine ſeparantur: eoque ſaepiſſime conſunduntur. etiam ex *α* facere *οι*, error eſt facilis nimis. Equidem libro octavo, *κυαθὶς* aut *κνοιθὶς* offendiſſe memini, ubi absque omni dubio

auctor ſcripſerat κναθίς. Omnino autem ſugitivum α retrahe, et ἄτοπον cum Dalec. ſcribe pro τόπον. Licentiae comicae vox eſt ἐκβεβράγει, facta ut ad bebradas alluderetur. alioquin ἐκβαβράζει minus inſolens fuerit: cum hoc ipſo libro extet in Ananii verbis ſimplex βαβράζειν. *Tetradiſtae* juvenes qui in Alexidis verſu nominantur, inde nomen invenerunt, quod quarta cujusque menſis convenirent, et convivia agitarent: alii quod die viceſima idem facerent, *icadiſtae* dicti: at qui die triceſima ſolebant una eſſe, τριάκαστοι nuncupati: unde ἀτριάκαστοι, ad quos ſodalitas illa nihil attinebat. In verſu ex ejusdem poetae Protochoro, ἐπιπονώτερον μὰ τὸν Διόνυσον οὐκ εἴληφ' ἐγώ. malim εἴληχ' ἐγώ. et altero abhinc verſu, ἔσθειν με, potius quam ἔχειν.

Caput Decimum.

Βλέννος et βέλεννος. Gloſſae Nicandri ἐποποιοῦ. γρύλλοι piſces et γύλλοι. piſcis ἐξηνθισμένος. color καρυκοειδής. διωκάθειν. ὀλολύζειν. Menecrates Ζεύς. ἱεραὶ νόσοι. Herculaneus morbus. Epiſtola Philippi regis ad Menecratem. alia nonnulla.

ΒΕΛΕΝΝΟΣ. Excerptorum auctor ſemper Βλέννος. utrumque dici invenias. Sophronis quae ſequuntur imperfectam ſententiam habent, τὸν ἀγριώταν βελέννῳ θηλαμόνι. vel ut ſcribunt interpretes θηλαμόνα. Scripſimus, ἔστι δὲ κωβιῷ τὴν ἰδέαν παραπλήσιος, non ut p. 514. fuit prius, κωθιῷ: quia doctiſſimi Hermolai conjecturam optimi codices confirmabant. Scribe mox, μή μοι βαιών. κακὸς ἰχθύς. atque ita editum volui. Qui hic eſt ΒΟΥΓΛΩΣΣΟΣ, ſub finem libri dicitur βούγλωττα. Inde etiam lege in verſu Archeſtrati ταύτην θῆρα περὶ Χαλκίδα κεδνήν. nam etſi chalcis piſcis nomen eſt, hic tamen locum non piſcem ſignificat. Verba Epicharmi, βούγλωσσοί τε καὶ κίθαρις ἐνῆς. melius κίθαρος. infra ſuo loco. Deinde, ἐνῆν δὲ καὶ σκιαθίδες. quem piſcem alii *ſcienam* vocant, Numenius σκιαδέα, Epicharmus σκιαθίδα. aut certe σκιανίδα. nam quo loco de ſciaena disputatur infra, quidam codd. atque etiam Epit. ſcribunt σκιαινίδες.

ΓΟΓΓΡΟΙ. Νίκανδρος ὁ ἐποποιὸς ἐν τρίτῳ Γλωσσῶν καλεῖσθαι Φησὶν αὐτοὺς καὶ γρύλλους. Gloſſae Nicandri, quod ex illarum reliquiis conſtat, heroïco verſu erant ſcriptae. ideo ἐποποιὸς hic nominatur. congros eſſe appellatos et γρύλλους alibi temere non legas. porcellos ita proprie dixerunt, et γρυλλισμὸν editum ab illis ſonum. concris, credo, propter paſcendi aviditatem nomen idem communicatum. unde etiam γόγγρους dictos tradunt veteres a γρᾷν, quod eſt *edere*. Sed et γύλλους dixere veteres quosdam piſces et γυλλίσκους, teſte Heſychio. Secundum Philemonis verſum Λέξαι μολόντι τ' οὖψον ὡς ἐσκεύασα. verte, *narrate quomodo illi reverſo piſcem paraverim.* μολὼν non eſt *viator*, ſed *is qui venit*, aut *rediit*. Tertio, Νὴ τὴν Ἀθηνᾶν, ἡδύ γ' ἐστ' εὐημερεῖν Ἐν ἅπασιν. ſimile eſt apud Plautum *Quid eſt ſuavius quam bene rem gerere bono publico.* Quintum ſic ſcribe, Οἷον παρατέθεικ' οὐ πεΦαρμακευμένον. In ſexto placet quod Dalecampius haec οὐδ' ἄνωθεν ἐξηνθισμένον ad colorem refert. nam vulgo coqui gratiam condimentis ex colore captabant. Inde illud coqui apud Sotadem τριμμάτιον ᾤκείωσα τούτοις ἀνθινόν. et paulo poſt, κατέπνιξ' ἐν ἅλμῃ τοῦτον εὐανθεστέρᾳ. apud Hippocratem *coloris* genus eſt ὁ καρυκοειδής, ut alibi docuimus. Nonus, τὸν ὀπτὸν ἰχθὺν οὐδὲ πιστευθήσομαι. Scribe ex libro vetere, ὀπτῶν τὸν ἰχθὺν οὐδὲ πιστ. prior pars ad ſuperiorem verſum pertinet. Decimus, Ὅμοιον ἐγένετ' ὄρνις ὅταν ἁρπάσῃ. Suſtine labantem verſiculum, et ſcribe, Ὅμοιον ἐγένετ', ὄρνις ὡς ὅταν ἁρπάσῃ. Τοῦ καταπιεῖν μεῖζον· περιτρέχει κύκλῳ, Τηροῦσα τοῦτο καταπιεῖν. Ubi ſcribo θηρῶσα: *quaerens: tentans.* nam τηροῦσα eſt *cavens.* at θηρᾷν eſt ζητεῖν, μηχανᾶσθαι et rationem quaerere perficiendi quod velis. 13. ἑτέρα διώκουσα ταύτην. Ipſa lex metri ſuggerit nobis Atticam vocem iſto loco reponendam. Scribe ἑτέρα διωκάθουσα ταύ. In 15. Τῆς λοπάδος ἀνεπήδησε. Emendant μετὰ τῆς λοπάδος ἀνε. Nihil niſi diſtinctio mutari debet. Τὴν ἡδονὴν ὁ πρῶτος αὐτῶν καταμαθὼν Τῆς λοπάδος, ἀνεπήδησε. 17. ἐξῆν ὀλολύζειν. quid hoc verbum proprie ſignificet, fuſe exponimus alibi. Eſt enim ſacrorum vox, et clamorem mulierum ſacrificantium indicat: qualis eſt ille apud Tibullum,

Agna cadet vobis: quam circum ruſtica pubes
Clamet, io meſſes et bona vina date.

p. 515. poſtea tamen flendi et lugendi ſignificatione uſurpari

cepit. hic non male interpreteris *cachinnari* et *ridere.* Deinde ſcribendum,

— οἱ μὲν ἥρπασάν τι γὰρ,
Οἱ δ' οὐδὲν, οἱ δὲ πάντα. καίτοι παρέλαβον
ἰχθῦς ποταμίους ἐσθίοντας βόρβορον.

Induſtriam ſuam mirum in modum exaggerat coquus. *Atqui*, ait, *piſces ego acceperam*, ab eo videlicet qui illum conduxerat, *fluviatiles qui limo paſcuntur.* Qualis ergo artifex iſte, qui in mala adeo materia tale ſuae artis ſpecimen ediderit? Porro hunc locum ita juſſeram edi ex MS. codice illuſtriſſimi Principis Palatini emendatum. Nam poſterior verſus peſſime ſcribitur in omnibus aliis quos videre contigit libris. Utinam ita res noſtrae tuliſſent, ut beneficio magni Principis diutius frui fas fuiſſet. Non dubito futuram fuiſſe et aliis multis locis ejus libri collationem perutilem. Sed erit, ſpero, aliquis ex eo numero doctiſſimorum virorum quos inclyta Heidelberga fovet, qui ope illius librariae merito περιβοήτου caetera perpoliat in hoc auctore, quae noſtra diligentia in ſplendorem dare non potuimus nos. Ita autem ſcriptum etiam in Italicis codicibus, unde excerptas διαφόρους γραφὰς miſit ad nos Andreas Schottus vir doctiſſimus. Verbum παρέλαβον accipiendum ut ſtatim, εἰ δ' ἔλαβον ἄρτι σκαρόν: *ſi traditus mihi fuiſſet parandus.* et ita ſaepe in ſequentibus, quando inducitur coquus aliquis loquens. Poſtremus verſus, Ὅταν ὀσφρανθῶσι ποιῶ ζῆν πάλιν. palam mutilus ſic integrari poteſt, ὅταν μόνον ὀσφρ. vel ἐπειδὰν ὀσφρ. ſic tamen iterum paulo poſt. Sequitur vara vibiam. Coqui gloriatio verſibus Philemonis modo recitatis contenta, revocavit in mentem Athenaeo Menecratis medici furorem. Nam hunc JOVIS nomen palam ſibi arrogaſſe, quia ut ajebat Philemonis cocus τοὺς ἤδη νεκροὺς ἐποίει ζῆν πάλιν, etiam alii teſtantur: ut non uno loco Plutarchus, et Clemens Alexandrinus in Προτρεπτικῷ. Quid appellat auctor τὰς ἱερὰς νόσους, cum ſcribit, τοὺς οὖν θεραπευομένους ὑπ' αὐτοῦ τὰς ἱερὰς καλουμένας νόσους, συγγράφεσθαι ἠνάγκαζεν, ὅτι ὑπακούσονται αὐτῷ δοῦλοι περισωθέντες. Medici *ſacrum morbum* norunt unicum, epilepſiam. Sed noſter non ut medici locutus eſt, verum ut elegantiores Graecorum: quibus magna res omnis et vehemens ἱερὰ dicitur: ſicut etiam Plutarchus ſcribit, et medici ipſi. Igitur ἱεραὶ νόσοι Athenaeo quae Plutarcho ἀπεγνωσμέναι, nam ait duobus locis de eodem Mene-

crate, *ἐπεὶ κατατυχὼν ἔν τισιν ἀπεγνωσμέναις θεραπείαις. cum ei res ſucceſſiſſet in curatione quorundam deſperatorum morborum.* in vita Ageſilai et Apophthegmatis. Mox referente Athenaeo Nicoſtratum Herculis ornamenta et *σκευὴν* omnem aſſumpſiſſe, *τὴν ἱερὰν νόσον θεραπευθέντα* a Menecrate: ſic accipe ut in libris medicorum. Nam quod Herculem ſe Nicoſtratus finxerit, cauſſae fuit hoc: quod comitiali morbo laboraverat: quem Graeci vocarunt *Ἡρακλείαν νόσον.* etſi ejus nominis
p. 516. aliam cauſſam affert Galenus. In extrema epiſtola Menecratis ſcribunt omnia exemplaria, Τοιγαροῦν *σὲ μὲν Μακεδόνες δορυφοροῦσι. ἐμὲ δὲ καὶ οἱ μέλλοντες ἔσεσθαι.* Videtur iſto loco vox una excidiſſe, et ſcripſiſſe Menecratem, *καὶ οἱ θεοὶ μέλλοντες ἔσεσθαι.* Parum erat furioſo iſti quod Jovem ſe dicebat: niſi inſtar Jovis minores deos in comitatu haberet. Sequitur mox, *καλέσας αὐτὸν ὁ Φίλιππος μετὰ τῶν ἰδίων θεῶν.* et paulo ante *περιῄει μετὰ τοῦ θείου χοροῦ: regiones luſtrabat, comitante deorum choro.* Etiam in iſtis vox deſideratur una, *πρὸς ὃν μελαγχολῶντα ἐπέστειλεν ὁ Φίλιππος, Μενεκράτει ὑγιαίνειν.* nam geminata voce *Φίλιππος* ſcribendum, *ἐπέστειλεν ὁ Φίλιππος, Φίλιππος* Με. ſimiliter Ageſilaus, *Βασιλεὺς Ἀγησίλαος Μενεκράτει ὑγιαίνειν.* Exemplum epiſtolae Philippi eſt hujusmodi. *Φίλιππος Μενεκράτει ὑγιαίνειν. Συμβουλεύω σοι προσάγειν σεαυτὸν ἐπὶ τοῖς κατὰ Ἀντίκυραν τόποις.* Hunc igitur novum coelitem et ipſius deos Philippus *συγκατέκλινε πάντας ἐπὶ τῆς μέσης κλίνης ὑψηλότατα καὶ μεγαλοπρεπέστατα ἢ ἱεροπρεπέστατα κεκοσμημένης,* ait Athenaeus: hoc ſignificans: Menecrati et ejus choro paratum fuiſſe lectum prorſus ad inſtar pulvinarium quae diis exſtruntur: de quibus fuſe nos alibi. exemplum habes apud Heſychium in *πλακίς,* et ſimilibus veterum locis. De eo convivio plura Aelianus.

Caput Undecimum.

Hegeſippi Adelphi. *Locus tractatus a plerisque comicis Graecis, de arrogantia cocorum. οἱ τὰ βάπτ᾽ ἔχοντες.* atrati. *Uſitati cibi conviviis funeſtis. κηληδόνες apud Pindarum. Aeliani locus emendatur. ἐρυγγάνειν δάνεια. κόλλοπες*

exoleti, et lenones. ὑπομύττειν. συνάγειν ἀπὸ συμβολῶν. ἀποσάττειν ἑαυτόν. χύδην. γρυμαία, *quisquiliae. alia non pauca.*

Redit auctor ad cocorum arrogantiam: cujus teſtimonia aliquot ex antiquis comicis recitat hoc loco. Incipit ab eo quod petitum ait e *Delphis* Hegeſandri. Mihi vero et auctoris nomen ſuſpectum eſt, et fabulae. Quis legit apud veteres Hegeſandrum inter comicos? quis *Delphos* comoediam usquam invenit nominatam? Cenſeo legendum ex lib. 9. Ἡγήσιππος ἐν Ἀδελφοῖς: licet reclamantibus et MSS. et Epitoma etiam. Hegeſippi comici Suidas aliique meminerunt. *Adelphos* autem multi docuerant: ut Menander, Hegeſippus, Diphilus, et apud Latinos Terentius, ac L. Pomponius Atellanarum poeta. Primis ῥήσεως hujus verbis occurrit poeta auditorum faſtidio. quia enim a multis poetis tractatum fuerat hoc argumentum, ut ſibi audientiam faciat Hegeſippus, (ita enim poſthac appelletur) initio pollicetur dicturum ſe aliquid novi. Plurimos comicorum locum hunc attigiſſe, et in Attico theatro coquorum arrogantiam exagitaſſe, docet clare Athenaeus: qui tot locis tam multa ejusdem ſententiae, mira patientia, deſcripſit. Quam multa jam hujus argumenti lib. 3. recitata ſunt? Ecce iterum paginas aliquot in ea re occupatas. Lib. 9. invenies nihilo pauciora, aut plura fortaſſe. etiam libro p. 517. decimoquarto extremo eadem oberratur chorda. Ex his omnibus intelligere eſt cur poeta ſermonem hunc ita ordiatur,

Βέλτιστε πολλοῖς πολλὰ περὶ μαγειρικῆς
εἰρημέν᾽ ἐστίν· ἢ λέγων φαίνουσί μοι
καινὸν παρὰ τοὺς ἔμπροσθεν, ἢ μὴ κόπτε με.

Quartus verſus et quintus corrupti ſunt: Οὐκ, ἀλλὰ τὸ πέρας τῆς μαγειρικῆς .... εὗρε Εὕρημα μόνον εἰδέναι τῶν νομιζομένων ἐμέ. Lego,

Οὐκ, ἀλλὰ τὸ πέρας τῆς μαγειρικῆς τέχνης
εὑρηκέναι τὰ νῦν νόμιζε μόνον ἐμέ.

Propius accedere ad editae lectionis veſtigia non poſſumus. 9. Εἴδη λαχάνων ὅσ᾽ ἐστὶ, βεμβράδων τρόπος. Malim τρόποι. vel ſic, βεμβράδων θ᾽ ὅσα. In 13. τὰ βάπτ᾽ ἔχοντες, recte vertit Dal. *atrati.* propius tamen ad Graecam vocem acceſſiſſet, ſi dixiſſet *colorati.* Ita Graeci et Latini ambitum earum dictionum circumſcri-

bunt. Verum haec obſervatio alius eſt loci. 17. male capiunt, qui putant eſſe coqui: pronuntiatur enim ab eo quicum ipſe loquitur. In ſilicerniis et circumpotationibus, quas mortui cauſſa agitabant, non exquiſiti cibi apponebantur: ſed e vilioribus, cujusmodi ſunt lens et membrades. Ideo miratur iſte qui potuerit fieri, ut in tali convivio praeſtaret quod modo dicebat. Quaerit igitur mirabundus, an ex ritu lentem et membradas ferali coenae illi adhibuerit. Scribe in 22. *οὐδὲ εἷς δυνήσεται.* Abſurde vero docti in penultimo corrigunt *κατακειμένων*, et peſſime vertunt, *ex accumbentibus.* non animadvertebant licentia comica perſtringi a poeta ſpectatorum nonnullos qui bona ſua liguriendo in ventrem condiderant omnia. Poetae verba ſunt,

Πολλοὺς ἐγὼ σφόδρ' οἶδα τῶν καθημένων
οἷ καταβεβρώκασ' ἕνεκ' ἐμοῦ τὰς οὐσίας.

multos novi ex iis qui ſedent ſpectantes, qui ut opera mea poſſent uti, facultates omnes ſuas abſumpſerunt. Non facile eſt divinare quid Pindarus nomine *κηληδόνων* intellexerit eo loco quem tangit hic Athenaeus. Interpretes quidem pronuntiare non verentur quas vocavit Homerus Sirenas, dictas fuiſſe Pindaro *κηληδόνας.* Athenaeus tamen hoc non dicit: niſi placeat eadem eſſe quae dicuntur ſimilia efficere. quod ineptum nimis et *ἀσυλλόγιστον.* Quare Athenaei verba non aliter accepit Euſtathius, cum *Ὀδυσσ.* λ. exponens illa, *οἳ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ Κηληθμῷ δ' ἔσχοντο.* tum ad ſequentem *ῥαψῳδίαν*, ubi ſcribit, *Ἰστέον ὅτι Πίνδαρος κηληδόνας λέγει ποιούσας τοὺς ἀκροωμένους ἐπιλαθέσθαι τῶν τροφῶν ὑφ' ἡδονῆς. καὶ οὕτως ἀφαυαίνεσθαι, οὐ πάνυ δὲ δῆλον εἴτε κηληδόνας ἐκεῖνος ἐπιθετικῶς τὰς Σειρῆνας λέγει, διὰ τὸν κατ' αὐτὰς, Ὅμηρος ἂν εἴποι, κηληθμόν. εἴτε καὶ ἄλλα τινα ᾠδικὰ δαιμόνια.* Fatetur Euſtathius neſcire ſe plane, quomodo accipi debeat apud Pindarum vox *κηληδόνες*: poſſe enim vel Epithetum eſſe Sirenum vel alia quaedam ſuavis cantus numina. In Nicomachi verſibus ſubjectis, melius quaedam diſtincta ſunt in Latino textu quam in Graeco, quem inde licet
p. 518. corrigas. In nono item melius Dalecamp. *πρότερον* quam ut eſt editum *πότερον.* Verſum 17. plane non intelligo. Etiam 19. verſu quid appellet *τῶν ἰχθύων τὰς τέχνας* parum aſſequor: nam interpretatio quae in promptu eſt, ſententiam frigidinſculam videtur continere. Scribe, 25. *Τοὐπτάνιον ἡμεῖς σφαῖραν εἶναι τιθέμεθα.*

Non hoc autem dicit coquus, e culinae totius ambitu locum deligi, ubi omnia artis totius officia exerceantur: ſed hoc potius, culinam ſic dividi a coquis ſolitam, ut ſingulis artis ſuae partibus proprium locum aſſignent. In 36. ſcribe ἐμοὶ, non ἐμόν. Eſt autem obſcurior ſententia propter aliquot verborum trajectionem audaciorem. Tyrones ordinent ſic, Ἤδη τὸ ποῦ ἕκαστα τεθήσεταί μοι μετὰ νοῦ, καὶ τὸ συμμέτρως, μεταφορά ἐστι παρὰ τακτικῆς τέχνης. *Praeterea ubi quaeque mihi ſint collocanda, ex arte et convenienter, id translatum eſt de diſciplina tactica.* Vide quàm alienam ſententiam poetae affinxerint qui ſunt aliter interpretati. Tactica ars docet Imperatores quomodo inſtrui acies debeat. Ex ea didiciſſe ait coquus, rectam et artificioſam paropſidum ac lancium ſuper menſa collocationem: et in quo poſitam eſſe artis ſuae perſectionem, diſputat alius coquus lib. nono. Ideo Archeſtratum vocat auctor hoc libro, τὸν τῶν δείπνων λοχαγόν. Epitomator diſtinguit poſt συμμέτρως ἐμὸν, et cum ſuperioribus illa connectit. Quare ex ejus lectione hoc dicet coquus. Quod ſciat in conditura ciborum uti judicio, et ſervare modum, id ex medicinae notitia ſe habere. 38. Ἀριθμῷ τὸ πλῆθος εἰδέναι μαγειρικῆς. *Coquinae* artis *eſt, numero cognoſcere multitudinem.* docet quomodo arithmeticae cognitio neceſſaria ſit coquo. locatur deinde qui coquum conduxerat, et ait, Οὐδεὶς ἕτερος πρὸς ἐμὲ καὶ γραφήσεται. Lego, πρὸς ἐμέγ' ἐγγραφήσεται. *nemo alius praeter me huic albo inſcribetur.* Dixit coquus ſibi neceſſariam eſſe arithmeticae cognitionem, ut convivarum numerum inire poſſit. Nunc iſte ait, nihil ei jam numerorum ſcientia fore opus: quia uni ſolique ſibi parari velit a coquo coenam. Diſtingue in 40. Μικρὰ διάκουσον ἐν μέρει κἀμοῦ. λέγε. *Nunc tu vicisſim pauca ex me audi.* haec dominus. poſtremum verbum eſt coci. ἐν μέρει dicunt Graeci et ἐν τῷ μέρει. res nota: ſed hoc eo dico, ut maculam abſtergeam quae Aeliani codices dehoneſtat. Variae hiſt. lib. 9. cap. 1. de Hieronis erga fratres amore loquens, τοῖς ἀδελφοῖς συνεβίωσε, τρισὶν οὖσι, πάνυ σφόδρα ἀγαπήσας αὐτοὺς, καὶ ὑπ' αὐτῶν φιληθείς. ἐν τῷ μέρει τούτῳ φασὶ καὶ Σιμωνίδῃ συνεβίωσε καὶ † Πίνδαρος. Lege, καὶ ὑπ' αὐτῶν φιληθεὶς ἐν τῷ μέρει. Τούτῳ φασὶ καὶ Σιμωνίδης συνεβίωσε καὶ Πίνδαρος. Claudicat pede uno verſus primus e Philemonis ecloga, Ἐάσαθ' οὕτως τοῦτ' ἔχειν.

Sequentis e Diphilo *ῥήσεως* primi verſus corruptiſſimi ſunt: ideo praetermiſſi a Breviatore. Ita libri omnes, *Οὐ μὴ παραλάβω σου θάμ' οὐ δράκων ἐγώ. Ἐπ' ἔργον οὐ μὴ διατελῆς τὴν ἡμέραν, Τραπεζοποιῶν ἐν ἀγαθοῖς πολλοῖς χύδην.* Dalecamp. quam lectionem ſibi fabricaverit, non divino. Nos ita concinnamus, *Οὐ μὴ*
p. 519. *παραλάβω τοὖψον, οὐδ' ἥκω γ' ἐγὼ Ἐπ' ἔργον, οὗ μὴ διατελῶ τὴν ἡμέραν Τραπεζ.* quando cocos conducebant, hoc primum ſiebat, ut omnia iis traderent opſonia. Hoc ſenſu *λαβεῖν* et *παραλαβεῖν* toties jam poſita in ſuperioribus: neque aliter hic accipiendum. Nam (quod ex praecedentibus Athenaei verbis conſtat), negat cocus ſe opſonium ullum tangere velle, aut ad opus accedere, ut iis operam navet, qui non totum diem ſint ipſum occupaturi, et quidem in lautiſſimis lautitiis. Commune hoc omnibus melioribus, ut ad levia, et quae facile aut brevi perſiciantur, aegre trahi ſe ſinant. 10. verſus, *Ναύκληρος ἀποθύει τις εὐθὺς ἀποβαλὼν Τὸν ἱστόν.* ſi quis nauclerus ſacra facit ex voto cujus eſt reus ſalutem nactus ex naufragio. Ita interpretor *ἀποθύειν* hoc loco. Sed inveni poſtquam haec ſcripſi aliam lectionem in Epit. quae ad hanc ſententiam praeit nobis. habet enim *εὐχὴν* pro *εὐθύς.* vere omnino. Nauſicrates *Naucleris,* de mullis loquens, *αἷς καὶ θεὰν τιμῶσι Φωσφόρον Κόρην Δείπνων ὅταν πέμπωσι δῶρα ναυτίλοι.* Euphron libro nono iſtorum. *πέμπτην ἔθυον ἡμέραν οἱ Τήνιοι Πολιοὶ γέροντες, πλοῦν πολὺν πεπλευκότες.* 17. *Τιθεὶς τά θ' αὑτοῦ σπλάγχν' ἕκαστος ἐσθίει.* Nimis cernunt acutum qui hic proverbium aliquod deprehendunt. Contra affirmamus nos, ſimplicem et *ἀσχημάτιστον* eſſe orationem. Verte, *et quisque ſua viſcera,* (non corporis ſui: apage, ſed victimae quam adolevit.) *ſibi apponens ea comedit. σπλάγχνα* accipe, ut in illo Homeri, *Ἔνθ' οἱ σπλάγχν' ἐπάσαντο, θεοῖσι δὲ μηρία καῖον.* vide ad librum tertium. 19. *Τριταῖος ἀπαθὴς εὐπορηκὼς, περιχαρής.* Calamo ſcripti multi, *εὐπορικώς*: ceu eſſet ab *εὐπορίζω*: quo parum aut nunquam utuntur Graeci. 20. *εἰς δέκ' ἐπὶ τῇ μνᾷ γεγονέναι καὶ δώδεκα.* Pono *ὑποστιγμὴν* in fine hujus verſus: et ſeparo haec a ſequentibus. Naucleri unus hic quaeſtus eſt, quando merces quas advexit ſic vendidit, ut in ſingulas minas lucri faceret drachmas decem aut duodecim. In proximo verſu *δάνει' ἐρυγγάνειν foenora eructare,* poſitum pro jactare ſe de magno lucro: vel, quaerere ubi pecuniam foenori col-

loces. 22. Ἀφροδίσι' ὑπὸ κάλλοψι μαστροποῖς ποιῶν. quis formam in lenonibus commendavit? aut quis dictionem κάλλοψ alibi legit? Illa vero etiam hinc extrudenda, ut verae lectioni κόλλοψι locus fiat. Sic recte in Excerptis. Ita vocabant exoletos: quaſi duros, ut a Latinis poëtis appellantur. Lenones vocat Diphilus κόλλοπας, vel propter vultus truculentiam: vel ob morum perverſitatem. Voluit enim ea appellatione ſignificare, id genus homines non alienae tantum, ſed et ſuae pudicitiae eſſe prodigos. 23. Ὑπὸ τοῦτον ὑπέμυξ' εὐθὺς ἐκβεβηκότα. Docti ſcribunt, πρὸς τοῦτον ὑπένυξα. ſed non eſt ὑπονύττειν, quod illi putant, oculis nictando ſignum alicui dare. νύττειν, *pungere.* ὑπονύττειν, *clam pungere.* niſi alia proferatur ex libris lectio, vertam, *leniter hominem mungo.* Adulationis genus hoc eſt: cui ſimilia in Theophraſtea ejus vitii deſcriptione, floccos veſtimentorum eximere, et e barba paleas detrahere, p. 520 ac ſimilia. 24. ἐμνήσθην Διὸς Σωτῆρος. formula gratulandi ei qui ex periculo evaſiſſet. 28. ἀπὸ συμβολῶν συνάγοντα νὴ Δί' ἕτερά που. Hic liceat nobis illud uſurpare, *ex aliqua prodire tenus, ſi non datur ultra.* nam mentem quidem hujus loci interpretibus οὐδ' ὄναρ viſam, facile nobis aperire: verba in integrum reſtituere, hoc vero non poſſumus. Prior ſententia definit in praecedentis verſus fine. Quare ponenda στιγμὴ τελεία poſt verbum πορεύομαι. Nunc ait, ſi qui adoleſcentes cupientes ex ſymbolis una eſſe, coeant et pecunia vel anulo, vel alia qua re loco pignoris in vas aliquod conjecta, eant deinde per forum et clament: Quis eſt qui tenuem coenam parare velit: ego iſtos clamare ſino, neque iis operam meam loco. συνάγοντα exponendum ita ut docet ipſe auctor diſerte libro 8. in extremo. Repetendum autem ex ſuperioribus μειράκια. Sequente verſu ἀνευρημένα habent libri. neque hoc rectum eſt, neque id quod editum eſt. In 36. οἰμώξεις μακρά. Melius omnino antiqui libri, οἰμώξει. *Flebit multum primus cocorum:* nempe, qui pecuniam a me flagitabit. 39. πολυτελῶς Ἀδώνια Ἄγουσ' ἑταίρα μεθ' ἑταιρῶν πορνῶν χύδην. Scribendum μεθ' ἑτέρων πορνῶν. Ultimus verſus eſt, Σαυτὸν ἀποτάξεις τόν τε κόλπον ἀποτρέχων. Aquam ex ſilice facilius expreſſerim, quam ex lectione ullum ſenſum. Lego ἀποσάξεις. Verſaberis, ait, in tanta rerum copia, ut liceat tibi ſuffarcinato et praeda onuſto domum tuam excurrere, atque

ibi ſurta deponere. Quam fuerint olim cocorum conductitiorum tagaces manus, ex Aulularia, et Graecorum comicorum ſexcentis locis compertum eſt eruditis. χύδην in ſuperiore verſu non eſt *ſparſim*: ſed δαψιλῶς, copioſe adeo ut omnia circum fluant. Diphilus modo, Τραπεζοποιῶν ἐν ἀγαθοῖς πολλοῖς χύδην. Jam ἀποσάττειν eſt *exonerare*, ſive *onus excutere*. Figura eſt ἓν διὰ δυοῖν, exonerabis σαυτὸν τόν τε κόλπον, *te et ſinum*, pro, ſinum tuum. In Archedici pericopa non planiſſima ſunt omnia: quod fatetur Breviator, qui paucula tantum verba inde excerpſit. Deinceps videtur auctor cum ait, Φιλοστέφανος δ' ἐν Δηλίῳ καὶ ὀνόματα ἐνδόξων μαγείρων ἐν τοῖσδε καταλέγει, catalogum nobilium cocorum polliceri: in ſubjectis tamen Philoſtephani verſiculis duo ſolum nominantur, Daedalus et Thimbron. Unde non injuria ſuſpicio doctis eſt oborta plures ejus comici verſus fuiſſe deſcriptos. quod non putamus nos. nam in Excerptis ita ſcriptum ex hoc loco, Ὅτι Θύμβρων ἔνδοξος μάγειρος παρὰ Φιλοστεφάνῳ. hiſtoriam autem famoſorum cocorum habes libro nono, et 14. Poſtremus verſuum Philoſtephani vulnus accepit, Δοὺς μισθὸν ὃν ᾔτησας ἥκω † δεῦρ' ἄγαγόν σε. Scribo, Δοὺς μισθὸν ὅν μ' ᾔτησας ὧδέ σ' ἤγαγον. Obſcura dictio eſt γρυμέα, ut quidem a Sotade uſurpatur in iſtis: — γαλεὸς εἴληπται μέγας, Ὤπτησα τὰ μέσα τὴν δὲ λοιπὴν γρυμέαν Ἕψω ποιήσας τρίμμα συνάμινον. vel potius, συναμί-
p. 521. νινον. Viri docti qui didicerant ex Polluce γρυμαίαν idem ſignificare ac πήραν, *peram*: vertere hic, *advectos in pera reliquos piſces*. Verius eſt, ea voce deſignari res viles ac pretii minimi, ut ſi latine dicam *quisquilias*. Heſychius Gloſſographorum longe princeps id nos docet: qui poſtquam nomen γρυμαία (ſive γρυμέα: nam utroque modo ſcribitur) interpretatus eſt his verbis, ita ſcribendis, ἐσθῆς σκευοθήκη, ἀγγεῖον ἐν ᾧ ἡ γρύτη. addit, ἤδη δὲ καὶ τὰ λεπτὰ σκευάρια, ἃ καὶ γρύτην καλοῦμεν. ſignificans ita appellari quae Juriſconſulti et Seneca vocant in ſupellectile, *frivola*. Apud Themiſtium Suaviloquum γρυμαία inter inutilia arma ponitur. καταλιπεῖν μὲν τὰ λαισήϊα. καὶ τὰς ἰκτιδέας (ita legendum) καὶ τὴν γρυμαίαν, λαβεῖν δὲ ἀσπίδα ἀληθινήν. generaliter omnia minuta et parvi momenti ita dixerunt. Ergo τὴν λοιπὴν γρυμέαν coquus hic appellat piſciculos minutos et non magnae rei. aut galei piſcis extremas partes: quae dempto medio corpore, ſuo quo-

dam ac peculiari condimento parabantur intritis moris et aliis nonnullis ex quibus conficiebatur quem vocabant ὀξυλίπαρον χυμόν. Vocem γρυμαία etiam Epicharmus ita uſurpavit, ut docebimus [infra capite hujus libri 19. libro autem 8. leges] in Eubuli verſu ἐσθίειν Φλυαρίας eodem ſenſu. Poſterior haec interpretatio poetae menti convenientior eſt, ac verior. Timocles *in Annulo*, γαλεοὺς καὶ βατίδας, ὅσα τε τῶν γενῶν ἐν ὀξυλιπάρῳ τρίμματι σκευάζεται. vide etiam cap. ſequenti. Septimo verſu ſcribe metri cauſa, Χλόην, κύμινον, ἅλας, ὕδωρ, ἐλάδιον. In 14. προσέβαλον malim quam προσέλαβον. etſi ferri poteſt, ut in triceſimo παρέλαβον. 24. Ἐμόλυν' ἀλεύρῳ τοιούτῳ τινί. una dictione eſt imminutus. Scrib. Ἐμ. ἀλ. ταῦτα τοιούτῳ τινί. vel πάντα. In 24. non εἴλησα, probat lex metrica: ſed εἴλυσα, quod idem eſt. Ille opſonator qui ait in Archedici verſibus, emiſſe ſe δραχμῆς τραχήλους, cervices congrorum intelligit, vel aliorum piſcium, aut conchyliorum, de quibus libro 3. Sequitur deinde jocus ejusdem in voce τράχηλος, nonnihil obſcurus.

— ἀλλὰ νὴ τὸν Ἥλιον
Κἀμοὶ τράχηλον ἕτερον εἴποτε λαβεῖν
ἦν, καὶ πρίασθαι δυνατὸν, ὃν ἔχω τοῦτον ἂν
πρὶν εἰσενεγκεῖν ταῦτα δεῦρ' ἀπηγξάμην.

Malim καὶ πρίασθαι δυνατὸν ὃν ἔχω τοῦτον ἦν. Si poſſet, inquit, fieri, ut aliud collum alicunde mihi pararem, et iſtud meum emptorem reperiret, priusquam iſtos quos emi τραχήλους intro ferrem, unam de me literam longam facerem. Paratus erat videlicet, vitam ponere, modo trachelos quos emerat poſſet edere, aut luculentioribus mutare (non enim ſatis hic aperit animi ſui mentem) et poſtea vitam recipere.

Caput Duodecimum.

Γαλεὸς catella. ῥίνη, ſqualus. νωτιδανός. *Cibi menſis illati ſtrepente ſymphonia. De Theſeo et Tlepolemo obſcura hiſtoria.* ἀδικία *pro impudicitia. glauci caput.* προβατεὺς *paſtor. Antiphanis* Paſtor, *Antiphanis* Cyclops. Theo- p.522.
clytus *et* Theocles *poeta.* Jalyſus. Poſis. *Glau-*

cus marinus Deus. Nicandri Ἑτεροιούμενα. Hedylus *poeta.*

ΓΑΛΕΟΣ. Gloſſarium vetus, Γαλεὸς ἰχθὺς, *catella,* non probo reſcribi *muſtela* nam etiam in altero Gloſſario ita ſcriptum. Ut a γαλῇ ſuum γαλεὸς fecere Graeci: ſic Latini a *catus catella.* In eodem libro *ſquallus* eſt ῥίνη. Scribe ſtatim τὸν ἀλωπεκίαν, non τήν. Etſi autem non neſciebamus quae recitantur mox ex Ariſtotele, neque in libris de partibus (qui non plures ſunt quatuor) extare hodie, neque in Hiſtoriis, reſtituimus tamen etiam hic omnium veterum exemplarium ſcripturam et fecimus, Ἀριστοτέλης ἐν πέμπτῳ ζώων μορίων: qua de re capite 9. diximus. Νωτιδανὸς vocabulum eadem forma factum eſt, qua ἠπεδανὸς, πευκεδανὸς, βρυκεδανὸς, et alia in quibus omnibus τὸ δανὸς, formationi tantum ſerviens nihil ſignificat. Quod ſequitur de accipenſere notum ex Macrobio omnibus. Etiam in Arbitri Satyrico cibi menſis inferuntur ſtrepente ſymphonia. Ait dipnoſophiſta Lyncei Samii verbis, Καὶ γὰρ τὸν Θησέα γεγονότα καλὸν ὑπολαμβάνω τοῦ Τληπολέμου τὸν ἰχθῦν τοῦτον αὐτῷ παρασχόντος παρεσχηκέναι. Auctoritate Theſei viri magni probare inſtituit Lynceus rectum Archeſtrati conſilium eſſe, qui amico ſuadet ut Galeum Rhodium iniqua vi rapiat, ſi alia ratione parare eum ſibi non poteſt. Id conſilii placere ſibi indicavit jam Lynceus, cum diceret. δικαίως παρακελεύεται. nunc ait etiam Theſeum feciſſe idem, cum Tlepolemo piſcem eripuit, quem precibus ab eo extorquere non poterat. Hiſtoria quam reſpicit Lynceus, neque Plutarcho in vita Theſei, neque veterum cuiquam eorum qui ad nos pervenerunt, narrata eſt, quod equidem meminerim. Quare certi aliquid de hujus loci emendatione velle pronuntiare, hominis ſit, qui non meminerit ſe hominem. Ἀμουσία τὸ πλέον μέρος ἐν βροτοῖσιν, ajebat olim ſapiens: quod cum alias verum experimur, tum vel maxime, quoties veterum ſcriptorum monumenta ſerio tractamus. Utrumque vulnus obligaveris ſi ſcribas, ὃς τοῦ Τληπολέμου τὸν ἰχθὺν τοῦτον αὐτῷ οὐ παρασχόντος, παρασχεῖν, (vel παραχωρεῖν) ἠνάγκασε. id eſt, *nam et Theſeum,* inquit Lynceus, *puto fuiſſe virum probum, qui Tlepolemum, cum dare ſibi hunc piſcem recuſaret, vi compulit ut faceret.* Sunt qui putent, innui his verbis, Theſeum emiſſe galeum a Tlepolemo pudicitiae

ſuae jactura. non male eo traxeris ſuperiora illa Lyncei, τῇ ἀδικίᾳ κτήσασθαι τὴν ὀψοφαγίαν. nam et flagitium ἀδικία eſt, ut virtus omnis juſtitia. Ita legendum fuerit, ἑαυτὸν παρεσχηκέναι. GLAUCI piſcis maxime expeti caput, probat dipnoſophiſta aliquot veterum comicorum teſtimonio. Id ipſum confirmant. παροιμιῶδες iſtud apud Antiphanem, *diſſicilius cepta deſeram, quam Callimedon glauci caput.* Ἧττόν τ' ait ἀποσταίην ἂν ὧν προειλόμην, Ἢ Καλλιμέδων γλαύκου πρόοιτ' ἂν κράνιον. Corrupta eſt poſtrema vox in hoc Archeſtrati hemiſtichio, σεμνοῖς γὰρ ἁλίσκεται ἐν τεναγισταῖς. Lege, τενάγεσσι. p. 523. et σεμνὸς praeſtat quam σεμνοῖς. item, Ἀντιφάνης δ' ἐν Προβατεῖ, in *Paſtore ovium.* προβατεὺς, idem ac ποιμήν. Tertio verſu ex ejusdem Philotide, ſcribunt omnes veteres, atque etiam Epit. — τὸν γαλεὸν ἐνυποτριμματί- ζεσθαι. τὸ δ' ἐγχέλιον, etc. ut vox unica ſit ἐνυποτριμματίζεσθαι, metri ſolum cauſſa dialyſim paſſa. galeum piſcem, aut illius partes extremas, intrito quarundam herbarum ſolitas condiri, dicebamus capite ſuperiore. Scribebamus ex conjectura: ἐν ὑποτρίμματι Ζέσαι. In his libris et ζέειν et ἀποζέειν non ſolum pro fervere et coquere, ſed etiam pro facere coquere. Antiphanis *Cyclopem* laudat et Julius Pollux libro ſeptimo et nono. in ejus verbis ſcribunt docti, pro ψήττας κίσχος, quod interpretari non eſt, ψῆττα, κίχλη. nec video quicquam melius. Nauſicratis de glauco piſce verſus integri non ſunt: ſententiam certe non continent integram. More ſuo Athenaeus de glauco piſce agens, occaſione nominis, de Glauco marino deo quaedam affert. Principio ejus ſermonis laudatur Θεόλυτος ὁ Μηθυμναῖος ἐν τοῖς Βακχικοῖς ἔπεσι. alibi citatur *Theoclytus* poeta antiquiſſimus: quem ab iſto alium eſſe non autumo. Itaque mallem hic quoque Θεόκλυτος ſcribi ut lib. undecimo, ubi laudatur et Theocles poeta vetuſtiſſimus, qui Ithyphallicos fecerat. Ea ſunt judicio meo, quae vocantur hic Βακχικὰ ἔπη. ex quo illud ſequitur Theoclem et Theoclytum ejusdem poetae leviter immutata nomina eſſe. Glaucum hunc Anthedonium fuiſſe etiam Strabo memoriae prodidit. De Promathidae, *Hemiambis*, quaerebamus libro primo, capite 18. hujus non ſemel vetus Apollonii interpres meminit: etſi aliquando Προμαχίδας in ejus libris invenies ſcriptum. Non poteſt menda carere vox Ἴκλημος in iſtis, ἁρπάσαντα δὲ Σύμην τὴν Ἴκλημος καὶ Δωτίδος θυγατέρα

ἀποπλεῦσαι εἰς τὴν Ἀσίαν. Hellenismi ratio vocem illam non admittit. Epitome et Euſtath. recitantes hanc hiſtoriam, omittunt iſta verba. interpretes Ἰαλέμου. ego Ἰαλύσου. niſus Hermolai Byzantii auctoritate: qui Symen inſulam de qua Athenaeus loquitur ita nominatam ſcribit a Syme Jalyſi filia, quae haec eſt ipſa. Nihil magis obnoxium errori quam propria nomina. velut quod ſequitur, Πόσσις δ' ὁ Μάγνης. nam melius lib. 12. *πόζις*. *Poſis ὑποκοριστικὸν* nomen eſt pro Poſidonius, ut *Amphis*, pro Amphiaraus, *Iphis*, pro Iphigenia. Quod autem mirabilis illa navis Argonautarum etiam in Etruſcum mare e Ponto devenerit, non ſolus Poſis credidit. Lege Apollonii Argonauticorum lib. 4. ſed Glaucum in Argonautarum albo neque Orpheus recenſuit, neque Apollonius, Valerius Flaccus. Herba illa cujus eſu dicitur Glaucus mortalitatem mutaſſe immortalitate, hic non nominatur, ſedum autem fuiſſe ſive *ἀείζωον*, veteres prodiderunt, ut legimus libro ultimo, et apud Iſacium Tzetzem. Conatum doctorum virorum in emendandis
p. 524. proximis verbis, Νίκανδρος δ' ἐν τρίτῳ . . . Εὐρωπίας Νιρέως ἐρώμενον τὸν Γλαῦκον ἱστορεῖ γενέσθαι, non reſpondiſſe voluntati, arguunt Excerpta: in quibus obſervatur hinc, Glaucum fuiſſe amatum a Nereo, non ab Europa Nereide, ut illi corrigunt. Quare verius eſt quod de voce Εὐρωπίας ſemper exiſtimavimus, latere ſub illa titulum unius librorum Nicandri. Poſſis legere, ἐν τρίτῳ Εὐρωπιακῶν Νηρέως ἐρ. Sic ſtatim *Aetolica* ejus poetae laudantur: alibi *Oetaica*. *Colophoniaca* et *Boeotica*. Quia tamen *Europiaca* Nicandri nusquam nominantur, et turpe eſt ſine lege loqui, ſcribo, ἐν τρίτῳ Ἑτεροιουμένων. cum enim de Glauci mutatione ſit ſermo: optime argumento convenit libri index, *De iis qui mutati ſunt.* Poema erat ſimile Ovidianae Metamorphoſi. Ejus iterum meminit Athenaeus hoc libro et multos hodieque verſus inde ſumptos legere eſt apud Antoninum Liberalem et alios. Scribe paulo poſt, ὑπαγαγεῖν ὑπὸ κρήνῃ τινί, non ἀπαγεῖν. *Hedylogus* Samius ſive Athenienſis ſemper alibi in his libris, apud auctores alios *Hedylus* nominatur: neque dubium etiam hic ſcribi debere Ἥδυλος, ut in Epitoma. In tertio Hedyli verſu, Τῇ νύμφῃ δύσπιστος ἀθύρματα: lego, δυσπίστῳ. *inexorabili.* aut δύσπιστον, *cujus oratio parum efficax fuerit ad perſuadendum.* quarto caſu, ut ἔχοντα in primo verſu.

Caput Tertiumdecimum.

Anguillae marinae. πατάνεψις vox Sicula. De generatione anguillarum expenſus Athenaei locus, ex Ariſtotele. quomodo in generatione et πέψις et σῆψις locum habeant. Anguilla ἀπύρηνος μόνος ἰχθύς. piſces ἀνάκανθοι, antacaeus. et huſo. ἔγχελις et ἔγχελυς. Anguillas ἐντευτλανοῦν.

ΓΝΑΦΕΥΣ. Hujus piſcis et Heſychius meminit: alius veterum, opinor, nemo. ΕΓΧΕΛΥΣ. τῶν θαλασσίων ἐγχέλεων μνημονεύει Ἐπίχαρμος. Anguilla marinus piſcis non eſt, ſed fluviorum aut lacuum: unde ſaepe in mare deſcendit, ait philoſophus libro ſexto Hiſtoriarum, cap. 13. Hae ſunt quas marinas vocabat Epicharmus. quem poetam, piſcem hunc appellaſſe πατάνεψιν, obſervat Julius Pollux: nimirum quod in patella coqueretur, quae πατάνη Siculis. Ait, προσθέντος γὰρ αὐτῷ τοῦ Λακίου λαβεῖν τοῦ χωρίου ἢ ἄλφιτα ἢ ἄλιτα. Prima et ultima vox ſunt depravatae. Scribe προθέντος et ἄλατα· vel ἄλευρα. Ait ex Ariſto. verba illius referens ſuper generatione anguillarum, naſci eas ἐν τῷ βορβόρῳ καὶ τῇ ἰλύϊ σήψεως γενομένης, καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν καλουμένων τῆς γῆς ἐντέρων λέγεται. Multa hoc loco, ut ſaepe alibi, ex membranis adjecimus. Sunt autem omnia quae de anguillarum ortu ex Ariſtotele referuntur ſumpta de libro Hiſtoriarum ſexto, capite 16. Sed minus recte expreſſa eſt Athenaeo mens philoſophi. qui nunquam dixit generari anguillas ut generantur quae vocant terrae inteſtina: ſed ex illis ipſis. Verba ejus ſunt, αἱ ἐγχέλυες γίνονται ἐκ τῶν καλουμένων γῆς ἐντέρων· ἃ αὐτόματα συνίσταται ἐν τῷ πηλῷ, καὶ ἐν τῇ p. 525.
γῇ τῇ ἐνίκμῳ· καὶ ἤδη εἰσὶν ὠμμέναι αἱ μὲν ἐκδύνουσαι ἐκ τούτων, αἱ δ' ἐν διακνιζομένοις καὶ διαιρουμένοις γίνονται φανεραί, id eſt, *naſcuntur anguillae ex lumbricis qui terrae inteſtina dicuntur. Ii ſponte ſua generantur in luto, et madente ſolo. Jamque viſae ſunt anguillae, aliae e lumbricis exeuntes: aliae iis ſciſſis ac diviſis ſunt factae conſpicuae.* conſtat ex his quo

jure, quave injuria ſit poſitum hic, *τὸ καθάπερ* ab Athenaeo. At quod in praecedentibus cenſuerunt doctiſſimi viri, pro *σήψεως γενομένης*, legendum eſſe *πέψεως*, falſi ſunt judicii: eo decepti, quod in prioribus editionibus, perturbata et mutilata verba philoſophi recitarentur. Athenaeus iſta illius reſpicit, *καὶ ἐν τῇ θαλάττῃ δὲ καὶ ἐν τοῖς ποταμοῖς γίνονται τὰ τοιαῦτα, ὅταν ᾖ μάλιστα σῆψις*. Caeterum quomodo in generatione anguillarum et aliorum quae non fiunt e ſeminibus et *πέψις* neceſſaria ſit, et *σῆψις* quoque reperiatur, declarat aureus locus divini philoſophi, in libris de prima philoſophia: quem non poſſum quin adſcribam. *τῶν αὐτομάτως γινομένων*, ait, *γίνεται οὐδὲν σηπόμενον, ἀλλὰ πεπτόμενον. ἡ δὲ σῆψις, καὶ τὸ σηπτὸν, περίττωμα τοῦ πεφθέντος ἐστί· οὐδὲν γὰρ ἐκ παντὸς γίνεται, καθάπερ οὐδ' ἐν τοῖς ὑπὸ τέχνης δημιουργουμένοις· οὐδὲν γὰρ ἂν ἔδει ποιεῖν. νῦν δὲ τὸ μὲν ἡ τέχνη τῶν ἀχρήστων ἀφαιρεῖ, τὸ δ' ἡ φύσις.* Subdit Sophiſta coenarum, *διὸ καὶ Ὅμηρον τῆς τῶν ἰχθύων φύσεως χαρίζοντα τάδε εἰπεῖν.* Sic loquitur quaſi ex Ariſtotele haec quoque deſcriberet non minus quam praecedentia. hodie in illius libris haec non legas. ſed extabant adhuc ſeculo Athenaei ſcripta alia Ariſtotelis eodem argumento: unde potuit ea eſſe mutuatus De loco ubi optimae capiuntur anguillae extant hi verſus Archeſtrati:

Ἔγχελυν αἰνῶ μὲν πᾶσαν, πολὺ δ' ἔστι κρατίστη
Ῥηγίου ἀντίπερας πορθμοῦ ληφθεῖσα θαλάσσης.
ἔνθα σὺ τῶν ἄλλων πάντων μέσσην † ἐθνητῶν
βρῶμα τιθεὶς τοιόνδε διὰ στόματος πλεονεκτεῖς.

Tertius verſus nullo negotio emendari poterat ab interpretibus: *πάντων Μεσσήνιε θνητῶν.* Per apoſtrophen alloquitur Meſſanios Mamertinos, eosque ait *πάντων ἄλλων βροτῶν πλεονεκτεῖν*, id eſt, felicitate ſuperare caeteros omnes mortales, ob copiam fretenſium anguillarum, quae omnium optimae. Meſſanam in Sicilia Rhegium e regione ſpectare, ne tyrones quidem ſunt monendi. Illud potius videamus quod de natura anguillarum ſcribit Archeſtratus. *Ἔγχελυς, ἣ φύσει ἐστὶν ἀπύρηνος μόνος ἰχθύς.* Euſtathius prolato iſto verſu notat, *ἔνθα ὅρα ὅτι πυρῆνα ἐκεῖνος ἔφη τὴν ὀστώδη ἰχθυηρὰν ἄκανθαν.* *Obſerva*, inquit, *poëtam appellaſſe eleganter* *πυρῆνα*, id eſt, nucleum, *oſſeam piſcium ſpinam.* Recte Euſtathius, neque aliter interpretari eam vocem. Atqui falſum hoc, anguillam eſſe penitus ex-

oſſem: niſi de aliqua peculiari ejus ſpecie hodie incognita loquebatur poeta. habere enim ſpinam hunc quoque piſcem et αὐτοψία arguit, et teſtimonia ſcriptorum: ut paulo ante Athenaeus, de Epicureo icadiſta, ἐγχέλυος παρατεθείσης, ἐπιβαλὼν ἐψίλωσε τὸ πλευρὸν, ἀγαγὼν εἰς ἄκανθαν. Sed ut hoc Archeſtrato concedatur, falſum eſt rurſus, ſolam anguillam ex omni p.526. piſcium natura carere ſpina: nam et antacaeus eſt ἀνάκανθος, et huſo Danubii, qui eſt alius ab antacaeo Pontico. Verum de huſone Germanico facilis reſponſio: eum enim Archeſtratus notum non habebat. antacaeum non fuiſſe illi incognitum, dicebamus capite ſeptimo, neque mutamus ſententiam. ſed levis erat illa notitia, et ut videtur nominis potius quam rei vel naturae antacaeorum. Cum autem ἔγχελις dicatur et ἔγχελυς recte, non tamen promiſcua fuit Atticis harum vocum uſurpatio, ut hoc loco obſervatur. Enarrator autem Ariſtophanis hanc litem ita dirimit, ut dicat per iota ſcribere Boeotos: per υ Athenienſes. melius noſter et accuratius. Ariſtophanis *Lemniae* ſaepius citantur Polluci 7. Harpocrationi in ἀρκτεῦσαι, et aliis. Eodem titulo plures tragici fabulas ediderunt, ut ante diximus. Teſtificor autem fidei meae cauſſa, iſto loco, Ἀριστοτέλης δ' ἐν τοῖς Περὶ ζώων διὰ τοῦ ι ἔγχελις εἴρηκεν: ſcribere Huraldinum codicem, ἐν τοῖς Περὶ ζώων μορίων: ſicut alibi tot numero locis, de quibus ante diximus ſaepius. Quin etiam auctore eodem libro ſcribi oportuit aliquanto poſt ΙΠΠΙΟΥΡΟΙ. Ἀριστοτέλης ἐν πέμπτῳ ζώων μορίων. Lepidiſſimi ſunt verſus Antiphanis quibus traducuntur Aegyptii quod anguillam pro deo colerent. Sed in quo praecipue ſita elegantia parum vulgo attendunt: nam cum ait, πολὺ τῶν θεῶν γάρ ἐστι τιμιωτέρα: ludit in ancipiti vocis τιμιωτέρα, quae et *carior* et *honoratior* poteſt ſignificare. Timoclis verſiculos de eadem ita emendare debes,

Πῶς ἂν μὲν οὖν σώσειεν ἶβυς ἢ κύων;
ὅπου γὰρ εἰς τοὺς ὁμολογουμένους θεοὺς
ἀσεβοῦντες οὐ διδόασιν εὐθέως δίκην,
τίν' αἰλούροιο βωμὸς ἐπιτρίψειεν ἄν;

quis metri cauſſa putet, in ſecunda vocis αἴλουρος diphthongi loco alteram tantum vocalem a poeta uſurpatam non repugnabo. Multa in hoc genere ſibi licere volunt poetae contra communem loquendi uſum, ut iam ἔλοψ dicitur Archeſtrato, qui vulgo aliis ἔλλοψ.

ita fortaſſe Timocles *αἴλυρον* vel *αἴλορον* appellavit me-tro ſerviens, quem vulgus *αἴλουρον*. Anguillas veteres eſitabant betae foliis involutas, ut obſervat dipnophiſta: Hoc dicebant Athenis *ἐγχέλεις ἐντευτλανοῦν*. Ariſto-phanes Acharnenſibus, — *μηδὲ γὰρ θανών ποτε Σο-χωρὶς εἴην ἐντετευτλανωμένης*. Lego non dubitanter *καὶ ἐν* Μηδείᾳ,

Τεῦτλ᾽ *ἀμπεχομένης παρθένου* Βοιωτίας.
Κωπαΐδος, *ὀνομάζειν γὰρ αἰδοῦμαι θεόν*.

librarios poenituit operae, et priorem verſum duabus vocibus mutilarunt, quia praecedebat ſimilis alius. atque ea cauſſa fuit cur junctim hos duos locos auctor afferret: quia erant ſimillimi. Ut vulgo ſcribitur, neſciaa quo pertineat iſtud teſtimonium. Saepe diximus, nusquam non iſto modo peccatum eſſe. nec moveor quod idem vitium in membranis et Excerptis.

---

p. 327.

Caput Quartumdecimum.

Ellopes optimi. erythinus *et* erythrinus. encraſichol. hepſeti. *διὰ δωδεκάτης ἡμέρας. Ariſtophani* Dramata. *deque iis fabulis multa. Ionis μέγα δρᾶμα.* Ἥπατος *piſcis. λεβίας.* elacatena. *Theopompi* Callaeſchrus. *Hipponium Brutiorum πλευρὰ γεννική. claves καλυπταὶ et ὀπταί.*

ΕΛΛΟΨ. *προείρηται μέν τινα περὶ αὐτοῦ.* Reſpic disputationem de ſacro piſce. Ab Archeſtrati judici qui pronunciat: Τὸν *δ᾽ ἔλοπ᾽ ἔσθε μάλιστα Συρακούσαι ἐνὶ κλειναῖς*, Τόν *γε κρατιστεύοντα*: diſſentit Varro i libris De re ruſtica: ubi ellopem ad Rhodum omnibu anteponit. Sententia autem fuit Archeſtrati, omnes el lopes in Syracuſano mari naſci: inde vagari per al maria. ſed quo longius abeant, eo fieri graciliores ma gisque indurari et nativi ſaporis gratiam amittere. H eſt ſenſus iſtorum verſuum: — *οὗτος γὰρ αὖ ἔστ ἐκεῖθεν*.

Τὴν ἀρχὴν γεγονὼς, κἂν ᾖ περὶ νήσους †
ἢ περὶ τὴν ἄλλην που ἁλῶ γῆν, ἢ περὶ Κρήτην
λεπτὸς καὶ στερεὸς, καὶ κυματοπλὴξ ἀφικνεῖται.

in quacumque tandem ora capiatur ellops, ait poet

ſcito natum eſſe in eo mari quod Syracuſas alluit. Verſum qui imperſectus eſt, exple ac ſcribe: κἂν νὴ Δία ἢ περὶ νήσους. ΕΡΥΘΡΙΝΟΣ. Semper Euſtathius ἐρυθινός: et ita Heſychius in ea voce. Κυρηναῖοι δὲ δύκην τὸν ἐρυθρινὸν καλοῦσι. certiſſimum eſt ex libri hujus fine ſcribi debere K. δὲ ὕκην. paulo tamen aliter Heſychius, ὕκος, ἐρυθρῖνος. in Excerptis depravatiſſime ὕκην. ΕΓΚΡΑΣΙΧΟΛΟΙ. apuarum genus, et ut placet doctis, *anchoiae* Inſubrium ac Maſſilienſium. caput his ingratum et ſubamarum: ideoque praecidi ſolitum. ex eo nomen ὅτι ἐν τῇ κεφαλῇ ἔχουσι τὴν χολὴν, inquit Etymologus. Lege Aelianum libro 8. cap. 18. Ἀριστοτέλης ἐν τῷ Περὶ ζωϊκῶν. Videtur eſſe is commentarius quem alibi vocat Ζωϊκόν. ΕΨΗΤΟΣ. ὅτι τῶν λεπτῶν ἰχθυδίων. Excerpta, ἐπὶ τῶν λεπτῶν ἰχθυδίων. diverſo ſenſu. noſtra enim lectio hepſetorum facit peculiare quoddam genus, altera, nomen hoc uſurpari de minutis piſciculis, nullo generis diſcrimine: atque hoc verius. ὦ Χάριτες αἷς μέλλουσιν ἑψητοί. ſententia claudit: ſed lego αἷς μέλουσιν ἑψητοί. *o gratiae quibus curae ſunt hepſeti!* hoc eſt, o hepſetos gratiſſimos. Sic apud Pindarum Εὐθυμίᾳ μέλων εἴην. pro *utinam ſim* εὔθυμος. vide libro quinto, cap. quarto. Εὔβουλος ἐν Προσουσίᾳ ἢ Κύκνῳ. Mendam video, emendationem non video: niſi eſt, ἐν Προυσίᾳ, ἢ K. quod leviter tamen placet. Διὰ δωδεκάτης ἑψόμενον ἡμέρας Ἥδη. Ultima vox ſeparari non debuit: ſed debuit emendari. Nam ſcribendum διὰ δωδεκάτης ἑψόμενον ἡμέρας ἴδῃ. et ita MSS. Verte, *contentus ſi vel hepſetum unum coqui videat betis involutum, poſt* 12. *dierum abſtinentiam.* Voculam διὰ accipe ut expoſuimus ſimili loco lib. 2. cap. 15. τὰ γὰρ καλὰ πάντα Δαιδάλου καλοῦσιν ἔργα. Habeo incertum ſintne haec verba Athenaei an Alexidis. Tum ita fuerint verſus incipiendi, p. 528.

— καὶ γὰρ ἑψητῶν τινὲς
Παρῆσαν ἡμῖν δαιδάλεοί πως. τὰ καλὰ γὰρ
ἅπαντα Δαιδάλου καλοῦσιν ἔργα νῦν.

Ἀριστοφάνης Δράμασιν ἢ Νιόβῃ. Non injuria ſuſpicetur quis ſcribendum Ἀρ. ἐν δράματι Νιόβῃ. Sic enim loquuntur auctores ſaepe. nihil tamen hic mutandum: ſed illud potius etiam et etiam obſervandum, olim fabulas quasdam Ariſtophaneas aut quae Ariſtophani tribuebantur a multis, praeter proprium ſibi titulum, com-

muni nomine *Δράματα* fuiſſe a criticis inſcriptas. E
iſtis eſt *Niobe,* quam non hoc ſolum titulo veteres lau
dant, ſed ut hic, Δράματα ἢ Νιόβη. Praeter Athenaeum
ſcribit Pollux lib. 10. cap. 48. *οὗ μέν τοι τὰς πλίνθοι*
ἔπλαττον, πλινθεῖον καλεῖ ἐν Δράμασιν ἢ Νιόβῃ Ἀρι
στοφάνης. et cap. 26. *σαφέστερον δ' ἐν τοῖς* Ἀριστοφά
νους Δράμασιν ἢ Νιόβῃ, *ἀλλ' ὥσπερ λύχνος, ὁμοιότατ*
κάθευδε ἐπὶ τοῦ λυχνιδίου. Sic libro decimo capi
trigeſimo octavo. *καὶ ἔστι τοὔνομα ἐν τοῖς* Ἀριστοφάνου
Δράμασιν Ἡνιόχῳ. nam ſcribendum hic quoque *Δράμασ*
ἢ Νιόβῃ. *Heniochum* enim. (quo titulo fabulam docu
Menander) nemo veterum attribuit Ariſtophani. Dra
matum fuit etiam alia item comoedia Ariſtophanis *Cen*
taurus, aut *Centauri.* Pollux libro 7. cap. 5. *τῶν*
περὶ ἀρτοπωλίαν ἀθρόα ἐστὶν ἐν Ἀριστοφάνους *Δράμασ*
ἢ Κενταύροις. idem libro nono. Ἀριστοφάνης *μὲν οἱ*
ἐν Δράμασιν, ἢ ἐν (malim abeſſe *ἐν*) Κενταύρῳ *ἔφη,*
κωμητίσι καπήλοις ἐπίχαρτον. iterum, Ἀριστοφάνης
Δράμασιν ἢ Κενταύρῳ, *λίθος δεκατάλαντος.* libro 10
cap. 22. Ἀριστοφάνης *γοῦν ἐν Δράμασιν ἢ* Κενταύρ
ἐκκρουσαμένους (forte, *ἐκκρουσάμενος*) *τοὺς πύνδακα*
εἴρηκε. capite 42. *οἱ ἀναβαθμοὶ τῆς κλίμακος, κλιμα*
τῆρες (vel *κλιμακτῆρες*), *ὡς* Ἀριστοφάνης *Δράμασιν*
Κενταύρῳ. cap. 48. Ἀριστοφάνους *ἐν* Κενταύρῳ *ἢ Δρα*
μασιν εἰπόντος, Ἀλλ' *εἰς κάδδον τινὰ λαβὼν οὔρει*
Quemadmodum autem alias binomines fabulas alter
ſolum nomine ſcriptores interdum nominant: ſic etia
iſtas. Nam Athenaeus libro 14. Ariſtophanem laud
ἐν Κενταύρῳ: illam ipſam dubio procul comoediam in
telligens, de qua diximus. Sed hoc minus eſt mirum
illud miror citari nonnunquam eum poetam *ἐν Δράμασ*
ſine ulla adjectione: ut haerere neceſſe ſit lectorem
quia plures fabulae eo nomine poſſunt intelligi. S
tamen Athenaeus lib. undecimo. Ἀριστοφάνης *ἐν Δρα*
μασι λέγων, πάντες δ' ἔνδον πεταχνεῦται. et libro 11
ſub finem Ἀριστοφάνης *ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματ*
Δράματα. ſic enim eum locum emendamus. Heſychiu
Βύρσαν τὴν πόλιν Ἀθηνῶν Ἀριστοφάνης *ἐν Δράμα*
παίζων ἔφη. ubi perperam hodie editur, *ἐν* Ἀράμας
Porro quid cauſſae fuerit cur hae comoediae generale
δραμάτων appellationem ſibi vindicarint, divinare diff
cile eſt. Suſpicor tamen non a poeta eſſe illas ita no
minatas: ſed a criticis qui Ariſtophanis fabulas recen
ſuerant, et didaſcalias illarum conſcripſerant. Oli

inter Ariſtophaneas quatuor ſabulae ſuerunt *Niobo, Centaurus, Inſulae, Poëſis:* de quarum auctore criticis non conſtabat. Ex iſtis videtur unum corpus eſſe confectum, eique inditum nomen ΔΡΑΜΑΤΑ. Ac quoniam vere Ariſtophaneis ſolitae adjungi, atque una compingi etiam iſtae: obtinuit, ut ſic laudarentur quemadmodum ante docuimus. Haec noſtra conjectura eſt, qui probabilius aliquid excogitaverit, eum vatem perhibebimus optimum. Invenies non diſſimili titulo laudari antiquis unam ex Ionis tragici ſabulis. Μέγα δρᾶμα enim nominatur, et quidem ſine alia deſignatione. Pollux lib. 10. cap. 45. καὶ νάρθηκα δ' ἂν εἴποις, Ἴωνος ἐν τῷ μεγάλῳ δράματι εἰπόντος, ψαφαρὸν νάρθηκα. Heſychius, ὀνοταζομένη, πορθουμένη. Ἴων μεγάλῳ δράματι. Μένανδρος Περινθία. Meminit hujus in Andriae prologo Terentius: item Pollux initio X. et non ſemel Harpocration. Ποσείδιππος Ἀποκλειομένῃ. Pollux lib. 10. cap. 24. τὸ ῥῆμα τὸ τηγανίζεσθαι ἔστιν ἐν Ἀποκλειομένῃ Ποσειδίππου. ΗΠΑΤΟΣ ἢ ΛΕΒΙΑΣ. prius nomen aut figurae aut coloris ſimilitudinem indicat, poſterius quam vim habeat cogitandum amplius. etiam de iſtis, quae in Heſychii Gloſſis leguntur, λέβια, τὰ λεπίδας ἔχοντα τὰ ῥύγχη. καὶ ἰχθῦς λιμναῖοι. puto ſcribendum, λεβίαι. et ταρίχη, non τὰ ῥύγχη. ἔχων καρδίαν τρίγωνον, λευκήν. Pene aſſentior eruditiſſimo Rondeletio, qui graves rationes affert, cur legendum cenſeat, καρδίαν τρίγωνον, ἧπαρ λευκόν. non poſſum tamen illius conjecturam librorum auctoritate confirmare. Membranae omnes ſtant ab edita lectione: quam etiam firmat aliquo modo ſimilis locus ejusdem Ariſtotelis, etſi de alio piſce: καρδίαν ἔχων λευκὴν καὶ πλατεῖαν. infra de citharo. In excerptis hoc tantum, ἔχων καρδίαν λευκήν. Archeſtrati verſum Καὶ λεβίαν ὄσχετον ἥπατον ἐν περικλύστῳ, lege cum Gesnero, Καὶ λεβίαν λαβὲ, τόν φασιν ἥπατον. niſi malis, Καὶ λεβίαν γε λαβεῖν, τόν χ' ἥπατον. [Vel potius ut adnotaverat magnus Scaliger ad hunc locum: Καὶ λεβίαν οὖν ἴσχε τὸν ἑ.] ΗΛΑΚΑΤΗΝΕΣ. Nullum dubium eſt, *elacatenem* piſcem ex eo nomen inveniſſe, quod ἠλακάτην, id eſt, *mulierem colum* ſimilitudine aliqua referat. quam etiam ob cauſſam et ἠλακάτη et ἄτρακτος, ad alia nonnulla transferuntur. Μένανδρος Κόλωσι. nihil haec vox ſignificat. Dalecamp. Κολωνοῖς. Malim Κόλαξι. certum enim editos a Menandro Κόλακας. ΘΥΝΝΟΣ. Pura p. 529.

puta vox eſt Hebraea תנין *thannin.* illis quidem cetus omnis: at Graecis et Latinis certum genus cetorum. Non enim orcynos ſolum (de quo genere thynnorum Archeſtrati ὃν καλέουσιν Ὄρκυνον. ἄλλοι δ' αὖ κῆτος.) ſed in totum omnes thynnos quidam e veteribus inter cete retulerunt, ob vaſtam corporis molem, ait Aelianus, De animalibus lib. 13. cap. 16. Ut deſinant nugari qui Graecam originem nomini huic affingunt: in queis eſt enim Athenaeus. φωλεύει δ' ὁ θύννος καίτοι πολυαίματος ὤν. Haec eſt omnium veterum γραφὴ, non
p. 530. πολυκύματος. ἃ πρέπει ταχέως καὶ μητέρι τιμῆς. Pridem corruptus locus: nam auctor Epit. haec praetermiſit. Forte, — τούτου δὲ θεοῖς χρὴ Ὀψωνεῖν ἃ πρέπει ταχέως, καὶ μὴ περιμίμνειν. vel ſi diis paranda ſit coena emendus orcynus, et quidem cito ac ſine cunctatione quanti fuerit indicatus. Ἔστι δὲ γενναῖος Βυζαντίῳ ἔν τε Καρύστῳ. Malim Βυζάντιος. κέφαλοι δέ τ' ἀμείνους. Omitto aliorum ſententias: quarum nullam poſſum probare. Lego ſic, — Κεφαλοιδὶς ἀμείνους Πολλῷ τῶνδε τρέφει θύννους καὶ Τυνδαρὶς ἀκτή. In eadem ora ubi Tyndaris, etiam Cephaloedis fuit, ut nominatur id oppidum Plinio ac Ptolemaeo: nam Strabo vocat Cephaloedium. Ἂν δέ ποτ' Ἰταλίας ἱερᾶς Ἱππώνιον ἔλθῃς † Ἑρπετὸν εἰς ὕδατος στεφάνους. Cujus primum in mentem Dalecampio venit aeſtuanti hoc loco, id ſecutus videtur, cum verteret, *Aut aquarum Metauri fluvii oſtia.* Duo nobis propoſita in ſimilium locorum emendatione ſemper eſſe debent: ſententiae veritas et antiquae lectionis veſtigia. aberrare ab altero iſtorum nefas ſi conjecturis, ſi φιλοπονίᾳ verum licet tangere: ab altero non eſt fas temere. Videmur utrumque in corruptiſſimi hujus loci reſtitutione praeſtitiſſe. Legimus enim Βρεττιέων ὑδατοστεφέων. Hipponium de quo loquitur Archeſtratus Βρεττίων, id eſt Brutiorum oppidum fuit, ut ſcribit Stephanus, ad mare ſitum. Lycophron Caſſandra.

— ἔνθα Λαμπέτης
Ἱππωνίου πρηῶνος εἰς Τηθὺν κέρας
σκληρὸν νένευκε.

Ideo Archeſtratus Hipponiatas Brutios appellat ὑδατοστεφεῖς. etſi proprie non niſi inſulis ea vox convenit. καὶ Θεοδωρίδας δὲ φησίν. Hic eſt Theodoridas Syracuſanus poëta dithyrambicus, cujus *Centauros* laudat noſter lib. 5. extremo. De hoc etiam loquitur Pollux

lib. 10. cap. 50. ſed male ibi editur Θεοδωρίτας. Lege igitur, Θεοδωρίδας Ἥφαιστον ἔφη φυσσητῆρσι μολγίνοις χρῆσθαι id eſt, *Theodoridas dixit Vulcanum pro ſollibus uti corii bibuli utribus.* Φησὶν ὅτι βάλανοί εἰσι κατὰ βάθος ἐν τ. Eadem et Strabo libro tertio ex eodem fonte. ἀκροκώλιον δραχμιῆς υἱόν. Dalec. *o fili.* Imo vero legendum ὕειον aut ὑϊὸν. pedes porcinos intelligit aut ſimile quid. Vocem ἀκροκώλιον expoſuimus libr. 3. cap. 15. Deinde ſcribe, Ταῦθ' οἱ πένητες. et ἃς οὐδὲ μάκαρας ὑπερορᾶν οἶμαι θεούς. Θεόπομπος ἐν Καλλαίσχῳ. Meminit Pollux lib. 9. ſed locus ibi depravatus, ita reſtituatur, Τὰ δὲ στατῆρος ἄξια, στατηρίδια φαίης ἄν, ὡς Θεόπομπος ἐν Καλλαίσχῳ. οὐ φησὶν εἶναι τῶν ἑταιρῶν τὰς μέσας στατηριδίας. Notabis typum nominum in ιδιος pro ιαιος: qua de re plura alibi notamus. Ὑπογάστρι' ἐλθὼν ὅσα Ποσειδῶν ἀπολέσει. Suſpecta vox ἐλθών. et ἀπολέσαι *perdat.* omnino non ἀπολέσει. eſt imprecantis oratio. Τάττειν τε γεννικῶς παρασκευάζεται Πλευρὰν μετ' αὐτῶν. Malim γεννικήν. πλευρὰ γεννικὴ, *latus vaegrande.* ſuis puta aut alius victimae. ſic γεννικὸν κρέας apud Ariſtoph. ut dictum eſt in ſuperioribus. Etiam de phryctis, quorum mox Alexis meminit, libro ſexto ſatis. p. 531. Οὗτος πρότερον κεφαλὴν εἰ λαβοὶ θύννου. Metro conſulamus ſi ſententiae minus licet: Οὗτος δὲ κεφαλὴν πρότερον εἰ θύννου λάβοι. et ſequente verſu ἐνόμιζεν cum Epit. non ἐνόμιζον. In Ariſtophontis verſibus ex Pirithoo, jocus eſt lepidus in voce κλεῖδες: quae et fruſtum aliquod thunni ſignificat, et quod omnes ſciunt, claves. Porro Graecis veteribus duo clavium genera erant in uſu: communium, et Laconicarum: quae etiam καλυπταὶ dicebantur, ut ſcribunt poetae interpretes ad illa verba, πυκινὰς δὲ θύρας σταθμοῖσιν ἐπῆρσε. Multa nos alibi de clavibus veterum, ad lucem auctorum antiquorum. Oppoſitum καλυπτοῦ ſive *occulti,* eſt τὸ ὀπτὸν, *quod cerni poteſt.* nam ὀπτὸν utrumque ſignificat, et *aſſatum* et *viſibile.* Vide libro ſequente, capite quarto. Ex his intelliguntur lepidiſſimi verſiculi Ariſtophontis.

A. Καὶ μὴν διέφθαρταί γε τοὖψον παντελῶς.
κλεῖδες μὲν ὀπταὶ δύο παρεσκευασμέναι.
B. αἷς τὰς θύρας κλείουσι; A. θύννου μὲν οὖν.
B. σεμνὸν τὸ βρῶμα. A. καὶ τρίτη Λακωνική.

Falſus eſt Dalecampius, qui penultimam vocem emen-

dabat, ſcribebatque *τρίγλη Λακ.* Nam ut diximus clavis Laconica, alio nomine *καλυπτὴ* appellata, opponitur *ταῖς δυσὶν ὀπταῖς.*

Caput Quintumdecimum.

Ἀθὴρ et ἀφαρεύς. Locus Ariſtotelis varie lectus jam olim. piſces ἐκτοπιστικοί. κίμβιξ et κίμμιξ. Antiphanis Aceſtria, *et* Ruſticus *ſive* Butalion. *Ἵππουρος et ἔπουρος piſcis. ἀργευτὴς idem quibusdam. δοίης. ὕκκης. julides ἔντερα γῆς. κρέμις et χρόμυς. Archeſtrati locus obſcurus. πλεκτὸν ὕφασμα σχοίνου. δονεῖν ψήφους. δωρήματα ἀρθρων μηλείων.*

TON *ὄρκυνόν φησι λέγειν τοὺς Ἀττικούς.* Vir doctus, *τὸν θύννον ὄρκυνον φησὶ λ.* neque video quae ſit ſententia editae lectionis: licet non aliter in MSS. *τῷ ἔχειν ὑπὸ τῇ γαστρὶ πτερύγιον ὃ καλεῖσθαι ἀθέρα.* Scimus et nos apud Ariſtotelem Hiſtoriarum lib. 2. cap. 9. legi *ἀφαρέα*, non autem *ἀθέρα*: confirmante etiam Heſychio cujus verba *ἀφαρεὺς τοῦ θήλεος θύννου τὸ ὑπὸ τῇ γαστρὶ πτερύγιον.* nihilominus tamen ſtabilitam conſenſu omnium exemplarium lectionem repudiare non potuimus: cum accederet praeſertim Breviatoris auctoritas, qui diſerte ſcribit *ἀθέρα.* Non igitur ſcripſiſſe aliter Athenaeum: ſed in Ariſtotele aliter legiſſe exiſtimamus. Sane vox *ἀθὴρ* non inepte pinnulam de qua loquitur philoſophus, ſignificaverit. quo facilius verae lectionis ſubdititia haec locum invaſit et occupavit. Scripſimus etiam auctoribus libris omnibus, *ἐν δὲ τῷ περὶ ζώων μορίων*, cum Epitoma: licet non neſciremus locum indicari qui extat Hiſtoriarum lib. 5. cap. 11. in Cratini verbis ſubjectis, duo inſunt integri ſenarii jambici. Rurſus ex Ariſtotelis De piſcibus citantur haec, *ἀγελαῖον καὶ ἐκτοπιστικὸν εἶναι τὴν θυννίδα.* etſi liber ille ad nos pervenit,
p. 532. agnoſcet tamen philoſophi verbum qui fuerit in illius ſcriptis paulo verſatior. Nam initio Hiſtoriarum inter caeteras animalium differentias haec ponitur, *καὶ τὰ μὲν ἐπιδημητικὰ καὶ τῶν ἀγελαίων καὶ τῶν μοναδικῶν. τὰ δὲ ἐκτοπιστικά.* *Ἀρχέστρατος δ᾽ ὁ κίμμιξ φησί.*

pro κίμβιξ. literae β et μ paſſim permutantur. Notum quis dicatur κίμβιξ apud Ariſtot. in Ethicis, qui vitium hoc inter ſpecies ἀνελευθεριότητος ſtatuit. Aliter paulo hic uſurpatur de Archeſtrato, qui in rebus nihili tantum ſtudii poſuit. grammatici explicant ῥυπαρὸς καὶ μικρολόγος. In epit. ſcriptum ὁ κύμβιος. nec multo aliter Heſychius, Κύμβινον, ait, ἐπὶ μικρολόγου ἔταττον.
Κἂν ξηρὰν ἐθέλῃς ἔσθειν γενναῖα πέλονται. Scribendum γενναῖαι πέλονται, ut dicebamus in Lectionibus Theocrites. ita legit Euſtathius quoque. De ſequentibus Antiphanis verbis e *Paederaſte* jambicos ſenarios nullo negotio conſeceris. Scribe deinde et diſtingue ſic,

— ὁ μὲν ἀγρῷ τρεφόμενος
ὄψον θαλάττιον οὗτος οὐδὲν ἐσθίει,
πλὴν τῶν παρὰ γῆν. γόγγρον τιν' ἢ νάρκην τιν', ἢ
θύννης τὰ πρὸς τῇ ποίᾳ τὰ κάτωθεν λέγω.
τούτους φάγοις ἄν; τοὺς γὰρ ἄλλους νενόμικα
ἀνθρωποφάγους ἰχθῦς. τάδε δὲ μῶν ἐσθίεις;
ταυτὶ κακόνωτα; ποῖα; Κωπαΐδας λέγεις.

Aceſtria et *Ruſticus ſive Butalion*, duo ſunt ejusdem poetae dramata, in quorum utroque nonnullos ſuperiorum jambicorum ſuo jure Antiphanes uſurpaverat. Hoc voluit Athenaeus, non quod fingunt interpretes. Ἀκέσασθαι, eſt laceras veſtes ſarcire: inde ἀκέστρια. Aceſtriae Antiphanis mentio eſt etiam lib. 9. et lib. 13. Pollux lib. 4. cap. 19. Ἀκεστρίας inſcribit. Alterius ſabulae multa in his libris mentio. nominat Pollux lib. 6.
ΙΠΠΟΥΡΟΙ. Ἀριστοτέλης ἐν πέμπτῳ ζώων. In exaratis manu liquido ſcriptum offendimus, ἐν δευτέρῳ ζώων μορίων. obſtinato librorum omnium et epit. conſenſu. Locus eſt Hiſtoriarum lib. 5. cap. 10. *Hippurum* alii videntur appellaſſe ἔπουρον. nam ita Heſychius. de ratione hujus appellationis erudite Gesnerus: ſed non ſpondebo tibi veris notis deprehenſum eſſe dum noſtris hominibus veterum hippurum. διὸ καὶ ἀρνευτὴν ὀνομάζεσθαι. Falſum eſt quod ex hoc loco perſuaſerunt ſibi eruditiſſimi homines: hippurum piſcem alio nomine ἀρνευτὴν vulgo olim eſſe appellatum. Impoſuit eorum diligentiae menda loci hujus. nam pro ὀνομάζεσθαι ſcribendum ὀνομάζει αὐτόν. Breviator, καλεῖ αὐτόν. Verum eſt, hippurum dici Numenio ἀρνευτήν. at illud falſum, dicere poetam ſic eum vulgo nominari. Audiamus Numenium, ἠὲ μέγαν συνόδοντα, ἢ ἀρνευτὴν ἵππουρον. Ἄλλως τ' εὔοψον σφόδρα χωρίον ἐστὶ

Κάρυστος. *et alias piſcoſus admodum locus eſt Caryſtus.* Parcant nobis docti viri manes: ſed profecto et legere ut illi placitum, et interpretari ut ab eo factum, *Φωτὸς οὐ σοφοῦ ἅδε βουλὰ*, quod dixit olim ſapiens. vide caput ſecundum. Sic Strabo libro quarto, *ὀστράκια δ' ἔχει*
p.533. *πάμπολλα. καὶ ἄλλως εὐοψεῖ. abundat oſtreis et in univerſum piſcibus.* Ἦ *σκάρον, ἢ κῶθον τροφίην, ἢ ἀναιδέα λείην.* Aliquanto poſt, ubi iterum hic verſus, ſcriptum, *ἢ ἀναιδέα δοίην.* Sive *λείην* probes, ſive *δοίην*, obſcurum eſt, de quo piſcis genere ſentiat Numenius. Dalecamp. *ἀναιδέα* vertit *cinaedum*, et voces *τροφίην* ac *λείην* ſedes ſuas cogit mutare. Gesnero *δοίης* nomen piſcis eſt. quod probare nequeo. non probo item *λείην*: niſi eſt poetae licentia *λείην* appellantis quem caeteri *λειόβατον.* Locus videtur corruptus, hoc aut ſimili modo reſtituendus, *ἢ ἀναιδέα γ' ὕκην.* Idem Numenius, *ἢ σκάρον ἢ ὕκας ἀγεληΐδας.* vel *ἢ ἀδώνιδα λεῖον.* exocaeti ſive adonidis genus eſſe cui conveniat optime epithetum *λεῖος*, ſciunt naturae periti. *Χαύνους τιττάνας ἐγχέλιας τε καὶ ἐννυχίην πίτυνον.* Hypermeter eſt hic verſus: quare hoc ſaltem melius in altera lectione quae habetur ſub finem libri, *χαύνους τε πελίας τε καὶ ἐννυχίην πίτυνον.* Viri docti emendarunt varie. noſtra conjectura erat. *χαύνους τε, λεβίας τε, καὶ ἐννυχίην* [*ἐρυθῖνον* ut apud Euſtathium legitur.] Vocem *ἐννυχίην* non ad colorem retulerim: id enim duriuſculum: ſed ad piſcationem nocturnam. ΙΟΥΛΙΔΕΣ. *περὶ τούτων Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων φησὶν ἰουλίδας ἕψειν μὲν ἐν ἅλμῃ, ὀπτᾷν δ' ἐπὶ τηγάνου.* Euſtathius, *ὅτι πρὸς ὁμοιότητα μεταφορικὴν καὶ γῆς ἔντερα λέγεται, ὁ παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ κείμενος Δωρίων δηλοῖ, λέγων, ἴουλοι κέκληνται μέλανες γαιηφάγοι, ἔντερα γαίης. Καὶ ὅρα τὸ ἴουλοι· δοκεῖ γὰρ ὁ Δωρίων ἔντερα γῆς εἰπεῖν ἐνταῦθα οὐ πάντα τὰ ὑπὸ γῆν σκωλήκια· μόνους δὲ τοὺς ποδωτοὺς ἰούλους.* Recte obſervat Euſtath. non omnes lumbricos (Graeci *ἔντερα γῆς* vocant) dici *ἰούλους*: ſed eos tantum qui numero pedum ſunt inſignes. Nam Athenaei ſequentia verba lectorem fallere poterant. cum ait, *ἰούλους ὀνομάζει τὰ ἔντερα τῆς γῆς.* At veri *ἴουλοι* ſunt *ποδωτοὶ* atque ut ſic dicam *πολύποδες.* Dion Chryſoſtomus, oratione de ſervis, *οἱ ἴουλοι μυρίους πόδας ἔχοντες βραδύτατοί εἰσι τῶν ἑρπετῶν.* Hoc igitur recte Euſtathius, fallitur tamen cum Dorioni tribuit quae ſunt Numenii. nam Dorionis praeter ſupra ſcripta verba, ni-

hil extat neque de julis, neque de julidibus. In Numenii ſecundo verſu, ſcribe, καὶ ἰοβόλον σκολόπενδραν. non ἰοβόρον σκολόπενδρον. In quarto, ἠὲ καὶ ἕρπηλας δολιχήποδας. In Epito. ἕρπηνας. aeque obſcure. ſed mox item in alio ejusdem poetae verſu ἕρπυλλαν ſcriptum. In penultimo Ἀμμώδεις κλύζωνται ἐπ' ἄκρη κύματος ἀγνῆ. Lege, ἀγῆ. littus vocant poetae ἀγὴν, ubi fluctus illiſi ἄγνυνται, id eſt franguntur: unde et ἀκταὶ et ῥηγμῖνες. et θῖνες. Vetus poeta apud grammaticos: πολιῇ δ' ἐπὶ κύματος ἀγῇ Τέγγε πόδας. ΚΡΕΜΥΣ. Ἀριστοτέλης ἐν τῷ Περὶ ζώων φησὶ τάδε. ἀνόδοντα καὶ λεῖα ὡς ῥαφὶς, καὶ τὰ μὲν λιθοκέφαλα ὡς κρεμύς. Excerpta, λειοκέφαλα ὡς κρ. Prorſus mendoſe. Ariſtoteles Hiſtor. lib. 8. cap. 19. μάλιστα δὲ πονοῦσιν ἐν τῷ χειμῶνι οἱ ἔχοντες λίθον ἐν τῇ κεφαλῇ. οἷον χρωμίς. cremis et chromis idem. Sequitur de apro piſce ecloga Archeſtrati obſcurior. Quare integrum locum recitabimus. Poſtquam enim multis verſibus nos eſſet hortatus ut p. 534. Ambracienſem aprum compararemus quoquo pretio, ſubdit:

Τούτου δ' οὐ θέμις ἐστὶ φαγεῖν θνητοῖσιν ἅπασιν,
οὐδ' ἐσιδεῖν ὄσσοισιν, ὅσοι μὴ πλεκτὸν ὕφασμα
σχοίνου ἐλειοτρόφου κοίλου χείρεσσιν ἔχοντες
εἰώθασι δονεῖν ψήφους αἴθωνι λογισμῷ,
ἄρθρων μηλείων ἐπὶ γῆν δωρήματα βάλλων.

Negat poeta piſcem hunc (aprum nempe) ob ſummam praeſtantiam ipſius et pretium par, ab aliis poſſe emi, quam ab eo genere hominum quos luculentis verſibus deſcribit. Quinam igitur illi homines ſunt? Dalecamp. piſcatores putavit intelligi: nos affirmamus trapezitam et multinumum menſarium. Nimis abſurdum eſt aut dicere aut exiſtimare, optimos et pretii maximi piſces non ab aliis quam a piſcatoribus eſitari. Quis neſcit genus id hominum non ſibi ſed beatioribus maria ſcrutari? Sed virum doctum deceperunt illa verba, πλεκτὸν ὕφασμα σχοίνου ἐλειοτρόφου: quibus naſſam putavit deſcribi: cum poeta vas intelligat e junco aut ſparto texi ſolitum ad majoris pecuniae ſummas capiendas. Latini *fiſcos* vocant κυρίως. Aſconius, *Sportae, ſportulae, ſportellae, nummum ſunt receptacula: et ſacci, ſacculi, ſaccelli, et crumenae, et vellereae et ſcorteae, et manticae et marſupia. ita fiſci, fiſcinae, fiſcellae, ſpartea ſunt utenſilia ad majoris ſummae pecunias capiendas.* In veteribus Gloſſis *fiſcus* vertitur κύρτος

ἁλιευτικός. quia et naſſa et fiſcus in quo pecunia continebatur, viminea opera erant. In tertio horum verſuum κοῖλον ſcribendum non κοίλου. Jungendum enim cum ὕφασμα. fiſci capacitatem hoc verbo deſignat. Ait, Εἰώθασι δονεῖν ψήφους αἴθωνι λογισμῷ. id eſt, qui ſolent tractare calculos ardente animo. elegantiſſimum eſt, δονεῖν ψήφους: agitare ſic calculos ut tinniant. hoc nos dicimus in idiotismo noſtro, *faire ſonner*. par elegantia in illis αἴθων λογισμὸς, ad declarandum vehemens ſtudium et ardens argentarii rationes putantis, aut pecuniam ſollicite ſpectantis metu fraudis: unde eſt ortum proverbium, ſicut alibi dicebamus, ἐξετάζειν ἀργυραμοιβικῶς. In ſine hujus verſus ponenda στιγμὴ τελεία. Nam quae ſequuntur: Ἄρθρων μηλείων ἐπὶ γῆν δωρήματα βάλλων, non pendent ex ſuperioribus, ſed ex ſe ſunt apta. Ait poeta, eam eſſe piſcis hujus praeſtantiam, ut quando ejus copia eſt, carnes ovinas, agninas et vervecinas (quanquam harum rarior Graecis uſus), aſpernari oporteat. Lego autem βάλλειν, pro βάλλε, *projice*. aut δεῖ βάλλειν, *oportet humum dejicere*. non aliter legit Breviator: cujus ſides locis plurimis plurimum nos adjuvit. ἄρθρα μήλεια quaeſo quid ſunt aliud quam artus pecudum, quae μῆλα Graecis dicuntur? Ait autem δωρήματα ἄρθρων μηλείων, ut hoc ſignificet, vel dono datas carnes cedere debere apro piſci impenſa maxima comparato.

Caput Sextumdecimum.

Cyclopes *fabula Calliae aut Dioclis.* νεοθὴξ μάχαιρα κορύδηλις leuciſci *genus mugilum:* χελὼν, χελλὼν *et* χαλών. *mugiles* σφηκέες *ſive* σφηνέες. *de voce* λαγαρός. δακτυλεὺς *mugil. Dioclis poëtae* Θάλαττα. *Euphronis* Αἰσχρὰ. τρίτη Θεσμοφορίων. *Theopompi* Ἡδυχάρης. *Ellopes piſces et* μύνδοι. *alia multa emendantur et obſervantur.*

p. 535.

ΚΙΘΑΡΟΣ. Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ ζώων ἢ περὶ ἰχθύων. Ante in ſermone de bocibus, Ἀριστοτέλης ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ζωϊκῷ ἢ περὶ ἰχθύων. mihi hic titulus

videtur mirus. Pherecratis prima quae ſequuntur verba, imperfectam ſententiam habent, et ſunt fortaſſe corrupta. Quod ſequitur, *Καλλίας δὲ ἢ Διοκλῆς καὶ κύκλωψ ἢ κίθαρος ὀπτὸς*, manifeſto corruptum eſt: quod et Dalecampius vidit, qui ut affecto loco medicinam faceret, pro *κύκλωψ* emendabat *ἔλλωψ*. Virum optimum ſua *μαντικὴ* hic defecit: non enim ita curari debuit iſtud vulnus: ſed hoc modo, *Καλλίας ἢ Διοκλῆς ἐν Κύκλωψι, κίθαρος ὀπτός*. Libro 12. *τοὺς δὲ σύμπαντας Ἴωνας ἐπισκώπτων Καλλίας ἢ Διοκλῆς ἐν Κύκλωψι φησί*. alibi quoque dramatis hujus meminit, ac fere Calliae tribuit omiſſis illis, *ἢ Διοκλῆς*. Archeſtrati verſus qui mutilus editus, expleri facile poteſt, ſic: *κίθαρον δὲ κελεύω Εὐθὺς ἐὰν μὲν λευκὸς ἔῃ στερεός τε πεφύκῃ*. vel *Ἂν μὲν λευκὸς ἔῃ χροίαν στερεός τε πεφύκῃ*. Scripſimus *νεοθῆγι μαχαίρᾳ*. ubi erat perperam *νεοθιγεῖ*. *νεοθὴξ*, ut *παραπλὴξ, βουπλήξ*. In ΚΟΡΔΥΛΟΣ ſcribe, *καὶ τελευτᾶν ὑπὸ τοῦ ἡλίου αὐανθέντα*. In altero autem Numenii verſuum, *Κούρυλον ἢ πειρῆνα, ἢ εἰναλίην ἔρπυλλαν*. quia *πειρὴν* nomen piſcis non eſt, aſſentior eruditis quibus placet, *ἢ σφύραιναν*. nihil enim video probabilius. Sed iis non aſſentior qui in iſtis, *μέμνηται δὲ καὶ κορδυλίδος*, emendant *κορυδηλίδος*. nam etſi ita Numenius in ſuo verſu: non ideo tamen in Athenaei verbis ita ſcribendum. nam hic quidem vulgo recepta appellatione utitur: ille poetica, ut legi metricae conſuleret. Scribebam in Numenii verſu, *ἢ γλαύκην κορόδυλιν*. ſed placet *κορύδηλις*. eadem formatione factum nomen ac *φύξηλις*. In ΚΑΜΑΡΟΙ, ſcribe ſic verba Epicharmi, *ἔτι δὲ ποττούτοις βῶκες*, etc. Nihil corruptius toto opere quam Doricorum poetarum Epicharmi et Sophronis reliquiae: velut quod ſtatim ſequitur Sophronis in ΚΑΡΧΑΡΙΑΙ. *θυνοθηραῖα δὲ γαστὴρ ὑμέων, καρχαρίας ὁκάτινος δῆσθε*. ubi priora verba non aſſequor: non enim juvat multum quod paulo ante dixit auctor vocem *θυννοθήρας* extare in Sophrone: hunc fortaſſe illius locum reſpiciens: aut alium infra ubi eadem vox. Poſteriora ſic ſunt ſcribenda, *καρχαρίας ὅκκα τῆνος διῆσθε*. *quando ille carcharias comedebat*. Additur, ΚΕΣΤΡΕΥΣ. *Ἱκέσιος φησί. τῶν δὲ καλουμένων λευκίσκων πλεονα ἐστιν εἴδη*. Facit leuciſcos commune genus mugilum. alii aliter digerunt. In ſimili loco libri quinti, *glauciſci* nominantur qui hic leuciſci. Nam ait, *γλαυκίσκοι, κέφαλοι, κεστρεῖς, μύξινοι, χελῶνες, ὅμοιοί εἰσι κατὰ τὴν προσ-*

Φορκν. ſed vera lectio cum hic tum ibi eſt *λευκίσκος*: p. 536 quod ex Euſtathio citante et explicante hunc locum intelligitur. Χρῆσις. inquit ille, *μυξίνου καὶ ἐν τῷ, λευκίσκων πλείονα εἴδη· κέφαλοι, κεστρεῖς, μύξινοι, χελλῶνες οἱ καὶ βάκχοι· εἰκὸς δὲ τοὺς μυξίνους, εἴπερ λέγονται γενικῶς λευκίσκοι, ὡς οἷα λευκοὶ, παρὰ τὴν γλαγόεσσαν γίνεσθαι μύξαν, ἣ κεῖται παρὰ τῷ Ὀππιανῷ.* In vocabulo *χελὼν* mira librorum inconſtantia. nam ſi analogia quadam dictus hic piſcis *ἀπὸ τοῦ χείλους*, vera utique appellatio eſt, *χείλων*, quaſi *labeonem* dicas: tamen et *χελὼν*, et *χελλὼν* et *χαλλὼν* ſcriptum invenias. Ariſtoteli chelon et cephalus duo ſunt ejusdem piſcis nomina. Caute accipe ſequentia verba, *εὔχυλοι δ' εἰσὶ σφόδρα καὶ οὐ πολύτροφοι καὶ εὐέκκριτοι*: quae ſi ſpectetur orationis ſeries ad chelones pertineant. Ita fieret ridicula ſententia: ut qui ex omnibus leuciſcis peſſimi ſunt, tot elegiis ornentur. Hanc *ἀτοπίαν* viri docti alius aliter ſuſtulerunt. Sed placet nimis Dalecampii ſententia, qui de univerſo genere leuciſcorum haec accepit. Quae citantur ex Ariſtotele, *ἐν πέμπτῳ ζώων μορίων*, extant Hiſtoriarum libr. 5. cap. 11. Sed qui dicitur in noſtris exemplaribus ſemper *Φεραῖος*, in Ariſtotelicis eſt *περαίας*. in vetere Huraldino *Φαραῖος* conſtanter. Ait, *λέγεται δὲ καὶ ὅτι τῶν γένων τῶν κεστρέων οὐδὲν τῶν θηρίων κατεσθίει*. Oppianus poëta eximius de mugilibus

Τοὔνεκα καί τιν' ἔχουσι μετ' ἰχθύσι τίμιον αἰδώ.
οὐ γάρ τις κείνων νεαρὸν τόκον, οἷά περ ἄλλων
σίνεται.

At mugiles adultos vorat lupus, ut paulo poſt ex Ariſtotele ſcribitur: item glaucus ut canit Oppianus in tertio. Athenaeus ad mugiles tranſtulit quod de cephalis dixerat philoſophus: cujus verba neque ambigua ſunt neque obſcura. Hiſtoriarum lib. 8. cap. 2. Narratur deinceps genus eſſe quoddam mugilum, quos vocabant *σφηνέας*, *ὅτι λαγαροὶ καὶ τετράγωνοι*. atque hanc lectionem libri confirmant omnes, et hoc amplius Gloſſae veterum magiſtrorum. *σφηνεὺς*, inquit Heſychius, *ἰχθὺς ποιὸς θαλάττιος*. Non defuerunt qui ſcriberent *σφηκέας*: ut a *σφὴξ* denominati ſint hi piſces non a *σφήν*. Et profecto vel ita ſcribendum: vel idem ſignificatur vocibus *σφηνεὺς*, ac *σφηκώδης*. Nam ut *λαγαροὶ* dicuntur hic piſces *σφηνέες*, ſic verſus quem vulgo grammatici *λαγαρὸν* nominant, etiam *σφηκώδη* nuncupant iidem: *τὸν*

σφιγγόμενον, ut ſcribit Euſtathius, *ἀπὸ δακτύλου εἰς τροχαϊσμὸν, ἀπ᾽ ἐναντίας τῷ προκοιλίῳ*· qui eſt ſubſtrictus, et quaſi coactus in anguſtius ſpatium legitimo. ſic homines *σφηκώδεις* et *λαγαροὺς* qui concinna et expedita figura ſunt corporis, non obeſi, neque ventriones. Comici interpres, *τοὺς λαγαροὺς τοῖς σώμασι ἀνθρώπους, καὶ μὴ προκοιλίους, σφηκώδεις ἐκάλουν.* Opponuntur *προκοίλιος* et *λαγαρὸς*, ut obeſus et gracilis. neque eo minus verum quod dicebamus lib. 3. *λαγαρὸν* et *εὐρυκοίλιον* de eodem dici. diverſo nempe reſpectu. An et mugiles ſphenei *λαγαροὶ* hic ſimili de cauſſa dicantur ad homines, *αὐτοψία* ſola planum fecerit. [Quod dicebamus idem ſignificari duabus vocibus *σφηνεὺς* et *σφηκεὺς*, veriſſimum eſt. quare etiam apud mathematicos figura ſcalenorum numerorum promiſcue aut *σφηνίσκος*, a cuuei ſimilitudine, aut *σφηκίσκος* a veſpis nominatur: nam et veſpae medio corpore ſubſtrictae duos veluti cuneos invicem oppoſitos exprimunt hoc fere modo, ▷◁ Nicomachus Geraſenus lib. 2. de Arithmetica. *τὰ τοιαῦτα στερεὰ σχήματα λέγεται σκαληνὰ ἁπλῶς. ὧν πάντῃ τὰ διαστήματα ἄνισα ἀλλήλοις ἐστί. τινὲς δὲ αὐτὰ πολυωνύμως σφηνίσκους καλοῦσι. καὶ γὰρ καὶ οἱ σφῆνες ἀνισόπλευροι πανταχῆ· οἱ τεκτονικοί τε, καὶ οἱ οἰκοδομικοὶ, καὶ χαλκευτικοὶ, καὶ οἱ τῶν ἄλλων τεχνῶν πλάσσονται, ἀπ᾽ ὀξυτέρου ἄκρου διαδύνειν ἀρχόμενοι, καὶ ἀεὶ μᾶλλον πλατυνόμενοι ἀνομοίως κατὰ πάντα τὰ διαστήματα. τινὲς δὲ τοὺς αὐτοὺς σφηκίσκους καλοῦσι. τοιοῦτος γὰρ καὶ ὁ τῶν σφηκῶν μάλιστα ὄγκος, ἀποσφιγγόμενος κατὰ μέσον καὶ τὴν λεχθεῖσαν ὁμοιότητα ἐμφαίνων.* Addit eruditus ille auctor, ab eadem mente dictum eſſe et *σφήκωμα*, qua voce Graeci multifariam utuntur.] Lege cum Epit. *τὰ δὲ τῶν δακτυλέων*, non *διδακτυλέων*. nam ita modo praeceſſit. Poſtea ſequuntur verſus Anaxilae quibus traducitur voracitas Matronis ſophiſtae: male enim *τὸν Μάτωνα* editur pro *Μάτρωνα*. et Anaxilae etiam verſiculi ita legendi. *Τοῦ κεστρέως κατεδήδοκεν τὸ κράνιον Ἀναρπάσας Μάτρων. ἐγὼ δ᾽ ἀπόλλυμαι.* plura de hoc Matrone et iſto Anaxilae loco infra lib. 8. Male accipiunt iſta, qui ſcribunt, *Διοκλῆς, θαλάττῃ ἅλλεται δ᾽ ὑφ᾽ ἡδονῆς κεστρεύς.* melius nos, *Διοκλῆς Θαλάττῃ· ἄλλ.* nam *Θάλαττα* titulus unius comoediarum Dioclis poetae antiquiſſimi. Suidas de illo, *δράματα αὐτοῦ Θάλαττα, Μέλιτται, Ὄνειροι*, etc. Debemus eidem grammatico illud etiam, quod errorem qui in iſtis

paulo poſt latet, deprehendimus. Εὔφρων, αἰσχραμίδας δὲ κεστρεύς ἐστι νῆστις περιπατεῖ. Nam ſcribendum, Εὔφρων Αἰσχρᾷ. Μίδας δὲ κεστρεύς ἐστιν νῆστις περιπατεῖ. Euphronem comicum *Aeſchram* fabulam edidiſſe, probat Suidas ex iſto Athenaei loco. Verte iſta, μὴ καὶ ἡμεῖς νηστείαν ἄγομεν θεσμοφορίων τὴν μέσην ὅτι δίκην κεστρέων νηστεύομεν; *an et nos Neſteam medium Theſmophoriorum diem celebramus, qui inſtar mugilum ſic jejunemus?* Theſmophoria multi Graeciae populi agitabant, diverſo dierum numero: nam alibi fuit illud feſtum dierum novem, alibi trium, alibi quatuor, ut ſcimus ex Heſychio in τρίτη Θεσμοφορίων. Athenis, ut videtur, tres dies durabant Theſmophoria. non certe quatuor: nam e quatuor diebus nullum proprie appellaveris medium, ut facit Athenaeus hoc loco, et Ariſtophanes quoque in Theſmophoriazuſis. Eum diem praecipua caſtimonia colebant, et omnis cibi abſtinentia, et νηστείαν nominabant. Ariſtophanes, ὥσπερ ἐν Θεσμοφορίοις νηστεύομεν ἄνευ θυηλῶν. Sequitur, ὑπολαβὼν δὲ Μυρτίλος; καὶ στῆτ' ἐφεξῆς κατὰ τὸν Θεοπόμπου Ἡδυχάρην, κεστρέων νῆστις χορός: melius alii libri. ὦ στῆτ' ἐφ'. Integer verſus eſt Theopompi, Ὦ στῆτ' ἐφεξῆς κεστρέων νῆστις χορός. Dalecampius ſcribit ἡδυ-
p. 538. χαρῆς et jungit cum χορός. mutaturus ſententiam ſi veniſſet illi tum in mentem, editum a Theopompo drama inſcriptum Ἡδυχάρης, cujus etiam lib. 15. facta mentio, et in Laërtii Platone, atque alibi, ut olim in Notis Laërtianis dicebamus. Obſervemus genus loquendi plane poeticum, mugil ait, animata eſca non veſcitur, καὶ ἀνελκυσθεὶς δὲ οὐ δελεάζεται οὔτε σαρκὶ, οὔτε ἄλλῳ τινὶ ἐμψύχῳ. *extractus non ineſcatur neque carne neque ulla re animata.* ἀνελκυσθεὶς οὐ δελεάζεται dixit, pro, οὐκ ἀνελκύεται: δελεασθείς. *non capitur allectus.* ἀνελκύεσθαι piſcis dicitur, quando e mari captus extrahitur et ſurſum attollitur. Infra hoc libro, ἀπονητὶ ἀνέλκει ὅσους ἐθέλοι πολύπους. In Platonis verſu de mugilibus, Ἰχθῦς ἀσίτους καὶ τοὺς πονήρους ἦγέ μοι. ſcribendum eſt, ut ſit et oratio Graeca, et ſententia vera, Ἰχθῦς ἀσίτους κ' οὐ πονηροὺς ἦγέ μοι. *attulit mugiles impaſtos et non malos.* probant ſic eſſe ſcribendum praecedentia non longe Ariſtotelis verba, κεστρεὺς μὴ νῆστις ὢν φαῦλός ἐστιν. Myrtilo dein proponitur haec quaeſtio, διὰ τί οἱ ἰχθύες ὑπὸ τῶν ποιητῶν ἔλλοπες καλοῦνται; Poetica vox eſt, ut hinc paret, ἔλλοψ pro *piſce.*

Graeci poetae uſi ſaepe dictionibus non univerſae Graeciae notis, ſed alicui populo peculiaribus. Sic Sophocles *μύνδους* piſces appellavit, quia Aſiatici Graeci *μύνδους* quaſi *μὴ αὐδῶντας mutos* vocabant. Similiter Cretenſes dixere mutos *ἔλλοπας*, ceu *ἐλλιπεῖς τὴν ὄπα, voce caſſos*. Inde igitur poetae mutuati, *ἔλλοπας piſces* in genere appellarunt. At vulgo Graecis, et ſapientibus etiam, *ἔλλοψ* proprium piſcis genus eſt, ut in anthia dictum ſupra. De origine vocis *ἔλλοψ* multa antiqui grammatici, quae otium ipſorum majus quam acumen indicant. neque item placet quod et Plutarchus et Athenaeus produnt, ab *ἴλλεσθαι* derivari. nam cum in derivationibus dictionum propria ſignificatio ſpectari fere ſoleat: nego *ἴλλεσθαι* eſſe *εἴργεσθαι* proprie, ut Athenaeus ſcribit. *βούλονται γὰρ* inquit, *κατὰ τὴν ἀναλογίαν ἴλλοπαί τινες εἶναι*. ubi notabunt *Φιλόκαλοι* elegantiam Atticam in verbo *βούλονται*. Latine hoc imitari non licet. perinde enim eſt, ac ſi diceret ſimpliciter, *ἔλλοπες κατὰ τὴν ἀναλ. ἴλλοπαί τινές εἰσι.* Sic Plato et alii loqui amant, ut pridem obſervatum eruditis viris. at interpretes hoc non ceperunt. Sed longius a vicinia veritatis aberrant iidem, dum interpretantur verba quae aſcribemus: *ἐγὼ δὲ κατὰ τὸν σοφὸν Ἐπίχαρμον, μηδὲν ἀποκριναμένου τοῦ κυνὸς, τὰ πρὸ τοῦ δύ' ἄνδρες ἔλεγον εἷς ἐγὼν ἀποχρέω.* Propoſitae quaeſtioni ab Ulpiano reſpondit quidem Myrtilus aliquid, ſed cynicus nihil. hunc igitur more ſuo vexans Ulpianus, *Ego*, ait, *quando, Cynicus hic tacet, ut dixit ſapientis. Epicharmus, ad ea quae ſoliti ante duo homines dicere, unus ſufficiam.* Epicharmi verba proverbii locum obtinent: cui erit tum locus quando unus aliquis duorum partes ſuſtinet: ut cum idem ſibi reſpondet qui interrogaverat. Ita hic accipitur: ita prorſus et libro octavo, ubi cum Myrtilus Ulpiano quaeſtionem propoſuiſſet, neque ille reſponderet, *ἐπεὶ δὲ σιγᾷς*, inquit Myrtilus, *ἐγὼ ἐρῶ*. p. 539. *κατὰ γὰρ τὸν Συρακούσιον ποιητὴν, τὰ πρὸ τοῦ δύο ἄνδρες ἔλεγον, εἷς ἐγὼν ἀποχρέω.* Caeterum verbum *ἀποχρέω*, niſi illud Dorum dialecto aſcribamus, contra Helleniſmum videtur uſurpata pro *ſuſſicio*. In ſcriptis libris quos vidimus, ſcripturae compendio eodem uſi librarii, cum hic tum libro octavo divinandum nobis reliquerunt, *ἀπόχρεως* ne an *ἀποχρέων* ſcriptum voluerint. eſſet autem *ἀπόχρεως* ut *ἀξιόχρεως*. Recte poſt iſta laceri codicis nota eſt appoſita. deſunt enim quaedam.

Sed non eſt difficilis divinatio, ita ſcripſiſſe Athenaeum. *καὶ φημὶ ὅτι λέγονται ἔλλοπες διὰ τὸ εἶναι λεπιδωτοί. Ajo*, inquit, *piſces dici ἔλλοπας, quia ſunt ſquamoſi.* λεπὶς et λοπὶς *ſquama* dicitur. Inde pars veterum derivavit nomen ἔλλοψ, ut refert vetus Theocriti interpres, et Etymologus, in voce μώλωψ. ubi ſcribe, *οὐκ ἀπὸ τοῦ ὄπα οὐκ ἔχειν*: non ut editum eſt, *ὄπα ἔχειν*. refellit placitam vulgo notationem nominis hujus a vocis defectu. nemo autem dixit unquam, dictos piſces ἔλλοπας ex eo quod vocem haberent: ſed contra ex eo quod non haberent. Proxima quaeſtio de Pythagoricorum abſtinentia ab eſu piſcium, tractatur a Plutarcho, Sympoſ. lib. 8. problemate octavo, ubi prope eadem verba invenies, ſi conferendi laborem non detrectaveris.

Caput Septimumdecimum.

Coracinus *a calore ſaperda Ponticus. πλατίστακος piſcis. κυπρίανος et κυπρῖνος. lingua cyprini. ὑπὸ στόματος et ὑπὸ στόμα κωθοπλύτης, κωθωνίας, κώθων. χάλανδρος. Phalerici gobiones et Otrynici. ἄγριος περὶ παῖδας.* thurſio. *lupi piſcis vafrities. Eubuli* Nutrices. *πυάνιον. λάτος piſcis.* maeotae *piſces.* ſimus *piſcis. Platonis comici* Sophiſtae

Κορακινος. Niger color piſci huic hoc nomen peperit. Oppianus, *κορακῖνον ἐπώνυμον αἴθοπι χροιῇ.* Atque hoc Graecum nomen eſt piſcis qui aliter vocabulo Pontico appellatur ſaperda. Apud Heſychium in *σαπέρδης* ſcribe: *ἄλλοι ὑπὸ Ποντικῶν τὸν κορακῖνον ἰχθῦν.* non *καρκῖνον*. propriam accolarum Ponti dictionem vult eſſe *τὴν ſaperda*. Perſius, *ſaperdam advehe Ponto.* eadem verba ſimiliter corrupta in Etymologico. Sed coracinum a ſaperda facit diverſum Athenaeus ſcribens mox, *πλατίστακος καλεῖται ὁ σαπέρδης, καθάπερ ὁ κορακῖνος.* Libro tertio ex Dorione *platiſtacus* diverſi piſcis a coracino aut ſaperda nomen erat. Heſychius refert inter obſcoenas voces: deinde ait, etiam piſcem quendam ſic nominari. Teſtificor adhuc, ubi editum

eſt etiam in nupera editione: Ἀριστοτέλης ἐν πέμπτῳ ζώων ἱστορίας, conſtare ſibi antiqua exemplaria, et ſcribere ἐν πέμπτῳ ζώων μορίων. Locus eſt capite decimo quinti libri Hiſtoriarum. Ariſtophanis *Telmeſſenſes* laudantur Polluci libr. 10. cap. 20. et cap. 23. et Harpocrationi in σιπύα. Novo genere dicendi uſus eſt Naucratita philologus, cum ſubjicit, καλοῦσι δ' αὐτοὺς οἱ p. 540. Ἀλεξανδρεῖς πλάτακας, ἀπὸ τοῦ περιέχοντος. quid appellent Graeci ſcriptores τὸν περιέχοντα vulgus etiam novit. aërem nempe, res omnes ambientem ac capientem. hic ipſam corporis figuram ita nominat. nam ſenſus eſt, πλάτακα piſcem hunc nominari, quoniam latum ſpatium occupet in circumfuſo aëre: quod conſequens eſt rei latae atque amplae. Seneca in quinto Naturalium, τὸν περιέχοντα vertit, *hoc quo circundati ſumus ſpatium.* ΚΥΠΡΙΑΝΟΣ. Scripta lectio, Κύπρινος aut κυπρῖνος: ut apud omnes auctores alios. Plane γριφῶδες videtur, quod de cyprini lingua ſcribitur hic, τὴν δὲ γλῶτταν οὐχ ὑπὸ τῷ στόματι, ἀλλ' ὑπὸ τὸ στόμα κέκτηται. Si de ſententia ex Ariſtotele non conſtaret, nemo iſta quid ſibi velint facile divinaret. Antiquiſſimae membranae nihil variant. In Epitoma ſic, οὐχ ὑπὸ στόματος, ἀλλ' ὑπὸ τὸ στόμα κ. [Quae fortaſſe lectio ferri queat: ut ſit] linguam ὑπὸ στόματος κεκτῆσθαι, quod clarius poterat dici, habere linguam in ore ſolutam: λελυμένην ἐντὸς στόματος. ſed Athenaeus στόμα improprie appellat, ſuperiorem oris partem, palatum, cui lingua ſubjacet. Sic ὑπὸ τὸ στόμα linguam κεκτῆσθαι, pro δεδεμένην ὑπὸ τὸ στόμα: linguam habere ad palatum affixam. utrumque participium eſt apud Ariſtotelem: qui inter alias linguae differentias hanc quoque ponit libro primo Hiſtoriarum, et libro etiam quarto piſcibus quibusdam tribuit linguam ὀστώδη καὶ οὐκ ἀπολελυμένην. Athenaeus hoc dixit habere linguam ὑπὸ στόμα. obſcure nimis. qui tamen videtur philoſophi verbis ita locutus: ex aliis libris quam quos habemus hodie: ex quibus multa noſter multis locis. Libro autem quarto Hiſtoriarum de cyprini lingua haec habentur, ἀλλ' ἐνίοις τῶν ἰχθύων ὁ οὐρανός ἐστι σαρκώδης· οἷον τῶν ποταμίων τοῖς κυπρίνοις. In ΚΩΒΙΟΙ, obſervat dipnoſophiſta, κῶθον illum piſcem eſſe appellatum a Numenio: quo pertinet gloſſa Heſychiana κῶθυ, κώβιος. Forte, κῶθος. tum adjicit, καὶ Σώφρων ἐν τῷ Ἀγροιωτικῷ κωθολυνοπλύται φησὶ, καὶ τὸν τοῦ θυννοθήρα δὲ υἱὸν ἴσως

ἀπὸ τούτου κωθωνίαν προσηγόρευσε. non deſunt hic quae animadvertamus. Titulus primum minus placet. ac videtur ſyllaba *κω* ex principio ſequentis dictionis hujus fini temere adhaeſiſſe: cum eſſet prius ſcriptum, *ἐν τῷ Ἀγροιώτῃ.* Deinde nomen *κωθολυνοπλύται*, (quod attendenti mediocriter conſtabit ſatis), corruptum eſt, pro *κωθοπλύται.* aut *κωθωνοπλύται.* nam ferendi non ſunt qui emendant *θυννοπλύται.* neceſſum enim eſt, ut in hac dictione inſit nomen *κῶθος*: non enim alia ſine affertur, niſi ut probetur gobios nominari etiam *κώθους.* Fieri autem poteſt, ut ex pluribus quam duabus dictionibus hoc nomen Sophron compoſuerit, comica uſus licentia. Non inepte igitur ſcripſeris, *κωθοτιλοπλύται*, *qui cothos desquamant et lavant.* ſic junxit Ariſtophanes duo illa verba, eo verſu, *τὸν σαπέρδην ἀποτίλαι χρὴ καὶ καταπλύναι.* vel *κωθολινοπλύται.* qui cothos ita
p. 541. lavant et aqua macerant, ut linum linoplytae, quorum Heſychius meminit. Quod autem Athenaeus putat nomen *κωθωνίας* probri loco a Sophrone objectum adoleſcenti cuidam, a cotho piſce ductum eſſe: merito id ab ipſo non affirmatur, etſi enim illius ſententiam utcumque reddit probabilem quod thynnotherae et piſcatoris filius is adoleſcens erat: probabilius tamen eſt a *cothone* poculo petulantem et laſcivum juvenem eſſe appellatum *κωθωνίαν.* Heſychius: *κώθων, ἄτακτος, μέθυσος.* Epicharmi verba etiam hic, ut nusquam non, vetuſtas accepit male. ſunt autem haec, *τρυγόνες τ' ὀπισθόκεντροι, † καὶ χάλανδροι κωβιοί.* quid ſibi vult *τὸ χάλανδροι*? grabbatum ea vox ſignificat, ut placet veteribus quod nihil ad hunc locum. Epitome, *χαλάδριος*, an verum eſt *χαράδριοι* pro *χαραδραῖοι*? ut gobionem ſaxatilem poeta intelligat. nam et gobiones quidam inter piſces *πετραίους* teſte Oppiano Ἁλιευτ. libro primo. Quid ſi hoc melius? *καὶ μάλ' ἁδροὶ κωβιοί.* Epicharmo ſubjicitur Antiphanes: cujus lepidiſſimos verſus non valuerunt aſſequi interpretes. Sic ille,

Ἡμῖν δὲ τοῖς θνητοῖς ἐπριάμην κωβιούς.
ὡς προσβαλεῖν δ' ἐκέλευσα τὸν τοιχωρύχον
τὸν ἰχθυοπώλην, προστίθημι, Φησί, σοι
τὸν δῆμον αὐτῶν· εἰσὶ γὰρ Φαληρικοί·
ἄλλοι δ' ἐπώλουν ὡς ἔοικ' Ὀτρυνικούς.

Placet doctis ſcribi hic *ὡς ἔοικεν ὀθνίους* pro *ὀθνείους.* Negamus nos quicquam eſſe mutandum. Negamus etiam *τὸ προσβαλεῖν* (in quo verbo ſita omnis venuſtas) id

eſſe quod ipſi putarunt. Senſus eſt: cum in emendis gobiis juberem piſcarium, velut auctarii loco et ἐπιδόσεως, aliquid adjicere, ut fieri amat in foro: reſpondit ſceleſtus piſcarius. *Ego vero,* προστίθημί σοι τὸν δῆμον αὐτῶν, id eſt, *auctarii loco adjicio tibi gobionum quos emiſti patriam: ſunt enim Phalerici,* quo nomine carius indicari debuerunt. δήμων accipe ut in hiſtoria Attica paſſim. nam unus τῶν δήμων agri Attici Phalerum fuit, qui et Phalereus dicebatur. alius etiam pagus Atticae erat Otryna, ſive Otryneus: ſed obſcurus et prae illo altero ignobilis. Inter caetera quae Phalereum nobilitabant praeter portum et alia multa, fuere etiam gobiones Phalerici, qui tantum caeteris praeſtare credebantur, quantum Otrynici gobiones ab aliis vincebantur. Ideo ſubjicit, Ἄλλοι δ' ἐπώλουν ὡς ἔοικ' Ὀτρυνικούς. Putares, inquit, qui piſces emerat, ſolum hunc eſſe toto piſcario foro, qui Phalericos gobiones venderet, alios omnes vendere Otrynicos. Hanc eſſe veram lectionem, et poetae affirmamus. Otryneus δῆμος ſic fuit obſcurus ut ex antiquis omnibus ſcriptoribus pauciſſimos liceat nominare qui ejus meminerint. Ego unicum memoria teneo Demoſthenem: multa autem Paeanienſis orator de Otryna in oratione contra Leocharem. ΚΟΚΚΥΓΕΣ. Ἐπίχαρμος, καγλαοὶ κόκκυγες, οὓς παρασχιζομένους πάντες. Scripta lectio παρσχίζομεν. Scribo. οὓς παρσχίζομες πάντας. ὀπτάντες δὲ χ' ἡδύναντες αὐτοὺς χναύομες. Culinae verbum παρασχίζειν, *per medium ſecare aut ſindere.* Dorion ſtatim, δεῖν αὐτοὺς ὀπτᾶν p.542. παρασχίσαντας κατὰ ῥάχιν. Alexis, περικόψας ἀκάνθας τὰς κύκλῳ Παράσχισον χρηστῶς. In Theognidis verſibus ſcribe ex ipſius libris, Ἦμος δ' ἠέλιος. et, Δεῖπνου δὴ λήγοιμεν ὅπου τινὰ θυμὸς ἀνώγοι. Mox ferendae interpretibus non erant ſordes quae inquinant hunc verſum, Εἴτ' εἴησα καλὴν μὲν ἐφίμερον ὕμνον ἀείδειν facilis fuit ex ipſo fonte emendatio, Εἴθ' εἴη σ' Ἀκάδημε ἐφίμερον ὕμνον ἀείδειν. Pro δηριόωσι alii libri ſcribunt δηρησάντοιν. Atque ex his Theognidis verſibus conſtare ait Athenaeus, ὅτι οὐδὲ τὸ παιδεραστεῖν ἀπαναίνεται ὁ σοφὸς οὗτος. Excerptorum auctor, homo Chriſtianus, absque dubio, ut turpi verbo abſtineret, Attico genere loquendi uſus eſt elegantiſſimo, neque noto in vulgus. Sic ille: Ὅτι περὶ παῖδας ἄγριος ἦν ὁ Θέογνις. Attici ita uſurparunt dictionem ἄγριος. Ariſtophanis ſcholia. ἀγρίους καὶ καλαποδιώκτας ἐκάλουν τοὺς τὰς ἀπηγορευμένας πρά-

ξεις ποιοῦντας. Octavo verſuum Archeſtrati pes deeſt ut ſit integer. Scribendum, *Μήθ' ὕδατος πηγὴν αὐτοῖς μήτ' οἴνινον ὄξος Συμμίξῃς.* De verſu 14. diximus aliquid libro quarto. Quemadmodum autem accidiſſe videmus in Latinis ſcriptoribus, ut ſi qui Graeci ſuis libris inſeruiſſent, id mire deformaret ſcribarum imperitia: ſic in hoc aliisque auctoribus Graecis nihil aeque corruptelae obnoxium, ac voces Latinae, ſi quae forte fuerint interjectae, cujus rei exempla inſignia habentur lib. 14. et aliis etiam locis. Ejusmodi etiam eſt quod ſequitur: nam in omnibus antiquis codicibus ſcribitur conſtanter, *τούτου τοῦ ἰχθύος μέρος ἐστὶ καὶ ὁ ὑπὸ Ῥωμαίων καλούμενος θυρσίων.* Vel exercitatiſſimos in Latinorum librorum lectione haerere neceſſe eſt in voce *thurſio.* Leguntur quidem in Plinii hiſtoria *turſiones:* ſed qui pertinere ad hunc locum nullo modo queant. lib. nono, capite nono. Fortaſſe verum eſt quod viſum eruditiſſimo Dalecampio: ſcribendum eſſe *ὁ ὑπὸ Ῥωμαίων καλούμενος θυριανός.* In ΛΑΒΡΑΚΕΣ citatur Ariſtoteles *ἐν πέμπτῳ ζώων μορίων.* extat ejus locus Hiſtoriarum libro 5. cap. 10. Lupum ingenioſum eſſe in quaerenda ſalute. et ut dicit Athenaeus, *ἐπινοητικὸν εἶναι τοῦ διασώζειν ἑαυτὸν*, praeter Oppianum libro tertio, et alios qui animalium naturas deſcripſerunt, probat etiam Caſſiodorus libro undecimo. *Piſceus Lupus,* ait, *arenis ſe mollibus, ut plumbati ligni inſidias evadat, immergit: cujus ut ſupradicta retia ejus tergum diraſerint, alacer in undas exilit et vitati periculi gaudia liberatus agnoſcit.* Alcaeus quoque, inquit auctor, *μετέωρον φησὶν αὐτὸν νήχεσθαι*, id eſt, *extantem ſupra ſummas aquas,* vel *ſuſpenſum et erectum* animo, inſidias undique canentem, fugitivo regi et ſacerdoti Dianae Aricinae ſimilem. Archeſtrateae eclogae de lupis initium eſt hoc. *Λάμβανε δ' ἐκ Γαίσωνος ὅταν Μίλητον ἵκηαι Κεστρέα τὸν κεφαλὸν, καὶ τὸν θεόπαιδα λάβρακα.* explicat hos verſus paulo poſt Athenaeus. Scribit etiam vetus Ariſtophanis interpres. *Ἐν Μιλήτῳ τῆς Ἀσίας, μέγιστοι οἱ λάβρακες διὰ τὴν ἐπεισρέουσαν λίμνην εἰς τὴν θάλασσαν· χαίροντες γὰρ οἱ ἰχθύες τῷ γλυκεῖ ὕδατι,*
p. 543. *εἰς τὴν λίμνην ἐκ τῆς θαλάσσης ἀνατρέχουσι· καὶ οὕτω πληθύνουσι παρὰ τοῖς Μιλησίοις.* Addit, *καὶ Εὔβουλος δ' ἐν Τίτθαις φησὶ μὴ πολυτελῶς ἀλλὰ καθαρίως.* *Nutricum* Eubuli variis locis meminit dipnoſophiſta: libro autem ſecundo ex alio poeta ſimilis huic locus citatur.

Τί οὖν ἀγοράζω; Φράζε γὰρ μὴ πολυτελῶς, Ἀλλὰ καθαρίως. at libro octavo ſimillima his ex Philippo comico recitantur: unde emendari debent reliqua hujus teſtimonii: quae depravatiſſime ſic ſcribuntur hoc loco ὅτι † ἐναvηγνοσίας ἕνεκα σηπίδια ἢ τευθίδια πλεκτάνια. Viri docti conati ſunt medicinam facere vulneri huic conjecturis ſuis. fruſtra, nam e lib. octavo ſcribendum ſine controverſia, ὅ τι ἂν ὁσίας ἕνεκ' ἀρκεῖ. ſic enim illo in loco auctor. Ἥδιστος δέ ἐστι καὶ ὁ παρὰ τῷ αὐτῷ ποιητῇ (Φιλίππῳ) ἐν τοῖς Ὀβελιαφόροις νεανίσκος κατασμικρύνων ἅπαντα τὰ περὶ τὴν ὀψωνίαν, καὶ λέγων ὧδε. Ἀλλ' ἀγόρασον εὐτελῶς· ὅ, τιοῦν γὰρ ἱκανόν ἐστι. Φράζε δήποτε. Μὴ πολυτελῶς, ἀλλὰ καθαρίως ὅ τι ἂν ὁσίας ἕνεκα, ἀρκεῖ· τευθίδια, σηπίδια. Hactenus eadem verba in utroque poeta. caetera ſunt diverſa. Uter prior ſcripſerit, Eubulus an Philippus, mitto quaerere. alterum certe ab altero verſus aliquot eſſe mutuatum claret. Sed illud puto verius, quod libro ſequente dicturi ſumus cap. 15. ὁσίας ἕνεκα pro eo quod Latini *dicis cauſſa*, translatitium eſt. In ampliſſimi Meſſaei cod. ita eſt, ὅτι ἐκνηοσίας ἕνεκα. Diſtingue male junctas literas, ὅτι ἐὰν ᾖ ὁσίας ἕνε. quod idem eſt cum emendatione noſtra. χωριάπυον, quod ſcriptum eſt in teſtimonio Eubuli, nihil ſignificat, ſed ſcribendum, χόρια, πυὸν, aut πυάνιον. Heſychius, πυάνιον, τὸ διὰ τοῦ γάλακτος ῥόφημα· οἱ δὲ πανσπερμίαν ἑψημένην ἐν γλυκεῖ. Archippi deincipem locum expoſuimus lib. 6. c. 2. ΛΑΤΟΣ opinor verae Graeciae fuit incognitus. et id nomen, niſi fallor, vel Italicum vel Aegyptiacum. Verte mox iſta, εἰσὶ δὲ πολλοὶ περὶ τὸν Πόντον, φέροντες τὴν ὀνομασίαν ἀπὸ τῆς λίμνης τῆς Μαιώτιδος. *multi ſunt* maeotae *in Ponto: ſic dicti a palude Maeotide.* nam ineptum eſt dicere multa Ponticorum piſcium genera a Maeotide palude inveniſſe nomen: unus enim *maeota* fuit. Conferenda cum ſequente laterculo Niliacorum piſcium verba geographi libro ultimo, Ἰχθύες ἐν τῷ Νείλῳ πολλοὶ μὲν καὶ ἄλλοι, χαρακτῆρα ἴδιον ἔχοντες καὶ ἐπιχώριον· γνωριμώτατοι δὲ ὅ τε ὀξύρυγχος, καὶ ὁ λεπιδωτὸς, καὶ λάτης (fortaſſe λάτος) καὶ ἀλάβης, (noter ἀλλάβης) καὶ κορακῖνος, καὶ χοῖρος, καὶ φαγρώριος, ὃν καὶ φάγρον καλοῦσιν· ἔτι σίλουρος, κιθαρὸς, θρίσσα, κεστρεύς· ὀστρακίων δίλυχνος (malim, δὲ λύχνος) φῦσα, βοῦς, κοχλίαι μεγάλοι φωνὴν ὀλολυγοῦσιν ὁμοίαν φθεγγόμενοι. Athenaeus quosdam nominat indictos Straboni:

in his *ſimum.* non enim debet accipi ἐπιθετικῶς nomen σιμός. ac melius ſcribunt alii σίμος. Jam iſta, ΔΕΙΟΒΑΤΟΣ. οὗτος καλεῖται καὶ ῥίνη. non injuria doctis negotium faciunt: nam certum eſt, ῥίνην ſive ſquatinam, neque eſſe liobatum, neque eam appellationem admittere. in libris tamen chirographis, nulla omnino varietas. Addit, Πλάτων Σοφισταῖς, κἂν ᾖ γαλεὸς, καὶ (melius κἂν) λειόβατος, κἂν ἔγχελυς. Libro decimo
p. 544. inſcribitur haec comoedia Σοφιστὴς, ut apud Harpocrationem, Ἀπόληξις, εἷς τῶν νῦν (melius τότε) συγγραφέων, ὃν Πλάτων κωμῳδεῖ ἐν Σοφιστῇ. at Pollux libro ſeptimo capite vigeſimotertio: et libro decimo cap. 40. item ſcholiaſtes Ariſtophanis ad Veſpas, Σοφιστὰς, ut hic. quo etiam modo Platonem philoſophum dialogorum ſuorum unum inſcripſiſſe notum eſt.

Caput Duodevigesimum.

Theophraſti liber περὶ ἰχθύων. Cauſſa cur anguillae et muraenae extra aquam diutius durent. Symmachia *Platonis aut Canthari fabula.* ἐχέτλιον. λιμώδεις ἐρημίαι. *muraenarum coitus cum ſerpentibus.* μύρος et μύραινα. *piſces ἀνθρωποφάγοι.* leucomaenides, melanderinus, pſygrus, pſorus. μυρμίαι, *vel* μύρμαι. *Diphili in Nicandrum commentarii.* ὁ ἐκ Γέλας. ὀρφὼς et ὀρφός. melandrya. μαξεινός. καλλαρίας et γελλαρίας. *Sophoclea vox* τρέφω *pro* ἔχω. *plura ejus rei exempla.*

ΜΥΡΑΙΝΑΙ. Θεόφραστος ἐν πέμπτῳ περὶ τῶν ἐν τῷ ξηρῷ διαιτωμένων. Ex Diogene Laertio ſcribendum, ἐν τῷ περὶ τῶν. nam eo auctore liber fuit ſingularis quem eo argumento Theophraſtus ediderat. aut pro α, alia numeri nota apud illum reſtituenda. Extat hodieque inter Theophraſti opera libellus, Περὶ ἰχθύων inſcriptus: quem illum ipſum eſſe, aut ejus ἀποσπασμάτιον, nemo dubitabit qui legerit. Sed titulus male vulgo concipitur, et imperfecte: qua de re dicemus aliquando, ſi longioris vitae uſura nobis conceditur, cum eum

auctorem edemus a nobis recenſitum. Caeterum in hac ſententia nihil Theophraſto proprium: nam multo ante eadem ſcripſerat ejus praeceptor non uno loco, ut libro quarto De partibus, cap. 13. Sane ex his verbis Theophraſti, *διὰ τὸ μικρὰ ἔχειν τὰ βραγχία, καὶ ὀλίγον δέχεσθαι τὸ ὑγρὸν*, veram et primam cauſſam capere non eſt, cur anguillae et muraenae extra aquam diutius poſſint vivere. Melius Ariſtoteles, *οὐ γὰρ πολλῆς δέονται καταψύξεως*. Nam quia internum calorem habent hi piſces imbecillum, propterea refrigeratione multa opus non habent, quae in piſcibus eſt inſtar reſpirationis. *ὥσπερ γὰρ πρὸς ἐκπνοὴν ἡ τῶν βραγχίων φύσις*, inquit philoſophus. Atque haec eſt cauſſa cur branchias paucas, parvas, et minus firmas eis natura dederit: quae neque fruſtra quicquam facit, neque ſuperfluum. Pro *ἐν πέμπτῳ ζώων μορίων*, invenimus in optimis quibusdam libris, *ἐν δευτέρῳ ζώων μ.* Reſpicit Hiſtor. lib. quintum, cap. decimo. Peccarunt ſolennia librarii imperiti in Epicharmi chria, *οὔτε γόγγρων τι παχέων, οὔτε μύραινα νάπης*. Scribo, *οὔτε μυραινᾶν τι πᾶ*. *nihil quicquam congrorum illorum pinguium, neque etiam muraenarum:* ſcilicet, reliquum factum eſt: aut neſcio quid aliud. Sequitur, *Πλάτων δὲ ἢ Κάνθαρος ἐν τῇ Συμμαχίᾳ*. Similis cum in his libris alibi, tum apud Harpocrationem dubitatio, *ὀρνιθευτὴς*, ait, *ὁ ὀρνιθοθήρας*. p. 545.
Δείναρχος κατὰ Προξένου. καὶ Πλάτων ἢ Κάνθαρος Συμμαχίᾳ. In primo verſu Nicandri ſcribe, *ἐπεὶ μογεροὺς ἁλιῆας* non *ἐπί*. et in ſecundo *ἐμβρύξασα*. melius editiones ejus poetae quam *ἐκβρύξασα*. In tertio *ἐχετλίου ἐξαναδῦσα*, *prorumpens e receptaculo piſcium in navi.* at Dalecamp. *ἐχελλίου* vel *ἐχυλλίου*, vel neſcio quid aliud. Vertit enim, *quae e vipera prognata eſt.* Audiamus veterem Nicandri interpretem, *ἐχέτλιον, τόπος τοῦ πλοίου, ὅπου τοὺς ἰχθῦς τιθέασι καὶ συλλέγουσι.* Andream De falſo creditis in eandem rem laudat ille etiam criticus. *φησὶ δὲ ὁ Ἀνδρέας, ψευδὲς εἶναι. καὶ μήτε τὴν μύραιναν προϊέναι, μήτε τὸν ἔχιν παρέναλον παρτρίβειν.* Aliis verbis haec Athenaeus: *οὐδὲ γὰρ ἐπὶ τενάγους ἔχεις νέμεσθαι, φιληδοῦντας λιμώδεσιν ἐρημίαις.* Non enim in coenoſis locis degere viperas, quae loca ſola ament, ubi nihil eorum inveniatur quibus fames ſedatur, ita interpretor *λιμώδεις ἐρημίας*, quando in omnibus omnino libris ſcriptura iſta ſervatur. et juvat quod ſcribit Plinius, viperas vel annua fame durare.

Ariſtoteles ſcribit, ſolas viperas latitare ſub ſaxis cum alii ſerpentes in terram ſecundant, οἱ μὲν οὖν ἄλλοι ὄφεις ἐν τῇ γῇ φωλεύουσιν. αἱ δὲ ἔχιδναι ὑπὸ τὰς πέτρας. pugnant cum hac ſententia Plinii verba, *Serpentium vipera ſola terra dicitur condi: caeterae arborum aut ſaxorum cavis.* [caeterum pro λιμώδεσιν ἐρημίαις emendabat illuſtris Scaliger ἀμμώδεσιν ἐρημ.] Superiori Andreae ἀποφάνσει opponit Athenaeus Soſtrati auctoritatem: quem ait, συγκατατίθεσθαι τῇ μίξει. id eſt, *ſentire cum vulgo muraenas coitu ſerpentum impleri.* quod et alii multi ſcribunt, Archelaus, Aelianus, Oppianus, Baſilius, et ex eo Ambroſius, item alii. ΜΥΡΟΣ. ὁ δὲ μύρος ὥς φησὶν Ἀριστοτέλης ἐν πέμπτῳ ζώων μορίων. Hiſtoriarum libro quinto, cap. 10. ubi ſcribitur, ἡ μὲν γὰρ σμύραινα διαφόρως ποικίλον καὶ ἀσθενέστερον, etc. et, ὁ δὲ σμύρος ὁμόχρους καὶ ἰσχυρός. Plinius vertit, *mirus unicolor et robuſtus.* non ut noſtri omnes codd. ὁ δὲ μύρος λειόχρως Muraenae marem Graeci vocant et μύραινον [adi Heſychium in hac voce, quam ſine cauſſa nulli damnarunt], et μύρον, ſive σμύρον. Praeterea habent exemplaria philoſophi, καὶ τὸ χρῶμα ὅμοιον ἔχει τῇ πίτυϊ. melius et verius quam noſtra, ὅμοιον ἔχει ἴϋγγι. In ΜΑΙΝΙΔΕΣ. Scribe verba Epicharmi, ὄκχ' ὀρῇ βῶκας πολλοὺς καὶ σμαρίδας et in Epaeneti teſtimonio, ἣν ἔνιοι καλέουσι κυνὸς εὐνάν: doctorum hominum conjecturas reſpuunt antiquae manus exemplaria. ſed de verbis Epaeneti deliberemus adhuc: nam etiam ſub finem libri, κυνὸς εὐνὰ pertinaciter. Poſtea ſcribendum, Ἀντιφάνης ἐν Ἀγροίκῳ ἢ Βουταλίωνι, vel ἐν Ἀγροίκῳ Βουταλίωνι, ut dicemus libro octavo, capite 14. In ecloga inde producta magni piſces appellantur ἀνθρωποφάγοι, *voraces hominum*: διὰ τὸ πολυδάπανον τῶν ἐξωνουμένων αὐτούς: propter ingentes ſumptus qui faciendi ſunt, ſi quis emere eos velit. Ita interpretatur Euſtathius. recte, neque habet hic locum aliorum acumen, qui de accentu vocis hujus neſcio quid argutantur. Melius de nobis eſſent meriti ſi in penultimo
p. 546. Antiphanis verſu Δηλονότι ταῦτα ἐστὶν Ἑκάτης βρώματα, verae lectionis nos admonuiſſent. ἐστὶν Ἑλένης βρώματα: id quod clarum eſt ex libro ſequente. non negaverim Antiphanem feciſſe mentionem et Ἑκάτης βρωμάτων. id enim Athenaeus eo libro docet: verum ex alia ejus fabula, non Butalione, aut ut dicam verius non ex eadem editione ejus comoediae: ſed priore et minus

accurata. Male etiam illa capiunt, πῶς οὖν ἄνθρωπος φάγοι; quae pronuntiantur ab eo cui dictum fuerat magnos piſces anthropophagos eſſe. ſi edunt homines, ait ille, quomodo eduntur ab hominibus? et qui fit ut eorum eſum non abominentur homines? At libro octavo ſic, πῶς ἂν ἰχθὺς ἀνθρώπους φάγοι. LEVCOMAENIDAS idem eſſe ac boacas: aut certe pro eodem piſce accipi ſcribit Athenaeus: nec tamen ullo teſtimonio probat. nam Polyochi qui affertur ſolus locus, contrarium potius doceat. Sic enim poeta.

Ὅπως σε πείσῃ μηδὲ εἷς πρὸς τῶν θεῶν
τοὺς βόακας ἂν ποτ' ἔλθῃ λευκομαινίδας
καλεῖν.

id eſt, *oro te per deos, ne ſi ille forte ad te veniat, ſinas tibi perſuaderi ut bocas appelles leucomaenidas.* videntur alicui dici iſta, cui pro bocibus, piſcibus ſatis magnis, minuti piſciculi leucomaenides exhibebantur. De hoc igitur amplius cogitent qui habent ἀπὸ τῆς αὐτοψίας certiorem harum rerum notitiam. Multa enim in hoc genere incerta, et ex conjectura tantum nota, non ſolum nobis οἳ οὐκ ἴσμεν θαλάσσια ἔργα, ſed etiam antiquis et peritiſſimis viris. MELANURUM deinceps auctor explicat. de quo piſce, poſtquam recitata ſunt aliquot veterum ſcriptorum teſtimonia, ſequuntur iſta. ΜΕΛΑΝΔΕΡΙΝΟΣ. ὅμοιον εἶναι τῷ μελανούρῳ φησί. Σπεύσιππος δ' ἐν δευτέρῳ Ὁμοίων τὸν καλούμενον ψύγρον ὃν Νουμήνιος καλεῖ ψόρον οὕτως, Ἢ ψόρον ἢ σάλπας ἢ αἰγιαλῆα δράκοντα. Tria hic habes nomina quae alibi temere non invenias. nam quis piſcem *melanderinum* aut *pſychrum* vel *pſorum* nominat ex omnibus ſcriptoribus? Hic quoque incerta omnia. Rondeletius pro ψυγρὸν ſcribebat ψογερὸν, et ψόθον pro ψόρον. Atque hanc viri docti conjecturam pro vera et certa probavit Dalecampius. Mihi dubium nullum eſt, tranſituros in alia omnia quicunque uſum majorem in literis Graecis habuerint. nam piſcem ullum Graecis eſſe dictum ψογερὸν aut ψόθον quaſi *ſquallidum* aut *ſordidum* ut illi interpretantur, ſine idoneo fidejuſſore credere debemus nemini. Epitoma Hoeſcheliana quam toties laudamus, ſententiam longe aliam ſuggerit nobis. In qua, voce μελανδέρινος ſublata, reliqua ſic concipiuntur. ὅμοιον δὲ μελανούρῳ Σπεύσιππός φησι τὸν καλούμενον ψύρον, ὃν Νουμήνιος καλεῖ ψόρον. etiam in antiquiſſimis membranis pro ψύγρον exaratum ψύρον. Ita vides

optimi codicis auctoritate comprobari, quicquid ex conjectura mera ſuper hoc loco ſcripſit olim Conradus Gesnerus Tigurinorum decus immortale. In vulgata p. 547. ſcriptura vitium codicum profitentur iſta, *ὅμοιον εἶναι τῷ μελανούρῳ Φησί.* Dalecampius *Φασὶ* legit, ut mendae ſuſpicionem amoveret, ſed ulcus fodere aliquando ſatius quam diſſimulare. Pergamus porro. Piſces ΜΟΡΜΥΛΟΥΣ appellari Epicharmo *μύρμας,* obſervatur. *μυρμίας* ſcribunt antiqui: et ita mox in verbis Siculi poetae. Epicharmi inquam: non, ut aliud agens ſcripſit interpres, Numenii. Male etiam concipit ille hoc teſtimonium: quod cum facile emendari poſſet ex ipſo auctore, ingenio hic quam diligentia et fide uti praeoptarunt infeliciter. Scribe igitur, *χελιδόνες τε μύρμαι* (vel *μυρμίαι*) *τοί τε κολιᾶν μέζονες ἐντί.* integram ſententiam habes infra in ΣΚΟΜΒΡΟΣ. Mox autem ſcribendum, *Λυγκεὺς δ' ὁ Σάμιος ἐν τῇ ὀψωνητικῇ τέχνῃ, ἣν προσεΦώνησέ τινι τῶν ἑταίρων δυσώνῃ Ζήνωνι. In arte opſonandi, quam nuncupavit amico cuidam ſuo aegre et parce opſonanti Zenoni.* Expoſuimus libro ſuperiore cap. tertio. Deinde, *ἐπαγόμενον Ἀρχέστρατον τὸν γρ. τ. Η. ἢ τῶν ἄλλων τινὰ ποιητῶν.* Ab Archeſtrati verbis ſeparanda ſunt diligenter iſta, *νῦν δ' ἔαρ ἐστιν.* item iſta, *νῦν δ' ἐστι θέρος.* non enim ſunt poetae: ſed illius qui verſum ejus profert contra piſcarium. In ΝΑΡΚΗ recitantur Platonis Philoſophi verba, *τῇ θαλαττίᾳ νάρκῃ*: adde ut perficiatur ſententia, *ὁμοιότατος εἶναι δοκεῖς.* tum poſtea, *διὰ τῶν ξύλων καὶ διὰ τῶν τριοδόντων.* et fortaſſe, *ΔίΦιλος δ' ὁ Λ. ἐν τοῖς Περὶ τῶν Νικάνδρου Θηριακῶν,* non *ἐν τῷ.* nam Diphili commentarios in Nicandrum plureis in libros fuiſſe tributos, teſtis Scholiaſtes Theocriti ad decimum idyllium. In ΞΙΦΙΑΣ proferuntur Archeſtrati verſus quibus accurate docemur quae partes torpedinis quibus in locis optime ſapiant: et additur ſtatim, *τίς οὕτως τακτικὸς ἀκριβής, ἢ τὶς οὕτως κριτὴς ὄψων, ὡς ὁ ἐκ Γέλας, μᾶλλον δὲ καταγέλαστος οὗτος ποιητής*; quae ſic erant vertenda, non ut inſulſe nimis factum, *Quis poſſit eſſe adeo peritus inſtruendi* convivii, *aut tam bonus opſoniorum judex, ut poeta hic ortus Gela vel potius dignus γέλωτος,* id eſt *irriſu? τακτικὸς* proprie eſt, qui diſciplinam inſtruendae aciei tenet: ſed etiam ad convivia transfertur: ut ante dicebamus. *ὁ ἐκ Γέλας* eſt Archeſtratus Gelous teſte Athenaeo libro primo. In antiquis

plerisque, pro *καταγέλαστος* ſcriptum *καταγέλας*. et ſic editum olim: nova et inſolente formatione, ſi ita ſcripſit. neque aliter vetus Huraldinus habet. Ac videtur auctor non aliter ſcripſiſſe, miratur per jocum et ludum veteres poetas, qui truncata a fine verba ſoliti uſurpare, ut dicebamus libri octavi capite nono. niſi placeat ſic dici *καταγέλας* pro *καταγέλαστος*, ut *ἀδάμας* pro *ἀδάμαστος*, *ἀκάμας* pro *ἀκάματος*, *αὐτοκέρας* vel *αὐτόκρας* pro *αὐτόκρατος*. etiam *μίκας* legimus pro *μικρολόγος*. ΟΡΦΩΣ. *Ἀριστοτέλης ἐν πέμπτῳ Ζώων.* Hiſtoriarum libr. quinto, capite 10. at membranae conſtant ſibi, et ſcribunt hic quoque *Ζώων μορίων*, ut tot jam locis ante. Proprium piſci huic, (orphum dico) *τὸ δύνασθαι πολὺν χρόνον ζῆν μετὰ τὴν ἀνατομήν. etiam poſtquam diſſectus eſt diu poſſe vivere.* Simplicem ſententiam feceris geminam ſi ſcribas, *καὶ μετὰ τὴν ἀνατομήν*. ut duo auctor dicat: orphum diu vivere, et vivere etiam diſſectum. p. 548.
Oppianus,

— ὀψιμόρων γένος ὀρφῶν
οἵ πάντων περίαλλα κατὰ χθόνα δηθύνουσι
ζωοὶ, καὶ τμηθέντες ἔτι ζώουσι σιδήρῳ.

In altero verſuum Numenii non intelligo illud acroſtichum *τῶν γὰρ ἐπ' ἄκρης*. Fortaſſean, *δεικνὺς ἀπ' ἄκρης*. videlicet *θαλάμης*. *oſtentans ab extremo cubili.* Dorioni placet tenerum orphum *ὀρφακίνην* dici: quae vox non ſit ab *ὀρφὸς*, ſed ab *ὄρφαξ*, *orphus grandiuſculus*. ut apud Dioſcoridem *νεόσσαξ*, vel *νόσσαξ*, et *πλούταξ*, *μώμαξ* alia. Archippi verſum ita lego, *Ἱερὸς γὰρ ἦλθ' αὐτοῖσιν ὀρφὼς τοῦ θεοῦ.* non *ἱερεύς*. refero enim ad *ἰχθυομαντείαν*, id eſt, divinationem quae fiebat ex piscibus, orpho maxime. de qua Aelianus, et nos alibi prolixe, ſi vita prolixior. In Ariſtophanis verſu, *ἢν μὲν ὠνῆταί τις ὀρφὼς*, vetuſtiſſimi codices habebant *ὀρφοὺς*, ut teſtatur vetus interpres comici. etiam Athenaeus ita videtur ſcripſiſſe: qui hoc teſtimonium ſubjiciat verſui Platonis ubi eſt *ὀρφοῖσι*, eadem formatione. Attici, inquit, efferunt hoc nomen cum gravi in fine *ὀρφώς*. Etymologus vero circumflecti ab Atticis et *ὀρφῶς* et *λαγῶς*. Salſamentorum quae fiebant ex *orcyno* varia obſervantur nomina, et in his erant melandrya. Graeci *μελανδρυὸς* appellant intimam quercus partem, et ut quidam interpretantur, ipſam medullam. Inde *τόμοι μελάνδρυαι*, qui ex interiore pulpa orcyni conficiebant, *οἱ λεγόμενοι*, ait, *μελάνδρυαι ἐξ αὐτῶν ταριχεύονται*. Plin.

melandrya vocantur, caeſis quernis aſſulis ſimillima. Non intelligunt hanc vocem qui apud Jobum dictionem Hebraicam מפלי *miphle,* vertunt *melandrya:* non minus abſurde, quam ſi ſuccidiam appelles viventem porcum. Ait in ΟΝΙΣΚΟΣ, ex Ariſtotele, *καὶ μόνος οὗτος τῶν ἰχθύων τὴν καρδίαν ἐν τῇ κοιλίᾳ ἔχει.* Apulejus in Apologia, *Quod Ariſtoteles ſi ſciſſet, nunquam profecto omiſiſſet: qui aſelli piſcis ſolius omnium in media alvo corculum ſitum pro maximo memoravit.* Edi juſſeram Epicharmi verba hoc modo, *μεγαλογάστοράς τε χάννας, ἐκτραπελογάστορας ὄνους.* alludit ad originem vocis *χάνναι.* quae eſt a *χαίνω.* vide infra ſequentem vocem ex veſtigiis antiquae ſcripturae ita concinnavimus. plerique codices ſcribunt, *σκῆπτρα πελογάστορας.* Clemens Alexandrinus, Paedagogi lib. ſecundo, capite primo, *τὸν ὄνον ἐκτραπελόγαστρον Ἐπίχαρμος καλεῖ ὁ κωμικός.* malim *ἐκτραπελογάστορα.* Quem noſtri cod. *μάξεινον* indigetant, MSS. *μύξινον.* myxinos inter mugiles agnoſcunt Ariſtoteles, Oppianus, alii. piſces *μαζίνας* Theophraſtus memorat libro de quo diximus initio capitis. vide libri ſequentis caput ſecundum. De Aſello Archeſtrati verſus peſſime accepti ſunt,

> Τὸν δ' ὄνον Ἀνθηδὼν τὸν καλλαρίαν καλέουσιν,
> ἐκτρέφει εὐμεγέθη, σομφὴν δὲ τρέφει τινὰ σάρκα
> καλῶς οὐχ ἡδεῖαν ἐμοί με † ἀλλὰ
> δαίνουσαν. χαίρει γὰρ ὁ μὲν τούτοις, ὁ δ' ἐκείνοις.

p. 549. Primo verſu *καλλαρίαν* vocat qui paulo ante dictus eſt *γελλαρίης.* ſic in multis *κ* et *γ* confundi videas, etiam in Gloſſis veterum, Heſychii praeſertim. In ſecundo *τρέφειν σάρκας* eleganter poſitum pro *ἔχειν.* Ita ſolent poetae, praeſertim Sophocles in Antigone, *κάρτ' ἐν ἐλπίσιν τρέφω,* id eſt, *ſpem magnam habeo.* Vetus interpres, *εὐεπίφορος Σοφοκλῆς εἰς τὸ τρέφω ἀντὶ τοῦ ἔχω.* non falſum hoc: quod ſequentia exempla evincunt. in Ajace Lorario, *οἵας λατρείας ἀνθ' ὅσου ζήλου τρέφει.* Plautus dixit, *ſervitutem colere.* in eadem, *ἂν (ἄταν) οὔπω τὶς ἔθρεψεν αἰών.* ſcholia, *ἔθρεψεν, ἔσχεν.* ibidem, *ἡ γλῶσσά σου τὸν θυμὸν ὡς μέγαν τρέφει.* Oedipo tyranno, *τἀληθὲς γὰρ ἰσχύον τρέφω.* [Sic loquitur et facundiſſimus Plato, in 8. Reip. *οὐδεμίαν ἡδονὴν ἀτιμάζων, ἀλλ' ἐξ ἴσου τρέφων.* Cicero Bruto, de Iſocrate: *forenſi luce caruit, intraque parietes aluit eam gloriam, quam nemo, meo quidem judicio poſtea eſt conſecutus.* Nicephorus Gregoras lib. 9. *παρῆν δὲ καὶ αὐτοῦ*

θυγάτηρ ἡ Κράλαινα, καί τινες ἕτεροι τῶν ὁμοίαν ἐμοὶ τρεφόντων γνώμην καὶ τρόπου διάθεσιν.] Scriptum in Suidae collectaneis litera T. *Τάλεσιν, ἀναλώμασιν. ἀληθὲς γὰρ ἰσχύον τρέφω. ἀντὶ τοῦ ἔχω.* Mera hic portenta: duae notulae in unam confuſae. et *Τάλεσιν* indoctus ſcriba commentus eſt pro *τέλεσιν.* quare in ſuum locum rejiciantur ea verba. deinde ſcribe *τἀληθὲς* ex hoc loco Sophoclis. In Trachiniis, *οὕτω δὲ τὸν Καδμογενῆ τρέφει.* nempe *τὰ κύματα.* ſchol. *τρέφει ἀντὶ τοῦ ἔχει, fluctus malorum habent Herculem.* Sic Euripides in Hippolyto, *ὦ πόνοι τρέφοντες βροτούς.* praecedit in eodem choro apud Sophoclem, *εὔμναστον ἀνδρὸς δεῖμα φέρουσαν ὁδοῦ.* vetus lectio fuit, *τρέφουσαν.* vera ſine dubio. *quae habet metum memorem* (id eſt, aſſiduum), *de itinere viri.* paulo ante dixerat Dejaneira, *ἀεί τιν᾽ ἐκ φόβου φόβον τρέφω Κείνου προκηραίνουσα.* ſic fere ſub finem, *ὄγκον μητρῷον τρέφειν. habere animum elatum ob matrem.* in Philocteta, *τρέφειν νόσον. habere morbum.* in Coloneo Oedipo, *ὅ τι καὶ πόλις τέτροφεν ἄφιλον. quicquid habet odio civitas.* iterum, *ὥστ᾽ ἐμοῦ τρέφειν βίᾳ. ut eos retineat me invito.* nec multo aliter in Trachiniis, *παίδων δὲ τοὺς μὲν ξυλλαβοῦσ᾽ αὐτὴ τρέφει.* Poteram alia adjicere ſimilia his, tum Sophoclis, tum aliorum poetarum: ſed praeſtat ab hoc diverticulo redeamus in viam. Tertius Archeſtrati verſus corruptiſſimus eſt etiam in membranis omnibus. ſed nullum eſt dubium quin emendemus vere,

Ἄλλοις οὐχ ἡδεῖαν, ἐμοὶ δὲ μάλισθ᾽ ἂν —
δάνουσαν. χαίρει γὰρ ὁ μὲν τούτοις, ὁ δ᾽ ἐκείνοις.

carnem habet, inquit, *σομφήν τινα. raram, et fungoſam quodammodo, aliis quidem parum gratam, mihi vero maxime placentem.* Vocem *ἀνδάνουσαν* diſtraxit poeta, ut paſſim in his libris, vel ſcribe *ἐμοὶ δὲ μάλιστα Ἅδουσαν.* veteri verbo.

Caput Undevigesimum.

Sepiarum et loliginum φυσητῆρες. βοτρυδὸν et βοστρυχηδόν. βράκανα. cauſae mutandi coloris in polypis. ὁ πολύπους ἐστι συντηκτικός. polypi τὸ αἰδοιῶδες. cui potiſſimum aſſimiletur polypus. Cur dicantur polypi οὐ δέχεσθαι τὴν θάλατ-

p.550. *ταν. Theophraſtus praeceptoris veſtigia ſequitur. Illuſtratur epigramma de concha dicata Veneri Zephyritidi. Julis et Juliopolis.* Venus Zephyritis, Arſinoe Chloris, Hippia. *θαλάμαι. ἐκλιπαίνειν mare. Athenaei codices ante multa ſecula eſſe depravatos. γρυμαῖαι ἐριθακώδεες. σελάχια.*

ΠΟΛΥΠΟΥΣ. *Πληγαὶ λέγονται πολύπου πιλουμένου* Metrum poſtulat *πουλύπου*, ut in proverbio ad quod alluditur iſto verſu. Athenaeus tamen non ſic ſcripſit, verum ita, *τοῦ πολύπου πιλουμένου.* ut apparebit attendenti. *ὧν τοὺς μὲν ἄνω δύο καὶ κάτω ἐλαχίστους.* Scribo, *καὶ δύο κάτω.* vel *καὶ ἴσους κάτω ἐλ.* illud malo, et cauſſam habeo. *τίκτει δὲ διὰ τοῦ λεγομένου Φυσητῆρος.* Ariſtot. de ſepiis et loliginibus, a quibus parum differunt polypi: *ἐκτίκτει δὲ κατὰ τὸν Φυσητῆρα καλούμενον, καθ' ὃν ἔνιοι καὶ ὀχεύεσθαι Φασὶν αὐτάς.* In polypodibus vocat *αὐλὸν*, et Plinius *fiſtulam.* Oppianus de ovis quae parit polypus, *στεγνοῖο μόγις διανίσσεται αὐλοῦ.* *καὶ τίκτει ὠὰ βοτρυδόν.* Ariſtoteles ea de re, *τίκτει δὲ τὸ ὠὸν καθάπερ βοστρύχιον, ὅμοιον τῷ τῆς λεύκης καρπῷ.* iterum idem, *καὶ ἀποτίκτει μὲν ὁ πολύπους ἢ εἰς τὰς θαλάμας, ἢ εἰς κεράμιον, ἤ τι ἄλλο κοῖλον, ὅμοιον βοστρυχίοις οἰνάνθης, καὶ λευκῆς καρπῆς.* An igitur *βοστρυχηδὸν* Athenaeus ſcripſerat: ſed *βοτρυδὸν* [legi poſtulat res ipſa; et id verbum expreſſit] Plinius, *pariunt vere ova tortili vibrata pampino.* Oppianus.

— *οὐ γὰρ τῇσιν ἀπόκριδον, οἷα καὶ ἄλλης*
ὠὰ διαθρώσκουσιν ἀρηρότα δ' ἀλλήλοισιν
βοτρυδὸν, στεινοῖο μόγις διανίσσεται αὐλοῦ.

ἐν θρύσκουσι καὶ βρακάνοις καὶ στραβήλοις ζῆν. Vetus menda obſidet prima verba. aſſentior autem doctorum emendationi, *ἀνθρίσκοισι καὶ βρ.* vel *ἀνθρισκίοισι.* nam Heſychius ait, *ἀνθρίσκιον, λάχανον ἔχον ἄνθος.* Sequentem dictionem fuiſſe a nonnullis ſollicitatam demiror. nam olera ſylveſtria ſic vocabant. Heſychius, *βράκανα, τὰ ἄγρια λάχανα.* *Τοῦτο δ' ἐστὶ ψεῦδος.* Philoſophi haec ſententia eſt, quam non omnes naturae interpretes amplectuntur. Hiſtor. lib. 8. cap. 2. *Φεύγων διὰ τὸν Φόβον μεταβάλλει τὰς χρόας.* ait *διὰ*

τὸν Φόβον, *metu*, ex ſententia Theophraſti: cui placet polypum colorem mutare, Φόβῳ καὶ Φυλακῆς χάριν. eſt tamen certum, etiam extra metum, mutari ab eo colorem: ut cum piſcibus inſidiatur, quibus veſci ſolet. Ariſtoteles hanc vel praecipuam mutationis cauſſam facit. καὶ θηρεύει τοὺς ἰχθῦς τὸ χρῶμα μεταβάλλων, καὶ ποιῶν ὅμοιον οἷς ἂν πλησιάσῃ λίθοις. τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο ποιεῖ καὶ Φοβηθείς. Aelianus Variar. lib. primo. *colorem mutat ad ſimilitudinem loci et maxime in metu.* Plutarchus de cauſſa et modo hujus mutationis diſputat in libello Αἰτίαι Φυσικαί. longe abiens a ſententia Ariſtotelis, ac Theophraſti quoque in libro de iis animalibus quae colorem mutant. Τοῖσιν ἐΦαρμόζων. Melior Euſtathii lectio et Epitome, ἐΦαρμόζον.
ὁ δὲ πολύπους ἐστὶ συντηκτικός et ſententia, et dictio Ariſtotelis, συντηκτικὸς hic qui habet patibilem qualitatem τοῦ συντήκεσθαι. Proprie συντηκτικὸς, *qui lique-* p. 551. *facit*, non *qui liqueſit.* Sic in medicorum libris febris συντηκτικὴ, quae carnem conſumit. ſed ſimilium uſurpationum exempla alibi attulimus. Hanc autem polyporum σύντηξιν Plinius appellat *tabem.* omnis enim τηκεδὼν Latinis eſt tabes, non ſolum Φθίσις et μαρασμός. Ariſtoteles ita deſcribit, τὸ πλεῖστον γένος τῶν πολυπόδων οὐ διετίζει. καὶ γὰρ Φύσει συντηκτικόν ἐστι. σημεῖον δ' ἔστι. πιλούμενος γὰρ ἀΦίησιν ἀεί τι, καὶ τέλος ἀΦανίζεται. *Plerique polypi integrum biennium non durant: natura enim ſua in liquorem ſolubilis eſt: cujus rei ſignum: quod preſſus aliquid ſemper ex ſe emittit: tandemque ſic perit totus.* ἐΦωράθησαν δέ ποτε καὶ ἐπὶ τὸ ξηρὸν ἐξιόντες. et hoc ex Ariſtotele, Hiſtoriarum lib. nono, capite 37. ſed alludit fortaſſe ad hiſtoriam aliquam ei ſimilem quae refertur Plinio libro nono, cap. 30. et illi quam Aelianus commemorat libro decimotertio cap. ſexto. καὶ χαίρουσι δὲ τῶν Φυτῶν καὶ ταῖς ἐλαίαις. Aelianus libro primo cap. 38. Mox ſcribe, ἐάν τις κλάδον τοῦ Φυτοῦ τούτου καθιείη. vel καθιῇ. λέγεται δὲ αὐτῶν τὸν ἄῤῥενα ἔχειν αἰδοιῶδές τι ἐν μιᾷ τῶν πλεκτανῶν. Non auſus eſt vocare genitale, ſed genitali ſimile: neque philoſophus ſimpliciter vocat αἰδοῖον, ſed ita nominari ait a nautis. In omnibus libri ἕλκειν non ἔχειν, ſummo conſenſu. Plinius hanc πλεκτάνην habentem duas κοτυληδόνας videtur appellare *caudam biſulcam et acutam.* libro nono, cap. 29. ἐν δὲ πέμπτῳ μορίων Φησὶν 'Αρ.

Hiſtoriarum libro quinto, cap. 12. ſed more ſuo Athenaeus multa in unum congerit ex diverſis philoſophi locis. *τὸν πολύποδα φησὶν τοῖς πετρώδεσι μάλιστα τόποις συνεξομοιοῦσθαι.* Pro *τόποις* ſcriptum in editionibus prioribus *μόνοις*. et ita quoque in vetuſtiſſ. codicibus. Sed ad fulciendam ſententiam reſtituimus vocem *τόποις*, quae et apud Theophraſtum. Dalecampius, qui vocem *πετρώδεσι* ſuſtulit, haut dubie gravem admiſit errorem. Verius eſt enim deeſſe aliquid quam ſupereſſe. Quare etiam in quibusdam libris lacunae nota eſt appoſita. Ne longum faciam, legendum cenſeo, *τοῖς πετρώδεσι μάλιστα ἢ μόνοις τόποις συνεξ.* veriſſima ſententia. polypi enim, ut quibusdam viſum eſt, non ſaxoſis tantum locis aſſimilantur, quod vulgata lectio ait, ſed et aliis cum locis tum rebus: idque Theophraſtum eo in libro quem Athenaeus laudat, ſcripſiſſe, ſcimus ex iis quae hodie ſuperſunt. Nam in his Excerptis ſcriptum ſic eſt, *Ὅτι τὰς χρόας μεταβαλλόμενοι καὶ ἐξομοιούμενοι φυτοῖς καὶ τόποις καὶ λίθοις οἷς ἂν πλησιάσωσι, πολύπους ἐστὶ καὶ χαμαιλέων καὶ τάρανδος.* quia tamen ſaxis potius quam ulli rei alii ſimiles fieri polypos curioſi harum rerum obſervarunt, ideo ait Theophraſtus, colorem eum mutare ad ſimilitudinem ſaxorum potiſſimum, aut etiam ſolorum. Hanc eſſe Athenaei mentem probant ſcripta exemplaria, in quibus omnibus *τὸ μόνοις* invenias. Accedit eo quod plerique auctores polypum ſimilem fieri ſcribunt, non cujus rei, ſed *πέτραις*. Plutarch. *μεταβάλλει*
p.552. *οὕτως ὥστε τὴν χροιὰν αἷς ἂν πλησιάζῃ πέτραις ὁμοιοῦν.* Oppianus, *οἱ πέτρῃσιν ὁμοίιοι ἰνδάλλονται Τῇν κε ποτιπτύξωσιν.* Aelianus, *πολύποδες ὑπὸ ταῖς πέτραις κάθηνται, καὶ ἑαυτοὺς εἰς τὴν ἐκείνων μεταμορφοῦσι χροιάν.* et ante hos omnes dixerat philoſophus, polypum ſimilem ſe reddere, *οἷς ἂν πλησιάζῃ λίθοις.* et Theognis,

— *ὃς ποτὶ πέτρῃ Τῇ προσομιλήσῃ, τοῖος ἰδεῖν ἐφάνη.*

οὐ δέχεσθαι φησὶ τοὺς πολύποδας τὴν θάλατταν. Parum ſe verſatum in philoſophia Ariſtotelis et Theophraſti prodit interpres, qui iſta accepit tam abſurde. Athenaeus enim et Theophraſtus hoc voluerunt polypos reſpirationis gratia, ſive ad temperandum calorem internum omnibus viventibus *ἔμφυτον*, aquam maris non admittere hoc diſerte negat Theophraſtus eo libro quem laudat auctor: qui liber etſi non extat hodie integer, ſupereſt tamen integra adhuc illius ſententia haec. Eam paulo pluribus lubet deſcribere: eſt enim locus eximius,

ἐκεῖνο ait, θαυμαστὸν εἴ τι δύναται τοῖς αὐτοῖς μορίοις ὡς ὀργανικοῖς ὁτὲ ἐπισπᾶσθαι τὸν ἀέρα, καὶ ἕλκειν, ὁτὲ δὲ τὸ ὑγρὸν δέχεσθαι. τάχα δὲ τούτου μᾶλλον, εἰ ὁτὲ μὲν ὁ ἀὴρ σύμμετρος πρὸς τὴν κατάψυξιν (ἢ ὁτιδήποτε ἐστιν ἐκ τῆς ἀναπνοῆς γινόμενον) ὁτὲ δὲ τὸ ὑγρόν. οὐ γὰρ ἅμα γε ἄμφω. τὸ δὲ τῶν πολυπόδων ἧττον θαυμαστόν. οὐ γὰρ δέχονται τὴν θάλατταν. hoc eſt, *Illud mirum, an poſſit ullum animal partibus iisdem inſtrumentalibus modo aërem trahere: modo aquam recipere, magis tamen fortaſſe mirabile, ſi modo quidem aër ſit aptus et congruens ad refrigerationem (aut quicquid eſt id quod reſpiratio confert) modo vero aqua: ambo namque ſimul admitti non queunt. De polypis minus mirum: quia illi maris aquam non recipiunt.* Sunt et alii multi loci in ſcriptis duorum illorum philoſophorum ubi δέχεσθαι τὸ ὑγρὸν, et δέχεσθαι τὴν θάλατταν, ita accipiuntur. unum tantum afferam, ex libello Ariſtotelis De reſpiratione, ex quo ut ex aliis ſexcentis conſtare ſtudioſis philoſophiae poterit, non ovum ovo eſſe ſimilius, quam duorum horum, magiſtri inquam et diſcipuli ſcripta. Ait igitur Ariſtoteles. καὶ τῶν ἐν τῷ ὑγρῷ δὲ ζώντων, ὅσα ἄναιμα πλείω χρόνον ζῇ ἐν τῷ ἀέρι τῶν ἐναίμων καὶ δεχομένων τὴν θάλατταν. οἷον τῶν ἰχθύων. διὰ γὰρ τὸ ὀλίγον ἔχειν τὸ θερμὸν, ὁ ἀὴρ ἱκανός ἐστι πολὺν χρόνον καταψύχειν. οἷον τοῖς τε μαλακοστράκοις καὶ τοῖς πολύποσιν. ἐν δὲ τῷ περὶ τῶν κατὰ τόπους διαφορῶν. Id ipſum legitur hodie in Excerptis ex eo Theophraſti lib. cujus modo facta mentio. Ἐφ' ἑαυτὸν ἔχων τὸ ὄστρακον. id eſt, *pronus,* vel, *teſtam ſuam habens pronam.* Oppianus — ἀνὰ δ' ἔρχεται ἄκρον ἐς ὕδωρ Πρηνὴς, ὄφρα κε μή μιν ἐνιπλήσειε θάλασσα. Plinius tamen, *Supinus,* ait, *in ſumma aequorum pervenit.* qua ratione ſatis belle accipi poſſit, non video: neque capio doctiſſimorum hominum ſuper ea re ſententiam. Ἐὰν δέ τι προσιὸν ἴδῃ, δήσας συστέλλει τοὺς πόδας. Quid huc facit δήσας? Dalecampius eam dictionem recte omiſit: rectius feciſſet ſi mutaſſet in δείσας *metuens:* quod nos facile vidimus vel ab Ariſtotele moniti, qui ait, ἂν δὲ φοβηθῇ. Plinius vertit, *et ſi quid pavoris interveniat.* Oppianus,
Ἀλλ' ὅτε ταρβήσῃ σχεδόθεν κακόν. membranae tamen p. 553.
δήσας. at Hoeſcheliana Excerpta δείσας. Κόγχος ἐγὼ Ζεφυρῖτι παλαίτερος. Mos olim fuit, ut virgines cum exceſſiſſent puellares annos, jamque eſſent nubiles,

oblectamenta pueritiae ſuae Veneri conſecrarent. Perſius *Nempe hoc quod Veneri donatae a Virgine puppae.* Inter puellarum ludicra et puppae erant et conchae Venereae et ocellata, ſive καλολάϊγγες, et id genus alia. ut concha nautili, quae ſpecie pulcherrima eſt, acatii modo carinata, et candore ac levitate mirabili. Hujusmodi concham habuit Selena Cliniae filia, Smyrnae quidem nata, ſed in Aegyptum poſtea ut videtur, translata, ubi et habitavit et fortaſſe nupſit. Nam occaſione fere nuptiarum talia donaria a virginibus Veneri ſuſpendebantur, ut ex Varrone docet Cornutus in Perſium. Selena igitur chariſſimam ſibi concham Veneri Zephyritidi, ſub cujus nomine colebatur Arſinoe, dicat conſecratque: futuram deinceps περίσκεπτον παίγνιον Ἀρσινόης. ſimilis argumenti in Graecorum epigrammatum κύκλῳ extat epigramma Leonidae, quo adoleſcens Philocles nucibus relictis, ut ille ait, κουροσύνης παίγνι᾽ ἀνεκρέμασεν, et Mercurio conſecravit. eſt ibidem et aliud, quo teſta carabi, piſcatoris nomine, Priapo dicatur auctor epigrammatis Q. Maelius. Primum illius verſum ita ſcribe, Ἀκταίης νησῖδος ἀλιξάντοισι Πρίηπε χοιράσι. appellat χοιράδας ἀλιξάντους ſcopulos ad quos fluctus maris jugiter alliduntur. Ξαίνειν poetis interdum, *pulſare, tundere.* ita Suidas quoque. at vulgo ἀλεξάντοισι. peſſime. Sed ad rem. Σεληναίη poëtica eſt paragoge pro Σελήνη, ut Nicaea pro Nice, Phocaea pro Phoca. Cum autem dictio οὖλος varia ſignificet, quomodo capiemus cum ait poeta, οὖλος ἐρέσσων Ποσσὶν ἵν᾽ ὥσπερ καὶ τοὔνομα συμφέρεται. Poteſt enim pro ὅλος *totus.* nautilus enim cum flat ventus parte cirrorum vela ſibi pandit: parte alia remigat. quando eſt malacia omnibus ſuis brachiis aequora ſulcat. Poteſt etiam exponi *criſpus,* id eſt, criſpantibus pedum cirris, quod tamen minus probo. At non diſpliceat ſcribi αὐτὸς, ut in illo Muſaei αὐτὸς ἐὼν ἐρέτης, αὐτόστολος, αὐτόματος νηῦς. Vox ἵνα prorſus tollenda, et legendum, τοῖς ποσὶν, ὥσπερ καὶ τ. σ. vel ποσσὶν ἑοῖς, id eſt, ἰδίοις, *meis.* In ſeptimo ſcribo cum viris doctis, Ἔστ᾽ ἔπεσον παρὰ θῖνας Ἰουλίδος. non Ἰουλίδας. nam quod iidem accipiunt de Juliopoli Aegypti, conſtat mihi falli eos egregie. Locus Plinii lib. 6. cap. 23. qui eſt unicus ubi Juliopolidis fiat mentio, incertae fidei eſt. nam vetuſtiores et meliores codices aliter exhibent. quod ſi aliqua in iis oris fuit Juliopolis, non dubium eſt, a Julio Caeſare

aut aliquo alio gentis Juliae id nomen ortum: quare nihil hoc ad Callimachi iſtum verſum. Accipiamus igitur de Julide antiqua urbe inſulae Ceo, patria Simonidis, Ariſtonis Cei, et Eraſiſtrati medici. Deinde ſcribe cum interpretibus, — ὄφρα γένωμαι Σοὶ τὸ περίσκεπτον παίγνιον Ἀρσινόη. vocandi caſu, non Ἀρσινόης. *Venus Zephyritis, Arſinoe, Chloris, Hippia,* ſunt συνώνυμα. Quintum diſtichum ſcribo, Μηδέ μοι ἐν θαλάμῃσιν ἔθ᾽ ὡς πάρος, (εἰμὶ γὰρ ἄπνους). Τίκτοιτ᾽ αἰνότεραι ὦεα Ἀλκυόνες. Non hoc jam peto a Venere, ait nautilus, quod vivus petere eram ſolitus, ut vos infelices Alcedines mihi nidificetis et in mari pariatis, id eſt, ut tranquillum mare mihi praeſtet Venus: ſed ut Selenae faveat, et factum velit. θαλάμας Ariſtoteles et Oppianus vocant piſcium in aquis cubilia: Callimachus, nidos Alcyonum, de quorum artificio mirabili multa Ariſtoteles in nono Hiſtoriarum, capite 14. et ex eo Plinius, Aelianus, alii. Nihil jam eſt in hoc epigrammate, quod vel mediocriter erudito homini faciat negotium. Auctoris tamen Epitomae, viri ſine controverſia eruditiſſimi, extat ingenua confeſſio, ita corruptos ipſius temporibus fuiſſe hos verſiculos, ut in illis non multum intelligeret. Ait enim, εἰς τὸν ναυτίλον τοῦτον φέρεταί τι ἐπίγραμμα Καλλιμάχου τοῦ Κυρηναίου· ὃ ἐπεὶ ἔσφαλται οὐ μετέγραψα. Τὸ πλατὺ λισσομένοις ἐκλιπανεῖ πέλαγος. ἐκλιπαίνειν eſt *impinguare* vel *pingui madefacere.* καταχρηστικῶς hic, turbatum mare ſedare. videri poteſt longe translata ſignificatio: ſed non ita eſt. Nam mare commotum ſi aſpergatur oleo quieſcit, ut docemur ab Ariſtotele et Plutarcho. eo reſpexit Poſidippus. Eclogam Epicharmi, πώλυποί τε σηπίαι τε καὶ ποταμαὶ τευθίδες. ubi Dalecampius corrigit, πότνιαι τευθ. exponimus infra ubi de loligine. At pro χαλυσώδεις βολβίτις, ſcribo, χ᾽ ἁ δυσώδης βολβίτις, et *foetida bolbitis.* Pro γραίαι τ᾽ ἐριθακώδεες: quid aliud legi queat, non video, niſi γρυμαίαι τ᾽ ἐριθακώδεες. id eſt, *et viles ciborum paratus ex inteſtinis piſcium quorundam.* γρυμαία quid dicatur capite undecimo jam expoſuimus. vilitas cibi ea voce indicatur: materia verbo ἐριθακώδεες. auctore enim Heſychio ἐριθάκην appellabant, τὸ ἐγκοίλιον τῶν ἰχθύων τῶν μαλακῶν. μαλάκια δὲ καλεῖται τὰ τευθώδη. Scripta lectio, τὰ τευθιδώδη. In ſequentibus, σελάχια δὲ τὰ τῶν ἐρίων φύλλα. Epitome, φῦλα. recte. caetera non minus depravata.

Videtur facere *τὰ σελάχια*, quaſi genus *τῶν χονδρωδῶν καὶ τῶν μαλακίων*, ſi ita eſt, ſcribendum *σελάχια δὲ τὰ ἑκατέρων φῦλα.*

Caput Vigesimum.

Εἶτα in indignationibus. καλόν γε ἂν εἴη. piſcis ἀκανθοστεφής. χρᾶσθαι pro habere. ῥαφὶς piſcis, qui et βελόνη. ῥίνη ſquatus. celtis. *Vetus Jobi interpretatio emendata. lingua ſcari. θεοὶ. ſcari inteſtina. an ſcarus dormiat. τειχιόεσσα* Μιλήτου *κώμη. ἀγεληίδες ὕκκαι. piſcis λινοπληγέστατος. Admonitio de nupera editione Athenaei. ἀόνες. piſces. ἁλίζωοι.* Paegnia Salpae. *σκέπινος vel σκέπανος. σκίαιναι aut σκινίδες vel σκιαινίδες.*

In ΠΑΓΟΥΡΟΙ quod profertur unicum teſtimonium veteris poetae, corruptum eſt, et dispunctum prave.
p. 555. Sententia exigit *γραφὴν* hujusmodi, *εἶθ' ἁλιεὺς ὢν ἄκρος σοφίαν, ἐν παγούροις μὲν θεοῖς ἐχθροῖσι καὶ ἰχθυδίοις εὕρηκα παντοδαπὰς τέχνας. γέροντα βούγλωττον τὸ μὴ ταχέως πάνυ συναρπάσαι με καλόν γ' ἂν εἴη.* Loquitur piſcator indignabundus quod vetulum bugloſſum aegre caperet, *Ego*, inquit, *piſcator cum ſim, meam artem perfecte callens, ad capturam pagurorum diis inviſorum et piſciculorum, artes ſexcentas inveni.* Itaque *veterem* hunc *buglottum, ſi non cito admodum cepero, pulchrum ſane fuerit.* Indignantis verba eſſe conſtare poterat vel ex ſola voce *εἶτα*, elegantiſſime initio ſententiae poſita, ut paſſim apud Atticos, et alios quoque ſcriptores non raro. ſcripſimus *συναρπάσαι με*, ex corrupta lectione *συναρπάσομαι*: conjectura nimis certa. Illud, *καλόν γ' ἂν εἴη*, valet, *mira et indigna res ſit.* pari venuſtate Francoceltae diceremus, *il feroit beau voir.* In ΠΗΛΑΜΙΣ laudatur Phrynichus *ἐν Μούσαις.* cujus fabulae meminit Pollux libro ſeptimo, capite 30. item libro decimo capite 23. laudatur item Ἀριστοτέλης *ἐν πέμπτῳ μορίων.* hoc eſt, ut ſaepe jam diximus, libro quinto Hiſtoriarum, capite decimo. Scribo Numenii

verſum in ΠΕΡΚΗ, Ἄλλοτε δ' αὖ πέρκας, ὁτὲ δὲ στροφάδα παρὰ πέτρην Φυκίδας. aut ſi mavis στροφάδας παρὰ πέτρας. ſed eam vocem accipe, non cum interpretibus, de inſulis Strophadibus: verum pro ἀλιστρεφεῖς et *rotundas,* quae undique mari cinguntur. Videtur etiam Epicharmi teſtimonium de percis voce una eſſe imminutum. nam ſtatim in ΦΥΚΙΣ ſubobſcure hoc innuit Athenaeus. Ibidem referuntur verba Ariſtotelis, ἀκανθοστεφῆ φησὶν εἶναι καὶ ποικιλόχροα φυκίδα. Forte, ποικιλόχρουν. ſed et vulgata ferri poteſt, aſſumpta θύραθεν voce ζῶα. non ſolum autem ποικιλόχρους eſt phycis, ſed etiam τρεψίχρως, ut docet philoſophus Hiſtoriarum lib. octavo. ἀκανθοστεφῆ autem vocat phycidem, reſpiciens ad pinnam quae per dorſum hujus piſcis continua porrigitur. quod proprium non eſt phycidi: ſed in multis reperitur. Additur item ex philoſopho, τῶν δὲ γραμμοποικίλων, τῶν τε πλαγίαις ῥάβδοις κεχρημένων, πέρκη. Docti corrigunt κεχρωσμένων: ſcripti tuentur κεχρημένων. nec video cur mutemus. χρᾶσθαι in multis loquendi generibus, quod veteres Latini *fungi* vulgo *habere.* Ariſtoteles in Phyſiognomonicis, ὅσοι τῶν μεγάλων ξηραῖς σαρξὶ κεχρημένοι εἰσὶ καὶ χρώμασι. Plane alieno loco poſita ſunt proxima verba, καὶ παροιμία δέ ἐστιν, ἕπεται πέρκη μελανούρῳ. quid hoc enim ad *phycides?* Suus illis locus erat ante vocem ΦΥΚΙΣ. alluſit ad proverbium hoc Numenius verſu qui ante recitatus eſt, Σκορπίον, ἢ πέρκαισι καθηγητὴν μελάνουρον. Quae appellantur deinceps ΡΑΦΙΔΕΣ, nomen a ſpecie corporis invenerunt. eſt enim genus piſcis praelongi et utrimque in acumen deſinentis. Ariſtoteles in libris Hiſtoriarum non ῥαφίδα, ſed alia voce ejusdem notionis, βελόνην appellat. Plinius et *acum* et *belonen.* dicebatur et ἀβλεννὴς, ſi modo ita recte ſcriptum libro octavo cum p.556.
ait, ἐν πέμπτῳ ζώων μορίων, reſpicit, ut videtur, verba philoſophi Hiſtor. lib. 5. cap. 11. ΡΙΝΗ autem Plinio teſte *ſquatus* vel *ſquatina* Latinis nuncupatur. ſed aliud quoque illius nomen invenio, affinis tamen ſignificationis. Gloſſae priſcae, *Celtis,* ῥίνα ἰχθύων εἶδος. Proprie *celtis* eſt celum, γλύφιον. Vetus interpres ſacrorum librorum, Jobi capite 19. *quis mihi det ut exarentur in libro ſtylo ferreo, et plumbi lamina, vel celte ſculpantur in ſilice?* in recentibus libris etiam Antverpienſibus, editum *certe.* quin etiam doctiſſimi et praeſtantiſſimi viri ita ſcribi jubent. quos certum eſt

ſalli. nam aliter verſionis auctor ſcripſerat: vide librum Hieronymi ad Pammachium adverſus errores Johannis Jeroſolymitani. Quare vocatur Archeſtrato Miletus *nova?* nam ait Καὶ σελάχη μέν τοι καινὴ Μίλητος ἄριστα Ἐκτρέφει. ſed error eſt in ea ſcriptura. Veteres quidam καὶ νὴ Μ. pro καί γ' ἡ Μ. vel κλεινή. De tertio verſu Archeſtrati cogitandum amplius. Nunc vero pergamus. ΣΚΑΡΟΣ. τοῦτον Ἀριστοτέλης φησὶ καρχαρόδοντα εἶναι καὶ μονήρη καὶ σαρκοφάγον. Ex libris Ariſtotelis, et res ipſa, dudum emendavit Rondeletius φησὶν οὐ καρχαρόδοντα εἶναι. Hiſtoriarum libro ſecundo, cap. 13. καρχαρόδοντες πάντες οἱ ἰχθύες, ἔξω τοῦ σκάρου. Librorum chirographorum quantum eſt, nihil aliud hic, niſi veteris mendae teſtimonium nobis exhibent. In iisdem quod ſequitur de lingua ſcari, ita ſcriptum, καὶ γλῶτταν οὐ λείαν, προπεφυκυῖαν. melius nos hodie οὐ λίαν προσπεφυκυῖαν. nam peculiare aliquid in ſcari lingua voluit obſervare philoſophus his verbis. at illud omnibus fere piſcibus commune, non laevem ſed ſcabram linguam habere, et adhaerentem, atque ut verba illius uſurpem, σκληρὰν καὶ ἀκανθώδη, καὶ προσπεφυκυῖαν οὕτως, ὥστε μὴ δοκεῖν ἔχειν. Linguam autem piſcis hujus diverſam ab aliorum piſcium linguis eſſe non mirum: ſi vere ſcribit idem philoſophus, ſolos ex omnibus ſcarum et fluvialem porcum φθέγγεσθαι. qua de re libro 8. cap. 1. Deinde ſcribe cum doctiſſimo Rondeletio, ἧπαρ λευκὸν, τρίλοβον. in Epitoma hoc ſaltem recte, quod τρίλοβον ſcribit, non ut editum eſt, caetera nihilo melius. In Epicharmi ecloga, τῶν οὐδὲ τὸ σκῶρ θεμιτὸν ἐκβαλεῖν θεοῖς, non contemnenda Excerptorum lectio, θεοί, pro θεοῖς: nam ita etiam Euſtathius. θεοὶ exclamationis vox: ut *Doctis Jupiter et laborioſis.* at, θεοῖς, ſimile eſt illi Archeſtrati de optimo vino τῷ ἐνουροῦσι καὶ θεοὶ αὐτοί, quod libr. 1. expoſuimus. Ideo autem Epicharmus ſcarorum ſtercoris meminit, quia piſcis hujus ſolum inteſtina comedebant gulae proceres. Martialis.

Hic ſcarus aequoreis qui venit obeſus ab undis,
Viſceribus bonus eſt, caetera vile ſapit.

Falſum eſt quod mox refertur ex Seleuco Tarſenſe, μόνον τῶν ἰχθύων τὸν σκάρον καθεύδειν. *ſolum ex omnibus piſcibus ſcarum dormire.* Quid igitur? piſcium univerſum genus ſomni expers? atqui vere pronuntiat philoſophus, cadere ſomnum in omne animantium genus:

ſolis fortaſſe teſtaceis exceptis: de quibus ſcribit, nondum experientia eſſe compertum dormiant an non. p. 557.
Poteſt fieri ut contrarium ſenſerit Seleucus hic: πολλὰ γὰρ πολλοῖς φαίνεται, inquit philoſophus: quorum ratio nulla haberi debet. Sed vereor ne viro docto facta ſit injuria: ſublata negatione, et in contrarium verſa ipſius ſententia. Lego, μόνον τῶν ἰχθύων τὸν σκάρον οὐ καθεύδειν. firmant clare ſubjecta verba. ὅθεν οὐδὲ νύκτωρ ποτε ἁλῶναι. *ideo nunquam noctu capitur.* non ſomni hic eſt effectus, ſed aſſiduae vigilantiae. ab eadem mente etiam quod ſequitur: τοῦτο δὲ ἴσως διὰ φόβον αὐτῷ συμβαίνει. *fortaſſe,* ait, *a metu hoc illi uſuvenit,* cedo, utrum probabilius, metum ingentem conciliare ſomnum an inſomniam? Rei veritas apud Oppianum poetam, et philoſophum de meliore nota,

Μοῦνον δ᾽ οὔ ποτε φασὶν ἀνὰ κνέφας ἀσπαλιῆες
εἰς ἄγραν πεσέειν ἁπαλὸν σκάρον· ἀλλά που ὕπνον
ἐννύχιον κοίλοισιν ὑπαὶ κευθμῶσιν ἰαύειν.

Sic eſt profecto, quia negabant piſcatores capi poſſe noctu ſcarum, induxere quidam in animum credere de illo quod hic Seleucus narrat: nunquam ſcarum dormire. Praeceptum Archeſtrateum iſtud, — χειμῶνι δὲ τρίγλαν Ἔσθι᾽ ἐνὶ ψαφαρῇ ληφθεῖσαν τειχιοέσσῃ Μιλήτου κώμῃ, *verte, mullum ede in arenoſo Mileti vico, Tichiunte, captum.* Τειχιόεσσα κώμη periphraſis eſt *Tichiuntis,* ut appellatur aliis, et Athenaeo ipſi, libro octavo. Thucydides tamen *Tichuſſam:* auctor ſeipſe explicat, de mullis loquens infra, Ἀρχέστρατος ἐπαινέσας τὰς κατὰ Τειχιοῦντα τῆς Μιλησίας τρίγλας. neque putemus Tichiuntem ex eo nomen inveniſſe, quod moenibus pulchris eſſet cincta: ſed quod bene munita. Non igitur a Leopardo ſolum diſſentiunt qui aliter vertunt, ſed a veritate procul abeunt. In tertio verſu recte Dalecamp. Καρῶν πέλας ἀγκυλοκώλων. ſic voluimus editum ex membranis et Epitoma. item πηγὴν non πυγήν. melius etiam Θυατειρηνός, quam Θειατ. etſi aliter ſaepe MSS. Ὀνίαν, genus quoddam ſcarorum fuiſſe teſtis etiam Heſychius. In ΣΠΑΡΟΣ corruptiſſima ſunt Epicharmi verba, quae vix aliquis emendaverit ſine librorum praeſidio. pro ἀγεμὼν ſcribendum ex aliis locis ἁλιεύομεν. At in iſtis Numenii, ἢ σπάρον ἢ νάρκας ἀγεληΐδας, non erat difficile veram lectionem reſtituere ex libri fine, ἢ σπάρον ἢ ὕκκας ἀγ. Sed ſparum aut hyccas ex iis eſſe qui gregem faciunt non eſt exiſti-

mandum. Quare *ἀγελῃΐδας* vocem poeticam cave putes poſitam pro *ἀγελαίας*, ſed pro *ἀγελείας*, *praedatrices.* nam et *λῃΐς*, poetis idem ac *λεία*, *praeda.* In ΣΚΟΡΠΙΟΣ ita editum eſt, *οἱ γὰρ πετραῖοι μελανοσαρκότεροί εἰσι.* Demiror qui ſugerit nos aut operas noſtras hic locus. Nam communi ſenſu careat neceſſe eſt qui vel ſolum dubitat ſcribendum eſſe, *μαλακοσαρκότεροι*, neque aliter omnia manu exarata exemplaria. Ait, *Ἀριστοτέλης ἐν πέμπτῳ μορίων.* Lege caput nonum quinti Hiſtoriarum. Ait, *ὅτι καὶ σκόρπαιναν καὶ σκ.* Melius ſcribas, *Ὅτι δὲ καὶ σκόρπαιναν καὶ σ.* Ait, *Ἀρχέστρατος ἐν τοῖς χρυσοῖς ἔπεσιν.* alludit ad Pythagoreorum p.558. *χρυσᾶ ἔπη* ſive carmen aureum. In Archeſtrati verſu praeſtat ſcribi, *ἂν ᾖ μὴ μείων* Τοῦ *πύγονος.* Ait de SCOMBRIS, *τροφίμους δὲ τῶν κολιῶν καὶ εὐχυλωτέρους, οὐ μὴν εὐεκκριτωτέρους.* Legebam *τροφιμωτέρους.* ſed aliter concinnat Epit. *τροφίμους δὲ καὶ εὐχύλους, οὐ μὴν εὐεκκριτωτέρους τῶν κολιῶν.* SARGUM appellat Archeſtratus *λινοπληγέστατον ἰχθὺν*, quia omnium maxime cum retibus certat, eaque vehementi jactatione vel attritu, ut Plinius ſcribit, frangat. hoc ſignificat *λινοπλὴξ* proprie: nam quod antiqui grammatici interpretantur *φρενοπλὴξ*, translatum eſt a notione prima: quia capti piſcis jactatio intra retia ſimilis furori inſanientium. Corrige illa, *Ἀριστοτέλης ἐν πέμπτῳ περὶ ζώων ἱστορίας.* eſt quidem verum recitata hic verba, extare in quinto Hiſtoriarum capite nono: ſed omnes ad unum chirographi libri conſentiunt in errore de quo diximus toties. quare Athenaei errorem ſecuti ſcribamus etiam hic, *περὶ ζώων μορίων.* Epicharmi prius teſtimonium in poſtrema voce corruptum eſt: *αἱ δὲ λῇς σαργοί τε χαλκίδες τε καὶ τοιπούντιοι.* docti corrigunt, *χαλκίδες τε πόντιαι.* nos ſic potius, *χαλκίδες τε, καί τοι πούλιποι.* At in altero teſtimonio ejusdem poetae, editionis nuperae *διορθωτὴς* qui operas ſuas prelis locaverat, ex imperitia *φίλταται* ſcripſit pro *φίνταται*: illaudabili et magno facinore. quod eo dico, ne quis putet talium *παραδιορθώσεων*, ſi quae inter legendum erudito lectori deprehendantur, a nobis rationem eſſe poſcendam. Ita igitur cum libris omnibus et Euſtathio ſcribe, *ᾗς δὲ σαργῖνοι, μελάνουροί τε, καὶ φίνταται ταινίαι, λεπταὶ μὲν, ἀδεῖαι δέ.* Doricum eſt, *φίντατος* pro *φίλτατος.* Reſtituendam cenſeo etiam in hoc verſu Archeſtrati, Τὸν *δὲ ἀγαθὸν μαλακόν τε φύσει, καὶ πίονα*

σάρκα, vocem compoſitam ſed diſtractam pridem cum ſententiae labe, *πιονόσαρκον*. alioquin hiulca et ſuſpenſa oratio relinquitur. Non agnoſco piſces *euones*, qui nominantur in iſtis, † ΣΑΛΠΗ. Ἐπίχαρμος Ἥβας γάμῳ, *εὔονες*, *Φαγροίτε*. *λαβρ*. et profecto nulli unquam ea appellatione fuerunt Graecis noti. ſed nomen hoc varie depravatum eſt in hoc opere: nam ſub libri finem *λόνες* ſcriptum pro *εὔονες*: imo vero pro *ἀόνες*, quod eſt indubitate verum nomen horum piſcium, auctoribus quibusdam MSS. et Heſychio, Ἀὼν, *ἰχθὺς ποιός*. Addit Syracuſanus poeta, *σκατοφάγοι*, *σάλπαι βδελυχραί*. ſcribendum ex libris Euſtathii, *βδελυχναὶ*, vel *βδελυγμαὶ* pro *βδελυραί*. Philoſophi locus extat Hiſtoriarum libro quinto, capite nono. Recte viri docti in Pancratis verſu, *ἅς τε βόας πορκῆες ἁλίζωνοι καλέουσιν*, damnarunt vocem *ἁλίζωνοι*. nam Halizoni populi nihil ad hunc locum. at *ἁλίζωοι* piſcatores dicuntur, *in mari degentes*, vel *e mari viventes*, id eſt, piſcatione marina. Theocritus, *Αἴ τις ἀνὴρ αἰτεῖται ἐπαγροσύνην τε καὶ ὄλβον Ἐξ ἁλὸς ᾧ ζώει*. Recte etiam in ſequente verſiculo, *Οὕνεκα γαστέρι φῦκος ἀεὶ ἀλέγουσιν ὀδοῦσιν*, emendarunt *ἀλέουσι*: licet utrique emendationi refragetur ſcripta lectio, quae non utique ſemper aſſenſum meretur. ut cum paulo poſt legitur in Excerptis, de Botrye p. 559.
Meſſanio, *γενέσθαι εὑρετὴν τῶν παραπλησίων παιγνίων τῆς προσαγορευομένης σάλπης*. nam rectum eſt, quod editum vulgo, *τοῖς προσαγορευομένοις Σάλπης*. *Paegnia Salpae* appellabant, quorum auctor Mnaſeas Salpa de quo lib. 1. diximus, cap. 17. Scribe, *Ταῦτα δὲ πάντα Κύρῳ φράζω, καὶ πρός σε Κλέαινε*. non *φράζων*. et in Ephippi catalogo, *κέφαλος*. *πέρκη*, non *κεφαλῆς*, *πέρκης*. neque *φυαία* ſed *φυκία*. melius etiam *μύλλος*, ut in Gloſſis Heſychii, et *λεβίας*. ΣΚΕΠΙΝΟΣ qui memoratur ex Dorione, alibi, quod ſciam, non legitur: niſi eſt is de quo Oppianus primo Halieuticorum, *Σκῦροί τε σκέπανοί τε, καὶ ὅσσ᾽ ἐνιτέτροπε πηλοῖς*. In verbis Epicharmi de SCIAENA, ſive umbra, ſcribo cum Epit. *ἐνῆν δὲ σκιαινίδες*, non *σκιαθίδες*. In tertio Galeni *περὶ τροφῶν*, ex Philotimo *ſcinides* ſemper nominantur. et diſertim Galenus *σκινίδες ἢ σκίαιναι· διssῶς γὰρ ὀνομάζονται*. fortaſſe *σκιαινίδες*.

Caput Vigesimumprimum.

Ἀπειθὴς πρὸς τὴν γεῦσιν *ſphyraenam plus congris alere.* σηπία. στιφρᾶν *pro* γίνεσθαι στιφρόν. *loligines volucres.* ποταινὸς *gratus vel ſimilis.* ὑπόσφαγμα. ταράττεσθαι, truare. κατατέμνειν κύβους, *pro* εἰς κύβους. τρίγλη *unde dicta.* σκαρίς. *mullus piſcis gregalis. ejus dentes. Sophronis* Παιδικά. *cinaedus* ἔμπροσθεν καὶ ὄπισθεν. *mullus Hecatae ſacer.* τριγλῆνος. γλήνη. Κίττα *piſcis Baccho ſacer:* νῆττα *Neptuno: maenides Hecatae. Cratini* Trophonius. *mulli* Aexonici. *alia quaedam.*

ΣΦΥΡΑΙΝΑΙ. ταύτας φησὶν Ἱκέσιος τροφιμωτέρας εἶναι τῶν γόγγρων, ἀπειθεῖς δὲ τὴν γεῦσιν καὶ ἀστόμους. Melius, ἀπειθεῖς δὲ πρὸς τὴν γ. ut libro tertio ex eodem Hiceſio, τῶν μυῶν ἔνιοι κακόχυλοί τε καὶ πρὸς τὴν γεῦσιν ἀπειθεῖς. neque aſſentiri debemus iis qui emendant ἀηδεῖς. Obſervat Suidas locum hanc vocem non ſolum in perſonis, ſed aliis quoque rebus habere. Profert exemplum ex Aeliano, οἱ γὰρ Ῥωμαῖοι ἔνθα ἂν τοῖς ἐχθροῖς ἐνέτυχον, ἐνταῦθα δήπου καὶ ἠγωνίζοντο, εἴτε εἶεν ἀπειθεῖς οἱ τόποι καὶ τραχεῖς, εἴτε εὐφυεῖς δέξασθαι ὁπλίτας καὶ εὐήλατοι. loci ἀπειθεῖς, *incommodi ad pugnam.* alius auctor, Ἀλαλκομεναὶ πόλις ἐστί· καὶ ἀκούω αὐτὴν μήτ' ἐφ' ὑψηλοῦ κεῖσθαι καὶ ἀπειθοῦς λόφου, μήτε τειχῶν περίβολον ἔχειν. collem ἀπειθῆ vocat, quem difficile aſcendas: ut Hiceſius piſcem ἀπειθῆ, quem non lubens comedas. ſic fere ἀπίθανος ἐν γελοίῳ libro octavo, de eo qui non ſit natus dicta dicere. Sed ſphyraenas plus congris alere falſum eſt, ut ex disputationibus doctiſſimi Rondeletii conſtat liquido. Quem autem falſi hujus inſimulabimus? Hiceſiumne an Athenaeum, an librarios? In hos culpam conjiciebat Gesnerus: σμύραιναι ſcribendum affirmans non σφύραιναι, cum iſto loco, tum in alio ſimili ſequentis libri. Sed de illo ibi viderimus. Hic autem Athenaei potius vel Hiceſii ſides ſuſpecta mihi quam librariorum. Stant

ab edita lectione omnes codices, et quae plurimi ſacio p. 560.
non injuria, Anguſtana Excerpta. praeterea quae ſtatim ſubjiciuntur niſi de ſphyraena capiantur, ecquem hic locum habebunt? Adde quod de muraena ſuo loco in elemento *μ* tractatum eſt. *σμύραιναν* autem et *μύραιναν* tanquam diverſos piſceis *παρὰ ἓν γράμμα* ſeparatim explicare, cujus fuerit ſtuporis? Non igitur librarii culpa hic ulla, ſed vel Athenaeus minus fideliter aliam ſententiam recitavit: ſi quod de muraena dixerat Hiceſius, aut depravatum ſecutus codicem, aut aliud agens ſphyraenae tribuit: vel Hiceſius ipſe contra aliorum ſententiam ſic ſenſit perperam. quod in eo argumento nemo mirabitur, qui fuerit in medicorum ſcriptis paulo verſatior. Extant quidem in ſuperioribus ex eodem Hiceſio verba haec, *τροφίμους τὰς μυραίνας εἶναι φησὶν ὁ Ἱκέσιος οὐχ ἧττον τῶν ἐγχελέων, ἀλλὰ καὶ τῶν γόγγρων.* ſed ex iſtis non recte colligas quod voluit elegantiſſimus Gesnerus, dixiſſe Hiceſium, muraenas plus alimenti quam congros praeſtare. Solet dipnoſophiſta praeceptiunculas grammaticorum non aſpernari. cujusmodi eſt in ΣΗΠΙΑ, quod ſcribit de ejus vocis accentu: *ὡς αἰτίας ἡ παραλήγουσα ὀξύνεται, ὡς Φιλήμων ἱστορεῖ· ὁμοίως καὶ ταῦτα, παιδία, ταινία, οἰκία.* Sed primum exemplum delendum eſt: nam Graeca vox non eſt *παιδία.* meritoque eam praetermiſit Eclogarius: aut ſcribe, *ἀπαιδία.* *ἐν δὲ πέμπτῳ ζώων.* Scribendum et hic ut ſemper alibi *ἐν π. ζώων. μορίων.* Reſpicit caput 6, 5. Hiſtoriarum. *τὰ ὠὰ ὁ ἄῤῥην παρακολουθῶν καταφυσᾷ καὶ στιφρᾷ.* Saepe monuimus Athenaeum ſententiam magis quam verba auctorum ſpectare. itaque etſi apud Ariſtotelem unde eſt hic locus ſcriptum hodie legimus *καὶ γίνεται στιφρὰ*, cap. 12. libr. 5. Hiſtoriarum, fortaſſe tamen verbo *στιφρᾷν* uſus erat noſter convivator duorum loco: quod cur ab illo fieri non potuerit, cauſſam non video. Ita legunt ſcripti omnes. Caeterum hujus loci ſententiam a doctiſſimis viris recte expoſitam, ex eorum ſcriptis petant ſtudioſi. nam actum agere noſtri moris non eſt. *πώλυπές τε σηπίαι τε, καὶ ποταιναὶ τευθίδες.* Qui paulo ante jubebat nos ſcribere *πότνιαι*, idem vir doctus, quaſi ſententiae poeniteret, corrigit hic *ποταναί.* Volucres loligines eſſe et *ἠεροφοίτους* ut vocat Oppianus, vel ex etymologia ejus vocis conſtat: nam auctore Varrone *loligo* dicta quod ſubvolet quaſi *voligo.* quare etiam auctor Epit. *ποταναὶ*

ſemper ſcribit in hoc Epicharmeo verſu. Nobis membranarum Athenaei et editorum librorum γραφὴ non videtur temere mutanda. ποταινὸς Epicharmo idem ac ποταίνιος *recens* vel *ſimilis*. poſterioris interpretationis auctor mihi Heſychius, qui non ſolum νέον καὶ πρόσφατον interpretatur, verum etiam σύνεγγυς. Igitur ποταιναὶ τευθίδες, *vicinae loligines*, ſive *ſimiles*: ſepiis nempe ante nominatis. Confirmat hanc interpretationem quod ſubjicitur in continenti, ſacere hunc Epicharmi verſum confirmandae ſententiae Speuſippi, qui ſcripſit
p. 561. ſepiam et loliginem eſſe ſimiles. E contrario ſi cui placet Epitomae lectio ποταναὶ, interpretari oportebit πρὸς Σπεύσιππον, *contra Speuſippum*. ὑπόσφαγμα δ' εἶναι κρέασιν ὀπτοῖς ἐκ τοῦ αἵματος, τεταραγμένοις μέλιτι, τυρῷ, ἁλὶ, κυμίνῳ, σιλφίῳ † ἐξ ἑφθοῖς. Lege τεταραγμένου, videlicet τοῦ αἵματος, cum Euſtathio: vel τεταραγμένον ut in Excerptis: nempe ὑπόσφαγμα. Male capiunt Eraſiſtrati mentem, qui fieri ajunt hypoſphagma ex carnibus aſſis aut elixis. non hoc edita lectio ſignificat. Verte itaque *Parator hypoſphagma carnibus aſſis ex ſanguine confuſo cum melle, caſeo, ſale, cumino, laſere: paratur et elixis carnibus.* ταράττεσθαι culinae vocabulum, eſt *truare*, id eſt, τῇ τρύνῃ ſive *trua* κινεῖν, non in olla, verum in patina. hypoſphagma enim condimenti genus eſt, atque ut ait Euſtathius, ὑπότριμμά τι. poſtrema verba ita corrigimus, εἶναι δὲ καὶ ἑφθοῖς. jam expoſuimus. αἷμα ἑφθὸν καὶ σίλφιον. Excerpta, καὶ σίλφινον. καὶ φύλλα εὐώδη τετμημένα. Euſtathius, τετριμμένα. Excerpta, ut eſt editum. ἀλλ' ἔντραγε τὴν σηπίαν τὴν διαλαβοῦσαν, καὶ τοδὶ τὸ πολυπόδιον. Scribe cum Epitomatore τηνδὶ λαβοῦσα. at interpretis emendatio eſt abſurda. Καὶ τὰ πτερύγια συντεμὼν ἑφθὰ ποῶ. loquitur coquus, non coqui herus: quod tamen ſine cauſſa interpres ſibi perſuaſit: et ideo totum locum male cepit, male interpolavit. In iſto verſu τὸ δὲ ἄλλο σῶμα κατατεμὼν πολλοὺς κύβους, notemus elegantiam non vulgarem: cum omittitur praepoſitio εἰς poſt verbum τέμνειν, aut aliud cognatae ſignificationis. Ariſtophan. Equitibus, διαπρησθείην διατμηθείην τε λέπαδνα. id eſt, *diſſecer in lora jugalia*. Theocritus, τὸν στέφανον τίλαι με καταυτίκα λεπτὰ ποιήσεις. id eſt, εἰς λεπτά. Poſtremum verſiculum ſcribe ex melioribus libris, Ἐπὶ τὸ τάγηνον σίζον, ἐπεισιὼν φέρω. aliter neque ſtat verſus,

neque ſententia. ΤΡΙΓΛΗ. *κίχλη διὰ τοῦ η.* habes eundem canonem ſupra in *κίχλη.* *ἐν πέμπτῳ ζώων.* Scribe *ἐν πέμπτῳ μορίων*, ex libris omnibus. Locus eſt Hiſtoriarum lib. 5. cap. nono. Quod ait videri mullum *τρίγλην* dictum Graecis quia ter in anno foetum edat, de eo etymo ſic Artemidorus lib. 2. cap. 14. ex Ariſtotele, et Ariſtophane grammatico, qui in philoſophi libros ejus argumenti commentarios ediderat. *τρίγλη γυναιξὶν ἀτέκνοις ἐστὶν ἀγαθή. τρεῖς γὰρ κύει.* (malim *τρὶς* ut in Athenaeo) *ὅθεν αὐτῇ καὶ τοὔνομα εἰκότως φασὶ κεῖσθαι καὶ Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς περὶ ζώων, καὶ Ἀριστοφάνης ἐν τοῖς εἰς Ἀριστοτέλην ὑπομνήμασι.* *Σκάρος δὲ ἀπὸ τοῦ σκαίρειν καὶ σκαρίς.* etſi totidem litteris haec etiam apud Euſtathium ſcribuntur: quia tamen ſcaridis piſcis veterum, opinor, nemo meminit, ſcriberem lubens *καὶ καρὶς, οἷον σκαρίς.* In Etymologico, ubi multa ſaepe ex Athenaeo deſcripta obſervavimus legas, *καρὶς παρὰ τὸ σκαίρω, σκαρὶς καὶ καρίς.* alioquin vulgatam lectionem interpretabimur de lumbricis quos vocant *σκαρίδας.* *ἔστι δὲ καρχαρόδους συναγελαστικός.* Utrovis modo legas *συναγελαστικὸς*, aut *συναγελαστικὴ*, ſemper de mullo haec erunt intelligenda: p. 562.
quem inter gregales refert Ariſtoteles nono Hiſtoriarum. At dentes ſerratos habere mullum, neque Ariſtoteles ſcripſit, et falſum eſſe arguit *αὐτοψία.* ſi modo is eſt veterum mullus quem linguam et dentes habere negant Rondeletius et Belonius, viri de hac parte philoſophiae quam optime meriti. *ἐν δὲ τῷ ἐπιγραφομένῳ παιδὶ κάσποι· φυξὶς φησὶ τρίγλας μὲν πίονας. τριγόλαν δ' ὀπισθίαν.* Corruptiſſimus locus. a libris ſubſidium nullum. Lego ex ingenio, *ἐν δὲ τῷ ἐπιγραφομένῳ* Παιδικά. *παιδικὰ ποιφύξεις φησί.* id eſt, *Sophron in mimo inſcripto Deliciae*, vel *Amaſius: amaſium terrebis,* ait. ſequentia deinde verba perfectam ſententiam non continent. Fortaſſe tamen ita ſcripſerat Sophron, Παιδικὰ *ποιφύξεις τριγόλᾳ τ' ἐμπροσθίᾳ, τριγόλᾳ τ' ὀπισθίᾳ.* Latet ſub his verbis aliqua obſcenitas, ut in illo apud Plut. in Sympoſiacis, *ὅθεν Ἀρκεσίλαος οὐδὲν ἔφη διαφέρειν τοῖς ὄπισθεν εἶναι κίναιδον ἢ τοῖς ἔμπροσθεν.* et eo quod de Agathocle Siculo jactatum eſt olim, *πάντων τῶν βουλομένων τοῖς ὄπισθεν καὶ τοῖς ἔμπροσθεν γενόμενος.* Recte autem emendari a nobis *παιδικὰ ποιφύξεις* ex veſtigiis corruptae lectionis, en teſtem locupletem. Scholiaſtes Nicandri explicans verba poëtae in Theriacis,

Ἄκριτα ποιφύσσοντος: ſcribit, *τὸ δὲ ποιφύσσειν, πολλαχῶς λέγεται· καὶ ποτὲ μὲν ἐπὶ τοῦ ἐκφοβεῖν, ὡς Σώφρων ἐν Μίμοις· παιδικὰ ποιφύξεις· ποτὲ δὲ ἐπὶ τοῦ πνεῖν. ὡς Εὐφορίων, ζεφύρου μέγα ποιφύξαντος.* *ὅθεν Τύφων φησί.* Scripti libri notae melioris, *Τρύφων*. Mox deeſt ecloga Sapphus: nam qui verſus hexametros ſubjectos putant illius eſſe, falluntur: ſunt enim Archeſtrati ut ſcimus ex libro primo. *τριοδίτης γὰρ καὶ τρίγληνος.* Scrib. *τριοδῖτις.* voce *τρίγληνος* alluditur ad nomen *τρίγλη.* nam ideo Hecatae ſacer mullus, id eſt *τρίγλη*, quia ipſa *τρίγληνος.* in qua voce exponenda fruſtra ſunt interpretes. Proprie *τρίγληνος* dicitur qui tres oculos habet: qualis ille *τριόφθαλμος ἡγεμὼν*, cujus mentio in antiquo oraculo apud Pauſaniam. *γλῆναι* ſunt *oculi*. Sed cum *τρίγληνος* Hecate dicitur, *γλήνη* eſt facies, a parte ejus praecipua. *τρίγληνος* igitur, dea triformis: vulgo Graecis, *τριπρόσωπος* et *τρίμορφος.* *οἰκειοῦσιν Ἀπόλλωνι μὲν κίθαρον, Ἑρμῇ δὲ βόακα, Διονύσῳ δὲ κυττόν.* Longe petitum eſt, quod ſubſtituit Dalecamp. *ἐξώκοιτον* pro *κυττόν.* unde autem didicit exocaetum Arcadum, ſive adonidem, dicatum fuiſſe Baccho? ut maxime ita eſſet, nihil tamen id nomen ad inſtitutum ſermonem: ubi agitur de animalibus, quae occaſione nominis alicui deum ſacra habita. Non minus aliena conjectura eorum qui ſcribunt *τὸ σκύμνιον.* Noli ambigere ſcripſiſſe Athenaeum, *Διονύσῳ δὲ κίτταν.* Cittan aut ciſſan, piſcem noviſſe veteres, Heſychianae Gloſſae arguunt. *κίσσα*, inquit, *ἰχθύς ποιός.* Citta ergo Baccho dicata, ob communem appellationem cum hedera, quae Graecis *κιττός.* Veteres grammatici, *ἀνάκειται Διονύσῳ κισσός. κισσητὸς γὰρ ὁ οἶνος, οὗ δοτὴρ ὁ Διόνυσος.*
p. 565. Baccho ſacra habetur hedera, ſive *κισσὸς*, quia vinum cujus ipſe largitor, eſt *κισσητὸν*, avideque expetitur. Quin et certa et vera ſit noſtra de hoc loco ſententia, vix puto futurum qui dubitet. vulgi tamen ſcripturam non ſolum in antiquis Athenaei codicibus invenias, et in Epit. verum etiam apud Euſtathium. neque ego pugnabo: ſi mihi concedatur, Athenaeo *κιττὸν* dici piſcem illum quem ex Heſychio appellavimus *cittam*. *καὶ τὴν νῆτταν δὲ καλουμένην Ποσειδῶνι τινὲς οἰκειοῦσι.* dicta enim *νῆττα* a verbo *νῶ*, *nato*. Neptunus autem eſt aqua, in qua ſola poteſt natari. haec nominis convenientia. Dalecamp. emendat *ψῆτταν* pro *νῆτταν*. Reſpondeat ſi poteſt Euſtathio, qui libris omnibus conſpi-

rantibus in unum, falſi actionem adverſus ipſum meditatur. Nonnullae avium, inquit Euſtathius, diis fuerunt conſecratae, διὰ τὴν πρὸς ἐκείνους συγγένειαν, ἢ κατὰ τὸν τῆς κλήσεως τύπον, ἢ κατὰ ἐνεργείας ταυτότητα· οἷον ἡ νῆσσα τῷ Ποσειδῶνι· ὑγρὰ μὲν γὰρ οὐσία ὁ Ποσειδῶν· νῆσσα δὲ παρὰ τὸ νῶ νήσω τὸ κολυμβῶ ἠτυμολόγηται· ἐξ οὗ καὶ τὸ νήχω καὶ ἡ ναῦς, καὶ ὁ Νηρεύς.

καὶ τρίγλην καὶ μαινίδα ὅτι καὶ θαλάττιος ἡ Ἑκάτη· non haec eſt proxima cauſſa cur τρίγλη aut μαινὶς, Hecatae offerantur: ſed de mullo quidem ea quam ante expoſuimus: de maenide autem ratio eſt, quia credebant μανίαν et furorem ab ea hominibus immitti. Euſtathius. θύεται μαινὶς τῇ Ἑκάτῃ. ταυτὸν δ' εἰπεῖν τῇ σελήνῃ· διὰ τὸ δοκεῖν ἔστιν οἷς μανιῶν αἰτία εἶναι. Quae autem Τριγλανθίνη mox hic dicitur Hecate, in libris Euſtathii eſt Τριγλαθήνη. Scribe, ἐὰν δ' ἐναποπνιγῇ τρίγλη ζῶσα ἐν οἴνῳ. Quae ſequuntur ex Archeſtrato, melius capias, ſi integer locus apponatur: quod ex aliis Athenaei locis et membranis faciemus.

Καὶ σκάρον ἐξ Ἐφέσου ζήτει· χειμῶνι δὲ τρίγλαν
ἔσθι' ἐνὶ ψαφαρῇ ληφθεῖσαν Τειχιοέσσῃ
Μιλήτου κώμῃ, Καρῶν πέλας ἀγκυλοκώλων.
κἀν Θάσῳ ὀψώνει τρίγλην. κ' οὐ χείρονα λήψῃ
ταύτης . . . . κεδνὴ δὲ καὶ αὕτη
εἰν Ἐρυθραῖς ἀγαθὴ θηρεύεται αἰγιαλῖτις.

Senſus eſt: Epheſi ſcarum capi optimum, mullum Tichiunte, qui fuit vicus Mileſii agri: ſed et in Thaſo inſula mullos eſſe bonos, et Tichiuntiis nihilo deteriores. videtur poſtea alium quoque locum nominaſſe ubi piſces ejus generis haut poenitendi invenirentur. Poſtremo ait, etiam Erythris bonam capi αἰγιαλῖτιν τρίγλην. ſpecies ea eſt mulli plurimum littora frequentantis. Verſum penultimum ex MSS. adjecimus. In eo autem ſpatio quod vacuum reliquimus, ſcriptum eſt in membranis, ἐν δὲ τῷ γείρῳ. quae non potuimus emendare.

Κρατῖνος δ' ἐν Τροφωνίῳ. Pollux libro ſeptimo, ἀργυροκοπιστῆρας δὲ λόγων ἐν Τροφωνίῳ παίζει Κρατῖνος. meminit et libro decimo, cap. 26. eodem titulo fabulas docuerunt Alexis et Cephiſodorus. οὐδ' Αἰξωνίδα ἐρυθρόχρων ἐσθίειν εἴτι τρίγλην. Dele εἴτι: aut muta in ἐθέλει, vel εἴωθε. nam deſideratur verbum aliquod. Mulli Aexonici absque dubio ab Aexono Athenienſium pago dicti, non ab Aexonia Magneſiae urbe. parum p. 564.
enim probabile eſt e Magneſia aut Ionica aut Mace-

donica mullos fuiſſe Athenas importatos. Deinde in Ethnicis Stephani legimus, *Αἰξωνὶς* ſormari ab *Αἰξωνὴ*, quod eſt nomen *δήμου* Atticae, ut diximus. *οὐδὲ τρυγόνος, οὐ † δεινούφην μελανούρου.* Scribo, *οὐδὲ τρυγόνος, οὐδὲ δεινοῦ φυὴν μελανούρου. neque paſtinacam, neque ſolertis ingenii melanurum.* Cur ita vocet ex Oppiano et Aeliano clarum. *ὡς κλύδων Ἐξωνικός.* Scribendum *Αἰξωνικός.* Scimus tamen etiam in antiquiſſimis codd. ſcribi hoc nomen per *αι* et per *ε* promiſcue: cui ſimilia in Gloſſis Heſychii et aliorum multa.

Πασῶν ἀρίστας ἐν τόποις παιδεύεται. Non eſt negligendum quod in Excerptis legimus, *ἐντόπους.* nam vulgata lectio non placet. Legam potius *ἐν τρόποις π. Fluctus,* inquit, *Aexonicus caſtigat ſubinde,* (id ſignificat *παιδεύειν*) *mullos, et eos docet ſapere.* dictum *ἀλληγορικῶς* et venuſte.

Caput Vigesimumsecundum.

Eupolidis Προσπαλτίων *nomen varie corruptum.* Taeniae *muliebres.* Taulopias *piſcis nomen fictum Athenaeo ex prava lectione. Antiquorum librariorum imperitia et negligentia:* Dium *Piericum.* Baphyras *fl.* Ταινίδες *et* ὕες. ψαμμῖτις ὀρυκτὴ *et* ψαμμοδύτης. *Hyccae* ἔγγειοι. Φάγρος dentatus. ἀκάρναξ *lupus.*

Ait in TAINIAI, *ὅταν δ' Εὔπολις ἐν Προσπαιτείοις λέγῃ.* In Commentariis comici ad Veſpas laudatur Eupolis *ἐν Προσπαιτίνοις:* ad Nebulas, *ἐν τοῖς Προσπαταλίοις.* ad Aves, *ἐν Προσπαλτίοις.* atque haec ſola ſcriptura placet. neque aliter ſcriptum in Meſſaei viri ampliſſimi libro antiquo. Nam ei ſabulae nomen impoſitum ab uno e populis Atticis, ut Acharnenſibus Ariſtophanis et aliis plurimis fabulis. Proſpalta is *δῆμος* dicebatur: unde *Προσπάλτιοι.* quare ita reſcribe ſuperiores locos: et ubicunque laudatam hanc fabulam reperies. Nam ſere corrupte ſemper hoc nomen ſcribitur. Exempli gratia: Priſcianus libr. 18. *Impetro illam rem dicimus. ſicut et Attici. Eupoli..* *Προστάττοις, πάντα γὰρ τυχὼν αἰτῇ.* Lego indubitanter, *Προσπαλτίοις.* Eupolidis autem

verba quae profert Athenaeus ſunt haec, *μήτηρ τις αὐτῷ Θρᾶττα ταινιόπωλις.* addit interpretamentum, *τὴν ἐπὶ τῶν ὑφασμάτων λέγει καὶ τῶν ζωνῶν, αἷς αἱ γυναῖκες περιδέονται.* iſtae *ταινίαι* ſunt faſciae, quarum multiplex uſus olim in cultu praeſertim muliebri. Erant enim aliae pectorales, aliae tibiales, aliae peduales, aliae aliarum partium. Has conficiebant Athenis pauperes mulieres, ut plurimum peregrinae, qualis iſta quam Eubulus Threſſam vocat. qualis item illa Euxii mater, quam ut conditionis ſervilis fuiſſe probaret Eubulides qui filium ejus numero civium exemptum cupiebat, ajebat ſediſſe in foro vendentem faſcias. Lege Demoſthenem in *ἐφέσει* contra Eubulidem. In ea oratione vox *ταινιόπωλις* p. 565. ita exponitur, ut hic ab Athenaeo. Corruptiſſimus eſt Numenii verſus in ΤΡΑΧΟΥΡΟΙ, hic, *Ἀκονίας κιγκάλους τε καὶ ἀλλοπίην τράχουρον.* nihil ſuccurrit probabilius, quam quod Geſnero videbatur, *Αἰολίας κίχλας τε, καὶ ἔλλοπας, ἠδὲ τραχούρους.* Aut vera aut certe ſimillima veri haec conjectura, ſicut etiam quod ſequitur acute, et docte, vidit Geſnerus idem, vir immortali laude digniſſimus. Nam quod genus piſcis ſit ΤΑΥΛΩΠΙΑΣ, neque Athenaeus explicat, neque Ariſtoteles, aut Aelianus, aut Oppianus, vel omnino quisquam veterum qui adhuc ſuperſunt. Sed nec eorum qui fuerunt, opinor, quisquam taulopiae meminerat: non Epicharmus, non Numenius, non Dorion. Non enim arbitremur Athenaeum in illorum libris verſatiſſimum eorum teſtimonia in hoc piſce praetermiſſurum fuiſſe, contra quam in caeteris feciſſet omnibus. Enimvero nimis jam certum eſt, Archeſtratum in prolatis ab Athenaeo verſibus, non de tolopia ſibi uni noto piſce locutum eſſe: verum de eo qui Ariſtoteli aliisque *αὐλωπίας* et *αὔλωπος* dicitur. En quid ſit et quantum incidere in libros parum emendate ſcriptos: a quo fonte multos veterum eruditorum manaſſe errores, docemus multis exemplis alibi. Inter illa eſt hoc quoque: nam taulopiam piſcem primus in mundo finxit Athenaeus: cum in Archeſtrati verſu *νεαροῦ μεγάλου ταυλωπία* culpa librarii ſcriptum inveniſſet, pro *νεαροῦ μεγάλου τ' αὐλωπία.* Veteres parum diſtincte ſcripſiſſe, et omnino parum diligenter, nemo poteſt ignorare qui Ciceronis, Strabonis, Galeni, et Hieronymi querelas de eo genere hominum recordabitur. In Archeſtrati verſu altero ſcribe Κρανὸν, *ὅταν φ.* non *κρανίον.* Ait in ΤΕΥΘΟΣ, *ἐν δὲ πέμπτῳ*

ζώων, βραχύβια φησὶν εἶναι τὸν τευθὸν καὶ τὴν σηπίαν. Membranae antiquum obtinent, *ἐν πέμπτῳ μορίων.* Locus extat in quinto Hiſtoriarum capite 18. Videamus quam recte interpretes accipiant verſiculos Archeſtrati de tenthidibus.

Τευθίδας ἐν Δίῳ τῷ Πιερικῷ παρὰ χεῦμα
Βαφύρα, καὶ ἐν Ἀμβρακίᾳ παμπληθέας ὄψει.

Dium, olim plurium oppidorum fuit nomen. Ideo poeta diſtinctione cavit ne falleremur, cum addit *τῷ Πιερικῷ.* Pieriam Macedoniae regionem ex geographorum ſcriptis norunt omnes. igitur de Dio Macedonica ſentit Archeſtratus. quod etiam confirmant ſequentia *παρὰ χεῦμα Βαφύρα.* *ad fluenta Baphyrae.* Is fluvius Dium Macedoniae praeterlabitur. et Dii hujus et Baphyrae meminit Pauſanias in Boeoticis. Ex his vides quo judicio viri eruditi *χεῦμα* interpretati ſint *euripum,* ut in ſequente verſu pro *Βαφύρα,* ſuam nobis obtruderent emendationem, *καὶ Πύῤῥα.* Verſus primus ex *Eretrico* Alexidis, *Τευθίδες, πίνναι, βατὶς, δῆμος, ἀφύαις,* mendam continet in voce *δῆμος.* non diſplicet Dalecamp. conjectura, *δῆμος ἀφυῶν.* etſi aliter poetam ſcripſiſſe arbitror. piſcis enim nomen hic videtur fuiſſe, vel oſtrei. Forte, *βατὶς, χῆμαι, ἀφύαι,* aut *κορδύλος.*
p.566. Poſtea ſcribit Epitome *στεατίου μικρὸν παραμίξας, περιπάσας ἡδύσματα, λεπτοῖς χλωροῖς ὠνθύλευσα.* Non video cauſam, imo nulla cauſa eſt, cur proxima verba pro adulterinis docti habenda cenſuerint, *Καὶ πέμμα δέ τι τευθίδα ὀνομάζειν Ἰατροκλέα ἐν Ἀρτοποιϊκῷ* (vel ut in antiquis, *Ἀρτοποιητικῷ*) *φησὶ Πάμφιλος.* *Pamphilus auctor eſt,* (in Gloſſis nempe) *Iatroclem in libro De confectione panis, genus quoddam alibi appellaſſe τευθίδα.* Confirmat Heſych. *τευθὶς, πέμμα πλακουντῶδες.* Paulo poſt de hyaenidibus et fuibus ſimul tractat auctor. Itaque ei parti duplex praefigi lemma debuit. ΥΑΙΝΙΔΕΣ ἢ ΥΕΣ ſint ne iidem piſces an diverſi parum liquet vel Athenaeo. qui etiam dubitat an *ψαμμῖτις ὀρυκτὴ* Archeſtrati, et *pſamatis* Numenii diverſorum piſcium nomina ſint an ejusdem. Illius verba ſunt, *τὴν ὖν ἀγόραζε, Ἣν καλέουσι τινὲς θνητῶν ψαμμῖτιν ὀρυκτήν:* hujus vero, *Ἄλλοτε καρχαρίην, ὁτὲ δὲ ῥόθιον ψαμαθῖδα.* Invenio in Gloſſis Heſychii nomen eſſe cujusdam piſcis *ψαμμοδύτης.* quod verbum affine eſt tam Numenii pſamathitidi quam Archeſtrati *ψαμμίτιδι ὀρυκτῇ.* ſed pſammodyten ait Heſychius etiam

callionymum vocari: quare alius videtur eſſe. Numenii verſum de HYCCIS, expoſuimus capite 20. Lego deinde in hiſtoriola quae recitatur ex Timaeo, ſuper appellatione oppidi Siculi Hyccari, ἰχθῦς εὑρεῖν τοὺς καλουμένους ὕκκας, καὶ τούτους ἐγγείους. *piſces inveniſſe quos vocant Hyccas, et eos quidem in terra.* Ita auctor Excerptorum, non ἐγκύους. quomodo enim *praegnantes Hyccae?* ΦΑΓΡΟΥΣ auctor Gloſſarii Latine indigetat *dentatos.* Ovidius et Plinius *pagros*, aut *phagros.* ſcribe ἀόνες non λόνες. ſicut diximus capite viceſimo. Ibidem nominantur piſces ἀκαρνᾶνες ex Hiceſio: quorum et libr. 8. mentio ſit. fortaſſe idem cum eo qui ſupra dicebatur ἄχαρνος, aliis ἀχάρνα. Gloſſographo ἀκάρναξ eſt λάβραξ, *lupus.* Cotem dictam eſſe Cretenſibus, φάγρον, non mirum: exedit enim et atterit ferrum licet ſecandi exors. φάγρος autem a φάγω.

Caput Vigesimumtertium.

Recenſentur Strattidis comici fabulae, et loci aliquot in earum mentione corrupti emendantur.

De pagris agens dipnoſophiſta, geminum e Strattide teſtimonium profert: alterum e *Lymnomeda:* alterum e *Philocteta.* Obſervavimus inter legendum veteres ſaepe factum ut in nomine hujus poetae vel fabularum ab eo editarum, librarii aliud ſcriberent, quam quod rectum et verum erat. Ut igitur male conciliati homines ſtudioſis ne imponant, de Strattide et illius dramatis, quae nobis ſunt comperta paucis hoc loco exponemus. Scribit Suidas, Strattim (ſive Stratim: nam utrumque invenio) Athenienſem tragicum fuiſſe qui plures fabulas docuerit, quarum titulos commemorat: poſtea addit ὥς φησιν Ἀθήναιος ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Δειπνοσοφιστῶν. quaſi omnium poetae iſtius fabularum indices, hauſiſſet ex unico Athenaei libro ſecundo. quod non p.567. ita eſt. Nam ex univerſo Dipnoſophiſtarum opere is catalogus eſt collectus. Illud gravius, quod Strattidem Suidas facit tragicum: qui fuit comoediarum poeta, non tragoediarum. Harpocration, Λαγίσκας τῆς ἑταίρας μνημονεύει καὶ Στράττις ὁ κωμικός. Plutarchus in Iſocrate, ὅθεν εἰς τοὺς αὐλοὺς κεκωμῴδηται ὑπὸ Ἀριστοφάνους

καὶ Στράτιδος. Neque probo quod placuit viro exactiſſimae diligentiae, et judicii non vulgaris Lilio Gyraldo, duos extitiſſe cognomines poetas, alterum comicum, alterum tragicum. nam ut verum id eſſet, nihilo tamen excuſatior abierit Suidas: cum ex iis quae dicemus liquido conſtitutum ſit, comoedias fuiſſe quas ille habuit pro tragoediis. Fuit alius comicus, cui nomen Stratoni: quem cum Stratide non uno loco ſcribarum imperitia confudit. De hoc Suidas, *Στράτων, κωμικὸς τῆς μέσης κωμῳδίας· τῶν δραμάτων αὐτοῦ ἦν Φοῖνιξ.* Omnino pauca ſcripſiſſe Strato hic videtur: neque apud veteres ejus nomen temere invenias, niſi cum Stratidis locum occupavit. Inter novae comoediae comicos hunc ponit Suidas: at Stratis in albo poetarum veteris comoediae recenſetur ab antiquis criticis, quorum extant in Ariſtophanem lucubrationes. Ibi etiam legimus dramata Stratidis fuiſſe ſedecim. Nos quoque totidem invenimus. Sunt autem haec. ΑΓΑΘΟΙ ἢ ΑΡΓΥΡΙΟΥ ΑΦΑΝΙΣΜΟΣ. hujus fabulae Suidas meminit. Fuere qui Pherecrati aſcriberent auctore Athenaeo, lib. 10. ΑΝΘΡΩΠΟΡΕΣΤΗΣ. Athenaeus lib. 3. extremo *σεμιδάλεως μέμνηται Στράττις ἐν Ἀνθρωπορέστῃ.* Suidas nominat. In hac fabula comicus Euripideam Oreſtem riſerat. Apparet ex illius verſibus, quos proferunt comici interpretes ad iſta e Ranis. *Ἔξεστι δ' ὥσπερ Ἡγέλοχος ἡμῖν λέγειν. Ἐκ κυμάτων γὰρ αὖθις αὖ γαλήν' ὁρῶ.* non nominant illi quidem hanc fabulam: ſed inde eſſe quos afferunt verſus teſtis ſcholiaſtes Euripidis ad Oreſtem: ubi leges eadem. atque ibi non *Ἀνθρωπορέστης* ſcribitur hoc nomen, ſed ΑΝΘΡΩΡΑΙΣΤΗΣ. videtur poeta ficto nomine alluſiſſe ad *κυνοραιστὰς* de quibus philoſophus in Hiſtoriis animalium. Sed alteram lectionem librorum noſtrorum et Suidae rejicere facile non debemus. Similis compoſitio nominis *Δουλορέστης*: quo titulo fabulas ediderunt Latini poetae Ennius, Pacuvius, Naevius. ΑΤΑΛΑΝΤΗ. Athenaeus libro ſeptimo, et libro nono: item Suidas. ſed alibi apud hunc ΑΤΑΛΑΝΤΑΙ fabula inſcribitur, ut in voce *διφροφόροι.* Heſychius in *Διονυσοκουροπυρώνην. τὸν γὰρ Διόνυσον κουρέα ὄντα κωμῳδεῖ. κουρεὺς δὲ ἦν πρὸς πάππου, ὡς δηλοῖ ὁ τὰς Ἀταλάντας συνθείς.* Comici interpres ad Aves, *μνημονεύει αὐτοῦ ὡς μέγα ῥύγχος ἔχοντος ὁ τὰς Ἀταλάντας ποιήσας.* At comici vetus interpres non numerum, ſed genus mutat, ſcribens ad Ranas,

τινές φασι τῷ σκὼρ πρῶτον κεχρῆσθαι Στράτιν ἐν Ἀταλάντῳ δράματι. ψεῦδος δέ. πολλῷ γὰρ ὕστερον τῶν Βατράχων ὁ ΑΤΑΛΑΝΤΟΣ Στράτιδος ἐδιδάχθη. ΖΩΠΥΡΟΣ ΠΕΡΙΚΑΙΟΜΕΝΟΣ. Heſychius laudat hanc fabulam, explicans Graecorum proverbium, οὐ μάλα κικκὰς, illi Plautino par et geminum, *ciccum non interduim*, [magnus Erasmus proverbium affert, neſcio unde, οὐ μάλα κυκᾶς. unde aliquis putet ſic legiſſe ipſum apud Heſychium. quod mihi non probatur.] ΙΦΙΓΕΡΩΝ. Hujus quod ſciam, ſolum ſupereſt nomen apud ſolum Suidam. qui cum videatur non aliunde quam ex unius Athenaei libris titulos quos commemorat ſumpſiſſe, admonet nos quanto uberior rerum copia in libris integris Athenaei fuerit, quam nunc ſit in mutilatis et imperfectis. ΚΑΛΛΙΠΠΙΔΗΣ. Athenaeus memorat libro 14. et ex Athenaeo Suidas. ΚΙΝΗΣΙΑΣ. Athenaeus lib. 12. ἦν δ' ὄντως μακρότατος καὶ λεπτότατος ὁ Κινησίας, εἰς ὃν καὶ ὅλον δρᾶμα γέγραφε Στράτις. De hoc Cineſia et hac fabula Stratidis plura Harpocrat. Meminit et ſcholiaſtes Ariſtoph. ad Plutum. item Pollux lib. 10. cap. 52. et lib. quarto, cap. 23. ubi minus recte ἐν τῷ Κυνησίᾳ. peſſime vero qui apud Athenaeum emendant ἐν Κυνηγεσίᾳ, et vertunt *in venatione*, vide in Μακεδόνες. Ariſtophanis vetus interpres ad Aves, Μέμνηται αὐτοῦ, Laſpodiae, Φιλύλλιος (ita ſcribendum) ἐν ταῖς Πλυντηρίαις (melius Πλυντρίαις) ὡς Φιλοδίκου. ἔχει δὲ καὶ περὶ τὰς κνήμας τινὰς αἰτίας vel αἰκίας) ὥς φησι Στράτων ἐν Κινησίᾳ. legendum Στράττις. ΛΙΜΝΟΜΕΔΑ. Athenaeus hoc loco. Suidas tamen ΛΙΜΝΟΜΕΔΩΝ. quaſi *princeps lacus*. apud alios per η in prima, ΛΗΜΝΟΜΕΔΑ. ut apud Harpocrationem in ἁπλᾶς. In undecimo Athenaei etiam vetuſtiſſimi codices, Στράτων ὁ κωμικὸς ἐν Ληπνομέδα. duplici errore. ΜΑΚΕΔΟΝΕΣ. Athenaeus libro ſeptimo, duobus locis. et ex Athenaeo Suidas. iterum Harpocration in τοπεῖα. et Etymologus in eadem voce. At in nono Athenaei ſcriptum eſt, ὁ Στράττις εἶπεν ἐν Μακεδόσιν ἢ Κινησίᾳ. quod ſi mendum non continet, de diverſis titulis duarum comoediarum accipi debet, non de una binomine. ſed fortaſſe locus eſt corruptus: nam libro 13. ita legitur, Στράττις ἐν Μακεδόσιν ἐν Παυσανίᾳ Κορινθίαν αὐτὴν φησί. *Cineſias, Macedones, Pauſanias*, trium diverſarum comoediarum nomina ſunt, auctore Suida, atque ipſo Athenaeo. ΜΗΔΕΙΑ.

Athenaeus lib. 11. et 15. item Suidas. Meminere grammatici in explicatione proverbii Μυσῶν λείαν. Nemo autem exiſtimet, quia Medeam ſcripſerunt plures tragici, et quia tragoediae conveniunt quae de illa narrantur, alienum: penitus a comoedia id argumentum eſſe: ac propterea fabulam hanc Strattidis non comoediam, ſed tragoediam fuiſſe. Sane videtur Suidas non alia ratione ductus, ut Strattidem faceret de comico tragicum, quam conſideratione hujus in ſpeciem tragici lemmatis, et aliquot aliorum: ſed nihili hoc argumentum eſt, atque omnino fallax: cum certum ſit plurimos antiquorum comicorum tragicis argumentis comicos ſoccos
p. 569. aptaſſe. Quid τραγικώτερον Oreſte? hoc tamen titulo fabulam docuerat Alexis comicus, non minus quam Euripides tragicus. *Cyclopem* ſcripſit Epicharmus. *Athamantem* Sophocles tragoediarum poeta, ſed et Amphis comoediarum *Septem* ἐπὶ Θήβας, Aeſchyleam legimus etiam hodie. Amphidis *Septemthebanam* laudant veteres. *Perſas* Aeſchylus docuit: *Perſas*, item Pherecrates. *Nioben* Sophocles et Ariſtophanes. *Lemnias* incertum eſt plures tragici docuerint an comici. *Medean* quoque tragici diverſi: et comici pariter diverſi: in his Strattis, et Eubulus. poſſem ſi operae eſſet, alia hoc genus innumera exempla in medium afferre. ΠΑΥΣΑΝΙΑΣ. Athenaeus lib. 14. et inde Suidas, vide etiam in Μακεδόνες. ΜΥΡΜΙΔΟΝΕΣ. Pollux libro nono. ὅθεν καὶ ἐν τοῖς Στράτιδος Μυρμιδόσιν εἴρηται. ΠΙΤΥΣΟΣ. Ariſtophanis interpres Veſparum commentario, poſtquam recitaſſet quosdam verſus e *Troilo* Strattidis, ſubjicit, ἀλλὰ καὶ ἐν Πυτίσῳ. ἐγὼ δ' ἅτε Ἐπὶ νεῖκος ὀργισθεὶς ἔφη τῷ στόματί μου Δράσω τοιαῦθ' ἅπερ τοῦ αἰσχροῦ τάττεται. Forte ἐν Πιτύλῳ. Saltem Graeca vox ea fuerit. Nauticae turbae ἀταξίαν videtur exagitaſſe, vel fuit ſimilis argumenti, *Monotropo* Anaxilae. nam πίτυλον interpretantur veteres etiam φαντασιοκόπον. ΤΡΩΙΛΟΣ. Athenaeus libro tertio. Suidas et comici interpres ad Veſpes. ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ. Athenaeus hoc loco, et Suidas. ΦΟΙΝΙΣΣΑΙ. Athenaeus libro quarto, κατὰ τὴν Στράτιδος τοῦ κωμῳδοποιοῦ Ἰοκάστην, ἥτις ἐν ταῖς ἐπιγραφομέναις Φοινίσσαις φησὶ, Παραινέσαι σφῷν τι βούλομαι σοφὸν Ὅτ' ἂν φακῆν ἕψητε μὴ ἐπιχεῖν μύρον. Etiam in hac fabula Euripidem ridendum propinaverat. Ariſtoteles De ſenſu et ſenſili, ἀληθὲς γὰρ ὅπερ Εὐριπίδην εἶπε σκώπτων Στρά-

τις, Ὅταν φακῆν ἕψητε μὴ ἐπιχεῖν μύρον. Iterum meminit Athenaeus lib. 14. et poſt illum Suidas. Pollux lib. nono, ὅθεν καὶ Στράττις ἐν Φοινίσσαις, Εἶθ' ἥλιος μὲν πείθεται τοῖς παιδίοις, Ὅταν λέγωσιν ἔξεχ' ὦ φίλ' ἥλιε. meminit et lib. 10. cap. 47. et Erotianus explicans dictionem λεβηρὶς apud Hippocratem. Nec praeteriit Suidas, qui auctor eſt, Stratonem comicum de quo ante diximus ſcripſiſſe fabulam, cui eſſet nomen Φοῖνιξ. Ejus facit mentionem Athenaeus libro octavo: ſed Φοινικίδην nominans. ΦΟΡΤΙΚΟΣ. Invenio in Gloſſis Heſychii citatum Strattidem ἐν Φορτικῷ δραματίῳ. Locus eſt in κολεκάνοι. ΧΡΥΣΙΠΠΟΣ. Athenaeus lib. 4. necnon Suidas. Julius Pollux lib. 10. cap. 13. ὁ γοῦν Στράτις ἐν Χρυσίππῳ λέγει, Πρόσαγε τὸν πῶλον ἀτρέμα προσλαβὼν τὸν ἀγωγέα βραχύτερον. οὐχ ὁρᾷς ὅτι ἄβολός ἐστι. ΨΥΧΑΣΤΑΙ. Athenaeus lib. tertio, nono et undecimo. quo ex loco de ratione nominis licet facere conjecturam. Ibi namque agitur de vocabulo ψυκτήρ. quod ex affine verbo ψυχάζειν *frigus captare:* unde ψυχασταί. Meminere Suidas et Pollux lib. decimo capite 24. cap. autem 28. ſcribit idem, Στράττις ἐν Ψυχασταῖς προειπὼν ῥιπίδα, ἐπήγαγε σκιάδιον. quae etiam verba titulum nobis aperiunt.

Caput Vigesimumquartum. p. 570.

Χάνναι *et* χαῦναι chyſophrys *et* ioniſcus, trichides *et* thriſſae. thunnides *et* trichiades πρημάδες. *Nicocharis* Lemniae. ἀνδραχθής. apanthracides. *Archippi locus obſcurus.* θρᾶτται. *Ariſtotelis ſuper chalcide piſce inconſtantia. alia item multa.*

ΧΑΝΝΑΙ. In libris antiquis conſtantiſſima inconſtantia modo χάνναι, modo χαῦναι. De Numenii verſu ante diximus. Epicharmi etiam proxime ſequentem locum in ΧΡΟΜΙΣ emendavimus capite ſexto. Diſtingue verba Archeſtrati, et ſcribe, Τὸν χρόμιν ἐν Πέλλῃ λήψῃ μέγαν (ἔστι δὲ πίων Ἂν θέρος ᾖ) καὶ ἐν Ἀμβρακίᾳ. ΧΡΥΣΟΦΡΥΣ. Ἄρχιππος ἐν Ἰχθύσιν. ἱερὸς Ἀφροδίτης χρύσοφρυς Κυθηρίας ſine cauſſa docti corrigunt Κυθηρίας. et Veneris cognomen omnibus notiſſimum mutant in

piſcis appellationem ineptam et parum analogam. *Chryſophryn* Epheſi eſſe appellatum *Toniſcum*, clare teſtatur Archeſt. χρύσοφρυν ἐξ Ἐφέσου τὸν πίονα μὴ παράλειπε, Ὃν κεῖνοι καλέουσιν ἰωνίσκον. ſed poeta ut metro conſuleret diminutiva forma uſus, cum vulgo ἴωνος ille piſcis diceretur auctore Heſychio. In Excerptis οἰωνίσκον, non recte. In ΧΑΛΚΙΔΕΣ. verba ſunt Numenii qui *Halieuticon* ſcripſerat, — σὺ δ' ἂν καὶ χαλκίδ' ἐκείνην Αὕτως ἂν πείραιο καὶ ὀλίγην μαινίδα ſcribendum, Αὕτως ἀμπείραις καὶ ὀλ. μ. pro ἀναπείραις. *chalcidem*, inquit, *tam facile transfixeris atque maenidem parvam.* Ex ipſo libri titulo divinare licet, locutum Numenium de variis piſcandi generibus. Cum igitur alii piſces aliter capiantur, negat fuſcina poſſe capi parvos piſciculos, ut ſunt maenis et chalcis. Sic apud Strabonem κεστρεῖς τριόδοντι περιπείρειν lib. quarto. ΤΡΙΧΙΔΑΣ et ΘΡΙΣΣΑΣ diverſi generis piſces quidam faciunt, quidam eosdem. Ariſtophanes auctor eſt trichidas ſi majore copia edantur tuſſim ciere. in Concionantibus, — ὁ γὰρ ἀνὴρ τὴν νύχθ' ὅλην Ἔβηττε, τριχίδων ἑσπέρας ἐμπεπλησμένος. Enarrator: τριχίδων: λέγει νῦν τῶν καλουμένων θρισσῶν. αὗται ἐσθιόμεναι βῆχα ἀνεγείρουσι. At auctor idem commentario in Acharnenſes, de eodem ſolum dubitat, nec quidam ſtatuit. Ariſtoteles, Athenaeus, Euſtathius aliique diverſos piſces pronuntiant. uterque piſcis a tenuitate ariſtarum nomen invenit. In tertio verſu Eupolidis. Ὅτε τ' ἂν Φάμῳ δ' ἦν ἡμιωβολίου κρέα, omnes codices diſtinguunt poſt ἦν, poſita ὑποστιγμῇ. quare ita poſſumus interpretari, ſemel in vita ante bellum contra Samios piſces emit: et quidem trichidas, non magni pretii. at quandiu res Samiorum ſteterunt, qui rebellione ſua, ut eſſet Athenis annona arctior fecerunt, iſte ſolitus in opſonium carnes emere ſemiobolo. Samiorum ἀπόστασιν ab imperio Athenienſium narrant Thucydides et alii hiſtorici. Sequuntur haec, Νικοχάρης Λημνίαις, τριχιάδας δὲ καὶ τὰς πρημάδας τὰς θυννίδας ἔλεγον: quae verba ſi recte capiunt qui hinc colligunt et θυννίδας et τριχιάδας appellatas fuiſſe πρημάδας, ponenda eſt
p. 571. τελεία στιγμὴ poſt vocem Λημνίαις: et vacuum ſpatium relinquendum, ut deeſſe appareat Nicocharis locum integrum. Sed nos *thunnidas* vocatas fuiſſe *trichiadas*, non aſſentimur doctiſſimis viris. Quare totum locum ita concipiendum cenſemus. Νικοχάρης Λημνίαις. τρι-

χιάδας δὲ καὶ πρημάδας. πρημάδας δὲ τὰς θυννίδας ἔλεγον. Nicocharem laudat auctor προηγουμένως, quia τριχιάδας nominaverat, de quibus ſermo erat inſtitutus: ſed cum feciſſet Nicochares πρημάδων ſimul mentionem, inde occaſione ſumpta, eam vocem exponit hic Athenaeus. Quare ita legendum ut ſcripſimus: repetita dictione πρημάδας, quae incuria librariorum ſemel tantum poſita eſt. Favet huic emendationi auctor Excerptorum, qui ex hoc loco retulit in σημειώσεις ſuas, Ὅτι πρημάδας τὰς θυννίδας ἔλεγόν. quod ſi aliorum vera eſſet ſententia, ſcribendum ei fuit, ὅτι τριχιάδας καὶ πρημάδας τὰς θυννίδας ἔλεγον. Sunt qui trichiadas aliud interpretentur, quam trichidas: quod ex Athenaei verbis non poteſt colligi: et promiſcue uſurpari eas formationes ex aliis multis nominibus conſtat. aliter tamen nonnullis viſum, ut Heracleoni, qui τριχιάδας putavit eſſe membradas. nam quod in Heſychio ſcribitur: τριχθάδες, mendoſum puto ac lego, τριχιάδες, αἱ χαλκίδες. Ἡρακλέων δὲ, μεμβράδες. Vocem πρημάδες alii ſcripſerunt cum litera una amplius, πρημνάδες. neque aliter Vindeliciana Excerpta. Heſychius, Πρημάδες καὶ πρῆμναι, εἶδος θυννώδους ἰχθύος. Porro *Lemnias* Nicocharis et noſter laudat alibi, et Pollux libr. 10. capit. 24. minus recte apud Etymologum in κώδιον, Νικόχαρις Λημνίᾳ. In teſtimonio ex Europa comici Platonis, ἁλιευόμενός ποτ' αὐτὸν εἶδον Ἀνδράχμη μετὰ πρημάδων, κᾆπειτ' ἀφῆκεν ὅτι ἦν βόαξ: laudo quod in Excerptis offendi, αὐτὸν εἶδεν Ἀνδραχθῆ. Quantum divinare poſſum, loquitur de praecone aut alio qui Mercurium impenſius colebat. Hunc ait piſcantem aliquando vidiſſe, et captum intra retia boacem piſcem Mercurio ſacrum: (ut dictum eſt paulo ante) quem ſtatim ſuperſtitioſus ille dimiſerit. ἀνδραχθὴς *magnus, et qui hominis juſtum ſit onus.* De trichide narratur ex Ariſtotele, ὅτι ἥδεται ὀρχήσει καὶ ᾠδῇ: quod Euſtathius confirmat: addens ſolitos ſuae aetatis piſcatores modulatis ſaltationibus (κρότους ipſe vocat) hunc piſcem capere. Mox de ERITIMIS ſcribe, ἡδεῖς δὲ εἶναι καὶ ἐν ὑποτρίμματι. et ſtatim corrige locum Epaeneti γαλῆν, σμαρίδα, ἣν ἔνιοι καλοῦσι κυνὸς εὐνάν. quanquam vide capite 18. Addit, Ἀριστοτέλης δὲ ἐν πέμπτῳ ζώων ἱστορίας. Scribendum, ἐν πέμπτῳ μορίων, fide membranarum. quod tamen meminerim, philoſophus neque in illo libro, neque in ullo alio ſardini fecit mentionem. Quod ait, τοὺς γὰρ εἰς τὸ ἀπαν-

θρακίζειν ἐπιτηδείους ἰχθῦς εἰς ἅλμην ἀπέβαπτον, de ea re lege quae ſcribit eruditiſſimus interpres Ariſtophanis ad hos verſus Acharnenſibus.

ἡνίκ' ἐπανθρακίδες ὦσι παρακείμεναι,
οἱ δὲ Θασίαν ἀνακυκλῶσι λιπαράμπυκα.

Quaeſtio deinde tractatur ab Athenaeo haec, quinam
p. 572. piſces illi ſunt qui in Archippi dramate *Piſces* inſcripto, nominantur *thrattae*. Varie agitatam hanc quaeſtionem fuiſſe ab antiquis criticis et philologis, ex iis quae Athenaeus narrat, ſatis liquet. maxime cum ſcribit librum integrum a ſe editum hoc argumento. Hic vero ejus commentarii ſolum *τὰ καιριώτατα* recitantur. In quo ſermone, ait, *κατὰ τὰς συγγραφὰς γὰρ τῶν ἰχθύων καὶ τῶν Ἀθηναίων.* hoc eſt, *in ea fabulae parte qua continentur foedera inter piſces et Athenienſes*, vel, *inter piſces et homines:* nam pro *Ἀθηναίων* ſuadent ſcribi *ἀνθρώπων* ſequentia iſta, *ἀποδοῦναι τοῖς ἀνθρώποις συντίθενται.* niſi ibi legendum *τοῖς Ἀθηναίοις.* Vocem autem *συγγραφὰς* ita accipiendam eſſe ut expoſuimus, manifeſto arguit proximum *συντίθενται.* De eo foedere recitantur verba Archippi, *ἀποδοῦναι δ' ὅσα ἔχομεν ἀλλήλων. ἡμᾶς μὲν τὰς θράττας καὶ ἀθερίνην τὴν αὐλητρίδα, καὶ σηπίαν τὴν θύρσου, καὶ τοὺς τριγλίας, καὶ Εὐκλείδην τὸν ἄρξαντα, καὶ Ἀναγυρουντόθεν τοὺς κορακιῶνας. καὶ κωβίου τοῦ Σαλαμινίου τόκον.* Comici poetae figmentum ex tam paucis verbis ſuperſtitibus augurari velle nimia fuerit temeritas. Apparet attendenti ludere poetam in appellationibus quarundam Athenis notarum perſonarum, quae communia cum piſcibus nonnullis nomina habebant. Lex initi foederis proponitur haec: ut redderent piſcibus homines quicquid ab iis accepiſſent. et ſimiliter piſcibus homines. Deinde quaedam nominantur quae reſtituturi erant piſces mortalibus. *θράτται* in his primo loco recenſentur. piſces nimirum eo nomine quosdam Archippus noverat: ſed viles et parum in vulgus notos. hinc illae antiquiſſimorum criticorum variae de loco Archippi ſententiae: aliis corruptos ejus codices affirmantibus: aliis aliud pronuntiantibus. Mirum eſt fuiſſe qui aliud hic legi vellent, quam *τὰς θράττας.* Thrattis autem piſcibus commune nomen inter homines habebant mulieres Threſſae, vel oriundae e Thracia, quales multas ſemper fuiſſe Athenis ſcimus ex veterum ſcriptis. *Ἀθερίνη* notum eſt piſcis nomen: ſed fuit Athenis cum doceretur

ea fabula *Atherina* quaedam tibicen. *Sepia* item aliqua tum vixit, cujus patri nomen fuit Thyrſo. Erant et *Trigliae* quidam, ἀπὸ τῆς τρίγλης ita dicti. In *Euclide* haeremus: nam praetorem quidem Euclidem ſatis notum habemus, ut libro primo dicebamus capite ſecundo: ſed inter piſcium nomina, nullum novimus huic adfine: niſi fortaſſe alluſum eſt ad illas quas vocabant κλεῖδας inter ſalſamenta. Frigidiuſculum hoc, fateor, et longius arceſſitum. ſed meminerimus hunc eſſe Archippum quem veteres critici pronuntiant omnium comicorum φορτικώτατον, et cujus facetias ſaepe inficetas fuiſſe teſtantur Ariſtophanes et ejus antiqui interpretes. *Coraciones* fratres videntur fuiſſe aut ſodales ex Anagyrunte pago, quibus nomen a piſcatione aut venditione κορακίνων. Lego enim cum Excerptis, καὶ τοὺς Ἀναγυρουντόθεν Κορακιῶνας: non κορακιῶντας. Κωβίου τόκον interpretor filium cujusdam vel piſcarii vel ſalſamentarii qui vulgo dicebatur *Gobio*, et filii ejus *Gobionis filii*, aut fortaſſe p.573. Κωβίωνες. uſitata in nonnullis patronymica forma. Βάτραχος, et ranam ſignificat, et nomen eſt alicujus, qui cum odio multorum Athenis tum paredri vices fungebatur: vel eo minus vulgo gratus, quod non Athenis natus erat: ſed in Hiſtiaea ſive Oreo Euboeae. ideo ait poeta τὸν ἐξ Ὠρεοῦ. Scribe paulo poſt Anaxandridae verba, καὶ συμπαίζειν κορακινιδίοις μετὰ περκιδίων καὶ θραττιδίων. ſic enim alibi in his libris: melius quam ut hic συμπλησιάζειν. Quis autem ille δήμου ἁλιεὺς, *populi piſcator*, in primo Antiphanis verſuum e *Tyrrhenico?* Ego vero ſuſpicor iſtud δήμου aliter exponendum eſſe. ſic nempe ut cum ait Diogenes Socratem fuiſſe τῶν δήμων Ἀλωπεκῆθεν. Xenophontem τῶν δήμων Archienſem. Quare ſcribo e libro praeſtantiſſimi Meſſaei, Δήμου δ' Ἁλαιεύς ἐστιν. *eſt e pago qui dicitur Halae.* Duo fuerunt in Attica δῆμοι nominati *Halae*: ſed cognominibus diſtincti et tribubus: Halae Araphenides tribus erant Aegeidis: Halae Aexonides, tribus Cecropiae. Utriusque gentile nomen erat Ἁλαιεὺς, ut legitur hic in illo MSS. vel Ἁλαεὺς absque ι, ut diſerte docemur a Stephano. In ΨΗΤΤΑΙ melius ſcribas, παραπλήσια φησὶν εἶναι ψῆτταν, βούγλωσσον, ταινίαν. Locum philoſophi qui dicitur eſſe ἐν πέμπτῳ ζώων μορίων, lege quinto Hiſtor. cap. nono. ibi rectius ſcriptum τῶν ἰχθύων, quam ἰχθυδίων ut hic. nam thunnus certe et mugil piſciculis annumerari non debent. Porro de

chytis piſcibus Ariſtotelis verba ſunt, *καλοῦνται δὲ χυτοὶ οἱ τῷ δικτύῳ περιεχόμενοι, θύννος, πηλαμὺς, κεστρεὺς, χαλκίδες, κοχλίαι, χρομὶς, ψῆτται, καὶ τὰ τοιαῦτα.* Non multum differunt apud philoſophum piſces *χυτοὶ, ῥυάδες* et *ἀγελαῖοι.* In ſuperioribus verbis Ariſtotelis, quidam nomen *χαλκίδες* cenſuerunt inducendum: quos
p. 574. refellit Athenaeus hoc loco. etſi miramur nos quoque ſummi viri inconſtantiam: qui in ſexto Hiſtoriarum ſcribat, *χαλκὶς δὲ τίκτει τρίς.* quod ex ipſo refert et Plinius. adeo nemo homo eſt cui non aliquando ſomnus obrepat. Ait, *ἔσχαρον ὃν καλοῦσι καὶ κόριν.* Heſychius, *ἔσχαρος, ἰχθύς.* Libro tertio in Archippi verſu *ἐσχάραι* recenſentur inter conchylia. An autem ſint idem *eſcharus et eſchara,* non facile dictu eſt. Alterius appellationis *κόρις,* alibi fieri mentionem non memini. Eruditiſſimus Geſnerus horſum trahebat verba Heſychii *κοριδεστράες, ζῶον θαλάσσιον.* emendabatque *κόρις, ἔσχαρος.* probabili nimis conjectura: niſi literarum ſeries repugnaret. Non video quid hic faciant illa verba, *βουγλώσσους δ' ὀνομάζει καὶ Ἐπιχ.* et ſequentia: cum totidem verbis eadem ſuo loco ſint ſcripta. Archeſtrati verſum ſcribe ut ante, *Βούγλωσσον. ταύτην θῆρα περὶ Χαλκίδα κεδνήν.* Chalcis non eſt Euboea, ut temere ſcribunt: ſed urbs Euboeae ad Euripum ſita. Nauſicratis verſiculi jam ante eodem hoc libro deſcripti habentur. hic autem ea ſolum fine recitantur, ut probetur *ψῆτταν* piſcem, etiam *ῥόμβον* fuiſſe vocatum Graecis, non Romanis tantum. hoc igitur ex poſtremis hujus *ῥήσεως* verbis neceſſario nobis eliciendum eſt. Quare niſi paratum habemus credere Athenaeum nugatorem egiſſe hic inſigniter, corruptiſſima verba hoc ſimilive modo emendabimus, — *γαλακτοχρῶτα Σικελὸς ὃν Ὄχλος ὀνομάζει ῥόμβον. ἢ ψῆτταν λέγεις;* Ex hac lectione diſcimus, quam *ψῆτταν* interior, ut ita dicam, Graecia appellabat: Siculos, (quorum idioma fuit ab antiquo depravatum, vel Plauto teſte) vocaſſe *ῥόμβους.* a Siculis Romani et hoc et alia multa vocabula acceperunt.

ISAACI CASAUBONI
ANIMADVERSIONUM
IN
ATHENAEI DIPNOSOPHISTAS
LIBER OCTAVUS.

Caput Primum.

Cohaerentia libri octavi cum ſeptimo. Σπανία, pro Hiſpania: et regionis ejus felicitas. σίκλος et σίγλος. ὗς δείπνων. ἀλλαγὴν ποιεῖσθαι. λογάρια. Tios et Cromna. Piſces vocales. Ladon, Clitor, Aroanius *fl. Piſces manſueti.*

Exposita ſunt libro ſuperiore pleraque genera piscium, quorum praeſertim veteres comici et poetae alii feciſſent mentionem: octavo iſto referuntur varii ſermones a dipnoſophiſtis habiti ſuper piſcibus, aut occaſione piſcium. Initio dilaudatur convivator Larenſis: qui nullis parcens ſumptibus, eam dicitur Romae ſuis conviviis foelicitatem et mirabilem omnium rerum copiam praeſtitiſſe, quam in Luſitania praedicabat Polybius. Multa de fertilitate ejus regionis, et aliarum aliquot Hiſpaniae partium, varii ſcriptores jam olim memoriae prodiderunt: ſed nemo aut uberius aut majore fide quam ille nobilis hiſtoriarum conditor Megalopolitanus: quod ex Strabone, Diodoro Siculo, Plinio, et Athenaeo hodie cognoſcimus. Ἱσπανία quae dicitur in vulgatis libris, Σπανία eſt in antiquis membranis Athenaei: ſicut apud Paulum Apoſtolum in ea ad Romanos, et apud [Theophilum libro altero ad Autolycum et in MS. codice Commentariorum Chryſoſtomi in acta p. 575.

Apoſtolorum: hom. 5. *κἂν εἰς Σπανίαν ἔλθῃς.* et apud alios. Etiam in antiquis Juvenalis ſcholiis *Spana veſtis* legas de veſte Hiſpana et Baeotica.] Non eſt vox Graeca *σίκλος*, ſed Graecis Barbara. Polybius, qui in rebus Hiſpanorum explicandis ea utitur, docet nos in communi uſu eam fuiſſe apud illos. Ait enim, *καὶ ὁ τῶν κριθῶν σίκλος, (μέδιμνός ἐστι) δραχμῆς. ſiclum* interpretatur medimnum ſive modium, ut puto, Atticum. Ita videntur Carthaginenſes eam dictionem uſurpaſſe: unde Hiſpani multa ſumpſerunt et locorum et aliarum rerum vocabula. Hebraeis, a quibus caeteri omnes acceperunt, שקל eſt menſuram pondere examinare: et *ſecel* pondus. Ab eadem origine *σίγλος* in Perſide genus nummi eſt, appellatum, teſte Xenophonte. Addit Polybius, *ὗς δείπνων ἑκατὸν μνᾶς ἄγων, πέντε δραχμῶν.* Ne errent hic tyrones, doctorum virorum interpretatione decepti, negamus Graecum loquendi genus eſſe, *ὗς δείπνων.* ſcribendum eſt, *ὗς δὲ πίων.* quamvis reclamantibus antiquis exemplaribus, et Excerptis. Verte iſta, *τὰ δὲ τῶν ἀγρίων ζώων κρέα σχεδὸν οὐδὲ καταξιοῦται τιμῆς, ἀλλ' ἐν ἐπιδόσει καὶ χάριτι τὴν ἀλλαγὴν ποιοῦνται τούτων. ferina pretio nullo habetur: ſed vel auctarii loco eam tradunt, vel gratis largiuntur, ἀλλαγὴν ποιεῖσθαι* dicuntur, et qui emptiones et venditiones contrahunt, ut fit in foro et macello: hic vero etiam qui donant aliquid. In univerſum omnis contractus eſt *ἀλλαγή*, ex antiqua permutandi conſuetudine. Corrupta mox ſunt grati convivae de ſplendido convivatore haec verba. *ἐμπίπλησι παντοίων ἀγαθῶν ὁσημέραι, τοῦ δεὸς καὶ μεγαλόφρονος φιλοτιμούμενος οὐδὲν φερομένοις οἴκοθεν, ἢ λογάρια.* manuales Athenaei codices nihil nos adjuvant; at juvant Excerpta, ex quorum fide ſcribendum *ἐμπίπλησι παντοίων ἀγαθῶν ὁσημέραι μετὰ τοῦ ἡδέος καὶ μεγαλοφρόνως φιλοτιμούμενος οὐδὲν φερομένους οἴκοθεν ἢ λογάρια.* id eſt, *non ſolum ſuavem nobis ſe praebens, ſed etiam magnifice liberalem ac munificum, quotidie omne genus bonis nos replet, qui domo nihil afferimus niſi diſſertatiunculas.* Appellat *λογάρια* recitatiunculas ex vetere lectione, quas libro primo vocabat *τὰ ἀπὸ τῶν στρωματοδέσμων γράμματα*: et libro ſeptimo *τὰς ἐκ τῶν βιβλίων συμβολάς. λογάρια* hic *oratiunculas* interpretari nolim. In Gloſſis legitur, *λογάδιον, ratiuncula.* malim *λογάριον* aut *λογίδιον*, nam *λογὰς* eſt aliud. Scribe deinceps, *ἀλλὰ μήν,*

ἄνδρες ἰχθύες κατὰ τὸν Ἄρχιππον, παρελίπετέ τι. *etenim o viri piſces ut eſt apud Archippum, aliquid eſt a vobis praetermiſſum.* Archippi nihil eſt praeter illa, ἄνδρες ἰχθύες: quae et infra non longe repetuntur. Sunt autem ex Archippi fabula, quam *Piſces* inſcripſerat, ex qua multa libro ſuperiore. Deinceps narrantur aliquot piſcium miracula. Ac primum de piſcibus terrenis agit: δεῖ γὰρ, inquit, καὶ ἡμᾶς μικρὰ προσοψωνῆσαι τοὺς ὀρυκτοὺς ἰχθύας. Interpretes ὑμᾶς, libri ut eſt editum. de piſcibus foſſilibus Ariſtoteles in libello De miraculis auditis, et Strabo libro quarto, ac 12. Aetatis quoque noſtrae viri docti ad Albim in Germania atque alios fluvios, piſces effodi obſervarunt, ac monumentis ſuis prodiderunt. Ait, καὶ περὶ Τίον τοῦ Πόντου τὴν Μιλησίων ἀποικίαν, ἱστοροῦντος περὶ αὐτοῦ Θεοφράστου. *narrante id Theophraſto.* ſed male, ἱστ. περὶ αὐτῶν τοῦ Θ. *commemorante eos Th.* In fragmento libelli Theophraſtei De piſcibus inſcripto. Τίος non nominatur, ſed ſimpliciter regiones Ponticae. Plinius ex eodem pro Tio *Cromnam* habet. Fuit is pagus Tio vicinus. Ex his et aliis item duobus Amaſtris urbs in Ponto nobilis fuit compoſita. Ait, ὀρύττεσθαι γὰρ κατὰ βάθος πλέον ἐς τοὺς τόπους. Lege κατὰ βάθους πλέονος τ. Plinius idem tradit, *In Paphlagonia effodi piſces gratiſſimos cibis terrenos, altis ſcrobibus in his locis ubi nullae reſtagnant aquae. miraturque et ipſe gigni ſine coitu.* videamus quid ſibi illa velint, οὔτε θερμῶν ναμάτων· nam quorſum aquae Herculaneae ad piſcium generationem? ſed neque Plin. harum meminit Theophraſti hunc locum interpretans: neque illarum ulla in Theophraſti codicibus mentio: ubi ſcribitur, τὸν δὲ τόπον οὔτ' ἐπίκλυσιν ποταμοῦ λαμβάνειν, οὔθ' ὕδατος σύστασιν. Sine dubio ſcripſerat hic Athenaeus ὀρύττεσθαι γὰρ κατὰ βάθους πλέονος τόπους οὔτε ποταμῶν ἐπιχύσεις ἔχοντας, οὔθ' ἑτέρων ναμάτων. Eandem ſententiam magnus praeceptor jam ante aliis verbis ita expreſſerat. οὔθ' ὑδάτων φανερῶν πλησίον ὄντων, οὔτε ποταμῶν ἐπιῤῥεόντων. Inveni in optimis Excerptis ſic, οὔτε ποτ. ἐπιχ. ἐχ. οὔτε θερμῶν ναμάτων τὸ καινότατον. ſed poſtrema verba neque Theophraſti ſunt, neque Athenaei. quamquam illa habet etiam Euſtathius: quem ſaepius lapſum hoc duce initio oſtendimus. Sequitur jam aliud miraculum de piſcibus vocalibus. Ait, Μνασέας ὁ Πατρεὺς ἐν τῷ Περίπλῳ, τοὺς ἐν τῷ Κλείτορι φησὶν

ἰχθῦς φθέγγεσθαι. In eodem Arcadiae tractu, tres vicini fluvii ſunt, Ladon, Clitor, et Aroanius. In quo ex iſtis tribus amnibus piſces vocales fuerint, magna inter veteres diſſenſio. Mnaſeas ait in Clitore: Philoſtephanus mox in Aroanio: Clearchus paulo poſt in Ladone. Euſtathius ut Mnaſeam et Clearchum conciliaret, ſcribit, τοὺς ἐν τῷ Κλείτορι ποταμῷ Ἀρκαδίας περὶ τὸν Λάδωνα ἰχθύας. melius paulo poſt Athenaeus: περὶ Κλείτορα τῆς Ἀρκαδίας, ἐν τῷ Λάδωνι καλουμένῳ ποταμῷ. id eſt, *in Ladone fluvio Arcadiae circa urbem Clitorem.* Errat auctor Epitomae, ſi modo ille ita ſcripſit, ut noſter liber habet, ἐν τῷ Κλείτορι ποταμῷ Ἀρκαδίας, ἐν τῷ Λάδωνι ποταμῷ. In verbis Philoſtephani, pro ἐν Ἀόρνῳ τῷ ποταμῷ, ſcribendum eſt ἐν Ἀροανίῳ τῷ π. quod et Dalecamp. veniſſe in mentem video. Philoſtephani et Mnaſeae ſententias non difficile compoſueris. Clitor enim et Aroanius fluvii, e diverſis locis orti, in unum poſtea conveniunt, illo in hunc influente. Itaque ex duobus fit unus binominis. Pauſanias auctor: qui iſtos piſces nominat poecilias, et addit ſe captos quidem poecilias vidiſſe: at ſonum illorum non audiſſe: cum tamen capiendi experimenti cauſſa ad amnem hunc ac-
p.577. ceſſiſſet, atque in ripa ad veſperam usque eſſet praeſtolatus: quod eo maxime tempore dicerentur audiri. Plinium qui vocalem facit exocoetum Clitoris fluvii piſcem, non dubito poecilias cum exocoeto confudiſſe. ut dicemus ſequente capite. Hic autem ex Ariſtotele refertur, ſolos ex omnibus piſcibus φθέγγεσθαι κάπρον καὶ τὸν ποτάμιον χοῖρον, ubi nos editum voluimus σκάρον, non κάπρον. edebatur ante σκάρον. Euſtath. ad Ὀδυσσ. μ. diſerte ſcribit σκάρον. quam lectionem confirmat, quod de lingua ſcari ex eodem Ariſtotele ſuperiore libro narrabatur. vide caput 20. Ex quo autem philoſophi opere haec deſcribat auctor, neſcio: in quarto certe Hiſtoriarum cap. 9. ubi hoc argumentum accurate tractatur, longe docemur aliter. Tertii miraculi loco ſunt piſces manſueti, quorum nonnulla proferuntur exempla. Poſſunt iis addi quae de aliis manſuefactis piſcibus ſcribit Lucianus in libello De Syria dea, quorum et Plinius meminit. Varro, Rei ruſticae lib. 3. *Hi loculatas habent piſcinas, ubi dispares diſcluſos habent piſces, quos proinde ut ſacri ſint, ac ſanctiores quam illi in Lydia, quos ſacrificanti tibi Varro ad tibicinem Graecum gregatim veniſſe dicebas ad extremum littus*

atque aram quod eos capere auderet nemo. [Martialis, libro 4. de lacu Baiano: *Sacris piſcibus hae natantur undae, Qui norunt dominum, manumque lambunt Illam, qua nihil eſt in orbe majus. Quid quod nomen habent, et ad magiſtri Vocem quisque ſui venit citatus?*] Poſſent etiam veteribus his exemplis recentia addi non minus mirabilia. Recta ſcriptura eſt, *τά τε ἀπὸ τῶν ἱερείων σπλάγχνα.* neque audiendi qui faciunt *ἱερέων.* Portento illi quo maris imperium Athenienſibus promiſſum, ſimile illud quod bello Siculo Auguſtum erexit in ſpem potiundi maris, ut narrant hiſtorici, et Plinius lib. 9. cap. 16.

CAPUT SECUNDUM.

Piſces terreni ad Pyrenaeos. Indici piſces miraculoſi. μάζοι vel μαξεινοί. Exocoetus fluvialis an marinus fl. Plinii hallucinatio. τράγος piſcis. Aves παρευδιασταί. piſces nec guttur habent, nec ſonum edunt. τρισμὸς quorundam piſcium. Πτολεμαεῖς. *πλησίαλος et ἀγχίαλος. Neptunus* Τροπαῖος. *δίνα. τὸ ὁρατὸν τοῦ πράγματος. Brevitas figurata. Prov.* ficus edere.

ITERUM de terrenis piſcibus ex Polybio. Narrat a Pyreneis ad Narbonem fluvium planitiem quandam porrigi, perque eam *φέρεσθαι ποταμοὺς Ἰλέβερνιν καὶ Ῥόσκυνον.* in hujus tractus campis paſſim effodi piſces. de hoc plura olim ad quartum librum Strabonis: qui magnus auctor rem eandem ex eo Polybio ibi commemorat. Itaque ſcribe hic ex illo loco, *ποταμοὺς Ἰλύβιῤῥιν καὶ Ῥουσκίνωνα.* Scribe etiam, *ὑπὸ δὲ ταύτην, διάμμου τῆς γῆς οὔσης. ὑπὸ δύο καὶ τρεῖς πήχεις ὑποῤῥεῖν τὸ πλαζόμενον ἀπὸ τῶν ποταμῶν ὕδωρ.* Non *ὑπὸ* ſed *ἀπὸ* et ſenſus poſtulat et Hellenismus. Nam aqua illa quae per obſcuros terrae meatus penetrat, dicitur *πλάζεσθαι ἀπὸ τῶν ποταμῶν*, id eſt, *fluviis relictis errare.* p. 578. In Excerptis non male, *πλαζόμενον τὸ ποτάμιον ὕδωρ.* at interpres *τὸ πελαζόμενον:* ſane quam abſurde. Inter miraculoſos piſces referuntur non injuria Indici illi, quos auctor eſt Theophraſtus ranarum inſtar in

ſiccum ſalire ſolitos. *ἐν Ἰνδοῖς δὲ*, inquit, *Φησὶ Θεόφραστος τοὺς ἰχθῦς ἐκ τῶν ποταμῶν ἐξιόντας καὶ πηδῶντας πάλιν ἐς τὸ ὕδωρ ἀπιέναι.* ut ſunt Athenaei verba, credas omnibus piſcibus omnium Indiae fluviorum, hanc eſſe naturam communem. Theophraſtus ait eſſe quosdam in India piſciculos hoc ingenio. Aſtringamus igitur laxam nimis orationem, et ſcribamus, *τινὰς ἰχθῦς*. Plinius vertit, *Quin et in Indiae fluminibus certum genus piſcium* exit in terram, *ac deinde reſilit.* Iſti autem de ſaliorum proſapia piſces, ſimiles dicuntur eſſe *τοῖς μαξεινοῖς καλουμένοις ἰχθύσιν.* In Theophraſti codicibus hodie, *τοῖς μαζίναις καλουμένοις.* et quaerunt docti quinam ſint iſti mazinae quorum alius nemo fecerit mentionem. Libro tamen ſeptimo in Epicharmi verſu nominantur *μάζοι* piſces. ſed *μαξεινοὶ* diſerte libr. eodem ex Dorione De piſcibus: *ὃν καλέουσί τινες ὀνίσκον τε καὶ μαξεινόν.* Et fortaſſe vera ubique ſcriptura *μαξεινὸς* aut *μάξεινος.* vel certe *μυξινὸς* ex Ariſtotele et membranis, ut dicebamus libro ſuperiore, cap. 18. Exilienſium nobiliſſimus piſcis eſt exocoetus, qui et adonis. Plinius hunc facit Arcadiae proprium libro nono, cap. 19. fluvialis igitur. Arcadia enim in Peloponneſi meditullio ſita, nulla ex parte mare contingit, et ut cum Plinio dicam, undique a mari eſt remota. quin manifeſto fluvialem eſſe exocoetum indicat, ſcribens, *Miratur et Arcadia ſuum exocoetum, appellatum ab eo quod in ſiccum ſomni cauſſa exeat. Circa Clitorim vocalis hic traditur et ſine branchiis: idem aliquibus adonis dictus.* Graeci ſcriptores conſentiunt marinum eſſe hunc piſcem Clearchi clariſſima hic verba, quibus nihil poteſt opponi. ſimiliter Oppianus, *Ἄλλοι δ' ἐξώκοιτον ἐφήμισαν, οὕνεκα κοίτας Ἐκτὸς ἁλὸς τίθεται.* Fallitur igitur Plinius in hac hiſtoria, et duo genera piſcium, poeciliarum et exocoetorum, unius loco accepit, non ſimplici errore. Porro exocoetum pronuntiat Clearchus *τὸ σύνολον ὁμοιότατον τῷ καλουμένῳ τράγῳ ἰχθυδίῳ.* maenam marem dici *τράγον* quo tempore dat operam ſoboli, auctor eſt Ariſtoteles libro octavo Hiſtoriarum. an eundem piſcem Clearchus Solenſis intellexerit, quaeri poteſt. Placet enim doctis viris *τράγον* hic eſſe gobionem nigrum, non Ariſtoteleum tragum. ſed cum *ἰχθύδιον* hircum iſtum Clearchus appellet, maenam potius quam gobionem, niſi fallor, deſignat: eſt enim maena re vera piſciculus Gobione minor. Ac-

cedit quod Clearchus Ariſtotelis fuit diſcipulus inter primos et *γνησιώτατος*: a quo didicerat et res, et proprias rerum appellationes. Probo ſcribi, *Φυλάττεται τῶν ὀρνίθων τοὺς παρευδιαστὰς καλουμένους*, potius quam *παρευδιστάς*. nam *παρευδιάζειν* dicitur, non *παρευδίζειν*. Eleganter autem *παρευδιάζειν* illae aves dicuntur, quae p. 579. alcyonia ſtudioſe captant, ut per littora vagantes aliae piſciculis, alga aliae ſe ſatient, aut ſimilibus quisquiliis, quae inter maris ejectamenta habentur. Conſideremus verba Clearchi de piſcibus vocalibus: *ἐπεί τινες τῶν ἰχθύων οὐκ ἔχοντες βρόγχον φθέγγονται· τοιοῦτοι δ' εἰσὶν οἱ περὶ Κλείτορα τῆς Ἀρκαδίας ἐν τῷ Λάδωνι καλουμένῳ ποταμῷ· φθέγγονται γὰρ, καὶ πολὺν ἦχον ἀποτελοῦσιν*. Ariſtotelis ſententia eſt, quaecunque animalia vocem edunt, aut *φθόγγον*, ea *φωνεῖν τῶν ἄλλων μορίων οὐδενὶ πλὴν τῷ φάρυγγι*: *vocem edere non alia corporis parte quam gutture.* guttur autem piſcibus nullum eſt, qui neque pulmonem habent, neque reſpirant. Quare et voce carent iidem, neque aut *φωνεῖν* aut *φθέγγεσθαι* poſſunt. Ex his intelligimus, cur dicat hic Clearchus *οὐκ ἔχοντες βρόγχον*. appellat *βρόγχον*, quem philoſophus *φάρυγγα* et *λάρυγγα*. etſi aliud proprie *φάρυγξ*, aliud *βρόγχος*. Tacite igitur Clearchus praeceptoris ſui placitum convellit: qui *διαῤῥήδην* negaverat, animalia gutture carentia poſſe edere aut vocem aut ſonum. Sed ex Plinii verbis de exocoeto quae paulo ante recitavimus, ſuſpicio eſt ſcripſiſſe Clearchum, *οὐκ ἔχοντες βράγχια*. Non habere bronchon ſive guttur, omnium prope piſcium commune *πάθος* eſt: at branchiis carere: et tamen ſonum edere, plane rarum et miraculoſum. Nam quod aliis animantibus in edenda voce eſt guttur, id piſcibus ſunt branchiae in formando eo ſtridore quem vocat philoſophus *τρισμόν*. Clearchum tamen puto falſum animi: et piſces iſtos vocales non penitus carere branchiis exiſtimo, ſed *ἔχειν μὲν, ἔχειν δὲ ἀμυδρῶς*, ut de talibus loqui ſolet philoſophus, habent, inquam, vel minus perſpicuas, et quaſi imperfectas branchias: vel aliquid intus *ἀκανθῶδες*, cujus attritu fit ille qui dicitur ſtridor, quem nominat Clearchus *ἦχον*. Quod ſubjicitur miraculum ex Nicolao Damaſceno, illuſtrari debet ex ſimilium caſuum hiſtoriis quae apud Strabonem libro primo. De piſcium et ranarum pluvia, quaerendum alibi accuratius. In ea hiſtoria quae refertur ex Poſidonio, ſcribe, *ὡς ὁ Σαρπηδὼν λει-*

φθεὶς, victus. non ληφθεὶς. Sarpedonem et Strabo nominat paucis hanc hiſtoriam ex eodem Poſidonio deſcribens: ſed cujus auſpiciis bellum gereret Sarpedon, non dicit geographus. Ex hiſtoria illorum temporum facile cognitu eſt, ducem egiſſe hunc copiarum Demetrii regis Seleuci F. qui in expeditione contra Parthos periit. Errant qui Demetrium hunc putant eſſe Demetrium Poliorceten, cujus vitam ſcripſit Plutarchus, errant inquam tota via. Male etiam accipiunt verba Strabonis qui ex iis eliciunt Ptolemaeo Sarpedonem militaſſe. *οἱ* Πτολεμαεῖς, inquit Strabo loquens de Ptolemaide Syriae, *μάχην συνῆψαν πρὸς Σαρπηδόνα τὸν στρατηγόν.* boni viri transformarunt Πτολεμαεῖς qui ſunt Ptolemaidis oppidi cives, in Ptolemaei regis duces. multa jam incredibilis cujusdam incogitantiae argumenta habuimus. *μετὰ καὶ τόδε τοῖσι γενέσθω.* [At
p.580. apud Ariſteam et ſcriptum et interpretatum perperam obſervavimus de Jordane, qui mare ingreditur in littore Ptolemaenſium, ſic. *ὃς εἰς ἕτερον ποταμὸν ἐκβάλλει τὸ ῥεῦμα, κατὰ τὴν* Πτολεμαίων *χώραν.* ſcribe, Πτολεμαέων.] Victus igitur eo praelio Sarpedon pro Demetrio pugnans, a Ptolemaenſibus qui tum ſtabant a Tryphonis partibus. De his accipienda ſunt haec, *οἱ δὲ τοῦ* Τρύφωνος *ὥδευον κατὰ τὸ πλησίαλον νικήσαντες τῇ μάχῃ.* reſtitue ſcripturam veterem, et Athenaei ipſius, *ὥδευον κατὰ τὸ πλησίαλον νικήσαντες τὴν μάχην.* Euſtathius, *ὁ δὲ ἀγχίαλος τόπος καὶ ἀμφίαλος δασύνουσι τὸ μέσον α κατὰ τοὺς παλαιούς· οὕτω δὲ καὶ ὁ πλησίαλος, οὗ χρῆσις κατὰ τὸν* Ἀθήναιον *παρὰ* Ποσειδωνίῳ, *ἐν τῷ ὥδευον*, etc. Cum autem repentina inundatio Ptolemaenſes obruiſſet, et mortuos in littore deſtituiſſet, Sarpedonis milites reverſi *τοῖς τῶν πολεμίων σώμασιν ἐφήσθησαν, hoſtium ſtrage* viſa *laetati ſunt.* Dalecamp. emendat *ἐφείσθησαν* aut *ἐφείσαντο*, et vertit *pepercerunt.* nihil pote inconſultius niſi hoc fortaſſe, quod mox pro, *ἔθυσαν* ΠΟΣΕΙΔΩΝΙ ΤΡΟΠΑΙΩ, reperti ſunt qui corrigerent ſcilicet *καὶ ἔστησαν* Ποσειδῶνι *τρόπαιον.* Poſidonius hoc voluit ad Ptolemaidis portas fuiſſe facta ſacra Neptuno Tropaeo cognomine, quaſi dicas hoſtium averſori, vel *Stratori* etſi aliud proprie vox ſonat. Ac videtur, ad memoriam ejus caſus fanum ibi a Sarpedone ſtatutum Neptuno, eo cognomine poſthac colendo. Aſſentior doctis qui ſequentem hiſtoriam ſane mirabilem *περὶ ἰχθυομαντείας τῆς ἐν Λυκίᾳ*, de divinatione illa acci-

plunt, quam Myrenſis lacus piſces in Lycia ſoliti edere. Aeliano teſte libro duodecimo De animal. quamquam ejus narratio ſi cum Polycharmea hac conferatur, non parum diverſa invenietur. verum is eſt mos auctorum, ut res easdem non eodem modo narrent. Ait, *ὅταν γὰρ διέλθωσι πρὸς τὴν θάλασσαν.* melius *ὅταν γὰρ δὴ ἔλθωσι.* nulla hic loci deſignatio, ſed hoc ideo, quia ante nominatim indicatus fuerat a Polycharmo: quod non erat Athenaeo praetermittendum. Ait, *ἐν ᾧ ἐστιν ἡ δίνα ἐπὶ τῆς ἀμάθου.* appellat *δίναν vorticem* quam Aelianus *πηγὴν*, *fontem*. Artemidorus *δινάζοντα τόπον.* Fons fuit altus et vorticoſus. Ait, *ἔχοντας ὑφ' ἑκατέρῳ σάρκας ὀπτὰς*, ſcribe, *ἐφ' ἑκατέρῳ.* Ait, *ὁ δὲ μαντευόμενος ἐμβάλλει τοὺς ὀβελίσκους εἰς τὴν δίναν.* inepta res, niſi commode accipiatur. *qui conſultum venit pisces*, inquit, *verva aquae injicit.* cedo, cur verva potius quam extractas verubus carnes, aut quomodo verubus carnes eximere piſces poterant? Quare arbitrabar per *ὀβελίσκους* intelligi fruſta carnium quae fuerant in obeliſcis aſſatae. ſed obſtant noſtrae ſententiae Artemidori mox verba de re eadem, *οἱ θυσιάζοντες ἐμβάλλουσιν ἀπαρχὰς τῶν θυσιαζομένων ἐπὶ ξυλίνων ὀβελίσκων.* Aelianus multo clarius, *καὶ ὁ τοῦδε τοῦ θεοῦ ἱερεὺς κρέα μόσχεια διασπείρει τῶν τῷ θεῷ τεθυμένων.* plane dicit idem, ſed aliter. Ait, *ὥστ' ἐκπλήττεσθαι τὸ ὁρατὸν τοῦ πράγματος.* Breviator, *ὥστ' ἐκπλήττεσθαι τὴν ὅρασιν*, et profecto inſolens genus loquendi eſt, *τὸ ὁρατὸν τοῦ πράγματος* pro *τὸ ὁρώμενον πρᾶγμα.* Ait, *Φαίνονται δὲ ὀρφοὶ, γλαυκοὶ, ἐνίοτε δὲ φάλαιναι ἢ πρίστεις.* p.581.
Simplicius multo Aelianus, *ὀρφοὶ δὲ οἱ ἰχθύες ἀθρόοι προσνέουσι.* In proxima hiſtoria quae ex Phylarcho narratur, inſigne eſt *ἀναντανόδοτον.* Nam iſta verba, *ἀλλ' ὅγε Πάτροκλος*, nullam habent conſtructionis convenientiam neque cum praecedentibus, neque cum ſequentibus: ſed ita accipi debent, quaſi auctor diceret, *verum ut ad Patroclum redeam et miſſum ab illo munus.* Amat has *βραχυλογίας καὶ ἀναντανοδότους λόγους* unus omnium maxime Aelianus. Ait autem Phylarchus, Antigonum regem miſſum ad ſe munus a Patroclo quod conſtabat ex magnis piſcibus et ficis recentibus ſic eſſe interpretatum, *ἢ θαλαττοκρατεῖν φησὶν ἡμᾶς Πάτροκλος, ἢ τῶν σύκων τρώγειν*, id eſt, *ait Patroclus vel imperium maris obtinere nos* debere, *vel ficus edere.* videtur Patroclus de Ptolemaeo cui mili-

tabat prodendo cogitaſſe, et tacite cum ejus hoſte conſpiraſſe. quem quidem tanquam aenigmate monet ut rei nauticae curam capeſſat, ac claſſem inſtruat: aut ſciat paratam ſibi ignominiam quae victos ſequitur. *Ficus edere* παροιμιακῶς de iis dici ſolitum qui mollius et delicatius viverent. Vide quae ſcribit Ariſtophanis enarrator ad illa e Veſpis, σὺ δὲ νῦν σῦκα μ' αἰτεῖς.

Caput Tertium.

Καμασῆνες *piſces.* Cypriorum *poeta.* *Photii locus. Nemeſis Helenae mater.* νέμεσις. ἀποπύριδες, *et* ἀπόπυρις. *Apollonia Chalcidica. Ichthyas Megaricus.* Brizo *dea, ſive* Brizomantis. βρίζειν, *et* καμβρίζειν. λάσθη. Ζεῦν. *Sardanapalus* ἀδιανοητότερος κατὰ τὴν προσηγορίαν τοῦ πατρός. *Idem dictus et* Conoſconcolorus. θυμὸν ἀέξειν. *Fabularum mediae comoediae numerus. Athenaei* πολυαναγνωσία *et diligentia in conficiendis Excerptis. Sophiſtarum* πύλαι. Manes. τυρβάζειν. *Prov.* χελώνης ἢ δεῖ φαγεῖν ἢ μὴ φαγεῖν. στραγγεύεσθαι.

Οἱ ἰχθύες καμασῆνες ὑπὸ Ἐμπεδοκλέους ἐλέχθησαν. non ſolus Empedocles ea voce uſus, ſed alii quoque poetae Graeci antiquarii et κακόζηλοι. Antipater,

> Φεύγεθ' ὅσοι λόκκας, ἢ λοφνίδας, ἢ καμασῆνας,
> ᾄδετε ποιητῶν φῦλον ἀκανθολόγων.

ὁ τὰ Κύπρια ποιήσας ἔπη εἴτε Κύπριός τις ἐστιν ἢ Στάσινος, ἢ ὅστις δήποτε χαίρει ὀνομαζόμενος. Operis hujus antiquiſſimi, et in multos libros tributi (undecimus eorum ultimo libro laudatur) auctor jam olim incertus. Homerum quidam putarunt, alii Cyprium neſcio quem, alii Staſinum, nonnulli Hegeſiam. Libro 15. leguntur haec, ἀνθῶν στεφανωματικῶν μέμνηται ὁ τὰ Κύπρια ἔπη πεποιηκὼς Ἡγησίας ἢ Στάσινος. Δημοδάμας γὰρ ὁ Ἁλικαρνασσεὺς ἢ Μιλήσιος, ἐν τῷ Περὶ Ἁλικαρνασσοῦ Κύπρια Ἁλικαρνασσέως δ' αὐτὰ εἶναι φησὶ ποιήματα. Locus vitii ſuopte indicio manifeſtus. ſenſus enim ex iſtis elici poteſt nullus. Videtur ſcribendum, Δημοδάμας

δ' ὁ Ἁλικαρνασσεὺς ἢ Μιλήσιος, ἐν τῷ Περὶ Ἁλικαρ- p. 68a.
νασσοῦ, Κυπρία τοῦ μὴ Κυπρίου γενομένου, Ἁλικαρνασσέως δὲ, αὐτὰ εἶναι φησὶ ποιήματα. *Cyprius* et *Cyprias* idem. ut *Hegeſias*, et *Hegeſius*. ſic *Hegeſius* in Excerptis Photii MSS. qui Athenaeo *Hegeſias*. Qui Homerum faciebant auctorem τῶν Κυπρίων ἐπῶν, addebant, pium parentem pro dote filiae poëma illud Staſino Cyprio genero ſuo dediſſe: et de ipſius patria appellaſſe Κύπρια ἔπη. Refellit horum ſententiam Photius in Eclogis ſuis. Ratio Photii eſt, quia ſi ab inſula Cypro eſſet illis nomen inditum, non Κύπρια, cum accentu in antepenultima, ſed Κυπριακὰ fuerant inſcribenda. hanc ſententiam elicio ex iſtis Photii verbis, μηδὲ γὰρ Κύπρια προπαροξυτόνως ἐπιγράφεσθαι τὰ ποιήματα. id eſt, *neque enim* Κύπρια *cum accentu in antepenultima inſcripta fuiſſent ea poemata*. ἐπιγράφεσθαι interpretor, ἐπιγράφεσθαι ἄν. niſi voluit hoc Photius non Κύπρια ſed Κυπρία ἔπη, id eſt, *Cypriae verſus* pro Cyprii ut ante diximus, veram eſſe tituli hujus ſcripturam.

Νέμεσιν ποιεῖ διωκομένην ὑπὸ τοῦ Διὸς καὶ εἰς ἰχθὺν μεταμορφουμένην. Poſt haec verba adjicit auctor Epitomae, ἣ Διοσκούρους καὶ Ἑλένην ἔτεκε. De Nemeſi Helenae matre habes apud Lycophronis interpretes. Scribe mox, ἐτείρετο γὰρ φρένας αἰδοῖ. Καὶ Νέμεσις κατὰ γῆν τε καὶ ἀτρύγετον μέλαν ὕδωρ φεῦγεν. ita malo quam ut diu placitum. — ἐτείρετο γὰρ φρένας αἰδοῖ, Καὶ νεμέσει· καὶ τόνδε κατ' ἀτρύγετον μέλαν ὕδωρ φεῦγεν. id eſt, *cruciabat illi animum pudor et vindictae metus. itaque Ionem fugiens in mare irruit.* νέμεσις non male accipi poteſt de metu ab indignatione Junonis cujus pellex eſſe iſta verebatur. Scribe etiam, Ἄλλοτ' ἀν' Ὠκεανόν. et ſequente verſu, ἀν' ἤπειρον.

οἶδα δὲ καὶ τὰ περὶ τὴν ἀπόπυριν καλουμένην. Ut ἑψητοὺς Graeci dixerunt piſciculos quosdam a genere cocturae: item alios φρυκτοὺς, alios ἀπανθρακίδας: ſic et ἀποπυρίδας appellarunt minutos piſces ſuper pruna torreri ſolitos, neque multum differunt ἀποπυρίδες et ἀπανθρακίδες. nam ἄνθρακες et πυριὰ ferme idem. Sic accipit paulo poſt Athenaeus cum ait, ſuper tumulo tibicinis Charmi, qui vivus plurimum piſces amaverat, alium tibicinem ἐναγίσαι ἀποπυρίδας. libro ſuperiore in Epicharmi verſu legas ἀποπυρίζειν ἀφύας. Hic vero ἀπόπυρις aut ἀποπυρὶς, vox eſt Apolloniatarum propria. Sic enim illi appellabant illam piſciculorum ingentem

copiam, qui ſtatis temporibus in Olynthiaco flumine reperiebantur. περὶ τὴν Βολύκην λίμνην. Scriptura vetus quorundam librorum, Βόλβην. eſt autem Bolbe lacus in Macedonia ex Thucydide, Stephano aliisque notus. ſed an is ſit de quo ſentit Athenaeus, hoc vero quaerendum. Mox legendum, Περὶ Ἀπολλωνίαν τὴν Χαλκιδικὴν δύο ποταμοὶ ῥέουσιν. multae olim erant Apolloniae, quae cognominibus diſtinguuntur. *Chalcidica* iſta fuit in Macedonia. Scribo etiam, καὶ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον· vel κατὰ γὰρ τὸν καιρὸν τοῦτον. Multa hoc loco ex antiquis membranis adjecimus in nupera
p. 583. editione, ante inedita. Verte autem, *Atque eo tempore infinitam piſcium multitudinem e lacu in Olynthiacum fluvium conſcendere. Is parvus eſt, ut vix talum tegat. nihilo tamen minus tanta piſcium copia venit, ut ex iis omnes qui circumjacent populi ſalſamenta in uſus ſuos abunde parent.* Τοσαῦτ' εἰπόντες ἃ οὐδ' Ἰχθύας ὁ Μεγαρικὸς Φιλόσοφος. Scribe, τοσαῦτ' εἰπόντες ὅσα οὐδ' Ἰχ. et Μεγαρικὸν cave interpreteris *Megarenſem*. id enim ſectae nomen eſt. Laertius in hiſtoria philoſophorum Megaricorum, Τῶν δὲ ἀπὸ Εὐκλείδου ἔστι καὶ Ἰχθύας Μετάλλου, ἀνὴρ γενναῖος, πρὸς ὃν καὶ Διογένης ὁ κυνικὸς διάλογον πεποίηται. δι' ὑμᾶς δὲ καὶ τῷ παιδὶ παρακελεύσομαι. ſignificat, ſe dum ſermones audit de piſcibus longos et prolixos, in ejus opſonii veniſſe faſtidium, et eſſe factum ἄπιχθυν. δι' ὑμᾶς *propter vos*, aut *per vos*. non, *veſtra omnium gratia*. ὅταν θύωσι τῇ Βριζοῖ, αὕτη δέ ἐστιν ἡ ἐν ὕπνῳ μάντις. ideo haec dea aliis dicta. *Brizomantis*. Heſychius, Βριζόμαντις, ἡ ἐνυπνιόμαντις. neque cenſeo corruptum. Βρίζειν quod interpretatur Athenaeus καθεύδειν, proprie eſſe volunt meridiari, et a cibo dormire. quaſi βορίζειν, hoc eſt, ἀπὸ τῆς βορᾶς ἵζειν. Homero βρίζειν eſt, νυστάζειν, *ceſſatorem agere inſtar dormitantium*. ut ἔνθ' οὐκ ἂν βρίζοντα ἴδοις Ἀγαμέμνονα δῖον. ubi tamen legunt alii, ἔνθ' οὐ καμβρίζοντα ἴδοις. ita Heſychius. pro καταβρίζειν. Χλεύην τε ποιεῦ καὶ γέλωτα καὶ λάσθην. Vox eſt Ionica λάσθη, irriſio et contumelia. Jungi amat cum γέλως. Herodotus Eratone, πέμψας τὸν θεράποντα ἐπὶ γέλωτι καὶ λάσθῃ, ἠρώτα τὸν Δημάρατον ὁκοῖόν τι εἴη τὸ ἄρχειν μετὰ τὸ βασιλεύειν. Vetus ſcriptor apud Suidam, οἱ δὲ Μεσσήνιοι σὺν λάσθῃ καὶ γέλωτι ὥσπερ ἄθυρμα τῶν Σπαρτιατῶν τὰ πρῶτα τοῦ Διὸς ἀναθήματα διέσπειραν.

οὐ γὰρ μὰ τὸν Ζεῦν. Rara vox et quam temere non legas alibi. Reſpiciebat hunc locum Euſtathius commentario primo in Ulyxeam. ὅτι τοῦ Ζεύς ἐστι καὶ αἰτιατικὴ παρὰ Πολυκράτει τῷ σοφιστῇ μονοσύλλαβος, τὸν Ζεῦν, περισπωμένη. ὃν ἀδιανοητότερον εἶναι κατὰ τὴν προσηγορίαν τοῦ πατρὸς Ἀριστοτέλης ἔφη. *quem obſcuriorem fieri cum de nomine patris appellatur, ſcribit Ariſtoteles.* ἀδιανόητος, qui difficile dignoſcitur. Patrum nomina adjiciebant Graeci ad faciliorem notitiam, atque ut facilius animo conciperetur is quem deſignarent: quod vere dicebat Ariſtoteles non habere locum, quando aliquis ad Sardanapali nomen patris ipſius appellationem adjiciat. Sed erat et alia cauſſa cur de patris nomine aliquem vocarent Graeci. nam in eo fuit aliquod honoris ſpecimen. Aelianus Ποικίλης libro ſexto, c. 11. ψιλαῖς ταῖς χερσὶ πρὸς καθωπλισμένους ἀγωνιζόμενος, εὐκλεῶς τὸν βίον ἐτελεύτα. πατρόθεν οὖν τὸν νεανίαν προσεῖπον, κυδαίνων αὐτὸν Ὁμηρικῶς. At Sardanapalo etiam aliud fuit nomen, paucis hodie notum, Κονοσκογκόλορος. ἐφ' οὗ τοῦ τάφου ἐπιγεγράφθαι φησὶ Χρύσιππος τάδε. Inſcriptio haec literis Aſſyriacis, quemadmodum et Strabo ſcribit, fuerat concepta. Graeci eam variis modis expreſſerunt, proſa alius, alius verſu: item alius totam, alius ex parte: prout nempe argumento ſuo quisque convenire judicabat. Sic lib. 12. ut probaret Athenaeus non penitus otioſum vixiſſe Sardanapalum, profert ex illa inſcriptione verba quibus dicebatur Tarſum et Anchialam die una condidiſſe. Chryſippus vero, unde iſta nunc deſcribuntur, de luxu illius tantum agebat. Quare fallitur Dalecamp., qui ex Strabone et libro 12. ut ait, huc ſine ratione inſercit, quae ſunt prorſus aliena huic loco. Ut taceam de libris antiquis: per quos illi non licet eſſe liberali. θυμὸν ἀέξειν poetica phraſis eſt, pro genio indulgere, et animo ſuo morem gerere. non aliter debuit accipi in epitaphio Sardanapali, Εὖ εἰδὼς ὅτι θνητὸς ἔφυς σὸν θυμὸν ἄεξε Τερπόμενος θαλίῃσι. Familiare poetis verbum αὔξειν ut lib. quarto dicebamus. paulo aliter in epigrammate Bacchidae, πάντα τᾷ ψυχᾷ δόμεν. ſententia eadem. at diverſo ſenſu συμφράδμονα θυμὸν ἀέξειν alius poeta, ut libro ſuperiore dicebamus capite ſeptimo. Quinto verſu ſcripſimus cum antiquis, τὰ δὲ πολλὰ καὶ ὄλβια πάντα λέλυνται. alii libri λέλειπται, quod videtur ab iis profectum qui putabant fuiſſe dicendum λέλυται:

p. 584.

cum tamen probiſſimum ſit *λέλυνται*, ut apud poetam, *καὶ σπάρτα λέλυνται. corrupta ſunt, perierunt.* tamen in parodia Chryſippi eſt *λέλειπται.* *Τούφήμερον ζῆν ἡδέως.* Scrib. *τούφ' ἡμέραν.* et verte iſta, *Μικροῦ δὲ βιότου ζῶντ' ἐπαύρεσθαι χρεών, vita quae ſit tam brevis. dum vivimus frui oportet. ἐκ θεῶν δυστυχὴς* in verſiculis Amphidis, dicitur homo diis exoſus, et divinitus infelix: *ὧπερ συμβέβηκε συμφορὰ θεήλατος.* Prior Bacchidae verſuum male vulgo ſcribitur, *Πῖεν, φάγεν, καὶ πάντα τᾷ ψυχᾷ δόμεν.* reſtitue Doricam ſcripturam, *Πιὲν, φαγὲν* pro *πιεῖν* et *φαγεῖν.*
πλέονα τῆς μέσης καλουμένης κωμῳδίας ἀναγνοὺς δράματα τῶν ὀκτακοσίων, καὶ τούτων ἐκλογὰς ποιησάμενος. Magnae diligentiae exemplum. Ait legiſſe et excerpſiſſe ſe plures octingentas fabulas mediae comoediae. non exiſtimandum eſt negligentius verſatum fuiſſe in aliis fabulis, qua novae, qua antiquae comoediae. Adde his tragicorum dramata: item alios omnis generis poetas, et illorum interpretes veteres criticos. Taceo hiſtoricos et philoſophicos, quorum omnium ſcripta legiſſe vel ſola, improbus ſit labos. Athenaeus vero cum ex horum libris, tum ex aliis omnibus ſibi lectis, excerpta confecerat viatica, ut ſaepe dictum nobis. Caeterum in numero hic poſito haeremus: quia legere meminimus mediae comoediae fabulas fuiſſe ſolum DCXVII. Auctor *προλεγομένων* in Ariſtophanem: *Τῆς μὲν οὖν μέσης κωμῳδίας εἰσὶ ποιηταὶ νζ'. καὶ τούτων δράματα χιζ'.* [Poteſt tamen ratio afferri hujus diverſitatis apprime probabilis: nam criticus ille eorum Prolegomenon auctor de iis tantum dramatis videtur ſenſiſſe quae fuerant producta in ſcenam et Didaſcaliis inſerta. Athenaeus tam de iis quae adnotata fuerant in Didaſcaliis quam de aliis: vide quae ſcripſimus libro ſexto, capite ſeptimo, ſub
p. 585. finem. Fortaſſe etiam in illis Prolegomenis pro *χιζ'.* DCXVII. ſcribendum eſt *αιζ'* MXVII.] *ἀλλὰ οὐδὲ οἱ τὰς ἐν Περγάμῳ ἀναγραφὰς ποιησάμενοι.* conciſe dictum *τὰς ἐν Περγάμῳ ἀναγρ.* pro, *τὰς ἀναγραφὰς τῶν ἐκ τῆς βιβλιοθήκης τῆς ἐν Περγάμῳ* eos enim intelligit: qui indices collegerant et conſcripſerant librorum qui erant Pergami in bibliotheca regum Attalicorum. Nebulonis illius mens qui in Alexidis Aſotodidaſcalo pronuntiabat iſta

Τί ταῦτα ληρεῖς φληναφῶν ἄνω κάτω
λύκειον, Ἀκαδημίαν, Ὠιδεῖον, πύλας,
λήρους σοφιστῶν;

ſuit haec: ſapientiam et ſapientium ſcholas omnes prae luxu et voluptaria vita, meras nugas eſſe. Itaque non poſſumus *πύλας* interpretari de Thermopylis et Amphictyonum conſeſſu. quid enim illis cum ſapientiae ſtudiis? Si vera ea ſcriptura, referam ad mendicabula philoſophorum et aretalogos, qui paſſim per urbium portas, per plateas, per angiportos, et publica omnia loca oberrantes, de virtute multa declamitabant. Viderint tamen eruditi num ſit potius legendum, *Λύκιον, Ἀκαδημίαν. Ὠίδεῖον, Ποικίλην.* MSS. quod nunc primum obſervo, praeferunt, *ᾠδεῖου πύλας. Πίνωμεν ἐκπίνωμεν ...... σικῶν.* Male affectus verſus in omnibus libris. In quibusdam *ἐμπίνωμεν,* et in extremo *συκῶν.* nihil excogito: niſi cui non diſpliceat, *ἐκ κυλίκων συχνῶν.* Sed veram hujus verſiculi lectionem imputat nobis codex Huraldinus. ille quidem corruptus: verum ita, ut ad veram ſcripturam nos ducat quaſi manu. Ita ille, *Πίνωμεν, ἐκπινωμένῳ σικῶν.* luce clarius ſcribendum eſſe, *Πίνωμεν, ἐκπίνωμεν ὦ Σίκων, Σίκων.* Proprium viri nomen fuit apud Graecos, Sicon, ut obſervabamus lib. nono, cap. 6. Servile, opinor, nomen id erat, ut pleraque Graecorum duum ſyllabarum, aut unius. *Τύρβαζε μανὴν, γαστρὸς οὐδὲν ἥδιον.* Ajo ſcribendum vel invitis libris, Τύρβαζε Μάνη· *γαστρὸς οὐδὲν ἥδιον. O Manes, dede te voluptati: ventre nihil ſuavius.* Manes ſervile nomen, ut ſciunt omnes. quod autem ſervos alloquatur iſte, teſtantur verba ſuperiora, *οἰκέτην πεποιῆσθαι προτρεπόμενον τοὺς ὁμοδούλους.* At *τυρβάζειν* id eſſe quod expreſſimus, non quod interpretes, ex Suida poteſt probari: qui *τύρβην* interpretatur *ἀπόλαυσιν, vitam voluptuariorum,* et eorum quos vocat philoſophus *ἀπολαυστικούς.* inde igitur *τυρβάζειν,* vivere eam vitam. *ἀπεσχεδιακέναι τε τὸν* Τερψίωνα *καὶ περὶ τῆς χελώνης ἢ φαγεῖν, ἢ μὴ φαγεῖν.* Explicatur hoc proverbium a Zenobio, et ejus auctor Terpſion dicitur etiam illi. Apponam ejus verba et ſimul emendabo Ἢ *δεῖ χελώνης κρέα φαγεῖν ἢ μὴ φαγεῖν.* Τῆς *χελώνης ὀλίγα κρέα βρωθέντα στρόφους ποιεῖ. πολλὰ δὲ καθαίρει. ὅθεν ἡ παροιμία. ἕτεροι δὲ ἐπὶ τῶν ἀρχομένων ὁρμᾷν ἐπί τι, στραγγευομένων δέ. Φασὶ δὲ αὐτὴν* Τερψίωνος *εἶναι. Teſtudinis carnes ſi intra modum edantur generant tormina: ſi majora copia, purgant. unde natum proverbium,* Teſtudinis carnes aut comedere oportet, aut non comedere. *Alii putant dici de iis, qui magno*

p.586. *impetu rem aliquam inchoarunt, ſed poſtea languidos ſe praebent. auctor dicitur eſſe Terpſio.* In Zenobii libris peſſime ſcriptum, *στρατευομένων δέ.* atque idem error etiam apud Suidam. fecimus *στραγγευομένων.* quae emendatio fidejuſſorem, credo, non deſiderat. [Utitur eleganter hoc proverbio Actuarius initio libri 4. Ἡ *μὲν παροιμία φησὶν*, ait, *χελώνης κρέα ἢ φαγεῖν, ἢ μὴ φαγεῖν. ἐγὼ δὲ μικρόν τι τὴν παροιμίαν παρῳδήσας φαίην ἂν ταῖς ποικίλαις καὶ πολυειδέσι τῶν ὑποθέσεων, ἢ μὴ ἐγχειρεῖν προσῆκον, ἢ τοὺς ἐγχειροῦντας ἀνάγκη καὶ συμπληροῦν.* In editione Graecolatina Proverbiorum Zenobii et aliorum, quam infeliciter ſuperior locus ſit expreſſus intelligent, qui noſtra cum illa verſione contendent.]

Caput Quartum.

Dorion συγγραφεὺς ὀψολόγος et κρουματοποιός. Mylon oppidum Aegypti: Zenopoſidon. *aequitas animi ſapienti eſt pro condimento. Dorionis dictum de locuſta marina. Nicocreon tyrannus. Lepidi verſus de mente tibicinum explicantur. piſces Dorioni dicti θεοί. Timothei poetae* Nauplius. *ὀπτός. Epicharmi Λόγος ἢ λογίνα. νότος λαμπρός. Alexidis* Demetrius *verſa a Turpilio. Antiphanis* Ἁλιευομένη. *καλλιμέδων pro locuſta. γόγγρος.* Smisgolas *Athenienſis. ἐρεθίζειν ſive ἐρέθειν ᾠδάν, et ἐρεθίσματα.*

Libro ſuperiore ſaepiſſime uſus eſt auctor teſtimoniis Dorionis, in explicanda piſcium hiſtoria. Is auctor obſcurus fuit et paucis cognitus: ideo miratur Democritus, inter *ὀψολόγους*, et eos qui de piſcibus ſcripſerunt, eum cenſeri, qui in eruditorum vulgus non aliter innotuerit quam ceu *κρουματοποιός*, id eſt, magiſter ſymphoniae, aut neſcio quorum muſicorum inſtrumentorum pulſator. Πόθεν *δ' ὑμῖν ὦ σοφώτατοι*, inquit, *ἐπῆλθε, καὶ ὁ ὀψολόγος Δωρίων, ὡς καὶ συγγραφεύς τις γενόμενος, ὃν ἐγὼ κρουματοποιὸν οἶδα ὀνομαζόμενον καὶ φίλιχθυν, συγγραφέα δὲ οὔ.* clariſſima verba obſcurant

interpretes, dum ὀψολόγος aliter vertunt quam oportuit. ſed et corrumpunt iidem, cum temere emendant, cum hic, tum aliis etiam in locis, χρωματοποιὸν, pro κρουματοποιόν. meminerant videlicet inter modulationum genera quae a muſicis explicantur *chromata* nominari. ceu vero non et κρούματα ſint muſicorum: de quibus tam multa Plato, Ariſtoteles, Plutarchus. Illud potius meminiſſent in Plutarchi commentario De muſica, κρουμάτων ποιητὴν dici, quem una dictione κρουματοποιὸν vocat auctor. Minus autem mirandum eſt, de hoc Dorione quaedam Athenaeo fuiſſe comperta, quae vulgo doctis eſſent incognita, nam et Athenaeus Aegyptius fuit, et Dorion quoque, aut in Aegypto certe vixit: quod docent nos Machonis de Dorione verba, Ὁ κρουματοποιὸς Δωρίων ποτ' εἰς μύλων' Ἐλθών. nam Mylon Aegyptiaci oppidi nomen teſte Hermolao Byzantio. Quintum verſum Machonis, Ἰδών τ' ἐπιθύοντα τὸν νεωκόρον: malim ita ſcribi, Ἰδών τ' ἔπειτα θύοντα τὸν νεωκόρον. p.587. In octavo facit poeta mentionem fani cujusdam Ζηνοποσειδῶνος: id eſt, *Jovineptuni*. Nam interdum veteres duo numina in uno ſigno coluerunt: unde illa nomina apud M. Tullium, *Hermathena*, *Hermeracla*, et hic *Zenopoſidon*. Egregium eſt Dorionis apophthegma quod ſtatim commemoratur. ἐπαινοῦντος ἄλλου τὰ τῶν θύννων ὑπογάστρια. καὶ μάλα ἔφη δεῖ μέντοι γε οὖν ἐσθίειν αὐτὰ ὥσπερ ἐγὼ ἐσθίω. εἰπόντος δὲ, πῶς; ὁ δὲ, πῶς; ἡδέως, ἔφη. Omnia quibus veſcimur, atque adeo quaecunque in longa vita mortalibus eveniunt, vel per ſe et natura ſua nobis grata ſunt, vel poſſunt fieri. Nam qui ſapienter vitam inſtituunt, ſi non poſſunt quod volunt, id volunt quod poſſunt. Dorionis haec mens fuit, cum diceret, probari ſibi thunnorum abdomina, et bonum cibum videri: non quod talis eſſet natura ſua: ſed quia ipſe talem efficiebat, aequitatem animi pro condimento adhibens, et moderationem, per quam vel mali ſaporis cibi palato comedentis ſapiant. Hoc voluit Dorion: neque obſtat quod Archeſtratus et poetae alii quorum in his libris verba recitantur, laudare hypogaſtria thunnorum videntur: nam ſi deterioribus comparentur, laudem mereantur non injuria: ſi cum aliis non contendantur, et illa et omnia alia ſalſamentorum genera beatorum menſis parum digna. Ideo dicebat Galenus in tertio de facult. alim. piſces τοὺς τεμαχιζομένους καὶ ταριχευομένους ἐδωδὴν εἶναι ἀνθρώπων τῶν

ἐπιτυχόντων. Ajebat idem Dorion, *τοὺς καράβους τρία ἔχειν, διατριβὴν, καὶ εὐωχίαν καὶ θεωρίαν. locuſtas marinas tria habere,* (id eſt, ad haec tria eſſe commoda) *oblectationem, eſcam, et contemplationem.* non intellexerunt hunc locum qui verterunt, *διατριβὴν exercitationem.* Jocundas occupationes ad tempus fallendum et otium oblectandum, *διατριβὰς* vocant Graeci. Locuſtae vero marinae ea compages ac fabrica eſt, ut paegnii et ludicri cujusdam loco haberi queat. *θεωρίαν* appellat, opificii divini in natura hujus aquatilis ſedulam conſiderationem. Quando vixerit Dorion non eſt difficile cognitu ex ſequentibus, *ἐν Κύπρῳ παρὰ Νικοκρέοντι δειπνῶν, ἐπῄνεσε ποτήριόν τι· καὶ ὁ Νικοκρέων ἔφη, ὃ ἂν βούλῃ ὁ αὐτὸς τεχνίτης ποιήσει σοὶ ἕτερον. σοί γε ἔφη, ἐμοὶ δὲ τοῦτο δός. coenans in Cypro apud Nicocreontem, laudavit poculum quoddam: tum Nicocreon, Quod volueris cumque, inquit, idem artifex ſimile alterum tibi conficiet, at Dorion, Tibi quidem, ait: mihi vero da tu* nunc *iſtud.* Nicocreon hic Cypri tyrannus vixit Iſocrati aequalis. Melius autem et uberiore ſententia MSS. *ὃ ἂν βούλῃ*: quam interpretes, *ἐὰν βούλῃ.* quaſi dicat Nicocreon, ex omnibus generibus poculorum quae vides in cylicio appoſita, elige quod maxime probaveris, et ſimile illi alterum confiet tibi. De more apponendi cylicium, libri undecimi initio. Non carent difficultate verſiculi lepidiſſimi, quibus negatur mens ineſſe tibicinibus. Sunt autem hi.

Ἀνδρὶ μὲν αὐλητῆρι θεοὶ νόον οὐκ ἐνέφυσαν,
ἀλλ' ἅμα τῷ φυσᾶν χ' ᾧ νόος ἐκπέταται.

p. 583. poſteriore iſtorum verſuum dicuntur tibicines dum tibias inflant mentem amittere. ſi amittunt, ergo habent. quare falſum illud in priore, *θεοὶ νόον οὐκ ἐνέφυσαν.* Aut igitur commoda interpretatione molliendum quod dictum videtur eſt duriuſcule: et accipiendum quaſi diceret, datam quidem et tibicinibus mentem a diis: ſed non firmam nec perpetuam: verum quae tunc illis adimatur, cum tibias inflant. aut legendum, *Ἀνδρὶ μὲν αὐλητῆρι θεοὶ νόον εἰσενέφυσαν.* ſtant ab hac emendatione, non codices quidem, in queis vulgata lectio habetur: ſed particulae *μὲν* et *ἀλλά*: ſi volumus earum vim recta ratione expendere. Juſſerat Dorion puerum opſonatorem piſces emere: cum ille non feciſſet, herus flagris eum caecidit, atque inter vapulandum juſſit optimorum piſcium nomina recitare. morem gerit miſellus, et or-

phum, glaucifcum, congrum et fimiles his alios nominat tum Dorion, *Ego te*, inquit, *piſcium nomina juſſi dicere, non deorum*, cur piſces illos appellat Deos? an haec acciderunt cum adhuc in Aegypto eſſet Dorion? ibi enim pleroſque piſces pro numinibus fuiſſe cultos, teſtantur veteres comici, ut libro ſeptimo legere eſt. Verius cenſeo, Dorionem cum eſſet inſigniter piſcium amans, (unde illi Philichthys cognomen) et de eo genere hominum quibus venter Deus eſt, ut beatus Paulus ait, piſcium illos qui palato ſuo maxime ſaperent, appellaſſe deos. Notamus tale quid et libro 14. cap. duodecimo. Ait, ὁ αὐτὸς Δωρίων καταγελῶν τοῦ ἐν τῷ Τιμοθέου Ναυτίλῳ χειμῶνος. Lego Ναυπλίῳ. Non enim *Nautilum* ſed *Nauplium* fecerat poeta Timotheus. Suidas nominat Πέρσας ἢ Ναύπλιον. De Nauplio quod facit huc leges in Apollodori Bibliotheca libr. 11. Laſi Hermionenſis vetuſtiſſimi ſapientis, et ut quidam arbitrati ſunt, unius e ſeptem, jocus, dicentis, τὸν ὠμὸν ἰχθῦν ὀπτὸν εἶναι, ſpecie analogiae ludit nos. nam ut dicimus νοητὸν ὃ ἔστι νοῆσαι, et ἀκουστὸν ὃ ἔστιν ἀκοῦσαι. ſic prorſus ὃ ἔστιν ὄπτειν τοῦτό ἐστιν ὀπτόν. Athenaeus dum ſcribit, καὶ ὃ ἔστιν ἰδεῖν, τοῦτό ἐστιν ὀπτὸν, maniſeſtiſſimam analogiam fecit eſſe obſcuriſſimam, corrupta argumentatione quae ducitur a conjugatis. ſed vitavit obſoletum verbum ὄπτειν, pro ἰδεῖν *videre*. extat in vetere ſenatusconſulto Lacedaemoniorum de Timotheo, quod recitamus capite 11. hujus. niſi malumus ex gloſſemate τὸ ἰδεῖν in contextum irrepſiſſe. Verum eſt autem, ab ὦπται fieri ὀπτὸς *viſibilis*. [unde εὔοπτος frequens verbum etiam optimis ſcriptoribus.] at ὀπτὸς *aſſus*, contractum eſt ex ὤπτηται. Addit dipnoſophiſta, τοιαῦτα δὲ καὶ Ἐπίχαρμος παίζει, ὥσπερ ἐν λόγῳ καὶ λόγον εἶναι. haec ſunt corrupta ſine dubio: etſi conatus eſt eruditiſſimus Dalecamp. ſenſum commodum reperire aliquem. Ego memini reperire laudatam Epicharmi fabulam cujus titulus ſcriberetur Λόγος ἢ λογίναι: quod etſi non ſatis aſſequor, et ſuſpectum etiam habeo: tamen certus ſum ejus comoediae indicem hoc loco reſtituendum eſſe: plura diximus de illius Epicharmeae fabulae titulo, libro tertio, capite 33. Vide quae ad illum locum nunc addidimus. Caeterum de eo dramate et caeteris ejus poetae dicendum nobis alibi accurate. p. 589.

Λαμπρὸν ἄνεμον Graeci appellant vehementem et σφόδρα πνέοντα. Syneſius, ἔπειτα καὶ νότος συνεπιλαμβάνει

λαμπρὸς, ὑφ' οὗ ταχὺ τὴν γῆν ἀπεκρύπτομεν. Ita accipi debuit ea vox in his Alexidis, *Πρότερον μὲν εἰ πνεύσειε βοῤῥᾶς ἢ νότος. Ἐν τῇ θαλάττῃ λαμπρὸς, ἰχθὺς οὐκ ἐνῆν.* nam qui aliter diſtinguunt in errore verſantur. Caeterum Alexidis *Demetrium* unde erant ſuperiores verſus, Turpilius verterat Barbare, ut ait Plautus. nam inde citat Nonius, *Antea ſi ſtabat aquilo aut auſter, inopia, Erat piſcati.* quae eſt verborum Alexidis interpretatio paene ad verbum, imo ad literam. Antiphanis *Ἀλιευομένην* memorat Pollux libro nono. In ea fabula inducebatur quidam piſces emens a piſcatore, vel a piſcario. Ac primum ſepias dari ſibi poſtulat, ut more emturientium diſpiciat quam bonae ſint. Poetae verba videamus: quae quidem ita ſcribuntur,

Τῆς σηπιάδος πρῶτον Ἡράκλεις ἄναξ,
ἅπαντα τεθολώκασιν. οὐ βαλεῖς πάλιν
εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ πλυνεῖς, μὴ φῶσί σε
δωριὰς ἀλλ' οὐδὲ σηπίας εἰληφέναι.

Primus verſus ſic emendandus, *Τὰς σηπίας δὸς πρῶτον. Ἡρακ.* ſimiliter verſu ſexto *ἀπόδος.* Videntur fuiſſe vivae ſepiae de quibus hic poeta. quas cum prehendit emptor: illae atramento ſuo et illum et ſe inquinant. quod poeta dixit, *ἅπαντα τεθολώκασι.* Ideo petit emptor a venditore ut ipſas in mare projiciat abluendas: ne, inquit, cepiſſe dicaris non ſepias, ſed *δωρίας.* ſed haec vox corrupta alterius locum occupat. nam interpretum ſomnia vigilantibus non poſſunt placere. Sententia hanc aut ſimilem huic ſcripturam flagitat, *Σκῶρ μιαρὸν οὐχὶ σηπίας εἰληφέναι.* vel *Ἀπόπατον οὐχὶ σ.* Sequentia ita concipi debent:

Τὸν κάραβον δὲ τόνδε πρὸς τὰς μαινίδας
ἀπόδος· παχύς γε νὴ Δί', ὦ Ζεῦ! τίς ποτε
ὦ καλλιμέδων σὲ κατέδει ἄρτι τῶν φίλων.

Scripſimus minuſcula litera initiante nomen *καλλιμέδων.* Nam ea vox hoc loco locuſtam ſignificat, eſtque plane idem ac *κάραβος.* Callimedon orator fuit Athenis, ut toties dictum, cui cognomen *Καράβῳ.* comicus alterum nomen alterius loco uſurpavit *μεταληπτικῶς.* In quo venuſtatem eſſe non translatitiam fatebuntur, qui erunt harum rerum idonei judices. Multa interpretes de hoc genere *μεταλήψεως*, et Strabo etiam aliquid. Aliter longe hic docti: ſed non debuerant. Verſu 12. ſcribendum, *Καὶ τὸν Σινώπης γόγγρον, ἤδη τραχυτέρας Ἔχοντ' ἀκάνθας.* Petulantia comica Calliſthenem perſtringit, ut

vetulae Sinopes amatorem: quam ne in extremo quidem ſenio artem deſiiſſe, Anaxilae verſus docent libro 13. οἱ Σινώπῃ δ' αὖ συνόντες οὐχ ὕδρᾳ σύνεισι νῦν; Γραῦς μὲν γὰρ αὕτη. In effoeta anu γόγγρον appellat eam partem, quam alii poetae κῆπον, λειμῶνα, χοῖρον. 15 verſum corrige, et ſcribe, — ἀλλὰ κίθαρον οὑτοσὶ Ὃν ἂν ἴδῃ τὰς χεῖρας οὐκ ἀφέξεται. *Smigolas hic,* inquit, p. 590. *quaecumque citharum viderit, in eum manus injiciet.* 19. corruptiſſimus eſt, Ἀνδρωτάριστον κωβιὸν πηδῶντ' ἔτι. Vel caecus, prope dixerim, videat ſcribendum, Ἀνδρῶν δ' ἄριστον Κωβιὸν πηδῶντ', quanquam in codd. optimis invenimus αὐδροτάριχον. quod minus placet. Ludit poeta, et gobionem piſcem non ſuo nomine appellat, ſed cujusdam Gobionis viri Athenienſis de quo habes non multo poſt. Hunc aliquando Pythionice amatorem habuit. ideo addit iſte, Gobionem hunc Πρὸς Πυθιονίκην τὴν καλὴν πέμψαι με δεῖ. ſed meretrix non diu Gobionem amavit: quin mox inſuper habuit, et ad divitis cujusdam ſalſamentarii filios animum convertit. Declarant iſta maniſeſtiſſime, ſi modo ſcribantur recte: hoc nempe modo. ἀλλ' ὅμως οὐ γεύσεται. Ἐπὶ τὸ ταρίχος ἐστιν ὡρμηκυῖα γάρ. quamvis (ait) gobius quem ad Pythionicem mittit eſt pinguis ac ſucculentus (errant, qui illa mutant, Ἁδρὸς γάρ ἐστι.) illa tamen, ſcio, ipſum habebit deſpicatui: nam ad ſalſamentum ſuum jam animum et amorem transtulit. Athenaeus ipſe explicat ſtatim. Poſtremo ait poeta,

Ἀφύας δὲ λεπτὰς τάσδε καὶ τὴν τρυγόνα,
χωρὶς Θεανοῖ εἰ εὑρέθῃ κἀντιῤῥόπους.

legendum: εἰ εὑρεθῇ γ' ἀντίῤῥοπος. *ſi invenietur paſtinaca aequi ponderis.* Jocus videtur eſſe in parvam Theanus ſtaturam. Paene praeterieram Smigolam de quo hic auctor, et Antiphanes etiam in praecedentibus verſibus, corrupto nomine ſic nuncupari. nam verum eſt Μισγόλας, ut ſemper in Aeſchinis libris. Heſychius, μισγόλας, θόρυβος. ſed hic proprium eſt viri nomen, aut ut in Excerptis Σμισγόλας, quod Ἀττικώτερον eſt. ſimili errore σμίγεσθαι alio loco offendimus, pro μίσγεσθαι aut σμίσγεσθαι. De hoc Misgola poſtquam recitaſſet dipnoſophiſta Aeſchinis verba, quibus ait, ipſum circa muſicam et citharoedos ἐσπουδακέναι δαιμονίως, ſubjiciuntur Teleclidis e Phaone verſus hi, Ὁ Σμιγόλας (ſcribe Σμισγόλας) οὐ προσιέναι σοι φαίνεται Ἀνθοῦσι τοῖς νέοισιν ἠρεθισμένος: ubi ſi poſtrema vox nihil aliud

ſignificat quam quod interpretes exprimunt, qui vertere *irritatus*, neſcias quo hic locus pertineat. Enimvero ſi antecedentia legimus non ſomnolente, facile intelligemus probatum iſſe auctorem Misgolam tibicinibus et inſtrumentis muſicis fuiſſe deditiſſimum. Vocem igitur *ἠρεθισμένος* interpretemur opus eſt, non *ſtimulatus:* ſed *καταυλούμενος καὶ ψαλλόμενος ἢ κιθαριζόμενος*, cantu oblectatus, aut tibiarum flatu. Nam et *ἐρέθειν ᾠδὰν* pro *canere* obſervavimus dixiſſe Theocritum in Piſcatoribus: — *ἐκ βλεφάρων δὲ Ὕπνον ἀπωσάμενοι σφετέραις φρεσὶν ἤρεθον ᾠδάν.* et *ἐρεθίζειν* pro *ſuſurro oblectare*, apud Anacreontem. *Παρὰ δ' αὐτῷ ἐρεθίζει Πηγὴ ῥέουσα Πειθοῦς.* Idem poeta ut refert Athenaeus, Muſicam dixit eſſe *συμποσίων ἐρέθισμα, γυναικῶν ἠπερόπευμα.* id eſt, *conviviorum oblectamentum, mulierum deceptionem.* proprie ita vocatur aemulatio plurium muſicorum, et ex ea manans voluptas. Chorus apud p.591. comicum in Nebulis laudans Athenas, ait, vere ibi eſſe *εὐκελάδων χορῶν ἐρεθίσματα.* ſcholiaſtes explicat, *ἁμίλλας, ἢ ὄργανα μουσικά.* Scribe, *Τὸν Σμισγόλαν· οὐ γὰρ κιθαρῳδός εἰμ' ἐγώ.* vel metri modulus in hoc et ſuperiore ſenario doceat ſic debere ſcribi hoc nomen. [Qui ſuperioribus in locis *τερετίζειν* et *τερέτισμα* putant reſcribendum, non habent me aſſentientem.]

Caput Quintum.

Nicoclis Acarii. *Pythionicae amatores cur* Scombri *dicti. ἅλμη ἀγρία. ὄψον, piſcarium forum. καταιγίζειν εἰς τοὔψον vel εἰς τὴν ἀγοράν. piſces oleo ἀλείφειν καὶ λούειν. ὀρνίθιος ζωμός. Androcydis ὀψοφάγου tabula de Scyllae piſcatione. Timothei* Charon *ὁ ἐκ Νιόβης. Charonis πορθμὸς aut πορθμίς. γαστὴρ ἐπιθεμένη ex cholera morbo. larus. Syrorum a piſcibus abſtinentia. alia item multa.*

Pythionicen amaſſe Chaerephili ſalſamentarii filios, probatur duplici teſtimonio Nicoclis comici, ex *Acariis.* obſcurus hic poeta: drama iſtud illud obſcuriſſimum: menda codicis, opinor, non obſcura. Suidas qui dili-

gentiſſime comicos veteres ex Athenaeo commemoravit, et plerasque eorum ſabulas, Ἀκαρίων non meminit, ac ne poetae quidem hujus nomen poſuit. Athenaeus quoque neque poetam hunc, neque fabulam hanc laudat alibi. Quid multa? Scribendum cenſeo, ὡς Τιμοκλῆς ἐν Ἰκαρίοις φησί. Timocles ex hoc ſcriptore et Suida, notiſſimus. *Icarios* autem illius et noſter citat aliquanto poſt: et Suidas agnoſcit, inter ejus fabulas: Anytus cujus in priore teſtimonio mentionem facit Nicocles, is videtur eſſe quem accuſatio Socratis omnibus notum fecit. Hunc ait ita a Pythionica ſolitum invitari ὁπόταν Χαιρεφίλου τοὺς δύο σκόμβρους ξενίσῃ μεγάλους ἡδομένη. non ſine cauſſa malit aliquis μεγάλως. ſed ſtare poteſt quod editur. perpetuum ſtolidorum convitium, ut vocentur *magni.* tales erant iſti Pythionicae amatores: ſtolidi, inquam, inſipidi, inſulſi: unde etiam *Scombrorum* cognomen invenerunt: quod virus ſalſamentorum redolerent, ſalſis muriaticis ſimiles, de quibus Plautus, Paenulo:

Soror cogita amabo, item nos perhiberi
Quaſi ſalſa muriatica eſſe autumantur:
Sine omni lepore, et ſine ſuavitate.
Niſi multa aqua et diu macerantur,
Olent, ſalſa ſunt, tangere ut non velis: item nos ſumus
Ejusmodi mulieres ſunt inſulſae
Admodum atque invenuſtae ſine munditia et ſumtu.

Ex hoc elegantiſſimo loco intelligimus, cur σκόμβρους poeta hic, atque alii vulgo appellarint Pythionicae amatores: perinde enim eſt ac ſi eos vocarent ταρίχους vel ἅλμην, quemadmodum alibi loquitur Athenaeus, et nos ſuo loco expoſuimus. atque adeo hic ipſe poeta in verſibus qui ſequuntur, eosdem illos fratres vocat ταρίχους καὶ ταῦτα ἀνάλτους καὶ πλατυῤῥύγχους, ſalſamenta, et p. 592. quidem inſulſa, ac deformia ob naſi latitudinem. τὴν ἅλμην appellat ἀγρίαν Axionicus infra hoc libro: quia muria tetrum virus ſolet exhalare. unde etiam dicitur libro tertio τάριχος βρωμώδης. In ſexto etiam Cerybion quidam Σκόμβρος nominatur iſto verſu Alexidis, Ἔπειτα Κόρυδος, Κωβίων, Κηρυβίων ὁ σκόμβρος. ſed Chaerephili ſtius filiis maxime hoc cognomen adhaeſit. Alexis in Epidauro,

Τοὺς Χαιρεφίλου δ' υἱεῖς Ἀθηναίους ὅτε
εἰσήγαγεν τάριχος· οὓς καὶ Τιμοκλῆς
ἰδὼν ἐπὶ τῶν ἵππων δύο σκόμβρους ἔφη
ἐν τοῖς σατύροις εἶναι.

In proxima Nicoclis ecloga, quarto verſu ſcribit Dalec. Ὅμως δὲ δοῦναί σοι κέλευσον σαρδίνους. nihil melius poſſum excogitare. quanquam et σαργίνους inter ſpecies mugilum invenies. Sequuntur iſta, εὐπόρως γὰρ τυγχάνει Ἔχουσα, καὶ σύνεστιν ἅπερ † δ' εἰς δυσίν: unde fecit Dalec. καὶ σύνεστι ταρίχους δυσίν. quae vera lectio eſt, aut iſta certe [quam excogitavit illuſtris Scaliger e veſtigiis corruptae non longe abiens: καὶ σύνεστι σαπέρδαις εἰς δύσιν. toto die ad ſolis usque occaſum rem habuit, cum ſaperdis, id eſt, ſaperdas eſitavit. συνεῖναι σαπέρδαις, ut ὁμιλεῖν cibo, quod ante expoſuimus.] Mox ſcribi malim, Ἄλεξις ἐν Κρατεύᾳ ἢ Φαρμακοπώλῃ. cauſſam ante expoſuimus. In eo Alexidis loco recte libri omnes, Ἃς οὐδὲ Μελάμπους ὃς μόνος τὰς Προιτίδας: nec ſcio unde ſit, quod legitur in Latino textu *Melanthus.* Taceo Graecorum de hoc teſtimonia. adeatur ad Servium ſuper illo, *Proetides implerunt falſis mugitibus agros.* Notum eſt ſolitos Athenienſes varia fora, aut fori partes, de nominibus rerum quae ibi vaenales proſtarent, nominare. Sic paſſim accipi debent apud ſcriptores Atticos εἰς τοὔλαιον, εἰς τὰς χύτρας, εἰς τὰ σκόροδα, et quod uſitatiſſimum, εἰς τοὺς ἰχθύας, hoc eſt, *forum piſcarium:* quod et ἰχθυόπωλις et ὀψόπωλις ἀγορὰ, aut ſimpliciter ὄψον. Nam omnino interpretari debes ὄψον *forum piſcarium* in iſtis Alexidis, quae auctor ſubjicit,

> Ἀγορανομήσεις ἂν θεοὶ θέλωσι σύ·
> ἵνα Καλλιμέδοντ' εἰς τοὔψον, εἰ φιλεῖς ἐμὲ,
> παύσῃς καταιγίζοντα, δι' ὅλης ἡμέρας.

breviter poeta Callimedontem, magnum gluttonem piſces vorare, procellae comparat, quae in forum piſcarium incumbens omnia everrat cum pulviſculo, nedum annonam excandeſaciat. Ita accipiendum eſt verbum καταιγίζειν. atque ut καταιγίζειν εἰς τοὔψον Alexis hic dixit, pro *forum piſcarium procellae inſtar turbare*, ſic in Demetrio καταιγίζειν εἰς τὴν ἀγορὰν, poeta idem, cujus verba ſunt cum ſuperioribus conferenda,

> Τούτοις Φάϋλλος προσγέγονε, χειμὼν τρίτος.
> ἐπὰν γὰρ ἐκνεφίας καταιγίσας τύχῃ
> εἰς τὴν ἀγορὰν, τοὔψον πριάμενος οἴχεται.

Scribe in Eubuli ecloga, Ἕτεροι δὲ τοῖς θεοῖσι· vel Ἕτεροι δ' ἑταίροισι. et τεμαχίτας, cum MSS. per ι, non η. In iis quae ex Theophilo τὸ πατρός alterius vocis, ut videtur locum occupat. Deinceps enumerantur quidam

ὀψοφάγοι, id eſt, *piſcivori:* quo in catalogo primus recenſetur Antagoras. Ἀνταγόρας, inquit, ὁ ποιητὴς οὐκ εἴα τὸν παῖδα ἀλεῖψαι τὸν ἰχθῦν, ἀλλὰ λοῦσαι. Dalec. verba ἀλεῖψαι et λοῦσαι tranſtulit alterum in alterius locum: non video quid ea ratione vigoris afferatur languenti ſententiae. Quid ſi ita interpretemur? Antagoram puero ſuo ſolitum praecipere, ut piſces quos ſibi pararet, non oleo inungeret, ut fieri amat, ſed oleo lavaret, λούειν, majus eſt aliquid, et ſumptus certe majoris quam ἀλείφειν. An eo modo gratia aliqua piſci concilietur, viderint μαγείρων παῖδες. Si ita eſt, ſcribendum, οὐκ εἴα τὸν παῖδα ἐλαίῳ ἀλεῖψαι τὸν ἰχθῦν, ἀλλὰ λοῦσαι. quae ſubdita eſt de eodem Antagora et Antigono rege hiſtoria extat in Apophthegmatis et Sympoſiacis Plutarchi. Dein refertur ejusdem Antagorae dictum, quo negabat ſe vel matris fidei commiſſurum juſculum ubi gallina coxiſſet. ἐγὼ οὖν εἶπε τῇ μητρὶ ὀρνίθειον ζωμὸν πιστεύσω; id eſt, *Egone ut matri meae gallinaceum juſculum credam?* Interpretes ὀρνίθειον putarunt eſſe idem ac πτηνὸν, et *volucre juſculum* nobis exhibent. O rem ridiculam, et nimis facetam! Secundus inter piſcivoros refertur Androcydes pictor, qui prae amore piſcium, eximie ac γραφικώτατα pinxiſſe dicitur τοὺς περὶ τὴν Σκύλλαν ἰχθῦς. Tabulam hic ſummo artificio elaboraverat, cujus argumentum ſumpſerat ex his poetae verſibus de Scylla, p.593.

Αὐτοῦ δ' ἰχθυάα σκοπελὸν περιμαιμώωσα
δελφῖνάς τε κύνάς τε, καὶ εἴποτε μεῖζον ἕλῃσι
κῆτος, ἃ μυρία βόσκει ἀγάστονος Ἀμφιτρίτη.

Expreſſerat igitur in ea tabula Androcydes Scyllam piscantem, et variorum piſcium effigiem, colorem, et ἤθη, quae quidem penicillo pote eſt indicare. Ac ſcribit etiam Plutarchus, quod piſcibus mirifice oblectaretur, eo factum eſſe, ut ἐμπαθέστατα καὶ ζωτικώτατα piſcationem hanc repraeſentaret. Sed male accepit Androcydes poetae verba: nam etſi uſus eſt verbo ἰχθυᾶν, quod proprie ſignificat *piſces capere:* tamen apud Homerum Scylla non piſces captat: ſed ſolum delphinos, canes marinos, et cetos alios, qui appellatione ἰχθύων non continentur. Haec quorundam ex antiquis criticis ſententia eſt. Tertius in ὀψοφάγων albo eſt Philoxenus Cytherius: de quo multa in his libris. Machonis ſeptimus verſus claudit ut vulgo ſcribitur, Κακῶς σφόδρ' ἔχειν· εἶτ' ἰατροῦ τινός. ſtabit ſi ſcribas plene σφόδρα

et εἶτα. In 19 Timothei Charon ὁ ἐκ Νιόβης non illud eſt, quod docti volunt. πολλοῦ γε καὶ δεῖ. ſed eſt alluſio ad locum Timothei *Niobe* inſcriptam, ubi erat Charon inter alias tragoediae perſonas. Poeta hic parum habitus ingenioſus, et multum ψυχρός. Ideo certatim illum urbani ſcurrae irriſerunt. Ejusmodi eſt Dorionis crumatopoei illud non multo ante, Dorion, ait, καταγελῶν τοῦ ἐν τῷ Τιμοθέου Ναυτίλῳ χειμῶνος ἔφασκεν, ἐν κακκάβᾳ ζεούσᾳ μείζονα ἑωρακέναι χειμῶνα. Tale eſt etiam quod capite 11. ſumus dicturi. Sed Machonem audiamus, qui morientem Philoxenum ita facit alloqui me-
p. 594. dicum a quo interpellatus fuerat, Ὁ Τιμοθέου Χάρων σχολάζειν μ' οὐκ ἐᾷ, Οὐκ τῆς Νιόβης· χωρεῖν δὲ πορθμὸν ἀναβοᾷ. Καλεῖ δὲ μοῖρα νύχιος, ἧς κλύειν χρεών. *Timothei*, inquit, *Charon*, *ex Niobe*, *otium mihi non concedit: ſed abire ſuam cymbam inclamat.* πορθμὸν nominat Timotheus quam alii πορθμίδα. ſed vereor ut hoc perſuaderi cuiquam poſſit Graece docto. Itaque ſcribendum, χωρεῖν δὲ πορθμίδ' ἀναβοᾷ. Tolle ex iſto verſu, Ηὔξατο τριῶν ἔχειν τὸν λάρυγγα πηχέων, voculam τὸν, quae metrum corrumpit. Elegantiſſime dictum eſt Athenaeo, Διογένης ὁ Κύων ὠμὸν πολύποδα καταφαγὼν, ἐπιθεμένης αὐτῷ τῆς γαστρὸς, ἀπέθανε. Vult dicere quod Sotades: cujus extat de obitu Diogenis Cynici verſus, Πολύποδα φαγὼν ὁ Διογένης ὠμὸν τέθνηκεν: et Diogenes Laertius in eadem hiſtoria, Diogenem cynicum χολερικῶς ληφθῆναι: et Cenſorinus quoque: *in choleram*, inquit, *ſolutus eſt.* quod quid ſit, ſemel experti ſcimus, ante annos aliquot beneficio ſupremi numinis praeſentiſſimo vitae periculo perſuncti. Vim ejus morbi appoſitiſſimo verbo auctor expreſſit. ἐπιθεμένης τῆς γαστρός. Eſt vero ἐπιτίθεσθαι, *inſtare et perſequi aliquem atque urgere.* in idiotismo noſtro dicimus, *donner la chaſſe.* ἐπιτίθεσθαι ἡ γαστὴρ dicitur, fluxa alvus quae quieſcere non ſinit. Doctorum emendationes hujus loci cur ſimplici huic interpretationi anteponamus cauſſae non eſt. [Scimus Joſephum Scaligerum aliquando probaſſe, ut πυθομένης ſcriberetur, hoc eſt, ventre corrupto et putreſcente. ut apud poetam οὐ καταπύθεται ὄμβρῳ. et Heſychius πυθομένων exponit σηπομένων, a πύος *pus.* Sed neque veriſimile eſt Athenaeum poetica illa et obſoleta voce uſurum: et noſtra expoſitio vocis ἐπιθεμένης, ita congruit naturae morbi quem choleram dicunt, ut neglectio omnium librorum

ſit ſollicitanda: neque ejus vocis alia interpretatio ſit quaerenda. Verbum hoc in genere de his accipitur, quae moleſtam habent acceſſionem, et infeſtam: ſic ignis gehennae miſeris *ἐπιτίθεσθαι* dicitur. Chryſoſtomus ad Theodorum lapſum: lib. ſecundo. *οἰμώξομεν μέγα σφοδρότερον ἐπιτιθεμένης ἡμῖν τῆς φλογός.*] Etiam illud Timoclis elegantiſſimum eſt: nec recte interpretibus acceptum. de Hyperide celeberrimi nominis oratore Athenienſium,

Τοὺς ἰχθυοπώλας οὗτος ἡμῶν πλουτιεῖ·
ὀψοφάγος ὥστε τοὺς λάρους εἶναι Σύρους.

Hyperides, ait, piſcarios noſtros ditabit: tantus enim piſcium vorator eſt ut illius cauſſa piſcium praedatrices aves, ut ſunt larus, gavia, mergus, et aliae, fiant Syrae: hoc eſt, piſcibus abſtinere cogantur vacuefactis maribus: adeo profunda eſt Hyperidis *τοῦ ὀψοφάγου* gula. Larum avem eſſe, quae captura piſcium vivat, quis poteſt ignorare, qui Homeri ſaltem illa legerit?

Σεύατ᾽ ἔπειτ᾽ ἐπὶ κῦμα, λάρῳ ὄρνιθι ἐοικὼς,
ὅστε κατὰ δεινοὺς κόλπους ἁλὸς ἀτρυγέτοιο
ἰχθῦς ἀγρώσσων πυκινὰ πτερὰ δεύεται ἅλμῃ.

Recte igitur exponi hic locus poteſt ut eum ſumus interpretati. Si cui tamen fidem veri excedere ſententia haec videatur (quale enim eſt ob unius helluonis ventrem maria eſſe exhauſta piſcibus?) poſſumus *λάρους* interpretari de lurconibus aliis Hyperidi ſimilibus: quos omnes ait poeta factos Syros. Abſtinuiſſe Syros piſcium eſu, ſi non didicerant interpretes, qui Hyperidem falſo produnt nobis Syrum, ex Diodoro, Strabone, Hygino, et Arati Graecis Latinisque interpretibus: ſaltem [e Xenophontis primo Aſcenſus Cicerone D.] Athenaeo diſcerent, cujus ſunt verba hoc ipſo in lib. non longe hinc, *Οὐλπιανὸς διὰ τὰ Σύρων πάτρια καὶ ἡμᾶς τῶν ἰχθύων ἀπεστέρησε.* Addit, *Καὶ ἐν Ἰκαρίοις δὲ ὁ αὐτὸς ποιητής φησιν, Τόν τ᾽ ἰχθυόῤῥουν π.* Praeſeremus quae ex iſto loco ſcripta offendimus in Excerptis: nam aliud nihil poſſumus amplius. *Καὶ ἀλλαχοῦ, Τόν τε ἰχθυόῤῥουν ποταμὸν Ὑπερείδην περάσας, ὃς μισθωτὸς ἄρδει τὰ πεδία τοῦ δεδωκότος.* caetera quae in noſtris libris habentur, et ille vir pro conclamatis habuit, et nos emendare quiti non ſumus.

p. 595.

Caput Sextum.

Κομίζας *Doricum. Timaei in Ariſtotelem calumnia. Athenienſium* θαλαττοκρατία. εἰσπλεῖν. Neſiarchi *Athenienſium:* παραπομπή. νόμω κατακλείειν. Euphanes. *Leuconis comoedia*, Φράτερες. *Pherecratis* Petala. *Diocles* ὀψοφάγος. *Jubae regis epigramma varie emendatum et illuſtratum.*

ΑΛΛΟΝ δὲ ἰχθῦν μεγέθει πίσυνόν τινα. *alium piſcem magnitudine ſua fretum,* id eſt, permagnum et validum, dictio poetica et Ionica, πίσυνος. at interpres, διπηχυαῖον. κομίζας Γλαυκός τις ἐν πόντῳ γαλεός. Probabiliter Dalecamp. ἐκ πόντου γαλεόν. illud κομίζας, Doricum, ut multa apud Theocritum. φέρω κατ' ὤμων τινά. Fortaſſe, κατ' ὤμων νιν. et pro λιάσμασι lego λιπάσμασιν, in iſtis, ἢ τῆς ἀγρίας ἅλμης λιάσμασι σῶμα λιπάνας. quid enim eſt λιάσμασι? nam quae de illa ſcriptura docti viri ſcripſerunt, non probo. ἅλμην ἀγρίαν expoſuimus ſuperiore capite. Et pro κ' ἀμφὶ ταρίχης ἀγάλλῃ, ſcribendum, ἀμφὶ ταρίχῃ γ' ἀγάλλῃ. Maledicentiſſimo hominum Timaeo Tauromenitae qui ſcriptum reliquit Ariſtotelem gulae fuiſſe deditum et ὀψοφάγον, quantum tribuendum ſit ad Diogenem Laertium pridem docuimus. Sapientes non dubitabunt ſcio falſiſſima eſſe omnia quaecumque de divino viro Epitimaeus iſte muginatus eſt. ὃ πάρεστι τῆς Ἀρχεστράτου λιχνείας ἐμφανίσαι ὑμῖν. Lege ἐκ τῆς Ἀρ. id eſt, *quod licet vobis palam facere ex Archeſtrati cupediis.* ſic vocat Archeſtrati Gaſtrologiam. In eo libro docuerat poeta inter alia etiam hoc: quae pars in quoque piſce optime ſaperet. qua de re extant libro ſuperiore in glauco, loci aliquot veterum poetarum. Videtur Athenaeus cum haec ſcriberet, Archeſtrati librum non habuiſſe ad manum, ſed excerpta ſolum ſua: in quibus cum nihil reperiret de capite mugilis, ad ipſos Archeſtrati libros nos rejicit. Τῆς μὲν θαλάττης ἀντιποιεῖ-
p. 596. σθαι τινὰς Ὑμῶν, ἄν. id eſt, *Indignum facinus eſſe quosdam e vobis*, o Athenienſes, *imperium maris huic civitati vindicare, atque in eam rem multos ſumptus*

publice fieri: et tamen nihil propterea piſcium in urbem importari. Fruſtra igitur praefectos noſtros in inſulis habemus. interp. ἡμῶν pro ὑμῶν. res eodem redit. De Athenienſibus autem poeta loquitur: quos ſcimus θαλαττοκρατῆσαι, et maris imperium tenuiſſe annos 75. ſemper autem conatos id ſibi aſſerere et vindicare. Inter caetera commoda quae ἡ θαλαττοκρατία afferebat, fuit haec, τὸ ὄψον εἰσπλεῖν, ut hic dicitur ab Antiphane: hoc eſt, quod ex ſubjectis inſulis piſces Athenas importabantur. Ita debent illae voces exponi. εἰσπλεῖν dicuntur non ſolum naves cum portum ingrediuntur, ſed et merces cum in aliquem locum navibus importantur. Sed deeſt verſui pes unus Ὄψου δὲ μηδὲν εἰσπλεῖν μηδὲ γρῦ. ſcribo, ὄψου δὲ μηδὲν ἐνθάδ' εἰσπλ. Νησιάρχους Antiphanes vocat inſularum praefectos Athenis eo mitti ſolitos, cum ait, Τί οὖν ὄφελος τῶν νησιαρχῶν ἐστι? at viri docti emendant τριηραρχῶν. hoc ſcilicet mendare eſt. δεῖ Νόμῳ κατακλεῖσαι τοῦτο, παραπομπὴν ποιεῖν Τῶν ἰχθύων. verte *Oportet lege cavere ut teneantur qui praeerunt cumque inſulis, tutam piscium importationem praeſtare.* παραπομπὴ eſt proprie deductio vel honoris, vel praeſidii cauſſa. Hac notione accipi poteſt iſto loco: ut ad neſiarchas referatur: ſed aliquando παραπομπὴ eſt idem ac κομιδὴ, *invectio alicujus rei.* quo etiam modo accipi hic poteſt, ſi ad ipſos inſulanos referimus: νόμῳ κατακλείειν elegantiſſime dictum, pro lege comprehendere et ſancire. Εὐφάνης δὲ ἐν Μούσαις. Tam incognitus mihi hic Euphanes, quam ille Aphanes de quo libro ſuperiore, capite ſexto. Τίς φησιν εἶναι δεινὸς ἐκ κοινοῦ φυγεῖν. Ridicula lectio. φαγεῖν ſcribendum: et ita edi volueramus. Paraſiti hominis haec deſcriptio eſt. Itaque ſubjicit poeta convenienter his, ποῦ Κόρυδος ἢ Φυρόμαχος, ἢ κοίλου βία. Paraſiti fuerunt Corydus et Phyromachus, de quibus libro ſexto: neque aſſentiendum interpretibus, qui iſtos putant notari ut μολγοὺς, et fures pecuniae publicae. ſed hujus verſus poſtrema ſunt corrupta. Forte, ἢ κοινοῦ βία: *Phyromachus populi violentia.* id eſt, qui jura populi cum violentia tutari ſolet. ex iis quae de Phyromacho narrantur libro ſexto, apparet ſuiſſe hominem impetuoſum et violentum. Habuiſſe autem et populum Athenienſem ſuos paraſitos, ſatis alibi demonſtratum eſt. In Huraldino codice, ſuperducta virgula voci κοίλου, proprium id viri nomen eſſe de-

ſignat. Erit igitur Homerica phraſis, imo periphraſis, ἢ Κοίλου βία. pro Caelus: ut βίη Ἡρακλέους. et ſimilia.

Κωμῳδοῦσιν αὐτὸν ἐπὶ ὀψοφαγίᾳ Λεύκων ἐν Φράτερσι. Leuconis comoediam Suidas commemorat, cujus fuit titulus Φράτορες. ſed ſcribendum in Suida Φράτερες. nam in illius commentariis, legimus alibi, Πάαπις. οὗτος ποτήριά τινα τοῖς Ἀθηναίοις ἔπεμψε δῶρα. Λεύκων Φράτερσιν. Ἀτὰρ ὁ Μεγακλέους ὑστάτου Παάπιδος Ὑπέρ-
p. 597. βολος τἀκπώματα κατεδήδοκε. Φράτηρ antiquioribus Graecis idem ac poſterioribus φράτωρ. Addit, καὶ Φερεκράτης ἐν Πετάλῃ. Verte, et *Pherecrates in Petala.* Pollux libro 7. cap. 30. ἀπὸ δὲ πίθων ὁ πιθών, Φερεκράτους εἰπόντος ἐν Πετάλῃ, κὰκ πιθῶνος ἤρυσεν ἄκρατον. et lib. 10. cap. 20. ex eadem fabula profert hunc verſum, Κύλικα τοίνυν μέλανος ἀνθοσμίου ἤντλουν διὰ χώνης. Priſcianus lib. 18. *Pherecrates* ἐν Πετάλοις, ὡς τοὶ κακὸν ὄζει. Lego, ἐν Πετάλῃ. vide Harpocrationem in κωρωνίταις. meminit etiam Heſychius in Μετάλλειον. Diocles qui inter piſcium avidos nepotes mox nominatur, medicus ille eſt, opinor, ex cujus ſcriptis praeclara multa in hoc opere deſcripta. conjecturam facio ex ipſa quaeſtione quae illi propoſita fuiſſe dicitur, πότερος χρηστότερος ἰχθὺς, γόγγρος ἢ λάβραξ. id eſt, uter piſcis eſt melior, et ad valetudinem conducibilior. Sequitur epigramma regis Jubae in Leonteum hiſtrionem tragicum, ὅτε κακῶς τὴν Ὑψιπύλην ὑπεκρίνατο, id eſt, *cum male Hypſipylen ſaltaſſet.* Haec eſt Hypſipyla Lemni regina, quae ob pietatem in patrem Thoantem, celeberrimum nomen in fabulari hiſtoria nacta eſt. Porro pridem factum eſſe cum depravatum eſt regium hoc epigramma, Hoeſcheliana Excerpta arguunt. Quare digniſſimi venia ſunt interpretes, qui in his tenebris caecutierunt, et ab auctoris mente ὡς ἑκαστοτάτω aberrarunt. Non omnibus licet Corinthum adire. Ipſi an foeliciores fuerimus, doctorum judicium eſto. Hoc quidem affirmare non dubitaverim, Jubae mentem ſi non perviſam, certe viſam eſſe nobis: licet emendationes noſtras pro veris et certis venditare nolimus. Verum ad rem. Facit Juba Leonteum loqui poſt infoeliciter actam Hypſipylam. Petit autem a ſpectatoribus qui teſtes fuerant illius inſcitiae, et viderant δυσημεροῦντα, ne ſe propter unam Hypſipylen ſaltatam infoeliciter, tam artis ſuae rudem ſemper fuiſſe putent. fuit namque tempus, ait Leonteus, cum ego inter hiſtriones, qui ſunt Διονύσου τεχνῖται, excel-

lerem, et Baccho gratus eſſem: qui profecto de cujusquam voce et artificio toto hiſtrionico non judicat Midae auribus, hoc eſt inepte et imperite. At poſtquam gulae cepi me dedere, cibi quibus me ingurgitare ſum ſolitus, varie parati et multiplices, vocem mihi ademerunt, quam ante optimam habui. Sic ſantem inducit Rex Juba hiſtrionem ſuum, et de ſua ingluvie ac voracitate fatentem. Qui ad verba Athenaei et ſcopum illius in deſcribendo hoc epigrammate attenderit, non negabit mihi, aut hoc omnino aut aliud quid parum diſſimile Jubam voluiſſe. ſed rationem interpretationis noſtrae reddamus. Ac primum ipſum epigramma proponamus ut eſt a nobis concinnatum,

Μή με Λεοντῆος τραγικοῦ τὸν ἀρείφατον ἦχον
  λεύσσων Ὑψιπύλης, ἐς κακὸν ἦθος ὅρα.
ἦν μὲν γάρ ποτ᾽ ἐγὼ Βάκχῳ φίλος· οὐδὲ τινὸς δὴ
  γῆρυν χρυσοβόροις οὔασιν ἠγάσατο.
νῦν δέ με χυτρόποδες κέραμοι, καὶ τήγανα ξηρὰ
  χήρωσαν φωνῆς, γαστρὶ χαριζόμενον.

In primo diſticho λεύσσων emendavimus ex libris, pro p. 598. χεύσων quod inepte editum. eſt autem ſenſus pro ſenſu poſitus. λεύσων enim eſt, *ſpectans, videns.* atqui ſonus non uſurpatur oculis, verum auribus. τὸν ἀρείφατον ἦχον fecimus ex illis, κεναρήφαγον ἦχος, quod nihil ſignificat. Illud interpretamur, vocem malam corruptam et interfectam, ut apud Plautum, *interfecta haec res eſt.* apud Ariſtophanem, τὸ τρύβλιον τέθνηκέ μοι pro κέκλασται fractum eſt, periit. et in codice Theodoſiano *interfectum negotium.* et multa his ſimilia. vel, vocem aſperam et bello convenientiorem quam theatro. nam ita etiam vox ἀρείφατος poteſt capi. ἦθος Ὑψιπύλης eſt vox qua uſus hiſtrio cum ageret Hypſipylam. ſed fuit cum diſtinguerem poſt λεύσσων, et nomen Hypſipylae ad ſequentia referrem. hoc ſenſu: ſi male egit hiſtrio Hypſipylam, noli propterea de nobili heroïna male ſentire, et ob inepti actoris peccata, illam putare ineptam aut ſtultam. Quarto verſu ἠγάσατο legimus conſentientibus membranis pro ἡγήσατο, quod verſus non capit. χρυσοβόροις etiam pro χρυσοβόλοις emendamus. *auri-voras* Midae *aures* eleganter, ſi quid judico, appellavit, et poetice, quae propter auri famem illi ſunt datae. nota Midae fabula. imperitum autem muſicarum rerum judicem, Midae aures habere, hoc eſt aſininas, venuſtiſſimum dictum eſt. Perſius de Nerone, qui nec meliores

verſus fecit, nec ſapientius de aliorum carminibus judicavit, quam vixit, *Auriculas aſini Mida rex habet.* Quinto verſu per χυτρόποδας κεράμους et ollas fictiles, intelligit Juba cibos elixos: per τήγανα ξηρὰ piſces ταγηνιστοὺς, id eſt, *frictos in ſartagine.* In ſexto χήρωσαν ſcribimus auctoribus libris, non χώρησαν.

Caput Septimum.

Hermippi Μοῖραι. βελονοπώλιδες. *Platonis* Syrphax. *epigramma de Clione piſcivora,* κιχλίζειν. *Cephiſodori* Sus. προσπεπονθέναι. περιπαθής. εἰσάγειν introducere. Νικολαΐδες Μυκόνιαι. Μυκωνος *et* Μύκονος. ἡ Πισάτις. *Diana Elaphiaea, vel* Alphiaea. *Strabonis locus.*

ΟΥ δυνηθέντα ὅσον ἤθελεν ἀφελεῖν τοῦ ἰχθύος. id eſt, *cum non potuiſſet de piſce id ſolum carpere quod volebat.* non enim totum piſcem initio voluit capere, ſed partem tantum: verum cum piſcem frangere non poſſet, a quo fortaſſe aberat longius, totum ad ſe traxit οὐ προηγουμένως, ſed ex occaſione. deeſt μόνον in hac ſententia, ut ſaepe apud ſcriptores. At interpretes aliter, ſed perperam. Venuſtiſſime autem uſurpatur et in diverſum ſenſum torquetur hic verſus, Τὰ δ' ἀντιτείνοντ' αὐτόπρεμν' ἀπόλλυται. Sophoclis eſt ex Antigona. Locum deſcripſimus libro primo. στρέψας καὶ αὐτὸς καὶ δαψιλῶς φαγών. Nae ſcriptura vetus haut paulo melior: στρέψας καὶ αὐτὸς καὶ διαψιλώσας, φαγὼν ἐπεῖπεν. hoc vult enim: piſcem cujus pars ſuperior erat
p. 599. nudata, inverſum eſſe a Bione: qui ſtatim id quoque latus in carne nudaverit, et comedere incipiens, tragicum verſum uſurpaverit, Ἰνὼ δὲ τἀπὶ θατ. etc. ἐπειδὴ ποιῶν αὐτῇ τὸ περίδειπνον ὀψοφάγοι. Melius ὀψοφαγοῖ, vel ὄψον φάγοι. ἀποπυρίδας ἐπὶ τοῦ μνήματος ἐνήγιζεν αὐτῷ. quod in ſacrificiis deorum θύειν, in mortuorum parentationibus dicitur ἐναγίζειν, *adolere et ſacrificare.* quid ſit ἀπόπυρις, expoſuimus cap. tertio. Μοίρας fabulam Hermippi, unde probatur Nothippi tragici ὀψοφαγία, laudat Pollux libro ſeptimo: τὰς δέ γε βελοπώλιδας εἴρηκεν Ἕρμιππος ἐν Μοίραις: ſcribi malim

βελονοπώλιδας. multa enim inducunt me ut ſenſiſſe putem Hermippum de mulieribus quae acus ad opera Minervae, aut ad ornandum, (Graeci *βελόνας κομμωτρίας* nominant) potius quam telarum venditricibus, neſcio quibus. Juvant alii ex eadem fabula loci in eodem ſcriptore, ut libro decimo, capite 31. *ἐν Ἑρμίππου Μοίραις, ῥάμμ' ἐπέκλωσας.* et ſtatim, *καὶ βελονίδες ὡς Ἕρμιππος ἐν Μοίραις.* Qui autem ex ea comoedia hic deſcripti ſunt ab auctore verſus, anapaeſtici ſunt, ita digerendi.

Εἰ δ' ἦν τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων τῶν νῦν τοιόνδε μάχεσθαι,
καὶ βατὶς αὐτῶν ἡγεῖτ' ὀπτὴ μεγάλη, καὶ πλευρὸν ὕειον.
τοὺς μὲν ἄρ' ἄλλους οἰκουρεῖν ἔχρην, πέμπειν δὲ Νόθιππον
ἑκόντα. εἷς γὰρ μόνος ὢν κατεβρόχθισεν ἂν τὴν
Πελοπόννησον ἅπασαν.

κωμῳδεῖται ὑπὸ Πλάτωνος ἐν Σύρφακι. *Syrphacem* Platonis comici laudat Harpocration in *κατάστασις.* Binominis ea fabula fuiſſe videtur *Σύρφαξ* et *Μωμοθήρας.* Heſychius, *παλινδορία, τὸ σκύτος. Πλάτων Σύρφακι καὶ Μωμοθήρᾳ, παλινδορίαν παίσας αὐτοῦ καταθήσω.* ſed fortaſſe diverſae fuerunt fabulae, quia dicit *καὶ* non *ἤ.*

Λάμπωνα τὸν οὐ βροτῶν ψῆφος δύναται φλεγυραδείπνου φίλων ἀπείργειν. Nemo hic de menda monendus, quae ſoricinae naturae eſt. Ego lubens monear ab aliquo diligentiore quam ipſe ſim, quo loco legantur alibi in his libris iſta verba: legi enim ſcio, et probe memini, aut fallor egregie. Inde tollendae iſtae maculae. Quantum meminiſſe poſſum ita fere ſcriptum alio loco, *τὸν οὐ βροτῶν ψόγος δύναται ἀσυμβόλου δείπνου φίλων ἀπείργειν.* Poſtea ſcribo, *νῦν δ' οὐδ' ἄν τις ἐρυγγάνει· βρύκει γὰρ ἅπαν τὸ παρόν· τρίγλῃ δὲ κἂν μάχοιτο.* Lacerum eſt Hedyli teſtimonium de Phaedone: item illud de Agide. In fine tertii verſus ſcribe, *ἀλλ' ἀπόκλειε.* ut in MSS. Depravatiſſimum etiam eſt epigramma de Clione piſcivora muliere: quod nos cum pedibus manibusque emaculare contenderemus, adhuc fruſtra fuimus. a libris antiquis leve aut nullum auxilium: ab Epitome nihil: cujus auctor primos verſus tres et quarti partem, quia nihil in iis intelligebat, ſuas res habere juſſit. In tertio tamen placet *δεσμὸν ὅν,* potius quam, *θεσμόν.* Poſtremum diſtichum ferme caret mendis:

Ἡμετέρη σὺ Μέδουσα· λιθούμεθ' ἅπαντα πάλαι που,
οὐ Γοργοῦς, γόγγρου δ' οἱ μέλεοι λοπάδι.

Scribe in priore verſu, *λιθούμεθα ὡς τὰ πάλαι που.* et p. 600.

integrum diſtichum praeſtabo ſartum tectum. Ajunt guloſae Clius convivae, ſibi illam eſſe inſtar Meduſae. adeo enim ſtupere ſe ad ſpectaculum voracitatis ejus, congrum in patina comedentis, ut iis aſſimilentur, quos olim viſa Gorgo in ſaxa mutabat. Familiare eſt poetis, ut magnum ſtuporem ita exprimant. Sic initio libri ſexti, ait helluo quidam ſe conſpectu piſcariorum, caro piſces in foro indicantium, lapideum ſtatim fieri, ut qui olim Gorgones vidiſſent. Ita verte: *Tu noſtra es Meduſa: in ſaxa mutamur, o miſeri, ut olim* factum ajunt, *non quidem Gorgus* capite, *ſed congri patina.* de hoc congro dixit verſu ſecundo. ὁ μὲν τὸν ὀφθαλμὸν κατελάβετο, in oculum glauci manum injecit ut caput videlicet illi auferret, ac ſibi ſumeret: nam glauci optima pars cenſebatur caput. οἷος ἦν κατεσθίειν, ſimilis erat comedenti. Frequens apud Graecos dicendi genus. Boves qui piſcibus veſcerentur commemorant praeter Athen. alii quoque: ut Strabo lib. 15. item Aelianus lib. 15. cap. 25. De proprietate animalium. ſimilia etiam quae de Cypriis bobus fabulantur ichthyophagis et ſcatophagis. Εἴρηται δὲ καὶ ὁ ὀψοφάγος ὡς ἕτεροι, καὶ τὸ ὀψοφαγεῖν. Mirum loquendi genus. Quare etiam docti mutarunt, legeruntque καὶ ἑτέροις. vel καὶ παρ' ἑτέροις. nos putabamus Athenaeum voluiſſe dicere ὀψοφάγος,· ita dici ut alia ſimilia vocabula puta, μονοφάγος, κρεωφάγος, τυροφάγος, ἰχθυοφάγος, et ſimilia his. Non diſplicet tamen altera ſententia. Verſus Ariſtophanis in ejus libris ita ſcribitur, Οὐδ' ὀψοφαγεῖν, οὐδὲ κιχλίζειν, οὐδ' ἔχειν τὼ πόδ' ἐναλλάξ. at κιχλάζειν quod in noſtris eſt, Graecis non in uſu. et ita hunc verſum Plutarchus quoque in libro, Εἰ διδακτὸν ἡ ἀρετή. Scribendum poſtea, Κηφισόδωρος Τί, οὐδ' ὀψοφάγος, οὐδ' ἀδολέσχης. *Suem* comici hujus Athenaeus libro 3. et Suidas nominant. Θεμέλιος ἡμῖν, προσπεπονθέναι τι δεῖ. Coquus loquitur, et ſe gulae deditum praedicat: idque affirmat artis totius fundamentum eſſe. Cauſſa ejus rei continetur verbo προσπεπονθέναι: quod ab interpretibus non intellectum, fecit ut integram ſententiam inſigniter depravarent. At poeta hoc voluit, debere coquum qui non eſt cibos corrupturus, ſed in arte ſua praeſtiturus, προσπεπονθέναι τὶ, id eſt, tangi aliquo affectu erga cibos: ut de eorum bona conditura, non ex alieno pronuntiet palato, ſed ex ſuo ipſius, et affectu proprio. Tum addit hic magiſter, eum

qui rei iſti ſtuduerit, nunquam malum coquum fore. atque ita affectum eſſe, vocat habere καθαρὰ τὰ αἰσθητήρια. Jam intelligimus quid ſit προσπεπονθέναι. ſic accipitur nomen περιπαθὴς lib. 1. ubi dicitur Philoxenus περιπαθὴς ὢν τοῖς ὄψοις, id eſt, *piſcium avidus vorator,* qui lib. iſto paulo ante inter ichthyophagos eſt commemoratus. et fortaſſe melius ei loco προσπαθὴς quam περιπαθὴς conveniat. nam ſermonis Graeci callentes concedent mihi aliud eſſe, προσπεπονθέναι τινὶ, aliud περιπαθεῖν τινί. ille affectus eſt avidiſſime fruentis, p. 601.
aut frui cupientis: hic cum quadam junctus eſt miſeratione. Poſtremo verſu hujuſce ῥήσεως jocatur cocus, cum deſcripto coenae totius apparatu, tandem adjicit, Εἴσαγε διὰ πασῶν Νικολαΐδας Μυκωνίας. jocus eſt in διὰ πασῶν, quod genus loquendi eſt muſicorum. ſed longe aliter hic accipitur: Senſus enim eſt, tot numero introducendas eſſe meretrices praeſtantiſſima forma, quot ſunt convivae. εἰσάγειν in ea re ſignatum verbum: ut apud Latinos *introducere.* unde apud Ciceronem et Senecam *introductiones matronarum, et exoletorum. Nicolaidas* vocat mulieres (ſi tamen publicae libidinis victimae ſunt mulieres) quae νικῶσι Λαΐδα, Laidem forma ſuperant et laſcivia. ideo vocat Μυκωνίας, faciens alluſionem ad proverbium quo notati Myconii, ſoliti ad convivia venire invocati. Fuiſſe eundem morem et iis quae corpore merebant, teſtis Plautinus paraſitus.

Inventus nomen indidit ſcorto mihi,
Eo quia invocatus ſoleo eſſe in convivio.

Caeterum claudentem verſum redde ἀρτίποδα, ac ſcribe Μυκονίας per ο parvum. Scio ſcribi non ſemel Μυκώνιος, per ω lib. 1. itemque apud Suidam, et in libello Graecorum proverbiorum: ubi etiam Μύκων iſta inſula nominatur. ſed apud geographos ſemper Μύκονος. ſic etiam in exemplaribus Clementis Alex. atque aliorum. Οἶδα δὲ καὶ τὴν ἐν Πισάτιδι γραφὴν ἀνακειμένην ἐν τῷ τῆς Ἀλφειώσας Ἀρτέμιδος ἱερῷ. *Habeo etiam cognitam illam picturam, quae in regione Piſatide, dedicata eſt in Dianae Alphiuſae templo.* Legebatur τὴν ἐπὶ Σάτιδι. mendoſe. ex re ipſa et antiquis exemplaribus, locum emendavimus. Interpretes unde ſuam lectionem exſculpſerint, demiror. Erat autem in Piſatide ad Alphaei oſtium lucus et templum Dianae, quam alii *Elaphiaeam,* alii *Alphiaeam,* vel *Alphiuſam* nuncupabant. Docet clare Pauſanias in Eliacis: innuit breviter Strabo

libro octavo. Magni hujus ſcriptoris verba recitare juvat. πρὸς δὲ τῇ ἐκβολῇ Alphaei nempe, τὸ τῆς Ἀλφιονείας Ἀρτέμιδος ἢ Ἀλφειούσης ἄλσος ἐστὶ (λέγεται γὰρ ἀμφοτέρως) ἀπέχον τῆς Ὀλυμπίας εἰς ὀγδοήκοντα σταδίους. haec ſcriptura eſt omnium exemplarium. ſed cum *Alphioniae* Dianae veterum nemo faciat mentionem: et conſtet ex Pauſania Alphiaeam Dianam ab aliis Elaphiaeam fuiſſe dictam: non eſt dubitandum ſcripſiſſe etiam Strabonem τὸ τῆς Ἐλαφιαίας Ἀρτέμιδος ἢ Ἀλφ. ortum id cognomen, ut placet Pauſaniae, a cervorum venatione: ut maluerunt alii, a muliere quadam, cui nomen Elaphio. Alterum ab Alphaeo cognomen varie effertur ab auctoribus: aut ſcribitur certe varie. apud Strabonem Ἀλφείουσα. Athenaeum, Ἀλφειῶσα. in Pindari ſcholiis Pythionicarum oda 2. Ἀλφειῶα. Pauſaniae eſt Ἀλφείαια.

Caput Octavum.

Ὀψωνεῖν, προσοψωνεῖν, et ἰχθυολογεῖν. ἕτερ' ἐξ ἑτέρων παρεισφέρειν. Inſtitutum Syrorum abſtinere a piſcibus. Gatis *et* Atergatis. Aſtarte *et* p. 606. Aſtartae. *οὐ γινώσκειν ψήφους. ψελλὸν difficile ad intelligendum. λεβητοχάρων. Stratonici ſalſe dicta. Prov. οὐδεὶς μέγας σαπρὸς ἰχθύς. δυσωνεῖσθαι τὸ πωλούμενον. Formula in ſacris familiaris, Ἀκούετε λαοί.*

Cum multa de piſcibus eſſet locutus Democritus, quo ſatisfaceret Ulpiani Cituciti curioſitati, vela jam orationis ſuae contrahens, *τοσαῦτα*, inquit, *καὶ αὐτὸς ὑμῖν προσοψωνήσας, οὐκ ὀψοφαγήσων παρῆλθον, διὰ τὸν πάντα ἄριστον Οὐλπιανὸν, ὃς διὰ τὰ Σύρων πάτρια καὶ ἡμᾶς τῶν ἰχθύων ἀπεστέρησεν, ἕτερ' ἐξ Ἐρετρείας παρεισφέρων.* Etſi haec ſcriptura eſt omnium exemplarium, depravatiſſima tamen eſt. Prima quidem verba planiora longe fuerint ſi ita potius concipiantur, *τοσαῦτα καὶ αὐτὸς ὑμῖν προσωψώνησα. οὐκ ὀψοφαγήσων γὰρ ἦλθον διὰ τὸν πάντα ἄριστον Οὐλπιανόν.* Conferenda haec ſunt cum primis Democriti verbis: dixit enim initio, velle ſe *προσοψωνῆσαι τοὺς ὀρυκτοὺς ἰχθύας.* ut *ἑστιᾶν λόγοι*

dicimus: ſic Democritus ὀψωνεῖν uſurpat pro *ſermones habere de piſcibus:* ſive ἰχθυολογεῖν. Infra hoc libro, ταῦτα καὶ παρ' ἡμῶν ἔχετε ἄνδρες Φίλοι. ὀψωνησάντων κατὰ δύναμιν τὴν ἑαυτῶν ὑγιεινῶς. et προσοψωνεῖν, pro *addere iis quae dicta ſunt de piſcibus.* Latine hic locus ſatis commode verti non poteſt, ob paronomaſiam in vocibus προσοψωνεῖν et ὀψοφαγεῖν. Sed ſenſus eſt. Haec ſunt quae de piſcibus habemus adjicienda ante dictis: nam uti video, piſces eſurus huc non veni, propter Ulpianum. Sequentia verba declarant, qua de cauſa, et quomodo Ulpianus impedierit cum hunc, tum alios convivas, ne piſcibus veſcerentur, cauſſa fuit, quia homo Syrus ex moribus gentis ſuae, alios quoque voluit ab eſu piſcium avertere. modum impediendi declarant iſta, ἕτερ' ἐξ 'Ερετρείας παρεισφέρων. *alia ex Eretria clam inferens.* mirum non expoſuiſſe auctorem, quaenam iſtae fuerint Eretriacae cupediae, quae avidos piſcium, fecerint a praeſente et oculis illorum objecta copia piſcium abſtinere. Ne multis lectorem morer: ajo haec eſſe corruptiſſima. Legebatur, ἔσθ' ἐξ 'Ερετρ. auctoribus chirographis exempl. fecimus ἕτερα, id quidem recte: ſed nondum veram ſcripturam tenemus: quae eſt haec ſine controverſia: ἕτερα ἐξ ἑτέρων ἀεὶ παρεισφέρων *alia ſemper ex aliis inferens.* hoc eſt, alias ſemper quaeſtiones poſt alias nectens et proponens: atque ita ſermonibus occupatos non habens, ut appoſitis piſcibus veſcendi non fuerit facultas. quam bene Cilucito iſta conveniant ſi pluribus dicendum putem, ineptus ſim. Deinceps explicat dipnoſophiſta unde ſit hoc receptum in Syrorum mores, ut piſcium eſum abominentur. Gatim quandam fuiſſe reginam Syriae quae hoc prima inſtituerit, et edicto caverit. Nam quae vulgo dicebatur *Atergatis*, ex ſententia Antipatri Stoici *Gatim* eſſe nominandam. quoniam vero edictum a Gatide fuiſſet aliquando promulgatum, *Ne quis* ἄτερ Γάτιδος (id eſt, praeter Gatidem) *piſces vellet eſſe* ὑπ' ἀγνοίας τοὺς πολλοὺς αὐτὴν μὲν 'Ατεργάτιν ὀνομάζειν, ἰχθύων δὲ ἀπέχεσθαι. *vulgus veritatis ignarum, ipſam* p. 603. *quidem Atergatim nominare, a piſcibus vero abſtinere.* Haec Athenaeus ex Antipatro Stoico: cujus ſectae homines nusquam ineptiores quam in ſcrutandis antiquorum vocabulorum cauſſis. Tam enim verum etymum iſtud eſt, quam vera illorum ſententia, qui Hieroſolyma dicta ſic eſſe tradiderunt, ἀπὸ τοῦ τὰ ἱερὰ συλᾶν. Incredibilis

ſane Graecorum hominum in hoc genere ſtupor, incredibilis confidentia. Certum eſt nomen Atergatis, vel ut alii ſcribunt Atargatis, corruptum eſſe ex Aſtarta. Nam Atargatis eadem quae Derceto, Strabone teſte lib. 16. Derceto autem et Aſtartae ejusdem Deae nomina ſunt. Atharam prius vocatam ſcribit geographus ſed fortaſſe ibi legendum ἀσϑάρα, non Ἀϑάρα. Syrorum pura puta vox eſt עשתרה Ἀσϑάρα. quanquam in ſacris literis ſemper ſcriptum עשתרות *Aſtaroth*, numero multitudinis: quem et 70. interdum ſervarunt, ut Iudicum capite ſecundo, ἐλάτρευσαν τῇ Βάαλ καὶ ταῖς Ἀσϑάρταις. Ephippi ῥῆσιν de piſcibus portentoſae cujusdam magnitudinis, miſſos facio: ſunt enim difficillimi ad emendandum, ut omnia jocularia, et quae nihil niſi mera ſigmenta, omni veritate caſſa continent. Mox in iſtis, Τοιαῦϑ' ὑϑλῶν δειπνεῖ καὶ ζῇ ϑαυμαζόμενος μετὰ μειρακίων οὐ γινώσκων ψήφων ἀριϑμούς, laudo ſententiam Dalecampii, qui ζῆν οὐ γινώσκοντα ψήφους interpretatur, alieno ſumptu vivere, et impenſarum rationem calculis non putare. Aut igitur ſic accipe, aut interpretare de homine imperitiſſimo. Graeci enim de alienis ab omni cultu dicere ſoliti ἀριϑμεῖν οὐκ ἐπίστασαι. In Aeſchyli verſu e Prometheo vincto, Τῶνδ' εἴτι τοι ψελλὸν καὶ δυσεύρετον, translatione venuſta ψελλὸν pro obſcuro ponitur: quia parum intelliguntur qui balbutie laborant. Quid apud vetuſtum poetam Cercidam ſignificaret vocabulum λεβητοχάρων, quo nomine hic a Cynulco hic afficitur Ulpianus, non facile divinatu eſt: neque ſatis ſcio an recte ita noſtri codices. In Epitoma quidem haec invenimus: Λέβητος χάρης φησὶν ὁ παρὰ τῷ Ἀϑηναίῳ τούτῳ Οὐλπιανός. ſed auctor fortaſſe ſcripſerat λεβητοχάρης, *qui lebetibus gaudet.* ironia eſt Cynulci, ventrem et gulam objicientis homini qui toties in hiſce libris dictus eſt cibi non multi, quique ſermones epuletur pro eſca. Sequuntur jam aliquammulta Stratonici citharoedi dicta urbana: quae unius occaſione in quo piſcium extat nomen, relata omnia ſunt iſto loco. Illud quod caeteris aditum patefecit, et loco principe memoratur, hujusmodi eſt. Propis quidam fuit Rhodius cithariſta, mole corporis major quam artis ſuae peritior. de hoc interrogatus Stratonicus quid ſibi videretur, reſpondit, οὐδεὶς, κακὸς, μέγας; ἰχϑύς. Lepos omnis in eo, quod proverbium vetus μέγας οὐδεὶς, κακὸς, (vel σαπρὸς) ἰχϑύς, in diverſiſſimum ſenſum

detorſit, diſtincte vocem unamquamque pronuntians: cum verus ſenſus adagionis omnes illas uno ſpiritu ſine diſtinctione ulla poſtulet efferri. Nulla hic eſt difficultas: niſi quod male concipiuntur vulgo iſta ab interpretibus p. 604. hoc modo: διελόντος τὴν παροιμίαν, μέγας, οὐδεὶς, σαπρὸς, ἰχθύς. Dalecamp. prava haec interpunctio impulit, ut παροιμίαν hic verteret, *ſententiolam*. Sed diſtinctiones omnes tollendae, et vertendum, *diviſis* vocibus *proverbii* hujus, *Magnus nullus* eſt *malus piſcis*. Δυσωνεῖσθαι τὸ πωλούμενον de emptore dicunt Graeci, qui difficilem ſe praebet in emendo, et juſtum aequumque rei emendae pretium venditori denegat. qui ſunt eo ingenio δυσῶναι nominabantur, ut libro 3. diximus et ſeptimo. Illo autem verbo utitur mox Ariſtoteles in ſuperioris proverbii explicatione. Scribe, ὅτι μᾶλλον ἂν προέλοιντο Τελεσταγόρᾳ δοῦναι, ἢ τοσοῦτον ἀναδόσθαι. non τοσοῦτον. Veteres cum ſacra facerent, praecones adhibere ſoliti qui ut facerent audientiam, et adſtantium coronam monerent favere linguis, clamabant, Ἀκούετε λαοί: vel ut dicebant Attici λεῴ. et εὐφημεῖτε πᾶς λαός. ſive λεώς. ad hanc formulam reſpiciebat Stratonicus, cum Mylaſſa Cariae oppidum ingreſſus, templa multa videns, cives autem raros clamavit, Ἀκούετε ναοί.

Caput Nonum.

Percurruntur Stratonici apophthegmata quae Macho poeta in literas retulerat. Αὐτίκα *et* εὐθέως *initio periodi.* ψαλλόμενος. *Mos, Soli narrabant ſua ſomnia.* κύαθος. δειπνίσαι. *Anni ratio incerta et perturbata apud veteres.* κήρυκες, murices. *Mos ſacra facientium, linguis favere.* οὐ χρᾶσθαι λύρᾳ. Paryſades *et* Beriſades. Nicocreon, Nicotheon *et* Nicocles. *Graecorum mulieres ventitaſſe ad convivia. Biotheae ſubtile commentum ad celandam* ἀποψόφησιν. κιθᾶν *pro cithara oblectare aut juvare. Locus inſigniter reſtitutus.*

IMPENDETUR caput iſtud Machonis elegantibus ſenariis, quibus Stratonici acuta et ſcita quaedam reſponſa memoriae prodidit. Primo verſu, Στρατόνικος ἀπεδήμησεν

εἰς Πέλλαν ποτέ: legam ἐπεδήμησε. ut paulo ante, εἰς Μύλασσα δὲ ἐπιδημήσας. at verſu 29. recte, εἰς Ἄβδηρα ἀποδημήσας ἐπὶ τὸν ἀγῶνα. non ἐπιδημήσας. In 2. ſcribe ἔμπροσθε metri cauſſa et in 5. παραὶ non παρά. Nonum et ſequentem ita reſtitue, Τῆς κοιλίας τὸν σπλῆν' ἔχοντας διπλασίω, Καθήμενός, Φησ', ἐνθάδ' οὗτος Φαίνεται Τὰ ἱμάτια, etc. alludit ad ſervos balnearios, qui in apodyterio veſtes ſervabant. Καθήμενος cave jungas cum Φησί. debet enim cum οὗτος connecti. Sed quaero qui potuerit Stratonicus lienis hunc tantum tumorem in homine veſtibus induto, aut etiam nudo, aſpectu ſolo deprehendere? nimis iſtud quidem ſi quid judico, nugatorium eſt. εὐθέως ut poſita eſt diſtinctio in editis jungendum cum λαμβάνων: ſed malim ita, Τηρεῖν ἅμα καὶ τοὺς σπλῆνας. εὐθέως, ἵνα Μηδ' ἡτιστοῦν τοῖς ἔνδον ᾖ στενοχωρία. Eleganter initio ſolet τὸ αὐτίκα pro [*in primis, primo*, ſive, *exempli gratia*], vel *puta*, aut *fortaſſe*. Macho etiam eodem modo hic uſurpat τὸ εὐθέως. cujus uſurpationis non recordor aliud exemplum.

p. 605. 17. Ψαλλόμενος ὁ Στρατόνικος οὐκ ἔχων δ' ὅτῳ Διαλέξηθ' ἑτέρῳ, συγκατέθλα τὸ ποτήριον. Scribe, Διαλέξεθ' ἑτέρῳ. ſic metro Excerpta conſulunt. ψαλλόμενος vertit Dalecamp. *auſcultans canentem.* cum auctoris mente pugnat e diametro haec interpretatio. Nam canebat quidem pſaltes: et Stratonicus ἐψάλλετο: ſed ipſe tamen non auſcultabat: verum occaſionem potius quaerebat animum ab ejus cantu avocandi. Itaque cum omnibus ſilentibus, et ad cantorem diligenter attendentibus, haberet neminem quicum colloqueretur, appoſitum ſibi poculum fregit: quaſi eo pacto habiturus qui ſecum ſermones ſereret, et colloquii vices exciperet. Omnino autem periphraſi utendum, ut Latine exprimamus participia ψαλλόμενος, κιθαριζόμενος, καταυλούμενος, et id genus alia. Atque hic judicium opus eſt interpretum ut pro loco vertant commode: alibi igitur aliter: hic vero ſic, *cum obtunderetur ejus cantu Stratonicus*.

20. Τῷ θ' ἡλίῳ τὴν κύλικα δείξας, συντόμως Πιὼν ἐκάθευδε. citharoedus imitatur tragicos poetas: apud quos qui ſomnia videre, ſi neminem habent cui ſuas calamitates narrent, Soli illas recitant: quia ut vere ait ſanctiſſimus Nazianzenus, Φάρμακον ἄλγεός ἐστι καὶ ἠέρι μῦθον ἐνισπεῖν. Sic Stratonicus, qui neminem habebat cui praebiberet, Soli calycem oſtentavit, propinanti ſimilis. nam verbo δείξας exprimitur mos et geſtus prae

bibentium, et quod Homerus dicere ſolet δειδίσκεσθαι. Interpres emendavit τὰς κύλικας abſurdiſſime. verum hoc ideo, quia ſuperiore verſu vocem κυάθους non intellexit. eſt vero κύαθος, trulla qua vinum de cratera hauriebant. ſed accipitur pro hauſtu uno. Stratonicus igitur multis trullae hauſtibus calycem illum magnum implevit, atque eo pleno ſe proluit. 24. Ἔξοινος ὁ Στρατόνικος ἐγένετ' εὐθέως. Muta diſtinctionem et hic et in ſequentibus, ac ſcribe,

Ἔξοινος ὁ Στρατόνικος ἐγένετ' εὐθέως
προσπυνθανομένων διότι πολὺ πίνων ἀεὶ
οἶνον, ἐμεθύσθη· συντόμως ἀπεκρίνατο.

comeſſatores qui poſt coenam advenerant, et neſciebant magnum vini calycem, illum de quo modo eſt dictum, extra ordinem a Stratonico eſſe epotum, mirantur, quod homo largiter bibere vinum ſuetus, tam facile inebriatus fuiſſet. Haec omnia corrupere interpretes: nec minus reſponſum Stratonici: quod eſt hujusmodi,

Ὁ γὰρ ἐπίβουλος καὶ ἐναργὴς ψάλτης, ἔφη,
ὡς βοῦν ἐπὶ φάτνῃ δειπνίσας ἀπέκτονεν.

interpretes τὸ δειπνίσας verterunt *ad coenam invitatum.* non intellexerunt Stratonici acumen. verte, *coenatum,* ſive *poſt coenam.* vult dicere, jam ſaturum et vini cibique plenum. alluditur ad caedem Agamemnonis et poetae verba. Imo vero Stratonicus verba Homeri in hac reſponſione uſurpaverat: quae ut potuit ſuis ſenariis adaptavit Machon. Verſus Homeri quem pronuntiavit Stratonicus eſt hic: ἐμὲ, dixit, pſaltes iſte κατέπεφνε.

Δειπνίσσας, ὥς τις τε κατέκτανε βοῦν ἐπὶ φάτνῃ. p. 606

32. κηρύττοντά τε Ἕκαστον αὐτῶν ὅτε θέλοι νουμηνίαν. Haec fuit olim anni confuſio et perturbatio, in iis praeſertim civitatibus ubi minus literae florebant. Similis fere ἀταξία in annum Romanum invecta per Pontifices ante Julium Caeſarem, ut auctor eſt Suetonius. Male haec aliter a nonnullis accipiuntur. 40. τοῖς ὅλοις μὲν ἔρρωμαι ξένε. Lego, τοῖς κώλοις. Κῶλα ſunt brachia et pedes. 41. Καὶ τῶν κολάκων πολὺ μᾶλλον ἐπὶ δεῖπνον τρέχω. alluditur ad cognomen joculare paraſitorum et id genus gulae mancipiorum. τρεχέδειπνοι enim vulgo iſti nominabantur. 43. Μή ποτ' ἐπιβὰς κήρυκι τὸν πόδ' ἀναπαρῶ. In praecedentibus verſibus κῆρυξ erat *praeco:* hic eſt *murex.* In Gloſſis recte, *Murices,* κήρυκες, πορφύρια. Inde Latinis in re militari *murices* dicti, qui Graecis τρίβολοι, vel σανίδες κεντρωταί. nec video cur

iſtos *rumices* appellent eruditi. ſed haec ad Polybium, ut ſperamus, brevi. 45. *εὐφημεῖν μὲ χρὴ, Σπείσαντες εὐξώμεσθα φησὶ τοῖς θεοῖς.* Lego et diſtinguo, *εὐφημεῖν γε χρή. Σπείσαντες εὐξόμεσθα φησὶ τοῖς θεοῖς.* Acutiſſime dictum, ſed cujus vim non capiunt omnes. Ritibus ſacrorum receptum olim, ut cum ſacra facerent abſtinerent ab omnibus malis verbis, propterea qui aderant monebantur praeconis voce, *εὐφημεῖν*, id eſt favere linguis, et verbis parcere male ominatis. Id vero maxime deſiderabatur cum diis vota facerent. Hinc jocus hic Stratonici. nam cum inciperet tibias inflare tibicen indoctus et malus, homo facetus ſignificans malum hujus ſonum non minus quam mala verba a ſacris ſummoveri debere, *quando*, inquit, *εὐφημία ad preces neceſſaria, peractis ſacris* (hoc valet *σπείσαντες*) *diis vota nuncupabimus*, hoc eſt, poſtquam tibicen iſte inflare tibias deſierit. deſinebat autem libatione et reliquis ſacrorum ritibus peractis. 48. *Δεινῶς ἀπᾴδων τῇ λύρᾳ τ' οὐ χρώμενος. qui vocem abſonam habebat, et cithara utebatur non bene. οὐ χρᾶσθαι λύρᾳ* Graecum dicendi genus pro neſcire lyra uti. 51. *Στρατόνικος ὁ κιθαρῳδὸς ὡς Βηρισάδην Ἔπλευσεν εἰς τὸν Πόντον.* Putabam eſſe Paryſadem, quem inter Ponti reges olim ad Strabonem commemoravimus. ſed Beriſades iſte Thraciae rex fuit: de quo multa Graecus orator in ea contra Ariſtocratem: et Dinarchus in ea contra Demoſthenem. 54. *Ὡς δ' αὐτὸν ὡς ἔοικεν οὐ προσίετο.* cum rex Stratonicum ſibi valedicere cupientem non admitteret: atque hoc modo illum apud ſe diutius detineret. vel *αὐτὸν οὐ προσίετο* pro *τοὺς αὐτοῦ λόγους περὶ ἀπελεύσεως οὐ προσίετο.* cum Stratonici ſermonem de reditu ipſius reſpueret. 56. *Εὖ γὰρ διανοῇ αὐτοῦ καταμένειν.* Forte, *Εὖγ' ὅτι διαν.* verſus eſt nonnihil obſcurus: neque ſatis capio acumen hujus reſponſionis. Intelligendum autem eſt, his dictis abiiſſe Stratonicum in ſuperhabita regis voluntate. 62. *Διηπόρησα φησίν.* illa nempe anus hoc dixit, non Stratonicus. Quare cauſſae non erat cur inter reſponſa Stratonici hoc referretur: quod dictum eſt non Stra-
p. 607. tonici, ſed de Stratonico. Verum extat ſimile huic, vel ipſiſſimum hoc potius, dictum Stratonici de Satyro ſophiſta, non multo poſt Athenaeo relatum inter alia hujus *ἀστεΐσματα.* 65. *Ἡ Νικοθέοντος εἰσιοῦσα Βιοθέα.* Aſſentior doctis qui cenſent Nicocreontem hunc eſſe Cypri tyrannum, de quo dicebamus capite 4. Regis

ujus ſive tyranni nomen ſcriptores varie efferunt: *Nicocreontem* pars maxima nominat: *Nicoclem,* paulo oſt Phanias, et Diodorus Siculus: Macho hic *Nicoheontem,* non enim videtur temere contra antiquiſſiarum membranarum conſenſum emendandus hic locus: e Eclogae quidem Hoeſchelianae conſtant ſibi: nam in lachonis verſu Nicocreontem hunc nominant, paulo oſt vero Nicoclem in teſtimonio Phaniae peripatetici: e hujus uxore ſcribit Machon,

— *εἰσιοῦσα Βιοθέα*
Γυνὴ μετὰ παιδίσκης ἅβρας εἰς τὸν † ποταμὸν ἀπεψόφησε.

anifeſta hic ſcripturae depravatio. Eruditiſſimus, et uae non multorum laus eſt) judicii in literis recti, ulus Leopardus emendabat *εἰς ἀπόπατον.* cui tamen ſentiri nequeo. Puto enim veram lectionem eſſe, *εἰς τον*: nam ſi quis objiciat ex Cornelio Nepote, foemis in convivia more Graecorum non eſſe adhibitas: promptu ſunt Graecorum ſcriptorum teſtimonia, quae ntrarium ſaepiſſime factum arguant. Taceo injuriam ri uxori tyranni, ſi aequo jure cum caeteris Graeciae lierculis cenſeatur. Ancilla *ἅβρα* eſt, quae honoris uſſa nobilem mulierem comitatur. 67. *κᾆτα τῶν Σιωνίων Ἀμυγδαλῆν ἐπιβᾶσα συνέτριβεν τύχῃ.* Acute opardus, *Τὴν ἀγκύλην ἐπιβᾶσα.* ut de calceorum ento intelligatur. Dextre hoc et de induſtria factum Biothea, ut tegeret *τὴν ἀποψόφησιν,* de qua dictum , voluit enim videri, non ventris crepitum eum eſſe, um laceri calcei ſtridorem. Ingenioſa mulier, ingeſus etiam Leopardus, qui hoc illius ſubtile commen divinavit, et hunc locum ita conſtituit. At in eſcheliana Epitoma haec hiſtoria non hic, ſed aliinto poſt ſic narratur. *Βιοθέα ἡ Νικοκρέοντος γυνὴ ψόφησέ ποτε. κᾆτα Σικυωνίαν ἀμυγδαλῆν ἐπιβαλοῦσα ἔτριψε.* id eſt, *Biothea Nicocreontis uxor crepitum quando emiſit: deinde Sicyoniam amygdalam dejecit, pede contrivit.* Sane et nuces et amygdalae cum nguntur crepant: neque eſt a veriſimili alienum, quod c ſcriptura continet. Amygdalae Sicyoniae hic noantur, fortaſſe quod molliori eſſent cortice quam terae. non enim quaevis amygdala pedis preſſura eſt gilis. 69. *Στρατόνικος εἶπεν, Οὐχ ὅμοιος ὁ ψόφος ὁ νύκτα.* Infelicem Stratonicum, qui ut ſorex judicio perit. Nam verbis hiſce voluit dare ſignificationem

intellecti Biotheae doli: quam impotentis mulieris offen ſam morte expiavit. Sed quid ſignificant illa verba ὑπ νύκτα? nam equidem illa explicare non poſſum. Suſp cabar ſcribendum ὑπὸ ῥῖνα. hoc ſenſu: uterque ſon
p. 608. non ſimilis ad nares accidit. ſive, poſterior ſonus no ita ferit nares ut prior, neque idem olet. At Excerp vulgatam lectionem tuentur: quae hoc dictum Stratoni referunt ſic: οὐχ ὅμοιος ὁ ψόφος ὁ ὑπὸ νύκτα. 75. Ὡ αὐτὸς αὐτὸν οὐκ † ἰθαλλούσκιθα. Et hic verſus po tentoſe corruptus eſt: et caeteri qui praecedunt in h narratiuncula neque ſcripti, neque diſtincti ſunt rect Totum locum ita concipiet qui nos audiat.

Ἐπιδεικνυμένου ποθ' ὡς ἔοικεν ἐν Ἐφέσῳ
ἀφυοῦς κιθαρῳδοῦ τὸν μαθητὴν τοῖς φίλοις,
παρὼν κατὰ τύχην ὁ Στρατόνικος τοῦτ' ἔφη,
ὃς αὐτὸς αὑτὸν οὐ κιθᾷ ἄλλους κιθᾷ.

id eſt, *cum Epheſi ineptus citharoedus diſcipulum quen dam ſuum amicis oſtentaret, Stratonicus caſu inte veniens dixit: Qui non poteſt ſe ipſum facere cith roedum alios facit.* caetera plana, neque de lectio poteſt dubitari: pro παρὼν malit aliquis παριών. poſtremi verſus vulgata ſcriptura nulli Africae porten de monſtruoſitate conceſſerit. Quam multa de hoc lo ab eruditiſſimis viris ſcripta ſint fruſtra doctos monea Omnia tamen, judicio noſtro ſunt ejusmodi, ut meri conatum laudes omnium, emendationem nullius. Qua rebant nempe longius, quod habebant prae manibu Nam in vulgata lectione vera latet, ne litera quide una addita: ſed unica ſolum deperdita quae gemina debuit. ſolum enim in ἄλλους deeſt τὸ α: quia dict praecedens deſinebat in α, leve autem eſt, quod pro perperam ſcriptum ὡς. Magnum ſane tot doctiſſim viros non vidiſſe manifeſtiſſimam antitheſin inter αὐτ αὐτὸν et ἄλλους: quae vel minimum attendentium ocu cerni poterat. Sed eorum acumen retudit vox κιθ quam nos putamus laſcivia ingenii vel a Stratonico v a Machone fictam jocoſe, aut ab antiquiore alio poe pro *cithara oblectare.* Primum hoc loci ſententia fl gitat manifeſtiſſime: deinde certum eſt, in hac volub lingua nihil non ſibi licere poetas praeſertim comic voluiſſe. quamquam et alii poetae non diſſimili licenti δῶ pro δῶμα, ἦλ, pro ἧλος, πηδὰ pro πηδάλιον, β pro βριαρὸς, ῥὰ pro ῥάδιος, παῦ pro παῦσαι: λοφο Ariſtophanes pro λοφοπωλεῖν in Pace, [in Equitibu

ολᾶ pro eo quod *κόλοις γάστριζε* paulo ante dixerat.] t ſimilia his multa formarunt: de quibus poetarum in- erpretes, et Cappadox Geographus libro 8. [Alluſum utem eſt a Stratonico venuſtiſſime ad proverbium raecorum, *ὃ αὐτὸς αὐτὸν οὐ φιλεῖς ἄλλον φιλεῖς*; quod t ſcripſimus in Diatriba ad Dionem Chryſoſtomum nemate 63. varie mutatum eſt ab eruditis hominibus, out variis rebus illud accommodabant. Sic Laco ut efert Plutarchus in Laconicis apoptheg. de Athenien- bus dixit *Ὃς αὐτὸς αὐτὸν οὐκ ἔχει Σάμον θέλει.* alius egeno canes alente hanc fecit parodiam, *Ὃς αὐτὸς ὑτὸν οὐ τρέφει, κύνας τρέφει.*]

Caput Decimum.

ΙΙοχθηρὸς μόχθηρος. Cilicum et Pamphyliorum ingenia. Phaſelitae et Sidetae. κατὰ et contra *in inſcriptionibus. Poenae improborum arguunt* DEUM *eſſe. Mos veterum regum, urbes aut provincias dare dynaſtis ad vectigal. Ἰλίεια ludi. Rhodii Cyrenenſes albi. mores Cyrenenſium. Heraclea ἀνδροκόρινθος. Byzantium cur μασχάλη τῆς Ἑλλάδος. Leucadii cur ἕωλοι* Κορίνθιοι. *Ambraciotae cur μεμβρακιῶται. μικροπολιτικὸν τὸ μὴ δύνασθαι συμπληρῶσαι, varie expoſitum. verbi ἐθέλειν uſus Atticus. ῥύμμα. εἰς ſubauditur. Carcinus poeta.* p.609.

ΜΟΧΘΗΡΟΝ Graeci dicunt et qui aerumnoſam vitam git, et qui improbis moribus eſt. Non injuria dubi- i poteſt, utro modo id verbi acceperit is qui Stra- nico hanc quaeſtionem propoſuit, *τίνες εἰσὶν οἱ μοχ- ρότατοι τῶν ἐν Παμφυλίᾳ*; Et olim et nunc Cilicum que Pamphyliorum miſera et dura vita inter ſaxa et utes degentium. Sed et latrociniis fraudibusque in- nes iidem. Scire hoc licet ex vetere hiſtoria, Grae- rum proverbiis, et eorum ſermonibus, qui per illorum es iter aliquando fecerunt. Fere enim ingenia homi- m de coelo ſuo et ſolo mores trahunt, et ut Graecis eganter dicitur, *οἱ τρόποι συνεξομοιοῦνται τοῖς τόποις.*

Haec poſterior interpretatio potior videatur. quam firma nonnihil alterum ejusdem dictum de eodem populo, quo paulo poſt commemoratur, etſi ad priorem interpreta tionem non minus reluctantem illum quoque locum traxeris. Stratonici reſponſum ita habet, *Φασηλίτα μὲν ἔφησε μοχθηροτάτους εἶναι, Σιδήτας δὲ τῶν ἐν τ οἰκουμένῃ.* Quod aliis locis ſexcentis accidiſſe ſaep diximus, idem huic quoque cenſemus eveniſſe: ut gemi nandae aliquot voces negligentia exſcribentium ſint prae termiſſae. Nam et dixit Stratonicus, et ſcripſit Athe naeus, *Τῶν ἐν Παμφυλίᾳ μὲν Φασηλίτας ἔφησε μοχθη ροτάτους· Σιδήτας δὲ τῶν ἐν τῇ οἰκουμένῃ.* Interrogatu fuerat de Pamphyliis, reſpondet de Phaſelitis, qui no in Pamphylia erant, ſed in Lycia, vel quia finitimorum populorum fines parum diſcreti: vel jocoſe nome *παμφυλίας* in alium ſenſum accipiens pro univerſitat mortalium, hoc eſt, *ἀντὶ πάντων φύλων.* Tropaeoru inſcriptiones apud Graecos fere ſine verbo concipie bantur. ΚΑΤΑ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ. Talis illa nobil ſcorti, ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΑΚΡΑΣΙΑΣ Talis etiam iſta hoc loco ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΚΑΚΩΣ Κ ΘΑΡΙΖΟΝΤΩΝ. Latini pro *κατὰ* dicunt *contra,* Suetonius: vel *adverſus,* ut in antiqua inſcriptio pantomimi CORONATUS ADVERSUS HISTRIONES OMNES SCENICOS ARTIFICES. *Θυμελικοὺς ἀγῶνα* qui paulo poſt in *θυννικοὺς* verterant, ridiculi ſunt, aliud dicam gravius. ſed indignor doctos viros erra cum illis maluiſſe quam libros meliores et Euſtathiu de quo erat ipſis compertum, ſequi. Cum aliquand trabis ruina homo ſceleratus eſſet oppreſſus, dixit Stra tonicus, *Ἄνδρες, δοκῶ, εἰσὶ θεοί· εἰ δὲ μὴ εἰσὶ, δοκ*
p. 610. *εἰσί.* varie haec interpretantur: nos ita probamus, *O vir ſunt dii, δοκῶ, puto equidem: ſed ſi non ſunt di ſunt δοκῶ per hanc trabem.* id eſt, quamvis dii no eſſent, poterat hujus improbi mors perſuadere homin bus deos eſſe. Poenae improborum vel perditis et d ſperatae audaciae hominibus confeſſionem hanc expr mere ſolent, Deos eſſe. [Ideo Alagabo occiſo exclam Senatus Rom. *Contaminator honorum jure punitus e Judicia Deorum hinc apparent.* Vide verſus Martia lib. 4. de Selio beato homine, ſceleſto. Lege proo mium prioris libr. in Rufinum, apud elegantiſſimu poetam Claudianum. Contra ſceleſtorum felicitas mult dubitare facit an ſit Deus. Tertullianus De patient

Deus ſua ſibi patientia detrahit, plures enim Dominum idcirco non credunt, quia ſeculo iratum tam diu neſciunt. Notiſſimi ſunt verſus,

Marmoreo Licinus tumulo tegitur: Cato parvo:
Pompejus nullo: creditis eſſe Deos?

Ille qui apud Stratonicum gloriabatur, ὅτι πάντα ὑπάρχει αὐτῷ οἰκεῖα, hoc voluit. omnia quae ad vitam recte, commode, et jocunde degendam expeti ſolent, ſibi eſſe abunde domi. vitae commoda praeſtare poterant quaeſtus quos redimendis operibus faciebat: honeſtatem et jocunditatem filii ſpondebant, quorum alter fuit ludimagiſter, tibicen alter. Scribe, Ἐρομένου δέ τινος, διὰ τί τὴν Ἑλλάδα πᾶσαν περινοστεῖ, ἀλλ' οὐκ ἐν μιᾷ πόλει περιμένει. clariſſima iſta quidem: at non adeo quae reſpondet Stratonicus. Παρὰ τῶν Μουσῶν ἔφη εἰληφέναι τέλος τοὺς Ἕλληνας ἅπαντας, παρ' ὧν πράττεσθαι μισθὸν ἀμουσίας. Magna lux tenebricoſo loco acceſſerit ſi ſcribas, εἰληφέναι εἰς τέλος, hoc eſt, *Dixit Stratonicus a Muſis ſe accepiſſe ad vectigal omnes Graecos: a quibus mercedem exigat* ipſorum *imperitiae.* Salſum et venuſtum dictum. Reſpicit Stratonicus ad magnorum principium antiquam conſuetudinem: qui Satrapis et dynaſtis ſuis, aliisque quibus cupiebant certas vel provincias, vel urbes aſſignabant unde vectigalia in uſus ſuos exigerent. Sic legimus antiquae reginae cuidam Aegyptum datam fuiſſe εἰς κόσμον a marito: Themiſtocli Lampſacum εἰς οἶνον, Magneſiam εἰς ἄρτον, Myuntem εἰς ὄψον, Percotam et Palaeſcepſin εἰς στρωμνὴν καὶ ἱματισμόν. Similia narrantur de Pytharco, de Alcibiade, de aliis. [Sic etiam legimus Aegypti reges ab aliis urbium ſuarum eſculenta, ab aliis poculenta, ab aliis ſtragula ſolitos exigere. lege Ariſteam.] Eo reſpiciens homo εὐφυὴς, Muſas quidem monarchae alicui aſſimilat, cui omnes mortales non ut ſubditi, verum ἄμουσοι et indocti, tributum teneantur pendere. Ex omnibus porro provinciis unam ſibi conceſſam, Graecorum nempe, a quibus id tributum exigat: quod vocat ipſe μισθὸν ἀμουσίας. de vocula εἰς quam deſiderari diximus, plura ſequente capite. *Iliea* appellati ſunt ludi quos Ilienſes agebant: Ἰλίεια ab Ilio, ut *ludi Romani* a Roma. Feſti celebritas ex eo apparet, quod etiam ex remotiſſimis locis ſcenici artifices eo properarent. Falluntur qui mutant hanc ſcripturam, Πυνθανόμενος δ' ἐν Ἰλίῳ ἐπιδημεῖν αὐτὸν ἐν τοῖς Ἰλιείοις, Ἀεὶ, ἔφησεν, Ἰλίῳ κακά. p. 611.

id eſt, *cum audiſſet Satyrum Ilium veniſſe cum celebrarentur Iliea, Semper, inquit, Ilio mala.* Ait, Μινάκου δὲ αὐτῷ περὶ μουσικῆς διαμφισβητοῦντος. Scribendum Μυνάκου, ſic enim Pollux hunc ſutorem nominat, et Heſychius: in cujus codices mendi ſuſpicio, hic quidem, vix cadit. Ait, τοὺς Ποντικοὺς ἐκ τοῦ πολλοῦ ἥκειν Πόντου, ὥσπερ ἐκ τοῦ ὀλέθρου. Suſpecta vox πολλοῦ: neque mentem ſatis video. Ponti regionem opinor, vituperat. Ait, τοὺς δὲ Ῥοδίους ἐκάλει λευκοὺς Κυρηναίους. ſimilibus moribus fuiſſe Rhodios et Cyrenenſes ſignificat. Simillime hodie homines ſceleſtos ſunt qui vocent Mauros albos. qui autem Cyrenenſium fuerint mores, verbo indicat, cum addit, καὶ μνηστήρων πόλιν. erant enim Cyrenenſes ſplendidi, magnifici et ἁβροδίαιτοι, et ut mox dicitur, σπαταλῶνες καὶ θερμοπόται. de Ariſtippo et Anniceride caeterorum noſce ingenia. et ſunt ad manum teſtimonia poetarum aliorumque ſcriptorum. Scribe vero, καὶ τὴν Ῥόδον, μνηστήρων πόλιν. καὶ τὴν Ἡρακλείαν ἀνδροκόρινθον. Obſcurum eſt ecquam e multis Heracleis hic intelligat. etiam illud, quare vocet ἀνδροκόρινθον. an hoc ſignificat, tantam eſſe Heracleae impudicorum virorum multitudinem, quanta erat Corinthi foeminarum Veneris ſacris operatarum? Ait, καὶ τὸ Βυζάντιον μασχάλην τῆς Ἑλλάδος. et iſtud diverſe acceperunt docti. In homine μασχάλη eſt ala ſive alarum cavitas. inde translatum id nomen ad multa. Byzantium Stratonicus vocat μασχάλην, hoc ſignificans: ſi quis eam urbem occupaverit ſimilem reliquam Graeciam fore homini quem aliquis ala prehenſum teneat. ſive loci naturam conſideres, ſive hiſtorias conſulas, neque Stratonico viri prudentis, neque mihi fidelis interpretis laudem invidebis: ſi cui tamen hoc minus arridet, afferemus aliam interpretationem, opinor, haut malam. Poteſt enim Stratonicus ea appellatione aut urbi immunditias, aut civibus ſordidum victum objeciſſe. nam cavitati alarum proprius eſt foetor qui dicitur τράγος: unde illos τραγομασχάλους nominabant, quibus *gravis hirſutis cubat hircus in alis.* Ait, τοὺς δὲ Λευκαδίους ἑώλους Κορινθίους. hoc eſt, frigidos et vanos Corinthiorum imitatores. Leucas colonia Corinthiorum fuit, ut ſcribit Strabo. reſtabant igitur in eorum moribus veſtigia quaedam prioris patriae: ſed parum expreſſa et obſoleta: ſicut nec pridianae reliquiae ſapiunt idem ac recens cocti cibi. quicquid argutetur deparcus et triſtis

Tiberius. Vocem ἕωλος non uno loco expoſuimus, neque nunc repetendum. Ait, τοὺς δ' Ἀμβρακιώτας μεμβρακιώτας. haut ſcio an ita ſcripſerit. tamen ita diſertae antiquae fidei exemplaria. alluſit fortaſſe ad membrades piſciculum vilem. ſi ita eſt, cur non dixit potius μεμβραδιώτας? aut ad nomen μειρακιώτης. Utrumque dicunt Graeci et μειρακιοῦσθαι et μειρακιεύεσθαι. Ait, ἰδὼν ἐν τῷ κύφωνι δεδεμένους δύο, ὡς μικροπολιτικὸν ἔφη, τὸ μὴ δύνασθαι συμπληρῶσαι. Quia variis modis ſolet accipi verbum πληρῶσαι, ideo haeremus ad quam p.612. potiſſimum notionem Stratonicus reſpexerit. Proponemus diverſas interpretationes, ut acutus lector eligat quod amplectatur, πληροῦν interdum eſt, quod inſtitueris conſummare. Potes igitur vertere, *cum in ligneis compedibus duos publice vinctos vidiſſet. Quam hoc eſt, inquit, civitatis invalidae argumentum, rem non poſſe perſicere.* Non habendos in vinculis diutius, ſed ſupremo ſtatim ſupplicio afficiendos fuiſſe noxios, ſi recta haec interpretatio eſt, ſignificat Stratonicus. Facit aliquid ſtabiliendae huic ſententiae, quod non ſimpliciter ait vinctos: ſed ἐν τῷ κύφωνι. ſic enim videtur innuere capital ab iſtis fuiſſe admiſſum: ideoque habitos in cyphone. quem fuiſſe ſcribunt veteres, ξύλον ᾧ κατέτεμνον τοὺς θανάτῳ κατακεκριμένους. πληρῶν etiam dicitur navis magiſter, qui navem inſtruit remigibus: πληρώματα enim Graecis ſunt remiges ipſi, fortaſſe eo alluſum eſt a Stratonico: nam in multis civitatibus capitis damnati aut bello capti, remis addicebantur. Aliter accipitur idem verbum, quando dicimus πληροῦν ἔρανον, pro ἀποδιδόναι, vel etiam εἰσφέρειν. unde apud Demoſthenem non ſemel πληρωτὴς ἐράνου. Philoſtratus libro ſexto De vita Apollonii, οἱ δὲ χρηστοὶ Ἕλληνες, ἢν μὴ ὀβολὸς ὀβολὸν τέκῃ, καὶ τὰ ὤνια αὐτοῖς ἐπιτιμήσωσι καπηλεύοντες ἢ καθειργνῦντες, οὔ φασι ζῆν· ἀλλ' ὁ μὲν θυγατέρα σκηπτόμενος ἐν ὥρᾳ γάμων, ὁ δὲ υἱὸν ἤδη τελοῦντα ἐς ἄνδρας, ὁ δ' ἐράνου πλήρωσιν, etc. inter varias cauſſas quae praetexi ab hominibus avaris ſolent, cur foenus et fraudes exerceant, ponit et ἐράνου πλήρωσιν, id eſt, collationem eorum quae vel publice pendi ſolent a civibus: vel quae privatim amicis pauperibus et afflictis praeſtabantur nomine erani: ut multis dudum expoſitum nobis ad Theophraſti libellum aureolum Characteres. Hic igitur συμπληροῦν hoc loco interpretari licet, collata pecunia dependere quod alius debeat, conciſe dictum,

pro συμπληρῶσαι τὸν ἔρανον αὐτοῖς. Ita vertimus: *quam anguſti animi cives ſunt, qui non poſſunt ſtipe collecta pro his ſolvere.* Homines avari, illiberales ac deparci, et ſunt et dicuntur Graecis μικρόψυχοι, μικρολόγοι, atque etiam, μικροπρεπεῖς, ut alibi probavimus. quo alluſum a Stratonico vocem μικροπολιτικὸν in hac re uſurpante. Erani ad diſſolvendum aes alienum collati, exemplum habes extremo libr. 13. Mala nomina, aut qui judicatum non ſolviſſent habere ἐν κύφωνι, id eſt, ligneis compedibus, antiqui fuit moris. Heſychius, ἐγκαλοσκελεῖς, οἱ μὴ ἀποδιδόντες τὰ χρέα, ἐγκάλοις, (ſive ἐν κάλοις) ἐδεσμεύοντο τοὺς πόδας. Ait, ἐθέλειν ἔφη γνῶναι κατά τινα τόπον ἐστὶ τῆς πόλεως. *dixit ſe poſſe cognoſcere in qua parte ſit urbis.* ἐθέλειν eleganter et Ἀττικώτατα pro δύνασθαι. ſic in idiotismo noſtro, *volo hoc facere*, pro, ſpondeo me hoc poſſe facere. [Sed hanc locutionem pene ſibi propriam habet ſermo Anglicus] tamen Excerptor noſter, ἔχειν ἔφη γνῶναι. Ait, τὸν δὲ Τηλεφάνη ἐπεὶ ἀναφυσᾷν ἤρχετο, παρακατακείμενος ἔφη, ὡς οἱ ἐρυγγάνοντες. Vindelician. Breviator, παρακατακείμενος,
p. 613. ἄνω ἔφη, ὡς οἱ ἐρυγγάνοντες. Ait, τοῦ δὲ βαλανέως ἐν Καρδίᾳ ῥύμμα γῆν μοχθηρὰν καὶ ὕδωρ μοχθηρὸν παρέχοντος. ſaponis loco aut κονίας βαλανευτικῆς, id eſt, *cretae balnearis.* malam terram balneator exhibuerat. ῥύμμα, pro εἰς ῥύμμα. ſed praepoſitio interdum omitti ſolet: et ita poſſit defendi fortaſſe vulgata lectio eo loco, παρὰ τῶν Μουσῶν ἔφη εἰληφέναι τέλος τοὺς Ἕλληνας ἅπαντας. ubi ſcribebamus εἰς τέλος. ſane melius. Scribe mox, ᾄσαντος δέ τινος, ἤρετο τίνος τὸ μέλος. *Carcinus* quem Stratonicus ridet, is eſt, qui ab Ariſtophane tam acerbe traducitur. apparet autem ex hoc loco, non ſolum tragoediarum poetam fuiſſe, verum etiam carminum lyricorum.

Caput Undecimum.

Timothei carmen, Semelae partus. *Stratonici de eo dictum. Lacedaemoniorum Senatusconſultum adverſus Timotheum. Vetus Spartiatarum lingua frequentiſſime uſa litera canina. exempla*

hujus dialecti plurima. acus *et venter Latinae voces unde. alia multa.*

Timotheus poeta tragicus, dithyrambicus atque etiam lyricus, quem dicebamus capite quinto, ut frigidum et nimis ſaepe ineptum ſacetorum riſum ſuſtuliſſe, inter alia multa carmen fecerat, cujus ſuit et argumentum et titulus, Σεμέλης ὠδίν. ſed in hoc poemate Muſae illi ſavoris ſui auram nihilo magis aſpirarant quam in caeteris: imo, ut exitus probavit, multo etiam minus in iſto quam in aliis. De hoc carmine, (quod vidit primus omnium Paulus Leopardus) accipienda, quae ſcribit Athenaeus inter commemorandum Stratonici acute dicta. ἐπακούσας δὲ τῆς ὠδῖνος τῆς Τιμοθέου, Εἰ δ' ἐργολάβον, ἔφη, ἔτικτε, καὶ μὴ θεὸν, ποίας ἂν ἠφίει φωνάς; fecerat nempe Semelen in Bacchi partu deformiter et indecore ejulantem: nulla habita ratione majeſtatis ejus dei: quem par erat minore matris cruciatu et aliis legibus veniſſe in hanc lucem, quam e vili popello aliquem homunculum. Jure igitur ineptus poeta ineptiarum Stratonico poenas dedit. At Spartani non vitio tantum hoc illi verterunt, ſed ut crimen vindicarunt. Nam in Senatusconſulto Lacedaemoniorum quo urbe pellitur Timotheus, duo ſolum illi objiciuntur, quod veterem muſicam corrupiſſet novis inventis: et quod indecoris figmentis ſuis de Semelae partu juventutis animos corrumperet. Ipſum conſultum, quia inſigne eſt, ait Boëtius, Spartiatarum lingua, σ literam in ρ vertentium, neque usquam ſatis emendate ſcribitur, appoſui. ΕΠΕΙΔΕ ΤΙΜΟΘΕΟΡ Ο ΜΙΛΗΣΙΟΡ ΕΛΘΩΝ ΑΜΕΤΕΡΑΝ ΠΟΛΙΝ ΤΑΝ ΠΑΛΑΙΑΝ ΜΟΛΠΑΝ ΑΤΙΜΑΣΔΕ. ΚΑΙ ΤΑΝ ΔΙΑ ΤΑΝ ΕΠΤΑ ΧΟΡΔΑΝ ΚΙΘΑΡΙΞΙΝ ΑΠΟΣΤΡΕΦΟΜΕΝΟΡ, ΠΟΛΥΦΩΝΙΑΝ ΕΙΣΑΓΩΝ ΛΥΜΑΙΝΕΤΑΙ ΤΑΡ ΑΚΟΑΡ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΔΙΑ ΤΑΡ ΠΟΛΥΧΟΡΔΙΑΡ· ΚΑΙ ΓΑΡ ΚΑΙΝΟΤΑΤΑ ΤΩ ΜΕΛΕΟΡ ΑΝΕΓΚΕ ΠΟΙΚΙΛΑΝ ΑΝΤΙ ΑΠΛΟΑΡ, p. 614.
ΚΑΙ ΤΕΤΑΓΜΕΝΑΡ ΑΜΦΙΕΝΝΥΤΑΙ ΤΑΝ ΜΟΛΠΑΝ ΕΠΙ ΧΡΩΜΑΤΟΡ, ΣΥΝΙΣΤΑΜΕΝΟΡ ΤΑΝ ΤΩ ΜΕΛΕΟΡ ΔΙΑΣΤΑΣΙΝ ΑΝΤΙ ΤΑΡ ΕΝΑΡΜΟΝΙΩ ΠΟΙΩΝ ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΟΝ ΑΜΟΙΒΑΝ. ΠΑΡΑΚΑΛΑΘΕΙΣ ΔΕ ΚΑΙ ΕΝ ΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΤΑΡ ΕΛΕΥΣΙΝΙΑΡ ΔΑΜΑΤΡΟΡ ΑΠΡΕΠΕΑ ΔΙΕΣΚΕΔΑΣΑΤΟ ΤΑΝ ΤΩ ΜΙΘΩ ΔΙΔΑΧΑΝ. ΤΑΝ ΓΑΡ ΣΕΜΕΛΑΡ ΩΔΙΝΑ ΟΥΚ ΕΝ ΔΙΚΑ ΤΩΡ ΝΕΟΡ ΕΔΙΔΑΣΚΕ.

ΔΕΔΟΧΘΑΙ ΠΕΡΙ ΤΟΥΤΩΝ ΤΩΡ ΒΑΣΙΛΕΑΡ ΚΑΙ ΤΩΡ ΕΦΟΡΩΡ ΜΕΜΨΑΣΘΑΙ ΤΙΜΟΘΕΟΝ ΕΠΑΝΑΚΤΑΣΘΑΙ ΔΕ ΚΑΚ ΤΑΝ ΕΝΔΕΚΑ ΧΟΡΔΑΝ ΕΚΤΑΜΟΝΤΑΡ ΤΑΡ ΠΕΡΙΤΤΑΡ ΥΠΟΛΕΙΠΟΜΕΝΑΝ ΤΑΝ ΕΠΤΑ· ΟΠΩΡ ΕΚΑΣΤΟΡ ΤΟ ΤΑΡ ΠΟΛΙΟΡ ΒΑΡΟΣ ΟΠΤΩΝ ΤΕΤΑΡΒΗΤΑΙ ΕΤΤΑΝ ΣΠΑΡΤΑΝ ΕΠΙΦΕΡΕΝ ΤΙ ΤΩΝ ΜΗ ΚΑΛΩΝ ΕΘΩΝ, ΜΗ ΠΟΤΕ ΤΑΡΑΤΤΗΤΑΙ ΚΛΕΟΡ ΑΓΩΝΩΝ. In ea decreti hujus parte qua condemnatur Timotheus, pro *μέμψασθαι* ſuſpicabar ſcribendum *πέμψασθαι*, ut eſſet ſimplex pro compoſito, *ἀποπέμψασθαι* *amandare, urbe pellere*, alioquin ex hoc Senatusconſulto colligi non poteſt, Lacedaemonios Timotheum exegiſſe de Laconica, quod Boëtius ſcribit. Sed idem Boëtius, ſummam proponens hujus ſcripti, utitur verbo *ſuccenſuiſſe*: quae cauſſa eſt cur mutare auſi non ſimus. Marcus Tullius ſecundo de legibus, *Illa ſevera Lacedaemon nervos juſſit, quod plures quam ſeptem haberet, in Timothei ſidibus incidi.* Expreſſit illa verba, *ἐκ τᾶν ἕνδεκα χορδᾶν ἐκταμόνταρ τὰρ περιττὰρ, ὑπολειπομέναν τᾶν ἑπτά.* [ipſa decreti verba retinet in Tarſica priore Dio Chryſoſtomus ſcribens, Lacedaemonios Timotheum, *τήν τε κιθάραν ἀφελέσθαι καὶ τῶν χορδῶν τὰς περιττὰς ἐκτεμεῖν.* meminit idem, iisdem fere verbis, et in ea ad Alexandrinos, necnon] Plutarchus in Laconicis inſtitutis. Non deſuerunt qui auctores eſſent, Timotheum cum invidiam novitatis a ſe depuliſſet, producta in medium vetuſta effigie Apollinis, in ipſa urbe Lacedaemoniorum inventa, lyram tenentis quae novem nervos haberet, fuiſſe abſolutum. Narrat ex Artemone Athenaeus lib. 14. ubi non obſcure alluditur ad verba hujus Senatusconſulti, cum ait de Timoth. *εὐθυνόμενον ὡς παραφθείροι τὴν ἀρχαίαν μουσικὴν, καὶ μέλλοντός τινος ἐκτέμνειν αὐτοῦ τὰς περιττὰς τῶν χορδῶν.* Quod autem vetus non ſolum Spartiatarum, ut Boëtius ſcribit, ſed omnium Dorum atque Aeolum lingua plurimum uteretur *τῷ ρ* tam in mediis quam in extremis dictionibus, praeter antiquos grammaticos teſtis Strabo libro decimo. ubi de Eretria Euboeae ſcribit auctor eruditisſimus, *ἐποίκους δ' ἔσχον ἀπ' Ἤλιδος· ἀφ' οὗ καὶ τῷ γράμματι τῷ ρ πολλῷ χρησάμενοι οὐκ ἐπὶ τέλει μόνον τῶν ῥημάτων, ἀλλὰ καὶ ἐν μέσῳ κεκωμῴδηνται.* Plato in Cratylo, *Οἶσθα οὖν ὅτι ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἡμεῖς μὲν φαμὲν*
p. 615. *σκληρότης, Ἐρετριεῖς δὲ σκληροτήρ.* Extant adhuc in

antiquorum Gloſſographorum libris nonnulla vocabula veteris illius Spartiatarum linguae, qua ſcriptum vides antiquiſſimum hoc et pulcherrimum vetuſtatis monimentum. Clare liquet ex illis, caninam literam plurimum adamatam et frequentatam fuiſſe a priſcis Spartanis. Nam, exempli cauſſa, ἁβὴρ, vetere ejus populi dialecto erat *cella penaria.* ἄβωρ, *clamor:* ἀγλευκὲρ, *tibia.* ἀδελιφὴρ, ἀδελφὸς, *frater.* Αἰγλαὴρ, *Aeſculapius.* αἰθὼρ, *magnum.* ἀκαλακανσὶρ, avicula *achantis* dicta aliis Graecis, vel ποικιλίς. ἀκκὸρ, aliis ἀσκός. Latini *utrem.* ἀκχαλίβαρ, *grabatus.* ἀμπιστάτηρ, pro ἐπιστάτης. praefectus et ἐξεταστής. ἀμπιτίαρ Heſychio exponitur παρατατομένη, *quae ſtat in acie.* ſic idem ἄναρ explicat ἥκουσα, *quae venit.* ἀνίηρ, herbae nomen. ἀνσατὴρ, *inguen, bubo.* ἀπαβοῖδορ, *concinne.* ἄππιρ, *carceres ſtadii.* aliis ὕσπληξ. ἄχυρ, unde *acus* Latinorum. vulgo ἄχυρον. Sic Κέρκυρ Alcmani Spartano poetae, pro Κερκυραῖος. βελλὶρ, *galea.* βίωρ pro ἴσως, *fortaſſe.* βουάγορ, *dux armenti.* vel is qui poſtea dictus Spartae παιδονόμος. ὁ τῆς ἀγέλης ἄρχων παῖς Heſychius. βρεντάγιορ *imago.* Γέντερ locus τῶν ἐντέρων τὸ γ eſt hic, digamma Aeolicum. inde Latinum *venter.* Γῶνορ, pro γωνία, *angulus.* Δαδώχωρ aut δαιδώχωρ, *candelabrum.* δενέμορ, *terra* πετρώδης. δευτερίναρ, *lora.* vulgo δευτερίας οἶνος. διασάτηρ, *ludere.* διαφοιγόμορ, *dies phiditiorum.* δίκαρ *judices.* ἐλίμαρ. vulgo ἔλυμος. panicum vel aliud σπέρμα σιτῶδες milii ſimile, ut quidam ſcribunt. ἐνδεκαδίκορ, vaſculi genus. ἐνιχὼρ dicebant pro ἐν τῷ χορῷ. ἐξαιρέταρ, *inſtrumentum ad hauriendum.* ζουϊώνερ, βόες ἐργάται. ita ſcribendum in Heſychio. quo auctore idem ſignificabat et ζυγόνερ. ἴδαρ, cibus. poetae dicunt εἶδαρ. quod vocabulum et ſimilia huic, ut ἄλκαρ, εἶλαρ, et caetera, Laconica ſunt. Ἴκμαρ, *humor,* νοτίς. ἰωπάτερ *clavi veſtimentorum.* Καλαμίνδαρ, πλάτανος, οἱ Δωριεῖς. ſic corrigendus codex Heſychii. καλλίαρ *ſimia.* κίττεορ pro κιττός. *hedera.* κόρυρ a κορυφὴ, *ſummitas alicujus rei.* κρονίδαρ, *longaevus.* alii Graeci, χρόνιος, aut πολυχρόνιος. κραύγαρ, *qui valet viribus.* Homero βοὴν ἀγαθός. [κτίτερ, pro κτίστης *conditor.*] ſimiliter λιγάναρ, *cicada.* poetis ἀχέτης τέττιξ. μαχάταρ *adverſarius.* pro μαχητής. [μέσωρ, pro μέσος, *medius*] μιργάβωρ, τὸ λυκόφως, *crepuſculum.* cum lux et tenebrae miſcentur. eſt enim dictum quaſi μισγάως. inter duas vocales inſeritur β ut in multis Latinis dictionibus τὸ

V, ex dialecto Aeolica, *ὠὸν*, *ovum.* *αἰὼν*, *aevum.* *σκαιὸς*, *ſcaevus.* *μοῦρκορ* pro *μυχός*. *μοῦρταρ*, *pileus.* *μύμαρ* et *μῶμαρ*, pro *μῶμος*, proprie *macula.* eſt enim Hebr. מום ſed a corpore ad animum tranſtulerunt. *νέκυρ*, pro *νέκυς*. *νῆσορ* pro *νεοττός*. *pullus avis.* *νίκορ* *pernities.* *παλαίωρ*, *ſtultus*, pro *παλαιός*. reliqui Graeci *ἀρχαῖον* vocant. *πέλανορ*, nummi genus. *πάσορ*, pro *πάθος*. male in editionibus Heſych. *πάσον*. *πέληρ*, vide Heſych. at *πέλληρ*, exponitur *vorax.* *πίσορ* pro *πίθος*, *dolium.* *πλατῆορ*, *expanſa manu ferire.* *πλατὺρ*, *ſervus.* pro *πελάτης*. *πλεφίλερ*, *ſeſamum frictum.* *πόπαρ*, *pater* aut *avus.* *πὸρ* pro *ποῦς*. *πυὴρ*, *plenum:* *ῥιπίρ*, pro *ῥιπίς*. *flabellum.* *σαλαβὰρ*, *coquus.* *σαρὶρ*, *palmae termes.* aliis
p. 616. Graecis eſt *σπάδιξ*. *σιὸρ*, pro *θεός*. vide amplius capite ultimo. *σκέλεφερ*, jactus teſſerarum nomen. *σόορ* vel *σόρορ*. pro *τυρὸς*, *caſeus.* *σπαδαχὴρ*, *diſcerpit.* *σύλλιρ*, *ſaccus.* pro *θύλακος*. *τέορ* pro *σοῦ*. *ψεάδερ*, *olivae nucleus.* *ψιλάκερ*, *coryphaeum agere.* Poſtquam haec a nobis ſcripta eſſent, et jam chalcographi typis dudum expreſſa, perlata ad nos eſt Maniliani Aſtronomici nova editio, a praeſtantiſſimo viro Joſepho Scaligero ejus auctore muneri miſſa. Quod opus aureum dum avide ſtatim percurreremus, reperimus doctiſſimum acutiſſimumque virum hoc ipſum Lacedaemoniorum, ſive *ψήφισμα* ſive *προβούλευμα*, cujus emendationem eramus hic agreſſi, correctum a ſe publicaſſe, atque illuſtraſſe. Gaviſi ſumus nec mediocriter, eodem tempore ipſum quidem Lugduni Batavorum, nos vero Lugduni Seguſianorum, idem *ὁδοῦ πάρεργον* occaſione diverſa aggreſſos, idem propemodum ſenſiſſe, idem ſcripſiſſe. Sed nos videlicet *πεζοὶ παρὰ Λύδιον ἅρμα θέομεν τὸν ἐκείνου δρόμον.*

Caput Duodecimum.

Dictum Stratonici de Cyrenenſibus emendatur. Muſicorum διαγράμματα, ſive tabulaturae. *Inventor harum deſcriptionum Stratonicus. διάγραμμα συστήσασθαι. Proverbium, ἀφ᾽ ἑνὸς διαγράμματος ἀεὶ τὸ αὐτὸ ὑποκρέκειν. Mors Stratonici varie prodita. Unde didicerit Ariſtoteles quae ſcribit de piſcibus. οἰνὰς columba. hedera in*

cervi cornu nata. κόρακες nycticoraces. Locus Ariſtotelis animadverſus. ἀκρέσπερος et ἀρχέσπερος.

VERBA Athenaei ſunt, quibus explicat nobis cur Stratonicus Rhodios appellarit *Cyrenenſes albos*: Rhodiorum urbem, *μνηστήρων πόλιν*: *χρώματι μὲν*, inquit, *εἰς ἀσωτίαν διαλλάττειν ἐκείνων ἡγούμενος αὐτούς. ὁμοιότητι δὲ εἰς καταφέρειαν ἡδονῆς τὴν πόλιν μνηστήρων εἰκάζων.* etſi non eſt obſcurum quid ſentiat Stratonicus: offendit me tamen oratio haec. quid enim eſt *χρώματι εἰς ἀσωτίαν διαλλάττειν*? et *τὴν πόλιν μνηστήρων εἰκάζων*, vereor ut ferant teretes aures. Omnem difficultatem ſuſtuleris, ſi hanc ſcripturam admiſeris, *χρώματι μόνον, εἰς ἀσωτίαν δὲ οὐδὲν διαλλάττειν ἐκείνων ἡγούμενος αὐτούς. ὁμοιότητι εἰς κατεφέρειαν ἡδονῆς τὴν πόλιν μνηστήρων εἰκάζων βίῳ.* Solent muſici et harmonici diſcipulis ſuis proponere quas *tabulaturas* vulgus nuncupat. Eae ſunt deſcriptiones phthongorum ex quibus compoſita fuerit alicujus cantici harmonia. Res pulcherrima et ingenioſiſſima: nam ea eſt quaſi ſcriptura tonorum et ſoni. Hujus praeclari inventi auctorem facit Ereſius Phanias nobilis peripateticus Stratonicum citharoedum, et *τῆς κιθαριστικῆς διδάσκαλον*: illum cujus tot recitantur apophthegmata a Strabone, Plutarcho, Athenaeo, et aliis antiquis. Ait autem Phanias, *Στρατόνικος ὁ Ἀθηναῖος δοκεῖ τὴν πολυχορδίαν εἰς τὴν ψιλὴν κιθάρισιν πρῶτος εἰσενεγκεῖν, καὶ πρῶτος μαθητὰς τῶν ἁρμονιῶν ἔλαβε, καὶ διάγραμμα συνεστήσατο.* Appellat *διάγραμμα*, deſcriptionem qualem p. 617. dicebamus: et *διάγραμμα συστήσασθαι* eſt, phthongorum ſyſtemata, ut muſici appellant, in tabula deſcribere ac ſpectanda oculis exhibere. Non clam me eſt viros doctos aliter hanc vocem eſſe interpretatos. Sed falluntur profecto eruditi homines: omnium vero longiſſime a vicinia veritatis aberravit Leopardus, qui *διάγραμμα συστήσασθαι* vertit, *mercedem inſtituere*. quod equidem non ſemel miratus ſum: erat enim Leopardus in Graecis ſcriptoribus apprime verſatus. Atqui certum eſt quod diximus: neque ſoli geometrae aut aſtrologi *διαγράμματα* habent, verum etiam muſici: a quibus manavit proverbium de eo qui dicit idem ſaepius, et ut poeta ait, eadem oberrat chorda, *ἀφ' ἑνὸς διαγράμματος ἀεὶ τὸ αὐτὸ ὑποκρέκει.* Plutarchus in libro De diſcrimine adulatoris et amici, *ὅθεν ὥσπερ ἁρμονικὸς ὁ φίλος τῇ πρὸς τὸ καλὸν*

καὶ συμφέρον μεταβολῇ, τὰ μὲν ἐνδιδοὺς, τὰ δ' ἐπιτείνων, πολλάκις μὲν ἡδὺς, ἀεὶ δὲ ὠφέλιμός ἐστιν· ὁ δὲ κόλαξ ἀφ' ἑνὸς διαγράμματος ἀεὶ τὸ ἡδὺ καὶ τὸ πρὸς χάριν εἰωθὼς ὑποκρέκειν, οὔτε ἔργον εἶδεν ἀντιτεῖνον, οὔτε ῥῆμα λυποῦν, ἀλλὰ μόνῳ παρέπεται τῷ βουλομένῳ, συνᾴδων ἀεὶ καὶ συμφθεγγόμενος. Quod additur ex eodem Phania, Stratonicum quia petulantius jocatus eſſet in filios Nicoclis Cyprii regis, hauſtu veneni fuiſſe extinctum: in nomine regis, cauſſa mortis, et genere illius diſſentit Macho, cujus verſus ante recitati ſunt. Quaerenti autem Athenaeo unde et a quo didicerit Ariſtoteles piſcium mores: quid agant? quomodo cubent? quam teneant vivendi rationem, reſponderi poteſt pro philoſopho: diligenter ipſum piſcatores conſuluiſſe, qui cum in aquis vivant aſſidue, non adeo mirum longo uſu maris talia fuiſſe ab iis obſervata: multa etiam de piſcibus qui in vivariis ſervantur potuiſſe facile cognoſci, quis dubitat? Facit philoſophus non uno loco *τῶν περιστεροειδῶν* plura genera: *φάτταν, οἰνάδα, τρυγόνα.* Poteſt videri *οἰνὰς* factum nomen eſſe ex depravatione Hebraicae appellationis יון vel יונה *jonah:* Graecos tamen a nomine *οἶνος* iſtud derivaſſe, quia viderentur hae columbae colorem illum referre quem *οἰνωπὸν* vocant, conſtanter ſcribunt veteres grammatici. Quare non debuere interpretes neglecto exemplarium omnium conſenſu, ſcribentium et hic et apud Ariſtotelem *οἰνὰς*, Rondeletii ſuſpicione mera freti, emendare *ἰνὰς*, quam vocem ſcimus omni vetuſtati fuiſſe incognitam. Scribit Athenaeus, *ἐν τῷ Περὶ μακροβιότητος φησὶν, ὅτι ὦπταί τις μυῖα ἔτη ἓξ ἢ ἑπτὰ ζήσασα.* In eo commentariolo Ariſtotelis qui extat hodie eo titulo iſta non reperias: ſed in eo De reſpiratione invenias haec verba, *τῶν μελιττῶν ἔνιαι ζῶσι καὶ ἑπτὰ ἔτη, καὶ τ' ἄλλα δὲ ὅσα βομβεῖ, οἷον σφῆκες, καὶ μηλολόνθαι, καὶ τέττιγες.* Quaerit amplius philologus, *ποῦ δὲ εἶδεν ἐκ κέρατος ἐλάφου κισσὸν ἀναφύντα;* reſpicit hiſtoriam quae extat lib. nono, capite quinto: neque ego dubium ullum facio, quod ibi ſcribitur verum eſſe: captum aliquando fuiſſe cervum habentem in cornibus innatam hederam. Sed Athenaeus
p. 618. cum in Excerptis ſuis haec legeret, videtur exiſtimaſſe, philoſophi mentem eſſe, occulta quadam naturae proprietate ex cujuscunque cervi cornu hederam poſſe naſci: de quo ille ne per ſomnium quidem cogitavit unquam. Subjicitur, *γλαῦκες δέ φησι καὶ κόρακες ἡμέρας ἀδυνα-*

τοῦσι βλέπειν. διὸ νύκτωρ τὴν τροφὴν ἑαυτοῖς θηρεύουσι. καὶ οὐ πᾶσαν νύκτα, ἀλλὰ τὴν ἀρχέσπερον. Philoſophi verba cum iſtis componenda, libro nono, cap. 34. *γλαῦκες καὶ νυκτικόρακες καὶ τὰ λοιπὰ ὅσα τῆς ἡμέρας ἀδυνατεῖ βλέπειν, τῆς νυκτὸς μὲν θηρεύοντα τὴν τροφὴν αὑτοῖς πορίζεται. οὐ κατὰ πᾶσαν δὲ τὴν νύκτα τοῦτο ποιεῖ, ἀλλ' ἄχρις ἑσπέρου καὶ περὶ ὄρθρον. Coracas* Athenaeus ſimplici nomine vocat ſine exemplo, quos Ariſtoteles *νυκτικόρακας*, genere, figura et natura diverſos a corvis. ſed fortaſſe ſcripſerat noſter integrum nomen, ut eſt apud philoſophum. tamen aliter omnes veteres membranae et Breviator. Caeterum in ſuperioribus verbis Ariſtotelis ſcribitur perperam et contra ejus mentem *ἄχρις ἑσπέρου usque ad veſperam.* Scribendum eſt, *ἀλλὰ τὴν ἀρχέσπερον, καὶ περὶ ὄρθρον*, id eſt, *ſub crepuſculum, et ſub diluculum.* Vocem *ἀρχέσπερον* inventam in omnibus antiquis codd. non poſſumus damnare. alioquin verius cenſeam, *τὴν ἀκρέσπερον.* ſic vocant Hippocrates et Nicander primam veſperam, quando jam eſt dies creperus, Galenus explicat, *τὴν ἄκραν ἑσπέραν, τοῦτ' ἔστι πρώτην καὶ ἀρχομένην.* Mox afferuntur exempla haec eorum animalium quae fel habent inteſtinis conjunctum vel etiam cohaerens, *ὡς ἔλλοψ καὶ συναγρὶς καὶ σμύραινα, καὶ ξιφίας καὶ χελιδών.* omiſit primum et poſtremum verbum quae in Ariſtotelis catalogo, *βάτραχος* et *στρουθός.* Talia multa obſervabit qui verba auctoris noſtri cum autographo, unde ſunt deſcripta, non negligenter contulerit.

Caput Tertiumdecimum.

Locus Ariſtotelis de propriis cuique elemento animalibus. defenditur philoſophus adverſus quorundam criminationem ſuper genitis in igne animalibus. Philonis locus inſignis. mundum plenum eſſe animarum. Epicuri in Ariſtotelem calumniae. φορμὸς, σπεῖρα, ceſticillus, arculus.

Constant ſibi antiqua omnia exemplaria in afferenda falſa ſcriptura, in iſtis ex Ariſtotele petitis verbis: *τῶν δ' ἰχθύων τὰ μὲν εἶναι χερσαῖα, τὰ δὲ ἔνυδρα, τὰ*

δὲ πυριγενῆ. terreſtres quidem piſces interpretari licet foſſiles, quos Ariſtoteles et Theophraſtus ὀρυκτοὺς, Plinius ſemper *terrenos* appellat. ſed quinam ſunt piſces πυριγενεῖς, in igne geniti? Omnino ſcribendum eſt cum eruditis viris τῶν δὲ ζώων, ut non piſcium, ſed omnium in univerſum animalium haec diſtributio eſſe intelligatur. Philoſophorum placitum eſt, omnia elementa, ſui generis animantia producere, alere, et fovere. Ariſtoteles in 3. de generatione animalium, terrae tribuit plantas: (nam et hae ſunt τῶν ζώων:) aquae τὰ ἔνυδρα: quae impro-
p. 619. prie uno piſcium nomine complectimur: aëri τὰ πεζά. qua appellatione comprehenduntur omnia quaecunque ſuper terram moventur. De igne ait ibi philoſophus eſſe quaerendum alio loco. Eſt ignis duplex, elementaris et hic noſter. utrumque habere ſua animantia placet philoſophis. de igne noſtro probatur Hiſtoriarum libro quinto: ubi philoſophus naturam enarrat quorundam animalculorum quae in nive et in igne generantur in Cypri inſulae fornacibus aerariis: eadem quoque Strabo commemorat libro undecimo. Diogenes Laërtius libro nono, τῶν ζώων τὰ μὲν χωρὶς μίξεως γίνεται, ὡς τὰ πυρίβια, καὶ ὁ Ἀράβιος Φοῖνιξ, καὶ εὐλαί. Cicero de natura Deorum libro ſecundo: *cum igitur aliorum animantium ortus in terra ſit, aliorum in aqua, in aëre aliorum, abſurdum eſſe Ariſtoteli videtur in ea parte, quae ſit ad gignenda animalia aptiſſima, animal gigni nullum putare.* Et libro primo dixerat idem, *Beſtiarum terrenae ſunt aliae, partim aquatiles, aliae quaſi ancipites in utraque ſede viventes: ſunt quaedam etiam quae igne naſci putentur, appareantque in ardentibus fornacibus ſaepe volitantes.* In nono autem Hiſtoriarum ait Ariſtoteles auctores quosdam eſſe chlorionem avem ἐκ πυρκαϊᾶς γίνεσθαι: *naſci ex incendio.* quod ille tamen fabulam meram cenſet. Quin pronuntiat idem in univerſum de hoc noſtro igne, nullum omnino generari ab eo animal: πῦρ, ait, οὐδὲν γεννᾷ ζῶον. οὐδὲ φαίνεται συνιστάμενον πυρουμένοις. οὔτ' ἐν ὑγροῖς οὔτ' ἐν ξηροῖς οὐδέν. Accuſant magni viri inconſtantiae Ariſtotelem, qui in Hiſtoriis naſcentia in igne animalia narrans, in ſecundo de generatione (inde ſunt quae modo deſcripſimus) neget fieri id poſſe. ipſi potius accuſandi, qui non intelligunt aliud eſſe πῦρ γεννᾷν, aliud γεννᾶσθαι ἐν πυρί. neque unquam dixit philoſophus, *ignem generare eos vermes qui in fornacibus Cypri repe-*

riuntur: ſed *generari eos in igne.* praeterea etiam ſi ob certam cauſſam et propriam quandam naturam ſuam ignis illarum fornacum animalia produceret ac generaret, non ſequeretur tamen igni per ſe et omni convenire, ut vim habeat τοῦ γεννᾷν ζῶα. quod in ſecundo De generatione philoſophus negabat. Quare falluntur qui ipſum ſibi contraria dicere et ſentire ſcribunt. At Seneca Ariſtoteli plane contradicit. *Ignis,* ait ille, quinto Naturalium quaeſtionum, *qui omnia conſumit, quaedam etiam creat: et quod videri non poteſt ſimile veri, ſed tamen verum eſt, animalia igne generantur.* De igne elementari accipio philoſophi verba in libro de ſpiratione, τὰ μὲν τῶν ζώων ἐκ γῆς πλείονος συνέστηκε, τὰ δ' ἐξ ὕδατος, τὰ δ' ἐξ ἀέρος, τὰ δ' ἐκ πυρός. ἕκαστα δ' ἐν τοῖς οἰκείοις τόποις ἔχει τὴν τάξιν αὐτῶν. quae ait ex igne ζῶα naſci, daemones ſunt, quibus eas ſedes veteres philoſophi aſſignarunt. Porph. l. 3. De abſtinentia ab eſu animatorum. Οὐ κακῶς δέ τινες καὶ τῶν τόπων πεπείρανται πολλὰ δεικνύναι μᾶλλον ἡμῶν ἐμφρονέστερα, ὧν εἴληχεν. ὡς γὰρ τὰ κατὰ τὸν αἰθέρα οἰκοῦντα ἐστὶ λογικὰ, οὕτω φασὶ τὰ μετ' ἐκεῖνον εὐθέως τὸ πλησιάζον οἰκοῦντα, ὁποῖα τὰ ἐν ἀέρι. εἶτα τὰ ἔνυδρα διαφέρειν. εἶθ' οὕτως τὰ ἐπίγεια ὧν τὴν ὑποστάθμην οἰκοῦμεν. p. 620.
Philo tamen Judaeus daemonas in aëre collocat, in libro de Gigantibus: οὓς ἄλλοι φιλόσοφοι δαίμονας, ἀγγέλους Μωσῆς εἴωθεν ὀνομάζειν. ψυχαὶ δ' εἰσὶ κατὰ τὸν ἀέρα πετόμεναι. καὶ μηδεὶς ὑπολάβῃ μῦθον εἶναι τὸ εἰρημένον. ἀνάγκη γὰρ ὅλον δι' ὅλων τὸν κόσμον ἐψυχῶσθαι, τῶν πρώτων καὶ στοιχειωδῶν μερῶν ἑκάστου τὰ οἰκεῖα καὶ πρόσφορα ζῶα περιέχοντος γῆς μὲν τὰ χερσαῖα, θαλάττης δὲ καὶ ποταμῶν τὰ ἔνυδρα, πυρὸς δὲ τὰ πυρίγονα. λόγος δὲ ἔχει ταῦτα κατὰ Μακεδονίαν μάλιστα γίνεσθαι. οὐρανοῦ δὲ τοὺς ἀστέρας. ἔστιν οὖν ἀναγκαῖον καὶ τὸν ἀέρα ζώων πεπληρῶσθαι. deſcripſi pluribus hunc τοῦ ἰουδαΐζοντος Platonis locum, quia viſus mihi inſignis: vel propter alia animalia ignea quae naſci ait ſolere in Macedonia, [de quibus etiam in libro Περὶ φυτουργίας ſic meminit: τὰ ζῶα ταῖς τοῦ παντὸς ὁλοσχερεστέραις προσεγένετο μοίραις, γῇ μὲν τὰ χερσαῖα, πλωτὰ δὲ ὕδατι, τὰ δὲ πτηνὰ ἀέρι καὶ τὰ πυρίγονα πυρὶ, ὧν τὴν γένεσιν ἀριδηλοτέραν κατὰ Μακεδονίαν λόγος ἔχει προφαίνεσθαι.] Quod ſcribit mundum in omnibus ſuis partibus animas habere, conſentit Philoſophus, qui in tertio De generatione animalium ſcriptum reliquit, τρόπον τινὰ πάντα

ψυχῆς εἶναι πλήρη. [Servius ex veterum philoſophorum placitis, ſcribit ad 3. Aeneid. *Manibus* (animas intellige) *plena ſunt loca inter lunare et terrenum circulum unde et defluunt.*] Cum iſta mox legas, *περὶ ὧν ἐλήρησεν ὁ Φαρμακοπώλης*, ſcias veriſſime dictum, *Homine imperito nihil quicquam injuſtius.* At illud, *Ἐπίκουρον τὸν Φιλαληθέστατον*: recte: modo accipias dictum *εἰρωνικῶς*. Alibi ſatis iſta ſceleratorum hominum commenta confutavimus. Addit, *Καὶ κατὰ μικρὸν εἰς τὴν θεωρουμένην ἐξῆλθε.* Auctor Epitomae cum haec, ut videtur, non intelligeret magis quam nos, ita ſententiam concepit: *καὶ κατὰ μικρὸν ἐγένετο οἷός ἐστι.* nobis tam beatis eſſe non licet: qui auctori huic non ſententias tantum ſuas, verum et verba etiam ſua reſtituere laboramus. Videamus igitur an aliquis ſit conjecturis locus. Fortaſſe enim ſcripſit Athenaeus, aut Epicurus potius, *εἰς τὴν οἰκουμένην ἐξῆλθε. prodit e tenebris prioris vitae in hanc celebritatem nominis, quam per orbem totum obtinet.* Epicurum neque optime neque elegantiſſime locutum eſſe, norunt eruditi, vel ex Cleomede mathematico. Poſſumus etiam ſcribere *εἰς τὴν θεωρίαν τοῦ ὄντος ἐξῆλθε.* ſimile mox de Protagora, *ἀφ' ὧν ἐπὶ τὸ σοφιστεύειν ὁρμῆσαι.* Sed de hoc ſophiſta praecedunt iſta ex Epicuro, *Πρωταγόραν φησὶ τὸν σοφιστὴν ἐκ φορμοφόρου καὶ ξυλοφόρου πρῶτον γενέσθαι γραφέα Δημοκρίτου.* Non primus Dalecampius falſus judicii eſt in voce *φορμοφόρος*, quam in *φορτοφόρος* voluit mutari: repugnant libri, non Athenaei ſolum, ſed et Diogenis Laertii in Protagora et in Epicuro: repugnat auctoritas certa Gloſſographorum Graecorum, quibus nihil poteſt opponi ſed non omnes vident unde appellentur bajuli *φορμοφόροι.* ſic autem dicuntur a pulvillis quos ſuper capite aut humeris ſubſternunt oneribus *φορμὸς*, inter alia et ſtraguli genus ſignificat, ut alibi probamus, quia ſubſternuntur hi pulvilli: propterea *φορμοὶ* Graece dicti.
p. 621. Laërtius *τύλην* quaſi dicas *culcitam* appellat in Protagora: quem facit ejus inventorem. a forma alii vocant *σπεῖραν*, ut Apollodorus de Diis lib. 2. quia rotundi ſunt: imo vero *σπεῖρα* proprie dicitur pannus in ſpiram tortus, quo hodieque ancillae noſtrae loco pulvilli utuntur. ſimiliter Latini a ſimilitudine ceſtuum et forma rotunda *ſeſticillum*, et *arculum* vocarunt. Ubi legimus, *τἀγαθὸν Πλάτωνα πανταχοῦ.* ante haec verba deeſſe aliquid Dalecampio facile aſſentior, et id nota aliqua

ndicari in hac editjone volebam. Tres ſenarios qui ſequuntur ita lego,

— Τἀγαθὸν τὸ κατὰ Πλάτωνα πανταχοῦ
ὅπου παρῇ, φῄς ἀγαθὸν εἶναι; μανθάνεις.
τὸ δ' ἡδὺ πάντως, ἡδὺ πάντως κἀνθάδε.

Caput Quartumdecimum.

Metagenis Mammacythus *vel* Aurae. ἰαμβεῖον *Platonis* Mammacythus. τὰ προσφερόμενα *et* προσάρματα. αἱ σφύραιναι τροφιμώτεραι τῶν γόγγρων. ἀβλεννὴς *et* ἀβλεμής. πώλυψ. *pelamys et cobium.* chelidonias *piſcis.* χελιδών. coſtae *piſces.* κόμμαρος. Xanthias *piſcis.* ἐπίφυσις τοῦ δέρματος. ἡδονὴ *acetum.* κυματοπλήξ. πυροῦντες *piſces et* ἔμπυροι. ῥοῦς *aquarum.* οὐ συνετά μοι. ἐκφέρεσθαι πότου. διαλαμβάνειν. *Tragicorum et comicorum* πραγματεῖαι *plurium fabularum. Antiphanis* Ruſtici, *et* Ruſticus.

ΕΠΕΙΠΩΝ τὸ ἐκ Μαμμακύθου, ἢ Αὐρῶν Μεταγένους ἰαμβεῖον. Ex libro 13. emendat interpres, τὸ ἐξ Μαμμακύθου Ἀρισταγόρου, ἢ A. pene illi eram aſſenſus, cum vulſit aurem Suidas, qui auctor eſt Metagenem quoque *Mammacythum* fabulam ediſſe. quare emendatione Dalecampii opus non habemus. Imo vero falli interpretes putamus nos in illius loci interpretatione, unde hunc emendare conatus eſt vir doctus. qua de re ad illum locum dicimus. Καὶ ταῦτα μὲν ταύτῃ. ſed ubi eſt ille quem Athenaeus ait, verſus jambicus? ſequentia enim verba in jambicorum legem nunquam coegeris: libro autem 13. poſt ſimilem auctorum iſtorum laudationem, ſubjiciuntur verſus hexametri. neque obſcurum eſt ejus generis eſſe quae ſequuntur. nam vocula δὴ, ni fallor, excidit, cum ſcripſiſſet auctor,

— ὥσπερ ἐπειδὰν
Δειπνῶμεν ποῦ, δὴ τότε πλεῖστα λαλοῦμεν ἅπαντες.

Quid igitur ἰαμβεῖον hic Athen. appellet, amplius quaerimus. In Excerptis hoc loco offendimus, vetus hoc proverbium eſſe, *In convivio plurimum omnes loquimur.*

Mammacythus nomen eſt hominis ſtultitiae notae. ideo poetae comici ſtultitiam quorundam pro ſabulae argumento ſumentes, *Mammacythus* illis nomen indiderunt. de Ariſtagora teſtatur Athenaeus: ſi tamen ille locus ſic accipi debet. de Platone Heſychius, cujus verba ſunt: Μαμμάκυθος μωρός· ἔστι δὲ καὶ δρᾶμα πεποιημένον Πλάτωνι. ſcholiaſtes Ariſtophanis, ad iſta e Ranis κεχηνότες
p. 622. μαμμάκουθοι, ita ſcribit: Ἀρίσταρχος μέν φησιν ὠνοματοπεποιῆσθαι· πῶς οὖν, Δημήτριος φησὶν, εἰ μὴ σύνηθες αὐτοῖς τὸ ὄνομα; ὅπου καὶ δρᾶμα ὅλον οὕτως ἐπιγέγραπται Μαμμάκουθοι· ὅ τινὲς εἶναι Πλάτωνος λέγουσι. de Metagene jam diximus. Περὶ τῶν προσφερομένων τοῖς νοσοῦσι, καὶ τοῖς ὑγ. τὰ προσφερόμενα ex uſu Graece loquentium, ſunt *cibi quibus veſcimur.* Hippocrati προσάρματα, ut dictum alibi. προσφορὰ *eſus.* προσφέρεσθαι *edere.* quare interpres non recte *De his quae efferuntur.* ſaltem adderet, *in cibum.* quanquam id quoque non probo. αἱ δὲ σφύραιναι τῶν γόγγρων εἰσὶ τροφιμώτεραι. ſuperiore libro ex Hiceſio idem auctor adnotavit in elemento Σ. falli doctos qui cenſuerunt corruptum eum eſſe locum ſatis ibi probavimus. quare ſi ex eodem Hiceſio ſumit quae nunc ſcribit hic, non dubito recte legi σφύραιναι. nam ſphyraenam magis quam congros alere, ſententia Hiceſii fuit vera an falſa, ſed quia paulo ante medicos nominans, unde haec ſine dubio ſunt deſcripta, Hiceſium praetermiſerit, ferri poteſt emendatio quam in codice Palatinae bibliothecae invenimus, ubi τῷ φ, in hac voce erat ſuperſcriptum τὸ μ. ut fieret σμύραιναι· quod doctiſſimo Rondeletio videbatur. Mox pro . . . . . οὐκ ἄπεκτος, ταγῆν, lego cum interprete ex doctiſſimi Rondeletii emendatione, ὁ μὲν οὖν ἑφθὸς εὔπεπτος· ταγ. teſtor tamen non aliter MSS. habere. Sed quod in his, κοινῶς δὲ πᾶσα αἵματος ἐκκριτική: tollit vocem αἵματος Dalecamp. et negationem addit, non video qua ratione ſultus ita cenſuerit. Repugnant omnes libri: et confirmat vulgatam quod paulo poſt de ſepia dicitur ſimiliter, eam eſſe κινητικὴν τῆς δι' αἱμορροΐδων ἐκκρίσεως. καλεῖταί γε καὶ ἀβλεννής. Epit. ἀβλενής: Rondeletii etymon poſtulat duo νν. a βλέννα. ſi legeretur ἀβλεμὴς fere eadem ratio eſſet hujus appellationis, quae apuarum: nam ἀφύαι, dictae quaſi ἀφυεῖς. idem ſignificat ἀβλεμὴς, infirmus ἀσθενής. γλαυκίσκοι κέφαλοι κεστρεῖς. Lego cum Rondeletio λευκίσκοι. adi ad ſuperiorem librum, qua parte de

mugilibus agitur. ὁ δὲ πώλυψ συνεργεῖ μέν. Mirari licet, cur vocem hanc alius dialecti ſine cauſſa uſurpaverit. ita autem et MSS. habent, et Euſtathius legiſſe videtur. Extat ſane et apud Pollucem, ſed alio ſenſu, libro quarto, capite quo medicinae vocabula explicat, πώλυψ, ait, σὰρξ ῥινὶ ἐπιφυομένη. ταριχευθεῖσα δὲ καλλιβίῳ ὁμοίως εὐκ. Epit. ſimpliciter, ταριχευθεῖσα δέ. Rondeletio viſum, κυβίῳ ὁμοίως. Non ſemel in hoc opere legas, pelamydem ἀναλογεῖν τῷ κυβίῳ. quibus verbis ſeparantur pelamys et cybium: licet ſcribat Plinius, cybium eſſe pelamydem. Sed accipi varie dictionem cybion, modo pro ſui generis piſce: modo pro parte piſcis ſale indurati, obſervatum eruditis. Interpretis quidem conjecturam, reſcribentis, ταριχευθείσης δὲ κύβιον εὐκοίλιον καὶ λεπτυντικὸν, ut longiuſcule ab edita lectione recedentem non probo. Minus illud, quod Rondeletii ſecutus judicium iſta omnia cenſuit inducenda, ἀναλογῶν μέν τοι ὁ χελιδονίας τῇ πηλαμύδι, σκληρότερος ἐστι, nam qui exiſtimant Graecis nullum *Chelidoniam* piſcem fuiſſe cognitum, falluntur, cum etiam Heſych. mentionem ejus fecerit. Ergo non temere antiqua exemplaria ſpernamus. quae etiam cum editis mox conſentiunt omnia in iſtis: ἡ δὲ χελιδὼν ἡ τῷ πολύπῳ ἐοικυῖα, ἔχει τὸ ἀφ' αὐτῆς ὑγρὸν, εὔχροιαν ποιοῦν, καὶ κινοῦν αἷμα: non ut quibusdam placuit, ἡ τῷ πομπίλῳ ἐοικυῖα. neque ut alii, ἡ ἐλεδόνη ἡ τῷ πολ. ἐοικ. neque etiam ut nobis aliquando venerat in mentem καὶ καινὸν αἷμα. *Coſtas* alibi legi negant docti quam in ſubjectis dipnoſophiſtae verbis, οἱ δὲ κοσταὶ λεγόμενοι, ταριχευθέντες εἰσὶ μέσοι. Nos videmur etiam alibi tenebrionem hunc deprehendiſſe latitantem. Scribitur enim in doctiſſimi Heſychii Gloſſis, κοστίας, κοιλίας, κόμορος. quae ſic interpretamur: nomine κόστας ſive κοστίας piſcem ſignificari coliae ſimilem, aut ex ſententia aliorum gammaracei generis eſſe. lego, κολίας ἢ κάμμαρος quanquam invenias et κόμαρος ſive κόμμαρος pro eodem, *Xanthiam* vero de quo ſequitur ξανθίας δ' ἐπὶ ποσὸν βρομώδης ἐστὶν, aut βρωμώδης, ne nos quidem usquam alibi invenimus, doctis placebat ξιφίας. ſed conſtant ſibi omnia exemplaria et Epitoma. Scio *Xandarum* nominari antiquis inter Atlantici maris cetos, facie bovis: ſed de eo non ſentit dipnorhetor. Ἐπίφυσιν τοῦ δέρματος eleganter nominat auctor corium, quod caeteris omnibus ſupercreſcit, τὰ δὲ καλούμενα δαρτὰ, inquit, τὸ μὲν

ὅλον ἐστὶν ὅσα τραχεῖαν ἔχει τὴν ἐπίφυσιν τοῦ δέρματος. ſed non negligendum quod invenimus in Excerptis, *τὴν ἐπίχυσιν τοῦ δέρματος* Graeci. *ἐπίχυσιν* appellant *τὴν κονίασιν*, *parietis dealbationem.* hic ſimpliciter pro ſuperficie. Cur dicantur *τὰ πετραῖα* eſſe *εὔογκα*, jam expoſuimus libro tertio: capite quinto *Ἡδονὴν* veteres vocabant acetum: neque aliter interpretamur ſequentia verba, *τὰ δὲ πετραῖα καὶ τῇ ἡδονῇ ἁπλῶς σκευασθέντα.* de quibus libro ſecundo, capite vigeſimo ſexto. Scribe mox, *ἔτι δὲ τενάγη μεγάλα, καὶ κόλποι θαλάττης.* non autem *πελάγη.* et, *σκληροὶ καὶ λεπτοὶ καὶ κυματοπλῆγες εἰσὶν οἱ πλείους.* ſic in Excerptis, non *κυματοπληγεῖς.* *κυματοπλὴξ* ut *οἰνοπλὴξ*, *παραπλὴξ* et apud Archeſtratum, *νεοθὴξ μάχαιρα.* Lege cum Excerptis, *πρὸς δὲ, εἴπου καὶ πόλεις σύνεγγύς εἰσι.* elegantius quam ut editum eſt. et ſtatim ſupple ex iisdem, *καὶ πρὸς ἡδονὴν, καὶ πρὸς εὐπεψίαν, καὶ πρὸς τὴν τροφὴν τοῦ σώματος.* Non aſſequor mentem auctoris cum de fluvialibus piſcibus ſcribit, *τῶν ποταμίων βέλτιστοί εἰσιν οἱ ἐν τοῖς ὀξυτάτοις τῶν ποταμῶν ὄντες, οἵτε πυροῦντες.* Fallor aut ſcribendum, *οἵτε ἐπὶ ῥοῦν ἰόντες*, ſed non fallor profecto, neque aliter legendum. *ῥοῦς* in flumine eſt, qua maxime vergit aquarum impetus, ea pars rapidiſſima. ibi igitur optimi piſces, quemadmodum docere auctor hic voluit et toties apud Galenum, alioſque medicos legere licet, Poteramus *piruntas* piſces interpretari empyros, de quibus ultimo capite dicturi ſumus: ſed id non probatur nobis. Habentur deinceps verſus Antiphanis, quos ita p. 624. nobis exhibent edita exemplaria ſimul et manu exarata.

> *Ἐγὼ περὶ τὴν ὀψωνίαν μὲν οὐ πάνυ τι*
> *ἐσπούδακ', οὐδ' αὖ συνέτεμον λίαν πάνυ,*
> *ὡς ἄν τις ἄλλως ἐξενεχθεῖσιν,*
> *ὅπου τοῦ διαλάβοι κραιπάλην Ἑλληνικῶς.*

quod ex praecedentibus Athenaei verbis liquet, et paraſitus ille qui apud poetam illa loquebatur, et Cynulcus qui nunc iſtos verſus uſurpat, nihil ſignificare aliud volebant, niſi cupediarum et delitiarum gulae eſſe ſe rudes. Haec in ſumma horum verſiculorum mens. Planiſſima ſunt prima verba. *Ego in arte obſonandi recte non multum operae poſui.* In magnatum familiis erant qui dicebantur *obſonatores* ſive *ἀγορασταί.* horum fuit propria *τέχνη ὀψωνητικὴ* quae dicebatur lib. ſeptimo. Paraſiti ut docebamus ad Theophraſtum, ubi deerant obſonatores, eas partes ſubire ſoliti. Ex quo intelligimus

cur neget hic paraſitus ſe ejus artis eſſe callentem. Caetera depravata juxta ſunt et obſcura. Experiamur an hic quoque ſit aliquis noſtris conjecturis locus, fortaſſe enim non longe abieris a vera lectione ſi ſcribas.

Ἐγὼ περὶ τὴν ὀψωνίαν μὲν οὐ πάνυ
ἐσπούδακ', οὐδ' αὖ συνετά μοι λίαν πάνυ
ὡς ἄν τις ἄλλων ἐξενεχθέντων πότου
αὐτὸς διαλάβοι κραιπάλην Ἑλληνικῶς.

Ego rationes obſonandi non teneo. neque mihi nota ſunt illa per quae aliquis poſſit ſublatis de triclinio caeteris, ipſe crapulam impedire: quod plerique Graecorum faciunt. Poeticum eſt, *οὐ συνετά μοι* pro *οὐ συνίεμαι.* Conviviorum Graecanicorum *τὸ κεφάλαιον* fuit in potatione poſitum. Ideo plurimum illa expetebantur quae impediendae ebrietati valere credebantur. Ideo etiam ſolita parari illa amethyſta, et *μέθης φάρμακα*, de quibus libro 1. capite ultimo. Porro temulenti proprium eſt, *ἐκφέρεσθαι πότου*, ſive ut ſcribit Tullius, de conviviis auferri. *διαλαμβάνειν* eſt intercipere medium, et impedire malum jam inchoatum. Aliud excogitare ſanando huic loco nihil potui. Moris fuit et comicis et tragicis poetis idem argumentum in plures fabulas dividere, quas uno communi nomine inſcribebant. Sic laudatur Sophoclis *Ὀρεστεία* vel *Ὀρεστιάς*: item *ἡ περὶ Ὀδυσσέα πραγματεία.* Similiter Antiphanes comicus plures fabulas affines argumento docuerat, titulo *Ἀγροίκων.* ſed praeter hunc communem titulum proprium comoediae ſingulae habebant. Sic accipimus verba Athen. cum ait, *Ἀλλὰ μὴν οὐδ' οὕτως εἰμὶ φίλιχθυς, ὡς ὁ παρὰ τῷ αὐτῷ ποιητῇ ἐν Βουταλίωνι· ὅπερ δρᾶμα τῶν Ἀγροίκων ἐστὶν ἑνὸς διασκευή.* id eſt, *neque porro ita ſum piſcium avidus, ut ille apud eundem Antiphanem in Butalione: quae fabula editio altera eſt et emendatio unius e Ruſticis.* De voce *διασκευὴ* ſatis disputavimus lib. 3. capite 26. unde licet intelligi quantum a vera ſententia abſint qui *apparatum convivii* ea dictione putant ſignificari. Quemadmodum autem in philoſophia idem ſaepe eſt et generis univerſi, et ſpeciei unius e pluribus nomen: ſic horum *Ἀγροίκων*, uni peculiare nomen fuit *Ἀγροῖκος.* nam ſubjicitur mox, *ἐν δὲ τῷ Ἀγροίκῳ.* Haec ita interpretamur, quia vulgatam p. 625.
lectionem noſtrorum librorum in omnibus manuſcriptis inventam ſollicitare religio nobis eſt. alioquin poteramus ex lib. 7. ſuſpicari, non hic *τῶν Ἀγροίκων ἑνὸς* legi

debere: ſed τῶν Ἀγροίκων ἐστὶ διασκευή. nam id drama cujus poſterior cura fuit Butalion, illud fuit ipſum quod Ἀγροῖκος dicebatur, vel Ἀγροῖκοι. Principium Antiphaneae eclogae multimodis corruptum eſt. Lege, et corrige.

— καὶ μὴν ἑστιάσω γε τήμερον
ὑμᾶς ἐγώ. σὺ δ' ἀγοράσεις ἡμῖν λαβὼν
τόδ' ἀργύριον· ἄλλως γὰρ οὐκ ἐπίσταμαι
χρηστῶς ἀγοράζειν· φράζε δὴ Φιλουμένῳ
ὄψῳ τίνι χαίρεις;

Sequentes verſus habes et libro ſeptimo.

Caput Quintumdecimum.

Philippus, Ephippus, *et* Eubulus *comici. Suidae locus.* ἄργυρος ἀνάργυρος. *Mos ſtipem ſub alieno nomine colligendi.* Coroniſtae. λάχος πυρῶν. ἥμαθος *nummulus.* ἁλὸς χόνδρος. ἀγκλίνειν. μυχὸς *domus.* Chelidoniſtae. προκυκλεῖν, ἐκκυκλεῖν, *ſive* ἐγκυκλεῖν. *Aeliani locus emendatus inſigniter.*

E NUMERO Graecorum comicorum Philippus, et Ephippus fuerunt mediae comoediae poetae duo. Recitantur autem iſto loco verſus quidam ſub Philippi nomine, qui non longe poſt Ephippi eſſe dicuntur. Ac cum illi verſus promantur ex *Philyra* et *Obeliaphoris*, ſub quibus titulis alibi horum librorum Ephippum invenire eſt laudatum: non ſine cauſſa cenſeas ſcribendum hic, ἐκφαυλίζων δὲ καὶ Ἔφιππος τοὺς μικροὺς τῶν ἰχθύων ἐν Φιλύρᾳ φησί. ſin hic retinemus Φίλιππος, mox etiam ſcribendum ita fuerit non Ἔφιππος. Res ſane difficilis ad affirmandum: cum libro ſeptimo ex Eubuli *Nutricibus* iisdem verbis quaedam proferantur, atque hic ex *Obeliaphoris* Philippi. Auctor eſt Suidas, in Athenaei dipnoſophiſtis laudatum inveniri Philippum Comicum in *Codoniaſtis.* hoc falſum eſt hodie: nam *Cydonem* quidem Ephippi Athenaeus nominat libro ſeptimo et 14. *Codoniaſtas* vero Philippi quod ſciam nusquam. Conjicimus fortaſſe non vane, Suidam legiſſe hic Φίλιππος, non Ἔφιππος. ac quoniam *Coroniſtarum* ſit hoc loco mentio,

ſcripſiſſe per incogitantiam Philippum in *Coroniſtis* ſive *Coroniaſtis* laudatum fuiſſe ab Athenaei dipnoſophiſtis. Si igitur ita videatur, ſcribamus in Suida, Φίλιππος κωμικός· τῶν δραμάτων αὐτοῦ ἐστι Κορωνισταί. (vel Κορωνιασταὶ) ὡς Ἀθήναιος ἐν Δειπνοσοφισταῖς. Porro non hic ſolum Eubuli et Ephippi nomina invicem confuſa animadvertimus. Vide libro nono capite ſecundo. Hujus igitur ſive Philippi, ſive ut puto verius Ephippi, male ſcribitur hic verſus, Οὐκ οἶσθ' ὅτι τἀργύριον ἐστ' εἰς ἄργυρον. neque certo ſcio qui illum conſtituam. Scribebamus tamen, Οὐκ οἶσθα δ' ὅτι τἀργύριόν ἐστ' ἀνάργυρον. jocus comicus haud illepidus. ut ſi dicas, *opes noſtrae ſunt inopes.* Locum *ex Obeliaphoris* ita digere, p. 626.

— ἀλλ' ἀγόρασον εὐτελῶς.
ἅπαντα γὰρ ἱκανά γ' ἐστί· Φράζε δή ποτε.
μὴ πολυτελῶς· ἀλλὰ καθαρείως ὅττι ἄν.

vide libro ſuperiore, capite 27. Quintum hunc verſum, Κἂν κάραβός τις ᾖ λαβεῖν, εἷς ἀρκέσει, ſcribi malim, κἂν κάραβόν τιν' ᾖ λαβεῖν, εἷς ἀρκέσει. [etſi non damno quod eſt editum.] Corruptus etiam ſeptimus: et ſcribendum vel Θήβης μὲν ἐνίοτ' ἔρχετ' ἐκ τούτου λαβέ. ut ſit proprium viri nomen Thebas, vel Θήβη, et ἐκ ταύτης. Decimum et reliquos ita ſcribe,

Ὡς μικρολόγος εἶ· σὺ δέ γε λίαν πολυτελής
πάντως· κρέα ἡμῖν ἐστι· πότερ' ἔπεμψέ τις;
οὐκ· ἀλλ' ἔφησεν ἡ γυνή, τὸ μοσχίον
τὸ τῆς Κορώνης αὔριον δειπνήσομεν.

In iis autem qui proferuntur e *Dyſcolo* Mneſimachi, ſcribo ſic hos duos verſus, Μέτρια δὲ τῷ θείῳ σεαυτοῦ· πῶς ἔτι Μετριώτερ' ὦ δαιμόνιε; πῶς; σύντεμνε καὶ Ε. Adjecimus verba iſta e MSS. ὄψον δ' ἂν λέγῃς ἕτερον κάλει Ὀψάριον. *ſi de alio obſonio loquaris, voca id mihi opſoniolum.* Deeſt mox aliquid ut plena ſit ſententia cum ait, ἐπεὶ δὲ κατὰ θεὸν ἐν τοῖς προκειμένοις. fortaſſe, ἐνετύχομεν τοῖς προκειμένοις. id eſt, *quandoquidem Deo ita volente incidimus in recitatos modo verſus.* Fuit olim veteribus in uſu mendicandi quidam honeſtus modus: cum non ſibi qui mendicabant, ſed alii ſe ſtipem cogere dicerent. Erant igitur qui matri Deum, ſive Peſſinuntiae Deae, ſtipem cogentes ſingula oppida luſtrarent: alii aliud quid praetexebant. In his fuerunt *coroniſtae* et *chelidoniſtae* de quibus deinceps tractant docti convivae. οἶδα δὲ, ait auctor, Φοίνικα τὸν Κολοφώνιον ἰαμβοποιὸν μνημονεύοντα τινῶν ἀνδρῶν, ὡς

ἀγειρόντων τῇ Κορώνῃ. quia ſine cauſſa majuſcula litera adhibita fuit initio vocis *Κορώνῃ*, putaverunt interpretes proprium id foeminae eſſe nomen: tum illi neſcio quas nugas ex Pauſania de Coronide hoc loco effutiverunt. Atenim *κορώνη* hic aliud nihil niſi cornix. quare Euſtath. hunc locum deſcribens ut ne locus dubitationi relinqueretur ullus, addidit *τῷ ζώῳ.* Cornicem videlicet circumferebant agyrtae iſti, doctam, ut videtur, conari noſtra verba. Huic ſe ſtipem cogere dicebant non ſibi. Quod autem in verſibus Phoenicis dicitur cornix filia Apollinis alluſio eſt ad fabulam. Stipem petere, Graeci dicunt *ἀγείρειν.* et *ἀγερμὸν* id mendicationis honeſtae genus. Primo verſu petunt coroniſtae dari ſibi *χεῖρα κριθῶν*, id eſt *plenam volam hordei:* vel, *manipulum hordei:* non enim inepta eſt Dalecampii ſic vertentis ſententia. Altero verſu poſcunt *λέχος πυρῶν*, id eſt, Dalec. interprete, *ad cubile ſtratum e tritico.* Nimium vero delicati iſti frugiperdae, ſi non niſi ſuper frumenti palea cubare ſe poſtulant. Ne quid diſſimulem, aliud poetam ſcripſiſſe cenſeo, ac lego, *ἢ λάχος πυρῶν*, id eſt *portionem aliquam frumenti.* Noli dubitare hanc eſſe veram ſcripturam: *πυροὺς* enim interpretari paleam frumenti
p. 627. abſurdum nimis fuerit. Auctor Epitome: ut emendandi labore ſeſe liberaret, ſimpliciter ſcripſit *ἢ πυρούς.* Idem ſequente verſu omiſit vocem quam non intelligebat, *ἢ ἥμαιθον.* Scimus nos ex Heſychio *ἥμαιθον* ſive *ἥμαθον* nummi parvae aeſtimationis nomen apud quosdam Graecorum fuiſſe. dimidio oboli quidam aeſtimabant: alii duobus obolis. De hoc coroniſtae ſentiunt. nam quare emendemus *ἢ ἱμάτιον*, cauſſae non eſt. Addunt, *καὶ ἅλα λήψεται χόνδρον.* metri lex coegit poetam *ἅλα χόνδρον* dicere pro *ἁλὸς χόνδρον*, *granum ſalis.* aut dixit *ἅλα χόνδρον* pro *χονδρίτην*: ut *ναύτης δρόμος*, pro *ναυτικός*: *γυνὴ μαζὸς* pro *γυναικεῖος*, et ſimilia, de quibus ad Theocritum. Dalecamp. ſpreta lege verſus, *ἅλα καὶ χόνδρον.* pari judicio ac verſu proximo *κηρίον favum* mutavit in *κηρὸν*, *ceram.* Etiam iſta peſſime accipiunt interpretes, *Ὦ παῖ θύραν ἄγκλινε· πλοῦτος ἤκουσε. O puer portam aperi. Plutus audivit* noſtram petitionem. Priore parte hujus verſus petunt coroniſtae, qui ceu mendici ad beatorum fores ſuam cantilenam decantabant, ut ſibi janua aperiatur. *ἀνακλίνειν aperire* eſt. Homerus — *θαλάμοιο πύλην πυκινῶς ἀραρυῖαν* Κάλλιπον *ἀγκλίνας.* Fingunt deinde coroniſtae, vota ſua jam eſſe

exaudita, ac bene ſibi ominantur. *Ecce, inquiunt, jam admiſerunt noſtras preces qui nos poſſunt ditare:* πλοῦτος ipſi divites ſunt. Non poteſt negari haec eſſe elegantiſſima. Ita ſolent qui aliquid vehementer aut cupiunt aut metuunt fieri, factum putare. Ab eadem mente ſunt iſta in Apollinis hymno apud Callimachum,

Καὶ δή που τὰ θύρετρα καλῷ ποδὶ Φοῖβος ἀράσσει·
οὐχ ὁράᾳς; ἐπένευσεν ὁ Δάλιος ἁδύ τι φοῖνιξ.

et in Palladis lavacris, Συρίγγων αἴω φθόγγον ὑπαξονίων. item iſta Catulli in Epithalamio Auruncule jae, *Virgo adeſt. Viden' ut faces Splendidas quatiunt comas?* 10. verſum, Θεοὶ γένοιτο μετάπεμπτος ἡ κόρη. ſcribe ex libris melioribus quos Schottus conſuluit, Θεοὶ, γένοιτο πάντ' ἄμεμπτος ἡ κούρη. et, Καὶ μητρὶ κούρην εἰς τὰ γουνὰ κατθείη θάλος. non θαλός. Homerica dictio θάλος, pro liberis et ſobole. ut λευσσόντων τοιόνδε θάλος χορὸν εἰσοιχνεῦσαν. Poſtremo verſui deeſt a fine aliquid. Καὶ δόντι καὶ μὴ δόντι πλείονα τῶν γε. melius, τῶν πρόσθεν aut quid ſimile. Μυχὸς coroniſtis eſt locus in quo opes et cimelia ſervantur, τὸ θησαυροφυλακεῖον. ſic enim ajunt, ἀλλ' ὦ 'γαθοὶ ἐπορέξαθ' ὧν μυχὸς πλουτεῖ. *At, o boni, porrigite aliquid eorum quibus apothecae veſtrae abundant.* Homerus μυχὸν δόμου eam partem appellat, non ſimpliciter μυχὸν, ut in hoc coronismate. Sed fallimur profecto: nam poeta eam vocem non praetermiſerat, verum initio ſequentis verſus collocaverat: unde quia abeſt hodie, relictus eſt verſus imperfectus. Ita ergo ſcribere debes,

'Αλλ' ὦ 'γαθοὶ ἐπορέξαθ' ὧν μυχὸς πλουτεῖ
δόμου· Δὸς ὦναξ καὶ συ πολλά μοι νύμφη
δός μοι Κορώνῃ.

Sic μυχοὺς πόλεως, pro aerario urbis et publicis opibus dixit Xenophanes: cujus extat libro decimo hic verſus, Οὐ γὰρ πιαίνει ταῦτα μυχοὺς πόλεως. Legebatur Νόμος Κορώνῃ: quod cum interpretationem nullam admittat, fecimus δός μοι κορώνῃ. Sequentia ſuſpicione mendae non carent. Quemadmodum coroniſtae cornici, ſic hirundini, id eſt χελιδόνι, Chelidoniſtae ſtipem cogebant. Sed non ubique Graeciae ea conſuetudo obtinuit: verum apud Rhodios ut videtur, aut ſolos aut cum paucis. Diſerte enim ſcribitur, χελιδονίζειν δὲ καλεῖται παρὰ 'Ροδίοις ἀγειρμός τις ἄλλος. Faceto errore apud Euſtathium ſcripſerunt librarii, παρὰ 'Ρωμαίοις. In chelidonismate quod ex Theognide affertur, obſcura ſunt iſta, p. 628.

παλάθαν οὐ προκυκλεῖς ἐκ πίονος οἴκου, οἴνου τε δέπαστρον. Euſtathius breviter expreſſit et *ἐν συνόψει*, ut ait: *οὐ παλάθαν ζητοῦμεν, οἴνου τε δέπαστρον.* Legendum *προκυκλεῖν*, vel *προκύκλει*, eſt autem *προκυκλεῖν*, *in medium proferre.* ſic etiam *ἐκκυκλεῖν* ſolet accipi. Translatio ducta eſt a theatrorum pegmatis, in quibus verſatione machinae res oculis ſpectatorum vel admovebantur. Clemens Alexandrinus in Protreptico, *καὶ αὐτούς γε τοὺς καλουμένους ὑμῶν θεοὺς, ὧν αἱ τελεταὶ μυστικαὶ, οἷον ἐπὶ σκηνῆς τοῦ βίου, τοῖς τῆς ἀληθείας ἐκκυκλήσω θεαταῖς.* rurſus ibidem, *γυμνῇ τῇ κεφαλῇ ἐκκυκλεῖ τῷ θεάτρῳ τοὺς θεούς.* Epiphanius in Ancyroto, Chriſtianae pietatis doctores vocat *τοὺς τῆς ἀληθείας ἐκκυκλητάς.* quanquam editiones vulgatae ſcribunt *ἐγκυκλητάς.* ut in utroque loco Clementis *ἐγκυκλεῖν* pro *ἐκκυκλεῖν.* Eadem vox apud ſuaviſſimum ſcriptorem Aelianum: ſed olim: nam hodie gloſſema locum occupat genuinae vocis. *Ποικίλης* libr. 2. cap. 11. Docet ibi Socrates non eſſe cauſſae cur tenuis conditionis homo principibus viris invideat, ſi attendamus quales exitus faciant apud tragicos Atrei, Thyeſtae, Agamemnones et Aegiſthi. *οὗτοι μὲν γὰρ*, inquit, *ἀποσφαττόμενοι καὶ ἐκτραγῳδούμενοι, καὶ πονηρὰ δεῖπνα δειπνοῦντες, καὶ ἐσθίοντες ἑκάστοτε ἐκκαλύπτονται.* Lege *ἐκκυκλοῦνται.* Sunt multa in eo ſcriptore ab imperitis librariis mutata, et depravata: ſaepe quidem admodum ridicule. Velut quod ſequitur, *οὐδεὶς δὲ οὕτως ἐγένετο τολμηρὸς, οὐδὲ ἀναίσχυντος τραγῳδίας ποιητὴς, ὥστε εἰσαγαγεῖν εἰς δρᾶμα ἀποσφαττόμενον χοῖρον.* quid audio? regibus et principibus viris ex adverſo ponuntur porci? poſthac igitur corrigamus cenſeo vetus dictum, *aut rex aut fatuus,* et dicamus *aut rex aut porcus.* Sed miſſo joco, corruptum affirmamus hunc eſſe locum, ab iis qui antiqui libri compendium non aſſequebantur. Scribendum, *ὥστε εἰσαγαγεῖν εἰς δρᾶμα ἀποσφαττόμενον χειρώνακτα.* regibus opponit *τοὺς χειρώνακτας*, *eos qui manuum opera aut labore victum quaeritant.* Saepe inculcant nobis Seneca et ſapientes alii, non fieri tragoediam niſi de rege aut magnate: de paupere quidem nunquam. Hoc ipſum et Socrates voluit. Poteramus aliter emendare corruptam lectionem in eandem ſententiam: ſed nemo qui manuſcriptorum exemplarium uſum aliquem habuerit, dubitabit de ſuperiore emendatione. Verum haec obiter. Scripſimus ex Epitoma, Euſtathio et MSS. *ἀ*

χελιδὼν καὶ λεκιθίταν οὐκ ἀπωθεῖται. *chelidon ne lecithitam quidem placentam reſpuit.* λεκιθίτης πλακοῦς, p. 629. ab ovorum vitellis immixtis dictus. de hoc ſuo loco. Venuſta et Attica ellipſis eſt in proximo verſu, Εἰ μέν τι δώσεις· εἰ δὲ μὴ οὐκ ἐάσομεν. Nam poſt illa εἰ μέν τι δώσεις: *ſi quid dederis:* ſupplendum ut ſit plena ſententia, laeti et gratias agentes abibimus. de iſta figura ſatis dictum lib. 5. cap. ſecundo. Simillime Homerus in cantico aeruſcantium in Samo inſula.

Εἰ μέν τι δώσεις· εἰ δὲ μὴ οὐχ ἑστήξομεν.
οὐ γὰρ συνοικήσοντες ἐνθάδ' ἤλθομεν.

CAPUT SEXTUMDECIMUM.

Adrianus Imp. μουσικώτατος. ὑηνία. Subura. *Sophronis* Νυμφοπόνος. Eranus, συνάγειν. θίασοι. *quaſi* σίασοι. Σεῖος, *vox Laconum.* εἰλαπίνη *unde.* λαγὼν, κενεών. ὀχή. εὖ ἔχειν, *et* εὖ διατίθεσθαι ἑαυτόν. ἵλεως *et* ἱλαρός.

OI περὶ Φάλανθον ἐν τῇ Ἰαλύσῳ πόλιν ἔχοντες. Jalyſus in Rhodo inſula urbs eſt: in urbe autem urbs haberi non poteſt. Sed medentur docti, πρὸς τῇ Ἰαλύσῳ. recte ſervare malis antiquam lectionem et interpretari, *in ea parte inſulae ubi nunc eſt Jalyſus.* Pro τὴν Ἀχαίαν καλουμένην: Excerpta Ἀχαΐδα. In Stephani de urbibus ſcriptum eſt, multos fuiſſe olim locos, qui Ἀχαΐαι appellarentur. Eorum unus iſte eſt. ἐάσειν ἐξάγεσθαι ὅ τι κατὰ γαστρὸς αἴρονται. Hanc conditionem foederi adſcribi iverat Iphiclus, exiſtimans hoc velle Phalantham, ut ſibi et uis liceret edere prius quam exirent quantum vellent, t ſi poſſent, quicquid alimentorum erat reliquum abſumere. De fonte Hypelaeo lege Strabonem initio lib. 14. n mirabili hiſtoria de piſce qui e prunis exiliens cum ivo carbone ſylvam incendit, ſcribe, καὶ ἀφθῆναι ὑπ' ὐτοῦ λόχμην. Deinde ſcribe, ἔτεα κά οἰκήσαντες, τῷ ἰκοστῷ δευτέρῳ κτίζουσι Τρηχεῖαν. Imperatorem Adriaum appellat auctor μουσικώτατον. interpretes, *humaiſſimum.* melius dixiſſent *literarum amantiſſimum*, vel *octiſſimum.* Utrumque ſignificat Graeca vox: utrumque driano ſcimus convenire. Ulpianus Cynulcum vituerans, quod voce βαλλισμὸς eſſet uſus, σὺ δὲ ἡμῖν, ait,

ἐκ γῆς Συβούρας ὄνομα πριάμενος, Ἀπώλεσας τὸν οἶνον, ἐπιχέας ὕδωρ. Graece docti non agnoſcent pro vocabulo Graeco *τὸ συβούρα·* Interpretes qui vertunt *e terra ſubulca,* quam ſcripturam aut conjecturam ſint ſecuti neſcio. nam ſi volumus id Graece dicere quod illi in animo habuerunt, *ἐκ τῆς ὑηνίας* erit dicendum. *ὑηνία* eſt urbs porcorum vel hara. atque ea dictione etiam *τὴν ἀμαθίαν* (ut docemur a veteribus) ſignificarunt. [Simile apud Plutarchum, contra Epicurum *τὴν ψυχὴν ταῖς τοῦ σώματος ἡδοναῖς κατασυβωτεῖν.*] Hic vero legendum eſt, *ἐκ τῆς Σουβούρας.* quemadmodum apud Euſtathium invenimus nos. et ita etiam emendat in *ἀνεκδότοις* elegantiſſimi vir ingenii et eruditiſſimus Muretus. Subura vicus Romanus, infamia ſola nobilis ex
p. 630. Horatio, Martiale, aliis. Ait igitur Ulpianus id verbum canibus Suburanis potius convenire quam viro erudito. Sequens verſus Ariſtii poetae eſt: pronuntiatus a Polyphemo in fabula *Cyclope.* Scribe ſtatim, *ἀποδείξω σοι τὸ ὄνομα ᾧ ἐπιτιμᾷς.* vel *ἐπεὶ ἐπιτιμᾷς.* Locus Epicharmi e *Thearis* ſive *Theoris* (nam utroque modo ſcribitur) ubi meminit *βαλλισμοῦ*, ſic ſcribitur in editis ſcriptisque libris. *λέβητες χάλκεοι κρατῆρες. ὁ δὲ λοιπο† γάμαν ὑπωδέλοις καὶ λωτὲ βαλλίζοντες ὅσον χρῆμα εἴη.* Sunt iſta corruptiſſima. Poſſumus probabiliter recoquere, et facere ut ſit aliqua ſententia, *λέβητες χάλκεοι, κρατῆρές τε. οἱ δὲ λοιποὶ γὰ μὰν ὑπὸ δεταῖς καὶ λωτῷ βαλλίζοντες ὅσον χρῆμα ἦς. lebetes aenei, crateraeque: caeteri autem praelucentibus facibus, et praecinente tibia ſaltantes, quam erant res mira?* ſententia non eſt plena: pendet enim ex ſuperioribus. Protulimus autem hanc ex conjectura lectionem, non quod affirmemus ita ſcripſiſſe Epicharmum: ſed ut oſtendamus propius ad veram lectionem accedi poſſe, quam factum eſſet ab interpretibus, quorum abſurdas ſententias nemo ſanus admiſerit. Addit, *Σώφρων δ' ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ Νυμφοπόνῳ φησί.* Νυμφοπόνος eſt ancilla ornatrix vel alia mulier cui cura ornandae ſponſae. Pollux lib. 10 *Ἐν Νυμφοπόνῳ Σώφρονος εἴρηται πατάνη αὐτοποίητος.* Non ſolum autem eo loco quem Athenaeus affert *βαλλισμοῦ* meminerat Sophron: ſed et aliis. Demetrius Phalereus, vel quicunque eſt auctor libelli De interpretatione, loquens de venuſtate quae orationi conciliatur ex ſimilium comparatione: *Σώφρων*, ait, *καὶ αὐτὸ ἐπὶ τοῦ ὁμοίου εἴδους φησί. Θᾶσαι, ὅσα φύλλα καὶ κάρ*

φεα τοὶ παῖδες τοὺς ἄνδρας βαλλίζοντι. οἷόν περ φασὶ φίλα τοὺς Τρῶας τὸν Αἴαντα τῷ πάλῳ. Pro *ἀναπεμπασάμενος*, in Excerptis *ἀναπεμπασμένος.* cui ſimilia alibi notavimus. Epicharmea quae ſequuntur: *τὰ πρὸ τοῦ δύο ἄνδρες ἔλεγον εἷς ἐγὼν ἀπόχρεῳ*, expoſuimus libr. 7. cap. 16. Quod genus convivii *eranus* fuerit, his verbis declaratur, *ἔρανοί εἰσιν αἱ ἀπὸ τῶν συμβαλλομένων εἰσαγωγαί.* Putabam *συναγωγαὶ* ſcribendum eſſe: ab ea videlicet verbi *συνάγω* ſignificatione, qua ſumitur pro *una eſſe et epulari.* vel auctore Athen. extremo hoc lib. et ita *συνάγειν ἀπὸ συμβολῶν*, libro ſuperiore exponebamus *συναγώγιμα δεῖπνα* leges aliquanto poſt. Sed aliter omnes MSS. et Euſtath. qui deſcriptis verbis hiſce obſervat, *ὅρα καὶ τὸ ὅτι αἱ ἀπὸ τῶν συμβαλλομένων εἰσαγωγαὶ ὅπερ ἐστὶ περίφρασις τοῦ, αἱ συμβολαὶ αἱ συμποσιακαὶ δηλαδή.* ex hac interpretatione nihil aut parum erit diſcriminis inter eranum et convivium e ſymbolis. Eranum vero dictum ſcribit, *ἀπὸ τοῦ συνερᾶν καὶ συμφέρειν ἕκαστον. ab eo quod mutuo ament, et conferant ſinguli.* Ita exponimus, *τὸ συνερᾶν*: cujus loco eſt apud Euſtathium *συνερᾶσθαι.* Sed *τὸ συνερᾶν* poſſumus aliter interpretari: ita ut poſterior vox ſit prioris interpretatio. Nam ut *ἐξερᾶν*, frequens apud oratores verbum, ſignificat *ejicere:* ſic *συνερᾶν* poteſt verti *conjicere, conferre.* verum hoc fortaſſe ſubtilius. Vocis *θίασος* veriloquium ita explicatur, *Τοὺς μὲν οὖν θιάσους ἀπὸ τοῦ θεοῦ προσηγόρευον. καὶ γὰρ αὐτοὺς τοὺς* p. 631. *θεοὺς σιούς φασι.* quorſum pertineat illud *γὰρ*, nemo intelligat, niſi poſt verbum *προσηγόρευον* aut addas, aut *ἔξωθεν* ſuppleas, *οἷον σιάσους.* nam mens ea eſt: *θιάσους* quaſi *σιάσους* eſſe dictos. quia, inquit, deos vocant Lacones *σιούς.* Ideo ſcribunt antiqui, *σίασος, καὶ τροπῇ θίασος, καθὰ καὶ ὁ βρυχησμὸς ὡς μυκησμὸς, καὶ τροπῇ ὁμοίᾳ βρυχηθμός.* Quod autem *σιὸς* dicerent Spartani pro *θεὸς*, multi veterum teſtantur. inde etiam *σεῖος* apud eosdem pro *θεῖος*, *divinus.* Plato in Menone, *καὶ οἱ Λάκωνες ὅταν τινὰ ἐγκωμιάζωσιν ἀγαθὸν ἄνδρα. Σεῖος ἀνὴρ, φασὶν, οὗτος.* minus recte edunt vulgo apud Platonem, *θεῖος.* praeter grammaticorum teſtimonia, ſcribit philoſophus in Nicomacheis libr. 7. *οἱ Λάκωνες εἰώθασι προσαγορεύειν ὅταν ἀγασθῶσι σφόδρα του, Σεῖος ἀνὴρ, φασίν.* At vetuſtior Spartiatarum lingua dicebat *σιὸρ* et *σεῖορ.* Heſychius, *σιὸρ, θεὸς, Λάκωνες.* De vocabulo *εἰλαπίνη* ſcribitur deinceps inter caetera, *τὰς δὲ*

τοιαύτας εὐωχίας Αἰσχύλος καὶ Εὐριπίδης εἰλαπίνας ἀπὸ τοῦ λελαπάχθαι. et hic aliquid ἔξωθεν ſupplendum reliquit. nam εἰλαπίνη non ſit a λελαπάχθαι. eſſet enim λελαπίνη: ſed ab Attica formatione ejus vocis. Nam ut dicunt Attici εἴληφα pro λέληφα, εἴλεγμαι, pro λέλεγμαι, εἵμαρμαι pro μέμαρμαι: ſic εἰλαπάχθαι pro λελαπάχθαι. Inde eſt εἰλαπίνη: ut quidem explicatur etymum iſtud hoc loco: nam poetae interpretes longe aliter. Mox, λάπτειν δὲ, τὴν τροφὴν ἐκπέπτειν λάπτειν. eſt *cibum facile concoquere.* at lib. 11. explicatur ἀθρόως πιεῖν. *ingurgitare ſe poculis.* Utrumque verum eſt: ſed ex conſequenti utrumque: nam proprie λάπτειν ficta vox eſt exprimendo ſono quem tuburcinatores edendo edunt. Vocem λαγαρὸς expoſuimus lib. 3. et 7. Inde eſt λαγὼν inquit noſter. locus infra coſtas ita dicitur: quaſi laxus et vacuus, quia caret coſtis. quam ob cauſſam κενεὼν quoque Homero dicitur, et λαπάρα. ab eadem origine et λάγανον placentae aut libi genus quoddam: a figurae proprietate: quod cava fingerentur lagana. εὐωχίαν negat auctor dici ἀπὸ τῆς ὀχῆς: quae tamen ſententia eſt multorum ex antiquis grammaticis: qui ὀχὴν, *alimentum,* Argivis propriam dictionem fuiſſe volunt. ipſe vult dici ἀπὸ τοῦ εὖ ἔχειν. ſic pro convivari et epulari lautius, dicebant εὖ διατίθεσθαι ἑαυτόν. Verum eſt quod ſtatim obſervatur, ὅτι τὸν αὐτὸν ἵλεων καὶ ἱλαρὸν ἔλεγον. proprie ἵλεως is dicitur, qui Romanis *propitius.* qua notione uſurpatur in ſuperum ſuppliciis. ſed interdum idem eſt atque *hilaris.* Plutarchus in Aemilio Paulo, τότε δὲ πρὸς τοὺς μαχομένους ἐπιδεικνύμενος ἵλεω καὶ φαιδρὸν ἑαυτόν. et ſaepius idem alibi. Plato autem lib. ſeptimo De legibus, ἵλεων opponit τῷ δυσκόλῳ, quem ille ait eſſe θρηνώδη. e contrario eum qui dicatur ἵλεως, et voluptatibus frui decenter, et labores, ſi opus ſit, non refugere. atque hanc διάθεσιν voce ἵλεως ſignificatam, diis inquit Plato, tribuunt homines κατά τινα μαντείας φήμην. Aelianus libr. 14. capite 6. Πάνυ σφόδρα ἐρρωμένως ἐῴκει λέγειν ὁ Ἀρίστιππος, παρεγγυῶν, μήτε τοῖς παρελθοῦσιν ἐπικάμνειν, μήτε τῶν ἐπιόντων προκάμνειν. εὐθυ-
p. 632. μίας γὰρ δεῖγμα τὸ τοιοῦτο, καὶ ἵλεω διανοίας ἀπόδειξις. *Empola* Ephippi unde habuerit nomen dicebamus ad Suetonium.

Caput Septimumdecimum.

Καλαμυρίζειν τοὺς οἰκέτας. ἐν οἴνῳ, in vino. τὸ κατὰ λόγον. Coenae ἐπιδόσιμοι. Τὸ ἀπὸ σπυρίδος δεῖπνον, et Romana ſportula. συμβολαί. Mos in conviviis ἀπὸ συμβολῶν. χῶς. ἔμπυρος, piſcis.

NON memini legere alibi, ac ne extare quidem usquam cenſeo, verbum καλαμυρίζειν, niſi in ſequentibus iſtis, καταρῶνται μὲν τοῖς τέκνοις, λοιδοροῦνται δὲ ταῖς γυναιξὶ, καλαμυρίζουσι τοὺς οἰκέτας, ἀπειλοῦσι τοῖς πολλοῖς. Confert reverentiam quam ſacris faciendis adhibebant veteres, cum irreverentia tunc hominum. Nihil autem religioſius cavendum monebant ſacrorum antiſtites, quam ne verbis male ominatis inter ſacrificandum uterentur. qua de re convenientiſſimum huic loco Platonis teſtimonium proferebamus ad Theophraſti caput περὶ δυσχερείας: ubi hunc ritum pluribus expoſuimus. In Excerptis et multis MSS. offendimus, πλήττουσι τοὺς οἰκέτας. Sed vulgatam γραφὴν a quo principio dicemus ortam? non enim ſine cauſſa in plerisque ſcriptum. Forte erat prius, καταμυκτηρίζουσι καὶ πλήττουσι τοὺς οἰκέτας. Noli dubitare ſcripſiſſe Athenaeum, κλαυθμυρίζουσι τοὺς οἰκ. Verbum κλαυθμυρίζειν utroque modo accipiunt Graeci et pro ejulare, aut flere, et pro in fletum aliquem adducere. [vel potius ſcriptum initio fuit κλαυθμυρίζουσι, *faciunt flere.* ut plurimum de infantibus flentibus uſurpatur id verbum: ſed norunt Graece periti etiam transitive legi apud Plutarchum et alios κλαυθμυρίζειν, pro adigere ad lacrymas.] In illis exametris qui afferuntur ex Heſiodi *Eoeis*, defectus nota etiam in antiquis appoſita eſt ſexto verſui. Fruſtra, ut videtur: nam integraveris unum verſum in duos perperam diviſum, ſi ita ſcripſeris, Οὐχ ὑπολύσεις αὐτόν; ὁ δ' ἄχθεται αὐτὸς ὁ θύων τῷ κατακωλύοντι. Adjicit vero auctor horum verſuum,

— καὶ εὐθὺς ἔλεξ' ἐλεγεῖα
μηδένα μήτ' ἀέκοντα μένειν κατέρυκε παρ' ἡμῖν,
μήθ' εὕδοντ' ἐπέγειρε Σιμωνίδη. οὐ γὰρ ἐπ' οἴνοις
τοιαυτὶ λέγομεν δειπνίζοντες φίλον ἄνδρα.

Deſcribit poeta mores ſordidi et *μικρολόγου*: qui ſi caſu aliquo amicos ad coenam vocaverit, tamen neque ipſe eos ad bibendum invitabit, neque feret ſi e conviviis aliquis id fecerit. hoc dixit poeta praecedentibus verbis: nunc addit, loco illius amicae invitationis quae in compotationibus locum habere ſolet, durum iſtum hominem vetus dictum uſurpare: quo admonemur ne abiturientem hoſpitem retineamus: neve ad bibendum ſtimulemus eum qui biberit quod ſit ſatis. Ita accipimus illa *μήθ' εὕδοντ' ἐπέγειρε*. Atque haec praecepta quae ſuis convivis ſoliti
p. 633. cantare praeparci convivatores, vocat *ἐλεγεῖα*: quia antiquiſſimus poeta Theognis elegiaco carmine et iſta et alia his ſimilia eſt complexus. Integer paraenetici poetae locus ita habet.

Μηδένα μήδ' ἀέκοντα μένειν κατέρυκε παρ' ἡμῖν,
μηδὲ θύραζε κέλευ οὐκ ἐθέλοντ' ἰέναι.
μηδ' εὕδοντ' ἐπέγειρε Σιμωνίδη, ὅν τινα ἡμῶν
θωρηχθέντ' οἴνῳ μαλθακὸς ὕπνος ἕλοι.

Poſtrema verba cum interrogatione legi debent. nonne verum eſt, inquit, ſolere nos inter pocula haec dicere, cum amicos invitavimus? quaſi dicat: hi ſunt ſermones, quibus hodie utuntur avari homines, ſi quando convivia agitent. *ἐπ' οἴνοις*, ut apud Ariſtophanem et alios ſaepe, *ἐν οἴνῳ*. Latini etiam, *in vino*. Quod additur, *ἔτι δὲ καὶ ταῦτα προστίθεμεν*, connecti debet cum praecedentibus, in hanc ſententiam. nos hodie et illa facimus, ac dicimus quae iſte poeta in ſuis hominibus reprehendebat: et inſuper alia addimus parilis incivilitatis ſimiliumque ſordium. Subjecti verſus Heſiodi ſunt. De vilitate rerum quae diis, velut dicis cauſſa, offerebantur alio loco diximus. Menandri ſuper hoc praeclaram *ῥῆσιν* deſcribit hoc loco Athenaeus. Primus verſus ita habet, *εἶτ' οὐχ ἅπαντα πράττομεν καὶ θύομεν*. nos haec non intelligimus. ſcribimus, *εἶτ' οὐκ ἀτοπώτατα* [(Scaligero placebat, *οὐκ ἅπανδα*, ut ſit vox poetica de re abſona et abſurda:) *πράττομεν καὶ θύομεν*;] Quis neget, ait, aliena rationi eſſe quae in ſacrificiis vulgo facimus? qui quidem in illa omnia quae diis offerimus, vix drachmarum decem ſumptum faciamus; cum interea coenarum noſtrarum apparatus, dum tibicinas et ſaltatrices conducimus, unguentum emimus, et id genus alia, *Μικροῦ τάλαντον γίνεται τὸ κατὰ λόγον*: prope talenti ſummam conficiunt iſtae impenſae. *τὸ κατὰ λόγον*, (ſic enim ſcribendum) appellat omnia aera in unam ſummam collecta. Scribe deinde,

Δραχμῶν μὲν ἀγαθὸν ἄξιον λαβεῖν δέκα
ὑμᾶς, ἐάν γε καλλιερηθῇ τοῖς θεοῖς.

par eſt ut qui deum cultui decem drachmas impendatis, paris aeſtimationis bonum aliquod ab iis recipiatis, ſi quando litare contingat vobis. Omnino *ἀγαθὸν* legendum, non *ἀγαθῶν*. et *ὑμᾶς* non *ἡμᾶς*. deus enim erat qui iſta loquebatur, ut dicitur verſu undecimo. Sequente verſu ſcribo, *Τούτων δὲ δεῖ πρὸς ταῦτ' ἀνελεῖν τὴν ζημίαν.* ſed non videtur perfecta ſatis ſententia. *Ἐπιδόσιμα δεῖπνα*, de quibus poſtea tractatur, conſiebant ex ea pecunia quam conſerebant ſodaleis, ultra id in quod tenebantur ex pacto, vel ex inſelici jactu aleae. notum quid ſit *ἐπιδιδόναι* et *ἐπίδοσις*. De his adjectitiis coenis recitantur verſiculi quatuor Crobyli veteris comici: in quibus interpretandis ſingularis vel negligentia vel infelicitas viri docti. Primum igitur ita eos ſcribe.

Λάχης, ἐγὼ δὲ πρός σε. πρόαγε. ποῖ;
ὅπου μ' ἐρωτᾷς; ὡς Φιλουμένην. παρ' ᾗ
τἀπιδόσιμ' ἡμῖν ἐστιν. ᾗ γ' ἐχθὲς πιεῖν
κυάθους ἕκαστον ἐβιάσω σὺ δώδεκα.

Mens quidem ex ſuperioribus pendens, ſubobſcura: cae- p. 634.
terum verba hoc ſonant. A. *Laches ego vero ad te venio. praecede.* B. *quo?* A. *Quo me rogas? ad Philumenam:* (vel *amicam*) *apud quam coena adjectitia nobis eſt conſtituta. cui heri praebibere unumquemque cyathos duodecim coëgiſti tu.* *τὸ ἀπὸ σπυρίδος δεῖπνον* coena eſt quam aliquis in ſportula fert a ſe ad amicum, ut coenet quidem cum ipſo, ſed ſuomet cibo. Hujus quoque generis convivia agitaſſe veteres Graecos, probat docte eruditiſſimus Athenaeus teſtimonio Pherecratis. *Συσκευασάμενος δεῖπνον ἐν τῇ σπυρίδι, Ἐβάδιζεν ὡς πρὸς Ὠφέλην.* Multa poetae interpretes de hoc Graecorum more, ad illa *Ὀδυσσ. θ. πὰρ δὲ τίθει κάνεον, καλήν τε τράπεζαν.* Cave cum hujusmodi coenis Graecanicis e ſportula, conſundas Romanas ſportulas quarum mentio in hiſtoriis Impp. et apud Martialem. nam etſi rerum Romanarum ſcriptores Graeci iſta quoque nominant *ἀπὸ σπυρίδος δεῖπνα*, res tamen plane alia eſt, et diverſa. Heſychius docte et breviter: *ἀπὸ σπυρίδος δειπνεῖν ἢ δειπνίζειν, τὸ ἀντὶ δείπνου ἀργύριον καὶ μέρη ἐν σπυρίδι λαβεῖν ἢ δοῦναι.* haec interpretatio Romanae conſuetudini potius quam Graeco mori convenit. ſed de Romanis ſportulis plura, cum Deo, alibi. Superius Pherecratis teſtimonium ex ea ſabula ſumptum dicebatur, cui titulus

Ἐπιλήσμων ἢ Θάλασσα. non ſemel miratus ſum, diverſa adeo ejusdem fabulae nomina. Libro ſeptimo laudatur hic comicus ἐν Ἐπιλήσμονι. In Graecis vero commentariis Veſparum Ariſtophanis, ἐν Ἐπιλήσμοσι duobus locis ſcribi ſcimus. Ait, σύνδειπνον εἴρηκεν ἐπὶ συμποσίου Λυσίας ἐν τῷ κατὰ Μικίνου Φόνῳ. Siciliſſat haec oratio non Atticiſſat. Lego, ἐν τῷ κατὰ Μικίνου λόγῳ: aut κατὰ Μ. Φόνου λόγῳ. ita ſoliti orationum tituli concipi. ut apud Demoſthenem, κατὰ Ὀνήτορος ἐξούλης λόγος. et κατὰ Στεφάνου ψευδομαρτυριῶν λόγος. Scribo, καὶ συναγώγιμον συμπόσιον ἐπιπληροῦσι. non ἐπικληροῦσι. Sequitur ex Menandro, ἐπλήρωσέν τε τὸ συναγώγιον. quibus verbis deſcribi, quod vocabant τὸ ἀπὸ συμβολῶν δεῖπνον, neque ait Athenaeus neque negat. Et ſane patet latius τὸ συνάγειν, aut πληροῦν τὸ συναγώγιον: quam ἀπὸ συμβολῶν δειπνεῖν, vel ἀπὸ συμβολῶν συνάγειν, quod libro ſeptimo exponebamus. Non eſt praetermittendum quod de iſtis ſymbolis ſcribitur: τίνες δὲ εἰσὶν αἱ συμβολαὶ αὐτὸς Ἄλεξις ἐν Μανδραγοριζομένῃ σημαίνει διὰ τούτων,

Ἥξω Φέρουσα συμβολὰς τοίνυν ἅμα.
πῶς συμβολάς; τὰς ταινίας οἱ Χαλκιδεῖς,
καὶ τοὺς ἀλαβάστους συμβολὰς καλοῦσι γραῦ.

Ut doceret nos quid Graeci συμβολὰς appellarent, locum Alexidis recitat; ex quo intelligimus Chalcidenſibus dictas fuiſſe συμβολὰς, taenias, corollas, unguenta, aliaque parvo parabilia, quae invitati ad regem convivii convivae deferebant. Videtur qui iſta loquebatur hoc cauſſatus ſeu vere ſeu falſo, ut pro veris ſymbolis quae majoris ſumptus erant, minus penderet. Sane Athenis et in reliqua, ut exiſtimo, Graecia conviviorum e ſym-
p. 635. bolis contraria fuit ratio conſuetudini Chalcidenſium: nam corollas et unguenta dare munus erat convivatoris, ſive illius in cujus aedibus coenabatur: caetera afferebantur a ſingulis convivantium in commune. Scholiaſtes Ariſtophanis, οἱ καλοῦντες ἐπὶ δεῖπνον, στεφάνους καὶ μύρα καὶ τραγήματα, καὶ ἄλλα τινὰ τοιαῦτα παρετίθεσαν, οἱ δὲ καλούμενοι ἔφερον ἐψήματα, καὶ κίστην (ita ſcribendum: haec eſt ciſta ὀψοφόρος ſive δειπνοφόρος vulgo e re nuncupari ſolita) καὶ χοᾶ. Sequitur, Ἀργεῖοι δὲ ὡς ἐν τοῖς ὑπομνήμασί Φησιν Ἡγήσανδρος, γράφει δ' οὕτως. Manca oratio eſt: ſcribendum, Ἀργεῖοι δ' ὡς ἐν τοῖς ὑπομνήμασί Φησιν Ἡγήσανδρος, χῶν ἐκάλουν. γράφει δ' οὕτ. De ea voce ſcribit Euſtath. poſtquam Athen.

ſequentia verba adduxit. *καὶ ἔστι τὸ χῶν ἐκ τοῦ χοῦν, ὅπερ ἐστιν ἀγγεῖον συμποτικόν. ὃ καὶ χοεὺς Ἀττικῶς λέγεται, οὗ κλίσις χοέως χοῶς ὡς Πειραέως Πειραιῶς. ἀναλογία δὲ αὐτοῦ κατὰ τὸ βῶν. ὡς γὰρ βοῦς, βῶς Δωρικῶς, οὕτως καὶ χοῦς χῶς.* In Empedoclis verſibus quibus ſe quondam piſcem fuiſſe profitetur,

Ἤδη γάρ ποτ᾽ ἐγὼ γενόμην κούρη τε κόρος τε, p. 636.
θαμνός τ᾽ οἰωνός τε, καὶ ἐξ ἁλὸς ἔμπνοος ἰχθῦς·

ſecuti ſumus veteres codices. ante ſcriptum erat *ἔμπυρος*. apud alios *ἔλλοβος*. quorum hoc nullo modo convenit: illud non injuria tueamur fortaſſe etiam adverſus librorum auctoritatem. nam apud Laertium in Empedocle ita legitur: et empyri piſcis etiam beatus pater et facundiſſimus ſcriptor Gregorius Nazianzenus mentionem facit iſtis verſibus.

Ἰχθὺς δ᾽ ἔμπυρός ἐστι, καὶ οὐ πυρὶ δάμνατ᾽ ἀπίστῳ
ἔμπυρος· αἰθόμενος δὲ μέσης διαλάμπεται ἅλμης.

[Sed multa ſecula ſunt, ex quo diverſe legi cepit ſuperior Empedoclis locus: ſcribentibus aliis *καὶ ἐξ ἁλὸς ἔμπυρος ἰχθῦς.* aliis *ἔμπνοος.* aliis *εἰν ἁλὶ νήχυτοι ἰχθ.* Inveni et *ἄμφορος ἰχθ.* ſed ut exiſtimo mendoſe pro *ἔμπυρος.* Sic autem ſcriptum offendimus in manu exaratis Olympiodori commentariis in Phaedonem.]

ISAACI CASAUBONI
ANIMADVERSIONUM
IN
ATHENAEI DIPNOSOPHISTAS
LIBER NONUS.

Caput Primum.

Nexus et argumentum libri noni. κωλῆνες, κωλεαὶ, *et* κωλεοί. *Sales* ἡδυσμένοι. ἅλς θυμίτης. *De voce* τακερός. νάπυ, σίναπι, *et* σιναπεῖν.

LAUTARUM coenarum menſae primae variis conſtabant diverſorum eduliorum ferculis. Coenae quam dipnoſophiſtae coenarunt, prima παράθεσις poſt guſtationem fuit piſcium omne genus. Is miſſus duobus ipſis libris ſeptimo et octavo materia ſermonum fuit, ut ante dictum. Nonus liber reliqua omnia primarum menſarum fercula continet. Olera hic habes, et omnis ferme generis carnes, puta porcellinam, porcinam, aprugnam, leporinam: item phaſianorum, perdicum, gallinarum et caeterarum volatilium quibus veſci mos eſt. Ac praecipua quidem libri capita haec ſunt. Sed Athenaeus ſolens more ſuo τοῖς ἔξωθεν λόγοις ἐπλήρωσε τὸν λόγον, ut ait philoſophus. Semper autem in principio et in extremo cujusque libri Timocratem ſuum compellat auctor. Hunc igitur librum ita orditur Homeri verbis,

Δόρπου δ' ἐξαῦθις μνησώμεθα· χερσὶ δ' ἐφ' ὕδωρ
χευάντων· μῦθοι δὲ καὶ ἠῶθέν περ ἔσονται

ἐμοί τε καὶ σοὶ ὦ Τιμόκρατες. apud poetam eſt, Τηλεμάχῳ καὶ ἐμοὶ διαειπέμεν ἀλλήλοισι. non eſt dubium τὸ ἠῶθεν poſitum eſt pro ἠοῖ, vel ἅμ' ἠοῖ. vult enim Menelaus dicere, differamus ſermones in craſtinum mane.

nunc edamus, neque hic aliter exponi haec debent: nam *δόρπος* Athenaeo eſt edere, et verba facere de cibis: relictis aliis omnibus ſermonibus. Primum apponuntur *κωλῆνες*. Quae vocantur in vivis animantibus *κῶλα*, extantes e corporis trunco partes, in mactatis victimis ſunt *κωλῆνες*, vel *κωλεοὶ*, aut *κωλεαὶ*: tot enim modis effertur iſtud nomen. Heſychius *κωλῆνας* idem vult eſſe atque *ἀκροκώλια*: de quibus dictum nobis libro ſecundo, capite 23. ſed haec vox extremas partes *τῶν κώλων* proprie deſignat: *κωλὴν* integrum membrum: puta, pedes, crus, et femur totum. Argumento eſt vel hic locus libri quarti, *παρατεθέντων κωλήνων τὸ μηρίον ὁ κράτιστος ἐλάμβανε.* Ac proprie quidem nullo diſcrimine cujuscunque victimae partes illae quas diximus *κωλῆνες* ſunt et dicuntur antiquis ſcriptoribus: uſus tamen recentior obtinuit, ut *κωλῆνα ἁπλῶς* cum dicimus, pernam ſuillam aut petaſonem intelligamus: ob ſingularem videlicet ſuillae carnis praeſtantiam. nam etiam in idiotismo ſermonis vernaculi, idem licet obſervare. Cum igitur p. 637. appoſiti eſſent *κωλῆνες*, et quaeſiſſet aliquis *εἰ τακεραὶ εἰσιν*, nata inde eſt occaſio dicendi de voce *τακερός*. *Περιενεχθέντων*, inquit, *κωλήνων, καὶ τινος εἰπόντος εἰ τακεραί εἰσι; παρὰ τίνι κεῖται τὸ τακερόν; ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη.* In Excerptis, *εἰ τακεροί εἰσι.* neque aliter poteſt: niſi *πρὸς τὸ σημαινόμενον*, potius reſpexit, quam ad vocem *κωλήνων* quae praeceſſit. *Κωλὴν* ſemper maſculinum: *κωλεὸς*, apud Athenienſes foemininum, apud alios maſculei generis. Sic Epitoma, et Euſtathius Athenaei ſequentia verba capiunt: *ὁρῶ γὰρ ἐν παροψίσι περιφερόμενον μετὰ τῶν κωλήνων. οἶδα γὰρ καὶ οὕτως λεγόμενον κωλεὸν ἀρσενικῶς, καὶ οὐχ ὡς οἱ ἡμεδαποὶ Ἀθηναῖοι μόνον θηλυκῶς.* Nobis quaedam videntur animadvertenda in verbis hiſce: quorum pleraque antiquis membranis debet recens editio. Ante omnia ſcribendum *μετὰ τῶν κωλεῶν*, non *κωλήνων.* niſi volumus ſine cauſſa ulla et inepte uſurpatas auctori voculas *γὰρ* et *οὕτως*. Deinde Athenaei verba intelligo aliter quam Euſtathius vel Breviator. Putamus enim Ulpianum de induſtria uſum voce *κωλεὸς*, cum dixit, *μετὰ τῶν κωλεῶν*: ut ei praeberetur anſa ſubjectae ab illo obſervationis, quae haec eſt: reperiri apud probatos auctores vocem hanc *ἀρσενικῶς* formatam *ὁ κωλεός*: non ſolum *θηλυκῶς ἡ κωλῆ*, ut ſemper eam dictionem eſſerunt Attici. Poſtremo nihil librorum conſenſum moratus, in quibus *ἡμεδαποί* exaratum, lego

ὑμεδαποί. Ulpian. loquitur homo Tyrius, ad illos e convivis ſermonem convertens, quos norat eſſe Athenienſes. In Epicharmi loco e Megaride ὄρεα minus recte libri omnes, pro ὄρυα vel ὄρουα, ut dictum libro 3. cap. 14. Beatorum menſis olim ſal inferri ſolitus non merus, et qualem natura edit: verum alio artificio mangonizatus. De eo genere ſalis Athenaeus: καὶ ἅλας δὲ ἡδυσμένους ὁρῶ ἐν ἄλλαις παροψίσι. Salis conditi ſpeciem eſſe arbitror, quos vocat Ariſtophanes ἅλας θυμίτας, ſalem cum thymo tuſum et ſuaveolentem. in Acharnenſibus: Αἰ λῇς περίδου νῦν μοι περὶ θυμιτιδῶν ἁλῶν. vetus interpres. οἷον μετὰ θύμου τετριμμένων. καὶ ἑτέρωθι, Ἅλας θυμίτας δοὺς ἐμοὶ καὶ κρόμμυα. His opponit dipnoſophiſta ἅλας ἀνηδύντους, ſales inſulſos, quibus ait Cynicos abundare. Deinde recitat ex Antiphane non uno loco depravatos verſus. Eos hic ſubjicimus emendatos ex animi noſtri ſententia.

— τῶν θαλαττίων δ' ἀεὶ
ὄψων ἕνεχ' ὁ μὲν διὰ τέλους ἅλας, ἐπὶ δὲ
τούτοις πίνομεν οἰνάριον, εἶδος νὴ Δία·
Πόσειδον, οἷον τοῖς παροῦσι συμφέρεις
ἀπαξάπασιν ὀξυβάφῳ ποτηρίῳ·
ὁρῶ δὲ καὶ μετ' ὄξους ἀναμεμιγμένον γάρον.

tertio verſu εἶδος eſt acetum, hoc eſt vinum aceto ſimile, et corruptum. vide libro ſecundo, cap. 26. Ad propoſitam ſuper voce τακερὸν quaeſtionem, ita reſpondet Zoilus grammaticus: Ἀριστοφάνης, ὦ οὗτος, ἐν Λημνίαις τὸ τακερὸν ἔταξεν ἐπὶ τοῦ τρυφεροῦ. Primaria notione τακερὸν dicitur quod quaſi liqueſcit, adeo molle et tenerum eſt. ſic vulgo dicimus *in ore liqueſcere*, quae
p. 638. tenerrima eſſe volumus indicare. Hippocrati in libro De morbis muliebribus ἀκροκώλια ἑφθὰ τακερὰ dicuntur, quae Pherecrates libro ſexto vocabat δίεφθα ἀκροκώλια. [Aretaeus De acutorum morborum curatione, lib. 1. cap. 10. κρεῶν ἀκρόποδες, ἐν χυλοῖσι τακεροὶ πέλειαι, ἀλεκτόριδες ἑφθαί. pro τακερὸν, dixit τετηκὸς Euripides in Cyclope, Τάδ' ἐκ λέβητος ἑφθὰ καὶ τετηκότα.] Galenus τῶν κατὰ τόπους libro ſecundo: οὐκ εὐθὺς τοῦ ἑψήματος ἐν ἀρχῇ, ἀλλ' ὅταν ἤδη πως γένωνται τακερά. paulo poſt opponit Athenaeus, τὰ τακερῶς ἑψημένα τοῖς κραμβαλέοις, id eſt, *jurulenta iis quae aſſando toſta ſunt.* Hic vero κωλῆνες τακεροὶ dicuntur, probe ſaliti, et delicati. Ita enim Graeci τακερὰ appellant quae ſale ſunt macerata, ut ταρίχη et ἁλιστὰ κρέα: quae Artemi-

dorus ait, ὑπὸ τῶν ἁλῶν τετῆχθαι. lib. 1. cap. 73. Similiter et legumina εὐτακῆ vocabant, quae facile coquantur. Lucian. Hermotimo, οἱ ἐρέβινθοι καθαροὶ καὶ οἱ φακοὶ εὐτακεῖς. Nicandri mox recitatur verſus e Georgicis, Κάρδαμον ἄρινόν τε μελάμφυλλόν τε σίνηπι. Fortaſſe ſcribendum, ἄῤῥινον *naribus moleſtum.* vel, Κάρδαμ' ἀνάῤῥινόν τε, μ. anarrini paulo poſt Speuſippus meminit, ῥαφανὶς, γογγυλὶς, ῥάφυς, ἀνάῤῥινον, ὅμοια. Quod Latini Graeca voce dicunt ſinapi, triſariam enuntiant Graeci, νάπυ, σίναπυ, et σίνηπι. Negat autem Athenaeus extare usquam in ſcriptis eorum qui Attice locuti ſunt vocem σίναπι. οὐδεὶς Ἀττικῶν, inquit, σίναπι ἔφη. In Epit. σίναπυ: et Euſtathius, qui ſolum νάπυ relinquit Atticis. νάπυ, ait, Ἀττικὴ λέξις· τὸ μέντοι σίναπυ οὐδεὶς τῶν Ἀττικῶν ἔφη, ὡς ἐν τοῖς τοῦ δειπνοσοφιστοῦ κεῖται· οὐ μὴν οὐδὲ τὸ σίνηπι. A nomine σίναπι fit verbum σιναπῶ, *vultum adduco.* quod proprium indignantium. Xenarchus in Scythis, Τουτὶ τὸ κακὸν οὐκ ἔστ' ἔτι κακόν· τὸ θυγάτριον τέ μου Σεσινάπηκεν διὰ τῆς ξένης. ubi fortaſſe ſcribendum, ἔστ' ἔτι τλατόν. reperti ſunt qui juberent reſcribi per ι σεσινάπικεν. errarunt. Euſtathius, ἐκ τοῦ σίναπι καὶ ῥῆμά ἐστι κωμικὸν σιναπῶ· οἷον, τὸ θυγάτριόν μου σεσινάπηκε διὰ τῆς ξένης. ἤγουν ἐδριμύξατο.

Caput Secundum.

Antiphanis Boeotia. Magnes *comicus.* paropſis. *παρακατεσθίειν. αἰτίαν ἔχειν. Theopompi* Irene. *Ariſtophanis* Πελαργοί. *Platonis* Grypes. *πίποι, pipiones.* Ἀπολλᾶς. *ζακελτίδες ἐπιχωριάζειν de peregrinis ſeminibus.* Κύμη *pro* Κυμαίη. *Crambe cur ſacra. Teleclidis* Πρυτάνεις. Empodus *ſcriptor. Polyzeli* Μουσῶν γοναί. *πετασώδης σπερμάτων φύσις. σκιὰς ἢ καὶ μηκφόνος.*

Ἐπὶ τοῦ σκεύους εἴρηκεν Ἀντιφάνης Βοιωτίῳ. Legendum Βοιωτίᾳ ex Polluce lib. 10. cap. 23. Καὶ ὁ τὰ εἰς Μάγνητα ἀναφερόμενα ποιήσας. Magnes hic ille eſt antiquus comicus, quem auctor eſt Ariſtophanes in ſenectute τοῦ σκώπτειν ἀπολειφθέντα, paſtoritia ſiſtula ſo-

litum in theatro Athenis excipi, cum ante primas ſemper tuliſſet. Locus eſt in Equitibus. Sub hujus nomine circumferebantur fabulae duae, *Διόνυσος ὁ πρῶτος*, cujus
p. 639. hic mentio: et *Διόνυσος ὁ δεύτερος*, de qua libro 14. Inter exempla quibus probatur *paropſidem* vas ſignificare menſarium, aſſeruntur Sotadis duo verſus.

Παροψὶς εἶναι φαίνομαι τῷ Κρωβύλῳ.
τοῦτον μασᾶται, παρακατεσθίει δέ με.

mihi videntur haec locum potius habere debere inter praecedentia teſtimonia, quibus altera probatur dictionis *παροψὶς* notio: cum pro opſonio accipitur quod alii additur inſtar condimenti. Ut pani adjicitur opſonium: ſic opſonio paropſis, ſive ea fuit maza, ſive juſculi genus quoddam, ſive aliud *εὐτελὲς ἔδεσμα*, ait Pollux, quod et *παροψημάτιον* vocabant. quaſi dicas ſecundarium quoddam opſonium: de hoc accipiendum cenſeam Sotadis verbum. *παρακατεσθίειν, cum alio et quaſi obiter aliquid comedere. μασᾶσθαι* de praecipuo opſonio dicitur. Sermo eſt tropicus, de eo qui duobus incommodet: alteri quidem *προηγουμένως*, et conſulto conſilio: alteri vero, per occaſionem et quia res ita tulit. Athenaei aliud agentis culpa an librarii ſcelere, poſita ſint hoc loco Sotadis verba, non pronuntio. *Αἰτίαν ἔχειν* Graecis ſignificat nonnunquam, idem ac *dici, nominari,* et *κατηγορεῖσθαι.* ut cum ſcribit Plutarchus De muſica, *τῆς δευτέρας δὲ καταστάσεως τῆς περὶ τὴν μουσικὴν, Θαλήτας ὁ Γορτύνιος καὶ Ξενόδαμος μάλιστα αἰτίαν ἔχουσιν ἡγέμονες γενέσθαι. dicuntur eſſe auctores,* [vel *imputatur illis inventio*] Athenaeus lib. 12. *αἰτίαν ἔχων ὡς τὰ ἐπιφάνεια τοῦ ἀδελφοῦ θύων. cum diceretur ſacra facere quae appellabat fratris ſui ἐπιφάνεια.* lib. 13. *ἐτύγχανε δ' αἰτίαν ἔχουσα λιθιᾷν. dicebatur calculo laborare.* Non aliter locutio haec debuit accipi in iſtis verſibus ex *Chirone* fabula incerti auctoris, ſed quae Pherecrati vulgo tribuebatur, ut dicitur hic et libro 14. Priſcianus lib. 18. *Χείρονας* inſcribit. Verſus hi ſunt,

Νὴ τὸν Δί' ὥσπερ αἱ παροψίδες
τὴν αἰτίαν ἔχουσ' ἀπὸ τῶν ἡδυσμάτων.
οὓς ὁ Καλέτας ἀξιοῖ τοῦ μηθενός,

ait paropſidas elogium conſequi a condimentis. nam prout illa ſunt bona aut mala ſic dicuntur paropſides bonae aut malae. qua de re loquatur poeta ex adſcriptis verbis non poteſt ſciri. Initio tertii verſus deeſt aliquid, ut lex metri arguit. Stabit verſus per hanc ſcripturam.

οὓς ὁ καλὸς οὗτος ἄξιοῖ τοῦ μ. Theopompi *Irenen* laudat et Pollux libro tertio capite ſecundo. et libro decimo cap. 26. et 27. Σκέλη δὲ καὶ κωλῆνες εὐθὺ τοῦ ῥόθου. Plenus verſus, ſed non ſententia plena. qui emendant τοῦ ὄρθρου, quin fallantur non ambigo. Εὐριπίδης Σκείρωνι οὐδὲ κωλῆνες νεκρῶν. Legendum νεβρῶν. idem mendum non uno loco in ſuperioribus indicavimus. Οἴμοι καὶ κωλῆς ἧς ἐγὼ κατήσθιον. *Hei mihi propter pernam quam comedebam.* cum dives eram nempe. quod obſervant ad hunc locum, οἴμοι laetitiae ſignum eſſe falſum eſt. praecedit apud comicum verſus hic, ποθεῖς τὸν οὐ παρόντα καὶ μάτην καλεῖς. qui hunc explicat. cur Ariſtophanis fabulam appellet Πλοῦτον δεύτερον diximus libro tertio, cap. 26. ejusdem comici Πελαργοὺς qui hic laudantur, nominat et Pollux libro ſeptimo. cap. 24. item Harpocration in οἰκίσκῳ. Platonis comici Γρῦπας Harpocration in πλειστηριάσαντες. Perperam interpretes capiunt Xenophanis verſiculos, male vulgo interpunctos. p. 640.

Πέμψας γὰρ κωλὴν ἐρίφου, σκέλος ἤρχο πῖνο
ταύρου λαρίνου, τίμιον ἀνδρὶ λαχεῖν,
τοῦ κλέος Ἑλλάδα πᾶσαν ἀφίξεται. οὐδ' ἀπολήξει
ἔστ' ἂν ἀοιδάων ᾖ γένος Ἑλλαδικῶν.

miſſo hoedi membro, crus tauri larini et praepinguis reportaſti: quod quidem conſequi pro magno duxiſſet, ſibique honorificum judicaſſet vir ille, cujus gloria Graeciam univerſam pervagabitur, neque deſinet dum erunt Graecorum poetarum carmina. Paulo poſt, ἔτι δὲ καὶ τῶν νεοσσῶν ὀρνίθων οὓς ἵππους τινὲς καλοῦσι. Mirum extare hanc lectionem in omnibus antiquis. an ἵππους alicubi Graeciae appellarunt ab ἵπτασθαι, pullos avium volare incipientes? Sed aſſentior lubens doctis viris, et ſcribo πίπους. ſic vocat noſter quos Latini *pipiones.* Graecis tamen eam vocem ignotam fuiſſe non dubito: etſi πιπίζειν ſcimus Graecum et Ariſtophaneum eſſe verbum. ΓΟΓΓΥΛΙΔΕΣ. ταύτας Ἀπόλλας ἐν τῷ Περὶ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ πόλεων. Puto eſſe eum ſcriptorem cujus Delphica laudantur: quanquam is Clementi Alexandrino Ἀπελλᾶς nominatur in Protreptico. Placet Ἀπολλᾶς, quod eſt ὑποκοριστικὸν nomen τοῦ Ἀπολλώνιος vel Ἀπολλόδωρος, ut Δημᾶς τοῦ Δημήτριος, et ſimilia. τὰς δὲ γογγυλίδας ζεκελτίδας. Scribo etiam hic ut paulo poſt ζακελτίδας. Heſychius, ζακελτίδες, κολοκύνται ἢ γογγυλίδες. complexus eſt paucis et Ameriae

et Nicandri gloſſas. idem ſcribit alibi, olera dici Phrygibus *ζέλκια.* *ῥαφανὶς, φησὶ, γογγυλὶς, ῥάφυς, ἀνάῤῥινον, ὅμοια.* Nihil cenſeo mutandum. ita enim libri omnes *anarrhinum* et *antarrinum.* eſſe nomina herbarum conſtat. *Γογγυλίδας σπείροις δὲ κυλίνδρῳ γῆς ἐφ' ἀλῶος.* Lege, *κυλινδρωτῆς ἐφ' ἅλωος.* pro *ἅλω*: ut *κάλωος* pro *κάλω.* *ὄφρ' ἂν ἴσαι πλατάνοισι χαμηλότεραι θαλέθωσι. ut pares platanis ſed humiles vireant.* Platanis comparat rapinas, propter ubertatem ſoliorum longe lateque fuſorum. *ἀλλ' εἴσω ῥαφάνοις εἴσω λαθαρωκοί.* Scribo ut ſit aliquis ſenſus, *ἀλλ' εἴσω ῥάφανοι, κ' εἴσω θαλέθωσι Γογγυλίδες.* Sequentia, *δισσὴ γάρ τ' ἐκ ῥάφ.* etc. paulo aliter lib. 4. ubi pluſculi deinceps verſus leguntur. *καὶ μάλιστα ἡ διὰ νάπυος γινομένη.* apud Heſychium lego, *ἀλμάδες, αἱ διὰ σινάπιος γογγυλίδες.* *τῆς δὲ ῥαφάνου (λέγω δὲ τὴν κράμβην) ἡ μέν ἐστιν οὐλόφυλλος, ἡ δὲ ἀγρία.* Incluſa notis parentheſeos neque in Theophraſteis codicibus leguntur, neque ſunt Theophraſti. ſed ea putavit auctor inſerenda, ne falleremur in voce *ῥάφανος*, quae apud Atticos braſſicam ſignificat, apud alios rhaphanum. Itaque ſcribendum *λέγει.* non *λέγω.* Supple etiam membrum quod deeſt hic ex libris Theophraſti: *ἡ δὲ λειόφυλλος, ἡ δὲ ἀγρία.* *μεθ' ὃν χρόνον πάλιν ἐπιχωριάζει.* Theo-
p. 641. phraſtus auctor eſt peregrina ſemina aſſumere naturam loci in quem ſunt translata, anno ad ſummum quarto. hoc vocat ille *μεταβάλλειν εἰς τὰ ἐπιχώρια.* Athenaeus eleganter uno verbo *ἐπιχωριάζειν.* Theophraſtum lege libro ſeptimo Hiſtoriarum, cap. 6. et libro octavo, cap. octavo. *Ἡ οὔλη καὶ τύριος ὁ † θαμνίτης πετάλοισι.* Si fas ducerem depravatae lectionis veſtigia flocciſacere, dicerem legendum, *ἡ οὔλη, σελίνοιο ἐειδομένη πετάλοισι.* videtur enim ſelinuſiam braſſicam deſcribere, quam dicebat modo Athenaeus, *διὰ τὴν οὐλότητα ἐμφερῆ εἶναι τῷ σελίνῳ.* Sed alio nos vocat ſcriptura edita et librorum: qui habent *θαμμίτης.* puto verius *θαμνῖτις.* caetera emendare non poſſum: nunc quidem certe, cum animus curis aeger ſarcoboris, alio avocatur. *Tyrius color* hic interpretis ſomnium eſt, aliud nihil. Ex libris emendatum eſt, verſu ſequente, *καὶ αὐχμηρῇσιν ὁμοία.* alii, *ἁλμυρῇσιν.* Proximo verſu, *Βατραχέη τε Κύμη τε κακόχροος,* prior dicta eſt a colore quem *βατράχειον* Graeci dicunt: de quo diſputamus accurate in commentario noſtro De coloribus. poſterior, a loco, ubi plurima re-

periebantur. Κύμη pro Κυμαίη, ut Πέρσης, et Σκύθης, pro Περσικὸς et Σκυθικὸς, atque his ſimilia apud poetas paſſim. In eo qui ſequitur verſu πέδιλα παλίμβολα ſunt calceamenta vetera et trita. Μή ποτε δ' ὁ Νίκανδρος μάντιν κέκληκε τὴν κράμβην ἱερὰν οὖσαν; Genus loquendi grammaticis frequens quoties dubitanter aliquid pronuntiant. Nam ita Athenaeus hoc loco: ſortaſſe, inquit, Nicander braſſicam vocavit μάντιν, id eſt, divinam, quia ſacra habetur. Id autem probat ille teſtimoniis Hipponactis, Ananii, Teleclidis, Epicharmi et Eupolidis: qui homines induxerunt per braſſicam jurantes, ναὶ μὰ τὴν κράμβην: aut illi ſupplicantes. In verbis Hipponactis ſcribe, ᾗ θύεσκε Πανδώρη Θαργηλίοισιν ἔγχυτον πρὸ Φαρμάκου. Sed dictio poſtrema non poteſt menda carere. reliqua ex MSS. certa: *cui pro ſacrificio offerebat Pandora Thargeliorum feſto enchytum.* Teleclidis Πρυτανέων invenio mentionem apud Pollucem libro ſeptimo, cap. 30. *Empodum* nusquam invenio: et ſuſpectum nimis, quod hic legitur de ſormula jurisjurandi Zenoni Stoico familiari, per capparim, ὡς Ἔμποδος φησιν ἐν Ἀπομνημονεύμασιν. et ſors fuat legendum, ὡς καὶ ὁ Ποσειδώνιός φησιν. errorem pepererit compendium ſcripturae: ut aliis locis infinitis. Quae mox pro Ephippeis recitantur e *Geryona*, in libri ſecundi Excerptis tribuebantur Eubulo. ſed *Geryonem* Ephippi ſaepius laudatum invenias. de hoc autem errore diximus pro ſuperiore cap. 15. Lego ex lib. 2. ἕψειν τ' ἐλαίῳ φανον ἠγλαϊσμένην. expoſuimus libro 2. cap. 24. Ibi melius, Ὁμοῦ τε χναύειν τευθίσιν σηπίδια. In ecloga Antiphanis neſcio quid ſint πράγματα Ἐλευθερίου τάριχος. ſed melius MSS. πέμματ' Ἐλ. ſuſpecta item alia nonnulla. cum autem ſcriberetur ἔτνος θαῦμ' αὐτοῖς πίνον: fecimus, ἔτνος θ' ἅμ' αὐτοῖς πίσινον. perſpicue et recte. In primo verſuum Diphili, Οἴκοι φέρομεν ſcribo, non Ἥκει φέρομεν. caetera auxilium flagitant p. 642. doctorum. Polyzeli comici Μουσῶν γοναὶ, a Muſarum nativitate ſunt appellatae. γοναὶ, *partus.* nativitas. [mentio hujus Polyzeli fabulae, apud paroemiographos in proverbio, Ὥσπερ Χαλκιδικὴ τέτοκεν ἡμῖν γυνή.] Dorat idem poeta et Διονύσου γονὰς, et Ἀφροδίτης γονὰς quo titulo fabulam ediderat et Nicophon poeta antiquus. ſicut Araros Ariſtophanis F. Πανὸς γονάς. In Athenaei marginibus notare memini Ἑρμοῦ γονὰς Polyzeli: cujus dramatis meminit aliquot locis Julius Pollux.

Alius ab iſto eſt Polyzelus hiſtoricus. *καὶ ἐπιτιμᾷ τι ὡς κακῶς λέγοντι, καὶ τὰ τεῦτλα τευτλίδας καλῶν.* Vol editum *καλοῦντι.* Teſtiſicor tamen ſidei meae cauſſa le in quibusdam optimis etiam MSS. ut ſuit prius editum *καὶ τὰ τεῦτλα τουταίνας καλῶν.* Mox betarum gen unum ex Eudemo appellatur *παστόν.* imo vero *σπαστ* ut in omnibus antiquis. In ΣΤΑΦΥΛΙΝΟΣ depravatu Numenii verſum ſcribe, *'Ράφυν τ' ἐμπέδιον, καὶ καυκ λίδ' ἀγροιῶτιν.* caucalis ab aliis vocatur *δαῦκος ἄγρι* teſte Dioſcoride. eadem ſententia olim Gesneri Nicand primum et ſecundum verſum ita ſcribo,

'Εν δέ τι καὶ μαράθου καυλὸς βαθὺς, ἠδ' ἔτι ῥίζαι
πετρίου, σὺν δ' αὐτὸς ἔτ' αὐχμήεις σταφυλῖνος.

hoc eſt, *cum iſtis erat ſeniculi caulis profundus, radices petroſelini,* (ſic interpretor hic *πέτριον*) *et cu his amplius ſquallida paſtinaca.* Scribe etiam, 'H *ὅπερ ὄρνιθος κλύεται γάλα.* non *καλέεται. κατὰ τὴν αὐτοῦ τοῦ σπέρματος φύσιν ὁ καλούμενος σὴψ, κ τὸ τοῦ σταφυλίνου σπέρμα.* Jam ante libro 2. cap. 1 praediximus, Phaniae Peripatetici pleraque omnia qu ſunt in hos libros relata, aut ſuapte ſponte obſcura eſ aut vitio librariorum, ſaepe etiam utrumque. Idem d xerim de verbis hoc loco deſcriptis: ſunt enim difficil ad intelligendum, et ut arbitror, corrupta. quid en ſignificant verba quae adſcripſimus? nam ut eliciatur iis ſententia quam interpretes expreſſerunt, multa mut tione opus: nec tamen ea ſententia placet. *πετασώδ σπερμάτων φύσις,* eſt illud quod ſolent *σκιάδιον* app lare rhizotomi in ſoeniculaceis. At illa quis intelligi *σκιὰς ἣν ἔνιοι μιηφόνον.* Ex veterum monumentis q plantas nobis deſcripſerunt, aconiti ſpeciem novim cui e re nomen indidere Graeci *myophono* vel *myocto* an haec alio nomine *σκιὰς* fuerit appellata neſcio. h quidem Phanias dicere voluit, niſi eſt hic mendum. mox *δρακόντιον ὃ ἔνιοι ἄρον ἀρωνία.* poſtrema vox t lenda, aut certe emendanda. [Joſephus Scaliger ſu riora verba ita emendabat: *σκιὰς, ἣν ἔνιοι μυιοσόβ* acute et vere, ut equidem cenſeo.]

Caput Tertium.

Καρτὸν paſtinacae ſpecies. καρωτὸν, carotae. *γ θυλλίδες. Phrynichi Κρόνος.* Theoxenia *feſtu*

omnium deorum. Athenienſium πολυθεΐα, *et deus ignotus ab iis cultus. Ariſtophanis* Ὧραι. *Attic e aër temperatiſſimus.* ὕρισσός. *rapa* καρῶ *dicta.* ὁπηνίκα. ἀπολαύειν. *alia quaedam.*

IN tractatu de paſtinaca poſt alia omnia ſcribit dipno- p.643. ſophiſta, τὸ δὲ κάρτον καλούμενον, μέγας δ' ἐστὶ καὶ εὐαυξὴς σταφυλῖνος, εὐχυλώτερόν ἐστι τοῦ σταφυλίνου. ex quibus verbis liquet nobis paſtinacae, ſpeciem aliquam, aut aliud quoddam affine genus φυτοῦ, cognitum fuiſſe antiquis ſub καρτοῦ vel κάρτου appellatione. Viri docti qui ſciebant *carotas* dici hodie nobis ſativae paſtinacae ſpeciem quandam, conjectura ducti, ſcripſerunt hic καρωτόν. quam ſcripturam nos quoque invenimus in quibusdam veterum exemplarium. Eſſe tamen eam veram et antiquiſſimam γραφὴν, vix adduci poſſum ut credam. nam *carotum* in tractatione plantarum, neque Latinus, neque Graecus, ſi hunc ſolum excipias, auctor ullus nominat. *cartum* invenio etiam alibi. velut apud Galenum Methodi lib. 12. ubi ceparum ita cognominatarum clara mentio. κρόμυα, inquit, τὰ κάρτα καλούμενα μετὰ ἄρτου ἐδίδουν ἐσθίειν. Memini etiam legere haec verba in Geoponicorum libro ſecundo, κύπειρον, ἥν τινες ζέρναν καλοῦσι. φύλλα ἔχει ὅμοια κάρτῳ ἀρτιφυεῖ ἰσχνὰ καὶ καυλίον ὥσπερ σχοίνου ἰσχνότερον. Graeci καρτὸν vocant, quod fuerit detonſum. Solent olitores quarum plantarum radices aut bulbos optant fieri grandiores, has ſaepe tondere. Uni harum videtur nomen pluribus commune adhaeſiſſe ceu proprium: quod in multis factum ignorat nemo. [Porra τὰ κειρόμενα, quae tondentur: commemorat Artemidorus libro primo, capite 69] Verum de hac re cenſeo referamus ad rhizotomorum et botanicorum ſenatum. Qui καρωτὸν ſcribunt, quomodo eam dictionem interpretabuntur? Fortaſſe aliquis dicat καρωτὸν idem eſſe ac κεφαλωτὸν *capitatum*: quia κάρα Graecis uſurpatur pro κεφαλή. Id vero locum nullum habet: cum ſtatim κεφαλωτὸν et κάρτον, vel ut ipſis placet καρωτὸν, ſeparentur, ut non parum differentia. Et vero poetica dictio ac vulgo incognita, qui potuit in vulgi uſum hoc verbi parere? eſt quidem in libris medicorum frequens vox καρωτικός: ſed quae originem aliam habeat, et ſignificationem ab hoc loco alieniſſimam. ne pernegemus tamen poſſe etiam ſic accipi vocabulum

καρωτὸν, ſaciunt, quae dicemus paulo poſt de rapa quae dicebatur *caro* [et multo magis quod in Apitii Κηπουρικοῖς, ſive lib. tertio carotarum expreſſa mentio. cap. enim ultimo docetur praeparatio carotarum et paſtinacarum.] Quare ut diximus, de hoc loco Cratevarum judicium eſto. [apud Artemidorum eo quem modo indicavi loco, κεφαλωτὰ καὶ σταφυλῖνος, capitata et paſtinaca recenſentur inter illa quae ſunt τρόφιμα, et alendi vim habent.] Auctor eſt Athenaeus, Didymum ſcripſiſſe, *gethyum* herbam ampelopraſo ſimilem, etiam ἐπιθυλλίδα fuiſſe vocatam, ſed jure docti eam vocem damnarunt, et ſcripſerunt τὰ δ' αὐτὰ καὶ γηθυλλίδας λέγεσθαι. quanquam reclamant MSS. Phrynichi fabula ubi γηθύων fecerat mentionem, Κρόνος hic inſcribitur: apud Heſychium in σελλίσαι, eſt Κρόνιος. ſed Pollux, libro 7.
p. 644. cap. 30. Φρύνιχος, ait, ἐν Κρόνῳ καὶ ἀλεκτρυοπωλητήριον εἴρηκε. In Ariſtophaneis verbis, ἐχούσας σκοροδόμητον φύσιν, ſcribo, σκοροδόνητον, vel σκοροδόδμητον. quidam σκορδομίμητον. Τῇ θυσίᾳ τῶν Θεοξενίων. In multis Graeciae locis feſtum celebrabatur nulli privatim Deo ſacrum, ſed in univerſum omnibus. *Theoxenia* eum diem vocabant. Heſych. Θεοξένια κοινὴ ἑορτὴ πᾶσι τοῖς θεοῖς. Athenis autem potiſſimum videntur Theoxenia celebrata, nam inter propria Reipublicae illius inſtituta hoc fuit, quod θεοὺς ξένους colerent quam plurimos. Heſychius, Θεοὶ ξενικοὶ παρὰ Ἀθηναίοις τιμῶνται, οὓς καταλέγει Ἀπολλοφάνης ἐν Κρησίν. Inde illa ara θεοῦ ἀγνώστου, de qua Paulus Apoſtolus in Actis. Sed videntur Theoxenia quorum hic mentio Apollinis honori peculiariter fuiſſe conſecrata. Apollo enim Delphorum ſummum erat numen. et alibi quoque Theoxenia eidem Deo ſacra, ut apud Pellenenſes, de quibus in Achaicis Pauſanias, Ἔστι καὶ Ἀπόλλωνος Θεοξενίου Πελληνεῦσιν ἱερόν. τὸ δὲ ἄγαλμα χαλκοῦ πεποίηται. καὶ ἀγῶνα ἐπιτελοῦσι Θεοξένια τῷ Ἀπόλλωνι. Sequitur non longe, καὶ ὑπεμιμνησκόμεθα ὧν ἐν Ὥραις ὁ χαρίεις Ἀριστοφάνης εἶπεν ἐπαινῶν τὰς καλὰς Ἀθήνας. Argumentum fabulae hujus ex titulo apparet. continebat enim encomium agri Attici a ſitus commoditate et optimo frigoris et caloris temperamento: item a praeſtantia et copia optimarum frugum. ſimiliter eandem urbem laudavit Euripides,

Εἰ δ' αὖ πάρεργον, inquit, χρή τι κομπάσαι γύναι,
οὐρανὸν ὑπὲρ γῆς ἔχομεν εὖ συγκεκραμένον·
ἵν' οὔτ' ἄγαν πῦρ, οὔτε χεῖμα συμπιτνεῖ.

Ariſtides in Panathenaico, ἀλλὰ μὴν τόν γ' ὑπὲρ γῆς ἀέρα, καὶ τῶν Ὡρῶν κρᾶσιν οὕτω σύμμετρον εἴληχεν, ὥστ' εἰ τῷ λόγῳ μετρίως εἰπεῖν ἦν, εὐκτὸν ἂν ἦν. ἴσον γὰρ ἁπάντων ἀπέχει τῶν δυσχερῶν, καὶ μετέχουσα τῶν ἀγαθῶν τῆς δυνάμεως ἑκάστης, ἃ λυπηρὰ πρόσεστιν ἑκάσταις πέφευγε. τεκμαίρεσθαι δ' ἔξεστιν οὐ μόνον τοῖς ὡρχίοις, νικῶσι καὶ παρὰ τὴν ἐπωνυμίαν, καὶ τοσοῦτον τοῦ παντὸς ἔτους κατέχουσι χρόνον. Poſtrema verba ſummatim id ajunt, quod pluribus perſequitur Ariſtophanes hoc loco. Ex hac ſabula ſunt duo hi verſus quos proſert Pollux libro ſeptimo, capite ſecundo, explicans quid ſit πρᾶσιν αἰτεῖν.

Εἰ μὴ κράτιστόν ἐστιν εἰς τὸ Θησεῖον δραμεῖν
ἐκεῖ δ' ἕως ἂν πρᾶσιν εὕρωμεν, μένειν.

Meminit et aliis locis: item Harpocration, aliique veterum et Heſychius in Ἀρᾶς ἱερόν. Ait comicus, τέττιγας, ἐμβρύεια. De cicadarum eſu diximus multa in ſuperioribus libris. ſequentem vocem mutare poſſumus cum Dalecampio in νέβρεια. ſupple, κρέα, quae vox omitti ſolet. Addit ὑρισσοὺς δ' ἴδοις ἂν νιφομένους. Heſych. ὑρισσός. φορμός. aliis ὑρίσκος vel συρίσκος: quas voces explicamus libro tertio capite quarto. Videtur dure dictum quod ſequitur, ἔπειτα κολοκύντας ὁμοῦ ταῖς γογγυλίσιν ἀροῦσι. durum inquam, *cucurbitas et rapas arare*, pro arvum arare ubi cucurbitae et rapae ſerantur. Videamus num aliud hic lateat. Atque adeo ſorte an poeta ſcripſerat, ταῖς γογγυλίσι καροῦσι. *Videas*, ait, *eodem tempore, et cucurbitas, et rapas, quae capitatae dicuntur.* Καροῦς quasdam rapas olim dictas p. 645. fuiſſe teſtis Galenus libro de bonis et malis ſuccis: μέσαι ῥίζαι εὐχύμων καὶ κακοχύμων, αἵτε τῶν ἄρων εἰσὶ καὶ τῶν γογγυλίδων, ἃς καὶ βουνιάδας ὀνομάζουσι, καὶ τῆς καλουμένης καροῦς. Sed cogitemus amplius de hoc loco: nam quid opponi poſſit non ignoro. Subjicit comicus, ὥστ' οὐκ ἔτι οὐδεὶς οἶδ' ὁπηνίκα ἐστὶ τοῦ ἐνιαυτοῦ. *nemo ſcit quaenam ſit anni tempeſtas*, tanta coeli clementia eſt, ut perpetuum ver agi Athenis videatur. πηνίκα et ὁπηνίκα de anni parte uſurpatur, ut hic: vel diei, ut in Avibus ejusdem poetae,

— πηνίκ' ἔστιν ἄρα τῆς ἡμέρας;
ὁπηνίκα; σμικρόν τι μετὰ μεσημβρίαν.

Porro ait, μέγιστον ἀγαθὸν εἴπερ ἐστι δι' ἐνιαυτοῦ ὅτου τις ἐπιθυμεῖ λαβεῖν. Ante μέγιστον collocanda interpunctio. poſtquam prior qui in his verbis loquitur, feli-

citatem agri Attici deſcripſit, ſubjicit alter, *Maximum id quidem bonum eſt, ſi liceat toto anno ea quae optes conſequi.* δι' ἐνιαυτοῦ pro δι' ὅλου τοῦ ἐνιαυτοῦ. de quo genere loquendi Athenaeus ipſe nos monuit libro ſeptimo. Ait alter, κακὸν οὖν μέγιστον, Scribe, κακὸν μὲν οὖν μέγιστον, *Imo vero magnum id malum eſt.* Additur, ἐγὼ δὲ τοῦτον ὀλίγον χρόνον Φήσας ἀΦειλόμην ἄν. In Ariſtophanis Ὥραις fabula, unde haec ſunt, dii inducebantur tempeſtatum anni auctores: in his erat ut videtur, Aeolus, aut quicumque alius iſta proferebat verba, quibus hoc ait: poſſe ſe, breve tempus flantem, adimere Athenienſibus deſcriptam modo felicitatem et εὐαερίαν. Legimus autem, ἐγὼ δὲ τούτων ὀλίγον χρόνον Φυσήσας ἀΦειλόμην ἄν. Qui deinceps ſequitur verſus habet hanc ſententiam: atque adeo id facio in omnibus urbibus praeter Athenas. ubique enim aſperatur aer, et immitis hiems ſentitur. ſcribo vero κ' ἄγωγε ταῖς ἄλλαις πόλεσι δρῶ ταῦτα πλὴν Ἀθηναίων. Ubi docet poeta, ἀπέλαυσαν ἄρα σέβοντες ὑμᾶς. interpres ἀπήλασαν legit: vel ἀπέλαυσαν putavit eſſe ab ἀπελαύνω. utrumque tantidem facere debemus. Errat enim: nam vertere debuerat, *Ergo illi hoc ſuae in vos pietatis fructum perceperunt, ut ais?* ἀπολαύειν et poetarum ἀπαυρᾶν, uno verbo Latino exprimi non poſſunt multis locis, ut cum ait idem poeta in Avibus, Ἀπέλαυσα γὰρ νὴ τὸν Δί' ἐλθὼν ἐνθαδί. quod vernaculo ſermone eleganter dixeris, *I'ay bien gaigné d'eſtre venu icy.* Αὐτὰς μὲν σικύας τμητῶν ἀνακλώσμασι πείραις. Lego, τμητῶν ἀνὰ κλάσμασι πείραις. pro ἀναπείραις. ut κρατερὸν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλε. Vult Nicander, cucurbitas transfigi fractorum lignorum acutis ſurculis. interpres abſurde emendat σπείραις. ſi putarem aliquid mutandum eſſe, ſcriberem, Αὐτὰς μὲν σικύας γε μίτων ἀνὰ κλώσμασι πείραις. μίτου κλῶσμα fili eſt periphraſis, vel ſic, τμητὰς ἀνὰ κλώσμασι πείραις. et fortaſſe haec vera lectio, nam paulo poſt σικύης ὅρμους vocat fruſta cucurbitae per quae filium transmiſſum. Τῇ ἕνι μὲν σικύης. figura eſt in τῇ quam πρὸς τὸ σημαινόμενον vocant. nam praeceſſit χύτρον. niſi legas, πολυχανδέα χύτραν. aliter tamen MSS.

Caput Quartum.

p. 646.

Olera κνηστὰ *et* κνιστὰ *Menandri* Epiclerus, *et* Didymae. κρεῖοι. *gallus gallinacens.* ἡμερόφωνος *et* ὁλόφωνος *Cratini* Ὧραι. *locus Alcmanis.* δέλφαξ. ἀμνή. *Sacerdos Minervae Athenis a quo caſeo abſtineret.* Χοῖρος *de porca:* εὐθηλήμων. ἀφεύειν. σφέτερος. *notatus Scholiaſtes Apollonii.* πεταλίδες. *alia multa.*

Deinceps commemorantur gallinae cucurbitis impoſitae et κνιστοῖς λαχάνοις. Scribebam κνηστοῖς cum Epit. et Euſtathio, cujus ſunt verba: ὅτι δὲ καὶ λάχανα κνηστὰ ἐκαλοῦντο τὰ σύγκοπτα, ἐκ τοῦ κνῶ κνήσω τὸ κόπτω· καὶ κνηστὸς δὲ ποιός τις ἄρτος παρὰ Ἴωσι, διὰ τὸ κνᾶσθαι ὡς εἰκὸς καὶ οὕτω διαδίδοσθαι, ἐν τοῖς τοῦ Ἀθηναίου δηλοῦται. ſed et κνιστὰ olera per ι in Heſychio nominatim expoſita invenias. et extat verbum κατακνίζεσθαι ea notione poſitum paulo poſt in iſiciorum deſcriptione. Addit, ὧν ὁρῶ περιφερομένων πλῆθος. Melius, περιφερόμενον. Citatur mox Menander ἐν Ἐπικλήρῳ πρώτῃ. Docuerat is poeta et priorem et poſteriorem *Epiclerum.* illius mentio hic, poſterioris apud Harpocrationem: ὅρος, inquit, σκεῦός τι γεωργικὸν παρὰ Μενάνδρῳ ἐν δευτέρῳ, (ſcribe, δευτέρᾳ) Ἐπιπλήρῳ. Sequitur deinde, Μένανδρος Διδύμαις. Harpocration, ἐκωμῳδοῦντο οἱ Ποτάμιοι, ὡς ῥᾳδίως δεχόμενοι τοὺς παρεγγράπτους. ὡς ἄλλοι τε δηλοῦσι καὶ Μένανδρος ἐν ταῖς Διδύμαις. Οὐ δεινὸν οὖν κρείους μὲ ἐκγεννᾷν τέκνα; Athenienſes κρείους vocabant conchas aſperas. ita autem videtur Eupolis adoleſcentem quendam appellaſſe, a morum aſperitate, et inſuavitate. Eius pater eſt qui iſta pronuntiat. In ſequenti verſu, non recte ὄρνεις θ' ὁμοίως. Scribe, ὄρνεις δ' ὁμοίους τοὺς νεοττοὺς τῷ πατρί. Λήδα σὸν ἔργον δεῖσ. diſtingue, Λήδα, σὸν ἔργον. δεῖ σ' ὀπ. *Leda, quae nunc ſunt partes: ſaciendum tibi ut decenter gallinae mores aſſumas.* De Ledae partu nota fabula. Ἐπὶ τῷδ' ἐπωάζου Verſus pede uno longior eſt, quam oportuit. Scribe, Ἐπὶ τῷδ' ἐπωάζουσαν ἐκλέπειν καλόν. μὴ κεκριμένον ἐν τοῖς πρώτοις. hoc

eſt, ut paulo poſt loquitur, *μὴ τυχὸν νίκης. quam fabulam cum docuit poeta judicum ſententia victus eſt: aut prima palma excidit.* *καὶ ἄλλα δράματα τῶν ὁμοίων τοῦ αὐτοῦ.* Deeſſe aliquid videtur. ſententia talem aliquam lectionem deſiderat, *καὶ μὴ ἠφάνισται, ὥσπερ ἄλλα δρ.* *Σιμωνίδης, ἱμερόφωνος ἀλέκτωρ.* Cenſeo verius, *ἡμερόφωνος, diei nuntius.* Vocem *ἱερόφωνος* legas apud Alcmanem, eo in loco quem paulo poſt deſcribimus. *Κρατῖνος Ὥραις, ὥσπερ ὁ Περσικὸς ὥραν πᾶσαν κατακχῶν ὀλόφωνος ἀλέκτωρ.* ſcribe *ὀλόφωνος. qui totus vox eſt, praeterea nihil,* ut de luſcinia dixit olim Spartanus quidam vel *qui toto veluti corpore cantat.* attollit enim ſe gallus gallinaceus cantaturus. Cratini hunc locum puto Heſychium reſpexiſſe cum ſcriberet, *Ὀλόφωνος, ὁ ἀλεκτρυὼν, ἢ ἀπὸ τοῦ λόφου, ἢ ἀπὸ τοῦ ἐν τῷ ᾄδειν ὅλον αἴρεσθαι καὶ μετεωρίζεσθαι.* Cratini fabulam *Ὥρας* non ſemel auctor lau-
p. 647. dat: citatur ab auctore, et Harpocratione in deſcriptione *ξυστίδος*: necnon Heſychio in *κήτιον* et *μυσίκρφι.* Polluce libro ſexto, capite ſecundo, et libro ſeptimo capite trigeſimo, et ſaepius alibi. ſed videtur fabula haec fuiſſe inſcripta *Πυλαῖαι ὧραι,* ſi recte capio verba Ariſtophanis ſcholiaſtae, qui ad Aves, *Κρατῖνος,* inquit, *δηλοῖ Χείροσι (καὶ) Πυλαίαις ὥραις.* Quod ad ſequentia Alcmanis verba, *ἁλιπόρφυρος ἔαρος ὄρνις,* an haec vera lectio eſſet: aliquando dubitavi: memineram enim ſcripſiſſe alicubi eundem Alcmanem *ἁλιβαπτὸς πορφυρᾶ ὄρνις.* Heſych. *ἁλίβαπτον πορφυρᾶν ὄρνιν Ἀχαιὸς καὶ Ἀλκμάν.* Sed commodum venit poſtea in mentem loci cujusdam Antigoni, quem hic adſcribam. Hiſtoriarum enim mirabilium tmemate 27. poſtquam dixit alcedonum mares cerylos vocari: atque hos ubi conſenuerint ſolere foeminas in alas receptos geſtare: addit, *καὶ ἔστι τὸ ὑπὸ τοῦ Ἀλκμᾶνος λεγόμενον τούτῳ συνῳκειωμένον. φησὶ γὰρ ἀσθενὴς ὢν διὰ τὸ γῆρας, καὶ τοῖς χοροῖς οὐ δυνάμενος συμπεριφέρεσθαι, οὐδὲ τῇ τῶν παρθένων ὀρχήσει,*

Οὔ μ' ἔτι, παρθενικαὶ μελιγάρυες ἱερόφωνοι,
γυῖα φέρειν δύναται. βάλε δὴ βάλε κηρύλος εἴην.
ὅς τ' ἐπὶ κύματος ἄνθος ἅμ' ἀλκυόνεσσι ποτῆται,
νηλεὲς ἦτορ ἔχων, ἁλιπόρφυρος εἴαρος ὄρνις.

Sequitur, *καὶ τὴν γενικὴν, οἶδα δι' ὀρνίχων ὁμῶς πάντων.* ſcribo mutata diſtinctione, *καὶ τὴν γενικὴν οἶδα, δι' ὀρν.* Epicharmi locus in ΔΕΛΦΑΞ admodum corruptus. In ultimo verſu *τοῖς Ἀχαιοῖς προδιδόμην τε,* ſcribe, *προδι-*

δόμεναί τε. Anaxilas, ait, vocem *δέλφαξ* poſuit *καὶ ἐπὶ τοῦ τελείου.* quod non eſt mirum: cum exponat Heſychius *τὸ δελφακοῦσθαι, τελειοῦσθαι τὰς ὗς.* At pro, *ποιήσει δέλφακας ἀλιβάτους*: ſcribe ex Epitome *ὑλιβάτας.* libro nono, *τράγος ὑλιβάτης.* *τῆς ἐπιγονῆς ἕνεκα τῶν ἑκατὸν θρεμμάτων.* Dele *τὸ ἑκατόν.* nam ex Euſtathio et Epito. ſupereſſe eam vocem conſtat planiſſime. id ut non eſſet, caecus ſit qui non hoc videat. de vetere illa lege ſatis in ſuperioribus libris. Quod autem addit, *διὸ τὰ ἤδη τέλεια ἤσθιον*: verum eſt, et in genere de omnibus acceptum et privatim ad Homerici verſus interpretationem relatum. Nam facit Homerus Ulyſſis famulos edere *χοίρους*, id eſt, porcos *τελείους.* ſic enim accipiendum Athenaeus docet, et ex eo repetit Euſtathius. Mali critici ſunt qui ſequentia poetae verba inutiliter hoc loco inſerta pronuntiant. Euſtathius ex iſto loco, *οἱ ἀμφὶ τὸν Εὔμαιον οὐ σιάλους ἀλλὰ σύΐδια ἤσθιον.* neque aliter antiqua exemplaria omnia. Scribe ſtatim, *καὶ νῦν δὲ τὴν τῆς Ἀθηνᾶς ἱέρειαν ἔθος οὐ θύειν ἀμνήν.* Vocem *ἔθος* quae abeſt ab editis, ex Euſtathio et Excerptis ſupplemus, et addit eruditiſſimus Euſtathius, *καὶ ὅρα ἀμνήν*: admonens nos, minus eam vocem eſſe uſitatam. ſic autem appellari agnum anniculum auctor idem alibi. Sed quod addit dipnoſophiſta, Atticam ſacerdotem Minervae *τυροῦ οὐ γεύεσθαι*, *caſeo abſtinere*, ſi ut verba ſonant accipias falſum eſt. Strabo libro nono, de Salamine loquens Attici littoris inſula. *τινὲς δὲ ἀπὸ τοῦ τὴν ἱέρειαν τῆς Πολιάδος Ἀθηνᾶς χλωροῦ τυροῦ τοῦ μὲν* p.648. *ἐπιχωρίου μὴ ἅπτεσθαι, ξενικὸν δὲ μόνον προφέρεσθαι χρῆσθαι δὲ καὶ τῷ Σαλαμινίῳ, ξένην φασὶ τῆς Ἀττικῆς τὴν Σαλαμῖνα. οὐκ εὖ· καὶ γὰρ τὸν ἀπὸ τῶν ἄλλων νήσων τῶν ὁμολογουμένως τῇ Ἀττικῇ προσχώρων προσφέρεται. ξενικὸν πάντα τὸν διαπόντιον νομισάντων τῶν ἀρξάντων τοῦ ἔθους τούτου.* non igitur in totum caſeo abſtinuit Minervae ſacerdos: ſed tantum recente, qui quidem in Attica preſſus fuiſſet. Corruptiſſime aliquanto poſt ſcriptum etiam in membranis, ubi poetarum teſtimonia afferuntur, qui vocem *χοῖρος* de ſue foemina poſuerunt, *καὶ Σοφοκλῆς ἐπὶ Ταιναρίοις τοιγαριώδη φύλαξαν χοῖρος ὥστε δεσμίων.* De tragoedia Sophoclis quae hic nominatur, diximus libro ſeptimo. poetae verba ſic poſſunt concipi,

— τοιγαροῦν
ἔδει φυλάξαι χοῖρον ὥστε δεσμίαν.

poſtrema ſane quin ita debeant emendari ex ipſo Athenaeo dubitare non poſſumus. generis enim foeminei uſurpationem ſolum probare voluit. Sequitur ex Ptolemaei regis Commentariis, *εἰς Ἄσσον ἐπιδημήσαντί μοι οἱ Ἄσσιοι παρέστησαν χοῖρον υἱὸν ἔχοντα, τὸ μὲν ὕψος δύο καὶ ἡμίσους πήχεων. ὅλον δ' ἄρτιον πρὸς τὸ μῆκος τῇ χροιᾷ χιόνινον.* non clam me eſt quomodo viri doctiſſimi expoſuerint *χοῖρον υἱὸν ἔχοντα.* ſed non adducar unquam ut exiſtimem eruditiſſimum regem appellare voluiſſe in ſoluta praeſertim oratione, porcellum *υἱὸν χοίρου.* Lego vero mutata diſtinctione, *παρέστησαν χοῖρον υἱός* aut *ὗϊον.* vel ſimpliciter *χοῖρον.* nam in Excerptis non comparet vox *υἱὸν,* neque alia ulla ex loco. In iisdem eſt *χιόνιον* non *χιόνινον.* Subjunguntur ex Aeſchylo verſus tres: quorum duo priores ſcribuntur in antiquis varie, *Ἐγὼ δὲ χοῖρον καὶ μάλ' εὐθηλούμενον Τὸν δ' ἐν νοθοῦντι κριβάνῳ θήσω,* in aliis *εὐθηλούμενον.* nec peccaverit fortaſſe qui *εὐθηλήμονα,* ut in illo veteris poetae apud Suidam, *Ἄρτι καταβρύκοντα τὸν εὐθηλήμονα μόσχον.* invenimus etiam in optimis codicibus, *ὀνθυλούμενον.* quod non eſt abſurdum, ſi leviter emendatur. nam *ὠνθυλευμένον* fuerit ſcribendum, ut in aliis horum librorum non paucis locis. vide libro primo, capite quarto. vix putem *ὀνθυλοῦν* dixiſſe Aeſchylum pro *ὀνθυλεύειν.* quod tamen ſi admittimus, *νοθοῦντα κρίβανον* tueri licet ſequente verſu, et interpretari *ſalſum furnum.* vas teſtaceum quo inverſo uſus erat loco furni, ſic videtur appellare. *νοθόω* ſive *νοθέω,* nove pro *νοθεύω.* ſed vocem hanc pro depravata habuit auctor Epit. cum caetera deſcriberet. antiquam veteris codicis manum, aſſequi hic non ſumus quiti. Proximos duos ejusdem tragici verſiculos ſine controverſia debes ita concipere.

Λευκός. τί δ' οὐχί; καὶ καλῶς ἠφευμένος
ὁ χοῖρος. ἕψου μηδὲ λυπηθῇς (aut *λυπηθείης*) *πυρί.*

Errant magnopere qui offenſi voce proba *ἠφευμένος,* nihili verbum, *ἠφειμένος,* eo quidem ſenſu quem afferunt, ſcribi voluere. notiſſima Graecis vocabula *εὕειν* et *ἀφεύειν,* pro *igne torrere.* Eſt et hic ejusdem tragici verſus, de ſue malefica, *Δονοῦσα καὶ τρέπουσα τύρβ' ἄνω κάτω.*
p. 649. ubi videtur poeta *φιλόκαινος* pro eo quod eſt aliis *τυρβάζειν,* dixiſſe *τρέπειν τύρβα.* adverbium *τύρβα* non memini equidem legere alibi: Graecum tamen et *δόκιμον* videtur, eadem analogia qua *κρύβδα* et *μίγδα* formantur.

Poſt iſta narrant docti convivae, ſuem apud Cretenſes habitum animal ſacrum, et illorum ritibus religioſe cultum fuiſſe. Ridiculae adeo ſuperſtitionis cauſſam ex antiquo ſcriptore Agathocle Babylonio afferunt hanc: *μυθεύουσιν ἐν Κρήτῃ γενέσθαι τὴν Διὸς τέκνωσιν ἐπὶ τῆς Δίκτης, ἐν ᾗ καὶ ἀπόῤῥητος γίνεται θυσία. λέγεται γὰρ ὡς ἄρα θηλὴν ὑπέσχεν ὗς· καὶ τῷ σφετέρῳ γρυσμῷ περιοιχνεῦσα τὸν κνυζηθμὸν τοῦ βρέφεος ἀνεπαΐστον τοῖς παροῦσιν ἐτίθει. διὸ πάντες τὸ ζῶον τοῦτο περίσεπτον ἡγοῦνται· καὶ ὑὸς φησι τῶν κρεῶν οὐ δαίσαιντο. Jovem in Creta natum fabulantur, in monte Dicta, ubi etiam arcana quaedam ſacra agitantur. Ajunt enim ſuem illi ſugendam mammam praebuiſſe: et circumcurſantem grunnitu ſuo impediſſe, ne illius vagitus poſſet intelligi. ideo omnes animal hoc ſumma veneratione dignum cenſent: neque eorum quenquam adduxeris ut ſuilla veſcatur.* Male editum vulgo *περιχνεύσα* pro *περιοιχνεῦσα*. ita legunt Excerptor et Euſtathius. Ionica vox eſt, qua dialecto plurimum uſus Agathocles, ut ex reliquiis apparet. Scripti quidam *περιηχεῦσα*. quod minus placet. Scripſimus etiam ex iisdem *κνυζηθμὸν*, non ut vulgo, *κνυζισμόν*. Obſerva damnatam locutionem nonnullis veterum criticorum, *τῷ σφετέρῳ γρυσμῷ*, pro *ἑῷ*. de unica enim ſue loquitur, non de pluribus. Notatus hoc nomine Apollonius Rhodius non ſemel ab antiquo interprete, magnae doctrinae viro. ut libr 3. ad iſta, *Τόνδ' ἀπαμείβωμεν σφετερὸν κτέρας: οὐκ ὀρθῶς*, ait, *τὸ σφέτερον. ἔστι γὰρ τρίτον πρόσωπον πληθυντικόν. καὶ ἁμαρτάνει.* ſic et alibi ſaepius. ſed hunc quoque canonem grammaticorum optimi auctores interdum migrarunt. Polybius in quinta hiſtoria, *ὁ βασιλεὺς ἤθροιζε τάς τε τῶν Ἀχαιῶν νῆας, καὶ τὰς σφετέρας.* ſic alibi *σφέτερος* ſimpliciter pro *ἴδιος* uſurpatum invenias. Praeterea ſcribit Euſtathius *τοῖς παριοῦσι* non *παροῦσι*. Cum ait Athenaeus, *Πραίσιοι δὲ καὶ ἱερὰ ῥέζουσιν ὗΐ, καὶ αὕτη προτελὴς αὐτοῖς ἡ θυσία νενόμισται*: appellat *προτελῆ θυσίαν* hoſtiam praecidaneam, quae ante alias cedebatur: erant enim aliae praecidaneae (ſive praecidariae) aliae ſuccidaneae. Legimus et in Romanis ritibus *porcam praecidaneam*. ſed aliud eſt *θυσία προτελὴς ὑὸς* Praeſiorum in Creta, de qua loquitur hic Athenaeus: aliud *praecidanea porca*, quae deſcribitur in Feſti reliquiis. Similime apud Graecos *προτελὴς θυσία* diverſe accipitur: interdum ea notione quam expreſſimus: interdum pecu-

liare ſacrificii geenus eſt, quod ante nuptias faciebant. unde eſt *προτέλεια θύειν*, et *προτελὴς ἑορτή*. Subjicit auctor, *τὰ παραπλήσια ἱστορεῖ καὶ Νεάνθης ὁ Κυζικηνὸς, ἐν δευτέρῳ Περὶ τελετῆς*. hic eſt Neanthes quem in explicandis veterum ſuperſtitionum ritibus Clemens Alexandrinus, aliique laudant. Harpocrationis in *Ἄττις* verba ſunt, *τὰ δὲ περὶ αὐτὸν δεδήλωκεν ὁ Ἄνθης. μυστικὸς δὲ ὁ λόγος*. Scribendum, *δεδήλωκε Νεάνθης*. Adultas
p.650. porcas et jam grandiores, *πεταλίδας* Graeci vocabant: ſicut teſtimonio Achaei poetae probat dipnoſophiſta. Proprie non ſuibus ea appellatio convenit: ſed vitulis aut bobus, qui patentia cornua habeant. hos enim Graeci *πετάλους* ſive *πετήλους*: Latini *patales* dixerunt. Ait, *πεταλίδας δὲ τὰς σῦς εἴρηκεν*. Achaeus, *μεταφέρων ἀπὸ τῶν μόσχων. οὗτοι γὰρ πέταλοι λέγονται ἀπὸ τῶν κεράτων, ὅταν αὐτὰ ἐκπέταλα ἔχωσιν.* In Excerptis non *πέταλοι* ſcriptum ſed *πέτηλοι*. ita etiam Heſychius, *πεταλίδων ὑῶν. μετήχθη ἀπὸ τῶν μόσχων. πέτηλοι γὰρ οὗτοι λέγονται.* non dubito et Athenaeum et Heſychium ab eodem auctore, vetere nimirum Achaei interprete, haec ſumpſiſſe, et uſum pro ſuis. Atque hoc eo notavi ut alterum ejusdem Gloſſographi loco emendarem, qui doctiſſimis viris fraudi fuit. Ait enim, *βοῦς πετηνὸς, ὁ ἀναπεπταμένα τὰ κέρατα ἔχων*. Scribendum, *πετηλός*. Quemadmodum autem patalium boum appellatio ad ſues tranſlata eſt: ſic et larinorum boum. his enim non illis primo tributum eſt hoc nomen. Eratoſthenes tamen ut hic obſervatur, *τοὺς σύας λαρινοὺς προσηγόρευσε, μεταγαγὼν καὶ αὐτὸς ἀπὸ τῶν λαρινῶν βοῶν, οἳ οὕτως ἐκλήθησαν ἀπὸ τοῦ λαρινεύεσθαι, ὅπερ ἐστι σιτίζεσθαι. Σώφρων, βόες δὲ λαρινεύονται.* Graecis *λαρὸν* et *λαρινὸν* dicitur *τὸ ἡδὺ*, quod placet ac gratum eſt. inde *λαρινεύειν* dictum, quod non ſimpliciter *σιτίζεσθαι* ſignificat: ut Athen. interpretatur: ſed *habere molliter et delicate.* Epirotici boves larini dicti, quos ad victimas impinguabant, ut docet Varro libro ſecundo de re ruſtica. At valentes boves qui facile proſcindunt glebas non *λαρινοὺς* ſed *καμίνους* vocabant. Heſychius, *καμίνους, εὐπλεύρους βόας, ἰσχυροὺς καὶ εὐισχίους.* Latinis *glebarii.*

Caput Quintum.

Porcellus ſimul aſſus et elixus: idemque fartus, et tamen integer. Iſicia. *πτήσσειν. ἀληθινὸς μάγειρος. τόπον διδόναι τῷ κενῷ. πέρας artis. θῦμα. τὸ πρᾶγμα δέχεσθαι. ῥακεία. παίζειν. alia item non pauca.*

Elegans fuit illius coqui artificium, qui dipnoſophiſtarum menſae porcellum intulit ab altera parte *ὀπταλέον καὶ κραμβαλέον aſſatum et probe toſtum:* ab altera vero *ὡς ἂν ἐξ ὕδατος ἑψημένον τακερῶς.* id eſt, *jurulentum, utpote in aqua coctum:* tot hiſce verbis nihil aliud ſignificatur, niſi quod una dictione paulo poſt dicitur, *ἑφθόν.* Accedebat aliud ſubtile commentum: quod erat *ἄσφακτος* hic porcellus, ut loquitur coquus: neque ullum exhibebat veſtigium letalis ſui vulneris, aut ullius apertionis: cum tamen non ſolum exenteratus verum etiam impenſa multa ſartus et oppletus eſſet. Quod ad farturam attinet, ſimilem habes narrationem libri quarti initio: ſed ſine ulla ſubtilitate: de iſto autem fuſe paulo poſt idem qui paraverat coquus. Lege, *ὑπογαστρίων τε μέρη χοιρείων*: ſic melius libri: non *χοίρων.* videntur autem petita haec ex aliquo poeta: nam integros aliquot ſenarios p.651.
hic facile deprehendas. *τὰ χρυσᾶ τῶν ᾠῶν* vitelli ovorum nominantur cum hic tum infra in deſcriptione patinae rhoduntiae. Inter caetera autem quae dicuntur in porcelli ventrem condita, nominantur et *τὰ ἐκ τῶν σαρκῶν εἰς λεπτὰ κατακνιζόμενα* (malim *κατακνιζομένων*) *καὶ μετὰ πεπερίδων συμπλαττόμενα.* tot Graecis dictionibus *περιφράζει* Leonides ſive Athenaeus: quae uno verbo Romani appellabant *iſicia.* quare additur. *ἰσίκια γὰρ ὀνομάζειν αἰδοῦμαι τὸν Οὐλπιανόν.* vel ut alii libri, *διὰ τὸν Οὐλπιανόν.* Romanam eſſe vocem conſtat ex Arnobio, Apicio, et Macrobio libro ſeptimo, cap. 8. Alexander Aphrodiſeus unde illam diſputationem mutuatus videtur Macrobius, *ἴσικον* nominat problemate 22. libri primi. Paxamus quem dicit Leonidas iſiciorum feciſſe mentionem, is eſt quem de paratu ciborum, deque agricultura et tincturae arte ſcripſiſſe teſtatur Suidas: quemque etiam in Graecorum comment. de ruſtica laudatum

offendimus. Recitatur deinde prolixa ῥῆσις e Poſidippi comici *Coreuuſis:* ubi poſtquam dixiſſet culinariae rei doctor, optimum artis coquinariae condimentum eſſe τὴν ἀλοζονείαν, hoc eſt, ſi norit aliquis probe ſe venditare: addit, τὸ καθόλου δὲ τῶν τεχνῶν Ὄψεις δ' ἔχοντι τοῦ θ' ἡγούμενον. Lego ut verſum et ſententiam expleam, Ὄψει νόον γ' ἔχοντι τοῦθ' ἡγούμενον: id eſt, non in noſtra tantum arte, verum in omnibus cernas eos qui plurimum ſapiunt, oſtentatione ac jactantia plus praeſtare quam ulla re alia. tum quid ἀλαζονείαν vocet clare et ſub exemplo docet. Ait,

Ξεναγὸς, ὥς τις ἂν † θώρακ' ἔχῃ
Φολιδωτὸν ἢ δράκοντα σεσιδηρωμένον,
ἐφάνη Βριαρέως. ἂν τύχῃ δ' ἔστιν λαγώς.

dux militum, ait, *ſi loricam geſtaverit ſquameam, et draconem in clypei ferrea lamina ſculptum habuerit, apparet Briareus: cum tamen fortaſſe ſit lepus.* deinde arti ſuae hoc exemplum applicat. Sic autem legendum.

Ὁ μάγειρος ἐὰν μὲν ὑποδιακόνους ἔχων
πρὸς τὸν ἰδιώτην καὶ μαθητὰς εἰσίῃ,
κυμινοπρίστας πάντας, ἢ λιμοὺς. καλῶς·
ἔπτηξ' ἕκαστος εὐθύς. ἐὰν δ' ἀληθινὸν
σαυτὸν παραβάλλῃς, καὶ προσεκδαρεὶς ἄπει.

Senſus eſt: ſi coquus miniſtratum alicui veniat habens famulos dicto ſibi audientes, et diſcipulos arti ſuae convenienter moratos: tum ſilent omnes, et ne γρὺ quidem adverſus coqui voluntatem mutiunt. (hoc ſignificat, ἔπτηξ' ἕκαστος εὐθύς.) ſin verus coquus acceſſerit, id eſt, ſine ulla pompa et ſpecie inanium, non ſolum contemnitur: ſed et flagris ſaepe caeditur prius quam diſcedat. Legebatur in quarto verſu ἐπίτηξ' ἕκαστος, quod leviculum mendum quam atras tenebras huic toti loco intulerit, ſcient qui noſtram interpretationem cum interpretum ſomniis contulerint. πτήσσειν autem id eſt quod diximus: item ἀληθινὸς is quem expreſſimus. non enim ita accipere debemus ut cum paulo poſt Soſipater cocum
p. 652. ἀληθινὸν appellat, τὸν ἐκ παιδὸς ὀρθῶς εἰς τὸ πρᾶγμ' εἰσηγμένον. Coquorum diſcipulos λιμοὺς appellat, quia integram famem in aedes alienas afferebant. κυμινοπρίστας autem, ut omnia etiam minima arrodentes, et ſibi rapientes de ſingulis aliquid. Pergit coquus in eandem ſententiam, Ὥσπερ οὖν ὑπεθέμην τῷ κενῷ χώραν δίδου. *Igitur,* ait, *ſicut initio dixi, da locum vanitati.* hoc ἀλαζονεύου καὶ περπερεύου. eſto vanus et ut Tertulliani

verbum uſurpem, pompaticus. *χώραν διδόναι τῷ κενῷ* ſive *τῇ ἀλαζονείᾳ*, non eſt *cedere*, ut cum dicimus, *cedere ſuo jure alicui*, ſed eſt *dare locum et in ſe admittere.* non multo aliter Paulus Apoſtolus, *δότε τόπον τῇ ὀργῇ*. quod interpretatur Chryſoſtomus, *συγχώρησον τῷ θεῷ ἐπεξελθεῖν.* Proximus verſus aliud praeceptum continet, Καὶ *τὰ στόμια γίνωσκε τῶν κεκλημένων*. malim *στόματα.* ſic ſemper alii poetae, et ita neceſſe hoc praeceptum optimus magiſter ſimili hoc illuſtrat,

Ὥσπερ γὰρ εἰς τἀμπόρια τῆς τέχνης πέρας
τοῦτ' ἔστιν, ἐὰν εὖ προσδράμῃς πρὸς τὸ στόμα.

Hoc ait quemadmodum ei qui nundinas petiturus eſt, illud ante omnia fuerit conducibile, ſcire quid libenter empturi ſint ii ad quos merces delaturus eſt: ita in arte ganeae praecipuum eſt, ut cibi congruant cum palato convivarum. appellat *πέρας* artis quam *ἡγεμονίαν* dixit Diphilus in ſimili ſententia. nam apud illum de ſua arte loquens coquus.

Ἡγεμονία τις αὐτῆς, ἐστὶν, ὦ πάτερ,
τὸ τῶν ἐδομένων τὰ στόματα πρεσιδέναι.

Verſu 19. *τὸ θῦμα βοῦς*, inquit coquus, hoc eſt, victima quae propter ſolemnitatem nuptiarum mactatur, bos eſt: quare cibi parandi ſunt quales poſſunt ex eo carnium genere parari optimi. *θῦμα* idem atque *ἱερεῖον*: quam vocem expoſuimus libro I. cap. II. Sequente verſu, Ὁ *διδοὺς ἐπιφανής. ὁ λαμβάνων*, de patre ſponſae loquitur, et ſponſo. *ὁ διδοὺς*, is qui filiam ſuam nuptum collocat: *ὁ λαμβάνων*, ſponſus qui uxorem ducit, 21. *Τούτων γυναῖκες ἱέρειαι τῇ θεᾷ.* Hujus ſolennitatis pars potior foeminae ſunt: quare probi coqui officium eſt, illa potiſſimum parare, quae foeminis plurimum ſolent eſſe grata. Sed quaenam illa dea eſt quae hoc verſu nominatur? Praeterea verſus proximus hypermeter eſt, *Θεοὶ, κορύβαντες, αὐλοὶ, παννυχίδες, ἀναστροφή.* Ne multa, ſcribendum cenſemus.

Τούτων γυναῖκες ἱέρειαι. τοὶ θεοὶ
κορύβαντες, αὐλοὶ. παννυχίδες. ἀναστροφή.

Sequitur, *Ἱππόδρομος οὗτός ἐστί σοι μαγειρικῆς.* Venuſta translatio. Plautus milite, *Jam eſt ante aedes circus ubi ſunt ludiſicandi mihi.* Subjicitur et alia ejusdem poetae *μαγειρικὴ ῥῆσις.* in cujus quarto verſu, *ὁ βαθὺς τῇ φύσει Στρατηγὸς ἕστηκεν, καὶ τὸ πρᾶγμ' ἐδέξατο:* pro *βαθὺς* emendarunt *εὐθὺς*, qui ignorabant Graecis et Latinis uſitatam locutionem, quam ad Suetonii Vitel-

lium exponebamus. at pro ἕστηκε, poſtulat lex metri potius ἕστη. vel ſine copula, ἕστηκεν, τὸ πρᾶγμ' ἐδέξατο. *alti animi dux ſtabit, et molem belli ſuſtinebit:* Fame-
p. 653. licum et eum cui longa eſt coenae expectatio pulchre deſcribit Poſidippus cum ait, Τηρῶν πότ' ἐπὶ τὰς χεῖρας οἴσει τις: *expectans quando afferetur lavandis manibus.* eam aquam Graeci vocant ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας. Notanda etiam et etiam vox rara, et alibi quod ſciam, non lecta, ῥακεία, pro re vili et abjecta. νόει, inquit, ὄχλου τοιούτου ῥακείαν ἠθροισμένην. *cogita talis turbae ſarriginem conveniſſe.* ſed nos de eo vocabulo amplius cogitemus. ſermo Gallicus Graecam vocem ſi modo legitima eſt, integram retinuit *racaille.* Euphron mox in ſimili ſententia συρφετὸν pro eo dixit. Poſidippum excipit Euphron: ex cujus Synephebis affertur ſimilis ſuperioribus ῥῆσις μαγειρική. Sic autem incipit, Ὅταν ἐρανισταῖς Καρίων διακονῇς Οὐκ ἔστι παίζειν, οὐδ' ἃ μεμάθηκας ποιεῖν. Cocus diſcipulum alloquitur, et praecepta ei dictat. *cum pauperibus,* ait, *operam locaveris, cujusmodi qui ex ſymbolis una ſunt, non licet ludere, neque ea facere quae ſoles.* Honeſte vocat παίζειν ſurta committere, ut fieri ſolitum a famulis coquorum, ſed melius Gallice vertas τὸ παίζειν, *il ne ſ'y ſaut pas jouër.* q. d. ſerio in te animadvertetur, ſi quid ſurto abſtuleris. Tum autem adjicit, hunc pridie ob ſurta tentaverat, valde periclitatum: ſed locus eſt maculoſus. nam ita ſcribitur, Ἐχθὲς κεκινδύνευκας, οὐδεὶς εἶχέ σοι Κωβιός. ὅλως γὰρ ἦπαρ, ἀλλ' ἦσαν κενοί. Doctus interpres violentia iter ſibi pateſecit, ut ad ſententiam perveniret quam putabat eſſe veram. Illa vero ſententia tam eſt falſa quam inepta. Is igitur pro ἦπαρ ſcribit παρῆσαν, ſecurus ut fere ubique de verſu. Quid nos? utemur nempe ingenio, et ea quam tantopere miramur ſemper lenitate. Apex unus mutandus non eſt: ſed interpunctio ſolum corrigenda.

Ἐχθὲς κεκινδύνευκας. οὐδεὶς εἶχέ σοι
κωβιὸς ὅλως γὰρ ἦπαρ· ἀλλ' ἦσαν κενοί.

Heri in magno periculo verſatus es. gobionum enim qui tibi traditi fuerant ad coquendum, *nullus habuit jecur: ſed omnes inventi ſunt vacui.* Conjunctio γὰρ transpoſita in alienum locum, ut ſaepe. octavo verſu, μισθὸν διδόντας ὅσον ἂν αἰτήσαις ἁπλῶς Εἶναι δίκαιον. poteſt ferri haec lectio utcumque. malim tamen, διδόντος *ſi mercedem perſolverit* qui te locavit, *eſto juſtus.* οὐ

δὲ νῦν βαδίζομεν Εἰς τοὺς γάμους, ἀνδροφόνον. apud illum vero qui hodie opera noſtra eſt uſurus ad curandas nuptiales epulas, nullum fraudis genus eſt praetermittendum. quo ſenſu hic accipiatur vox *ἀνδροφόνος* dictum jam libr. 6. cap. 9. In fine dictum elegantiſſime, *ὡς δὲ καὶ γλισχρὸν βλέπει. viden' ut parcum cernit.* hoc eſt, deparci et ſordide avari vultum prae ſe fert.

Caput Sextum.

Πέπραται τὸ πρᾶγμα. Sicon *et* Aeoloſicon. *κόπτειν et κατακόπτειν. Ἡφαίστου κύνες. ἄττειν. θρίον.* Chariades *vel* Charinades. *Ζωμὸς μέλας. λαμβάνειν. Nautarum ſacrificia ex voto. πέμπτην ἡμέραν pro περὶ πέμπτην ἡμ. Unde fieret olim ut victimae ſine corde aut ſine jecore aut renibus invenirentur. alia multa.*

Nullus ferme fuit Graecus poeta novae comoediae, p.654.
qui communem locum de cocorum arrogantia non attigiſſet. Inde illa tam multa quae tot locis in eam ſententiam recitantur ab eruditis convivis hisce, ſicut libro ſexto obſervabamus, capite 11. Ac de aliis quidem alibi. nunc autem ſequitur ex Soſipatri (vel fortaſſe Sopatri) *Catapſeudomeno*, prolixa coqui oratio jactantiae et vanitatis plena in qua nonnulla ſunt digna quae nos advertant. Initio poſtquam dixit artem *μαγειρικὴν*, magnam artem eſſe et magni ſaciendam: addit, *Ἀλλὰ πέπαυται τὸ πρᾶγμα, καὶ πάντες σχεδὸν Εἶναι μάγειροί φασιν, οὐθὲν εἰδότες.* [Vitium in priore verſu metri modulus arguit. Suſpicor gloſſam irrepſiſſe in locum vocis legitimae: quum eſſet prius, *Ἀλλ' οἴχεται τὸ πρᾶγμα*.] Reſtituendus nobis ex conjectura hic locus verſu 10. — *Τρεῖς ἡμεῖς ἐσμὲν Ἔτι λοιποὶ Βοϊδίων καὶ Χαριάδης.* Scribo, — *τρεῖς ἡμεῖς μόνοι Ἐσμὲν ἔτι λοιποί.* In 13. malim abeſſe interrogationis notam poſt *ἐγώ.* et vertam. *Ego vero hoc ajo.* reſpondet illis, *τί φής;* In 14. *Sicon*, proprium eſt viri nomen: quod qui cenſent mundum in Sicyon, errant. inde eſt Aeoloſicon Ariſtophanis ſabulae titulus: de Siconis cujusdam levitate et

ſtultitia: quod et Adrianus Turnebus ad huc locum notaverat. Mutilus eſt verſus 15. Ἐδίδασκεν ἡμᾶς πρῶτον ἀστρολογεῖν. expleveris ſi addas a fine, καλῶς, aut tale quid. 20. Ἆρα σύ με κόπτειν οἷος εἶ γε Φίλτατε. melius ἄρα. *ergo tu me loquacitate obtundere paras.* qui accingunt ſe ad faciendum aliquid, Graecis dicuntur οἷοι εἶναι ποιεῖν. Dalecamp. κόπτειν uſu tritiſſimum hac notione, ut libro 7. ἢ λέγων Φαίνου τι μοὶ Καινὸν παρὰ τοὺς ἔμπροσθεν, ἢ μὴ κόπτέ με. mutat in κρύπτειν fallaci et abſurda conjectura. Item interpres in ſimili diſſertione coqui alius ex Anthippo comico, poſtea hoc libro deſcripta, κατακόπτειν *obtundere* vertit iſto verſu, Ἐμὲ κατακόψεις, οὐχ ὃ θύειν μέλλομεν. ſed melius ibi vertiſſet, *enecabis* propter ſequentia verba. jocatur enim poeta in ambigua ſignificatione τοῦ κατακόπτειν: quam Latine non minore elegantia expreſſeris, ſi vertas, *Tu quidem me enecabis, non victimam quae parata eſt.* at in iſto Alexidis qui ſequitur non longe, Μὴ κόπτέ μ' ἀλλὰ τὰ κρέα. παῖδες παράγετε. aliter interpretandum ut cap. 8. dicetur. Faciunt mihi negotium hi duo verſus. Ego, inquit iſte artis ſuae encomiaſta, dum puer venit e foro.

Μικρὰ διακινήσω σε περὶ τοῦ πράγματος,
ἵνα τῷ λαλεῖν λάβωμεν εὔκαιρον χρόνον.

Non eſt obſcurum ex ſuperioribus, quam ſententiam ἡ ἀκολουθία τοῦ λόγου poſtulet: ſed διακινεῖν τινὰ pro *ſermonem habere cum aliquo,* quale eſt loquendi genus. praeterea non ἵνα λάβωμεν, verum ἐπεὶ ἐλάβομεν videtur fuiſſe dicendum. 24. ſcribe, Ἄπολλον ὡς ἐργῶδες! ἄκουσον ὦ 'γαθέ. In 39. ſcribendum, τοὐπτάνιον, non τοὐπτανεῖον. et λαβεῖν in proximo non λαμβάνειν. In 44. Τί οὖν ἔτι σοι δίειμι τὰ στρατηγικὰ Ἔχειν γε τὸν
p. 655. μάγειρον non τοιοῦτον ἔτι σοι δ'. Lacunam ſequentium verborum, ἡ τάξις . . . . . Σοφὸν μὲν ἁπανταχοῦ ἐστὶ κἂν πάσῃ τέχνῃ: explemus inſerta voce σαφῶς, non minus vere, opinor, quam apte. ἡ τάξις σαφῶς Σοφὸν μὲν ἁπ. Ultima verba ita ſcribe, — σὺ δῆτα παραδείξας ἐμοὶ Τὰ δέοντ' ἀπελθὼν, αὐτὸς ἡσυχίαν ἄγε. qui cocum in foro conduxerat, vexatus ab eo longis ſermonibus, quibus ſuae artis myſteria illi pandebat, belle ſe nunc ulciſcitur: negans opus ſibi eſſe amplius coqui opera, poſteaquam tam bene fuerit in ea arte inſtitutus: quare eum jubet faceſſere et alia curare. Inſequens Alexidis ecloga tota eſt plana, usque ad illa ſub finem,

Εἰς τοὺς σοφιστὰς τὸν μάγειρον ἐγγράφω.
ἑστήκαθ' ὑμεῖς, κάεται δέ μοι τὸ πῦρ
ἤδη· πυκνοὶ δ' ἅπτουσιν Ἡφαίστου κύνες
κούφως πρὸς αἴθραν, οἶσθ' ὃ γίνεσθαί θ' ἅμα·
καὶ τὴν τελευτὴν τοῦ βίου συνῆψέ τις
μόνοις ἀνάγκης θεσμὸς οὐχ ὁρώμενος.

Vulcani canes eleganter appellat e crepitante ligno volantes huc illuc ſcintillas. Eubulus in Orthana, ut narratur lib. tertio et lib. 6. Ῥιπὶς δ' ἐγείρει φύλακας Ἡφαίστου κύνας. Pro ἅπτουσι videtur ſcribendum ἄττουσι propter ſequentia verba, κούφως πρὸς αἴθραν. Si legamus ἅπτουσι, canes Vulcani erunt coqui diſcipuli. quod optime cum ſuperioribus conveniet: nam quantum ſuſpicari licet, quinque poſtremi verſus continent ἐπεξεργασίαν ejus quod praecedente dixerat, coquos et ſophiſtas in eadem lance ponendos eſſe. Probat hoc duobus argumentis, nam et coqui et ſophiſtae discipulos habent quibus imperent, quique ſibi ſint obſequentes: et utrisque eorum illud proprium, ut prae timiditate atque ignavia a morte violenta nihil metuendum habeant. Prius argumentum elicitur ex hac lectione antepenultimi verſus, quam excogitavimus, Κοῦφοι πρὸς αἰθέρ', ἅμ' εἶπα, γίγνεταί θ' ἅμα. Familiare Graecis proverbium, ἅμα ἔπος, ἅμα ἔργον. Poſteriorem rationem eliciebamus ex ſequentibus duobus verſibus. Ait auctor δικαστὰς γὰρ ὑμᾶς οὐκ ὀκνήσαιμ' ἂν καλεῖν, ἀναμένων τὴν ὑμετέραν τῶν αἰσθητηρίων κρίσιν. memineris qui haec legis, ſub perſona coqui iſta dici: nam ſi accipias ut ab auctore dictum, res eſt inepta, de literis enim non judicamus per ſenſus, etſi non ſine ſenſibus. Hoc moneo, quia Dalecamp. aliter accipiens male mox interpretatur iſta, οὐδενὸς ἐμνήσθη τοιούτου ὧν ἐγὼ πολλάκις ὑμῖν τυγχάνω παρασκευάζων. quae ſimiliter ut a coquo profecta capi debent, et verti: *nullius talis paratus ciborum Euphron meminit, quales ego ſaepe vobis paro.* Percurramus nunc ipſa Euphronis verba, πολὺ νεώτατος verſu quarto. *omnium meorum discipulorum natu longe minimus.* Scribe quintum verſum, Ἆγις Ῥόδιος ὤπτηκεν ἰχθῦν μόνος ἄκρως. Νηρεὺς δ' ὁ Χ. Verſu ſexto, Ὅριον τὸ λευκὸν, οὐξ Ἀθηνῶν Χαριάδης. Poſterius hemiſtichium emendabat Dalecamp. τὸ δὲ ξανθὸν Χαριάδης. ſane quam ἀστόχως: nam macula hujus verſus in prima voce conſpicitur, ὅριον enim perperam legitur pro θρίον. edulii genus apud Graecos fuit τὸ θρίον. parabatur va- p.656.

riis modis, ut docemur ab Heſychio atque aliis. ideo additur λευκὸν, ad diſtinctionem plurium modorum, quibus thria conficiebant. *Chariades* Athenienſis fuit, etiam alibi nominatus in hoc libro [ut capite ſequente,] ſed *Charinades* fortaſſe melius. Ariſtophanes, Χαρινάδην τὶς βωσάτω. Etiam caeteri qui hic nominantur, *Lamprias, Aphthonetus, Euthynus,* et alii Athenienſes fuiſſe, aut artem ſuam in ea urbe exercuiſſe exiſtimo. Nugatur enim hic cocus, juris nigri inventum Lampriae tribuens, Ζωμὸς μέλας ἐγένετο πρώτῳ Λαμπρίᾳ, cum Lacedaemonios ab antiquiſſimis temporibus eo uſos conſtet. aut ita accipe hunc verſum: excelluiſſe Lampriam in parando eo juſculo, et primas tuliſſe. Cum ait, Ἀλλᾶντας Ἀφθόνητος, Εὔθυνος φακῆν, ſic accipe, Aphthonetus allantes (εὗρε ſupple, *invenit:*) *Euthynus lentem*, hoc eſt, rationem parandae lentis quam optime. Errant qui aliter accipiunt verſum hunc, et ſuis emendationibus illum depravant. Addit, Ἀπὸ συμβολῶν συνάγουσιν Ἀριστίων πόρους. hic quoque ſupplendum ἔξωθεν verbum εὗρε. *iis qui volunt ex ſymbolis una eſſe,* inveni *Ariſtion rationes compendiarias.* ſuperioribus aliquot locis teſtatus eſt Athenaeus, convivia e collatis ſymbolis fuiſſe λιτὰ et frugi. in his igitur oportuit cocos invenire πόρους: hoc eſt varias rationes conficiendi cibos diverſos ex eadem materia. Ita interpretamur πόρους hoc loco. quid ſit συνάγειν, quid συμβολαὶ, ſuperiore libro et ſaepe alibi dictum. Interpretes hic οὐδὲν ὑγιές. Poſtquam autem priorum inventa praedicavit hic ſapiens: ego vero, ait, caeteris artis noſtrae partibus occupatis, inveni τὸ κλέπτειν πρῶτον, ὥστε μηδένα Μισεῖν με διὰ τοῦτ' ἀλλὰ πάντας λαμβάνειν: furta facere, adeo ſuccenſente nemine, ut contra omnes opera mea uti praeoptent. λαμβάνειν eſt, *conducere ad opus faciendum,* et ut veteres loquebantur, *emere.* peccata aliorum piget perſequi. 17. Πέμπτην ἔθυον ἡμέραν οἱ Τήνιοι. Tenii quidam nautae cum vix quinto die Athenas appulerint diis vota reddunt, defuncti periculoſa navigatione. De hoc more diximus ad librum ſeptimum. Ita autem neceſſario exponimus πέμπτην ἡμέραν θύειν. *Tenus* Cycladum una eſt, non ita longo intervallo Athenis diſtans, ut quinque dierum eſſet navigatio: ſed iſti tempeſtatem paſſi videntur. Quid ſi compendio ſermonis dictum putemus, pro πέμπτην ἄγομεν ἡμέραν ἐξ οὗ ἔθυον οἱ Τήνιοι, vel πέμπτην ἡμέραν pro περὶ πέμπτην ἡμέραν,

quinto abhinc die. ſic fere paulo poſt τὸν ὄρθρον, pro περὶ τὸν ὄρθρον. Porro qui ex hac cauſſa ſacra faciebant, quam minimo poterant ſumptu pietatis officio defungebantur. Diphilus de naufrago vota ſolvente, Ἀφῆκα τὸν τοιοῦτον· οὐδὲν ἡδέος Ποιεῖ γὰρ οὗτος' ἀλλ' ὅσον νόμου χάριν. Propterea ſubjicitur hoc loco, nautas Tenios mactaſſe hoedum parvum et λεπτόν, macilentum et exſuccum. nulla poteſt cauſſa afferri cur λευκὸν pro λεπτὸν emendari voluerint viri docti. Sed hunc locum ita ſcribe,

Λεπτὸν ἔριφον καὶ μικρόν. οὐκ ἦν ἐκφορὰ p.657.
τότε τῶν κρεῶν σοὶ οὐδὲ τῷ διδασκάλῳ.

monſtrum eſt, non Graeca vox, τό τε λευκοκρέων, quod omnibus hactenus placitum. cum erat magna ciborum copia, facile erat coquis ſuffurari aliquid. Hic famulum ſuum laudat, quod etiam in eo ſacrificio ubi praeter hoedum nihil dabatur parandum, ingenioſa furta ſit primus omnium commentus. Ita verte. *nihil tum poterat carnium auferri furto, neque tibi, neque etiam mihi, qui tuus ſum praeceptor:* ſequitur, Ἑτέρους πορίσασθαι δύ' ἐρίφους ἠνάγκασας. tu vero, ait, ſubtilibus commentis tuis *ut alteros duos hoedos pararent, vel invitos adegiſti.* Interpres ἠνάγκασα. contra poetae mentem planiſſime. nam hujus inventi palma ad diſcipulum pertinet, non ad magiſtrum qui loquitur. Sed videamus quae ſequuntur: Τὸ γὰρ ἧπαρ αὐτῶν πολλάκις σκοπούμενον, Καθεὶς κάτω τὴν χεῖρα, etc. Stratagemata famuli exponit, quibus ille uſus effecerat, ut miſeri nautae pro hoedo uno tres mactarent. Hic vero interpretum me miſeret. Res ita habet: Mactato primo hoedo, dum curioſius ex perpetuo ritu, jecur ſpectant nautae, nebulo iſte manum ulterius promovet, renem magna audacia aufert, jacetque in propinquam foveam: quem ubi animadverſum eſt deficere, tumultuari nautae et ſibi timere, quibus hoc portentum eſſet oblatum. Quando igitur non litarant hac prima victima, ſuccidaneam praecidaneae ſubſtituunt. ſed hoc quoque fruſtra: nam et haec ſine corde reperitur, fraude ſimili ejusdem hominis ſacerrimi. Ita opus eſt tertio hoedo. Narrationis haec ſumma. Atque ex his diſcimus qui factum ſit olim, ut toties hoſtiae parte aliqua inteſtinorum defectae reperirentur: cujus rei teſtis tot locis Graeca et Latina hiſtoria Ego non dubito popas et victimarios ſui compendii cauſſa ſaepe iis artibus uſos quas coqui

frequentabant, ut docet hoc loco poeta. Verſum hunc ita ſcribe, Τὸ γὰρ ἧπαρ αὐτῶν πολλάκις σκοπουμένων. niſi malis, αὐτὸς πολλάκις σκοπούμενος. res eodem redit. Ait, οὐκ εἶχε νεφρὸν, Ἔλεγον. ἔκυπτον οἱ παρόντες ἀποβολῇ. *dixerunt omnes, non habuit* haec hoſtia *renem: tum qui aderant caput demiſerunt propter hanc jacturam.* Sine cauſſa emendant ἔλεγες. iidem abſurdiſſime verſu 30. ſcribunt, ἐγὼ μόνος εὕρηκα τέχνην: cum et ſententia et metrum poſtulent quod editur σὺ μόνος εὕρηκας τέχνην. pari errore in 33. ἐτερέτιζον ſcribunt pro ἐτερέτιζες. Eo loco ludit venuſte poeta in voce χορδὴ, quae et inteſtinorum partem ſignificat, quibus veſcimur, et ſidem lyrae. Narrat magiſter de ſuo diſcipulo, feciſſe illum χορδῆς furtum: et poſtea cato aliquo vaframento, quod equidem non ſatis capio, adſtantium animos alibi occupaſſe, ut ſibi daretur χορδῆς devorandae facultas. Lego donec aliquid melius docear,

Χορδῆς δ' ὀβελίσκου δι' ἡμέρας ζητουμένου
ἰχθῦς δι' ὤμους εἰς τὸ πῦρ ἀπέσβεσας.

ſequitur jocus de quo diximus, Καὶ πρὸς τὸ δίχορδον ἐτερέτιζες. *atque interea ſtrepebas ad dichordum inſtrumentum.* ſenſum jam expreſſimus.

---

p.658. ## Caput Septimum.

Platonis Lacones. περίκομμα. λαφυροπώλης. Coroebus *olympionica.* ἀναδήσασθαι τὸν ἀγῶνα, *vel* νίκην. πηγὸς, *pro albo.* λευκὸς λόγος, *perſpicuus et claru.* ἀνθρωπίνως λαλεῖν, humane loqui. *illuſtrata multa et emendata.*

ΣΩΦΡΩΝ δ' ἐν Γυναικείοις. *mimis* nempe. quoties jam facta mentio μίμων γυναικείων et μίμων ἀνδρείων Sophronis? Περίφερε κύκλῳ τὸν σκύφον μεστόν. Sic edidimus hunc Sophronis ex Italicis exemplaribus: quorum fere ſecuti ſumus fidem, cum nuperam editionem adornaremus. Veteres editiones ita habuerunt, περίφερε † κοίκοα μεστὸν τὸν σκύφον. quam ſcripturam inventam a nobis etiam in Huraldino MS. neutiquam eſſe aſpernandam, jure nunc cenſemus. Lego igitur, Περίφερε Κοικόα (vel Καικόα) μ. τ. σκ. *Coecoa,* ſive *Caecoa,*

mulieris nomen, cujus non ſemel in eo opere ſecerat Sophron mentionem. Athen. ſub finem libri hujus, Καὶ Σώφρων ἐν Γυναικείοις, Τάλαινα Καικόα, κατὰ χειρὸς δοῦσα ἀπόδος πόθ' ἡμῖν τὴν τράπεζαν. Καὶ Πλάτων δ' ἐν Λάκωσιν. Obſervo dubitaſſe veteres cujus eſſet hoc drama. Harpocration, ἐκωμῴδει Σθένελον ὁ τοὺς Πλάτωνος Λάκωνας γράψας, ὡς τ' ἀλλότρια ἐπισφετεριζόμενον. οἰνογευστεῖ, περιπατεῖ ἐν τοῖς στεφάνοις. Fuere qui ſcriberent, οἰνογευστεῖ. Si quid mutandum, probarem, 'Αντιφάνης ἐν Διδύμοις, ἀγευστεὶ περιπατεῖ ἐν τ. στ. nam ex fine praecedentis vocis videntur temere aliquot literae repetitae. Περὶ ἡμιόπτου καὶ ἡμιέφθου καὶ ἀσφάκτου γεμιστοῦ χοίρου. Ut libro ſeptimo ſingulorum piſcium nomina, et lib. 11. poculorum: ſic haec verba tanquam inſcriptio capitis, ſequenti narrationi praeſcribuntur. dubitet aliquis an ſint Athenaei: puto tamen eſſe. εἴκασα καὶ τ' ἄλλο μέρος ἡψῆσθαι. non male qui legunt εἴασα. Τὰ κρέα ποιήσας ταῦτα καὶ ζέσας σφόδρα. Nullus ſenſus ex primis verbis poteſt elici ita ſcriptis: emendemus igitur, et ſcribamus Τακερὰ ποιήσας ταῦτα. poſterior verſus pars priorem explicat. Nam ζέσας valet hic, *faciens fervere.* τακεραὶ autem fiunt carnes coctura diuturna. Senſus eſt, ut fallas eos qui numerata carnium fruſta tibi tradiderunt, fac tamdiu coquantur donec diſſolvantur. ita enim numerus iniri nullo modo poterit. ἰχθὺς ἁδρὸς πάρεστι ταυτός. ἔστι σός. an et hic legi poteſt, τακερός ἐστι σός. ſi eum vehementer coquas, tuus eſt: non quidem totus, ſed pars illius. Ideo adjicit, quaſi explicans ſe, κἂν τέμαχος ἐκκλίνῃς τι. *fruſtum ſaltem aliquod ejus avertes.* Περικόμματος δὲ τάξιν ἢ θέσιν φέρει. edulii facti e parvis carnium fruſtis nomen eſt περίκομμα. Latinorum *minutal,* res non admodum diverſa. Hic vero pericommatis loco eſſe dicuntur particulae e ſingulis cibis decerptae et furto ablatae. Εἰς αὔριόν σε κᾀμὲ ταῦτ' εὔφρανα. Lege, εἰς αὔριόν σε κᾀμὲ ταῦτα γ' εὐ- p. 659.
φραναν. Τῷ λαφυροπώλῃ παντάπασιν μεταδίδου appellat autem λαφυροπώλην, janitorem foribus appoſitum, ut exeuntes coquos et alios ſuſpectae fidei, excuteret. Poteſt legi et εὐφρανεῖ. vel τούτοις εὔφρανα. οἱ δ' ἡμέτεροι οὗτοι ἅμα ἴσως ταῦτα ἐκμανθάνοντες. Videtur corruptum aliquid. Fortaſſe ſcribendum οἱ δ' ἡμέτεροι οὗτοι μάγειροι ταῦτα ἐκμ. Mox autem pro, ἢ ἐπιμετρίους ἐμαυτὸν ἐγὼ οὐ μεγαλαυχούμενος ἐπ' ἐμαυτῷ,

ſcribendum paret, *ἢ ἐπὶ μετρίοις ἐμαυτὸν ἐγὼ μεγαλαυχούμενος ἐπαινῶ; an illa ſunt mediocria propter quae elato ſpiritu me ipſum laudo?* ὁ πρῶτος τῶν τὸν Ὀλυμπιάσιν ἀγῶνα ἀναδησαμένων Κόροιβος ὁ Ἠλεῖος. Pauſanias Eliacorum libro priore, *ἐξ οὗ γὰρ τὸ συνεχὲς ταῖς μνήμαις ἐστὶ, δρόμου μὲν ἆθλα ἐτέθη πρῶτον, καὶ Ἠλεῖος Κόροιβος ἐνίκα.* teſtatur idem et in Arcadicis. Interpreti multum debet hic Coroebus, qui de coquo et curſore poetam eum facit. Sed eo miſſo vertamus, *primus eorum qui ex Olympiaco certamine coronati ſunt, vicit Coroebus Eleus. ἀναδήσασθαι ἀγῶνα,* pulcherrimum dicendi genus, de eo qui ludis fuerit coronatus. Sic dicunt Graeci *ἀναδεῖσθαι νίκην.* Zoſimus libro primo, *Ταῦτα δὲ διαθεὶς τὸν εἰρημένον μοι τρόπον, καὶ κατὰ Βαρβάρων ἀνεδήσατο νίκας, δύο πολέμους ἀγωνισάμενος.* Contra, qui aliqua ignominia fuerit affectus, dicitur is *αἶσχος ἀναδήσασθαι.* Procopius, *αἶσχος ἀναδουμένην οὕτω μέγα πρὸς πάντων ἀνθρώπων.* Quamobrem fruſtra ſunt eruditiſſimi viri, qui Euſtathium emendant ſcribentem, *ὅτι δὲ καὶ τὰ ἐν τῷ καταλόγῳ μνημονευθέντα Ὀλύμπια οὐκ ἀεὶ μεγάλους τινὰς εἶχεν ἀγωνιζομένους, δηλοῖ ὁ πρῶτος τὸν Ὀλυμπιάσιν ἀναδησάμενος ἀγῶνα Κόροιβος ὁ Ἠλεῖος, οὐ μεγάλης τέχνης ἄνθρωπος ὢν, ἀλλὰ μάγειρος, ὡς ἐν τοῖς τοῦ Ἀθηναίου κεῖται.* ipſa ſunt, ut vides, Athenaei verba. *Σφόδρ᾽ ἀγανάκτησ᾽ ὥσπερ ἠδικημένος.* Scribo, *ἠγανάκτησ᾽ ὥσπ.* pro *ἠγανάκτησεν.* ille vero indignari cepit, et ſuam injuriam interpretari, quod nullum vocaſſem ad coenam daetymonem. Male acceperunt pro *ἠγανάκτησα.* nec recte diſtinxerunt. *Οὐδέτερον αὐτῶν. προβάτιον δ᾽ οὐκοῦν ἔφη.* Et haec, et quae ſequuntur perverſe ſcripta. Lego,

α. Οὐδέτερον αὐτῶν, προβάτιον δ᾽. β. οὐκοῦν, ἔφη,
ἔστιν τὰ μῆλα πρόβατ᾽; α. ἔφην, οὐ μανθάνω
ἔγωγε τούτων οὐδὲν οὐδὲ βούλομαι.
ἄγροικός εἰμι· ὥσθ᾽ ἁπλῶς μοι διαλέγου,
β. Ὅμηρον οὐκ οἶδας λέγοντα μῆλα σύ;
α. Ἐξῆν ὃ βούλετ᾽ ὦ μάγειρ᾽ αὐτῷ λέγειν.

multa hic fecimus meliora. itaque omnia jam ita plana, ut vel mediocriter verſati in literis interpretem non ſint deſideraturi. penultimi verſus ſententiam ita excerpſit Breviator, *Οὐκοῦν τὰ μῆλα πρόβατα Ὅμηρον οὐκ οἶσθα λέγοντα;* quod noſtram emendationem ſtabilit. *Πηγὸς πάρεστι; πηγός; οὐχὶ λεκὰς εἶ.* Invenimus hanc lectionem *οὐχὶ λευκὸς εἶ;* ſane venuſtam et acutam. nam

quia *πηγὸς* exponitur apud poetam *μέλας*: videtur ita accepiſſe ea notione qui quaerentem coquum audiverat an aliquis adeſſet *πηγός*. quare ut ad eam interrogationem reſpondens, *πηγός*; ait: *οὐχὶ λευκός*; *nigrum* quaeris p. 660. aliquem? *num tu vero albus es?* Hic ſenſus eſt hujus lectionis: quam equidem ambabus, quod ajunt, manibus amplecterer, niſi impedirent ſequentia. ſed ea ſcriptura admiſſa, quid fiet ſequente voce *ἐρεῖς*? praeterea in antiquis membranis locus ſimiliter ſcriptus ut in editis: quare earum auctoritate nobis commendare ſe ea lectio non poteſt. Excerptorum auctor quae videbat maculoſa tangere noluit. Conjicimus ſcribendum eſſe,

Πηγὸς πάρεστι; πηγός; οὐχὶ λευκά συ
ἐρεῖς, σαφέστερόν θ' ὃ βούλει μοι λέγειν;

minus vulgo nota ſignificatio vocis *λευκὸν* quando orationi tribuitur perſpicuae et clarae, fecit ut corrumperetur ab imperitis hic locus. atqui *οὐχὶ λευκὰ ἐρεῖς* elegantiſſime dictum, pro, *non tu ea dices quae poſſint intelligi?* Euſebius Προπαρασκευῆς libro 11. *καὶ τοῦτό γε λευκότερον διασαφήσας ἐν τῷ φάναι, μηδὲν ἄλλο εἶναι τὸ ὄν, ἢ τὸ οὐ σαρκὸς ὀφθαλμοῖς ὁρώμενον, νῷ δὲ καταλαμβανόμενον.* ibidem *τὴν δὲ διὰ τοῦ δόγματος διάνοιαν καὶ Φίλων ὁ Ἑβραῖος λευκότερον ἑρμηνεύων, τόνδε παρίστησι τὸν τρόπον.* Sic lib. 15. *λευκοῖς τοῖς ἐλέγχοις ἀπεγύμνωσα.* ſic et alii auctores. [et *διαλευκαίνειν* pro interpretari. Nicephorus Gregoras libro 8. *τὰ τῶν θύραθεν καὶ ἡμετέρων βιβλίων αἰνιγματώδη καὶ γρίφα διαλευκαίνων, καὶ τὴν ἐκείνων νύκτα πρὸς ἡμέραν μεθαρμοζόμενος.*] Μίστυλλα, *μοίρας, δίπτυχ', ὀβελούς.* Voces Homeri ſunt: quibus facit poeta iſtum uti ad oſtentationem eruditionis. Sic legendum *μύστιλλε*, et metri cauſſa, et Homeri: cujus eſt verſus quem reſpicit, vel ex Martiale omnibus notus, *μίστυλλόν τ' ἄρα τ' ἄλλα. μιστυλλᾶσθαι* Atticorum, hic non habet locum. *μοῖραν* Homero, quae aliis *μερίδες* etiam *δίπτυχα* Homericum vocabulum, ex his illius exponendum, *κατὰ δὲ κνίσσῃ ἐκάλυψαν Δίπτυχα ποιήσαντες.* indidem eſt *ὀβελός.* nam ait poeta, *καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν.* Atque haec ſunt illa verba *ἃ οὐδεὶς ἤκουσεν ἄν*, inquit hic paterfamilias. id eſt, *quae nemo poſſit intelligere:* ſic malo quam ut alii, *inaudita:* propter particulam *ἄν. ἀκούειν* pro *intelligere* ſaepe invenies. Τῶν *τοῦ Φιλήτα λαμβάνοντα βιβλίων.* Malo et praeſtat, *τὸ τοῦ Φιλήτα λαμβάνοντα βιβλίον.* Gloſſas Philetae in-

telligit, quas ille verſibus ſcripſerat, ut alibi diximus. Ἀνθρωπίνως λαλεῖν τε. Arbiter in Satyrico, *Roga inquam quid tibi vis cum iſto morbo? Non minus quam duabus horis mecum moraris, et ſaepius poetice quam humane locutus es:* prorſus convenienter huic loco. [Ariſtophanes Ranis ἀνθρωπείως λαλεῖν, oppoſuit τῷ μεγαλοῤῥημονεῖν, et ea loqui, quae mirentur qui audiunt potius quam intelligant.] Sic apud Hieronymum accipe *humanum ſonum*, cum in Apologia adverſus Rufinum Φράσιν hanc illius exagitans, *quae mihi ad ſuſpicionem veniebant*, ita loquitur: *compeditam putes linguam ejus, et inextricabilibus modis ligatam, vix in humanum ſonum erumpere.* [Auſonius in epiſtola ad Symmachum *Perſuaſiſti mihi quod epiſtolae*
p.661. *meae concinnatio inhumana non eſſet*] Galen. in libello εἰ κατὰ φύσιν αἷμα ἐν ἀρτηρίαις περιέχηται, disputans adverſus Eraſiſtrateos, ταῦτα τινὲς αὐτῶν μόγις αἰδεσθέντες ὥσπερ ἐξ ὕπνου βαθέος ἐγερθέντες, οὐκέτ' ἀγροίκως τε καὶ ἀγρίως, ἀλλ' ἤδη λογικῶς τε καὶ ἀνθρωπίνως ἐπιστραφέντες ἐπεχείρουν διαλέγεσθαι. Libro autem ſecundo, Περὶ διαφορᾶς σφυγμῶν, ſtudium ſuum pure loquendi et intelligibiliter, appellat προαίρεσιν μέτριον καὶ φιλάνθρωπον. At in illa mirabili D. Pauli ad Romanos epiſtola, ἀνθρώπινον λέγειν, B. Chryſoſtom. interpretatur, ἀπὸ ἀνθρωπίνων λογισμῶν, ἀπὸ τῶν ἐν συνηθείᾳ γινομένων. τὸ γὰρ σύμμετρον τῇ προσηγορίᾳ τοῦ ἀνθρωπίνου δηλοῖ.

Caput Octavum.

Οἰνέα Πηλέα ποιεῖν. *Commentum artis* μαγειρικῆς. κρεάδια δροσώδη τὴν σχέσιν *tenera rori aſſimiata: jecur anſeris. Eubuli* Stephanopolides. *Anticlidis* Noſti. ἀναβράττειν *et* ἀνάβραστα κρέα. *Teſticuli in cibum. iidem dicti* νεφροὶ *et* παραστάται. Oxyliparum. ἀκρολίπαρος. ὑπόξυλος *et* κατάχρυσος. *Metagenis* Aurae. *Platonis* Piſander. *Menandri* Carthaginenſes. Ἄπολλον. *alia nonnulla.*

ΕΠΙΤΙΜΩΝΤΕΣ δέ τινι φασὶν, Μὴ δεῖν τὸν Οἰνέα Πηλέα ποιεῖν. Euſtathius ita interpretatur: Oeneus et Peleus perſonae heroicae poſitae ſunt pro οἶνος et πηλὸς,

unde ortae videntur. Reprehenditur autem his verbis pincerna, qui vinum in cyathum ſic fundit, ut effundat. Vinum humi cadens ſit πηλὸς *lutum*, ſcimus etiam πηλὸν dictum veteribus fuiſſe vinum: ut ego arbitror non merum et ſincerum, ſed mixtum aut mangonizatum: inde κάπηλος qui tale vinum vendit. quare poſſumus etiam ſic exponere, non oportet οἰνέα facere πηλέα, id eſt, *bonum vinum malum facere et corrumpere.* Quis primus hoc dixerit, non nunc memini. Vetuſtiſſimum quidem dictum eſt cujus etiam facit mentionem, Demet. Phalereus, vel quicunque eſt libri ejus auctor. πεῖρα τῆς τέχνης ἧς ἡγήσατο ἀπολαύσας. *cum mihi experienti bene ceſſiſſet ars quam ille primus docuit.* Ars autem illa eſt, peritia corrigendi retorridas et κραμβαλέας jam nimia coctura carnes. Id πάθος eſſe ait ἰάσιμον: ſi olla in qua torrendo corruptae fuerint carnes, immittatur bene calida in pelvim aceto frigido plenam. Prima Alexidis verba opem deſiderant meliorum librorum. quos dum expectamus, recta ſaltem interpunctione ea illuſtrabimus:

α. † ἧψέ μοι δοκεῖ
πνικτόν τιν' ὄψον δελφάκιον. β. ἡδύ γε.
α. Ἔπειτα προσκέκαυκε. β. μηδὲν φροντίσης·
ἰάσιμον γὰρ τὸ πάθος ἐστί. β. τῷ τρόπῳ;

Proximum verſum ita ſcribo, Ὄξος λαβὼν, εἶτ' εἰς λεκάνην τιν' ἐγχέας. In eo qui ſequitur, non concoquo τὸ ξυνεὶς, nec ſcio qui emendem. Poſtea lege, καὶ ζυμουμένη Ὥσπερ κίσηρις λαμβάνει διεξόδους Σομφάς. Male in 11. Τὰ κρεά δι' ἔσται. ſcribendum, τὰ κρεάδι' ἔσται. ut mollitiem carnium indicet, non κρέα appellat, ſed κρεάδια. Propterea addit, fieri illa δροσώδη τὴν σχέσιν. hoc eſt ut vulgo etiam loqui ſolemus *tenera inſtar roris.* Quia ros eſt ἀσθενὴς καὶ ἀδρανὴς ὄμβρος, ideo rori comparantur quae ſunt tenera et mollia. Alciphron in epiſtola quadam, Σχέτλια πεπόνθαμεν. τοῖς γὰρ ἄλλοις οὖθαρ καὶ μῆτραι, καὶ ἧπαρ δρόσῳ προσεοικὸς, διὰ τὴν ἐκ τῆς πιότητος λεπτότητα, παρέκειτο. ἡμῖν δὲ ἔτνος ἦν τὸ βρῶμα. Aeſchylus quoque in Agamemnone δρόσους nominat teneros avium pullos. Anacreon, ἁπαλὸν δὲ καὶ δροσῶδες Στεφέτω μέτωπον ὀφρῦς. Ab eadem mente ποντίαν ἐέρσαν Nemeonicarum oda ſeptima quidam e veteribus expoſuerunt, coralium quod lentet adhuc. Sed primus omnium pater elegantiarum Homerus ἕρσην, id eſt, rorem tenellos agniculos vocavit, in 10.

Ulyxeae, *χωρὶς μὲν πρόγονοι, χωρὶς δὲ μέτασσαι, χωρὶς δ' αὖτ' ἔρσαι.* quaſi dicat, *τὰ ἐρσώδη* ſive *δροσώδη πρόβατα.* Theophraſto etiam dicitur veris aer *μαλακὸς καὶ δροσώδης. mollis ac tener.* etſi aliter ibi poſſumus eam vocem interpretari. *ἀλλ' ἀνωμαλίσι καταφαγών.* Scripti quidam, *ἀνωμαλίσει.* nihil hic intelligo. Scribe *Πολλῷ γ' ἀμείνων, ὡς ἔοικας, ἦσθ' ἄρα Λογ.* *Χοιρίδια περιφόρεινα κρομβώσας ὅλα,* [Haec ego non intelligo. Conjiciebam] *χοιρίδια περὶ Φορίνην ἄκραν κραμβαλέα* paulo ante, *καὶ τῆς Φορίνης γενομένης κραμβαλέας* [ſed non ſatisfacio mihi in hac conjectura. Pro *κρομβώσας*, quod nihil ſignificat, Scaliger ſubſtituebat *θρομβώσας.* agnoſco vocem probam *θρομβοῦν* pro cogi in grumos, apud Nicandrum et alios. ſed eget adhuc medicinae hic locus.] *Δούρειον ἐπάγω χῆνα τῷ φυσήματι.* Plinius de jecore anſeris, *Fartilibus in magnam amplitudinem creſcit: exemptum quoque lacte et mulſo augetur.* Nota res ex poetis Latinis. Iis autem quae diſferuntur hoc loco de altilibus anſeribus adjice quae libro decimo quarto appinguntur hic praetermiſſa. *σκευάζει νεοττὸν ὀπτὸν ἁπλῶς καὶ τόνδε.* melius *ὀπτῶν.* *αἰετὸς ἀργὴν χῆνα φέρων.* Edebatur *ἅρπιν.* fecimus *ἀργήν.* nam *ἅρπις* nihil ad rem. *ἅρπη* autem etſi dicitur quibusdam *ζῶον ἀετῶδες*, milvo tamen propior quam aquilae: neque hic locum habet ea ſignificatione. eſt vero Homeri verſus *Ὀδυσσ. ο.* *περισπούδαστα δὲ ταῦτα κατὰ τὴν Ῥώμην.* Plinius libro decimo, capite vigeſimo ſecundo De anſeribus, *Noſtri ſapientiores, qui eos jecoris bonitate novere.* *Εὔπολις ἐν Στεφανοπώλισι.* Lego *Εὔβουλος*: cujus poetae *Stephanopolidas* ſive *Coronarias* laudat libro decimo quinto non ſemel. at Eupolidis eo lemmate fabulam quis veterum nominavit? *λέγειν δ' οὕτως Ἀριστοφάνης ὁ γραμματικὸς Ἀχαιοὺς, ὁ Μυρτίλος ἔφη.* Deeſt verbum *φησὶ*, poſt nomen *Ἀριστοφάνης.* nam vertendum, *Myrtilus tum dixit ſcribere Ariſtophanem grammaticum, κρεοκάκκαβον eſſe vocem Achivorum.* Myrtilus unus fuit e convivis. Interpres ſuſtulit haec verba, *ὁ Μυρτίλος ἔφη.*
p.663. ſed bene eſt, quod non datum ei ſine provocatione imperium. *Ἀντικλείδης δ' ἐν ἑβδομηκοστῷ ὀγδόῳ Νόστων.* De hoc et aliis *Noſtorum* poetis diximus in ſuperioribus libris. Sed cogitemus de hoc numero: nam quale id poëma ſuit, quod libros contineret 78. aut etiam plures? *Ἀναβράστων δὲ κρεῶν μνημονεύει*

Ἀριστομένης Γόησιν. Ariſtomenis poetae comici, cognomento *θυροποιοῦ*, et fabulae illius Γόητες inſcriptae, meminit non ſemel hic auctor. Hic vero deeſt illius poetae teſtimonium. Poſſumus Ariſtophanem loco Ariſtomenei ſubſtituere. Ait enim comicus in Ranis, Καὶ κρέα γε πρὸς τούτοισιν ἀνάβραστ' εἴκοσιν Ἀνημιωβολιαῖα. vetus interpres exponit, ζεστὰ ἑψημένα, *quae fervendo cocta fuerint*, in caccabo nempe. At in Acharnenſibus ait idem poeta, Ἀναβράττετ', ἐξοπτᾶτε, τρέπετε, ἀφέλκετε Τὰ λαγῷα ταχέως. Athenaei ſunt non Ariſtomenis ſequentia verba, καὶ ὄρχεις δὲ ἤσθιον, οὓς καὶ νεφροὺς ἐκάλουν. ac miror potuiſſe in hoc decipi viros eruditos: verum hoc ideo, quia deeſſe Ariſtomenis verba non cogitabant. Quod autem etiam teſticulis veſci ſolerent antiqui probatur auctoritate Philippidae comici, cujus ſunt verba:

Ἔπειτ' ἐπὶ τούτοις πᾶσιν ἧκ' ὄρχεις φέρων
πολλούς· τὰ μὲν οὖν γύναια τ' ἄλλ' ἠκκίζετο·
ἡ δ' ἀνδροφόνος Γνάθαινα γελάσασα,
καλοί γε, φησὶν, οἱ νεφροὶ νὴ τὴν φίλην
Δήμητρα. καὶ δύ' ἁρπάσασα κατέπιεν·
ὥσθ' ὑπτίους ὑπὸ τοῦ γέλωτος καταπεσεῖν.

Secundum verſum deformiter immutat Dalecampius: qui eſt vel Crotone ſanior. Verte, *Venit tandem aliquis multos afferens teſticulos: ac caeterae quidem mulieres iis veſci recuſabant: Gnathaena vero ſceleſta, ridens. Eccere, inquit, pulchri hi renes ſunt: et ſimul duos rapuit ac devoravit* etc. Νεφροὺς autem appellarunt teſticulos illi quos εὐθυῤῥημονεῖν pudebat. Latini veteres *polimenta*, vulgo Graeci παραστάτας. Sequitur poſt paginas aliquam multas, παρῆσαν δὲ πολλάκις ἡμῖν καὶ οἱ καλούμενοι παραστάται: et ſtatim, εἰσὶ δ' οἱ ὄρχεις οὕτω καλούμενοι. melius feciſſet auctor, ſi haec junctim non ſeparatim poſuiſſet. Tertius verſus tibicine fulciendus ne claudat, Ἡ δ' ἀνδροφόνος αὕτη Γνάθαινα γελ.

ὀξυλίπαρον δὲ τί ἐστι; De oxyliparo dictum aliquid libro ſeptimo. ex nomine ipſo patet natura condimenti: quod pingui conſtabat et aceto, aut rebus aliis acidis. Sed id vocabulum parum uſu receptum fuiſſe indicat Ulpianus cum addit, πλὴν εἰ μὴ καὶ κόττανα καὶ λέπιδιν (vel potius λεπίδιον) τὰ πάτριά μου νόμιμα βρώματα ὀνομάζειν μέλλετε. quaſi dictio oxyliparum, non minus eſſet Graecis Barbara, quam *cottana* et *lepidium*, quae ſunt Syriacarum rerum Syriacae appella-

tiones, ut expoſitum eſt libro tertio, cap. 32. Ἀκρολίπαροι· τὸ δὲ ἄλλο σῶμ' ὑπόξυλον. Habitus corporis in quibusdam hic eſt, ut cum faciem ſpectes ſucculentos et pingues putes: qui tamen reliquo corpore ſint exſucci, macilenti, et ſolum oſſa ac pellis, quod ajunt.
p. 664. De iſtis videtur Alexis nomen ἀκρολίπαρος uſurpaſſe: ut colligi poteſt ex illius verſu, ἀκρολίπαροι· τὸ δ' ἄλλο σῶμ' ὑπόξυλον. *in ſummo pingues ſunt: at reliquum corpus eſt inſtar ligni aridum.* Elegans vox ὑπόξυλος. cujus translatio longius etiam ab optimis ſcriptoribus extenditur. ut cum jejunos et elumbes oratores vocat Hermogenes ὑποξύλους σοφιστὰς, in libro Περὶ ἰδεῶν. ubi ſcholiaſtes vetus docte. ὑπόξυλα, ait, κυρίως καλεῖται τὰ ἀγάλματα, οἷς ἐκ ξύλων κατεσκευασμένοις, ἐπὶ πολλοῖς (ſcribe ἐπιπολῆς) ἐπελήλαται ἄργυρος ἢ χρυσός· κεῖται δὲ ἐπὶ τῶν λαμπρῶν μὲν ἔξωθεν καὶ ἐπιεικῶν, πονηρῶν δὲ τὰ ἔνδον. καὶ Μένανδρος Περιηθέα (ſcribe Περινθίᾳ) φησίν· Οὐδ' αὐτός εἰμι σὺν θεοῖς ὑπόξυλος, ἀντὶ τοῦ κίβδηλος καὶ οὐ γνήσιος. huic contrarium eſt κατάχρυσος ſimili translatione. Diphilus, εὖ γ' ὁ κατάχρυσος εἶπε πόλλ' Εὐριπίδης. ὀψάριον γὰρ παρ' οὐδενὶ τῶν ζώντων λεγόμενον οἶδα. Si hoc dicit Ulpianus, ſe in nullius eorum qui tunc viverent ſcriptis, reperiſſe vocem ὀψάριον, nihil habeo quod ei ſuccenſeam: ſin de univerſis ſcriptoribus ſenſit, memoriam accuſet ſuam: cum in praecedentibus ea vox habeatur tot locis. Recte autem monemur ab auctore Excerptorum ὀψάριον in allatis Athenaeo locis eſſe *piſcem.*
τὰ ἐξ Αὐρῶν Μεταγένους. Poteſt videri Αὐρῶν ſcriptum pro Ἀβρῶν. ut καλαύροψ pro καλάβροψ, et hoc genus alia. quin ipſum αὖρα pro ἄβρα legimus apud Ariſtaenetum libro priore epiſtola 22. tamen et libro 13., et apud Suidam, itemque in ſcholiis *Avium* Ariſtophanis ſemper Αὖραι. Reſtitue poetae hujus et fabulae iſtius nomen apud Harpocrationem in οἰκίσκῳ, ubi reperies utrumque ſoede corruptum. ὀπτότατός μοι ἁπάντων. Emenda ex hoc loco Pollucis codices libro ſexto, cap. decimo.
Πλάτων ἐν Πεισάνδρῳ. Fabulae hujus Plutarch. meminit in vita Antiphontis: ſed locus hodie corrupte editur. κεκωμῴδηται δ' εἰς φιλαργυρίαν ὑπὸ Πλάτωνος σὺν Πεισάνδρῳ· ſcribendum ἐν Πεισάνδρῳ. Μένανδρος Καρχηδονίῳ. Alii numero multitudinis inſcribunt. Scholiaſtes Ariſtophanis ad Veſpas, μέσατος ἀντὶ τοῦ μέσος καὶ Μένανδρος Καρχηδονίοις. Ex ea comoedia

afferuntur haec, Ἐπιθυμήσας τῷ Βορέᾳ ἴδιον ὀψάριον οὐδὲ ἓν ἔλαβον ἐψήσων Φακῆν. quae nihil ſignificant ita ſcripta. Lego,

— ἐπεὶ δὲ θύσας τῷ Βορέᾳ ἥδιον
ὀψάριον οὐδὲν ἔλαβον, ἑψήσω Φακῆν.

Inter praecipua piſcationis incommoda eſt ventorum flatus vehementior:

Λαβροὺς γὰρ, ait vere Oppianus, τρομέουσι καὶ ἐχθαίρουσιν ἀήτας
ἰχθύες, οὐδ' ἐθέλουσιν ὑπεὶρ ἅλα δινεύεσθαι.
εὐκραεῖ δ' ἀνέμῳ περιδέξιος ἵσταται ἄγρη.

Ideo Boream impenſius colebant quorum vivendi rationes in piſcium captura erant ſitae. Hoc pietatis officio ſunctum ſe ait iſte piſcator. fruſtra tamen. nihil enim piſcium capere quitum eſſe. quare ſibi rem rediiſſe non ad reſtim quidem, ſed ad lenticulam. εἰ μὴ παραμύθημ' ὀψαρίοις ἑκάστοτε. Scribe: παραμυθήσωμαι. atque in hoc loco, ait, vocem ὀψαρίοις, ἀντὶ τοῦ προσοψήμασιν ἀκούομεν. *accipimus pro pulmentis*, non pro piſcibus. Ἄπολλον οὐκοῦν τὸ μέσον ἔσται δηλαδή. Diſtingue iſta. α. Ἄπολλον. β. οὔκουν τὸ μέσον ἔσται δηλαδή. Interrogatus an vellet frigidos ſibi apponi cibos dixerat μηδαμῶς. idem poſtea rogatus an vellet ferventes, reſpondet: Ἄπολλον, quae abominantis exclamatio eſt, pro Ἄπολλον ἀποτρόπαιε. ſicut etiam dicebant, Ἡράκλεις ἀλεξίκακε, Lat. *dii avertant.* Cum igitur iſte neque ferventes neque frigidos cibos probaret: infert alter recte, οὔκουν τὸ μέσον ἔσται δηλαδή. *ergo medium erit videlicet aliquod.* Ita probatum eſt quod primis verſibus ridebatur. Σὺ πρὸς θεῶν ἔθυσας τὸν ἔριφον. Debilis uno pede hic verſus. Potes Σὺ πρὸς θεῶν μεγάλων ἔθ. Proximum iſta diſtingue, Μὴ κόπτε μ', ἀλλὰ τὰ κρέα, παῖδες, παράγετε. *Heus tu ne occide me, ſed has carnes concide.* ita exprimenda hoc loco elegantia verbi κόπτειν, de quo plura capite ſexto. p. 665.

Οὐ ζῶντος. οὐχ οἷόν τε γάρ τι ἄλλο ναί. Interpunge, Οὐ ζῶντος. οὐχ οἷόν τε γάρ. τί ἄλλο; ναὶ Ἡπάτιον ὀπτὸν προσέλαβον. ἐγώ σοι ἦρι μάλ' οὐχ' ἑλλήσποντον πλεύσας ἀλ. Alludit Ulpianus ad Homeri locum Iliadis libro nono.

Ὄψεαι εἰ ἐθέλησθα. καὶ αἴκεν τοι τὰ μεμήλῃ,
ἦρι μάλ' Ἑλλήσποντον ἐπ' ἰχθυόεντα πλεούσας
νῆας ἐμάς.

Caput Nonum.

Theophraſti opus Περὶ ζώων. *Actio* ἐξαπατήσεως *quomodo* δημοσία. *Iſter* ξυγγραφεὺς Καλλιμάχειος. *Attagen* ὑποπυῤῥίζων. *Socratis liber.* Περὶ ὅρων, *etc.* ποταμὸς κοῖλος ῥυείς. κοιλαίνειν. *Athenaeus memoria lapſus.* ἀτταγᾶς, *Canon de accentu* τῶν εἰς ας.

In ſermone eo quem de phaſianis habet, editum eſt, ἐν ᾗ κατοικήσουσιν ἀπράγμονα. Scribe ἀπράγμονε. de duobus loquitur. In ſequentem autem locum e comici Nebulis, τοὺς Φασιανοὺς οὓς τρέφει Λεωγόρας, non debuit inſeri vox ὄρνεις. quae neque eſt apud poetam, neque poteſt. alioquin illi quaeſtioni non erat locus quae jactata eſt inter philologos ſuper voce Φασιανοὺς, ut narratur hic. Sequitur ſtatim, κωμῳδεῖται γὰρ ὁ Λεωγόρας ὡς γαστρίμαργος ὑπὸ Πλάτωνος ἐν Περιαλγεῖ. Platonis locus quem intellexit Athenaeus, nec tamen appoſuit hic eſt:

> Ὦ θεῖε Μόρυχε· νῦν γὰρ εὐδαίμων ἔφυς·
> καὶ Γλαυκέτης ὁ ψῆττα, καὶ Λεωγόρας·
> οἳ ζῆτ', ἀτερπὲς οὐδὲν ἐνθυμούμενοι.

Extat apud comici veterem interpretem, ſed depravatus. *Morychum* et *Glaucetam* Ariſtophanes quoque in Pace ganeones fuiſſe teſtatur. *De Leogora* addit Scholiaſtes Ariſtophanis, Εὔπολις ἐν Αὐτολύκῳ β. ὡς καὶ διὰ Μυῤῥίναν ἑταῖραν τὰ χρήματα ἀποβέβληκέ φησι. Sextus liber Theophraſti De animalibus, qui ſtatim citatur, in chirographis eſt decimus tertius. ſic enim praeferunt
p. 666. Θεόφραστος δ' ὁ Ἐρέσιος Ἀριστοτέλους μαθητὴς, ἐν ιγ' Περὶ ζώων. Alteram lectionem firmat Diogenes qui Theophraſti illud opus, ſex librorum facit non plurium. Pergit auctor, Ἀριστοτέλης ἐν ζ. Ζώων ἱστορίας. Occulti libri nec publici, ἐν ὀγδόῃ. neutra lectio vera. Vide nonam hiſtoriam, capite quadrageſimo nono. Callixeni qui mox indicatur locus, fuſe deſcriptus eſt libro quinto. De illis, οὓς ἐγὼ διά σε ὥσπερ οἱ πυρέσσοντες περιφερομένους εἶδον. ſatis libro quarto. Scribe mox, σὺ δὲ κατὰ τὰς συνθήκας ἂν μὴ αὔριον ἀποδῷς τὰ ὡμολογημένα, οὐκ ἐξαπατήσεως δημοσίᾳ σε γράψομαι. Atque

hic vocem δημοσίᾳ caute accipe. nam actio quam adverſus Ulpianum ait ſe non ſuſcepturum Myrtilus, pacti non ſervati videlicet, neque publica eſt, neque popularis, ſed praetoria. Itaque δημοσίᾳ non poteſt verti, *apud populum* ſed *publice.* et hoc interpretare, in jure vel apud praetorem. Non attendunt ad vocem συγγραφέα, qui Ἴστρον Καλλιμάχειον συγγραφέα, vertunt, *Iſtrum Callimachi interpretem.* quis neſcit συγγραφέα eſſe *hiſtoriae conditorem?* neque porro ignorat quisquam in Graecorum libris vel mediocriter verſatus, Iſtrum libros hiſtoriarum edidiſſe, non in poetas commentarios. ſed errarunt, quia *Callimacheus* appellatur. quod quam vim habeat, dicebamus libro ſexto capite quinto. Non eſt autem putandum, quia dicat, Πολέμων ὁ περιηγητὴς Ἴστρον τὸν Καλλιμάχειον συγγραφέα εἰς τὸν ὁμώνυμον κατεπόντου ποταμόν: revera Iſtrum a Polemone in Danubium fuiſſe demerſum: ſed κατεπόντου vertendum *demergebat.* per jocum nempe, in aliquo ſuorum ſcriptorum loco. Senſus igitur eſt: quemadmodum Polemon Iſtrum hiſtoricum in Iſtrum fluvium demergendum dicebat: ſic ego te niſi praeſtas quod pollicitus es de phaſiano, ad Phaſim te amandabo. Attagenem inter delicatiſſimos cibos habitum argumento eſt verſiculus Ariſtophanis Ἀττάγας ἥδιστον ἐν ἐπινικίοις κρέας. Hieronymus in eadem libra ponit cum accipenſere: de cujus praeſtantia inter piſces dictum eſt. Sic ille in epiſtola ad Aſellam, *Tu attagenem ructas et de comeſo accipenſere gloriaris: ego faba ventrem impleo,* Poetae interdum per ſimplex τ nomen hoc ſcribunt. Phoenicides, — κ' οὐδὲν ἦν τούτων ὅλως Πρὸς τὴν ἀταγῆνα συμβαλεῖν τῶν βρωμάτων. Colorem avis hujus ita leſcribit nobis philologus, ὅλος δὲ κατάγραφος τὰ περὶ τὸ νῶτον, κεραμοῦς τὴν χρόαν, ὑποπυρίζων μᾶλλον. *toto dorſo variis notis eſt compunctus, colorem habet fictilium, ſed magis ſubruffus.* Lego enim ὑποπυῤῥίζων. ut erat emendatum in Excerptis. Verum quidem eſt, ignis ſimilitudinem interdum aſſumi ad coloris ſanctificationem: qua de re plura alibi: ſed πυρίζειν pro *coloris ignei eſſe* nemo dixit. πυῤῥότης ſitne fulvus color an ruffus, non eſt loci hujus quaerere, fecimus alibi in commentario De coloribus. ubi etiam exponimus quis ſit κεραμεοῦς color, quis ῥυπαροκέραμος, de quo aliquid capite duodecimo. Sequitur hiſtoria de translatis in Aegyptum ex Lydia attagenibus, pulchra et digna quam

p. 667. penſiculatius conſideremus. Auctor illius dicitur Socrates quidam in libro Περὶ ὅρων καὶ τόπων καὶ πυρὸς καὶ λίθων. Cogitemus de hoc lemmate: non enim librum aliquem, ſed Neſtoris cocetum hic promittit titulus. quo nihil magis contrarium recte docendi rationi. Pro ὅρων ſcribunt nonnulli ὀρῶν. ſane probabilius. Ita fuerit univerſus liber phyſico argumento: quod per alteram lectionem vix licet ſuſpicari. Nobis placebat Περὶ ὡρῶν καὶ τόπων. ut intelligamus actum eo libro de rerum varietate pro anni tempeſtatibus, et locorum diverſo ingenio. ſic Hippocrates ὥραν καὶ χώραν ſolet conjungere vel, Περὶ ἀέρων καὶ τόπων. ut in lemmate commentarii ejusdem ſenis, Περὶ ἀέρων, ὑδάτων καὶ τόπων. Ait igitur Socrates: recitabo enim ejus verba, quia ſunt in illis quaedam animadvertenda nobis, Ἐκ τῆς Λυδίας μετακομισθέντες οἱ ἀττάγαι, καὶ ἀφεθέντες εἰς τὰς πύλας, ἕως μέν τινος ὄρτυγος φωνὴν ἀφίεσαν. ἐπεὶ δὲ τοῦ ποταμοῦ κοίλου ῥυέντος λιμὸς ἐγένετο, καὶ πολλοὶ τῶν κατὰ τὴν χώραν ἀπώλλυντο, οὐ διέλιπον σαφέστερον, τῶν παίδων τῶν τρανωτάτων ἕως νῦν λέγοντες, Τρὶς τοῖς κακούργοις κακά. συλληφθέντες δὲ οὐ μόνον οὐ τιθασσεύονται, ἀλλ' οὐδὲ φωνὴν ἔτι ἀφιᾶσιν· ἐὰν δ' ἀφεθῶσι, φωνάεντες πάλιν γίνονται. Haec lectio eſt non ſolum editorum librorum, ſed omnium etiam MSS. de quibus compertum nobis. Nunquam tamen dubitavimus pro ἀφεθέντες εἰς τὰς πύλας ſcribendum eſſe εἰς τὰς ὕλας: ſemperque mirati ſumus doctiſſimos viros in ea ſcriptura explicanda operam et oleum perdidiſſe. Poſtea conjecturam noſtram apud Aelianum reperimus qui totidem verbis ex eodem Socrate, diſſimulato tamen auctoris nomine, hiſtoriam hanc refert libro 15. capite 17. Obſervemus in proximis verbis genus loquendi, cujus ignoratio etiam peritiſſimis linguae hujus fuit fraudi, τοῦ ποταμοῦ κοίλου ῥυέντος. et Aeliani et Athenaei interpretes, et alii multi, *Coelum* fluvium ex his verbis commenti ſunt: qui in rerum natura nullus unquam fuit. Abſurdiſſimum vero quod ſomniant quidam de *Olyra* fluvio Pylas ſive Thermopylas praeterlabente. Heus vir optime, ποῖ παρεπλάγχθης φρενῶν ἀγαθῶν; Nos olim quia de Aegypto eſt ſermo, calide emendabamus, Νείλου οὐ ῥυέντος: ſed frigidam ſuffudit Aeliani librorum et omnium exemplarium in hac ſcriptione conſenſus: quare ita legamus, et quaeramus quid ſit fluvium κοῖλον ῥέειν. Puto autem de flumine dici quod alveum ſuum non

implet, nec ripas attingit. ſic enim relinquitur inanis et vacuus fluvii lectus. Illud inane non male *κοῖλον* appellaveris. Sic *κοίλην* aut *κοιλαινομένην θάλατταν* dicunt ſcriptores cum turbato mari *unda dehiſcens Terram inter fluctus aperit.* et in univerſum *τὸ κοιλαίνειν* pro detrahere et minuere accipitur, contrarium *τῷ ἐξαίρειν.* Agathias libro quinto, *δέον προσεξαίρειν καὶ συναγωνιστᾶν τὸ πεποιθὸς καὶ προθυμούμενον, ἀλλ' ἔγωγε κοιλαίνω ταῦτα τοὐναντίον καὶ παραιροῦμαι.* Haec vera interpretatio eſt hujus locutionis: caeterum ad loci iſtius ſententiam nihil refert, ſive ita accipias, ſive e contrario de flumine cujus aquae intumuerint. Nilus enim, p. 668.
quem *ποταμὸν* vocat per excellentiam, ſive intra legitimum ſtaret modum, ſive ultra illum ſe efferret, aeque famem Aegypto indicebat. dico famem: probo enim Athenaei lectionem *λιμὸς ἐγένετο*: quam et Excerpta Hoeſcheliana, et omnes MSS. ſtabiliunt: nec moror quod praeferunt Aeliani publica exemplaria, *λοιμὸς ἐγένετο.* Verba Socratis ita verte, *Ex Lydia in Aegyptum translati attagenes, ac deinde in ſylvas dimiſſi: coturnicis vocem aliquandiu ediderunt: ſed cum aliquando fluvius humilior fluxiſſet, fames ſecuta eſt, quae multos in ea regione perdidit:* ex eo *non ceſſarunt attagenes illi clarius dicere quam qui vel planiſſime loquantur pueri:* Ter maleficis mala. *Hi ſi capiantur, non ſolum non cicurantur, ſed ne vocem quidem amplius edunt: ſin dimittantur, iterum fiunt vocales.* Illa verba *ἕως νῦν*, Aelianus non agnoſcit, qui Socratis ſententiam ita extulit, *οὐ διέλιπον οὖν οἱ ὄρνιθες οὗτοι πολλῷ σαφέστερον καὶ ἐναρθρότερον παιδίου μεῖζον* (lego *μείζονος*) *φθέγμα ἀφιέντες.* Idem pro *φωνάεντες πάλιν γίνονται*, maluit *πάλιν γίνονται ἔμφωνοι.* ſed noſter etiam alibi vocem *φωνάεντες* uſurpat hoc libro. Memoriae lapſus eſt in proxima dipnoſophiſtae obſervatione: Attagenum, inquit, meminit Ariſtophanes in Acharnenſibus, *ὡς πλεοναζόντων αὐτῶν ἐν τῇ Μεγαρικῇ* dicendum erat, *ἐν τῇ Βοιωτικῇ.* Boeotus namque eſt, non Megarenſis, qui apud comicum ſic loquitur, — *Φέρω ὅσ' ἐστ' ἂν ἀγαθὰ Βοιωτοῖς ἁπλῶς· Ὀρίγανον, γλαχώ, ψιάθους, θρυαλλίδας, Νάσσας, κολοιούς, ἀτταγᾶς, Φαλαρίδας, Τροχίλους, κολύμβους.* ſimilis in Pace locus: etſi attagen ibi non nominatur: *Κἀκ Βοιωτῶν γε φέροντας ἰδεῖν, Χῆνας, νήττας, φάττας, τροχίλους.* Porro qui vulgo dicebatur Graecis *ἀτταγὴν*, Atticis erat *ἀτταγᾶς*.

de cujus vocis accentu ſcribit philologus, adverſus normam caeterorum ſimilium nominum, ultimam hujus dictionis circumflecti ab Atticis: tum canonem adjicit, qui eſt hujusmodi: τὰ εἰς ας λήγοντα ἐκτεταμένον ὑπὲρ δύο συλλαβὰς, ὅτε ἔχει τὸ α παραλῆγον, βαρύτονά ἐστιν, οἷον ἀκάδας, ἀδάμας, ἀκάμας. *quae deſinunt in* ας *longum ultra duas ſyllabas, cum in penultima habent* α, *gravi notantur: ut* ἀκάδας, ἀδάμας, ἀκάμας. Interpretes, pro otioſis illa verba habuerunt, ὅτε ἔχει τὸ α παραλῆγον, et ſuſtulerunt. haud oportuit. melius Euſtathius, qui undecimo in Iliadem commentario eundem canonem totidem verbis deſcripſit: uno excepto quod ſine dubio eſt corruptum, ἀκάδας. neque auctor Epit. eam dictionem agnoſcit. tollatur igitur ut coelo Graeco incognita. aut mutetur in Ἀκράγας. quod et melius.

Caput Decimum.

Ambulationum variae ſpecies. ξύγχος *pro* ξάμφος. κάψει πίνειν morſu bibere. κάπτειν *pro bibere. Ibyci locus animadverſus.* πέρδιξ *pro aſtuto et libidinoſo.* κάκκαβος *pro perdice.* λαβεῖν σύστασιν. Corydallus δῆμος. otus *et* otis. νευροσπαστεῖσθαι. σκώπτειν. καταστοχάζεσθαι τοῦ
P.669. σκωπτομένου. βάλλειν ἔπεσι. *animalia* εὔγλωττα. *Locus Alexandri Myndii. Galli gallinacei conſecrati. paſſeres Veneri ſacri.*

ΠΟΡΦΥΡΙΩΝ· ὅτι καὶ τούτου Ἀριστοφάνης μέμνηται. Sic loquitur, quia inter Ariſtophaneas fabulas notiſſima eſt *Aves:* ubi porphyrionum non ſemel fit mentio.
ἀγχόνῃ τὸ ζῆν περιγράψας. vitam ſuam laqueo circumſcribens ac terminans. Aelianus libro tertio cap. 42. καὶ ἐὰν καταγνῷ μοιχεύεσθαι τῆς οἰκίας τὴν δέσποιναν, ἀπάγχει ἑαυτόν. εἰ μὴ περιπατήσῃ τόπον τινὰ ἐξευρὼν ἑαυτῷ ἐπιτήδειον. Nihil erat cauſſae cur hac lectione quisquam offenderetur, niſi aurem velleret Aelianus. Ex eo intelligimus ſcribendum τρόπον τινὰ, non τόπον. Neque enim hoc voluit Polemon unde habent et Athenaeus et Aelianus: porphyrionem quaerere locum in quo ambulet prius quam lavet: ſed inveniſſe illum con-

venientem ſibi deambulationem. Quam multas ambulationum ſpecies notas habuerint veteres, Hippocrates, Galenus, et univerſus medicorum grex docent. Verba ſunt Aeliani: *πρὶν ἂν βαδίσῃ τινὰ ἀριθμὸν βαδίσεως ἀρκοῦντά οἱ.* ubi non ſine cauſſa aliquis ſcribat, *τινὰ ῥυθμόν.* nihil tamen cenſeo mutandum. nam et numerus paſſuum inibatur a gymnaſtis. *ῥύγχος ἠργμένον ἐκ τῆς κεφαλῆς φοινικοῦν. roſtrum illi, incipiens a capite puniceum eſſe.* id eſt, non extremum tantum illi roſtrum puniceum eſt, ſed totum omnino. *ἠργμένον*, probum verbum Graecum: quod cur mutandum interpretes cenſuerint, vellem nos docuiſſent. De voce *ῥύγχος* notat Euſtathius ex hoc loco, poni etiam pro *ῥάμφος*: adverſus eorum ſententiam, qui ſuillo generi proprium *ῥύγχος* eſſe voluerunt. Ariſtoteles ſic, *στόμα δὲ οἱ ὄρνιθες ἔχουσιν, ἴδιον δέ. οὔτε γὰρ χείλη οὔτ' ὀδόντας ἔχουσιν, ἀλλὰ ῥύγχος. διὸ τῶν λαμβανομένων εἰς τὸν πόδα ταμιεύεται μικρὰς τὰς ψωμίδας.* Mirabar quorſum iſtud *ideo* ſpectaret. propterea codices inſpexi diligentius, cum nihil nos juviſſent membranae. in doctiſſimi Hoeſchelii Excerptis reperi quod quaerebam. ibi enim ante *διὸ* habentur haec verba: *στόμαχον δ' ἔχει λεπτόν: habet meatum ventriculi anguſtum.* Jam ergo ejus libri beneficio cauſſam tenemus, cur bucceas parvas deglutire haec avis dicatur. *κάπτων δὲ πίνει.* Hujus quoque loci emendationem imputat nobis Epitome. nam priores editiones *σκάπτων* inepte: membranae *βάπτων*, haut multo melius. Magni doctoris ſcitum eſt, ſolum porphyrionem ex omnibus animalibus bibere *κάψει*: caetera vel *σπάσει* vel *λάψει*. Plinio interprete *κάψει πίνειν* eſt, *morſu bibere.* Poetae pro bibere poſuerunt *τὸ κάπτειν.* ut Timocles in *Porphyra*, *Μὰ τὸν Διόνυσον σὺ κάπτεις ἴσον ἴσῳ. ἐχθραίνειν γὰρ τοὺς προσιόντας αὐτοῦ τῇ τροφῇ.* Aelianus, *καὶ σιτούμενος δ' ἐπὶ μαρτύρων ἄχθεται. Ἴβυκος δέ τινας λαθιπορφύρας ὀνομάζει διὰ τούτων.* Quam magis cogito de hoc loco, tam magis quid pronuntiem incertus ſum. membranae omnes cor- p. 670.
ruptae: Epitome ſilet. Auctor ipſe, ut quidem haec lectio eſt, ſibi contradicit, nam lathiporphyrae aves in ſequente Ibyci loco nullae ſunt. Eſſet emendatio in promptu, ut ex ſubjectis verbis legeremus *πορφυρίδας ὀνομάζει.* Sed ex verbis Athenaei adducor, ut credam Ibycum aliter ſcripſiſſe. ſatis enim clare patet ex voce *τινὰς*, aliam quam porphyridas intelligi, ſive diverſas

reapſe, ſive nomine ſolum. Lego igitur totum hunc locum ita, Ἴβυκος δέ τινας ἁλιπορφύρας ὀνομάζει διὰ τούτων, τοῦ μὲν πετάλοισιν ἐπ' ἀκροτάτοισι ξανθοῖσι ποικίλαι, ἁλιπόρφυραι. . . . . . πανέλοπες, αἰολόδειροι, etc. in lacuna praeter vocem ἁλιπόρφυραι quam inſeruimus deſunt ſimilia his: καὶ Ἀλκαῖος δὲ πορφυρίδων μνημονεύει. Verba quae ſequuntur eſſe Athenaei non Ibyci, docuit nos ſcholiaſtes Ariſtophanis, qui ad comici Aves haec profert ex Alcaeo: ὄρνιθες τίνες οἵδε; Ὠκεανῶ γὰρ ἀπὸ περάτων ἦλθον, πανέλοπες, ποικιλόδειροι, τανυσίπτεροι. Τὸ δὲ ζῶον ἐπὶ λαγνείας συμβολικῶς παρείληπται. hoc eſt, Phrynichus in allato loco Perdicis filium vocat Cleombrotum, notans hoc ſymbolo ejus libidinem. In perdicis ingenio duo obſervantur, libido et aſtutia: propterea comici et libidinoſos vocabant Perdices, vel Perdicis filios, ut Phrynichus: et aſtutos ac vafros, ut proditores et id genus peſtes. Ariſtophanes in Avibus:

Εἰ δ' ὁ Πισίου προδοῦναι τοῖς ἀτίμοις τὰς πύλας
βούλεται, πέρδιξ γενέσθω τοῦ πατρὸς νεόττιον.
ὡς παρ' ἡμῖν οὐδὲν αἰσχρόν ἐστιν ἐκπερδικίσαι.

Ἐπίχαρμος δ' ἐν Κωμασταῖς, βραχέως σηπίας. Diſtingue melius. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Κωμασταῖς βραχέως, σηπίας, etc. nam hoc vult, Epicharmum corripuiſſe τὸ ἰῶτα in voce πέρδικας. Lege praecedentia. ζῇ δὲ ἔτη πέντε καὶ δέκα. Ita pronuntiat philoſophus in nono Hiſtoriarum: id nimirum ſpectans, quod plerumque fieri amat. in ſexto vero etiam ultra annos ſedecim quasdam vivere ſcribit. ὅταν δὲ γνῶ ὅτι θηρεύεται. Leviter immutat verba Ariſtotelis Hiſtor. libro 9. cap. 8. Vide, lege, et confer: non ſine fructu feceris et voluptate. Nam philoſophi oratio longe floridior atque elegantior. καθίζοντας ἐπὶ τῶν κεράμων. Ariſtoteles, καὶ πολλάκις καθιζάνουσιν ἐπὶ κεφαλάς. membranae et Epit. cum noſtra lectione conſentiunt. τούτου δ' αἴτιον ἡ τῇ ψυχῇ γινομένη φαντασία. Haec eadem vel praecipua cauſſa eſt τῆς ἐξονειράξεως, quae maribus foeminisque ſolet accidere. καλοῦνται δ' ὑπ' ἐνίων οἱ πέρδικες κακκάβαι. Et κακκάβη et κάκκαβος, perdix eſt Heſychio. Ariſtoteli κακκαβίζειν et τρίζειν propriae voces ſunt ad exprimendum perdicum ſonum. ὧν κατὰ μίμησιν λαβεῖν στάσιν τὴν μουσικήν. Malim, λαβεῖν σύστασιν. periphraſis eſt verbi συνίστασθαι vel συστῆναι. ἐπὶ τάδε τοῦ Κορυδαλοῦ πρὸς τὸ ἄστυ.

Corydalus, ſive, ut alii ſcribunt, Κορύδαλλος, pagus fuit tribus Hippothoontidis, ea via qua in Boeotiam ibatur: quod etiam declarant ſequentia non longe. *μιμητικὸν δ' ἐστι τὸ ζῶον τοῦτο ὁ ὦτος.* manifeſtiſſime confundit otum et otidem: quae tamen duo ſunt diverſarum avium genera. quod doctis viris dudum obſervatum recte. p.671.

ἐκ τῶν λεκανίδων. apud Euſtathium, *λεκανιδίων*, modo vocabat *λεκανίσκας.* *τὸ ῥύγχος οὐχὶ κινναβάρινον ἔχον.* Excerpta *οὐ κινναβάρινον.* retenta negatione quam tollit interpres. *τὰ ζῶα βλέποντα εἰς τὸν ὀρχούμενον νευροσπαστεῖται.* *aves intuentes eum qui ſaltat, moventur ad inſtar ſigillariorum quae nervis agitantur.* hoc ſignificat verbum *νευροσπαστεῖσθαι.* non quod abſurde putavit interpres. elegantiſſime autem hac voce uſum Athenaeum intelligent, qui meminerint quid ſit apud Graecos philoſophos *νευροσπαστεῖσθαι τὸν ἄνθρωπον.* ſed de neuroſpaſtis multa olim diximus ad illa Perſii, *nec quicquam extrinſecus intrat, Quod nervos agitet,* cum in poetam illum praeſtantiſſimum commentarios ſcriberemus: quos edemus, ubi erit occaſio, *σὺν τῷ θεῷ.* *σκώπτειν καλοῦμεν τὸ συνεικάζειν.* vult dicere, *σκώπτειν* ſignificare non ſimplicem irriſionem quae verbis ſolis fiat: ſed quae geſtu quoque formato ad inſtar ejus quem irriſum volumus. Latini *ſannam* et *ſubſannare* dicunt. addit in eandem ſententiam, *καὶ καταστοχάζεσθαι τοὺς σκωπτομένους* vel ut legit Euſtathius *τῶν σκωπτομένων.* Significat eos qui ſubſannatur vel ut ſcopum eſſe expoſitos irriſoribus ſuis. unde illae locutiones *βάλλειν ἔπεσιν* et *βάλλειν ἔπη.* Latine, *jacere in aliquem dicta.* et convitia poetis dicuntur *ἐπεσβολίαι.* non igitur audiendi qui emendant *εἰκάζεσθαι.* *πάντα δὲ τὰ τῶν ζώων εὔγλωττα, καὶ διηρθρωμένα ἐστὶ τὴν φωνὴν, καὶ μιμεῖται τοὺς τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ἄλλων ὀρνίθων ἤχους.* hoc eſt, *omnia animalia quae linguam bene formatam habent, et articulatam vocem edunt, et cum hominum, tum aliarum avium ſonos imitantur.* quod de omnibus animantibus in totum dicitur, ex ipſo argumento, et ſequente voce *ἄλλον*, reſtringi debet ad avitii genus. *εὔγλωττα* autem appellantur, quae habent linguam humanae linguae ſimilem. homo enim eſt, ad cujus formam omnes omnium animantium partes exigi debent. nam id perfectiſſimum animal eſt. Ita exponi poteſt vox *εὔγλωττα.* ne temere diſcedamus a vulgata et omnium librorum lectione. alio-

quin legi poterat ex Ariſtotele πλατύγλωττα.. quod et fecerunt interpretes. ὁ Μύνδιος δὲ Ἀλέξανδρός φησι τοὺς παρ' Ὁμήρῳ χωρὶς τοῦ σ κῶπας εἶναι. Homeri verſus eſt Ὀδυσσ. ε. Σκῶπές τ' ἴρηκές τε, τανύγλωσσοί τε κορῶναι. Sed non defuere critici qui κῶπες emendarent pro σκῶπες. Itaque ait Athenaeus, probatum Alexandro Myndio fuiſſe κῶπες ſine σ. Plane contrarium tamen ſcribit Theocriti vetus interpres: cujus ſunt haec ad idyllium primum, Ἀλέξανδρός φησι, τοὺς σκῶπας οὐκ ἐπιτερπεῖς τῇ φωνῇ· διὸ καὶ παρ' Ὁμήρῳ φησὶν ὀρθῶς δοκεῖν γράφεσθαι σκῶπές τ' ἴρηκές τε. οὐ δεῖ γάρ φησι γράφεσθαι χωρὶς τοῦ σ. Non laborabo in tollenda hac contrarietate: neque dicam de alio Alexandro loqui hunc grammaticum, non de Myndio. nam id falſum judico.
p. 672. Dicerem potius, corrigendum Athenaei librum, et ſcribendum, τοὺς παρ' Ὁμήρῳ οὐ χωρὶς τοῦ σ σκῶπας εἶναι. niſi cum edita lectione conſentirent et MSS. omnes et Euſtathius. Firmat etiam quod vulgatum eſt, Athenaeus ipſe, paulo poſt ſcribens etiam Speuſippum κῶπας legiſſe in illo poetae loco. nam τὸ καὶ indicat clare Alexandrum de quo erat dictum κῶπας probaſſe. Sed mirum etiam illud quod ſubjicitur ex eodem Alexandro, καὶ Ἀριστοτέλη οὕτως ὠνομακέναι. nam falſo dixit hoc Alexander. locus, quem citat ex Hiſtoriis eſt, libro nono, capite vigeſimo octavo. τῶν ἀνατιθεμένων ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀλεκτρυόνων. Gallos gallinaceos variis numinibus conſecravit antiquitas: Marti praeſertim et Aeſculapio: de quorum templis ſenſiſſe Ariſtoteles videtur. Ait igitur philoſophus de his ſacris gallis, τὸν ἀνατεθέντα οἱ προσιόντες ὀχεύουσι, μέχρις ἂν ἄλλοις ἀνατεθῇ. hoc eſt, galli gallinacei prius conſecrati cum qui noviſſime acceſſit cohorti ſuae ineunt, donec alius offeratur, qui tanquam noviſſimus gallinae loco ab his habeatur. Haec philoſophi mens: quam in contrarium vertere interpretes abſurdiſſime. Perplacet vero quod in Excerptis invenimus, οἱ προόντες, non οἱ προσιόντες. niſi ita malumus, οἱ προόντες, προσιόντες ὀχεύουσι. elegantius etiam ſcripſeris, τὸν ἀνατεθέντα ἀεί. de quo loquendi genere ante diximus. In iis quae hodie extant Ariſtotelis, hunc locum haud invenias, ſi ſatis memini: ſed habetur huic ſimillimus alius in nono Hiſtoriarum, capite octavo. ἐν τοῖς ἱεροῖς, ait, ὅπου ἄνευ θηλειῶν ἀνάκεινται οἱ ἀλεκτρυόνες, τὸν ἀνατιθέμενον πάντες εὐλόγως ὀχεύουσι. id eſt, *In templis ubi absque foeminis conſecrantur galli*

gallinacei, ut quisque dicatur, eum omnes ſervato ordine ineunt. εὐλόγως, ſi mendum non eſt, neque ὡς λόγος, ſcribendum, interpretor ἐφεξῆς, et ut poetae dicunt, ἐπισχερώ. alius poſt alium, primas tenente eo qui primus fuit conſecratus. Quia autem Venere plurimum uti hanc avem proditum eſt ab hiſtoriae naturalis auctoribus: ideo fortaſſe, καὶ ἡ Σαπφώ, inquit Athenaeus, ἀπὸ τῆς ἱστορίας τὴν Ἀφροδίτην ἐπ' αὐτῶν φησιν ὀχεῖσθαι. *Sappho hanc hiſtoriam de ſalacitate paſſerum ſecuta, Venerem illis vehi ait.* Extat hodieque ſuaviſſimae poetriae locus, quem reſpiciebat auctor haec ſcribens. Nam ait in hymno Veneris qui apud Dionyſium Halicarnaſſeum,

— πατρὸς δὲ δόμον λιποῖσα
χρύσεον ἦλθες
ἅρμ' ὑποζεύξασα· καλοὶ δέ σ' ἆγον
ὠκέες στρουθοὶ, πτέρυγας μελαίνας
πυκνὰ δινέοντες ἀπ' ὠράν' αἰθέ-
ρος διὰ μέσσω.

Notemus etiam de paſſeribus uſurpari vocem πρόσωπον, cum ait Alexander Myndius, de illis loquens, τὸ δὲ πρόσωπον οὔτε λίαν λευκὸν ἐχούσας οὔτε μέλαν. Dura ſane κατάχρησις.

Caput Undecimum.

Eupolidis Πόλεις. *Pratinae* Lacaenae *aut* Caryatides: *Coturnices* ἡδύφωνοι. σιαλὶς *et ſialendris* p. 673.
avicula. Ortygometra Ithacenſis. Cratetis aut Pherecratis Γείτονες. Chennia *cibus vilis apud Aegyptios. Zythus Aegyptiorum. Aegyptii* παπυροφάγοι. Boeonis *liber* περὶ ὀρνιθογονίας. φὰψ *et* φάττα. *Aeſchyli* Proteus. *Differentia colorum* σποδίου *et* τεφροῦ. τιθέναι. congerere. Catagogia *et* Anagogia. *columbae pro nuntiis. alia item multa.*

Coturnicem foeminam his Alexandri Myndii verbis deſcribit Athenaeus: ὁ θῆλυς ὄρτυξ λεπτοτράχηλός ἐστι τοῦ ἄῤῥενος, οὐκ ἔχων τὰ ὑπὸ τῷ γενείῳ μέλανα. ἀνατμηθεὶς δὲ πρόλοβον οὐχ ὁρᾶται μέγαν ἔχων· καρδίαν δ' ἔχειν μεγάλην, καὶ ταύτην τρίλοβον. Scribendum, λεπτο-

τραχηλότερός ἐστι τοῦ ἄῤῥενος: vel *μᾶλλον λεπτοτράχηλος*. Reſtituimus autem hic duas dictiones *πρόλοβον* et *τρίλοβον*: cum earum loco ederetur prius *τρίβολον*. ineptiſſimo aut nullo potius ſenſu. Phanodemum ait dipnoſophiſta, ſcripſiſſe aliquid in ſecundo rerum Atticarum de generatione coturnicum: deinde ejus hiſtorici verba quaedam recitantur. ſed nihil in illis invenias de eo quod fuerat propoſitum. cauſſam putamus eſſe quod hodie in noſtris libris non integer locus Phanodemi habeatur, quem Athenaeus deſcripſerat. Scribo, *ὡς κατεῖχεν Ἐρυσίχθων Δῆλον τὴν νῆσον*. non ut habent libri omnes, *κατεῖδεν*. Vel ſcribe *καθῆρεν*. Ex hiſtoria Thucydidis nota eſt Deli *ἡ κάθαρσις*. Scribe etiam, *ἔχαιρε γάρ φησι καὶ περιὼν τῷ ζώῳ τούτῳ*. *nam etiam cum eſſet in vivis eo animali gaudebat*. male *περιϊών*. Eupolidis comici Πόλεων, (quae fabula mox laudatur), meminit et Pollux cum alibi, tum lib. 7. cap. 2. ubi ſcribe ita haec verba, Κακὰ *τοιάδε πάσχουσιν, οὐδὲ πρᾶσιν αἰτοῦσι*. quid ſignificet *πρᾶσιν αἰτεῖν*, quod proprium eſt ſervorum, alibi eſt expoſitum. meminit etiam Harpocration in *ἀπόκρισις*. Multas aves alibi mutas eſſe, alibi vocales, aut ſonum mutato loco mutare non ignorant periti rerum naturalium. Quare non eſt quod miremur nimis ſequentem philologi obſervationem: Π*ρατίνας*, ait, *ἐν Δυμάναις ἢ* Καρίτισιν *ἀδύφωνον ἰδίως καλεῖ τὸν ὄρτυγα. πλὴν εἰ μή τι παρὰ τοῖς Φλιασίοις ἢ τοῖς Λάκωσι φωνάεντες, ὡς καὶ οἱ πέρδικες*. Recte judicavit Dalecamp. lemma tragoediae Pratinae quae hic nominatur eſſe corruptum: recte etiam pro Κα*ρίτισι* emendari ab illo cenſemus Κα*ρυάτισι*. Legimus enim, Π*ρατίνας ἐν Λακαίναις ἢ* Κα*ρυάτισι*. Lacaenae virgines annuas choreas Dianae Caryatidi agitarunt. Hinc videtur natum hujus ſabulae argumentum. Phliaſius autem fuit Pratinas. Phlius in Peloponneſo urbs fuit, non procul Sicyone. Ait igitur Athenaeus: quod coturnices appellaverit unus Pratinas Phliaſius *ἀδυφώνους*: id eo factum eſſe fortaſſe, quoniam in agro Phliaſiorum eſſent vocales coturnices non minus quam perdices. Quae ſequuntur de appellatione cujusdam aviculae quae *σιαλὶς* diceretur, nec ſatis manifeſtam cohaerentiam habent cum praecedentibus: neque agnoſcuntur ab auctore Epitomae. *ſialendris* ex Heſychio ſaltem nota avis: *ſialis* incomperta
p. 674. nobis alibi. Certum autem eſt, Athenaeum totam iſtam obſervationem ex Didymi commentariis in Pratinae ſu-

periorem locum auſiſſe. Quare illius *ἀπὸ τούτου* expoſitio pendet e praecedentibus: non hic quidem apud Athenaeum: ſed olim apud Didymum Ortygometra, quae Italis *qualiarum rex* nominatur, in Ithaca inſula frequentius ſpectata olim videtur, quam in aliis Graeciae partibus. non enim temere Ἰθακησίαν ὀρτυγομήτραν dixit vetus poeta. *μνημονεύει*, ait, Κράτης *ἐν* Χείροσι *λέγων*, Ἰθακησία *ὀρτυγομήτρα*. Suſpicor legendum Φερεκράτης. quia ſemper alibi ejus fabulae auctor nominatur Pherecrates. Aut ſcribe, Κράτης Γείτοσι. Poteſt etiam ita, Κρατῖνος Χείροσι. vide ad librum 11. Cenſeo legamus mox, Περὶ *τῶν ἐν τῇ* Πλάτωνος *πολιτείᾳ μαθηματικῶς εἰρημένων*. ita enim concipi debet lemma libri a Clearcho editi et mutilam periodum quae ſtatim ſequitur de infelici gracculorum amore adverſum ſui generis aves, ita exple, *καὶ τοῖς κολοιοῖς δὲ διὰ τὴν φυσικὴν φιλοστοργίαν ἁλίσκεσθαι συμβαίνει. εἰ γὰρ καὶ τοσοῦτον πανουργίᾳ διαφέρει, ὅμως*, etc Ex iis quae ſcribuntur de chenniis, duo cognoſcimus: ſolitam inter vulgares aves chennium haberi, quaeque etiam inter ſalitas carnes in familiae uſum aſſervaretur: et Aegyptios plurimum hoc cibo eſſe uſos. Patet illud prius ex Cleomenis verbis in epiſtola ad Alexandrum M. ubi inter ciborum quisquilias nominantur *χέννια ταριχηρὰ μύρια*. Extat etiam elegantiſſimum veteris poetae epigramma in ſordidum quendam, ſolitum ſuis convivis minimi pretii dapes apponere: in queis chennia ſalſa numerantur:

Ἡμεῖς δ' ἐσθίομεν κεκλημένοι ἁλμυρὰ πάντα,
χέννια, καὶ τυροὺς, χηνὸς ἅλιστα λίπη,
ὄρνια καὶ μόσχεια. μίαν δ' ἐπιπίνομεν αὐτοῖς:
πάσχομεν οὐκοῦν σοῦ, Τάνταλε, πικρότερα.

Quod autem propria Aegyptiis fuerint chennia, probant liquido Hipparchi verſiculi, quos ex Iliade Aegyptia, poemate illius, deſcripſit Athenaeus. Eos deſcribemus et nos, ut medicinam ſi poſſumus aliquam faciamus eorum vulneribus. Sic ergo Hipparchus.

Οὔ μοι Αἰγυπτίων βίος ἤρεσεν, οἷον ἔχουσιν
χέννια τίλλοντες † καλκαλιάδει σαλέοντα.

Si licet hiſcere in tantis tenebris, legam *χέννια τίλλοντες καὶ ἄλευρα ἀεὶ ἀλέοντες*. vel *καὶ ἀεὶ κριθὰς ἀλέοντες*. Libro decimo, Αἰγυπτίους Ἑκαταῖος *ἀρτοφάγους φησὶν εἶναι, κυλλήστιας ἐσθίοντας. τὰς δὲ κριθὰς ἐς ποτὸν καταλεαίνοντας*. vides eadem prope verba: de zytho Aegyptiorum ex hordeo, praeter hiſtoricos et

medicos, Aeſchylus quoque in Supplicibus, Ἀλλ᾽ ἄρσενάς τοι τῆσδε γῆς οἰκήτορας Εὑρήσετ᾽ οὐ πίνοντας ἐκ κριθῶν μέθυ. Nemo mihi negaverit conjecturam hanc plurimum continere probabilitatis, quia tamen velut in bivio haeremus ductu librorum deſtituti, tentemus aliam quoque viam: ſi forte quam quaerimus veritatem inveniemus. Nam quia valde paupertatem Aegyptiorum extenuare voluit poeta, ſcribi fortean poteſt, καὶ βίβλον
p. 675. ἀεὶ ἀλέοντες. eſum byblici panis exprobrat Aegyptiis. quorum tenuiores pane e papyro ſe ſuſtentaſſe obſervavimus. Apud Aeſchylum Danaus rex Argivorum ita conſolatur puellas, quas vi infeſta Argivis eripere manus Aegyptia parabat: βύβλου δὲ καρπὸς, ait, οὐ κρατεῖ στάχυν. Scholiaſtes, παπυροφάγοι οἱ Αἰγύπτιοι ἦσαν. Rara apud ſcriptores Graecos mentio eſt Boei vetuſti auctoris, qui Περὶ ὀρνιθογονίας ſcripſerat. De eo noſter, Βοῖος δ᾽ ἐν Ὀρνιθογονίᾳ, ἢ Βοιῷ, ὥς φησι Φιλόχορος, ὑπὸ Ἄρεως τὸν Κύκνον ὀρνιθωθῆναι. non ſatis capio illa verba, ἢ Βοιῷ. nam abſurdum eſt quod ſuadet haec lectio, titulum edidi a Boeo libri fuiſſe Βοίου Βοῖος. puto verius, Βοῖος ἢ Βοιώ. ſicuti poſtea liquido ſcriptum invenimus in Huraldino. videntur dubitaſſe veteres vir fuiſſet an femina auctor poematis illius. Βοιὼ, ut Δηὼ, Μυρὼ, Θεανὼ et ſimilia mulierum nomina. Citatur Βοῖος ἐν Ὀρνιθογονίᾳ ab Antonino Liberali in Metamorphoſi. Cygnum in avem ſui nominis eſſe mutatum a Marte quod ait Boeus, non aſſentiuntur alii. Ovidius Neptunum αἰτιᾶται. *corpus Deus aequoris albam Contulit in volucrem: cujus modo nomen habebat.* Liberalis Apollinem. καὶ ἐγένοντο βουλῇ Ἀπόλλωνος ὄρνιθες ἀμφότεροι ἐν λίμνῃ. hiſtoria duodecima. Miratur ſcriptor coenarum Ariſtotelem in enumerandis avibus columbini generis τὴν φάβα praetermiſiſſe: cujus tamen alii meminerint, ut Aeſchylus. ἐν πέμπτῳ, ait, περὶ ζώων μορίων τὴν φάβα οὐκ ὀνομάζει. locum philoſophi reſpicit Hiſtoriarum libro quinto, capite 13. De errore hujus citationis ſeptimo libro ſatis, illo in loco nulla phabis mentio: ſaepe tamen in Hiſtoriis φαβὸς et φάττας diſtinctim habetur mentio. Verſus Aeſchyli ſic ſcribuntur, Σιτουμένην δύστανον ἀθλίαν φάβα Μέσακτα πλευρὰ προσπτύοις πεπλεγμένην. pendet ſententia ex praecedentibus apud poetam. ſed poſterior verſus ita ſcribendus, Μέσαν τὰ πλευρὰ πρὸς πτύοις πεπλεγμένην. citantur haec e *Proteo* Aeſchylea. Ea fuit fabula ſatyrica, ut cognovimus ex

Heſychio in *ἐπάσω*. tamen in membranis hic invenimus *Αἰσχύλου ἐν τῷ τραγικῷ* Πρωτεῖ. Columbini et ut loquitur philoſophus *περιστεροειδοῦς* generis, ſpecies ſunt phatta et trygon, ſive turtur: de quarum differentiis ſcribit Athenaeus ex Ariſtotelis non extantibus libris: *ἡ δὲ Φάσσα ἀλέκτορος τὸ μέγεθος, χρῶμα δὲ σποδίον. ἡ δὲ τρυγὼν πάντων ἐλάττων, χρῶμα δὲ τεφρόν*: duabus notis faſſam a turture ſeparat: a magnitudine et a colore. illam gallinae parem facit: hanc, caeteris omnibus quae ad Columbinum genus referuntur minorem, praeterea phattam vivum cinerem ſimilitudine coloris referre: turturem vero cinerem extinctum. Ita interpretamur *σποδίον χρῶμα* et *τεφρόν*: nam doctiſſimorum virorum acquieſcere ſententiae non poſſumus, qui nullum diſcrimen ſtatuentes inter eas voces, ſola magnitudine diverſas faciunt turturem et phattam. Sunt ſane res affines *σποδὸς* et *τέφρα*: ſed tamen diverſae: ſicut accurate docemus in commentario De coloribus. Ibi explicatum eſt quid differentiae ſit inter *τεφρὸν* colorem, et eum p. 676.
qui *σποδίος* Athenaeo et Euſtathio, *σποδὸς* Heſychio, *σποδοειδὴς* Hippocrati et Ariſtoteli dicitur. Τιθέναι pro nidificare translatitium non eſt. Sic autem uſurpatur, cum hic dicitur. *τίκτουσι δὲ πᾶσαν ὥραν τοῦ ἔτους. διὸ δὴ καὶ δεκάκις καὶ ἐνδεκάκις τοῦ ἐνιαυτοῦ τιθέασι. ἐν Αἰγύπτῳ δὲ δωδεκάκις.* ſic Latini *congerere.* ut, *aëriae quo congeſſere palumbes.* Ariſtot. unde noſter, uſus verbo *τίκτειν.* Hiſtoriarum libro ſexto, capite 4. *τίκτουσι δὲ τοῦ ἐνιαυτοῦ καὶ δεκάκις καὶ ἑνδεκάκις. αἱ δ' ἐν Αἰγύπτῳ καὶ δωδεκάκις.* Diffudit philologus *βραχυλογίαν* philoſophi: ſolitus ſaepe verbis ſuis alienas ſententias referre. Errant qui repugnantibus libris et Excerptis Athenaeum hic cenſent emendandum: imo vero depravandum. Aelianus Variae hiſt. libr. 1. cap. 15. pro *τιθέναι* poſuit *ὠδίνειν.* vide locum. Tollenda mox lacunae nota, ſine cauſſa iſtis impacta: *ἔτι ἐν τῷ αὐτῷ Φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης † ὅτι περιστερὰ ἕτερον, πελιὰς δ' ἔλαττον,* etc. nihil enim deeſt: ſed locus illuſtrandus e libr. 5. Hiſtor. cap. 13. unde eſt deſcriptus. Scribe mox, *ἴδιον δὲ λέγει τῆς περιστερᾶς τὸ κύειν αὐτὰς, ὅταν μέλλωσιν ἀναβαίνειν, ἢ οὐκ ἀνέχεσθαι τὰς θηλείας.* cum Epit. non *τῆς θηλείας.* Locus eſt libro 6. cap. ſecundo philoſophi quidem non ſunt haec verba, tamen etiam Aelianus, quaſi ex Ariſtotele, *μὴ γὰρ ἀνέχεσθαι τὰς θηλείας τὴν τῶν ἀῤῥένων ὁμιλίαν τοῦ Φιλήματος ἔρημον.*

Scribendum etiam, ὁ Μύνδιος οὐ πίνειν φησὶ τὴν φάσσαν ἀνακύπτουσαν ὥσπερ τὴν τρυγόνα. non ἀνακόπτουσαν. Ariſtotelis obſervatio eſt, Hiſtor. libr. 9. ἴδιον δὲ ταῖς περιστεραῖς δοκεῖ συμβεβηκέναι, καὶ ταῖς φαψὶ καὶ τρυγόσι, τὸ μὴ ἀνακύπτειν πινούσας, ἐὰν μὴ ἱκανὸν πίωσι. Bello Perſico quod duce Mardonio geſtum eſt, albas primum columbas Graecis eſſe viſas non hic ſolum legas. Dodonaearum tamen columbarum hiſtoria longe antiquiſſima eſt: verum nigro colore illas fuiſſe diſertim teſtatur Herodotus in Euterpe. Proximus locus Ariſtotelis hodie aliter in noſtris libris legitur. Sic enim Athen. ὁ Ἀριστοτέλης φησὶν, ὡς αἱ περιστεραὶ γιγνομένων τῶν νεοττῶν, τῆς ἁλμυριζούσης γῆς διαμασσησάμεναι, ἐμπτύουσιν αὐτοῖς διοιγνῦσαι τὸ στόμα, διὰ τούτου παρασκευάζουσαι αὐτοὺς πρὸς τὴν τροφήν. at hodie ſic, γενομένων δὲ τῶν νεοττῶν φροντίζει ὁ ἄῤῥην τῆς ἁρμοττούσης τροφῆς. ἧς διαμασσησάμενος, εἰσπτύει τοῖς νέοις, etc. ne exiſtimemus ignavi librarii figmentum eſſe quod habet Athenaei lectio περὶ τῆς ἁλμυριζούσης γῆς. quod nobis quidem perplacet. Eryx in Sicilia oppidum fuit, ubi praecipuo cultu Venus Erycina colebatur, de qua, ut Graecos omnes taceam, multa Cicero in libris contra Verrem. Duae autem in anno ſolennitates ab Erycinis et aliis Siculis obſervabantur, quarum alteri *Anagogia*, alteri *Catagogia* nomen e re fecerant. cauſſam appellationis utriusque feſti, planiſſime explicat hic Athenaeus. *Anagogia*, inquit, dixerunt illum diem quo credebant Venerem e Sicilia in Africam ἀνάγεσθαι: id eſt, *ſublatis anchoris enavigare.* illum vero diem quo redire Venerem et in portum Erycinum κατάγεσθαι pro certo habebant, *Catagogia.* Mendoſe ſcriptum in Athenaei p. 677. libris, τῆς δὲ Σικελίας ἐν Ἔρυκι καιρὸς τίς ἐστιν, ὃν καλοῦσιν ἀναγωγάς. Lege, ὃν καλοῦσιν ἀναγώγια. Aelianus primo Variae hiſtor. libr. ἑορτή ἐστιν ἣν καλοῦσιν ἀναγώγια. Scribe, μιᾶς προπετασθείσης ἐκ τοῦ πελάγους περιστερᾶς. non προσπετασθείσης. ita Epito. multa Aelianus de hujus columbae colore et praeſtanti forma. Recitatur paulo poſt hic verſiculus e Pherecratis Pictoribus, ἀπόπεμψον ἀγγέλλοντα τὸν περίστερον: quo verſu tangitur mos antiquorum, utentium ſaepe columbis internuntiis: ſicut Romae fieri ſolitum in Theatris. Sed et in hiſtoria ſeria invenias hujus rei exempla: ut apud Plinium libro decimo, cap. 38. Vide etiam Aelianum libro nono Ποικ. cap. 2. [Arnoldus Abbas Lubecenſis

in hiſtoria Slavorum. *Volens rex Antiochiae ſuos praeſcire quod factum eſſet, dimiſit columbam. Solent enim exeuntes ad quaelibet negotia ſecum aſportare columbas, quae domi pullos habent noviter creatos: et ſi in via forte accelerare volunt nuntium, ſcriptas literas ſub umbilicos columbae ſubtiliter ponunt et eam avolare permittunt: quae cum ad ſuos foetus properat, celeriter amicis deſideratum nuntium apportat.* Jacobus Vitriacenſis de hiſtoria Orientali. *Sunt praeterea columbae quae nuntiorum fungentes officio, litteras dominorum ſub alis doportant, hora aut tempore modico multa terrarum ſpatia transeuntes: ſunt autem valde utiles; maxime quando per terras inimicorum alii inimici transire non audent.*] Noſtra quoque memoria idem factitatum in obſeſſa quadam Belgii urbe et audivi ſaepius et legi. Περιστέριον blandientium vox eſt: ut in proximo Pherecratis loco, *ἀλλ' ὦ περιστέριον Ὅμοιον Καλλισθένει πέτου. o columbula, vola ſimilis Calliſtheni.* at *περιστερίδιον* non columbulam, ſed pullum columbae ſignificat: ut apud 70. Levitici capite 1. *καὶ προσοίσει ἀπὸ τῶν τρυγόνων, ἢ ἀπὸ τῶν περιστεριδίων τὸ δῶρον αὐτοῦ.* In textu Moſis eſt, מן בני היונה.

Caput Duodecimum.

Ῥυπαροκέραμος. *παραστάται, teſticuli. πατανίων σωρεύματα, patinarum ſtruices. γαλαθηνὰ κρέα. Heniochi* Polyeuctus. *Suidae ſuſpecta fides. κερόεσσα ἔλαφος, Cratetis comici Γείτονες. ἀωτεῖν ὕπνον. τιτθὸς a θῆσθαι.* dorcades, dorcones, *et* zorcones. *Demus Pyrilampis F. Platonis locus illuſtratus. ταῶς Atticorum.*

ΤΩΝ *δὲ βοσκάδων καλουμένων, ὁ μὲν ἄῤῥην κατάγραφος νήττης.* In Excerptis hoc ſolum, *ἔστι δὲ ὁ ἄῤῥην ἧττον νήττης.* incertum eſt, utro potius modo legendum an *ἥττων νήττης, minor anate:* an *κατάγραφος ἧττον νήττης: minus varius quam anas. ῥυπαρομέλανα τὴν χροιάν.* Scribendum ut in Epit. *ῥυπαρομέλαινα.* Offendimus in ſcripta lectione quod hic expreſſum eſt, *τὸ ῥύγχος ὀξὺ ἔχει, σκέπτον τε τὰ ὄμματα.* vulgo *σκέπτονται:* quorum hoc abſurdum, illud ſuſpectum. *τῷ*

χρώματι δὲ ῥυπασοκέραμός ἐστι. Excerpta *ῥυποκέραμος.* Euſtathius ad ſecundam Odyſſeam, *ὑποκέραμος.* Vulgatam explicat ſimul et tuetur alius locus ejusdem Alexandri paulo poſt de tetrace. *τέτραξ τὸ μέγεθος ἴσος σπερμο-*
p.678. *λόγῳ, τὸ χρῶμα κεραμεοῦς, ῥυπαραῖς στιγμαῖς καὶ μεγάλαις γραμμαῖς ποικίλος.* *καὶ Σίμαρος ἐν τρίτῳ Συνωνύμων.* Scribendum *Σιμάριστος.* ex aliis multis Athenaei locis. *καὶ οἱ καλούμενοι παραστάται.* ratio nominis, quia gemini ſunt. vide Heſychium, et corrige ex medicorum libris. de horum eſu, cap. 8. hujus libri.

Καὶ πνικτὰ Σικελικὰ παντανίων σωρεύματα. Juſſeram, *πατανίων. βατάνιον* et *πατάνιον* idem. Sed hoc *σικελικώτερον.* unde Latinis patina. et *πατανίων σωρεύματα,* Plauto *ſtruices patinarum.* in Menaechmis, *Tantas ſtruices concinnat patinarias.* *Δημήτηρ βροτοῖσι χάρμα δωρεῖται Φίλων.* Prima et poſtrema vox in mendo cubant. Scribendum omnino, — *ἣν Φερέσβιος Δηὼ βροτοῖσι χάρμα δωρεῖται Φίλον.* *Τί λέγεις; Τραγῳδίαν παραινῶ Σοφοκλέους.* Repone loco inepti hoc loco verbi *παραινῶ, περαίνω*: quo nihil convenientius. Sic *περαίνειν ῥῆσιν* et *περαίνειν νόμον κιθαρῳδικόν.* *Γαλαθηνὰ ἔκλεπτον οὐ τέλεα.* opponit *γαλαθηνοῖς,* id eſt, ſubrumis, *τὰ τέλεα,* quae perſectae ſunt aetatis. Sic apud Hippocratem *τὰ γαλαθηνὰ κρέα τοῖς ἰσχυροτέροις* opponuntur. neque ſolum porcellos *γαλαθηνοὺς* dixerunt, ſed et agnos, hoedos, hinnulos, catulos, et omnes alios foetus teneros qui lacte nutriuntur. mox etiam *γαλαθηνὰ βρέφη,* quae dicitur eſitaſſe immanis et illaudatus tyrannus Phalaris. Alcaei corruptiſſima verba ſunt ex quibus duos hoſce faciebamus ſenarios, non vana fortaſſe conjectura.

Οἴει δ' ἀκούειν αὐτὸν, εἰ μὴ γρύξομαι,
ὧν σοὶ λέγω πλέον τι γαλαθηνοῦ ὑός;

cenſen' iſtum quae dicam tibi intellecturum magis quam porcellum, niſi grunniam? videtur in aliquem dictum cui objiciebatur *ὑηνία,* et ſuillum ingenium. *κομψός γε μικρὸς κρωμακίσκος, οὗτος γαλαθηνός.* Quid eſt *κρωμακίσκος,* aut quomodo interpretabimur? ſi quis me hoc roget, jubebo, *ἄλλην δρῦν βαλανίζειν.* nam mihi barbarum id verbi eſt. Sed puto verius, eſſe ſcribendum aliter. puta, *κομψός γε μικρὸς τὸ σῶμα μειρακίσκος οὗτος γαλαθηνός.* *venuſtus ſane* et *parvo corpore adoleſcentulus hic ſubrumus.* aut ſic *κομψός γε, μικρός τε σῶμα, ὑϊκὸς οὗτος γαλαθηνός.* *Ἡνίοχος Πολυεύκτῳ.*

Suidas praeit nobis ad diverſam admodum lectionem. Scribit enim Polyeuctum comicum ſuiſſe, cujus fabulam *Heniochos* laudet in Dipnoſophiſtis Athenaeus. nempe ita legit: ἐν Ἡνιόχοις Πολύευκτος. Ego falli Suidam non ambigo: nam vel ipſius teſtimonio rectum eſſe quod editur, probare poſſumus. Scribit ille alio loco, Heniochum veterem comicum, inter caeteras fabulas edidiſſe et Polyeuctum. Porro Heniochi comici non hic ſolum Athenaeus meminit: Polyeucti, neque Athenaeus usquam alibi, neque ullus alius. In poſteriore verſuum Heniochi, ſcribe ex membranis, τέθυκε τὸν χοῖρον λαβών. non τέτοκε, quod nimis abſurdum. ὅστ' ἐν ὕλῃ κερόεις ἀπολειφθεὶς ἀπὸ μητρὸς ἐπτοήθη. Non dubie vera eſt ſcriptura antiqua, κεροέσσης: ut mater cornuta dicatur non hinnulus. Sed hoc mutarunt, qui abſurdum putabant, ſi cervae cornua tribuerentur. ceu vero Grae- p.679.
cos poetas verſantibus frequentius quicquam in oculos incurrat, quam κερόεσσα ἔλαφος: qua de re multa vetus Pindari interpres, aliique viri naturalium rerum periti.

Κράτης Γείτοσι. Verum utrumque nomen, et poetae et fabulae. Utriusque teſtis Julius Pollux libro ſeptimo ſub finem, et libro decimo, capite 26. Cratetis verba ita habeant melius, νῦν γὰρ ὑμῖν παιδικῶν δαίσομ' ὥσπερ ἀρνῶν ἔτι γαλαθηνῶν τε καὶ χοίρων. Σιμωνίδης δ' ἐπὶ τοῦ Περσέως τὴν Δανάην ποιεῖ λέγουσαν. De hoc Simonidis cantico lege Dionyſium Halicarnasſeum extremo libro Περὶ συνθέσεως ὀνομάτων. Quae inde afferuntur hic verba ſunt inquinata mendis: ὦ τέκος οἷον ἔχω πόνον, σύ δ' αὖτε εἰς γαλαθηνῷ δ' ἤτορι κνώσσεις. Reſtitue poeticum et Homericum verbum ac lege, ὦ τέκος οἷον ἔχω πόνον· σὺ δ' ἀωτεῖς, γαλαθηνῷ τ' ἤτορι κνώσσεις. *O fili quantos ego cruciatus fero: at tu interea dulcem ſomnum carpis, et inſanti animo ſtertis:* ἀωτεῖν eſt ἀπανθίζεσθαι τὸν ὕπνον, quod vulgo dicimus, primum ſomnum dormire. Homerus Μηκέτι νῦν εὕδοντες ἀωτεῖτε γλυκὺν ὕπνον. Neque alter qui ſequitur locus Simonidis de Archemoro caret menda: εὐστεφάνου γλυκεῖαν ἐδάκρυσαν ψυχὰν ἀποπνέοντα γαλαθηνὸν τέκος. Archemorum Hypſipylae filium infantem periiſſe teſtis Apollodorus et quicunque de Nemeorum inſtitutione aliquid ſcripſerunt. Vox εὐστεφάνου neque Archemoro convenit, neque ſententiae horum verborum. Non auſim dicere ſcripſiſſe poetam, εὖτε σέγ' ἄνθρωποι γλυκεῖαν ἐδάκρυσαν, etc. ſed ponamus ita eſſe donec

proferatur aliquid melius. Itaque verte, *cum quidem omnes te flebant tener fili, dulcem animam efflantem.* καὶ ὁ τιτθὸς ἐνθένδε, διὰ τὸ ἐντίθεσθαι τὰς θηλάς. a verbo θῆσθαι, non ſolum θηλὴ deducitur, verum etiam τιτθός: utraque vox mammam ſignificat. ex MSS. adjecta periodus. Lege Euſtathium. ſequens verſus et laceri, et fortaſſe perturbati codicis argumentum eſt. μόνως δορκάδες λέγονται, δόρκωνες δὲ οὔ. accipe λέγονται pro dici debent: aut, a probatis auctoribus nominatae reperiuntur. nam *dorcones* non dici omnino, falſum eſt, cum et *dorcades, et dorcones,* et *zorcones* legantur. ΤΑΩΣ. ὅτι σπάνιος οὗτος ὁ ὄρνις δηλοῖ Ἀντιφάνης. Videtur melius, ὅτι σπάνιός ποθ' οὗτος ὁ ὄρ. nam ex ſequentibus Antiphanis verbis non colligas recte raros pavones fuiſſe temporibus ipſius: ſed aliquando fuiſſe raros. Poetae verſus, ut ex libro 14. patet, ita ſunt diſtinguendi,

Τῶν ταῶν μὲν ὡς ἅπαξ τὶς ζεῦγος ἤγαγεν μόνον
σπάνιον ὂν (vel ἦν) τὸ χρῆμα· πλείους δ' εἰσὶ νῦν
τῶν ὀρτύγων.

Trochaïci ſunt tetrametri catalectici. At Breviator longe haec accipit aliter: nam illa, σπάνιον ὂν τὸ χρῆμα. πλείους δ' εἰσὶ νῦν τῶν ὀρτύγων pro Athenaei verbis habet, eaque ſubjicit ſequenti teſtimonio Eubuli. nam Antiphaneum, utpote mendoſum, omittit. καὶ ταῦτα οὐκ εἰσάπαξ· ἀλλὰ παρ' ἡμέρας δύο. Ariſtoteles, καὶ
p. 680. οὐκ ἐφεξῆς, ἀλλὰ διαλιπὼν δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας. libro ſexto Hiſtoriarum capite nono. μή ποτε θρέψω παρὰ Περσεφόνῃ τοιόνδε ταὼν, ὃς τοὺς εὕδοντας ἐγείρει. Verba ſunt cujusdam ingruto pavonum clamore plurimum offenſi, quod is ſaepius ſe excitaſſet. Ait igitur, vereri ſe ne moleſtam adeo avem cogatur alere etiam apud Proſerpinam, id eſt in orco, cum fuerit mortuus. ut, *Ad generum Cereris ſine caede et vulnere pauci Deſcendunt Reges.* Viri docti aliter: ſed error eſt, quemadmodum etiam graviter iidem errant, cum iſta, ὄρνεις δὲ ποικίλους πολλάκις ἐν αὐτῷ ὀνομάζει, φάσκων τούτους τρέφειν Δῆμον τὸν Πυριλάμπους. interpretantur ſic ut dicant, populum Athenienſium pavones ſplendidos aluiſſe. Vertendum erat, *In ea oratione Antiphon pavones nunquam nominat: ſed ſemper* aves varii coloris, *dicens, Demum Pyrilampis F. has alere.* Demus hic ille eſt φιλόκαλος et comtulus juvenis, quem ut mollem et formae ſtudioſum comici perſtrinxerunt. Ariſtophanes Veſpis,

Καὶ νὴ Δί' ἂν ἴδῃ γέ που γεγραμμένον
τὸν Πυριλάμπους ἐν θύρᾳ Δῆμον καλόν.

ubi vetus interpres, *μέμνηται τούτου καὶ ἐν Πόλεσιν Εὔπολις. Καὶ τῷ Πυριλάμπους Δήμῳ ἄρα κυψέλη ἔνεστιν· ἦν δὲ καὶ εὔμορφος ὁ Δῆμος.* Ex iſtis lucem afferes loco Platonis in Gorgia, ubi ait Socrates de ſe et Callicle, ambos ſe duorum amore teneri: ipſum quidem Alcibiadis et philoſophiae: Calliclem vero *δήμου* Athenienſium, et *Δήμου* Pyrilampis, id eſt, populi et Demi qui erat filius Pyrilampis. Philoſophi verba ſunt, *λέγω δ' ἐννοήσας ὅτι ἐγώ τε καὶ σὺ νῦν τυγχάνομεν ταυτόν τι πεπονθότες, ἐρῶντε δύο ὄντε δυοῖν ἑκάτερος· ἐγὼ μὲν Ἀλκιβιάδου τε τοῦ Κλεινίου καὶ Φιλοσοφίας· σὺ δὲ δυοῖν, τοῦ τε Ἀθηναίων δήμου, καὶ τοῦ Πυριλάμπους.* ſcribendum, *καὶ τοῦ τοῦ Πυριλάμπους.* non enim Pyrilampem amabat Callicles juvenis ſenem et *ἀπὸ τῶν ἐρωτικῶν* alienum: ſed illius filium, cui erat nomen Demo, ut diximus. ſubjicit Socrates non multo poſt, *καὶ πρὸς τὸν Πυριλάμπους νεανίαν τὸν καλὸν τοῦτον τοιαῦτα ἕτερα πέπονθας.* *ταῶς δὲ λέγουσιν Ἀθηναῖοι.* Apollonius grammaticus lib. 4. *ἐπεὶ οὐδὲν κωλύει τοῖς σεσημειωμένοις ὅμοια αὐτὰ καθίστασθαι τῷ ευοῖ, εἶεν* (haec vox eſt corrupta) *καὶ ἔτι τῷ παρ' Ἀττικοῖς ταῶς.* Scribit Heſychius, *τάως* Cretenſium vocem eſſe, pro *τέως*: at pro pavone, ſcribi *ταῶς.* ſic in multis aliis dictionibus ſpiritum medium notabant: ut in *ἀώρος* cum eſt ab *ὥρα.* et in *πλησίαλος* ac ſimilibus de quibus libro ſuperiore. Emenda ex Ariſtophanis codicibus ſubjectum hunc illius verſum, *Τηρεὺς γὰρ εἰς ὑπόπτερον ὄρνις ἢ ταῶς.* nam rectum eſt, *Τηρεὺς γὰρ εἶ σύ; πότερον ὄρνις ἢ ταῶς;* ſequentia verba non leguntur apud comicum eo quidem loco: neque hic in Excerptis. Jam pro *ὡς ἐν τῷ αὐτῷ Ἀριστοφάνης,* invenimus ſcriptum *ἐν τῷ ἀγύρῳ.* itaque lego, *ἐν τῷ Ἀναγύρῳ* de ea fabula diximus alibi. Exempla tenuis ſpiritus cum ejus nota ſuperſcripta habet Euſtath. *νεῶς, Τυνδαρεῶς,* et reliqua ad hunc modum. Ex eodem Euſtathio ſcribendum mox in diſputatione de ſpiritus p. 681.
natura, *καὶ ἐνταυθοῖ προάττουσα,* (non *πράττουσα*) *καὶ τάχιον ἐκθέουσα, δι' ἐπιπολῆς ἐστι τῶν λέξεων.* vulgo *δι' ἐπιστολῆς.* nullo ſenſu. Significat aſpirationis hanc naturam eſſe, ut in dictionibus ſimplicibus initiales vocales ſemper occupet: quo ſeſe proripiens, et velut curſu antevertens ipſam dictionem, non pars illius cenſeri debeat, ſed aliquid illi inſiſtens. Quod de H

Graeco et H Romano ſubjicitur, cujusmodi ſit omnes intelligunt.

Caput Tertiumdecimum.

De antiquis avium et plantarum appellationibus. Diverſa ſtudia philologorum et philoſophorum. De tetrace ave: ea duplex fuit. σπερμολόγου item vocis duplex notio. Φοινικοείμων. Κάθοδος Ἡρακλειδῶν. ψύη, ψόα, ψοία. pſoeadici. Clearchi liber Περὶ σκελετῶν. νευρομῆτραι, ſive νεφρομῆτραι. ψύα unde dicta.

Avium et caeterarum animantium, itemque plantarum nomina quae apud vetuſtos ſcriptores leguntur, revocare ad vulgares appellationes, jocundus quidem et utilis, ſed oppido difficilis labor eſt. Id enim commode praeſtare queat nemo, quin rei qua de agetur, et τοῦ τι ἦν εἶναι αὐτῆς certam notitiam habeat. Atqui pleraque illorum quae diximus, vix cognitione τοῦ ὅτι, et ſolo nomine ſunt nobis nota, cum in libris Hebraeorum, Graecorum, et Romanorum ea legimus. Cum autem duplex hoc modo ſit omnium naturalium rerum cognitio: philologi et veterum ſcriptorum interpretes, hac fere quae levior eſt, neceſſario contenti, illam philoſophis relinquunt. Ea namque vera et γνησιωτάτη philoſophia eſt, quae Naturae, hoc eſt Dei OPT. MAX. opera ſcrutatur, et ſolidam perfectamque eorum intelligentiam gradum facit ad illius notitiam, quem unum eſſe vera eſt ſapientia, et vere, ut ajebat Plato, πάντων τῶν μαθημάτων θριγγός. Ad hanc rerum naturalium intimam, ut ſic dicam, cognitionem cum non aſpiret profeſſio philologorum, quas vulgo etiam Graeci grammaticos vocarunt, mirum non eſt, ſi illis uſuvenit, quod hoc loco eruditiſſimus convivator Larenſis eleganter ait. ἔθος, inquit, γραμματικῶν παισὶ περὶ πάντων τῶν προβαλλομένων λέγειν, εἶδος φυτοῦ, εἶδος ὀρνέου, εἶδος λίθου. Quid miraris Larenſis? χωρὶς τὰ Μυσῶν καὶ Λυδῶν ὁρίσματα. aliud inquam philologus profitetur, aliud philoſophus: neque unquam illum puduerit ea fateri ſe parum intelligere, quae in veterum ſcriptis parum dilu-

ide explicata invenerit. Talis illa confeſſio eſt ingenui
udoris plena doctiſſimi Hebraeorum Rabbini Aben Ezrae:
cribentis in ſecundum Moſaicae Geneſeos caput, de no-
ninibus fluviorum qui in libris nominentur, item fami-
arum, regionum, avium, et caeterorum animalium,
ecnon lapillorum, non poſſe cuiquam conſtare, niſi
uis, ait, in ſomnis viderit, *κατ' ὄναρ χρηματισθείς*. p. 682.
ſa verba ſapientiſſimi viri lubet adſcribere: ואין ראיה
על פישון שהוא היאור רק שתרגם החוילה כפי צרכו ו
אין לא קבלה וכן עשה במשפחות ובמדינות ובעופות ובא
נים אלי בחלום רא. Quod ſi unquam venia digna in
mine docto ignorationis confeſſio, tum certe digniſſima
t, cum de re agitur non translatitia, ſed cujus nomen
uciſſimis tantum locis uſurpatum ab antiquis invenia-
r. Sunt autem hujusmodi quam plurima, vel potius,
ope infinita, quae ſemel aut non multo ſaepius nomi-
tą offendas, cum omnia vetuſtatis momenta diligenter
cuſſeris. In hoc album vox *τέτραξ* referri debet: de
a eruditiſſimus vir Larenſis disputat hoc loco. Nota
it doctiſſimis illius convivis *tetrax* avicula et ſpermo-
go ſimilis, ex Alexandri Myndii libris De animalibus,
poetis qui ejus meminerant. ſed fuit eodem nomine
erſa alia avis, uni ut videtur, Ariſtophani nominata,
propterea neque Larenſis convivis, neque aliis ejus
culi doctis cognita. Vetus ſane comici interpres,
mo magnae et reconditae doctrinae, quod genus avis
et *tetrax* ſatis aperte indicat ſe neſcire, cum ad eos
i de animali hiſtoria ſcripſerunt rejicit nos, ut quae-
nus ipſi, *ἐπισκεπτέον*, ait, *ἐκ τῆς τῶν ζώων ἱστορίας*
ὁ τέτραξ. Tetragem Ariſtophanis non eſſe illam mi-
tam avem quam diximus pro certo et confeſſo ſumit
enſis: credo, quia comicus eam Porphyrioni con-
git, pelecano, et pavoni, quae ſunt non mediocris
gnitudinis aves. Deſcribit deinde Larenſis *τέτραγα*
ſtophaneam, ut quidem ipſe exiſtimavit, veris et
is notis: id ſerio triumphans, quod rem doctiſſimis
s incompertam ipſe comperiſſet primus, et illos do-
ſſet. Caeterum an haec Paeonum, ut ait, et My-
im tetrax ea ipſa avis ſit, de qua ſenſit Ariſtophanes,
i ſine magna ratione aliquis dubitaverit. Quod autem
ebamus de Alexandri Myndii tetrage, clarum ex ejus
bis quae affert Larenſis: *τέτραξ τὸ μέγεθος ἴσος*
ρμολόγῳ. Dalecampius enim dum putat ſe hunc lo-
i corrigere, ille vero corrumpit. *τέτραξ* namque vera

lectio eſt, non *τέτριξ*, ut illi placitum contra libroru omnium et Euſtathii auctoritatem. quo autem conſi vertitur ab eodem, *ἴσος σπερμολόγῳ*, *frugum ſemi veſcitur?* Obſervaret potius nomen *σπερμολόγος* et g neris et ſpeciei nomen eſſe. Interdum ſic generati vocantur omnes aves, quae id faciunt, quod nom ſonat: frugum inquam ſemina legunt et comedunt: interdum ſpermologus propria et ſui generis avicula e de qua loquitur hic Alexander Myndius, et mox Ep charmus. De eadem et philoſophus, cum lib. 8. Hiſt riarum, capite tertio, vermivoras, aves enumerans tande ſcribit, *ἔτι βασιλεὺς καὶ σπερμολόγος*. Semper aute verum eſt, quod docebat philoſophiae dictator, *ἑνὶ ἀτόπου δοθέντος* alios errores neceſſario conſequi. V doctus qui male acceperat in Alexandri teſtimonio ver
p.683. de quibus modo dictum, in eadem deſcriptione pr *καρποφάγος* ſcribendum cenſuit *ποηφάγος*: ne videlic cogeretur fateri bis idem dictum eſſe: quod cum ſemp in philoſophi oratione vix tolerabile ſit: in rerum ut que deſcriptionibus, aut definitionibus prorſus eſt int lerabile. Hoc metu liberat nos recta interpretatio: qu hoc dicit: tetragem magnitudine parem eſſe ſpermolog *καρποφάγον*, id eſt, quae frugibus veſcatur, quod omn *αἱ σπερμολόγοι* faciunt. In Epicharmi ecloga perpera ſcribitur, *φοινικονείμονας τέτραγας*. Tolle ſuperflua literam, et ſcribe, *φοινικοείμονας*. ſpondeo non aliu ſcriptum a poeta. *φοινικοείμων*, ut *μελανοείμων*, *punice veſte indutus*, id eſt, puniceus. Longius petitum quo placitum Dalecampio, *φοινικοκνήμονας*. neque veru cenſeo. At illud verum quod ſubdit Larenſis, Ariſt telem tetragis nusquam feciſſe ullam mentionem. E quidem inter aves Ariſtoteli dictas *tetrix* quaedam verum ea longe diverſa ab Ariſtophanis et Larenſis te trage. atque addit philoſophus, Athenienſibus non *te trigem* eam aviculam fuiſſe appellatam, ſed *οὔραγο* cenſeo faciendum, ut de hac voce cogitemus. quam ali opinor non eſt reperire. ac fieri poteſt, ut *τέτραγ* ſcripſerit. neque tamen propterea minus erit veru quod affirmatur a Larenſi. nam ſive *tetrigem* appelle ſive *tetragem* avem illam de qua loquitur Ariſtoteles ſemper verum erit diverſam eſſe eam de qua Ariſto phanes et Larenſis. Scribe in extremo ſermonis hujus *καὶ τὰ κρέα αὐτοῦ ἦν παραπλήσια τοῖς τῆς μεγάλη στρουθοῦ*. Poſtea ſequuntur haec: ΨΤΑΙ. *ὁ τὴν τῶ*

ιτρειδῶν κάθοδον πεποιηκὼς, ἐν τῷ τρίτῳ Φησὶν, Ἶσον
Ἑρμιονεὺς ποσὶ καρπαλίμοισι μετασπῶν, Ψύας ἔγχει
ἶξε. Quaeri poteſt, quorſum iſta hoc loco de *pſyis.*
ed ratio eſt, quia in coquinis uſitatum id fuit voca-
ılum, non quatenus pars corporis humani ſic vocatur:
erum pro ferculi appellatione, quod ex carnibus τῶν
υῶν victimarum aut avium parabatur. Exempla tamen
ıae ab Athenaeo afferuntur propriam ejus vocis ſigni-
ationem potius reſpiciunt. Porro Atridas fuiſſe patria
pulſos, inque eam poſtea rediiſſe, nemo veterum quod
iam aut meminerim tradidit. at reditum in Pelopon-
ſum Heraclidarum, anno poſt everſam Trojam 80.
is veterum non celebravit? Καθόδου namque Ἡρα-
ειδῶν inter alios meminere Strabo, Pauſanias, Tatia-
s, Clemens Alexandrinus, Vellejus Paterculus, atque
o verbo omnes veteres Chronologi. Quare legendum
c quoque autumo, ὁ τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν κάθοδον
ποιηκώς. fortaſſe unus hic fuit de Cycli epici poetis.
to etiam ſcribendum, retracta in locum ſuum fugitiva
era, Φησὶ Νῖσον δ' Ἑρμιονεύς: et μετασπῶν, non με-
σπῶν, quod ferri non poteſt, id eſt, *Niſum Her-
oneus celeri pede conſecutus.* quae hic adnotantur
Hermione et Pyrrho, arbitror aliena eſſe hoc loco.
aeterea videtur hic poeta ſcripſiſſe, ψοίας ἔγχειν.
quodam loco apud Hippocratem. ψύη, ψόα, et ψοία p.684.
em. Inde apud Caelium Aurelianum *pſoeadici,* qui
ınium dolore afficiuntur. Chronion lib. quinto capite
imo. Sic Levitici cap. 3. 9. priores editiones habent,
ὶ τὴν ὀσφὺν ἄμωμον, σὺν ταῖς ψοίαις περιελεῖ αὐτό.
nupera ſine cauſſa fecerunt ψόαις. Sic autem vocant
. quam Moſes עצה. Dubitabam de fide noſtrorum li-
orum in ſequentibus iſtis, Κλέαρχος ἐν δευτέρῳ Περὶ
ελετῶν οὕτως Φησίν: et ex libello Rufi Epheſii de
pellatione partium corporis humani legebam Κλεί-
ρχος, ſed didici poſtea, Rufum non Athenaeum emen-
tionis indigere: nam apud Pollucem qui totum fere
ıſi librum in ſuum ſecundum tranſtulit, Κλέαρχος
iptum. et de anatomicis rebus ſcripſiſſe Clearchum
lenſem Ariſtotelis diſcipulum, teſtantur Pollucis verba
libr. ſecundo, τῆς μὲν οὖν ὅλης χειρὸς ὀστᾶ ἓξ καὶ
ιοσιν εἶναι Φησὶν ὁ Σολεὺς Κλέαρχος, εἷς τῶν Ἀρι-
οτέλους μαθητῶν. *Pſyas* alio nomine appellari ſcribit
earchus νευρομήτρας. ubi nos ex Suida judicamus rec-
m eſſe, νεφρομήτρας. Ait ille, ἐν ψόαις ἔγκεινται οἱ

νεφροὶ, δι' ὧν αἱ ὀρέξεις κινεῖσθαι πεφύκασιν. Idem conſtare poteſt tum ex Hippocrate, qui *νέφρον* et *ψόη* junctim nominare ſolet: tum ex interpretatione Ruſi quanquam in hujus editionibus Clearchi hic locus it ſcribitur: Κλείταρχος *τοὺς ἔξω κατὰ τῆς ῥάχεως μύας ψόας καὶ νευρομήτρας φησὶ καλεῖσθαι,* *οὐκ ὀρθῶς.* ſed et Κλέαρχος emendari debet hic, et *νεφρομήτρας*, aut *νεφρομήτορας.* Veriloquium vocis hujus ſic traditur ſtatim *ὠνομάσθησαν δ' οὕτως διὰ τὸ ῥᾳδίως ἀποψᾶσθαι, οἷόν τις οὖσα ἐπιψαύουσα σάρξ, καὶ ἐπιπολῆς τοῖς ὀστέοις ὑπάρχουσα. nomen invenerunt ψύαι, quod facile poſſint ἀποψᾶσθαι*, id eſt, *radi: ut quarum tactu obnoxia ſit caro, ſuper oſſa eminens. ἀποψᾶν* eſt *radere,* ut in Characteribus Theophraſti, *σφόδρα ἀποψᾶν.* facile autem pſyas poſſe radi, clara res et *αὐτόπιστος.* nam id commune omnibus partibus quae protuberant et *κοῖλαι* non ſunt, ſed potius *κυρταί.* Quare non divino quid ſibi velit Etymologici auctor, cum ſcribit *ψύην* dici quaſi *ξύην*: ſed per antiphraſim, *ἣν εὐχερῶς ξύσαι οὐ δυνάμεθα.* In Gloſſis Heſychii *ψῦαι.* et varie interpretantur. Nam praetermittam dicere, in verbis Athenaei videri diverſas ſententias ſuper origine hujus nominis in unam conſundi. nam alii a *ψᾶν* deduxerunt, alii a *ψαύειν*: quare ita ſcribi malim, *διὰ τὸ ῥᾳδίως ἀποψᾶσθαι. ἢ οἷόν τι οὖσα ἐπιψαύουσα σάρξ.* Auctor Etymologici, *ψύη παρὰ τὸ ψαύω, ἡ ἐπιψαύουσα σάρξ. καὶ ἐξ ἐπιπολῆς οὖσα τοῖς ὀστέοις.*

Caput Quartumdecimum.

Teleclidis Στέῤῥοι. *οὖθαρ*, ſumen, *ὑπήτριον*, *ὑπογάστριον. λαγῷα κρέα. lepores* hirundini. *Apri integri ſoliti apponi. σῦς dictus quaſi θῦς. ὁ καλούμενος ψευδολόγος τῶν λόγων. προσποιεῖσθαι et ἀποπροσποιεῖσθαι. ἀσχέδωρος. ὀπός. caſei variae differentiae.*

p. 685. AIT, Οὖθαρ. Τηλεκλείδης Στέῤῥοις. Veriſimilitudinem habet quod legitur libro decimo quarto. (ubi ſine cauſſa haec repetuntur) Ἑταίροις pro Στέῤῥοις. non tamen id verum eſt. *Sterrhos* Teleclidis et noſter laudat alibi, et Suidas ex Athenaeo fabulae ejus meminit. Ait,

σπανίως δέ ἐστιν εὑρεῖν τὸ οὖθαρ ἐπὶ τῶν ἄλλων ζώων λεγόμενον. raro invenias οὖθαρ uſurpatum de aliis animalibus. imperfecte concipitur haec obſervatio: non docet quid rectum ſit. non enim ex his diſcas quibus animalibus proprie conveniat. Scribunt alii, *οὖθαρ* eſſe *μαζὸν τῶν προβάτων.* id quoque parum ſatisfacit. nam *οὖθαρ* in univerſum appellatur mamma in homine et quadrupedibus: aut pars illa tota ubi ſunt mammae: *τῶν ζώων τὸ κατὰ τοὺς μαστοὺς*, inquiunt veteres. Sed hanc vocem ganea ſibi vindicavit, et *οὖθαρ* appellavit edules mammas: vel partem illam corporis ubi mammas habent porcae, et alia bruta. Latini *ſumen* vocant: De his igitur *οὖθαρ* proprie uſurpatur: interdum non *κυρίως*, ſed *ἀναλόγως* de aliis quoque dicatur: puta de piſcibus aut cetis: ſed hoc raro et contra uſum recte loquentium, ut obſervatur hic. cum *ὑπογάστριον* potius de iſtis dicatur. *ὑπήτριον* autem et *ὑπογάστριον* in re culinaria idem eſſe etiam Heſychius ſcribit. Verba Theopompi e *Callaeſchro,* ſuſpecta nobis merito: de ea fabula diximus alibi de *Sirenibus* ejusdem, Pollux libro ſeptimo. capite ultimo. In ΛΑΓΩΣ perperam ſcribuntur verba Archeſtrati, *Τοῦ δὲ λαγὼ πολλοί τε τρόποι, πολλαί τε θεσεὶς Σκευασίας εἰσι.* Lego, *πάμπολλά τε εἴδη Σκευασίας εἰσί.* minus recte etiam iſta Ariſtophanis, *λύσας ἴσως ἂν τὸν λαγωὸν συναρπάσειεν ἡμῶν.* nam videtur ſententia poſtulare *λυθείς.* Mox ſcribe. *ἵνα δὴ πάρα μὲν βατίδες*, etc. ut libro ſeptimo in ſimilibus locis. Recte autem ſcripſimus, *ναὸς, κάλος.* nam Atticum *κάλως* non fit a *καλὸς*, *pulcher,* ſed a *κάλος*, *funis.* Ait, *τὸ μέν τοι, ἢ πτῶκα λαγωόν*: id eſt, apud Homerum in illo verſu Iliadis *ῥαψ. χ.* Ἁρπάζων ἢ ἄρν' ἀμαλὴν, ἢ πτῶκα λαγωόν. Statim, *λαγῷα δὲ λέγεται κρέα.* Dalecampius docte, *Leporinam τὰ λαγῷα vocant.* Hippocrates quidem *τὰ λάγεια*: ſed Attici *τὰ λαγῷα.* Ariſtophanes Equitibus, Ἀλλ' οὐ λαγῷ' ἕξεις ὅθεν δῷς. Quemadmodum autem *κρέα* aut *κρεάδια* dicebant *τρία* vel *τέτταρα*, pro fruſtis carnium tribus aut quatuor: ſic *λαγῷα* ſimiliter. Idem in Pace,

Ἦν δὲ καὶ πυός τις ἔνδον, καὶ λαγῷα τέτταρα
εἴ τι μὴ 'ξήνεγκεν αὐτῶν ἡ γαλῆ τῆς ἑσπέρας.

et ſaepius alibi idem poeta. ubi tamen *λαγῶνα* ſunt qui ſcribant *παρ' αἶσαν οὐ κατὰ αἶσαν.* Ait, *καλοῦνται δέ τινες καὶ χελιδονίαι λαγωοί.* Hi lepores dicti *hirundinini* propter aliquam coloris ſimilitudinem. Euſtathius

ita explicat, τοιοῦτοι δὲ ἴσως οἱ ἄνω μὲν μέλανες, τὰ δὲ κάτω ὑπόλευκοι. ὁποῖαι καὶ αἱ χελιδόνες, κατὰ τὸν εἰπόντα τὸ, χελιδὼν ἐπὶ γαστέρα λευκὰ, ἐπὶ νῶτον μέλαινα. Athenaeus, libro decimo quarto, ſicus quoque chelidonas ita dictas innuit a colore, quia ſint ἐρυθρομέλανες. Ut fuerunt Romanorum mores, parum lautus convivator
p. 686. habitus fuiſſet Larenſis, ſi conviviis ſuis aprugnam non appoſuiſſet: ille vero ſicut fieri tum ſolitum aprum integrum menſae inſerendum curavit: de cujus magnitudine narrat dipnoſophiſta. Συὸς δὲ ἀγρίου ἐπεισενεχθέντος, ὃς κατ' οὐδὲν ἦν ἐλάττων τοῦ καλοῦ γραφομένου Καλυδωνίου. ſonant haec verba, *aprum in triclinium illatum eſſe et dipnoſophiſtis appoſitum nihilo minorem Calydonio, qui pulcher pingi ſolet.* ferat fortaſſe aliquis hanc lectionem: qui teretes habeat aures nemo ferat. Pro καλοῦ ſcribi poteſt κάπρου: verum ne id quidem ſatis explanat quod ſalebroſum eſt. Hiſtoriam Calydonii apri a Meleagro occiſi narrat poeta in nono Iliadis, et praeter alios poetas Philoſtratus in Imaginibus. Paulo mox ſcribe, οἱ δὲ σῦν εἰρῆσθαι οἱονεὶ θῦν, τὸν εἰς θυσίαν εὐθετοῦντα. Varro libro ſecundo De re ruſtica, *Sus Graece dicitur* ὗς: *olim thys* (male editum *thyſus*) *eſt dictus ab illo verbo quod dicunt* θύειν, *quod eſt immolare. Ab ſuillo enim genere pecoris immolandi initium primum ſumptum videtur.* Lege Porphyrium Περὶ ἀποχῆς. Ovidius libro primo Faſtorum,

Prima Ceres avidae gaviſa eſt ſanguine porcae
Ulta ſuas merita caede nocentis opes.

Sophoclis verſus ex *Achillis amatoribus* ſic ſcribitur in Epitoma, et apud Euſtathium, Σὺ δ' ὦ σύαγρε ποικιλωτικὸν βρέφος. In hiſtoria de morte Philetae, ὁ καλούμενος ψευδολόγος τῶν λόγων eſt id ſophisma, quod *pſeudomenon* omnes Graeci et Latini appellant. mutandum tamen nihil cenſeo in hoc librorum conſenſu. ſicut nec paulo poſt, ἐπεὶ δέ συ καὶ τὸ προβληθέν σοι ἀποπροσπεποίησαι περὶ τῆς χρόας τοῦ Καλυδωνίου συός. eſt quidem in promptu uſitatior vox quam iſtius loco ſubſtituamus ex ipſo auctore. ἀποπεπομποίησαι: reſpicit enim ſuperiora haec, ὁ δὲ σφόδρα φροντίσας, καὶ τὸ προβληθὲν ἀποδιοπομπησάμενος. ſed temere quod editum eſt, et exaratum in omnibus mutari nolim. προσποιεῖσθαι eſt, *ſibi aſſerere et vindicare aliquid.* hujus contrarium verbo ἀποπροσποιεῖσθαι, ſignificat auctor *negare:* nempe *ad ſe aliquid pertinere.* Graecos Siceliotas aprum ap-

pellaſſe ἀσχέδωρον probat auctor. non ſoli Siculi ea voce uſi: ſed univerſa ora illa Italiae, quae Magna Graecia dicebatur. quare ita accipe quod Heſychius ſcribit: ἀσχέδωρος ὁ σύαγρος παρὰ Ἰταλοῖς. nam emendare quidem nihil neceſſe, cum etiam apud Euſtathium alius grammaticus tribuat hoc verbum τοῖς Ἰταλιώταις. eſſe tamen vocabulum Graecae originis veriloquium arguit quod recte explicant γραμματικῶν παῖδες. HOEDI deinceps commemorantur, varie parati: quorum erant quidam, πολὺ τοῦ ὀποῦ ἔχοντες. ſic ſcribe non πολλοῦ. laſer autem intelligo, et Cyrenaicum ſuccum quem Graeci κατ' ἐξοχὴν dicunt ὀπόν. docti viri cum hunc locum interpretarentur obliti erant ejus discriminis quod ſtatuit Theophraſtus, et omnis medicorum ſchola inter χυλοὺς vel χυμοὺς et ὀπούς. Quoties autem dictum in his libris de lacerpitii in condimentis uſu? Non male fortaſſe ſcribas aliquanto poſt verba Antiphanis ex *Aceſtria*, ſicut ea Breviator nobis exhibet. Κρέα δὲ τίνος ἥδιστ' p.687.
ἂν ἐσθίοις; προβάτων μὲν οἷς ἔνι μήτ' ἔρια μήτε τυρὸς φίλτατε. τῶν δ' αἰγείων κατὰ ταυτὰ, ἃ μὴ τυρὸν ποιεῖ. διὰ τὴν ἐπικαρπίαν γὰρ τῶν ἀνδρῶν, ἐσθίων τὰ φαυλόταt' ἀνέχομαι. interrogatus aliquis quibus carnibus libentiſſime veſcatur, reſpondet: ex ovibus quidem ſibi eas probari, quibus neque vellus adhuc ademptum, neque preſſa ubera ad caſeum e capris ſimiliter quae caſeum adhuc nullum dederint. non eſt obſcurum agninam et hoedinam hiſce verbis intelligi, quod etiam vulgata lectio palam ait, quae dictionibus ἀρνὸς et ἐρίφου eſt auctior. Idem poeta cum in Cyclope facit haec illum loqui: τῶν χερσαίων δ' ὑμῖν ἥξει παρ' ἐμοῦ ταυτὶ, βοῦς ἀγελαῖος, τράγος ὑλιβάτης, αἲξ οὐρανία: quaerendum reliquit nobis quid appellaret *capram coeleſtem*. ſed et contradicit ipſe ſibi Cyclops: qui poſtquam χερσαίους cibos promiſiſſet, οὐρανίαν αἶγα exhibeat. An igitur ſcripſerat comicus, αἲξ δὲ Σκυρία. vel cum negatione, ut in ſequentibus multis, αἲξ οὐ Σκυρία. de capris Scyriis res vulgata. Jam vero cum ait Cyclops, ὑμῖν ἥξει παρ' ἐμοῦ τυρὸς χλωρὸς, τυρὸς ξηρὸς, τυρὸς κοπτὸς, τυρὸς ξυστὸς, τυρὸς τμητὸς, τυρὸς πηκτός: laſcivia comica ad copiae oſtentationem ſpecies fingit, quae nullae ſunt: nam χλωρὸς quidem caſeus eſt recens: ξηρὸς ſiccus ac durus: ξυστὸς raſilis, cujus ramentis cibi aſperguntur: πηκτὸς recentiſſimus et tantum quod coagulatus: at κοπτὸς et τμητὸς, non verae ut puto differentiae, ſed fictae

ſunt a poeta. Quare in illis explicandis operam abuti non debemus.

Caput Quintumdecimum.

Mneſimachi Hippotrophus. thalamus κυπαρισσοτρόφος ſive κυπαρισσόροφος. Hermae Athenienſium. φύλαρχοι. μελετᾶν, meditari. *διαλαιμοτόμησις. κρατὴρ ἐξερροίβδηται λείπεται κόρδαξ. Formula parandae attentioni, οὗτος, βλέψον δεῦρο. φυξίκινος piſcis. ἀπία γῆ. μάρον.*

Referens Athenaeus aliquot veterum comicorum locos, quibus coenarum deſcriptio continebatur, longam *ῥῆσιν* affert ex *Hippotropho* Mneſimachi: qua univerſum cujusdam convivii choragium luculenter et *κατὰ λεπτὸν* facetus poeta deſcripſerat. Nemo qui iſtam Mneſimachi eclogam legerit, cauſſam requiſiturus eſt, cur Aelianus, ſicut libri ſeptimi, cap. 7. dicebamus, inter *δειπνολόγους* poetas hunc praecipuum faciat cum Epicharmo. Inducitur initio aliquis vel cocus vel architriclinus, qui Manem ſervum jubet convivas e foro arceſſere, aliisque locis, et paratam coenam illis nuntiare. *Βαῖν' ἐκ θαλάμων,* inquit, *κυπαρισσοτρόφων ἔξω* Μάνη. *στεῖχ' εἰς ἀγορὰν πρὸς τοὺς Ἑρμᾶς. οὗ προσφοιτῶσ' οἱ φύλαρχοι.* thalamus *κυπαρισσοτρόφος* ferri poteſt, ſi ferimus *θάλαμον* pro amplae domus ambitu, ubi horti ſint et viridaria: ſin hoc durum, non aſpernanda conjectura noſtra, quae eſt, ut litera unica dempta ſcribamus *ἐκ θαλάμων*
p. 688. *κυπαρισσορόφων. e thalamis quorum cupreſſina lacunaria.* non debet vox *θάλαμος* aliter hic accipi quam in nota ſignificatione: ac videntur epulae nuptiales a poeta hic deſcribi. quod etiam illa mox verba confirmant, *ἀκολασταίνει νοῦς μειρακίου.* de ſponſo enim videtur loqui. ſequentibus verbis deſignatur ea pars fori ubi reperiri queant invitati. *ito in forum ad Hermas: ubi ſolent frequentes eſſe tribuum magiſtri.* Diverſorum morum homines diverſis in locis et urbis aut fori partibus ſoliti convenire: quod docet eximie Plautus in Curculione, ſcena *Aedepol nugatorem lepidum.* Noti autem ſunt Athenienſium Hermae, et ſtatuae illae *ἄκωλοι,* quas in foro, aut non procul, neque a foro neque

a gymnaſio fuiſſe poſitas, ex Pauſania diſcimus. Ad Hermas ventitaſſe ait invitatos, quos appellat Φυλάρχους, quaſi praeſectos tribuum. vel quod nunc primulum venit nobis in mentem, Φιλάρχους, ut ſignificet primores civitatis eſſe, qui honores ſoliti petere et gerere. Verum quia per υ ſcribunt exemplaria omnia Φύλαρχος: id potius ſequamur. Athenis id fuit non contemnendae dignitatis nomen Ariſtoph. Avib. Ὡς Διϊτρεφής γε πυτιναῖα μόνον ἔχων πτερὰ Ἡρέθη Φύλαρχος, εἶθ' ἵππαρχος. Addit poëta, τούς τε μαθητὰς τοὺς ὡραίους, οὓς ἀναβαίνειν ἐπὶ τοὺς ἵππους μελετᾷν Φείδων καὶ καταβαίνειν. Malim, τούς τε μαθητὰς ὡς τοὺς ὡραίους. οὗ ἀναβαίνειν ἐ. *vade etiam ad formoſos* illos *diſcipulos*: id eſt, ad illud gymnaſium ubi exercentur adoleſcentes delicati. *ubi diſcit Phidon in equos aſcendere, et ex iisdem deſcendere.* in vulgata lectione μελετᾷν accipitur pro *docere*: quod inſolens plane: nam μελετᾷν eſt *diſcere, meditari.* unde apud Plinium in Panegyr. *Meditatio campeſtris turmarum.* Itaque non οὓς ἀναβ. ſed οὗ lego. ut in praecedenti periodo, οὗ προσφοιτῶσιν οἱ Φ. [Fortaſſe Phidon hic ejus artis erat magiſter, quae docet in equos conſcendere, ex iisdem deſcendere, et varie agitare. Senſus igitur fuerit, illuc eundum eſſe, ubi Phido ſuos diſcipulos docet ſeſe exercere in exercitiis rei equeſtris. quorum duas commemorat ſpecies praecipuas. vide Xenophontem περὶ ἱππικῆς. Sed hujusmodi ſententia verbum deſiderat, quod videtur excidiſſe, διδάσκει, aut ſimile.] Ait σπλάγχνα ὀπτᾶται χαύνῳ. Scribendum σπ. ὤπτηται χαῦνα. vel mutata diſtinctione hoc modo, σπλάγχνα ὤπτηται. χαῦνον ἥρπασται κρέας ἐξ ἅλμης. Addit, διαλαιμοτομεῖθ' ὑπὸ τῶν ἔνδον. Malim, διαλελαιμοτόμηθ' ὑπὸ τῶν ἔνδον. *qui intus ſunt omnes victimas jugularunt, quae ad epulas neceſſariae.* διαλαιμοτόμησις magni convivii deſignationem habet: cujusmodi eſt quod Hebraei vocant כרה quaſi dicas *exciſionem.* Affine et proprium coquorum verbum eſt διαρταμεῖν. Anaxandrides, Ἀρτίως διηρτάμηκε· καὶ τὰ μὲν διηνεκῆ σώματος μέρη δαμάζεται ἐν πυρικτύποισι γῆς. Eodem ſequentia ſpectant male accepta interpretibus, κρατὴρ ἐξερρoίβδητ' οἴνου, πρόποσις χωρεῖ. *cratera largiter impleta eſt vino.* id eſt, crateri vinum e cado inſuſum eſt abunde: *jam incipiunt* convivae *poculis ſe invitare.* ῥοῖζος (ſive ῥοῖβδος) exponitur a veteribus ῥεῦμα σφοδρόν: quia uſurpatur etiam ad ſoni ejus ſigni- p. 689.

ſicationem, quem edit fluens aqua vehementius: hic vero κρατὴρ ἐκροιβδεῖσθαι dicitur, qui largiore fluxu vini e cado fluentis fuerit impletus. Pergit qui Manem alloquitur. λείπεται κόρδαξ. ἀκολασταίνει νοῦς μειρακίου, πάντες δ' ἔνδον τὰ κάτωθεν ἄνω. Sunt qui emendent, ἕλκεται κόρδαξ. quae et nobis placeret emendatio, niſi λείπεται mordicus defendant libri omnes, neque cauſſa eſt cur mutemus. Nam ut ἐναργέστερον exprimeret omnia pridem parata, et dudum in mora eſſe convivas ad quos Manes mittebatur, cum jam epulis ſe accinxiſſent qui domi erant, λείπεται κόρδαξ, inquit: quaſi hoc dicat id ſupereſſe unum, ut menſis remotis ſaltatio inſtituatur: non enim ſaltare incipiebant, niſi finitis epulis. Pro, τὰ κάτωθεν ἄνω, placeat magis, nec opinor ſine cauſſa, τὰ κάτω θέσαν ἄνω. ſyllaba αν, quae fuerat geminanda, ſemel ſcripta, depravando loco fuit. Quam varie accipiant Graeci ſuum illud ἄνω κάτω, alibi multis docemus. Scribe deinde elegantiſſimum locum hoc modo. μέμνησ' ἃ λέγω. πρόσεχ' οἷς φράζω. χάσκεις οὗτος, βλέψον δεῦρ'. εἴπως ταυτὰ φράζῃς. *memento eorum quae dico: attende iis quae loquor. oſcitas? heus tu, huc aſpice. ut ſi fieri poteſt eadem illis dicas.* ſcribebatur χάσκεις αὐτός. corrupta venuſtate hujus loci. οὗτος pro ὦ οὗτος initio periodi frequens apud Atticos. elegans formula eſt, βλέψον δεῦρο, qua etiam vulgo utimur cum pueros noſtros ad ea quae dicimus jubemus attendere. Sic apud Sophoclem Dejanira Licham compellat, Οὗτος, βλέφ' ὧδε. πρὸς τίν' ἐννέπειν δοκεῖς. et in Oedipo tyranno. Οὗτος σὺ πρέσβυ, δεῦρό μοι φώνει βλέπων Ὅσ' ἄν σ' ἐρωτῶ. Plautus in Amphitruone. *Soſia age: me huc aſpice.* in Capteiveis. *quaeſo hercle agedum aſpice ad me.* in Moſtellaria, *Quaeſo aedepol huc me ſpecta, et reſponde mihi.* paulo poſt, *Surge, ne nugare: aſpice dum contra me.* Sequitur, αὐτίκ' ἐρῶ σοι πάλιν ἐξ ἀρχῆς ἥκειν ἤδη καὶ μὴ μέλλειν, τῷ τε μαγείρῳ μήτε λυμαίνεσθαι. non male vocem αὐτίκα praecedentibus connectas, mutata interpunctione. omnino autem μήτι ſcribendum non μήτε. de illis videant, ne quid ſua mora coco noceant. perit enim multis cibis ſua gratia, niſi opportune comedantur. Lege deſcriptos ante hoc libro Alexidis ſuper hoc verſus, ex ejus *Mileſiis.* Inter alios piſces Mneſimacho hic nominatos, φυξίκινος quidam eſt, quem alibi non reperimus. Graecis φυζακινὸς idem ac *meticuloſus.* an aliquem piſcem ita nominaverint

piſcatores, queis nota eorum ingenia neſcio. Lege mox, *θύννος, κωβιὸς, ἠλακατῆνες.* ut lib. ſeptimo. et de iſtis, *κυνὸς οὔραιον τῶν καρχαρίων*, vide libro eodem, in *σαῦρος.* inde emendabis et alia nonnulla piſcium nomina, quae in hoc laterculo minus recte ſcribuntur. Non damnem mox, *καὶ μετὰ δεῖπνον θαυμαστὸν ὅσ' ἐστ' ἀγαθῶν πλήθη.* magis tamen ex uſu ſit, *θαυμαστά γ' ὅσ' ἐστ' ἀγαθῶν πλήθη.* Subjicit, *σεμναὶ δ' αὐλῶν ἄγαν αἱ φωναὶ, μολπᾷ, κλαγγᾷ.* Scrib. *μολπαὶ, κλαγγαί.* in proximis verbis non pauca corrupta. nam quid eſt hic *νεῖται*? quid, *κούραν κασίας ἀπὸ γᾶς ἁγίας*? interpres non male, quod ad ſententiam *καίουσι κασίαν ἀπὸ γᾶς Ἀσίας.* aut ſcribe, *ἀπὸ γᾶς ἀπίας.* Homerus, *τηλόθεν ἐξ ἀπίης γαίης.* Deinde, *ὀσμὴ σεμνὴ μυκτῆρα δονεῖ λιβάνου μακροῦ.* ſcribo, *μακράν. procul nares ferit odor thuris.* Heſychio auctore *μάρον* herbae cujusdam nomen eſt: id ſi huic loco velis accommodare, quod fecit interpres, per me licet. minus tamen probo. proxima his non uno modo poſſis ex libro ultimo concinnare: ſed quod admodum placeat nihil dum excogitavi. Quare utemur comperendinatione. Atque haec ad Mneſimachi *ῥῆσιν.* p. 690.

Caput Sextumdecimum.

Sophon *proprium nomen. φλεδόνες. χορὸς Ἀσπένδιος. Prov. Aſpendius citharoedus. πρός τινι γίγνεσθαι. Dionyſii tyranni fabula. Θεσμοφόρος. diſcrimen inter μάγειρον et ὀψοποιὸν, ſive διάκονον. ἡ μαγειρικὴ καπνιζομένη τυραννίς. Mos aſſumendi veſtes diis proprias. ἐξινιάζειν.*

ΣΟΦΩΝ in primo verſu ex Anthippi *Encalyptomeno*, parum Graecis uſitatum viri nomen eſt. *Σόλων* forte an verius [aut *Σόφρων.*] tamen et verſu 18. *Sophon* et recte. Sic libro 14. coqui cujusdam meminit Athenaeus, qui Sophon nominabatur. In ſexto ſcribe, *Καὶ τὴν θυείαν ἠφάνισαν ἐκ τοῦ μέσου.* Inter praecipua culinae inſtrumenta eſt mortarium, ad intrita et condimenta. Sed Labdacus novis inventis ſuis effeciſſe dicitur ne eo opus eſſet amplius. deinde poeta ſe ipſe explicat. Octavum verſum ſic libri nobis exhibent, — *οἷς ὁ Κρόνος ἀρτύ-*

μασιν Ἐχρᾶτο, *πάντα Φίλων † τὸ εἶναίϑ' ὑπέλαβον.* Si advertimus animum non eſt obſcura loci hujus ſententia, utut inquinatae hominum inſrunitorum manus omnia corruperint. Hoc autem ait generoſus iſte orator, cocos illos de quibus initio dixit, omne priorum artificium ſuperaſſe et vanitudinis atque ineptiarum arguiſſe: quaſi illi nugas egiſſent, non coquos peritos ſuae artis. Scribo igitur ſervatis veſtigiis corruptae lectionis: — *οἷς ὁ* Κρόνος *ἀρτύμασιν* Ἐχρᾶτο, *πάντα Φλεδόνας εἶναί ϑ' ὑπέλαβον. Φλεδόνες, nugae, λῆρος.* Timon in Sillis, Ἀλλ' *οὐδὲν τούτων Φλεδόνων μέλει.* potes et *Φλήναφον,* aut *Φλυαρίαν* ſcribere. 22. Ἐ*μὲ κατακόψεις, οὐχ ὃ ϑύειν μέλλομεν. enecabis me nimirum, non hoſtiam qua facere volumus.* Expoſuimus jam capite ſexto, apage doctorum emendationem *οὐχὶ ϑύειν μέλλομεν.* 24. Ἔχο*ντα, καὶ ζητοῦντα κατὰ τὴν τέχνην.* Scrib. *ζητοῦντα τὰ κατὰ τὴν τέχνην. ea veſtigantem quae ad artem pertinent.* 45. Οὐ*δὲν χονδρεύου σοι διαφέρω τ'* Ἀ*σπενδίου.* Mendum palam faciunt metri lex et ſententia: quae nulla eſt: nam de interpretatione viri docti quid aliud dicas, niſi quod olim de Menecle? Emendemus igitur quod corruptum eſt, ut ſententia ſit aliqua, et ſtet verſus. Lego, Οὐ*δὲν χοροῦ σοι διαφέρω τ'* Ἀ*σπενδίου.* per chorum Aſpendium intelligo citharoedum: de quo extat proverbium Ἀ*σπένδιος κιϑαριστής:* ac fortaſſe ſcribendum
p. 691. Οὐ*δὲν κιϑαριστοῦ διαφέρω τ'* Ἀ*σπ.* Eo proverbio utebantur, quoties de eo loquerentur, qui ſua ſibi commoda non aliorum ſectaretur: cujusmodi ſunt avari et quaeſtus cupidi. *ὁ γὰρ Φιλοχρήματος,* ait Zenobius, exponens hoc proverbium, *οὐδὲν τῶν πέλας ἕνεκα οἰκονομεῖ. ἕλκει δ' ἐφ' ἑαυτὸν πάντα.* haec ille. ſed non minus venuſte de alio uſurpaveris, qui ſibi non aliis laborem ſuum vult eſſe utilem. Sic igitur et cocus hic ſimilem ſe ait eſſe Aſpendio citharoedo: vel ad cocorum rapaciſſimas manus alludens: quae ſexcentis jocis materiam praebuere apud Plautum et Graecos comicos: vel potius hoc ſignificans: ſe libenter veſci eo quod paraverit, ſi fiat modo copia. Atque hanc interpretationem proximus verſus confirmat. Γεύσω *δ' ἐὰν βούλησϑε τῶν εὑρημένων, meis inventis fruar lubens ſi per vos liceat.* 36. Πρὸς *τὸ Φιλεῖν δὲ τὴν διάνοιάν ἐστ' ἔχων.* Scrib. *πρὸς τῷ Φιλεῖν.* ſic loquuntur Graeci. Ariſtotel. 8. Polit. *ὅταν δὲ ἔτη τρία πρὸς τοῖς ἄλλοις μαϑήμασι γένωνται.* Sic lib. ſequente, *οἱ πρὸς ταῖς ὑπηρεσίαις ταύταις. qui*

in eo miniſterio occupantur. 40. principium repete ex ſuperioris fine, ac ſcrib. Ὅταν ἐγγύς. ἦν δ' ὅδ' ὕστερος, ἀρτύω Φακῆν. In 44. transpoſitis vocibus malim ſcribi, Σίναπι τούτοις παρατίθημι, καὶ ποιῶ χυλ. Anthippi μαγειρικὴν ῥῆσιν excipit alia poetae neſcio cujus. Nam ait, Καὶ παρὰ Διονύσῳ δ' ἐν ΘεσμοΦόρῳ ἄνδρες δαιταλεῖς τί Φησι; quis autem hic *Dionyſus* dramaticus poeta? Lego Διονυσίῳ, et hanc quoque fabulam Dionyſio tyranno tribuo: certum eſt aliquot comoedias ab hoc editas. *Adonidem* illius paulo ante laudavit auctor: nunc ΘεσμοΦόρον: quam vocem utro genere accipiamus, viriline an foemineo, et qua notione, incertum. Totum hujus eclogae principium corruptum eſt. Apponemus aliquot verſus ita ut legendi videntur nobis.

— σΦόδρα
μικράν γε χάριν ἀεί, μίαν, νὴ τοὺς θεοὺς
ταυτὶ προεῖπας τὸν μάγειρον εἰδέναι.
πολὺ δεῖ γὰρ αἰεὶ πρότερον οἷς μέλλει ποιεῖν
τὸ δεῖπνον, ἐγχειρεῖν, ποιεῖν πόλλ' εἰδέναι.
ἂν μὲν γὰρ ἕν τις τοῦτ' ἐπιβλέψῃ μόνον,
τοὖψον ποιῆσαι κατὰ τρόπον πῶς δεῖ· τίνα
τρόπον δὲ παραθεῖναι, πότ', ἢ πῶς σκευάσαι,
ἂν μὴ προΐδῃ τε τοῦτο, μηδὲ Φροντίσῃ,
οὐκ ἔστι μάγειρος, ὀψοποιὸς δ' ἔστ' ἴσως.

qui ante locutus erat; coquum aliquem laudaverat, eo unico nomine, quod cibos optime condiret. at ille cujus haec ſunt, negat coqui eam eſſe laudem: ſed vilis ὀψοποιοῦ. Artem enim coqui majus aliquid eſſe, et ex pluribus obſervationibus collectum. Sic alii poetae in recitatis alibi teſtimoniis diſcrimen ſtatuunt inter μάγειρον et ὀψοποιὸν, ſive et διάκονον, ut Nicomachus libro ſeptimo. Quod dixerat de differentia inter μάγειρον et ὀψοποιὸν, pulchro ſimili ſequentibus quatuor verſibus illuſtrat: quibus hoc ait: vulgo quidem ductorem quemcunque exercitus στρατηγὸν dici: caeterum ſi rei veritas ſpectetur, aliud eſſe στρατηγὸν, aliud ἡγεμόνα: hac enim appellatione ducatus militum functionem ſolummodo deſignari: illa, univerſum totius imperatoriae artis p. 692. notitiam. Scribe ſic hunc verſum, Καὶ γὰρ στρατηγὸς πᾶς καλεῖθ', ὃς ἂν λάβῃ Δύν. Mox ait, Πάντα μὲν λήψει σχεδὸν, ἀεὶ γὰρ οὐκ ἀεὶ δὲ τὴν Τούτων ἀρχὴν ἔχει θ' ὁμοίαν, οὐδ' ἴσην τὴν ἡδονήν. Sententia horum verborum eſt poſſe quidem omnia omnibus anni tempeſtatibus reperiri: at non omnia ſemper aeque emi com-

mode: cum alia aliis anni tempeſtatibus ſapiant magis, et ſint palato gratiora. Prior horum verſuum eſt hypermeter. Sed legendum

— ἅπαντα μὲν
λήψει σχεδόν γ' ἀεὶ γάρ. οὐκ ἀεὶ δὲ τὴν
ἀκμὴν ἔχει θ' ὁμοίαν, οὐδ' ἴσην τὴν ἡδονήν.

more ſuo Athenaeus quaedam non deſcripſit, quibus loquentem cocum erat aliquis interſatus: qua de re lectorem monebamus libro ſecundo cap. 15. Ab iſtis ſeparari ſequentia debent, quorum haec eſt ſententia: credi vulgo artis *μαγειρικῆς* doctorem magnum eſſe Archeſtratum: cum e contrario multa ille ignoraverit, et omnino nihil in eo argumento laude dignum praeſtiterit. Porro errare eos graviter, qui putent ex ſcriptis aut dictatis magiſtrorum *τῆς μαγειρικῆς* artem addiſci et perfecte cognoſci poſſe: nam illius hanc eſſe naturam, ut ſcriptis eam complecti queat nemo. dominari enim in hac re *τὸν καιρόν*: cujus nulla poſſunt certa praecepta dari. Haec quidem ſententia eſt iſtius loci: ſed in viceſimo ſeptimo verſu *τῶν βιαίων ἔσθ' ἕνεκα τὰ γεγραμμένα*, et tribus ſequentibus haeremus. 30. fortaſſe ita concipiendus: *Αὕτη δ' ἑαυτῆς ἐστιν οὐχὶ δεσπότις.* Sane duos proxime ſequentes ſcribere ſic debes.

Ἂν δ' αὖ σὺ μὲν χρήσῃ τέχνῃ, τὸν τῆς τέχνης
καιρὸν δ' ἀπολέσεις, παραπόλωλεν ἡ τέχνη.

Poſtremi verſus hujus *ῥήσεως* melioribus libris opus habent: at Hegeſippei quos ſtatim pronuntiat Aemilianus ex *Adelphis*, debuerant interpretibus emendari ex libro ſeptimo. Ibi eos lege capite 11. Mutila eſt coqui reſponſio ad Aemilianum, *καταφρονεῖς ὅτι μάγειρος εἰμί. ἴσως ὅσον ἀπὸ ταύτης τῆς τέχνης εἴργασμ' ἐγὼ κατὰ τὸν κωμικὸν Δημήτριον.* ut ſit perfecta ſententia, videtur aliquid deſiderari. Hoc vult enim: contemnis me quia ſum coquus: atqui eruditio tua (erat Aemilianus grammaticus) non attulit tibi tantum compendii: quantum ego lucri ex hac mea arte feci. Eleganter in tertio ſubjectorum e Demetrio verſuum dicitur *ἡ μαγειρικὴ* eſſe *καπνιζομένη τυραννίς* *tyrannis fumo obnoxia:* appellat *tyrannidem*, honoris cocorum cauſſa: quia in aulis principum et tyrannorum nunquam non ſunt coqui: addit *καπνιζομένη*, ut faciat diſcrimen inter veram tyrannidem ſive potentiam, et eam coquorum, qui imperium habent culinae parietibus circumſcriptum. Deinde magnates commemorat quibus miniſtraverit. Seleucum

nempe Syriae regem et Agathoclem Siculum tyrannum: verſu ſexto fulci labans metrum, Τῷ Σικελιώτῃ, τὴν τυραννικὴν φακῆν. Sequentes vel ſummis ingeniis faciant negotium, nedum nobis. Sic enim ſcribuntur in omnibus exemplaribus, p. 693.

Τὸ μέγιστον οὐκ εἴρηκα· Λαχάρους τινὸς
ὅτ' ἦν ὁ λιμὸς ἑστιῶντος τοὺς φίλους
† ἀνάληψιν ἐποίησ' Ἀθηνᾶν Λαχάρης
† οὐδὲν ἐνοχλοῦσαν δ' ἐνοχλοῦντα νῦν ἐγώ.

Non verebimur ſuſpiciones noſtras in medium proferre etiam hic: neque enim ceu κυρίας δόξας illas haberi volumus, ſed ut conjecturas meras. Videtur autem poeta Lacharem Athenienſem ducem, cujus in Atticis hiſtoriis mentio, in Attico theatro more comico proſcindere: quod in ſumma annonae caritate, cum pars magna civium fame periret, convivium lautiſſimum celebraſſet, cui meretrix aliqua amata ipſi, Minervae cultu ornata intererat. Id aliquando factitaſſe homines diſſolutos et luxu diffluentes, teſtis ſit vel Auguſti coena illa δωδεκάθεος, de qua Suetonius libro ſecundo, cap. 70. Quare ita lego,

Ἅμ' ἀνδράσιν ἐποίησ' Ἀθηνᾶν Λαχάρης
δή τοτ' ἐνοχλοῦσαν, Δί' ἐνοχλοῦντα νῦν ἐγώ.

Quod maximum eſt, inquit, non dixi vobis: nam Lachares quidem cum aliquando tempore famis amicos convivio exciperet, effecit ut in mortalium convivarum turba cenſeri Minerva non recuſaret: ego vero nunc faxo ut etiam Jupiter vocatis ad coenam accenſeri velit. ἐνοχλεῖν hic turbae intereſſe ſignificat: etſi aliud vulgo ſonat. In manu exaratis vox ἐγὼ cum ſequentibus jungebatur: puto fuiſſe bis ſcribendam. neque enim parum elegantiae acceſſerit ſequenti apoſiopeſi Aemiliani, ſi ſcribas: Ἐγὼ, ὁ Αἰμιλιανὸς ἔφη, εἰ μὴ δείξῃς, ὅ τι φέρεις. Ait coquus, ῥόδα τὰ εὐοσμότατα ἐν ἴγδει τρίψας. Libri meliores, ἐν ἴγδῃ. recte. nam ἴγδις pro pila et mortario non dicitur: ſed ἴγδη. In pilam hanc injeciſſe ſe narrat iſte, ἐγκεφάλους ὀρνίθων τὲ καὶ χοίρων σφόδρα ἐξινιαθέντας. Dalecamp. *cerebra diligenter commixta, et ad unitatem redacta.* mirum verbum finxit videlicet ἐξενοῦν. Melius Excerpta ἐξινιασθέντας. interpretamur autem ἐξινιάζειν fibras ſive fibrillas adimere: quod puto factum tranſmiſſis per colum cerebellis. Affines ſunt apud alios voces ἐξινοῦν et ἐξινᾶν, quae ſumuntur ſimpliciter pro *vacuare.* ——

Caput Septimumdecimum.

Αὐταῖς χύτραις. locus Euripidis. ἔτνος et ἕψημα ἐτνηρόν. λέκιθος. Eupolidis χρυσοῦν γένος vel χρυσογένης. λαβάργυρος ὡρολογητής. Servi qui horas obſervabant. νησιωτικαὶ δίκαι, alia nonnulla.

SEQUITUR, Μετὰ ταῦτα δὲ περιενεχθεισῶν ὀρνίθων τε ὀπτῶν, Φακῆς τε καὶ πισῶν αὐταῖς χύτραις. Malim πίσων. nam πίσον dicitur. ſequitur tamen ex Phania πισός. ſignificat fuiſſe dipnoſophiſtis oblatas aſſas gallinas, et lentem ac piſa cum ipſis in quibus coxerant ollis. ita accipiendum erat τὸ, αὐταῖς χύτραις. ut cum dicunt p. 694. paſſim hiſtorici, periiſſe naves αὐτοῖς ἀνδράσι. Reſtitue loquendi hoc genus Euripidi, in extremo Cyclope: ubi ait furens Cyclops,

> Οὐ δῆτ' ἐπεί σε τῆσδ' ἀπορρήξας πέτρας
> αὐτοῖσι σὺν ναύτῃσι συντρίψω βαλών.

ſcribendum, Αὐτοῖσι συνναύτῃσι. nam plenum eſt, σὺν αὐτοῖς τοῖς συνναύταις. Mox narratur ex Ereſio Phania fabam et piſum ἑψήσεως ἕνεκα σπείρεσθαι: quod cum obſcuriuſcule dictum ſit, additur ἐτνηρὸν γὰρ ἐκ τούτων ἕψημα γίνεται. id eſt, *ſit namque ex iſtis jus denſum pultaceum.* Videtur Phanias differentiam aliquam ſtatuere inter pultem et id quod vocat ἕψημα ἐτνηρόν. Ex leguminibus utrumque parabant: et pultem, ſive ἔτνος, et ἑψήματα, de quibus libro quarto, capite ſexto. Interpres longe haec aliter. ſunt ſane quae deinceps habentur Phaniae verba, caeteris illius quae in his libris, ſimilia: obſcura inquam, et ab imperitis hominibus male accepta, quod ſaepe jam queſti ſumus. melius autem ſcribas τὰ δὲ πάλιν αὖθις λεκιθώδη, quam ut editum per υ λεκυθώδη. leguminis ſpecies eſt λέκιθος. Ait dipnoſophiſta, πισοῦ (vel πίσου) τοῦ ὀσπρίου μνημονεύει καὶ Εὔπολις ἐν Χρυσῷ γένει. In comici ſcholiis ad Ranas, fabula haec Eupolidis laudatur, et Polluci libro ſeptimo, cap. 22. at in ejusdem libro nono, et iterum libro decimo, cap 17. et 31. ἐν Χρυσογένει ſcriptum offendes, pro χρυσῷ γένει. eadem ſcriptura apud Harpocrationem, in σιπύα. An igitur duas fabulas Eupolis

docuerat, alteram Χρυσοῦν γένος inſcriptam alteram Χρυσογένης? Cum dixiſſet Ulpianus per jocum, ſe de Eleuſinia balletye (id feſti nomen) quae ſciret non dicturum, εἰ μὴ παρ' ἑταίρου ἑκάστου μισθὸν λαβόντα, ſubjicit Democritus, ἀλλ' ἔγωγε οὐκ ὢν λαβάργυρος ὡρολογητὴς κατὰ τὸν Τίμωνος πρόδειπνον, λέξω τὰ περὶ τοῦ Ἡγήμονος: quae ita vertenda fuerant, *Ego vero qui non ſum mercenarius horarum nuntiator, ut ille apud Timonem qui horas ante coenam obſervat, de Hegemone dicam quae habeo comperta.* Veteres cum horologiorum uſum ignorarent, diei tempus ex umbra in foro aut alio patente loco conjiciebant. Quare illuc ſemper eundum erat, ut ſcires πηνίκα ἦν τῆς ἡμέρας, ſicut loquuntur Attici. Propterea in beatorum aedibus unius ſervorum propria et peculiaris cura fuit, horas obſervare et nuntiare: quod ex Heſychii commentariis diſcere eſt. [Seneca de brevitate vitae oſtendit ſimilem conſuetudinem fuiſſe ſervatam ſuo etiam tempore. *Nec illos quidem,* ait, *inter otioſos numeraveris, qui ſella ſe et lectica huc illuc ferunt, et ad geſtationum ſuarum, quaſi deſerere illas non liceat horas occurrunt: quos quando lavari debeant, quando natare, quando coenare, alius admonet; et usque ea nimio delicati animi languore ſolvuntur, ut per ſe ſcire non poſſint, an eſuriant.*] Horam vero coenae paraſiti ut plurimum nuntiabant, curioſi talium obſervatores. Plutarchus De diſcrimine inter paraſitum et amicum. ὃν οὐκ ἔστι λαβεῖν περὶ τοὐπτανεῖον, οὐδὲ ἁλίσκεται σκιὰν καταμετρῶν ἐπὶ δεῖπνον. Videtur itaque Timon in Sillis ſuis, quibus omnes priores philoſophos proſciderat, paraſiticum ingenium alicui illorum iſtis verbis objeciſſe: aut vilis cujusdam p. 695.
lucelli ignominiam neſcio cui impegiſſe: quia dicat λαβάργυρον. Non eſt πρόδειπνος titulus carminis Timonei. Scimus feciſſe illum Ἀρκεσιλάου περίδειπνον: ſed nihil hoc ad rem. Quia coenae potiſſimum gratia horas ſcire cupiebant: ideo ὡρολογητὴς hic Timoni dicitur πρόδειπνος, qui horas adnotaret ἐπὶ δεῖπνον, ut Plutarchus loquitur. Euſtathius ultimo in Iliadem commentario, Ἡ δὲ τοιαύτη ὥρα, καὶ τὸ ὡρολογεῖν ποιεῖ, καὶ τὸν ἐξ αὐτοῦ ὡρολογητήν· ὃν ὁ παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ Τίμων λαβάργυρον ἔφη, ὡς ἐπὶ μισθῷ ὡρολογοῦντα. In tertio verſu parodiae Hegemonis offendit me eliſa contra morem diphthongus in iſtis, χώρ' εἰς τὸν ἀγῶνα. ac ſcribebam magis ex uſu χώρει 'ς τὸν ἀγῶνα, vel etiam χώρει ἐς τ. ἀ.

hujusmodi coalitiones frequentes poetis: ſed cum vulgatis ſcribunt membranae et Euſtathius ad *ῥαψ. Φ.* Iliadis. Plures verſus cum iſtis cohaerentes legas libro ultimo. Pergit auctor narrare de eodem parodo, *Εὐδοκίμει δὲ ὁ ἀνὴρ οὗτος μάλιστα ἐν ταῖς παρῳδίαις, καὶ περιβόητος ἦν λέγων τὰ ἔπη πανούργως καὶ ὑποκριτικῶς.* etſi nulla hic deſignatio temporis, ex ſequentibus tamen apparet, de certa die loqui Athenaeum, qua plurimum Athenienſes oblectavit Hegemon recitandis parodiis ſuis. nam ſequitur, *καὶ διὰ ταῦτα σφόδρα τοὺς Ἀθηναίους ἐκήλησεν· ὡς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ πλεῖστον αὐτοὺς γελάσαι.* Sed aliquid libris noſtris deeſſe, docet Excerptor, ſcribens ſic, *ἐν δὲ τῇ Γιγαντομαχίᾳ οὕτω σφόδρα τοὺς Ἀθηναίους ἐκήλησε.* obſerva genus haut ſcio an Athenaei, *ἐν τῇ Γιγαντομαχίᾳ*, pro *quando recitata eſt ab Hegemone Gigantomachia.* *τὰ περὶ Σικελίαν ἀτυχήματα* Athenienſium, nota ſatis ex Thucydide, Diodoro, et Plutarcho in Nicia. Cum diu poteſtatem habuiſſent Athenienſium Neſiarchi de litibus inſulanorum ſtatuendi: poſtea hoc illis jus ademptum eſt, quando Athenienſes *ἀνῆγον εἰς ἄστυ τὰς νησιωτικὰς δίκας*, id eſt, *in urbem traduxerunt inſulanorum lites.* Hoc voluit Athenaeus, qui verbis hiſce cauſſam indicat, cur Hegemo Thaſius Athenas ſe ſiſtere ad litem diſceptandam fuerit coactus. Sciunt eruditi quid appellet *νησιωτικὸν κλητῆρα* Ariſtophanes in Avibus. Eleuſinia balletys, de qua bis interrogatus Ulpianus ne ſemel quidem reſpondere ſuſtinuit, auctore Heſychio, ſolemnitas quaedam fuit, Athenis celebrari ſolita in honorem Demophontis Celei filii. Tantum nobis de ea compertum.

Caput Duodevigesimum.

Timocles duo, comicus et tragicus. τῶν δήμων. Timoclis fabula Icarii ſatyri. *χέρνιβον et χέρνιψ. Καικόα. Ariſtophanis* Heroes. *τὰ εὐώδη. apomagdaliae κυνάδες. Clidemi* Ἐξηγητικόν. *item aliorum eodem argumento et titulo. πάτρια θυγατριδῶν. χειρόμακτρον de homine. χειρόμακτρα πλαγγόνων. nomen pueri a poculis ab Hercule occiſi.*

p. 696. ΑΛΛΑ *με ἀνέμνησας καλὲ Δημόκριτε μνησθεὶς χύτρας.* reſpicit ea verba quae initio ſuperioris capitis ſunt ex-

poſita. Τιμοκλῆς ὁ τῆς κωμῳδίας ποιητὴς, (. . . . . τραγῳδίας.) Sic edidimus fide membranarum: unde multa adjecimus ante inedita. Suppleo autem quae deeſſe hic vides, ἦν δὲ καὶ ἕτερος ποιητὴς τραγῳδίας. Timocles dramatici poetae plures fuerunt. duos Suidas commemorat, ambos comoediae poetas: Athenaeus hic clare alterum facit comicum, tragicum alterum.
ὅτι δὲ καὶ τὸν δῆμον Ἀχαρνεὺς ὁ Τηλέμαχος. Reſtitue ex Epitoma genus loquendi Atticiſſimum, τῶν δήμων. de quo ſaepe diximus: nam ineptiſſime vertunt, *natione genteque Acharnenſem.* Θανατηγὸν καλὴν χύτραν φέρει. Et mutilus hic verſus eſt, et corruptus. Fortaſſe alluſio hic aliqua fuit ad mancipiorum νεωνήτων καταχύσματα: de quibus Demoſthenes, et Ariſtophanes et hujus veteres interpretes multa. Sed cum cogito, pene videtur certum ex iis quae de Telemacho iſto mox dicuntur, ſcripſiſſe poetam, Ἔτνους κυαμίνου γὰρ καλὴν χύτραν φέρει. ſententiam quidem poetae confido nos tenere: de verbis non idem aſſirmaverim. ἐν δικαρίοις Σατύροις φησίν. Dalecamp. *Idem in Satyris bicipitibus.* imo vero, *in Icariis Satyris.* nam omnino legendum, ἐν δ' Ἰκαρίοις Σατύροις. Firmat correctionem vetus Meſſaei, ubi ſic clare legitur. Haec eſt illa Timoclis fabula *Icarii,* de qua dicebamus libro ſuperiore, capite quinto. ſaepe illam laudat noſter: ſed neque ex ipſo, neque ex Suida diſcas, quod diſcere eſt ex hoc loco: integrum lemma ejus fuiſſe *Icarii Satyri.* Δημοσατύρους quidem Nicoclis in Suida legas: ſed alterius non hujus comici. Οὐδὲ Παύσωνι φῂς τὸν δεῖνα προσλελακκέναι. Scrib. Παύσωνι φῂς τὸν δεῖνα προσλελακηκέναι. Καί τις αὐτῶν ἀπήντησε, λέγων τὸ ἐν Ἰλιάδι. Obſervant veteres, ſemel omnino extare apud poetam vocem χέρνιβον: cum alibi ſemper λέβητα hoc vas appellet. Locus eſt Iliadis ultimo libro. At χέρνιψ legas alibi apud ſummum vatem: ſed notione diverſa, pro ipſa nempe aqua lavandis manibus effundenda. λοιβιλέβητες χάλκειοι. Fortaſſe verum erat, λοιβίδες, λέβητες χάλκειοι. Etiam illud ſtatim non recte, Ἀμειψίας Σφενδῶνι. melius libro ſexto Σφενδόνῃ. ſed et Φείδωνι eſſe ſcribendum poteſt videri, ex lib. 10.
ἐν τοῖς πρὸς τοὺς Καλλιμάχου πίνακας, id eſt, *in iis quae ſcripſit ſuper ſcriptorum indicibus quos ediderat Callimachus.* De Callimachi in hoc genere diligentia et ſcriptis, libro ſexto ſatis, capite decimo. Ait autem

πίνακας, non *πίνακα*: quia diverſa genera auctorum in diverſas tabulas Callimachus confecerat. Caeterum obſervationem Ariſtophanis grammatici, quae hic commemoratur, paulo poſt falſi convincit Athenaeus. *πῇ μὲν φησι νίψασθαι.* Haec diſtinguuntur non recte. nam
p. 697. *νίψασθαι* principium eſt Homerici verſus. Sic enim poeta non uno loco, *Χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ κατέχευε φέρουσα Νίψασθαι· παρὰ δὲ ξ.* In Sophronis teſtimonio, *Τάλαινα Καικόα κατὰ χερὸς δοῦσα ἀπόδος ποθ' ἡμῖν τὴν τράπεζαν*: fieri poteſt, ut proprium barbarae ancillae nomen ſit *Caecoa*: ſed et corruptum ac corrigendum videri poteſt, ex idiomate Dorico: *αἰ κοᾷ*, vel *κοᾷς. ſi auſcultas.* ſi vis tandem ad ea quae dico animum advertere. *ἔστι δὲ ὕδωρ εἰς ὃ ἀπέβαπτον δαλὸν ἐκ τοῦ βωμοῦ λαμβ.* Luſtralem aquam intelligit, de qua olim nonnulla ad Theophraſtum. *Ἀριστοφάνης ἐν Ἥρωσι χερνίβιον εἴρηκεν.* Ejus fabulae mentio apud Pollucem libro 7. cap 2. ſic enim concipienda iſta illius, *τούτων δὲ* (mercantium) *καὶ θεοὶ ἴδιοι, ὁ ἐμπολαῖος Ἑρμῆς, καὶ ὁ ἀγοραῖος. καὶ ἐμπόλω Διοσκούρω ἐν Ἥρωσιν Ἀριστοφάνης.* meminit et capite ſequenti, et alibi ſaepius: itemque Harpocration in *πυελίδα.* Etiam Menander *Heroem* docuerat. *Ὅτι δὲ καὶ εὐώδεσι τὰς χεῖρας κατεχρίοντο, τὰς ἀπομαγδαλιᾶς τιμὰς ἀτιμάσαντες.* Ait *εὐώδεσι*: nempe *σμήγμασι*, vel *χρίσμασι.* et deeſt fortaſſe non ſolum abeſt altera harum dictionum. ſed apparet ſtudio brevitatis ita eſſe locutus: nam et paulo poſt iisdem verbis utitur Athen. et mox quoque in Antiphanis verſu, *εὐώδη λαβὼν*, ſimpliciter. Sed quinam illi fuerunt, obſecro, *magdaliarum honores?* fictitii nempe et nugatorii: imo nugatoris alicujus figmentum. Legendum ajo, *τὰς ἀπομαγδαλίας ἀτιμάσαντες.* oſcitans librarius bis ſcriptis aliquot literis, bellam iſtam lectionem peperit. Addit, *ἃς οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐκάλουν κυνάδας* ex re ipſa nomen: nam apomagdalias canibus projiciebant. etiam fuere qui *κύνας* appellarent non tantum *κυνάδας.* *Τὰς χεῖρας εὐώδη λαβὼν τὴν γῆν.* Potes explere verſum, *εὐώδη λαβὼν, τὴν γῆν θ' ἅμα.* Tolle notam defectus ſine cauſſa inuſtam huic Dromonis verſui, *Ἐπεὶ δὲ θᾶττον ἦμεν ἠριστηκότες.* Sed recitabimus et reliquos, ſunt enim corruptiſſimi. Eos autem hoc modo concinnamus,

Περιεῖλε πάσας τὰς τραπέζας, νίμματα
ἐπέχει τις, ἀπενιζόμεθα, τοὺς στεφάνους πάλιν
τοὺς ἰρίνους λαβόντες ἐστεφανούμεθα.

ἴσως δὲ καὶ τὴν λεκάνην οὕτως ἔλεγον, ἐν ᾧ τρόπῳ καὶ χειρόνιπτρον. Totidem literis haec deſcripſit auctor Epitomae praeter morem ſuum ille quidem: non enim magis ipſe haec, opinor, intellexit, quam nos facimus.

ὡς καὶ Κλείδαμος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἐξηγητικῷ. Clidemus antiquiſſimus ſcriptor, obſcuras voces collegerat et expoſuerat, libroque ſuo titulum indiderat *Ἐξηγητικόν*: non ut poſteri ejus qui commentarios ejus argumenti vocarunt *Λεξικά*. [non etiam *γλώσσας* vocaverat, ut fere antiqui omnes, qui in eo argumento verſati, ſicut dicebamus libr. 3. cap. 6.] Hebraei antiquiſſimi ערוך quaſi dicas *στοιχείωσιν*, propter digeſtas *κατὰ στοιχεῖον* dictiones. De hoc libro cenſeo loqui auctorem Etymologici, cum in *τριτοπάτορες* ita ſcribit, *ὁ δὲ τὸ Ἐξηγητικὸν ποιήσας, Οὐρανοῦ καὶ Γῆς φησὶν αὐτοὺς εἶναι.* Laudatur et Anticlidis *Ἐξηγητικὸν*, itemque aliorum: ſed cum adjectione auctoris quem ſunt p. 698. interpretati. Ceterum ex ſubjecto Clidemi loco duo colligimus: non vocum tantum antiquarum expoſitionem continuiſſe id Exegeticon: ſed etiam morum priſcorum, et inſtitutorum ac rituum. Deinde autem non ſoluta oratione id ſcriptum fuiſſe, verum numeris adſtricta: quomodo et Philetas et Nicander idem argumentum tractaverant. Scribo ſic Athenaei verba, *προσθεὶς γὰρ περὶ ἐναγισμῶν, γράφει τάδε*: non *προθεὶς*, ut editum eſt. nam illa *περὶ ἐναγισμῶν*, ſunt tanquam lemma et inſcriptio ſubjiciendae tractationis. De hoc uſu verbi *προτιθέναι* in libris commentariis, dictum ante non uno loco. Clidemi verba ritum parentationum et formulam veterem complectuntur. Poſtea additur, *παρέθετο ταῦτα καὶ Δωρόθεος φάσκων καὶ ἐν τοῖς τῶν θυγατριδῶν πατρίοις τάδε γεγράφθαι.* Graeci *πάτρια* appellant antiqua inſtituta, et fere publica civitatis alicujus et populi. Ita dixit lib. octavo, *τὰ τῶν Σύρων πάτρια* Athenaeus. [Proclus in Phaedonem Platonis: *τίνων σύμβολα τὰ περὶ τοὺς ἀποιχομένους πάτρια Ἀττικά;* mox, *διὰ τί μὴ ἐμμένει τοῖς πατρίοις;* Obſervamus etiam primi hominis inſtitutum ac conſuetudinem *πάτρια* appellari. Philoſtrati enim de Proclo Naucratite verba ſunt. *τὰ δὲ τῆς μελέτης πάτρια τῷ ἀνδρὶ τούτῳ διέκειτο ὧδε.* id eſt, *In declamationibus hic ſophiſta tenuit hanc rationem* ſive mos illius fuit hic] deeſt vox *νόμιμα* in hac locutione, ut ſaepe in hac lingua. At *πάτρια θυγατριδῶν* quomodo interpretabimur? Liquido conſtat nobis corruptam lec-

tionem eſſe. Exiſtimo corrigendum, *ἐν τοῖς τῶν Θυατειρηνῶν πατρίοις.* *in libro De inſtitutis et moribus Thyatirenorum.* Σοφοκλῆς Οἰνομάῳ. Pollux libro decimo, capite 14. Σοφοκλῆς ἐν Οἰνομάῳ, *Διὰ ψήκτρας σε ὁρῶ Ξανθὴν καθαίροντα ἵππου αὐχμηρὰν τρίχα.* plura lib. ſeptimo. Cave autem emendes verſum inde hic allatum, *Σκυθιστὶ χειρόμακτρον ἐκκεκαρμένος.* Haec vera lectio, non *ἐκκρεμάμενος.* appellat *χειρόμακτρον* hominem propius cutem detonſum: quae dicebatur Scythica tonſura vel Thracica. Theocrit. *οὐδὲ Θρακιστὶ κέκαρμαι.* Demonici locus aliquanto poſt mutilus eſt.

ἐσπουδάκει δ' ἕκαστος ὡς ἂν ἐσθίων ἅμα τ' ὀξύπεινον ἄνδρα καὶ Βοιώτιον. Ubi in iſtis eſt *τὸ κατὰ χειρὸς ὕδωρ*, quod ſolum ivit demonſtratum? mutilus nempe hic locus: neque hoc ſolum: etiam corruptus. Nam *ἑστιῶν* ſcribendum: ſi id agimus ut ſit oratio Graeca. De Boeotorum voracitate multa libro ſequente Athenaeus.

Ὠμολίνοις κόμη βρύουσ' ἀτιμίας πλέως. Mirum loquendi genus: nam intelligit aliud nihil, niſi caput hirtum inſtar lintei e materia craſſiore et parum polita. *ὠμόλινα* Heſychius interpretatur *τὰ ἄγρια ὀθόνια.* ſed obſervant alii Graeci, ſic vocatum eſſe linteum quo ſolent tonſores humeros eorum tegere qui ſibi dant operam, ut ne veſtem inquinent: atque ita Plutarchus accipit. Plautus alibi vocat *linteum,* alibi *involucre.* *χειρόμακτρα δὲ καγγόνων πορφυρᾶ.* Lego *πλαγγόνων.* nam
p. 699. illud alterum nihil ſignificat. Dalecamp. vertit, *temporum.* Voluit nempe ſcribi *κροτάφων*: aut *λαγόνων,* novo ſenſu: nulla omnino ductus veri ſimilitudine. Appellat Sappho *χειρόμακτρα πλαγγόνων*, ornamenta capitis, non ſui, ſed pupparum. quae quidem ornamenta ſimul cum ipſis puppis Veneri conſecraſſe ait, more veterum virginum. Perſius, *Nempe hoc quod Veneri dicatae a virgine puppae.* Vel *χειρόμακτρα πλαγγόνων*, periphraſis eſt reticulorum, quibus utebantur virgines. Heſychius, *πλαγγόνες, κεκρύφαλοι.* Totus locus ſic poſſit non abſurde neque inepte concipi, *χειρόμακτρα δὲ πλαγγόνων πορφυρᾶ, καὶ ταῦτα μάλα τιμάεντά γ' ἔπεμψα Σαπφοῦς τεᾶς δῶρα τίμια.* ſequitur jam Athenaei interpretatio: *κόσμον λέγει κεφαλῆς τὰ χειρόμακτρα.* Quod ait, *χειρόμακτρον* praeter notam ſignificationem etiam ornamenti genus ſignificare, confirmatur ab Heſychio, qui interpretatur *μανδύλιον.* Mandylium ſive mantelium, non ſolum fuiſſe mantile ad tergendas manus:

verum etiam genus amiculi, conſtat vel e verſu Plauti: p. 700.
Neque fallaciis ullum eſt mantelum meis. Scribe, δι' ὃν καὶ ἐξεχώρησε Καλυδῶνος non δι' ὧν. Pueri a poculis ab Hercule occiſi, nomina quae hic commemorantur, *Archias, Cherias, Eunomus, Cyathus*, error vetuſtorum librariorum, niſi fallor multiplicavit. Nam *Cherias* apud Hellanicum, videtur παραφθορὰ nominis *Archias*: quo ille hiſtoricus eum puerum alibi nominavit. In vetere argumento Trachiniarum dicitur *Eunomus Architelis F.* Apollonii ſcholiaſtae *Cyathus Architelis F. Oenei pincerna.* De eodem puero adjicit Athen. ᾧ καὶ ἀνεῖσθαί φησι τέμενος ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους ἐν Προσχίῳ: *fuiſſe ei conſecratum ab Hercule lucum in Proſchio.* ἀνεῖσθαι non eſt *relinqui.* et mali critici ſunt qui olim emendarunt ἐν προαστείῳ: ut legimus in quibusdam MSS. quique nuper correxerunt ἐν προσκίῳ. Proſchium loci cujusdam in Aetolia nomen fuit. auctor Stephanus Περὶ πόλεων.

ISAACI CASAUBONI

ANIMADVERSIONUM

IN

ATHENAEI DIPNOSOPHISTAS

LIBER DECIMUS.

Caput Primum.

Nexus libri hujus cum ſuperioribus: ejusdem argumentum. Prolixitatis excuſatio qua uſus Athenaeus initio iſtius libri. Epicharmi Buſiris. *Aures hominis immobiles. Aliquando tamen motitantes viſae. εὐφαγία ſive εὐστομία. Larus avis Herculi ſacra.* Lepreas.

QUEMADMODUM poſt guſtationem pauſa edendi facta et locus datus variis colloquiis quae tribus libris recitata ſunt, quarto, quinto, et ſexto: ſic etiam legitimae coenae pars prior et poſterior ſive prima et ſecunda menſa, inſititiis diſſertationibus diffinduntur: quibus referendis ſeſe pariter et lectorem ſuum occupatum habet dipnologus hic, totis 10. 11. 12. et 13. etiam libris. Quin et decimi quarti pars magna iisdem ſermonibus impenditur, usque ad illa: Τοσαῦτα τοῦ Μασουρίου διεξελθόντος, περιηνέχθησαν καὶ αἱ δεύτεραι καλούμεναι τράπεζαι. inde principium habet univerſi operis pars ultima. Ac de caeteris quidem libris alibi. Decimus autem hic velut praeparatio quaedam eſt ad liberaliorem vini potum, cui de more locus erat ſub coenae finem. Initium totum imo vero pars libri maxima in commemoratione vel ſingulorum hominum, vel populorum vino deditorum verſatur: non ſine gravi et erudita vitii ejus deteſtatione. Hic etiam explicantur varii modi temperandi

vinum aqua, quorum extabat in priſcorum libris mentio: itemque alia nonnulla ad potum ſpectantia. Poſtremo griphi quidam, aenigmata, et id genus aliae quaeſtiones proferuntur, quibus ſoliti olim homines eruditi in conviviis ſeſe oblectare. Inter comedones principem locum jure ſuo Hercules obtinet: de quo dicturus auctor, Timocratem ſuum initio libri, ut ſemper, affatur his verbis. *'Αλλ' ὥσπερ δείπνου γλαφυροῦ ποικίλην εὐωχίαν τὸν ποιητὴν δεῖ παρέχειν τοῖς θεαταῖς τὸν σοφὸν, ἵνα πίῃ τις τοῦτο λαβὼν καὶ φαγὼν, ὥσπερ πιὼν χαίρει, καὶ σκευασία μὴ μίη εἴη τῆς μουσικῆς, 'Αστυδάμας ὁ τραγικὸς ἐν 'Ηρακλεῖ σατυρικῷ, ἑταῖρε φησὶ Τιμόκρατες, φέρε εἴπωμεν ἐνταῦθα τοῖς προειρημένοις τὰ ἀκόλουθα, ὅτι ἦν καὶ ὁ 'Ηρακλῆς ἀδδηφάγος.* [Etſi non eſt difficile intelligere quid ſibi Athenaeus velit haec ſcribens: veram tamen iſtius loci lectionem conſtituere, difficillimum eſt. Nos olim exiſtimabamus verſus hic latere Aſtydamantis poetae, cujus facit auctor mentionem. Haec ſententia magnam habet probabilitatem, neque aliter vulgata lectio poteſt exponi, quam ut exiſtimetur Athenaeus, vel ſu- p. 701.
periora omnia, vel quaedam ex illis mutuatus eſſe ab Aſtydamante. Adde quod et ſententia primorum verborum videtur petita ex aliquo poeta, et verba, ſi diligenter attendas, poeticum aliquid ſonant. Nos quidem de illis ita cenſemus: ſed non eſſe tamen illa Aſtydamantis judicamus. Nam iſta omnia *'Αστυδάμας ὁ τραγικὸς ἐν 'Ηρακλεῖ Σατυρικῷ ἑταῖρε φησὶ* (vel potius *φησὶν ἑταῖρε*) *Τιμόκρατες*, alieno loco ſunt poſita, neque ullam rectam admittunt interpretationem ita ut ſunt hodie digeſta. Quid multa? Ajo locum integrum ita concipiendum. *'Αλλ' ὅτι ὥσπερ δείπνου γλαφυροῦ ποικίλην εὐωχίαν τὸν ποιητὴν δεῖ παρέχειν τοῖς θεαταῖς τὸν σοφὸν, ἵνα πίοι τὶς τοῦτο λαβὼν καὶ φάγοι, ὅπερ φαγὼν καὶ πιὼν χαίρει. καὶ σκευασία μὴ μίη εἴη τῆς μουσικῆς. φέρε εἴπωμεν ἐνταῦθα τοῖς προειρημένοις τὰ ἀκόλουθα. 'Αστυδάμας ὁ τραγικὸς ἐν 'Ηρακλεῖ Σατυρικῷ φησιν ἑταῖρε Τιμόκρατες, ὅτι ἦν καὶ ὁ 'Ηρακλῆς ἀδδηφάγος.* hoc eſt, *Sed quoniam poetam ſapientem oportet ſuis ſpectatoribus praebere quaſi coenae ſplendidae varias epulas (lautitias) ut ſumat quisque bibat comedatque id quod ediſſe aut bibiſſe illi gratum erit, neque debet eſſe muſicae unus duntaxat apparatus: age dicamus hoc loco ea quae ante dictis congruunt et ſubjici illis debeant. Auctor eſt Aſtydamas tragicus in Hercule*

Satyrico, o ſodalis Timocrates, etiam Herculem fuiſſe guloſum. Omnia jam planiſſima ſunt et perſpicua, quae erant perturbatiſſima. Non eſt dubium prima verba ex aliquo dramatico poeta eſſe deprompta: ſed quae Athenaeus more ſuo leviter immutata ſibi et ſuſceptae a ſe tractationi accommodat. It enim auctor obviam faſtidio lectoris ἀψικόρου [prolixitatem operis hujus excuſans: debere namque eum qui philologiam et πολυμάθειαν profiteatur, adeo refertum eſſe eruditione varia et multiplici rerum atque hiſtoriarum cognitione, ut omnibus diſcendi cupidis poſſit facere ſatis. Itaque mirandum Timocrati non eſſe, quod hiſtoriam δειπνοσοφιστικὴν, novas narrationes prioribus ſubinde connectens, tot jam libris perſequatur. Solet enim in hoc literarum genere uſuvenire, quod de alia re dicit pater ſanctiſſimus Baſilius: ἀεὶ, inquit, τὸ προστιθέμενον οὐχὶ τὴν ὁρμὴν ἵστησιν, ἀλλ' ἀναφλέγει τὴν ὄρεξιν. Quare nullum hic locum habet illud ſatyrici, *depingi ubi ſiſtam.* Τοῖς προειρημένοις τὰ ἀκόλουθα appellat argumento quod ſuſcepit et tractavit hactenus convenientes ſermones. Complectuntur autem titulus et argumentum operis, omnia illa quae ad eſum potumve, et conviviorum uſum aut oblectamenta ullo modo ſpectant: cujusmodi ſunt manifeſto quae hoc libro contineri diximus. Haec praefatus, ad rem accedit: et Herculis voracitatem. [Primo ſimpliciter proponit ex Aſtydamantis Hercule Satyrico: deinde eandem confirmat auctoritate Epicharmi] recitatis quibusdam verſibus ex ejus *Buſiride.* Mentionem ejus fabulae invenio factam Polluci libro nono: ubi poſtquam dixit ῥογοὺς Siculis eſſe horrea ubi frumentum con-
p. 702. ditur: καὶ ἔστιν, ait, τοὔνομα ἐν Ἐπιχάρμου Βουσίριδι. Pingit autem Epicharmus γραφικώτατα Herculem tuburcinantem: qui prae vorandi aviditate faucibus, maxilla, dentibus omnibus et naſo quoque ſonum edat. Sed notemus quod ait, poſtremo: κινεῖ δ' οὔατα τῶν τετραπόδων οὐδὲν ἧττον: nam reliqua plus ἀηδίας habent quam miraculi: iſtud vero plane communi hominum naturae contrarium eſt: quibus [ſolis ex omnibus animantibus (niſi forte ſimias excipias)] dedit aureis ἡ πολυποίκιλος τοῦ ΘΕΟΥ σοφία moveri ſuapte ſponte neſcias. [Nam quod ſcribit Martialis, Cinnae cuidam natum filium *auribus longis Quae ſic moventur, ut ſolent aſellorum:* poetica ſine dubio licentia eſt, non rei veritas] Narrat tamen Euſtathius ſacerdotem fuiſſe

quendam aureis motitantem. Accepimus etiam a viris ſide dignis, viſas manifeſto aures movere viro cuidam eruditiſſimo, cum per Allobrogum fines transiens, vivicomburii periculum ſibi a magiſtratu imminere intellexiſſet: quod diceretur nefandi criminis reus Toloſa in Italiam fugere. Epicharmi verſibus ſubjicitur teſtimonium Ionis ex Omphala, quod ita ſcribitur: ὑπὸ δὲ τῆς εὐφημίας κατέπινε καὶ τὰ κῶλα καὶ τοὺς ἄνθρακας. etſi retinent omnes membranae hanc lectionem, non tamen ambigo depravatam eſſe vocem εὐφημίας, et alterius locum occupare: puta εὐφαγίας, quae erit poetica vox pro πολυφαγίας: vel εὐστομίας. ſicut Latine dicimus *bonum os habere* eum qui facile quidvis comedat. Excerptor pro deploratis haec habuit. at κῶλα male ſcribi pro κάλα, ex eo didici. Ita igitur ſcribe, ac verte, *deglutiebat ligna et carbones.* Obſervat dipnoſophiſta, Ibycum a Pindaro ſententiam hanc eſſe mutuatum. Sed locus Pindari turpiſſime deformatus eſt. παρὰ Πινδάρου δὲ, ait, τοῦτ' εἴληφεν, εἰπόντος, Διὰ βοῶν θερμὰ εἰς ἀνθρακιὰν στέψαν πυριπνόων τὲ σώματα. καὶ τότ' ἐγὼ σαρκῶν τ' ἐνοτὰν ἠδ' ὀστέων στεναγμὸν βαρὺν ἦν ἰδόντα διακρίναι πολλὸς ἐν καιρῷ χρόνος. Nullum hic nobis a membranis ſubſidium: nullum ab Epit. ubi nihil horum. Qui ex ingenio ſic emendaverit, ut doctorum mereatur aſſenſum, virum putabo. Mens quidem Pindari ex ſuperioribus Ibyci captanda nobis, ſicut ab Athenaeo monemur. Vulnera verbis impoſita, utcumque ſic poſſunt colligari. βρύκε δὲ βοῶν θερμὰν εἰς ἀνθρακιὰν στρέψας πυριπνέοντα σώματα· καὶ τότ' ἐγὼ σαρκῶν τ' ἐνοπὰν ἠδ' ὀστέων στεναγμὸν βαρύνθην ἰδών. τὰ διακρῖναι πολλὸς ἐν καιρῷ χρόνος. Ait, voraſſe Herculem boum integra membra pene cruda, et ardentium carbonum plena. ſic ex Ibyco interpretor πυριπνέοντα. [Non indicat autem Athenaeus quo ex libro Pindari ſit hic locus deſumptus. Videntur autem facere huc quae ſcribit Philoſtratus in Thiodamantis tabula explicanda. Ἡρακλεῖ που παρὰ Πινδάρῳ ἐνέτυχες· ὁπότε εἰς τὴν τοῦ Κορωνοῦ στέγην εἰσαφικόμενος, σιτεῖται βοῦν ὅλον, ὡς μηδὲ τὰ ὀστέα περιττὰ ἡγεῖσθαι.] Jure igitur, ſubdit Athenaeus, larum Herculi dicavit vetuſtas cognomine βουφάγον. quod idem eſt ac πολυφάγον. vel ἀδδηφάγον. Comici interpres ad Aves, τὸν λάρον διὰ τὴν ἀδδηφαγίαν τῷ p. 705.
Ἡρακλεῖ προσανάπτει. Sequitur, Εἰσάγεται δὲ ὁ Ἡρακλῆς καὶ Λεπρεῖ περὶ πολυφαγίας ἐρίζων. Narrat Pau-

ſanias, Eliacorum libro priore, vocatque *Λέπρεον*: at Callimachi interpres *Λεπρέαν*. Ancipitis ſententiae eſt, quod ex Matride mox affertur: *καὶ εἰς πολυποσίαν τὸν Ἡρακλέα προυκληθῆναι ὑπὸ τοῦ Λεπρέως, καὶ πάλιν νικηθῆναι*, *etiam ad bibendi certamen provocatum eſſe Herculem a Lepreo: et iterum victum eſſe:* hoc Graeca verba ſonant, ſed aut diverſus abiit ab aliis in hac narratione Matris, aut ſcribendum, *καὶ πάλιν νικηθῆναι τὸν Λεπρέα.* Secundus in numero *τῶν ἀδδηφάγων* cenſetur Ulyſſes ex poetae teſtimonio: jure an injuria mitto quaerere: quaeri certe poteſt.

Caput Secundum.

Theagenes athleta. Θευγένης. ἐπαιτεῖν. Titormus. διερίζεσθαι βοῦν, item συνδιαριστήσασθαι βοῦν. Aſtydamas Mileſius. φακὸς τῆς κλίνης. et de voce φακὸς multa. lenticulae. *ſceptrorum κονδυλώματα et κομβώματα. Euripidis* Autolycus. *Τρίβωνες ἐκλείποντες κρόκας. σιτεῖν δημοσίων κτεάνων. multa emendantur et illuſtrantur.*

Ex antiquis hominibus voracitatis inſignis, Theagenem tertio loco Athenaeus commemorat. Hic eſt ille athleta nobilis quem ornarunt variis certaminibus quaeſitae palmae mille et ducentae, ut in Politicis narrat Plutarchus, vel mille et quadringentae, ut auctor eſt Pauſanias libro poſteriore Eliacorum. *πολυφαγίας* Theagenis teſtis Poſidippus, in Epigrammatis. cujus tamen non integrum affertur epigramma: ſed quatuor hi tantum verſus,

Καί περ συνθεσίης ἔφαγόν ποτε Μηόνιον βοῦν.
πάτρη γὰρ βρώμην οὐκ ἂν ἐπέσχε Θάσος
Θευγένει, ἄσσα φαγὼν ἔτ' ἐπήτεον· οὕνεκεν οὕτω
χάλκεος ἑστήκω χεῖρα προϊσχόμενος.

Ita ſcribitur et diſtinguitur hoc tetraſtichum in editis: niſi quod in tertio verſu minus recte *Θευγενεῖ*, mutato accentu, pro *Θεαγένει.* ut *Θεύγνιδός ἐστιν ἔπη.* pro *Theognidis.* peſſimo conſilio emendandum cenſuerunt interpretes in *εὖτε δέ.* At in primo legendum, *Καί γ' ἐκ συνθεσίης.* [vel *Καὶ περὶ σ.*] Videtur Poſidippus hoc epigrammate quicquid in variis locis fecerat Thea-

genes, ut virium ſuarum ſpecimen ſpectatoribus praeberet, commemoraſſe. Hoc verſu ait, veniſſe eum in Lydiam, (Maeones enim ſunt Lydi) et bovem ibi comediſſe, die uno videlicet. ita enim intelligendum: *ἐκ συνθεσίης*, inquit, id eſt, de quo pactus erat, ni eum vocaret. Sequentibus verſiculis cauſſam reddit poeta, cur Theageni poſita eſſet ſtatua quae cavam manum porrigeret: qui geſtus eſt mendicantium, ut dicebamus ad Suetonium, et ratio affertur: quod cum non poſſet explere ejus profundam gulam patria Thaſus, ille *ἔτι ἐπήτεεν*, id eſt, *mendicabat*, et *ἐπαίτης* eſt ſuſtinebat. Quod autem die uno taurum abſumpſerit, etſi diſerte p. 704.
non dicitur, neque a poeta, neque ab Athenaeo: neceſſario tamen ita exponendum: ſi volumus eſſe in hac narratione aliquid *παράδοξον*, quae demta circumſtantia temporis adeo brevis, aut non multo certe longioris, jacet plane ac friget. Sic mox de Milone, *μόνος ταῦρον κατέφαγεν ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ.* Si quis duabus hiſce hiſtoriis fidem abroget, meminerit illius phagonis de quo Vopiſcus in Aureliano. In albo voracium fuit et Titormus bubulcus, quem de robore certaſſe cum Milone narrant Graeci, ut Aelianus Ποικίλης libro 12. capite vigeſimo ſecundo, certavit cum eodem et *περὶ πολυφαγίας*: Nam ſubjicit Athenaeus, *Τίτορμός τε ὁ Αἰτωλὸς διηρίσατο αὐτῷ* (Miloni) *βοῦν*. non queas aliter interpretari *διερίζεσθαι βοῦν*, niſi certare cum aliquo de bove: videlicet edendo. ſed inſolens hoc genus dicendi, nec ſatis Graecum. nam ſaltem fuerat dicendum, *διηρίσατο αὐτῷ βοῦν φαγεῖν.* At in Excerptis pro *διηρίσατο* legimus *διηριστήσατο*: quae perplacet lectio: ſed adjuta leviter. Scribo, *Τίτορμός τε ὁ Αἰτωλὸς συνδιηριστήσατο αὐτῷ βοῦν. Titormus Aetolus bovem cum eo prandens abſumpſit.* hoc eſt, ambo ſimul comederunt bovem. [Sed Excerptorum lectionem refert Euſtathius hoc modo *Τίτορμος ὁ Ἰταλὸς διηριστήσατο ἑαυτῷ βοῦν.* hoc eſt *bovem ſibi ad prandium appoſuit.* in quo mirus eſt plane vocis *διαριστᾶσθαι* uſus.] Sequitur de Milone, *ταῦρον καταφαγεῖν κατακλεισθέντα πρὸ τοῦ βωμοῦ τοῦ Διός.* Melius antiquae manus codices *κατακλιθέντα.* id eſt, *accumbentem menſae in conſpectu Jovis.* Dorieus in ſequente epigrammate, *Πρόσθεν Πισαίου ξεῖνε θυηπολίου.* Placebat eruditis Aſtydamantem Mileſium triſolympionicam de quo ſtatim auctor, eum eſſe nobilem pugilem, qui in Theocriti ſcholiis nominatur Aſtyanax Mileſius.

Fieri poteſt, ut ſit ita: nihil tamen afferri video cur id credamus. Ne imponat rudioribus prava interpunctio, quae fraudi fuit interpretibus: continuanda enim hoc modo ſententia, Ἀστυδάμας δ' ὁ Μιλήσιος τρὶς Ὀλύμπια νικήσας κατὰ τὸ ἑξῆς παγκράτιον, κληθ. id eſt, *Aſtyd. Mil. qui ter Olympia vicit continuis vicibus in certamine Pancratii.* Iſte igitur Aſtydamas, inquit auctor, juſſus a Perſa edere aliquod ſpecimen ſui illius decantati roboris, φακὸν τῆς κλίνης περίχαλκον ὄντα κλάσας ἐξέτεινε μαλάξας. Turbavit interpretes vox φακός. Dalecampius *vinculum,* neſcio quid ſecutus, vertit. Quod Plinius ait libr. 18. capite 12. *lenti ſuam eſſe figuram. unde vario uſu translatum eſt in lenticulas nomen,* recte intellectum, planum nobis faciet hunc locum. Vult autem Plinius, *lenticulas* appellari varii uſus vaſcula preſſulae rotunditatis, quae eſt ſua lenti figura. Hoc verum eſt non minus in Graeca quam in Latina lingua, nam φακὸν Graeci vocant non *lentem* ſolum, ſed quicquid eſt φακωτὸν, et formam lenticularem habet. In medicorum libris φακὸς eſt πυριατήριον κεράμεον. vaſculum fictile quod cineribus calidis refertum, aut alia re, teneri inter manus ſolebat, vi-
p. 705. tandi frigoris cauſſa: interdum etiam aliis partibus imponi. Juſtinus Martyr φακὸν vocat lenticulam ſive urnam lenticulari forma ex aere factam, in qua ſibyllae Cumanae reliquias ſibi oſtenſas narrat. Verba ſunt illius in oratione priore ad Graecos, ἡμῖν ὑποδειξάντων καὶ φακόν τινα ἐκ χαλκοῦ κατεσκευασμένον, ἐν ᾧ τὰ λείψανα αὐτῆς σώζεσθαι ἔλεγον. Athenaeus φακὸν hic appellat ornamenti lectorum genus, lenti ſimile. Ut in ſceptris torno factis ſunt bullae et nodi, et quae vocant Graeci κονδυλώματα, κομβώματα et κονδύλους: ſic in lectorum pedibus ac columnis ſunt φακοὶ lenticulae: quas veteres laminis aereis vel argenteis tegebant, propterea ait auctor hunc φακὸν fuiſſe περίχαλκον, aere circumtectum. ſed laminas non admodum tenueis fuiſſe opus eſt: quando miraculi inſtar habitum, quod athleta hic manibus ſuis potuerit frangere primum eam lenticulam, deinde aes extendere de ridigo flexile et molle reddens. id enim eſt ἐξέτεινε μαλάξας. Euſtathius deſcripto hoc loco, addit, Καὶ σημειωτέον ἐνταῦθα τήν τε ἐν χερσὶ βριαρότητα τοῦ ἀνδρὸς, καὶ ὅτι ὁμώνυμον καὶ ὁ φακὸς, οὐ δήπου ὀσπρίῳ ἐπιλεγόμενος. neque plura ille de hac voce. Lectorum lenticulis ſimillima erant

quae vocat Hieronymus *mala* cap. 25. Proverbiorum. ubi tamen Hebraica veritas aliter habet: ſed haec alibi. Scribe, *μόνον καταφαγεῖν φασί.* poſtrema vox excidit ob ſimilitudinem ſoni cum fine dictionis antecedentis. A ſingulis perſonis ad genera transit Athenaeus, et omnes generatim athletas plurimum eſitaſſe aliquot veterum teſtimoniis demonſtrat. Recitantur primo loco verſus Euripidis plane in eam ſententiam inſignes: quos neque Galenus praetermiſit, neque ullus alius eorum qui athletas exagitarunt. Ait, *διὸ καὶ Εὐριπίδης ἐν τῷ πρώτῳ Αὐτολύκῳ λέγει.* Satyricum fuit hoc drama. Docuit nos Julius Pollux libro 10. capite 46. *Εὐριπίδου ἐν Αὐτολύκῳ σατυρικῷ εἰπόντος, σχοινίας γὰρ ἵπποισι φλοΐνας ἡνίας πλέκει.* Euripideae *ῥήσεως* verſus ſextus ita editur in libris noſtris, *Κτήσαιτ' ἂν ὄλβον εἰς ὑπερβολὴν πατρός.* neque variat ſcripta lectio. Placet tamen nimis quod eſt apud Galenum, *εἰς ὑπεκτροφὴν πάτρας. ad alendam neceſſario tempore patriam.* probo vice verſa quod praeferunt noſtri mox, *ἔθη γὰρ οὐκ ἐθισθέντες καλὰ Σκληρῶς διαλλάσσουσι εἰς τ' ἀμήχανα,* quod interpretor, *rebus dubiis aegre poſſunt ſibi conſulere*: at Galeni codices, *μεταλλάσσουσιν* [male pro *διαλλάσσουσι.*] *εἰς ἀμήχανον* II. *ὅταν δὲ προσπέσῃ γῆρας πικρὸν, Τρίβωνες ἐκβαλόντες οἴχονται κρόκας.* Diogenes Laertius in Solone, de hoc ipſo hominum genere loquens, *γέροντές τε γενόμενοι κατὰ τὸν Εὐριπίδην, Τρίβωνες ἐκλείποντες οἴχονται κρόκας.* Eſt autem venuſtiſſima translatio. Veſtimenta habendo amittunt *κρόκας,* et contrahunt ſordes. Eupolis in Tribunis militum, de veſte veteri, *ὅτ' ἦν μέντοι νεώτερος κρόκης πέντε στατῆρας εἶχε* [vel potius *εἷλκε*] *ναὶ μὰ τὸν Δία· νῦν δὲ ῥύπου γε δύο τάλαντα ῥαδίως.* Perſius in eadem ſententia, contrarium dixit Euripidi, — *mihi trama figurae Sit reliqua: aſt illi tremat omento popa venter.* videntur contraria *κρόκας ἐκβαλεῖν,* p. 706.
et tramam ſolam habere reliquam. ambo tamen de obſoleta veſte dicuntur. Scribe, *Ἐμεμψάμην δὲ καὶ τὸν Ἑλλήνων νόμον, Οἳ τῶνδ' ἕκατι συλλ.* Ex eo quod ait, Graecorum panegyres *Τιμᾶν ἀχρείους ἡδονὰς δαιτὸς χάριν.* non male colligas, ſacrorum ludorum agoniſtas parta victoria ſolitos convivio excipere omnes ſpectatores, qui undique conveniſſent. et de multis hieronicis clarum hoc ex hiſtoria. Fuit diu ſuſpectus gravioris mendae poſterior verſus diſtichi hujus in ſequente Xenophanis elegia,

Καί κε προεδρίην φανερὴν ἐν ἀγῶσιν ἄροιτο,
καί κεν σιτείη δημοσίων κτεάνων.

ſed non videtur quicquam mutandum: niſi ut *σιτοίη* ſcribatur pro *σιτείη*. eleganter dixit *σιτεῖν δημοσίων κτεάνων*. pro *ἀπὸ τοῦ δημοσίου*. intelligit enim *τὴν ἐν τῷ πρυτανείῳ σίτησιν*. Priorem verſum illuſtrant quae de jure *προεδρίας* obſervamus ad Theophraſti Characteres, capite *Περὶ ἀρεσκείας*. Haec ſcripſeram cum venit in mentem ſententia doctiſſimi viri, qui ſcribendum ita judicat, mutata diſtinctione *Καὶ κέ τί οἱ εἴη δημοσίων κτεάνων. Ἐκ πόλεως*. Turnebus, *σῖτ' εἴη*. Quod ſubjicit Athenaeus elegis Xenophanis, *Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ὁ Ξενοφάνης κατὰ τὴν ἑαυτοῦ σοφίαν ἐπαγωνίζεται διαβάλλων, ὡς ἄχρηστον καὶ ἀλυσιτελὲς τὸ τῆς ἀθλήσεως εἶδος*. ſine dubio non plane ceperunt interpretes: verbum enim *ἐπαγωνίζεται* non expreſſerunt. Sed deſino mirari. Locus enim depravatus eſt: ſententia mutilata: oratio hiulca neque *Ἑλληνίζουσα*. Scribo, *Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ὁ Ξενοφάνης κατὰ τὴν ἑαυτοῦ ποίησιν τῇ σοφίᾳ* (vel etiam, *τῇ αὑτοῦ σοφίᾳ*) *ἐπαγωνίζεται, διαβάλλων ὡς ἀχ*. id eſt, *multa alia in poematis ſuis dicit Xenophanes ad defenſionem ſapientiae, vituperans artem athleticam. πολλὰ ἄλλα ἐπαγωνίζεται* pro *ἐπαγωνιζόμενός φησι*. familiare magnis ſcriptoribus. Quare hoc dicat noſter clarum ex praecedentis elegiae verbis, ubi inſit poeta,

Οὐκ ὢν ἄξιος ὥσπερ ἐγώ. ῥώμης γὰρ ἀμείνων
ἀνδρῶν ἠδ' ἵππων ἡμετέρη σοφίη.

et ſimilia his alia. Scribe ſtatim, *Καὶ ὁ Ἄχαιος δὲ ὁ Ἐρετριεύς*: non autem, *Ἀχίλλειος ὁ Ἐρετριεὺς*, ut editum, exaratumque eſt in omnibus. Saepe in his libris citatum videas Achaeum hunc Eretrienſem: Achillaeum nusquam unquam. Paulo poſt, *Ἄχαιος δ' ἐν Ἄθλοις*. Verte haec, *Ἡράκλειτος δ' ἐν τῷ Ξενίζοντι, Ἑλένην φησί τινα γυναῖκα πλεῖστα βεβρωκέναι. Heraclitus in Hoſpite ait, mulierem quandam nomine Helenam omnium plurimum ediſſe*. ita diſtinguit Epitoma, alii ſic, *ἐν τῷ ξενίζοντι Ἑλένην, in fabula cujus index, Hoſpes Helenae*. corrupta ſententia punctorum collocatione prava. Nam verum eſt, illi eſtrici mulieri, nomen fuiſſe Helenae, Ptolemaeus Hephaeſtionis F. Hiſtoria nova: in recenſione plurium Helenarum, quae nomen, alia aliis artibus, clarum ſibi pepererunt, *καὶ ἡ τρεῖς ἐρίφους ἐσθίουσα καθ' ἡμέραν, Ἑλένη ἐκαλεῖτο. Ἡράκλειτος* porro libri omnes antiqui, non *Ἡράγκειτος*.

Caput Tertium.

p. 707.

Poſidippi epigramma de Phyromacho exponitur et emendatur: ῥωγὰς καπετός. expenduntur Athenaei et Pollucis verba de Hermodoro tubicine. αἰγανά. περίοδον νικᾷν. Perihodici agones. *Neſtor Θεατρικῶν ſcriptor. item alius Neſtor poeta. σαλπίζειν τὸ πομπικόν. Aeliani et Pollucis codices non ſemel corriguntur.*

In antiqui aevi guloſis, et Phryomachus quidam nomen ſuum profitetur: εἰς ὅν, Athenaeus inquit, καὶ τόδε Ποσείδιππος ἐπέγραψε. vulgo τάδε. MSS. τόδε. id eſt, *in quem mortuum Poſidippus hoc epigramma fecit.* Id epigramma corruptiſſimum hodie extat in Athenaei codicibus. Sic enim editur.

Φυλόμαχον τὸν πάντα Φαγεῖν βορὸν, οἷα κορώνην
 παννυχικὴν, αὕτη ῥωγὰς ἔχει καπετὸς,
χλαίνης ἐν τρύχει Πελληνίδος. ἀλλά συ τούτου
† καὶ χρεία εἰς τήνην Ἀττικὲ καὶ στεΦάνου
εἰπόντες οἱ προκύων συνεκώμασεν. ἦλθε δ' ἀμαυρὰ
 βλέψας ἐκ πελίων νωδὸς ἐπισκυνίων.
† ὀτριχὶ διαΦθείρας μονολήκυθος. ἐκ γὰρ ἀγώνων
 τῶν τότε ληναϊκὴν ἦλθ' ὑπὸ Καλλιόπην.

Quantum ex iſtis impuriſſimarum harpyarum reliquiis conjectura licet aſſequi, Phylomachus hic gurges atque helluo, pugil athleta fuit, qui et vixiſſe dicitur miſerrime in ſumma paupertate: et mortem obiiſſe triſtiſſimo caſu, cum e certamine quodam reverſus eſſet otocatacta, et pugnis probe contuſus. In primo verſu Φυρόμαχον verius cenſemus, quam Φυλόμαχον, fidem habentes antiquiſſimis libris et Breviatori, qui valere juſſis Poſidippi verſibus jam tum corruptis, hoc ſolum in Excerpta ſua retulit, Ποσείδιππος δὲ Φυρόμαχον πάντα Φαγεῖν βορόν Φησι. Sic igitur et in Athenaei verbis paulo ante corrigendum. Appellat poeta ῥωγάδα καπετὸν ſcrobem male cavatum et aptum, et parum alte: in quem projectus videri poterat hic ganeo potius quam honeſte conditus ac ſepultus. Nam per contemptum iſta dicuntur. Tertio verſu pro εὐτρύχει, quae vox nihil ſignificat, ἐν τρύχει emendavimus. et hoc fide membranarum. τρύχος eſt

fruſtum veſtis lacerae, *ῥάκος*. Solebant olim mortui efferri in quam honeſtiſſima veſte. Juvenalis: *Pars magna Italiae eſt, ſi verum admittimus, in qua Nemo togam ſumit niſi mortuus.* non ſolis Italis de quibus ſatyricus loquitur, ſed vulgo etiam Graecis Latinisque moris fuit, ut comptiores efferrentur quam vixiſſent. erant enim *καλῶν ἐνταφίων* ſtudioſiſſimi. ideo Poſidippus ut extremam paupertatem Phyromachi indicaret, elatum ait, *ἐν τρύχει χλαίνης Πελληνίδος*, fruſto Pellenicae chlaenae tectum leviter, et ſolum dicis cauſſa. Proxima verba ſic contorta, ut mentem eorum capere nequeamus. Etiam quintus eſt corruptus: ſed videtur hoc dicere: cum veſpillones hunc efferrent, non abiiſſe comitatiorem
p. 708. quam cane uno, qui ſolitus illi praeire. Deinde ait veniſſe in Orcum Phyromachum oculis ſuggillatis, liventibus ſuperciliis, edentulum. Penultimo verſu lego, *Ὦτα διαφθείρας, μονολήκυθος. fractis auribus, nullam aliam ſupellectilem ſecum vehentem quam ampullam.* Non auſim ſpondere veram hanc conjecturam eſſe: ineptam quidem non putamus. Poſtrema ita emendamus, *ἐκ γὰρ ἀγώνων Τῶν τότε Ληναϊκῶν ἦλθ' ὑπὸ θᾶν κάπετον.* nihil ante dictis convenientius poterat excogitari. Quod ita coopertus plagis ad plures ſe penetrarit Phyromachus, cauſſam affert his verbis: quia e Lenaicis ludis recta in foveam deſcenderit. Subjungitur huic epuloni accuratior narratio de Herodoro Megarenſe tubicine. Dicitur hic ſtaturam habuiſſe cubitorum trium ſemis: ita noſter ex Amaranto: alii dicunt quatuor ipſorum cubitorum. in his Pollux lib. 4. cap. 11. Sic et in caeteris multum diſcrepant Amarantus et Julius Pollux. Verbi gratia; ait Amarantus comediſſe Herodorum *κρεῶν λίτρας εἴκοσι. carnium libras vicenas.* ille duodecim minas: *ὀκτὼ δὲ μνᾶς κρεῶν.* Amarantus *πίνειν δὲ χόας δύο. bibiſſe congios vini binos.* Apud Pollucem ita ſcriptum, *οἴνου δὲ διέπινε χόας.* corrige, *δύο ἔπινε χόας.* Amarantus, *κοιμᾶσθαι δὲ ἔθος εἶχεν ἐπὶ λεοντῆς μόνης.* et hoc Julius aliter. Solitum nempe pro culcita pellem urſi habere: pro veſte ſtragula qua tegeretur pellem leonis. *ὑπέστρωτο δὲ ἄρκτου δορὰ, καὶ λεοντῆν ἐπεβέβλητο.* Quod addit Amaratus, Demetrio Argos obſidente, cum ad trahendam helepolin machinam robur militibus deeſſet, per Hermodorum duabus ſimul tubis canentem, rediiſſe illis virtutem in praecordia: de eo notanda Pollucis verba: Machinae, inquit, contu-

maces erant, et moveri recuſabant: ibi tum Herodorus δύο αἰγανὰ λαβὼν, στερεὸν ἐνέπνευσε τοῖς ὀργάνοις τοῖσδε. hoc eſt, *duo caprina* cornua *arripit atque eas ſuper illis machinis inflat.* αἰγανὰ appellat τὰ αἰγαῖα κέρατα, et fortaſſe αἰγαῖα ſcripſerat. Pergit Athen. ἐνίκησε δὲ τὴν περίοδον δεκάκις. Dalecamp. *Decies in canendi certamine fuit aliis ſuperior.* Hoc quid ſit? Nam unde illud de canendi certamine? verte, *vicit perihodum decies.* Feſtus: *In gymnicis certaminibus perihodon viciſſe dicitur, qui Pythia, Iſthmia, Nemea, Olympia vicit: a circuitu eorum ſpectaculorum.* Eſt igitur περίοδον νικᾷν, orbem implere ludorum ſacrorum: qui in Graecia erant quatuor. Notiſſimus verſus eſt: Τέσσαρές εἰσιν ἀγῶνες ἀν' Ἑλλάδα, τέσσαρες ἱροί. hinc etiam periodici agones dicti, iidem qui et ſacri. Ita accipe Plutarchi verba de Theagene Phaſio, οὐ μόνον τὴν περίοδον νενικηκὼς, ἀλλὰ καὶ πολλοὺς ἀγῶνας. id eſt, *cum non ſolum e ſacris ludis omnibus victoriam reportaſſet, verum ex multis quoque aliis.* Similiter Arrianus in Diſſertationibus Epicteti libr. 3. cap. 34. καὶ λοιπὸν, ὡς καλὸς ἀθλητὴς περιέρχῃ νικώμενος τὴν περίοδον. ὅμοιος τοῖς ἀποφυγοῦσιν ὄρτυξι, quibus in locis etiam eruditiſſimi viri lapſi graviter: quod non veniret illis tum in mentem ludos ſacros etiam *periodicos* et *periodum* eſſe dictos: cujus rei Pindaricus ſcholiaſtes non ſemel nos admonet. Caeterum Polluci cum Athenaeo ne hic qui- p.709.
dem convenit in numero: ſic enim ille, ἑπτακαίδεκα δὲ περιόδους ἀνείλετο τῶν στεφανιτῶν ἀγώνων. Quod autem in illis ludis etiam praeconio et contentione vocis certaretur, ſatis ad Suetonium probavimus. Vide Pollucem libro quarto capite duodecimo. Neſtorem ex cujus Θεατρικῶν libris proxime dicta de Hermodoro ſumpta dicuntur, non memini reperire alibi citatum. Non diſſimili argumento libros duos Suetonius ediderat: quos inſcribit Suidas, Περὶ τῶν παρὰ Ῥωμαίους θεωρικῶν καὶ ἀγώνων. *De ſpectaculis et ludis Romanorum.* Alium cenſeo fuiſſe Neſtorem Larandenſem, poetam, cujus Suidas meminit. De eo Menander rhetor eruditiſſimus, capite περὶ λαλιᾶς. Δεῖ δὲ ζητεῖν καὶ τὰς μεταμορφώσεις καὶ ὀρνέων καὶ δένδρων. γέγραπται δὲ καὶ Νέστορι ποιητῇ, καὶ σοφισταῖς μεταμόρφωσις φυτῶν καὶ ὀρνέων. vixit principe Severo. Poſt tam multa de Herodoro tubicine, mentionem injicit de Aglaide muliere tuba canere docta, cujus etiam Aelianus meminit: Καὶ γυνὴ δὲ ἐσάλπισεν

Ἀγλαῒς ἡ Μεγακλέους ἐν τῇ πρώτῃ ἀχθείσῃ μεγάλῃ πομπῇ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τὸν πομπικὸν περιθέτην ἔχουσα, καὶ λόφον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. Lege et interpunge, ἐσάλπισεν, etc. τὸ πομπικὸν, περιθέτην ἔχουσα. id eſt, *tuba cecinit pompae convenienter perſonam habens.* σαλπίζειν τὸ πομπικόν: ut τὸ πολεμικὸν, τὸ ἀνακλητικὸν, et ſimilia. vocem περιθέτη explicat Julius Pollux. Lego mox, Λέγει δὲ περὶ αὐτοῦ Σωσίβιος ὁ τραγῳδοποιὸς, ἐν δράματι Δάφνιδι ἢ Λιτυέρσᾳ. cauſſam expoſuimus dudum in lectionibus Theocriticis capite duodecimo: ubi multa de hoc Lityerſa. Placet edita lectio in iſtis verſibus Phoenicidae comici, de lurcone Chaerippo. Iſte ait, ἐσθίει Μέχρις γ' ἐὰν διδῷ τις, ἢ λάθῃ διαῤῥαγείς. Τοιοῦτ' ἔχει ταμεῖον ὥσπερ οἰκίαι. Ingenioſe quidam in priore verſu, ἢ λακῇ διαῤῥαγείς. ut in Evangelio de proditione Juda, ἐλάκησε μέσος. ſed λάθῃ verum arbitror. omnino autem in altero verſu, ὥσπερ οἰκίαι. qualem penuariam cellam ſingulae domus habere ſolent. non ut emendarunt, ὡς παρ' οἰκίαις. Non praetermittendum eſt Cambletem Lydorum regem inter phagones hic nominatim, apud Aelianum Ποικίλης libro primo, capite vigeſimoſeptimo. dici Κάμβητα vitio librorum. itemque Θῦον τὸν Παφλαγόνα, qui hic melius et libro quarto Θῦς. male etiam Καλαμόδρουν Aeliani codices indigetant, qui recte in noſtris eſt Καλαμόδρυς. ibidem Χαρίδας nuncupatur is, qui in Athenaeo Χειρίλας. de quo ſuum cuique permitto judicium.

Caput Quartum.

Timocreontis reſponſum ad Perſam. Eryſichthon dictus Aethon. *Hellanici* Deucalionea. *Alcmanis loci quidam reſtituti inſigniter.* πέδα *pro* μετά. τετυγμένα διατίθεσθαι κοινώνεια τοῖς φίλοις. δειλινόν. ἔπη τριπήχη. Lamia *fabula Cratetis.* καπανικώτερα. *Aegyptii* ἀρτοφάγοι. *multa corriguntur et illuſtrantur.*

p. 710. VERSABATUR in aula regis Perſarum Timocreon Rhodius, non obſcuri nominis vir cum propter facultatem poeticam, tum etiam ob robur athleticum et gulam profundam. Hunc cum Rex animadvertiſſet ingentem copiam ciborum

in ventrem condere, *Dic ſodes*, ait, *hiſce tam multis cibis, quid facturus es?* cui Timocreon, *Ego vero Perſas concidam innumeros.* Idem poſtridie multis victis qui ſingulari certamine cum ipſo pugnaverant, geſticulari cepit: miratus Rex cur Timocreon aerem pugnis verberaret, cauſſam percontatur. Ille reſpondens ſicut narrat noſter, *ἀπολείπεσθαι ἔφη, τοσαύτας εἰ προσίῃ τις πληγάς*. interpunctiones minus recte collocatae in iſtis verbis, viris doctis oculorum uſum ademerunt: nihil enim hic videre qui verterunt, *animo ſe defectum iri dixit ſi plagas aliquis tot infligeret.* Diſtingue, *ἀπολείπεσθαι ἔφη τοσαύτας, εἰ προσίῃ τις, πληγάς.* re-*ſpondit ſibi* poſt adeo multos victos, *ſupereſſe tot plagas, ſi quis accedat* ſecum certaturus, *inferendas.* Ingenioſum Timocreontis hoc commentum fuit: qui ut probaret Perſae, ſupereſſe adhuc ſibi integras vires, poſtquam multos qui ſecum in arenam deſcenderant ſuperaſſet, *χειρονομεῖν*, et geſtus agere manibus pedibusque inſtituit. Significabat hoc pacto, paratum ſe plagis contundere omnes qui ſecum vellent congredi, et plagipatidarum cognomen quaerere. Pergit auctor et refert ex Hellanico, Eryſichthonem Myrmidonis F. cujus nota ex Callimacho et Ovidio *βουλιμία*, quia cibis expleri non poterat, *Αἴθωνα* dictum eſſe. Euſtathius, *ἐῤῥέθη δὲ ἰδίως Αἴθων καὶ Ἐρυσίχθων ὁ Μυρμιδόνος, διὰ τὸ εἶναι φασὶ βορᾶς ἄπληστος. παρὰ τὸ αἴθειν ὅ ἐστι κατακαίειν. ὅθεν καί τις ἕτερος πολυφάγος Κεραυνὸς ἐκαλεῖτο, ἐπεὶ κατά τινα ποιητὴν ἀβάτους ἐποίει τὰς τραπέζας, κατασκήπτων αὐταῖς τῇ γνάθῳ.* quod ait Euſtath. de cognomine fulminis, ex ſequentibus ſumtum eſt. Recte autem ſcribi *ἐν πρώτῳ Δευκαλιωνείας*, non ut prius fuit editum, en teſtem idoneum: Clemens Alexandrinus libro 6. Paedagogi, *Διευχίδας ὁ Μεγαρικὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου ἐκ τῆς Ἑλλανικοῦ Δευκαλιωνείας μετέλαβε.* Seqnentia verba de Cerere Himalide, explicabimus, *σὺν θεῷ*, libro 14. At proxima his, *καθάπερ ἐν Δελφοῖς Ἑρμόχου*, non agnoſcit Breviator. Putavit nempe corruptam vocem *Ἑρμόχου*: quod et mihi videtur ad antecedentia et conſequentia attendenti. Quid ſi *Σπερμόχου*? eſſet certe convenientius. Ait de Alcmane, *καὶ Ἀλκμὰν δὲ ὁ ποιητὴς ἑαυτὸν ἀδδηφάγον εἶναι παραδίδωσι.* Aelianus, *ὁμολογεῖ δὲ καὶ Ἀλκμὰν ὁ ποιητὴς ἑαυτὸν πολυβορώτατον γεγονέναι.* Ipſum Alcmanis de ſua voracitate teſtimonium recitat noſter: cujus ſunt

prima verba, *Καὶ πόκα τοὶ δώσω τρίποδος κύτος Ὠῖ καὶ Νηλέα τριήρης. ἀλλ' ἔντι Νῦν γ' ἄπειρος.* quid ſibi velit poeta non aſſequor: et puto locum non eſſe ſanum. Fortaſſe *ᾧ καὶ Πηλείδην Ἀτρείδης.* Dabo tibi tripodem ſicut olim Agamemnon Achilli, quando in gratiam cum
p. 711. eo rediit. Alludit ad Homeri locum de muneribus quibus Achillem ſibi voluit conciliare Agamemnon. Juvat quod ait, eſſe eum tripodem de quo loquitur ignis expertem. Nam et Agamemnonei erant *ἄπυροι.* Homerus vocat *ἕπτ' ἀπύρους τρίποδας.* Subjicit Alcman, *τάχα δὲ πλέος Ἔτνεος. οἷον ὁ παμφάγος Ἀλκμὰν Ἠράσθη † Χαίερον παῖδα τὰς τροπάς.* Egregia hic noſtra (abſit verbo invidia) emendatio. Nam *Chaeerus Alcmanis puer delicatus*, merae nugae. Scribendum, *οἷον ὁ παμφάγος Ἀλκμὰν ἠράσθη χλιερὸν πέδα τὰς τροπάς.* id eſt, *qualem pultem amat vorax Alcman bene calidam, poſt ſolſtitium hibernum.* ſive, tempore hiemis. Non omnium eduliorum eadem ſemper eſt gratia. Teſtantur haec verba, ſolitum Alcmanem hiberno tempore pulte calida ſe oblectare. *πέδα* Doricum eſt pro *μετὰ* pridem a nobis reſtitutum in multis diverſorum auctorum locis. Quemadmodum autem multi cibi ſe fuiſſe ingenue fatetur Alcman ſuperioribus verbis: ſic cupediarum et *λιχνείας* invidiam deprecatur cum addit ſtatim: *Οὔτι γὰρ οὐ τετυγμένον ἔσθει. Ἀλλὰ τὰ καινὰ γὰρ ὥσπερ ὁ δᾶμος ζατεύει.* Ita quidem leguntur iſta in omnibus exemplaribus: ſed nullo plane ſenſu. is enim quem docti eliciunt et abſurdus eſt, et ridiculus. Affirmamus in eam quam diximus ſententiam locum emendandum: *Οὔ τι γὰρ οὗτος τετυγμένον ἔσθει. Ἀλλὰ τὰ κοινὰ γὰρ ὥσπερ ὁ δᾶμος ζατεύει.* Dixerat Alcmanem plurimum pulte delectari: quod erat vile et tenuiorum edulium: nunc ait, *Nihil enim Alcman elaboratum diligentius comedit: ſed vulgares cibos, ut plebs, quaerit.* Quid hac emendatione ſimilius vero? *τετυγμένα* Graeci appellant, quae ſunt arte elaborata et multa induſtria. omnino autem *κοινὰ* ſcribendum non *καινά.* pultem vocat *κοινὴν* et plebejam. ſic Lycophron unica voce elegantiſſime *θέρμον* vocavit *δημόκοινον.* de quo libro 2. cap. 14. Alter locus Alcmanis de ipſius polyphagia, ſoricina naenia confoſſior eſt: ita enim ſcribitur, *Ὥρας δ' ἔσηκε τρεῖς θέρος, καὶ χειμὰν ὀπώραν τρίταν καὶ τέτρατον τὸ κρόκας. ἀλλ' εἰ μὲν ἔσθει ἐν δάδαν οὐκ ἔστι.* Tentemus an ex ruderibus hiſce aliqua ſententia poſſit aedificari. Lego,

ὥρας δ' ἔδῃ κε τρεῖς, θέρος καὶ χειμῶν' ὀπώραν τε τρίταν. καὶ τέτρατον τό γε εἶαρ. ἀλλ' εἰ μὲν ἔσθεις ἐνθάδ' ἔν γ' Ἅδου οὐκ ἐδῇ. per continuas *anni tres tempeſtates edere potes, aeſtatem, hyemem, et tertiam autumnum: quartam quoque ver* nempe. *Sed ſi hic* ita *edis, at in Orco non edes.* Cteſiae helluonis etiam Aelianus ex Anaxila facit mentionem. Anaxilae verſiculos de phagone Damippo, cui, *Ceranno* cognomen, ſic ſcribo:

ὁρῶ γὰρ ἐκ παλαίστρας τὸν Φίλον
προσιόντα μοι Δάμιππον. εἰ τοῦτον λέγεις
τὸν πέτρινον; τὸν οἱ Φίλοι καλοῦσί σου
νυνὶ δι' ἀνδρείαν Κεραυνόν. *εἰκότως.*
ἀβάτους ποιεῖν γὰρ τὰς τραπέζας οἴομαι
αὐτὸν, κατασκήπτοντά γ' αὐτῇ τῇ γνάθῳ.

vel ut apud Euſtathium *αὐταῖς menſis.* In primo verſu e *Pancratiaſta* Theophili, operarum peccatum emenda, et ſcribe, *λέγ' ἄλλο. ῥυγχίον.* In ultimo pro Ἀπολλό- p. 712.
δωρε καὶ Σαβάζιε: quarum vocum altera manifeſto corrupta, ſcribi poteſt, Ἄπολλον, *Διόνυσε καὶ Σαβάζιε.* ſed quaerendum aliud moneo, quod propius veritatem accedat. Vox *ἀκράτου* ad ſuperiorem verſum pertinet. Aliquanto poſt ſcribe, *Ὡς οὐδὲ δειπνῶν, ὡς λέγουσ', ἐμπίπλαται.* ita recte Dalecamp. In altero verſuum e *Cercopibus* Eubuli, — *καὶ κόπρον γ' ἔχει* Ἐπὶ *ταῖς θύραις ἕκαστος.* malim, *κοπρῶν' ἔχει.* et omnino id rectum eſt, extat vox eadem in ſequente teſtimonio ejusdem poetae ex *Myſis,* in tertio, *πλήρει βροτῶν*, ſuſpicione mendae non caret. poteſt tamen ferri, exponique homini pleno et probe farto. pro *πλήρει βροτῷ.* In ultimo ſcribe, *παγγέλαστός ἐστ' ἰδεῖν.* In proximae eclogae iſto verſu, Ὅλους *τραχήλους καὶ κοπρῶνας πλησίον.* habet Huraldinus, *ὅλης.* idque perplaceret, ut jungeretur cum ſuperiore verſu hoc modo: — *ἀρίστων ἐσθίειν δι' ἡμέρας* Ὅλης. ſed ea ſcriptura admiſſa, de voce *τραχήλους* quaerendum ſupereſt. Mneſimachi verba e *Buſiride,* — *εἰμὶ γὰρ* Βοιώτιος, Ὀλίγα *μὲν ἄλλων, ταῦτα πολλὰ δ' ἐσθίων,* ſonant hoc: *Ego ſum Boeotius: qui de aliis quidem pauca comedam: haec vero multa.* videtur dicere, Boeotos panis et carnium fuiſſe voraces. caetera quae delicatuli expetunt, non multum curaſſe. Huraldinus MSS. una voce auctior: *ὀλίγα μὲν ἄλλων δίκαια ταῦτα· πολλὰ δ' ἐσθ.* ſed non video qui ſententiam aliquam ex hac ſcriptura eliciam: quam et metri lex aſpernatur. Mox lege verſum Alexidis, *ὡς ἀνίκητοι νῦν*

εἶναι βοᾶν καὶ πονεῖν μόνον. cum eruditiſſimo Sylburgio. Pempeli reſponſum de Boeotis, cum fuiſſet interrogatus quid ipſi viderentur eſſe Thebani? ſalebroſum eſt. licet cum editis ſcripti omnes conſentiant. Scribit Polybius et refert Athen. *ὡς Βοιωτοὶ μεγίστην δόξαν λαβόντες μετὰ τὰ Λευκτρικὰ, κατὰ μικρὸν ἀνέπεσον ταῖς ψυχαῖς· καὶ ὁρμήσαντες ἐπ' εὐωχείας καὶ μέθας, διέθεντο καὶ κοινώνεια τοῖς φίλοις.* appellat *κοινώνεια*, conventus ea fini ſolitos agi, ut amici una eſſent. et *διατίθεσθαι κοινώνεια τοῖς φίλοις*, eſt reditus in eam rem aſſignare, et locum providere. Addit Polybius, *πολλοὶ δὲ τῶν ἐχόντων γενεὰς ἀπεμέριζον τοῖς συσσιτίοις τὸ πλέον μέρος τῆς οὐσίας· ὥστε πολλοὺς εἶναι Βοιωτῶν οἷς ὑπῆρχε δειλινὰ τοῦ μηνὸς πλείω τῶν εἰς τὸν μῆνα διατεταγμένων ἡμερῶν.* Verbum *ἀπεμέριζον dividebant*, interpretor de ultimis voluntatibus: quaſi ſcriptum eſſet *ἀπέλειπον*. Et nota ſis ſtultitiam horum hominum immanem: qui non ſolum dum viverent ſoliti bona ſua in convivia illa prodigere: ſed et morientes pecuniam amicis relinquerent perdendam *ἐν τοῖς κοινωνείοις*: quae heſtiatoria quaedam erant. Haec fuere Graecorum ingenia, cujus rei clara teſtimonia in teſtamentis veterum philoſophorum quae recitat Laërtius Diogenes. Quare aliter Polybii verba non debuerant accipi. *Δειλινὸν* (videlicet *βρῶμα*) eſt cibus pomeridianus, ſive merenda: nam veteres interpretantur, *τὸ μεταξὺ δείπνου καὶ ἀρίστου.* Ita vocabant Thebani *κοινωνισταὶ* ſuas illas epulas: vel propter diei tempus, quo ſoliti convenire ex ſodalitii inſtituto: vel minuendae rei invidiae, quaſi eſſet aliquid p. 713. levius *δειλινὸν* quam vel prandium, vel coena. Sic hodie ſolent frugiperdae homines extraordinarias epulas ſuas appellare merendas: quae tamen coenae ſunt quantumvis dapſiles et lautae. Cum autem moriturientes Thebani tanto ſtudio ornandorum caenoneorum ducerentur: non mirum eſt, eveniſſe quod ſcribit Polybius: ut multi merendas haberent ſibi ab amicis legatas, plures numero in ſingulos menſes, quam dies eſſent in menſe. Simile ex parte quod narrat Strabo de Tarentinis: plures illis fuiſſe in anno feſtos dies, quam eſſent ipſius anni dies. Deinceps probaturus auctor omnes in univerſum Theſſalos plurimum comediſſe, ait, *Κράτης φησὶν ἐν Λαμίᾳ, Ἐπεὶ τριπήχη Θετταλικῶς τετμημένα.* Lego, *Ἔπη τριπήχη*, ut, *ſesquipedalia verba.* non videtur hinc poſſe colligi quod voluit probare Athenaeus:

ſed ſcire licet Cratetem cum ita loqueretur, alluſiſſe ad fruſta carnium, quae incidi ſolita a Theſſalis. ideo addit Athenaeus, vice fungens interpretis, Τοῦτο δ' εἶπεν, ὡς τῶν Θετταλῶν μεγάλα κρέα τεμνόντων. alioqui poterat dici ſcripſiſſe poetam Κρέα τριπήχη· ſed verum eſt quod dixi. *Lamiae* Cratetis meminit Pollux libro 9. ubi ex hac fabula verſum affert, ut doceat ἡμίεκτον et octo obolos tantidem valuiſſe. Eum verſiculum ita concipe: ἡμίεκτόν ἐστι χρυσοῦ. μανθάνεις; ὀκτὼ ὀβολοί. Theſſali propria ſuae dialecti voce κάπανικὰ κρέα vocabant magna, et quae plauſtrum poſſint onerare ſingula Auctor Athenaeus his verbis, Ταῦτα δὲ καπανικὰ εἴρηκεν Ἀριστοφάνης ἐν Ταγηνισταῖς. Τί πρὸς τὰ Λυδῶν δεῖπνα καὶ τὰ Θετταλῶν; Καὶ Θετταλικῶν μὲν πολὺ τάδε καπανικώτερα· οἷον ἁμαξιαῖα. Θετταλοὶ γὰρ τὰς ἀπήνας καπάνας ἔλεγον. Non ſunt comici, ſed Athenaei illa: οἷον ἁμαξιαῖα: quae et diſtincta et verſa ſunt perperam. familiare grammaticis verbum οἷον hoc ſenſu. Ariſtophanis verſum reſpiciens Heſych. καπανικώτερα, inquit, ἀπὸ τῆς φάτνης χορταστικώτερα. τινὲς δὲ ἀντὶ τοῦ μείζονα. καπάνας γὰρ ἀπήνας λέγουσι. Aegyptii mox non ſimpliciter voraces: ſed panis tantum ſcribuntur fuiſſe. *cylleſtim* eum panem vocabant: de quo habes apud Herodotum et ſupra libro tertio. ἀρτοφάγους hic interpretamur, qui multo pane veſcantur, quoniam de polyphagis hic ſermo eſt, alioquin videri potuit Hecataeus Aegyptios appellaſſe artophagos, ad Graecorum differentiam: qui erant ut plurimum mazophagi: ſicut Poeni et quondam Romani pultiphagi, ſed prior interpretatio non ſolum inſtituto ſermoni convenientior: verum etiam ad proxime ſequentia prope neceſſaria. διὰ ταῦτα καὶ Ἄλεξις ἐν τῷ περὶ αὐταρκείας ἔφη μετρίᾳ τροφῇ κεχρῆσθαι τὸν Βόκχοριν. quare διὰ ταῦτα? quia in populo edaci rex ſobrius non aliter notabilis, quam cocles inter caecos. Bocchoris ille eſt Aegypti rex de quo Diodorus Siculus libro primo.

Caput Quintum.

Oſtenduntur et emendantur maculae multorum locorum. ἔχειν ἡδέως ἑαυτοῦ. *Lycophronis* Satyri. τὰ ἐκτὰ τρύπα. τὰ Σαμοθράκια. *Dii Potes* p. 714.
ventorum promicondi olim crediti. Duo prin-

cipia generationis terra et aqua. Clementis Alex. locus. ἐπιῤῥαπίζειν, verbis objurgare.

Ἀλλ' ἔγωγε τοῦ τὰ δέοντ' ἔχειν. non eſt principium verſus: ſed de initio quaedam praetermiſſa. Ὡς ἡδὺ πᾶν τὸ μέτριον. Ita verte et diſtingue. *Quam ſuave eſt omne mediocre! ego nunc neque ſupra modum cibo onuſtus abeo, neque inanis: ſed ſuaviter me habens.* ſarto nimia ciborum copia ventriculo opponit ſtomachum, qui λαγαρὸς quidem eſt, at non inanis. id vocat ἔχειν ἡδέως ἑαυτοῦ. Timotheus mox καλῶς γίνεσθαι. Puſillus error paulo poſt interpretibus fraudi fuit in hac pulcherrima ſententia: μᾶλλον γὰρ ἡμᾶς τῇ μεθ' ἑαυτῶν συνουσίᾳ προσῆκόν ἐστιν εὐεργετεῖν, ἢ τῷ πλήθει τῶν παρατιθεμένων οἱ διακονοῦντες τὰ πλεῖστα δαπανῶσι. Scribe, ἢ τῷ πλήθει τῶν παρατιθεμένων, ὧν οἱ διακ. τὰ πλ. δ. εἰσῄεσαν εἰς τὸν ἐπὶ τοῦτο παρεσκευασμένον οἶκον. *in triclinium ingrediebantur ei rei paratum.* non ſemel expoſuimus vocem οἶκος. μαρτυρεῖ περὶ τούτων Λυκόφρων ὁ Χαλκιδεὺς γράψας Σατύρους. Μενέδημον, ἐν οἷς φησὶν ὁ Σ. Scribe, γράψας Σατύρους εἰς Μενέδημον. ἐν οἷς φ. vocat Satyros, drama Satyricum ad irriſum Menedemi compoſitum. Libro ſecundo, Λυκόφρων ὁ Χαλκιδεὺς ἐν σατυρικῷ δράματι, ὃ ἐπὶ καταμωκήσει ἔγραψεν εἰς Μενέδημον. In Lycophronis verſibus quid ſit κατέχω dictum eſt libro primo: et pro δημόκριτος melius lectum iri δημόκοινος, oſtendimus libro ſecundo. Ἀνάστηθι οὖν σὺ Ἀρίδικες. σὺ δὲ ἀπελθὼν τὰ ἑκτὰ τρύπα. Juſſerat Arceſilaus Apellem pro ea quae inter ipſos fuit familiaritate, ut vinum per colum trajiceret: ille ejus miniſterii imperitus conturbavit etiam magis: vertit Arceſilas hujus imperitiam in occaſionem joci: et converſus ad Aridicum familiarem alterum, qui inter convivas accumbebat menſae: *tu vero,* ait, *ſurge Aridice.* ſupplendum eſt, et vinum cola. deinde Apellem affatur, et ait, σὺ δὲ ἀπελθὼν τὰ ἑκτὰ τρύπα. continetur his verbis ſine dubio urbani hominis jocus aliquis: ridiculum enim ut videtur miniſterium imperat. Sed locus eſt corruptus etiam in Excerptis: quod ſatis miror: nam ille auctor quaecunque invenit in ſuis libris mendoſa omnia fere praetermiſit. Exiſtimamus fuiſſe aliquod proverbium illi ſimile quod eſt apud Galenum κέγχρον τρυπᾶν, de inani labore et vano conatu. Pro Ἀρίδικες, ſcribo Ἀρίδικε cum Excerptis.

οἱ δὲ νῦν συναγαγόντες ἐπὶ τὰ δεῖπνα, κ. de ſui temporis philoſophia Athenaeus loquitur: et quod addit, *καὶ μάλιστα οἱ ἀπὸ τῆς καλῆς Ἀλεξανδρείας,* de iis debet intelligi, qui publico ſumptu alebantur in Muſeo et Claudio Alexandriae: de quibus ad Suetonium nonnulla.

Τῷ γὰρ τοιούτῳ ὁ οἶκος Ὁμοῦ μὲν θυμιαμάτων γέμει. Male digeſta, male verſa haec. Locus eſt Sophoclis, qui ita habet initio Oedipi tyranni.

Πόλις δ' ὁμοῦ μὲν θυμιαμάτων γέμει· p. 715.
ὁμοῦ δὲ παιάνων τε καὶ στεναγμάτων.

Athenaeus *οἶκος* poſuit pro *πόλις.* hoc enim voluit: ei qui tanta immodeſtia utatur in convivio, triclinium abundare gaudio ſimul et moerore. *Εὐτελὲς γὰρ δεῖπνον οὐ ποιεῖ παροινίαν.* Transpoſitione aliquot vocum ſenarium integrum feceris: *Δεῖπνον γὰρ εὐτελὲς οὐ ποιεῖ παροινίαν.* *καὶ ὡς ἀληθῶς κατὰ τὸν χαριέστατον Ξενοφῶντα πολέμου ἐργαστήριον.* Locus Xenophontis eſt in Ageſilao: ubi ſcribitur de Epheſo, *ὥστε τὴν πόλιν ὄντως ἡγήσω πολέμου ἐργαστήριον.* *ὥστε πολλάκις Αὐτὸν κεκληκὼς Σαμοθρᾴκι' εὔχεται Λῆξαι πνέοντα, καὶ γ.* Quae ad hunc locum ſcripſere viri docti, nihil ad Rhombum. Nam ſenſus hic eſt: adeo ut ſaepe qui eum vocavit oret, deſinant flare venti Samothracii, et ut tranquillior tandem fiat tempeſtas. hic enim adoleſcens Telephus, amicis a quibus invitatur hiems eſt, et procellae inſtar. ſequentia namque ſic ſcribenda: — *καὶ γαληνίσαι ποτέ. Χειμὼν ὁ μειρακίσκός ἐστι τοῖς φίλοις.* caetera ut ſuperflua in ſpongiam digna incumbere. *τὰ Σαμοθρᾴκια* intellige *πνεύματα.* Sic vocabant Graeci boream, quem ex ejus tractus regionibus in ſuam flare videbant. Etiam apud philoſophos *θρακίας* ventus non aliunde nomen habet. Sed videntur veteres credidiſſe, ventorum flatus in poteſtate eſſe Cabirorum, ſive Potium deorum: qui in Samothracia colebantur. Nam in tempeſtate deprehenſi. illis potiſſimum vota faciebant, et ſervati reddebant, ut ait vetus ſcriptor apud Suidam. Diodorus quoque Siculus libro quarto narrat, Orpheum petiiſſe tranquillitatem maris turbati et agitati a diis Samothracibus. *ἐπιγενομένου δὲ μεγάλου χειμῶνος καὶ τῶν ἀριστέων ἀπογινωσκόντων τὴν σωτηρίαν, φασὶν Ὀρφέα τῆς τελετῆς μόνον τῶν συμπλεόντων μετεσχηκότα ποιήσασθαι τοῖς Σαμοθρᾳξὶ τὰς ὑπὲρ τῆς σωτηρίας εὐχάς. εὐθὺ δὲ τοῦ πνεύματος ἐνδόντος,* etc. Mox, *τοὺς Ἀργοναύτας περιπεσεῖν χειμῶνι παντελῶς ἐπικινδύνῳ· τοῦ δ'*

Ὀρφέως εὐχὰς ποιησαμένου τοῖς Σαμοθρᾳξὶ, λῆξαι τοὺς ἀνέμους. non parum iſta Alexidis hunc locum illuſtrabant. Τόν δ' εἶδεν ἀστὸν † ἀστίωνος μεῖζον. Verſus quidem ſtabit ſi ita ſcribas, Τὸνδ' εἶδεν ἀστὸν ἀστίωιος μείζονα. de ſententia vero nihil pronuntio. Ἐῤῥυσίας εἶον στομ. an ἔῤῥυσας? Ὑγρὰ δὲ μήτηρ οὐ πεδοστιβὴς τροφὸς Θάλασσα. Verte: *noſtra eſt nutrix mater humida, non illa quae calcatur pedibus, Mare,* inquam. Homerus duo principia agnoſcit creationis animalium, aquam et terram: ut cum ait: Ἀλλ' ὑμεῖς μὲν πάντες ὕδωρ καὶ γαῖα γένοισθε. Homerum ſecutus eſt Xenophanes Colophonius, et duas illas πρώτας ἀρχὰς eſſe, ac ſolas pronuntiavit. Euripides quem veteres ſcenicum philoſophum non ſine cauſſa dixerunt, ejusdem fuit ſententiae: quod non obſcure ſignificant haec verba ſic expoſita, ut nos illa vertimus, *Mater* Euripidi appellatur τὸ γεννητικὸν στοιχεῖον, ut loquuntur Φιλοσόφων παῖδες. atque hanc matrem poeta duplicem manifeſto
p. 716. ſtatuit: alteram πεδοστιβῆ: terram nempe, quae pedibus calcari et perambulari poteſt: alteram ὑγράν: mare videlicet: quod explicat ipſe ſubjiciens, Θάλαττα, τήνδ' ἀροῦμεν. Sejunge ab Euripidis verſiculis illa verba, Μέγα γὰρ ἀνθρώποις κακὸν ἡ γαστήρ. non enim poetae verba ſunt, ſed Athenaei. In tertio verſuum Alexidis ſcribe, Εἴ τις ἀφέλοι τοῦτ' ἀφ' ἡμῶν τὸ μέρος.

Νικᾷ δὲ χρεία μ' ἡ ταλαίπωρος. Locus Euripidis quem ſuis verſibus inſerit Diphilus, extat apud Clementem Alexandrinum ita fere ſcriptus: certe ita ſcribendus. Νικᾷ δὲ χρεία μ', ἡ κακῶς τ' ὀλουμένη Γαστὴρ, ἀφ' ἧς δὴ πάντα γίγνεται κακά. εἰς ἣν πρῶτον πάντ' ἂν ἐμβάλοις. Haec prima ventris incommoditas: qui non unius certae rei ſit capax, ſed omnium, quod ſecus eſt in omni prope vaſorum genere: quibus aliquid continetur. Ad proxima verba, Ἀλλ' οὐχ ἕτερον ἀγγεῖον, repetenda ex ſuperiore verſu praepoſitio εἰς: quod ſi cujus teretes offendit aures (eſt enim duriuſculum) legendum, Ἀλλ' οὐκ ἐς ἕτερον ἄγγος. Cum addit poeta, in ventrem conjici recte poſſe Τὰ πάνθ' ἑαυτοῖς μηδὲν ὁμολογούμενα: res diverſi generis intelligit, et quae nulla ſocietate junguntur. eleganter περιφράζει ingenioſius poeta, τὰ μὴ ὁμογενῆ, ut loquuntur philoſophi. Talia ſunt, exempli gratia, carnes, piſces, legumina et fructus, male referunt ad noxia et ſalubria. Subjungit Diphilus: Καὶ οὐ προστίθημι τ' ἄλλα. quaſi dicat, taceo

quod ait ibidem Euripides, ventrem omnium malorum eſſe cauſſam. more autem uſus oratorum, quod ſingit ſe praetermiſſurum, diſertim dixit. ſequitur enim: *διότι πανταχοῦ Διὰ τὴν τάλαιναν πάντα ταῦτα γίνεται.* Legendum, *πάντα τὰ κακὰ γίγνεται.* nam Euripides dixit, *ἀφ' ἧς δὴ πάντα γίγνεται κακά. ἐπεῤῥάπισε Δημήτριον τὸν Φαληρέα, σὺν τῇ πήρᾳ τῶν ἄρτων καὶ λάγυνον πέμψαντα οἴνου.* Abſurdum eſt hoc quidem loco, *ἐπιῤῥαπίζειν* de inflicto colapho interpretari: nam etſi impudens Crates fuit, ut Canis: nunquam tamen virum tanta auctoritate percutere eſſet auſus, et Diogenes Laertius in eadem re uſus verbo *ὀνειδίζειν.* Verte igitur, *Demetrium Phalereum objurgavit, quod ſimul cum pera panis, vini lagenam miſiſſet.* Sequitur Cratetis apophthegma tunc temporis pronuntiatum: *εἴθε γὰρ ἔφη τὰς κρήνας καὶ ἄρτους ἦν φέρειν.* *Utinam, inquit, fieri poſſet ut fontes etiam panes producerent.* Supple quod deeſt perficiendae ſententiae: nam ſi id ſit, ego nemini de pane ſupplicem: quemadmodum a nemine quod bibam peto. Planius aliquanto Diogenes, *Εἴθε γὰρ αἱ κρῆναι καὶ ἄρτους ἔφερον.* At interpres quam errat?

Caput Sextum.

Καταριστᾶν. *σεμνὴ θεὰ Athenienſium et σεμναὶ θεαί. Mos libandi principibus. διμοιρία. ζωρότερον. Antiphanis* Milanion, Japyx. *ζῶον in compoſitione pro magno. μανθάνειν pro ſolere.* didiciſſe *pro eodem. Hyperidis oratio Deliaca, et collecta quaedam ejus fragmenta. Chori puerorum, et virorum. veſtes* Theraicae. Φυλῆσι. p. 717. *Tabulae quibus depictae ſolennitates ſacrorum aut ludorum. Romani Aeolas imitati.*

Longo hyperbato obſcurat dipnorhetor ſeriem orationis, cum mox ſcribit, *Ἐπὶ τούτοις ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη, ἐπεὶ δεδείπναμεν εἴρηκεν* Ἄλεξις *ἐν* Κουρίδι. oratio manet ſuſpenſa usque ad illa paginae ſequentis initio: Τοῖς *οὖν θεοῖς κατὰ τὸν* Πλάτωνα, *ὡς ἐν* Φιλήβῳ *φησὶν, εὐχόμενοι κεραννύωμεν.* Ulpiani oratio debuerat in hunc modum continuari, *ἐπεὶ δεδείπναμεν, τοῖς θεοῖς, κατὰ*

τὸν Πλάτωνα, κεραννύωμεν. Sed de induſtria uſus eſt voce *δεδείπναμεν,* ut de ea et affinibus aliis obiter dicendi naſceretur occaſio. *Καταριστᾷν* eſt abſumere prandendo, ſive in prandia. uſus hoc verbo Antiphon orator, ſive rhetor, non ut putaverunt interpretes, poeta. Scribe ejus verba, *ὅταν τις πράγματα τὰ ἑαυτοῦ ἢ τὰ τῶν φίλων κατηρίστηκεν.* Adjecimus e membranis, quae ſequuntur de verbo *παραδεδειπνῆσθαι:* quod ad Theophraſtum expoſuimus dudum. Varro dixit in primo De re ruſtica, *comeſa coena venire.* Antiphanis verſum hunc ita ſcribam ne ſit inepta ſententia. *Ἐπεχεάμην ἄκρατον. οὐχὶ παιδίον; nonne ita eſt, o puer?* Cum ait, ſe libaſſe *Κυάθους θεῶν τε καὶ θεαινῶν μυρίους· Εἶτα ἐπὶ τούτοις πᾶσι τῆς σεμνῆς θεᾶς,* hoc ſignificat, poſt libationes ſexcentis diis deabusque factas, poſtremo loco Minervae ſacrum cyathum effudiſſe: quis dubitat *σεμνὴν θεὰν deam venerandam* Athenis eſſe Palladem. At *σεμναὶ θεαὶ* ſunt Eumenides, Furiae: quibus nihil commune cum vini libationibus: erant enim ſacra illarum *νηφάλια* et abſtemia. Interpretibus aliter viſum: qui etiam verſum ultimum, *Καὶ τοῦ γλυκυτάτου βασιλέως διμοιρίαν,* corrumpunt, dum emendant neſcio quomodo. non viderunt perſtringi a comico foedam quorundam adulationem: qui ſingulos cyathos ſingulis diis libantes in conviviis, in honorem regis duos cyathos effunderent. Ita ſoliti Athenienſes regibus adulari, ut dicebamus libro 6. cap. 16. *διμοιρία eſt dupla portio.* Non ſunt Antiphanis quae ſequuntur verba. Homeri locus e nono Iliadis, *ζωρότερον δὲ κέραιρε,* quam varie expoſitus ſit a veteribus, ſciunt eruditi etiam ex Plutarcho et poetae interpretibus. Apud Hippocratem libro *Περὶ ἐγκατατομῆς ἐμβρύου,* legas *κεράσαι εὐζωρότερον* pro eodem. At in libro De natura muliebri dixit idem, *ζωρότερον πίνειν,* pro *πίνειν οἶνον ζωρότερον κεκραμένον.* Et tamen Ephippus poeta videtur quaſi propriam Homero facere hanc vocem, iſto qui ſequitur verſu *Δῶκεν κεράσας ζωρότερον Ὁμηρικῶς.* male enim poſtremam ejus verſus vocem capiunt interpretes. Antiphanis *Μειλανίων,* displicuit interpretibus: qui fecerunt ut eſſet *Μελανίων,* *Nigriuſculus.* mirum commentum. nam id verbi pro Graeco non agnoſcent Graeci. At Milanion et Atalanta ex fabulari hiſtoria cui non ſunt noti? Julius Pollux libro ſeptimo in ipſo fine *Μύλωνα* fabulam An-
p. 718. tiphanis nominat. an aliam ab iſta? an hanc ipſam? ſed

locus corrigendus. Ἰάπυξ mox ſervile nomen eſt, a patria, ut *Myſus, Davus, Geta.* Sine ratione diſcedunt ab edita lectione in iſtis, ἄλλοι δὲ τὸ εὔκρατον: et ſcribunt ἀκρατὲς refragantibus membranis, Epitome et Euſtathio. ὥσπερ τὸ δεξιτερὸν ἀντὶ τοῦ δεξιοῦ, ita accipe: ſicut vox δεξιτερὸς per paragogen quandam producta eſt pro δεξιός: non autem συγκριτικὸν eſt id nomen: ſic ζωρότερον pro ζωρὸς uſurpatum. Scribebam cum Dalecampio, καὶ τὸ ζα ὅτι μέγεθος ἢ πλῆθος σημαίνει. non ut editum eſt, τὸ ζῶν vel τὰ ζῶα. ſed euntem pedibus in ejus ſententiam prehendit lacinia Euſtathius, et ire juſſit in alia omnia. Sic ille, Σημείωσαι ὅτι ζωρὸν οἶνον τὸν πολυετῆ ἐνόησάν τινες, οὐκ ἀπὸ τοῦ ζῆν ἢ ζέειν, ἀλλ' ἐκ τοῦ ζῶον καὶ τὸ ὥρος· ὧν ὧρος μὲν ὁ ἐνιαυτὸς, ἤτουν ἔτος. ζῶον δὲ ἀντὶ τοῦ μέγα καὶ πολὺ, ἃ δὴ σημαίνεταί φασι διὰ τῶν ζώων. Sequitur, Δίφιλος δ' ἐν Παιδεραςταῖς φησὶν, Ἔγχεον σὺ δὴ πιεῖν, Εὐζωρότερον γένη δύω παῖδες. Reſtitue mire deformatam lectionem ſic,

— ἔγχεον σὺ δὴ πιεῖν.
εὐζωρότερόν γε νὴ τὸν Δί' ὦ παῖδες. τὸ γὰρ
ὑδαρὲς ἅπαν τοῦτ' ἐστι τῇ ψυχῇ κακόν.

In Empedoclis iſto verſu Αἶψα δὲ θνητὰ φύοντο τὰ πρὶν μάθον ἀθάνατ' εἶναι, Graecanica elegantia eſt quam non cepere interpretes: quibus τὸ μάθον prima perſona eſt ſingularis: cum re vera tertia ſit pluralis. ſed μάθον poſitum pro εἰώθεισαν aut ἐπεφύκεισαν. *Et ſtatim facta ſunt mortalia quae erant natura ſua immortalia.* μάθον εἶναι, *didicerant eſſe* pro erant: vel, ſolebant eſſe. Aeſchylus, Ἔχειν, πένεσθαι δ' οὐκ ἐπίσταται δόμος. id eſt, οὐ πένεται. *Nunquam eget.* Plautus, *Non didici hariolari gratis.* Idem, *Cur negas? quia vera didici dicere.* alibi *excidionem facere condidici oppidis.* Ait, τοιοῦτόν ἐστι καὶ τὸ ἐν Εἰρήνῃ Ἀριστοφάνους ὑπωπιασμέναι. Poetae verba ſunt,

Καὶ ταῦτα δαιμονίως ὑπωπιασμέναι
ἁπαξάπασαι, καὶ κυάθοις προσκείμεναι.

Pro Φρύνιχος Παιστρίαις, placitum interpreti Παιστρίᾳ. ſine cauſſa, opinor: at non ſine cauſſa nos libro 3. cap. 27. Ποαστρίαις ſcribebamus. Sequitur, ἔλεγον δὲ καὶ ἔφηβον τοιοῦτον σκεῦος. Vide ſcholia Ariſtophanis ad Veſpas. Libro autem 11. poculi id nomen eſt. Inter exempla συγκριτικῶν in εστερον, affertur ex Epicharmo εὐωνέστερον. in apocryphis libris et vetuſtis eſt εὐωνέστερον. quod fuerit ἐνωρέστερον, ſive ἐνωρότερον. ſed

Euſtathius firmat quod eſt editum. Laudatur deinceps Hyperides *in Deliaca.* Ὑπερείδης, ait, Δηλιακῷ, καὶ τὸν κρατῆρα τὸν πανιώνιον κοινῇ οἱ Ἕλληνες κεραννύουσι. haec oratio cum caeteris hujus oratoris diu factum eſt cum periit. Sed reperio ejus mentionem apud Hermogenem. Argumentum ejus orationis utcumque poteſt percipi ex reliquis quae hodieque extant apud veterem Hermogenis interpretem ad librum De ideis, capite περὶ σεμνότητος. Verba illius, quia non omnium manibus teritur ille liber, lubet hic adſcribere. Sic igitur interpres ille. Διόπερ τὰς ἐν Δηλιακῷ Ὑπερείδου πόῤῥω τούτων ἑστάναι φησὶ (nempe τῶν ἐννοιῶν τοῦ Πλάτωνος περὶ θεῶν) βουλόμενος γὰρ ἐκεῖνος ἐξ ἀρχαίου δεῖξαι, τοῖς
p. 719 Ἀθηναίοις τὰ ἐν Δήλῳ ἱερὰ προσήκοντα, πολλῷ κέχρηται τῷ μύθῳ, λέγων οὕτω. Λέγεται γὰρ τὴν Λητὼ κύουσαν τοὺς παῖδας ἐκ Διὸς ἐλαύνεσθαι ὑπὸ τῆς Ἥρας κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν. ἤδη δὲ αὐτὴν βαρυνομένην καὶ ἀποροῦσαν, εἰς τὴν γῆν ἐλθεῖν τὴν ἡμετέραν, καὶ λῦσαι τὴν ζώνην ἐν τῷ τόπῳ, ἐν ᾧ Ζωστὴρ καλεῖται. Sed videntur iſta velut ἐν παρόδῳ in ea oratione dicta eſſe: nam ad praecipuum ipſius argumentum, nihil haec de Latonae partu narratio ſpectabat. Sopater in Hermogenem. Ἔχεις δὲ διπλοῦν στοχασμὸν παρὰ Ὑπερείδῃ ἐν τῷ Δηλιακῷ. ἐκθησόμεθα δὲ τὰ εἰρημένα, ὑπὲρ τοῦ γενέσθαι σαφὲς τὸ λεγόμενον. Ἀφίκοντό τινες εἰς Δῆλον ἄνθρωποι Αἰολεῖς, πλούσιοι, χρυσίον ἔχοντες πολὺ, κατὰ θεωρίαν τῆς Ἑλλάδος, ἀποδημοῦντες ἐκ τῆς ἑαυτῶν. οὗτοι ἐφάνησαν ἐν Ρηνείᾳ ἐκβεβλημένοι. τοῦ δὲ πράγματος περιβοήτου ὄντος, ἐπιφέρουσι Δήλιοι τοῖς Ῥηνεῦσι αἰτίαν ὡς αὐτῶν ταῦτα πεποιηκότων. καὶ γράφονται τὴν πόλιν αὐτῶν ἀσεβείας. οἱ δὲ Ῥηνεῖς ἠγανάκτηνταί τε τῷ πράγματι, καὶ προσκαλοῦνται Δηλίους τὴν αὐτὴν δίκην. οὔσης δὲ τῆς διαδικασίας ὁπότεροί εἰσιν οἱ τὸ ἔργον πεποιηκότες, ἠρώτων οἱ Ῥηνεῖς τοὺς Δηλίους, δι' ἣν αἰτίαν ὡς αὐτοὺς ἀφίκοντο. οὔτε γὰρ λιμένας εἶναι παρ' αὐτοῖς, οὔτε ἐμπορίαν, οὔτε ἄλλην διατριβὴν οὐδεμίαν. πάντας τε ἀνθρώπους ἀφικνεῖσθαι πρὸς τὴν Δῆλον ἔλεγον· καὶ αὐτοὶ τὰ πολλὰ ἐν Δήλῳ διατρίβειν· τῶν δὲ Δηλίων ἀποκριναμένων αὐτοῖς, ὅτι ἱερεῖα ἀγοράσοντες οἱ ἄνθρωποι διέβησαν εἰς τὴν Ῥήνειαν. διὰ τί οὖν, ἔφασαν οἱ Ῥηνεῖς, εἰ ἱερεῖα ἧκον ὠνησόμενοι, ὡς φατὲ, τοὺς παῖδας τοὺς ἀκολούθους οὐκ ἤγαγον τοὺς ἄξοντας τὰ ἱερεῖα, ἀλλὰ παρ' ὑμῖν (manuſc. ἡμῖν) ἐν Δήλῳ κατέλιπον, αὐτοὶ δὲ μόνοι διέβησαν; πρὸς δὲ τούτοις τριάκοντα σταδίων ὄντων ἀπὸ τῆς

διαβάσεως πρὸς τὴν πόλιν Ῥηναέων τραχείας οὔσης ὁδοῦ δι' ἧς ἔδει αὐτοὺς πορευθῆναι ἐπὶ τὴν ἀγορασίαν ἄνευ ὑποδημάτων διέβησαν· ἐν Δήλῳ δὲ τῷ ἱερῷ ὑποδεδεμένοι περιεπάτουν. Scripſimus cum antiquis Athenaei membranis, ὠρχοῦντο δ' οὗτοι περὶ τὸν τοῦ Ἀπόλλωνος νεὼν τοῦ Δηλίου, τῶν πρῶτο . . . . . . τες Ἀθηναίων, καὶ κατεδύοντο ἱμάτια τῶν Θηραϊκῶν. ſed nullum eſt dubium, quin ſuppleri quod deeſt ſic debeat: τῶν πρώτων παῖδες Ἀθηναίων. Chorus duplex erat: alter e viris, alter e pueris. Hinc illa diſtinctio frequens in libris Graecorum, ut Demoſthenis, Plutarchi, et aliorum, χορὸς παίδων et χορὸς ἀνδρῶν. In ſequentibus haeret aqua nobis. nam et καταδύεσθαι pro ἐνδύεσθαι, novum atque inſolens: et veſtes *Theraicae* mihi quidem obſcurae. tamen ita MSS. omnes, non τηραϊκῶν, ut alias editum. ſcribendum θηριακῶν? ut e pellibus confectae veſtes intelligantur, quales Romae geſtabant luperci per urbem currentes ac ſaltantes: quas Hippocrates δορικὰ ἱμάτια nominat, in libro Περὶ φύσιος τοῦ παιδός. Subditur his. ὁ δὲ Ἀπόλλων οὗτός ἐστιν, ᾧ τὰ Θαργήλια ἄγουσι, καὶ διασώζεται Φύλησιν ἐν τῷ δαφνηφορείῳ γραφὴ περὶ τούτων. Scribendum, Φυλῆσι. *in pago Phyla.* errant omnino qui accipiunt pro φυλαῖς. Adi ad Stephani Ἐθνικά. Neque probo quod γραφὴν *literas publicas* verterunt. De pictura accipimus nos: cujus erat argumentum ſaltatio orcheſtrarum circa Apollinis Delii templum, et quicquid ad ritum illum pertinuit. De hujus generis tabulis ante dictum libro quinto, capite ſeptimo. Veriſſimum eſt p. 720. quod ſcribit aliquanto poſt Athenaeus: Romanos et in moribus inſtitutisque multis, et κατὰ τοὺς τόνους τῆς φωνῆς Aeoles potiſſimum ex omnibus Graecis eſſe imitatos. Utriusque linguae periti fatebuntur ita eſſe: ac memini Dionyſium Halicarnaſſeum, et Priſcianum aliquot locis diſertim hujus nos admonere.

Caput Septimum.

Philinus vetus orator. ταῦροι *vox Epheſicrum.* κήρυκες, ἡβητήρια. *Hebe diis a poculis. Dioclis* Meliſſae. *Prov.* ἢ πέντε πίνειν ἢ τρία, ἢ μὴ τέτταρα. *Hermippi* Θεοί. Epichyſis *genus* παιδιᾶς. *Superſtitio veterum, mortuis conſecrandi*

quae de menſa caderent. Tragicorum τετραλογίαι, et ſatyricae fabulae. Sophoclis Σατυρικὸν δρᾶμα. item Aeſchyli. Vinum Samagoreum. *alia non pauca.*

Non temere laudatum invenias Philinum oratorem Atticum, quem ſuper *oenoptis* citat noſter. Facit illius mentionem Clemens Alexandrinus in eo tractatu quo de Graecorum furtis agit. Ibi vir diligentiſſimus, prima verba orationis, De corona, cum ſimillimis Philini componit. Ejus antiqui oratoris facit mentionem Harpocration, duobus, opinor, locis, in *θεωρικὰ* et in *Κοιρωνίδαι*. Epheſiis *ταῦροι* dicebantur qui per Neptuni feſtum vina miniſtrabant juvenes inveſtes, et integri. Hoc refert Athenaeus ex Ameriae Gloſſis. Inde et Heſychius ſumens, *ταῦροι*, ait, *οἱ παρ' Ἐφεσίοις οἰνοχόοι.* Sapphus locum de Mercurio diis vinum fundente emendamus lib. 2. cap. 2. Veteres, inquit, *τοὺς πρὸς ταῖς ὑπηρεσίαις ταύταις κήρυκας ἐκάλουν: eos qui pincernarum officio fungerentur vocabant κήρυκας.* Imo notant Graeci, et verum eſt, antiquiſſimis temporibus eo nomine omnes qui in aedibus miniſtrabant ſic fuiſſe vocatos. *κήρυκες*, ajunt, *οἱ διάκονοι οἱ τὰς ὑπηρετικὰς ἐπιτελοῦντες πράξεις.* Notemus locutionem, *καὶ τὴν Ἥβην δέ τινες ἀνέπλασαν οἰνοχοοῦσαν αὐτοῖς.* Ait, *τινές.* miror equidem. nam Homeri ipſius hoc commentum eſt. Iliadis *ῥαψ. δ.*

— *μετὰ δέ σφισι πότνια Ἥβη*
Νέκταρ ἐῳνοχόει.

Magis miror quod addit, *ἴσως διὰ τὸ ἡβητήρια καλεῖσθαι τὰ συμπόσια.* Quod Heben finxerint diis eſſe a poculis, haec fortaſſe, inquit, ratio eſt: quia convivia vocabant *ἡβητήρια.* appellat *συμπόσια* oecos ubi convivabantur, et triclinia. Heſychius quoque *ἡβητήρια* interpretatur *ἑστιατήρια* et *κατάλυσιν.* Alii inter aedilem metuentia loca referunt: neque aliter auctores ea voce utuntur. Sed friget omnino, me judice, Athenaei ratio. Acutius et verius comici interpres: *ἥβην*, inquit, appellant veteres voluptatem quae ex conviviis capitur: quam ob cauſſam poeta Heben finxit, et ei convenientiſſimum nomini ſuo miniſterium praebuit, ut eſſet diis a poculis. haec doctiſſimus ille grammaticus ad Veſpas. cui et He-
p. 721. ſychius ſubſcribit obſcure: *ἥβην* interpretans *ἀκολασίαν.* Clearchi verſus e Citharaedo, qui leguntur mox interciſi, apud poetam ita continuabantur,

— τήνδ' ἐγὼ
μεστὴν ἅπασαν ἐπονομάσας προπίομαι
τοῖς συγγενέσι, πίστωμά γε φιλίας· πιὼν
ἔρωτα πικρόν. πνίγομαι γάρ. ἀλλ' ἐπιῤῥόφει.

Quae ſequuntur de variis vini temperamentis, conferant ſtudioſi cum iis quae de eadem re et Athenaeus ſcripſit alibi, et Julius Pollux aliique. Citatur non longe Διοκλῆς ἐν Μελίσσαις. cujus et poetae et fabulae Pollux meminit libro 10. cap. 24. Scribe autem Dioclis locum hoc modo. Πῶς δὲ καὶ κεκραμένον πίνειν τὸν οἶνον δεῖ με; τὰ τέτταρα καὶ δύο. *Quomodo temperatum vinum bibere me oportet? quatuor,* aquae *vini duo.* hanc fuiſſe antiquiſſimorum Graecorum vini temperaturam, auctor Heſychius. τὸ πάλαι, ait, ἐκιρνᾶτο τρία ὕδατος λαμβάνειν, τὸ δὲ τέταρτον οἶνον. Diſertim Athenaeus hic contrarium ſcribit: qui ſubjicit Diocleis verbis, ἧδ' οὖν κρᾶσις αὕτη παρὰ τὸ ἔθος οὖσα, ἐπέμνησε (ſcribo ἐγέννησε) τάχα καὶ τὴν θρυλλουμένην παροιμίαν, Ἢ πέντε πίνειν ἢ τρία, ἢ μὴ τέτταρα. quae ita verte: *Ab hac igitur temperatura, quae praeter conſuetudinem erat, natum fortaſſe proverbium uſu tritum, aut quinque bibe aut tria: non autem quatuor.* Idem tantum paulo ante de hac craſi locos recitavit antiquiſſimi poetae Heſiodi, et Anaxilae comici. Sed certiſſimum eſt, nullam fuiſſe communem omnibus Graecis certam κρᾶσιν. Ariſtophanes in Equitibus temperamenti meminit quod ait ejus interpres habitum omnium optimum: cum quinque partium tres aquae, duae erant vini. Habent et medici ſuas κράσεις. Hippocrates quidem plurimis locis meminit τῆς ἴσον ἴσῳ, alibi aliarum. Admodum paulo poſt depravatus eſt hic locus. Ἕρμιππος Θεοῖς,

Ἐπειθ' ὅταν πινώμεθ' ἢ διψώμεθα,
εὐχόμεθα πρὸς τοῦθ' ὁ οἶνος ὠκαιρὰς † γένου
οὐκ ἀστοῦ καὶ πηλοῦ 'γω φέρω παίζων ἅμα,
κ' αὖθις γεγένηται τοῦτο πέντε καὶ δύω.

praeſtare haec ſarta tecta non poſſumus, et fortaſſe aliquid deeſt. In ſecundo verſu, οἶνος εὐκρὰς μοι γένου ſcribendum, vel ut fere habent membranae εὐκέρας γένου, vel γένοιθ'. In tertio vere ſcribimus absque controverſia, Οὐκ τοῦ καπηλοῦ 'γὼ φέρω. [*quod a caupone ego affero.*] Hermippi autem Θεῶν meminit Pollux libro nono in deſcriptione luſionis, quam πεντάλιθα vocant et comici interpres ad Veſpas et Aves: item Heſychius in μίλαξ et ἡλικία. Corruptus eſt et inſequens Anacreontis locus,

Ἄγε δὴ, φέρ᾽ ἡμῖν ὦ παῖ κελέβην·
ὅπως ἄμυστιν προπίω.
τὰ μὲν δύ᾽ ἐγχέας ὕδατος,
τὰ πέντε δ᾽ οἴνου κυάθους·
ὡς ἂν ὑβριστιῶσαν ἀναδευβασσαρήσω.

Fortaſſe ita corrigas non male, *τὰ πέντε δ᾽ οἴνου· κυάθοις ὡς ἂν ὑβριστιῶσαν φρένα δεύσας βασσαρήσω.* vel,
p. 722. *φρέν᾽ ἀναδεύσας βασσαρήσω. ut cum luxuriantem animum cyathis rigavero, furere incipiam.* Scribe, *Ἀχαιὸς δ᾽ ἐν Αἴθωνι σατυρικῷ, τοὺς σατύρους ποιεῖ δυσχεράναντας,* negligentia operarum excidit vox *ποιεῖ.* Quaenam erant illae auditorum libationes, de quibus legimus hic. *ἦσαν δὲ τῶν ἀκροατῶν ἐπιχύσεις, ὥς φησι Θεόφραστος ἐν τῷ Περὶ μέθης οὐ παλαιαί.* Eruditiſſimus Dalecampius, ut expediret ſe, mirificam interpretationem attulit: ſed enim libationes quas diſcipuli doctoribus facerent, nullas novimus ex antiquorum monumentis. Exiſtimamus legendum, *ἦσαν δὲ αἱ τῶν ἀκρατῶν ἐπιχ.* Tangit auctor morem aliquem diſſolutorum et ſtrenuorum potatorum. narrat ex Theophraſto eum morem antiquum non eſſe: quippe priſcis temporibus nullam in uſu fuiſſe *ἐπίχυσιν,* niſi cum diis libabant, vel cottabo ludebant. Ex iſtis intelligi utcumque poteſt, epichyſin genus *παιδιᾶς* fuiſſe, cum madidi convivae cyathos in caput mutuo ſibi invergerent: petulanter ſane, et nimis improbe. Sed quid temulentia non auſit? Non diſſimilia his ſunt quae referimus libro primo, capite 14. Simillimum vero et fortaſſe hoc ipſum *παιδιᾶς* genus eſt, quod de temulentis Thracibus infra non longe ſcribitur, *καὶ κατὰ τῶν ἱματίων καταχεόμενοι, καλὸν καὶ εὔδαιμον ἐπιτήδευμα ἐπιτηδεύειν νενομίκασι.* Quid ſi ſcripſit Athenaeus, *ἦσαν δὲ τῶν ἐρώντων αἱ ἐπιχύσεις?* Nam ſoliti amantes in honorem et recordationem *τῶν ἐρωμένων* vinum *ἐπιχεῖσθαι.* Suſpectum mox eſt *δαΐζων* verbum cum ait de cottabiſmo, *ὄντος τοῦ παιγνίου Σικελικοῦ· καθάπερ καὶ Ἀνακρέων ὁ Τήϊος πεποίηκε· Σικελικὸν κότταβον ἀγκύλῃ δαΐζων.* et cohaerens huic ſententia parum plena, *διὸ καὶ τὰ σκολιὰ καλούμενα μέλη τῶν ἀρχαίων ποιητῶν πλήρη ἐστί.* deeſt *αὐτοῦ.* vel ſcribendum, *οὗ δὴ καὶ τὰ σκ.* In ſcolio Pindari, *Ἀγάθωνι δὲ καλῷ κότταβον,* poſitum *καλῷ* pro *ἐπικαλῶ,* ſine *ἐπιφημίζω· Agathoni cottabum hunc nuncupo.* vel ſcribe. *Ἀγάθωνι τῷ καλῷ κότταβον.* ut in Sympoſio Xenophontis, *Ἀλκιβιάδῃ τῷ καλῷ.* Quae de menſa in-

ter epulandum caderent, mortuis conſecravit antiquitas illa vere *ἀρχαία* et *βεκκεσέληνος*. poſtquam id nos docuit Athenaeus, ſubjicit, *διὸ καὶ Εὐριπίδης περὶ τῆς Σθενεβοίας φησὶν, ἐπειδὴ νομίζειν* (malim, *νομίζοι* aut *νομίσσειε*) *τὸ Βελλεροφόντην τεθνάναι,*

Πεσὸν δέ νιν λέληθεν οὐδὲν ἐκ χερός·
ἀλλ' εὐθὺς αὐδᾷ τῷ Κορινθίῳ ξένῳ.

Athenaei ſunt non Euripidis omnia quae praecedunt verbum *πεσόν*. Senſus eſt: ſolitos veteres quae de menſa cadunt amicis defunctis aſſignare, ideo Stheneboeam apud Euripidem, Bellerophontis audita morte, quicquid ſub menſam, ut fit, caderet, illi ſtatim nuncupaſſe. Graeca ita expone. *ideo etiam Euripides ait de Stheneboea poſtquam illa Bellerophontem mortuum putavit Nihil eam quod manu cadat latet Sed ſtatim id nuncupat Corinthio hoſpiti.* vel *Sed ſtatim dicit, Corinthio hoſpiti.* ſacrum eſto, videlicet, quod cecidit. Bellerophontem Corinthium fuiſſe et in ipſius amorem incidiſſe Stheneboeam Proeti uxorem nemo neſcit. Scribe, *καλῶς οἱ παροιμιαζόμενοι λέγ.* Satis conſtat, et nos alibi p. 723. pluribus docemus, tragicos poetas in Attico theatro non ſingulis fabulis, ſed quaternis ſolitos cum antagoniſtis de palma contendere. hae quatuor fabulae tetralogia dicebantur: quae conſtabat e tribus tragoediis, et ſatyrica fabula una. Semper autem in tetralogia drama unum fuit, quod *σατυρικὸν* et eſſet et diceretur. Exemplum *σατυρικοῦ δράματος* habemus hodieque in Euripidis Cyclopibus: quam ex omnibus omnium poetarum tragicorum ejus generis fabulis jam ſuo tempore extitiſſe unicam ſcribit Euſtathius ad Odyſſeae *ῥαψ. σ.* Athenaei ſeculo multae adhuc fuerunt ſuperſtites: nam Aeſchyli, Euripidis et Sophoclis plures ſatyricae fabulae ab eo, et Polluce atque aliis laudantur. Cum haec ita habeant, quomodo accipiemus quod legitur poſt aliquammulta? *Καὶ ὁ Σοφοκλῆς ἐν δράματι σατυρικῷ φησὶν ὡς ἄρα — τὸ πρὸς βίαν πίνειν, Ἴσον κακὸν πέφυκε τῷ διψῆν βίᾳ.* Sic loquitur, quaſi unam aliquam ſolum ſatyricam fabulam Sophocles feciſſet: quod ex ante dictis falſum paret. Nempe ita res habet: vel deeſt hic proprium dramatis nomen: vel fuit inter Sophocleas olim quaedam fabula SATYRUS aut SATYRI inſcripta. Hoc putamus verum eſſe: nam et libro ſeptimo, capite quarto, inter ejus poetae dramata, titulum unius commemoravimus *Σάτυροι κωφοί*: et memini Heſychium laudare Sophoclem in

Satyrico vel *Satyriſco*. Sic ille, ἀῤῥαγὲς ὄμμα, οὐ δακρύον. ᾧ τρόπῳ φαμὲν, κατεῤῥάγη μοῦ δάκρυον. Σοφοκλῆς Σατυρίσκῳ. Si cui placeat ita potius interpretari, *Sophocles in una ſuarum ſatyricarum fabularum*, non nimis refragabor: cum praeſertim ita interdum loqui grammaticos recorder. Heſychius, ἀποφύλιοι ξένοι, οἱ μὴ ἔχοντες φυλήν. Αἰσχύλος Σατυρικῷ. Porro inter alia Sophoclis ſatyrica dramata, *Hercules* fuit: ut cognoſcimus ex Polluce libro 7. capite 25. De progreſſu vitiorum, et publicorum morum depravatione loquens dipnoſophiſta, inter caetera ſcribit: ἐπεὶ δὲ τρυφᾷν ἤρξαντο, καὶ χλιδῶσι, κατεῤῥύησαν ἀπὸ τῶν δίφρων ἐπὶ τὰς κλίνας, καὶ λαβόντες σύμμαχον τὴν ἀνάπαυσιν καὶ ῥαστώνην, ἀνειμένως ἤδη καὶ ἀτάκτως ἐχρῶντο τῇ μέθῃ, χορηγούσης τῆς παρασκευῆς εἰς τὰς ἡδονάς. male iſta capit eruditiſſ. Dalec. ita melius: *poſtea quam delicate vivere ceptum, et homines luxu diffluunt, de ſellis in lectos* tricliniares *ſunt delapſi: atque ita ubi comes acceſſit quies et commoditas, remiſſo animo et diſſoluto ebrietati ſe dediderunt: fomites miniſtrante apparatu illo ad voluptates.* In nupera editione Athenaei ita ſcribitur hoc diſtichum Theognidis:

Πρὶν μεθύειν δ' ἄρξῃ γ' ἀπανίστασο μή σε βιάσθω
γαστὴρ, ὥστε κακὸν λάτριν ἔφη μόριον.

quis malum! hanc monſtruoſam lectionem excogitavit? nam recte quantum eſt librorum, ἐφημέριον. Sed aliquem audaculum hujus editionis παραδιορθωτὴν impulit, ut ita ſcilicet emendaret, ineptiſſima verſio interpretis. Theognidis clara mens: Noli, inquit, ventri ſervire tanquam aliquis vilis mercenarius, qui in dies ſingulos
p. 724. operas ſolent locare. Scribe in Crobyli verſu. Ἀποστεροῦνθ' ἑαυτὸν τοῦ σωφρονεῖν. non σωφρ. quod lex metri reſpuit: ſed φρονεῖν, quod extat paulo poſt, ubi iterum hic locus. Sententiam vero illam ſane quam pulchram quae ſequentibus Alexidis verſibus continetur, aliis verbis Clearchus comicus expreſſit, ſtudioſi verſiculos utriusque poetae comparent inter ſe. habentur Clearchei initio libri 14. quid ſignificetur illis verbis, ἐν τῇ διασκευῇ τοῦ Φρυγίου, ſcire licet ex [iis quae ſcripſimus] libro 3. cap. 26. Vinum quod in publicis Athenaei libris Σαμαγόρειον ex Ariſtotele nuncupatur: in membranis eſt Σαμαγόνειον: in Excerptis Σαμόγειρον. nullus locus mihi notus ullo horum nomine.

Caput Octavum.

Criticorum variae ſententiae de Alcaei loco. Alcaei alii loci varie illuſtrati et emendati. ἀμφικνεφαῖος *et* ἀμφικνέφαλος. περίστασις. *Sophili comoedia* Ἐγχειρίδιον. *item Menandri. Suidae locus.* κατασείειν, ἐνσείειν, ἐπισοβεῖν. *vinum* ὑδαρὲς *et* κεκραμένον.

Rediturus Democritus ad inſtitutum paulo ante ſermonem de variis modis temperandi vini, quorum mentio apud veteres extabat, Ἐγὼ δὲ, inquit, ἐπεὶ παρεξέβην περὶ τῶν ἀρχαίων κράσεων διαλεγόμενος, ἐπαναλήψομαι τὸν λόγον, τὰ (ita ſcribendum) ὑπὸ τοῦ Ἀλκαίου τοῦ μελοποιοῦ λεχθέντα ἐπὶ νοῦν βαλλόμενος· φησὶ γάρ που οὗτος, Ἔλχευε κίρνα εἰς ἕνα καὶ δύο. Digreſſio quae tractatum περὶ κράσεων interrupit, inde cepit, Ἦσαν δὲ τῶν ἀκροατῶν αἱ ἐπιχύσεις, ὥς φησι Θεοφ. etc. Locus Alcaei qui hic proponitur, et deinceps explicatur pluribus a Democrito, ita legendus Ἔγχευε κιρνὰς ἕνα καὶ δύο. neque aliter paulo poſt ſcriptum invenias. Athenaei ſententia eſt, jubere Alcaeum his verbis, ut puer a poculis vinum de more in cratera miſceat, eo κράσεως genere quod vocabatur εἷς καὶ δύο cum infuſis in craterem cyathis duobus vini, aquae unus infunditur. Alii Critici aliter cenſuerunt, ut Chamaeleo Ponticus: qui negans de temperatura vini locutum eo verſu Alcaeum, ſignificari a ſobrio poeta voluit, ſe in compotationibus unum primo poculum meri ſolitum educere, deinde duo, non amplius. Hic ita Athenaeus: ἐν τούτοις γάρ τινες, οὐ τὴν κρᾶσιν οἴονται λέγειν αὐτόν. ἀλλὰ σωφρονικὸν ὄντα, καθ' ἕνα κύαθον ἄκρατον πίνειν καὶ πάλιν κατὰ δύο. Auctorem hujus interpretationis, et ſuum de illa judicium proximis verbis aperit Democritus. τοῦτο δὲ ὁ Ποντικὸς Χαμαιλέων ἐνδέδεικται τῆς Ἀλκαίου φιλοινίας ἀπείρως ἔχων. offendit haec oratio aures noſtras: et videtur τούτῳ ſcribendum. *Hac interpretatione, ait, demonſtravit ſe Chamaeleon Ponticus temulentiae Alcaei ignarum.* Hic eſt Chamaeleon Heracleota, qui De ebrietate opus conſcripſerat: cujus facta eſt paulo ante mentio. meminit ejus libri etiam Clemens Alex. Stromat. libr.

primo. In eo commentario locum Alcaei tractaverat. p. 725. Sed parum fuiſſe verſatum Chamaeleontem in Alcaei poeſi, probat mox Democritus. κατὰ γὰρ, inquit, πᾶσαν ὥραν, καὶ πᾶσαν περίστασιν πίνων ὁ ποιητὴς οὗτος εὑρίσκεται. id eſt, *nam quacunque anni tempeſtate, et quocunque ſuarum rerum ſtatu ſive triſti ſive laeto,* (hoc ſignificat κατὰ πᾶσαν περίστασιν), *poeta hic bibens reperitur.* deinde quod ἀθρόως hic dicitur, ſigillatim probatur a Democrito. Profert Alcaei teſtimonia de ſuis potationibus primum hibernis, aeſtivis, et vernis: deinde in rebus adverſis, et rebus ſecundis. De hyeme verba Alcaei ſunt:

Ὕει μὲν ὁ Ζεύς. ἐν δ' ὠρανῷ μέγας
χειμών. πεπάγασι δ' ὑδάτων ῥοαί.
κάββαλε τὸν χειμῶνα, ἐπὶ μὲν τιθεὶς
πῦρ. ἐν δὲ κιρναὶς οἶνον ἀφειδέως
μελιχρόν. αὐτὰρ ἀμφὶ κόρσᾳ μαλθακὸν
ἀμφὶ γνάφαλλον.

In quarto verſu tmeſis poetica eſt ἐν δὲ κιρναὶς pro ἐγκιρναὶς δέ. hoc vero Doricum pro ἐγκιρνάς. ſic ὀλέσαις apud Pindarum pro ὀλέσας, et ſimilia alia. Sequentia exprimit Dalecampius ſic. *Mellitum vinum largius tempera: ſed capiti lene, obſcurum utrinque.* Cenſuit nimirum legi debere ἀμφικνέφαιος: quam vocem reſtituebat idem in aenigmate de ichneumone, quod recitatur ab Athenaeo infra hoc ipſo libro ſub finem. Nobis videbatur reſtituenda hoc loco dictio ἀμφικνέφαλον. ut ſit mens Alcaei: praeſidium adverſus hyemem petendum eſſe ab his tribus: igne luculento: optimo vino: et molli lecto. Genus lectorum fuit quos ἀμφικνεφάλους vocabant, auctore Polluce lib. 10. capite 6. plura de ea voce infra, capite 18. Sed hanc interpretationem vix admittant poetae verba. Nam qualis eſſet hypallage? *circa caput lectus eſto.* Quare de emendatione quidem nihil muto: verum ἀμφικνέφαλον hic *pulvinum* interpretor non *lectum.* Sequitur, θέρους δὲ, τέγγη πεύμονας οἴνῳ. Ita exarati manu: pro τέγγου vel τέγγε ut ſcriptum referunt alii. De tempeſtate verna, ſic ex Alcaeo Athenaeus: τοῦ δὲ ἔαρος, ἦρος ἀνθεμόεντος ἔπαιον ἀρχομένοιο. Dalecamp. emendat ἔπινον. ut id probetur quod inſtituit, docere: ſimilis eſt vero haec correctio, non vera, judice me. nam rectum eſt ἐπάϊον. Principium eſt odae: quo ait poeta, jam ver adveniſſe: et ſtatim vinum ſibi miſceri jubet in cratera. Audiamus

Athenaeum: καὶ προελθὼν, ἐν δὲ κίρνα τὸν τω μελιαδέος ὄττι τάχιστα κρατῆρα. id eſt, *et poſtea ait Alcaeus in eo carmine, miſce quantocyus in cratera vinum ſuaviſſimum.* Quod modo dicebamus κατὰ πᾶσαν περίστασιν ſignificare, *quocunque rerum ſuarum ſtatu, laeto aut triſti*, certiſſimum eſt ex creberrimo auctorum uſu. Dalecampius tamen vertit, *quovis ſtatu coeli.* Itaque non mirum male cepiſſe eum poſtea Athenaei verba quibus probat quod ante dixerat. Sunt autem haec: ἐν δὲ τοῖς συμπτώμασι, id eſt *bibiſſe Alcaeum rebus adverſis* paret ex iſtis: ſequuntur verba Alcaei: οὐ χρὴ κακοῖσι μῦθον ἐπιτρέπειν. προκόψομεν γὰρ οὐδὲν ἀσάμενοι ὦ Βακχί. Φάρμακον δ' ἄριστον, οἶνον ἐνεικαμένοις μεθυσθῆναι. Legendum θυμὸν non μῦθον. *haud par eſt malis animum permittere:* (hoc eſt cogitationi adver- p. 726. ſorum caſuum ſe dedere, et luctui indulgere): *proficiemus enim nihil cum nos cruciaverimus, o Bacchi: remedium vero optimum eſt, ſi vino huc allato ad ebrietatem usque biberimus.* Sequuntur verba Athenaei: ἐν δὲ ταῖς εὐφρόναις: id eſt, *rebus laetis bibiſſe Alcaeum* conſtat ex his. tum recitantur Alcaei haec, Νῦν χρὴ μεθύσκειν, καί τινα πρὸς βίαν πονεῖν, ἐπειδὴ κάτθανε Μυρσίλος. Lego, καί τινα πρὸς βίαν πίνειν. *Nunc oportet ebrium fieri, et vel invitum bibere: quando Myrſilus obiit.* In primo ſequentis ῥήσεως Antiphaneae verſu, habent omnes etiam MSS. Ἀπόθες ὦ γλυκκυδάρην ἐνέχεέν σοι. Varie poſſis concinnare. Ἀπόθες ὦ Γλύκων. ὑδαρῆ γ' ἐνέχεέν σοι. nempe οἶνον aut πόσιν. vel ὦ Γλαῦκε. ſive, ὦ γλυκύτης, *o mea dulcedo.* De ea mixtione quae vocabatur ἴσον ἴσῳ, recitantur haec Alexidis e Dorcide, — τῆς Φιλοτησίας ἐγὼ Μεστὰς προπίνω ἴσον ἴσω κεκραμένας. Legendum, τῇ. *cui ego praebibo amoris pocula temperata par pari.* Citatur etiam comicus Sophilus ἐν Ἐγχειριδίῳ. haut ſcio an vere. nam Suidas olim ſcriptum reperit in ſuo codice ἐν Χοιριδίῳ: ſicut teſtatur ipſe in iis quae ſcripſit de Sophilo. Fecerat ſane et Menander *Enchiridium* inſcriptam fabulam: cujus mentio hoc ipſo libro, et alibi. In ecloga ex Alexidis *Tociſta*, ſic iſta diſtingue.

Ἡδύ γε τὸ πῶμα. ποταπὸς ὁ Βρόμιος; τρυφῇ.
Θάσιος. ὅμοιον καὶ δίκαιον, τοὺς ξένους.

Illud τρυφῇ inſertum orationi praeterrem, accipio pro *delicias facis: rides.* Caute accipe verba Athenaei: quibus explicat verbum κατασείειν in iſtis Menandri,

Ὀκτώ τις ὑποχεῖν ἀνεβόα καὶ δώδεκα
κυάθους, ἕως κατέσεισε Φιλοτιμούμενος.

Subjicit his Athenaeus. *κατασείειν δὲ ἔλεγον ἐπὶ τῶν ἐν τοῖς πότοις καταπιπτόντων.* poſtremum verbum interpretes impulit, ut crederent *κατασείειν* in Menandri ſimilibusque locis de iis dici qui vino graves caderent. falluntur autem: nam contra de iis uſurpabant hoc verbum, qui ſobrii ipſi alios cogebant bibere ad ebrietatem usque, et donec caput declinarent, et pulvino fulcirent, ſi menſae accumberent: aut humi caderent, ſi ingredi conarentur. Caute igitur capiendum *τὸ καταπιπτόντων.* nam ſi volumus accurate loqui, non *ἐπὶ τῶν καταπιπτόντων* uſurpabatur verbum *κατασείειν.* verum de iis qui facerent alios *καταπίπτειν.* propterea addit: *τὴν μεταφορὰν λαμβάνοντες ἀπὸ τῶν καρποὺς κατασειόντων.* Nemo dixerit fructus qui cadunt *κατασείειν*: ſed ſaltuarium qui pertica eos decutit. Etiam pro *invergere vas in aliquem*, *κατασείειν* poſuerunt Philemon in Phasmate, *ἐπεὶ δὲ ἡ Ῥόδη κυμβίον ἀκράτου κατασέσεικεν ἡμῖν ἄνω.* vel *ἐνσείειν.* Philetaerus, *ἐνέσεισε μεστὴν ἴσον ἴσῳ μετανιπτρίδα μεγάλην.* idem ſignificat interdum et *ἐπισοβεῖν.* Alexidis, *εἶτα τετρακότυλον ἐπεσόβει κώθωνά μοι.* Diodori Sinopenſis verſus perverſe ſcripti editique ſunt. Neſciverunt diſcrimen facere inter unum *ὑδαρὲς* et *κεκραμένον*, qui in lepida hiſtoria de Lyſandro ſcripſerunt contra librorum fidem, *οὐ κεκραμένον ἐκέλευσεν αὐτὸν πωλεῖν.* res ita habet: animadverterat Ly-
p. 727. ſander caupones qui ſuum ſequebantur exercitum, vinum *ὑδαρὲς* vendere: hoc eſt immixta aqua corruptum pro mero. ille ut eorum fraudi obviam iret, juſſit temperatum vendere, non aliter. Duo inde neceſſario ſequebantur: ut nemini dilutum vinum pro mero poſſet obtrudi: nam lex merum emere non ſinebat: et ut caupones cogerentur vinum ſincerum emere, ut poſſet ab iis vendi temperatum. nam vappa aut lora, vel ſine ulla generoſitate villum, cujusmodi fuit illud cauponeum *ὑδαρὲς* vinum, emptorem vix ac ne vix quidem inveniat, ſi temperatum vendendum ſit. Legendum hoc modo: *τὸν οἶνον ὑδαρῆ πωλούντων τῶν καπήλων ἐν τῷ στρατοπέδῳ, κεκραμένον ἐκέλευσεν αὐτὸν πωλεῖν, ἵν᾽ αὐτὸν ἀκρατέστερον ὠνοῖντο.* In tertio Alexidis melius eſt, *ἐν τοῖς συμποσίοισιν οὐ πίνετε Ἄκρατον.*

Caput Nonum.

Vinum ἠλφιτωμένον. Δήμητρος ἀκτή. κυκλοῦν θίασον. λῆστις. *Lacedaemoniorum ſobrius victus. Neſtoris poculum* Ἄρεως φιάλη. *Poculum datum muneri, ut ſymbolum* ἀδρανείας. *Siti nihil* πολυποθητότερον. *Reſtituuntur multi loci Aeliani, et unus Epiphanii.* Ἀλεξάνδρου πιών. *alia multa.*

AIT dipnoſophiſta, ἐν τάξει δὲ μᾶλλον τούτων ἔπινον οἱ πολλοὶ καὶ ἄλφιτα ἐπιβάλλοντες τῷ οἴνῳ. Libri primi capite octavo mentionem vini faciebamus cui eſſet aliquid σιτῶδες admixtum: idque plus virium habere quam ſimplex et plane merum dicebamus. An ii de quibus hic ſcribitur eo reſpexerint, non facile dixerim. In Excerptis ſcriptum eſt ex hoc loco, Ὅτι πολλοὶ ἀπαλφιτίζοντες τὸν οἶνον ἔπινον. non ineptum verbum finxit ἀπαλφιτίζειν, pro *farina hordeacea vinum reſpergere.* Athenaeus mox ἀπαλφιτοῦν. In primo Mneſimachi verſu Ἐπαλφίτου πίνοντα τοῦ θέρους ποτὲ Ἰδὼν Σέλευκον, non abeſt quin ſit mendum. Forte, Ἐπ' ἀλφίτοις π. In ſeptimo, Ἐσμὸν μελίσσης τῆς ἀκρολόχου γλυκὺν, non concoquo vocem ἐσμόν: non enim apes, ſed mel videtur intelligere. ea voce ſervata γλυκὺν ſcribendum non γλυκὺ et ita Excerpta ubi eſt ἀκραχόλου pro ἀκρολόχου. In penultimo, Δήμητρος ἀκτῇ πᾶν γεφυρώσας ὑγρόν. non damno penitus γεφυρώσας: ſed neque diſplicet conjectura noſtra, γε φυράσας. Eſt autem Δήμητρος ἀκτὴ periphraſis farinae, poetis familiaris, ut jam alio loco diximus. In ultimo Κατησίμωσα πῶμα καύματος λύσιν, nove καταισιμοῦν pro *conficere, parare.* nam αἰσιμοῦν eſt conſumere. Nemo cui in literis cor ſapiat dubitabit corrupta eſſe quae ſequuntur, ὁ δ' αὐτὸς ἱστορεῖ κἂν Θηράσι ταῖς νήσοις ἐπιτάττοντα λέκυθον ἀντὶ ἀλφίτου πίνειν. deeſt nempe proprium alicujus viri nomen: ſi quidem recte ſcriptum ἐπιτάττοντα. Legebam, ἱστορεῖ καὶ Ἀνθέαν τὸν ταῖς νήσοις ἐπιτ. id eſt, *narrat idem de Anthea, qui a Seleuco rege fuerat inſulis praefectus.* Sed reperi poſtea in Excerptis ita ſcriptum ἱστορεῖ τινὰς ἐπιτάττοντας λέκιθον ἀντὶ ἀλφίτου πίνειν. p. 728.
Quare ita forte locus concipiendus, ὁ δ' αὐτὸς ἱστορεῖ

καί τινας τοῖς οἴνοις ἐπιπάττοντας λέκιθον. id eſt, *narrat idem quosdam ſarinae loco vinum aſpergere vitello ovi et ita bibere.* In quarto Critiae verſu, Μηδ' *ἐπὶ δεξιτερὰν χεῖρα κυκλοῦν θιάσου*: melius *θίασον.* Eſt autem *κυκλοῦν θίασον*, in orbem per ſingulos convivas poculum ducere. reſpicit enim ad morem *τοῦ περιΦέρειν τὸ ποτήριον*: quod a dextris fieri incipiebat. Scripſimus in 12. *Λῆστις δ' ἐκτήκει μνημοσύνην πραπίδων*: *oblivio delet memoriam ex animo. λῆστις* idem eſt ac *λήθη*: ſic Epit. recte prius erat *λῆσις.* quod non probo. Scribi deinde debet, Τέρψασαί *σε λυποῦσ' εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον.* Poſtea lege ac diſtingue.

Ἡ Λακεδαιμονίων δὲ δίαιθ' ὁμαλῶς διάκειται.
ἔσθειν καὶ πίνειν σύμμετρα πρὸς τὸ Φανὲν,
καὶ τὸ πονεῖν εἶναι δυνατούς. ὡς ἔστ' ἀπότακτον
Ἡμέρα οἰνῶσαι σῶμ' ἀμέτροισι πότοις.

In ſecundo verſu negotium faceſſunt poſtrema verba. quid ſi ita ſcribamus? *σύμμετρα πρὸς τὸ Φαγεῖν* Καὶ *τὸ πιεῖν εἶναι δυνατούς.* Spartanorum diaeta eſt, ſic edere et bibere, ut cum recedunt de menſa adhuc poſſint edere et bibere. Sapientum eſt praeceptum fugiendam eſſe *πλησμονὴν*, et nunquam ad ſatietatem usque bibendum aut edendum. Etiam magnus medicorum Apollo jubet *ἀσκεῖν ἀκορίην τροΦῆς.* Ait de Agamemnone, *ὃν ὡς πολυπότην ἐπιπλήσσει* Ἀχιλλεύς. reſpiciens hunc poetae verſum: Οἰνοβαρὲς, *κυνὸς ὄμματ' ἔχων, κραδίην δ' ἐλάΦοιο.* Ait de Neſtore, et ejus poculo illo nobili, *ἐστρατεύετο γὰρ μετ' αὐτοῦ.* interpretes, *ſiquidem cum poculo is praeliabatur.* confundunt *στρατεύεσθαι* et *μάχεσθαι* res diverſiſſimas. nusquam in Homero leges Neſtorem cum poculo pugnantem. Sed facit eum poeta in expeditionem profectum cum ſuo poculo. id autem eſt *στρατεύεσθαι*, *obire militiam.* Non abſurde autem dicit Athenaeus Neſtoreum iſtud poculum Ἄρεως *Φιάλην* poſſe dici *κατὰ τὸν* Ἀντιφάνους Καινέα. unde diſcimus Antiphanem comicum in *Caeneo* ita locutum: ſed quid appellaverit poeta *phialam Martis*, neſcimus: quia corrupta ſunt illius verba quae deſcripſerat auctor hoc loco. Ariſtoteles libro De poetica: *ὁμοίως ἔχει Φιάλη πρὸς Διόνυσον, καὶ ἀσπὶς πρὸς* Ἄρην. *ἐρεῖ τοίνυν καὶ τὴν ἀσπίδα ΦιάληνἌρεως, καὶ τὴν Φιάλην ἀσπίδα Διονύσου.* Eadem pene verba in Rhetorica ad Theodectem, non uno loco, ſine ulla Antiphanis aut alius poetae mentione. [Euſtathius in Ἐρωτικοῖς libro ſecundo imi-

tatus eſt, cum haſtam vocat *graphium Martis.* Sic ille in ecphraſi Fortitudinis *ἀσπὶς τῇ λαιᾷ τῇ παρθένῳ, εἰ δὲ βούλει τῇ στρατιωτῇ· τῇ δ' αὖ ἑτέρᾳ δόλιχον ἔγχος γραφεῖον Ἄρεος.* cui ſimile eſt, quod dixit idem libro 4. ſtimulum quo boves urgentur ab aratoribus, eſſe *γηπόνων ἀνδρῶν γραφεῖον ὃ βάπτεσθαι μὲν τῶν βοῶν τοῖς αἵμασι, καλλιγραφεῖ δὲ τὴν γῆν.*] Sequitur de alio Neſtoris poculo quod dono datum ei eſt ab Achille. *Ἀλλὰ μὴν καὶ διὰ τὴν φιλοποσίαν ὁ Νέστωρ καὶ παρ' Ἀχιλλέως λαμβάνει δῶρον φιάλην ἐν τῷ ἐπὶ Πατρόκλῳ ἐπιτελουμένῳ ἀγῶνι. οὐχ ὅτι καὶ οὐχὶ τῷ νικηθέντι, ἔδωκε δέπας ὁ Ἀχιλλεύς. τοῖς γὰρ φιλοπόταις οὐ παρέπεται τὸ νικᾶν* P. 729. *διὰ τὸ ῥᾳθυμον.* Leviter corrupta eſt penultima periodus, mens tamen clara, ſi vel mediocriter attendiſſent interpretes. Cauſſam affert dati poculi ab Achille Neſtori. fortaſſe, ait, ratio fuit, quod id munus erat ſymbolum *ἀδρανείας*, et effoetarum virium. Quare etiam alii qui victus in eo funebri ſpectaculo fuerat, datur itidem poculum ab Achille agonotheta. Reſpicit illum verſum ejusdem libri, *Τῷ δ' ἄρα νικηθέντι τίθει δέπας ἀμφικύπελλον.* auctoris verba fingi varie et reformari poſſunt: ſimpliciſſimum fuerit, *ὅτε καὶ τῷ νικηθέντι ἐδ. ὁ Ἀχ.* Quod autem addit, *ὁ δ' Εὔμηλος λαμβάνει θώρακα δραμὼν ἆθλον ἐπισφαλῶς καὶ ἀμοχθεὶ ἀσφαλείας ὅπλον.* id eo ſpectat, ut probetur Achillem apud principem vatem judicio diviſiſſe munera, et id cuique attribuiſſe quod ei erat convenientiſſimum. Eumelo igitur, qui in curruli certamine periculoſe cucurrerat non ſine labore, dat thoracem: quod armorum genus tutamen corpori praeſtat. Sententia auctoris haec eſt: ſed pro *καὶ ἀμοχθεὶ* ſcribendum omnino *καὶ οὐκ ἀμοχθεί.* vel ita potius, *ἐπισφαλῶς καὶ ἀμυχθείς.* nam Excerpta optima habent *καὶ εὐμυχθείς.* quod quia Graecum non eſt, ſcribendum *ἀμυχθείς*, id eſt, *periculoſe et leviter etiam laeſus.* Homeri de Eumelo verſus iſtos reſpicit,

> *Αὐτὸς δ' ἐκ δίφροιο παρὰ τροχὸν ἐξεκυλίσθη,*
> *ἀγκῶνάς τε περιδρύφθη, στόμα τε ῥῖνάς τε·*
> *θρυλλίχθη δὲ μέτωπον ἐπ' ὀφρύσι.*

Cum ſcribit, *τῆς δὲ δίψης οὐδὲν ἐστὶ πολυποθητότερον*, ſignificat, nullum eſſe affectum qui acriora aut plura deſideria in nobis excitet, quam ſitis faciat. deſiderium intellige liquoris. vocem *πολυπόθητον* active accipit, quae proprie paſſive ſonat. atque ita ſumitur ſtatim in proximis verbis, quae contra auctoris mentem capiunt

interpretes: *διόπερ καὶ τὸ Ἄργος πολυδίψιον ὁ ποιητὴς ἔφη, πολυπόθητον διὰ τὸν χρόνον.* hoc eſt, *propterea poeta appellat Argos πολυδίψιον, multum deſideratum propter longi temporis abſentiam.* Frequens eſt apud Homerum, *πολυδίψιον Ἄργος ἱκοίμην.* ſed id epithetum varie antiqui ſunt interpretati. In poſteriore Sophoclis ſenariorum,

Διψῶντι γάρ τοι πάντα προσφέρων σοφὰ,
οὐκ ἂν πλέον τέρψειας μὴ πιεῖν διδούς.

Scribendum ſuadente metro, *τέρψειας, ἢ πιεῖν διδούς. ſitientem nulla orationis elegantia ita oblectaveris, ac ſi dederis quod bibat.* vel *τέρψειας, οὐ πιεῖν διδούς. fruſtra tentes ſitientem eruditis ſermonibus oblectare, ſi potum non dederis.* Ἐρέω an Graecum ſit pro *amo* aut *cupio,* admodum dubito. ſic tamen in ſubjectis hiſce Archilochi, *μάχης δὲ τῆς σῆς ὥστε διψέων πιεῖν, ὡς ἐρέω.* ſed arbitror ſcribendum, *ἐράω.* Platonis locus extat in octavo De republica. inde reſcribe, *κακῶν οἰνοχόων προστατούντων τῇ πόλει.* etſi iterum aliquanto poſt *προστάττόντων.* De Alexandri M. temulentia et ephemeridibus in queis dies fuerant adnotati per quos ille crapulam edormiebat, Plutarchus quoque facit mentionem, et Aelianus Ποικίλης libro tertio, capite 23. in p. 730. extremo ejus capitis ſcribe, *ὧν καὶ* Εὐμένης ὁ Καρδιανὸς *καὶ ἐκεῖνός ἐστι.* clarum et certum ex hoc Athenaei loco. in omnibus editionibus, *ὧν καὶ εὖ μὲν ὁ* Καρδ. ſimili errore ſoluta et corrupta nomina propria invenias plurima. In Ancyroto Epiphanii, *ὁ δ' ἐφ' ἡμῶν ἕτερος κωμικὸς φησὶν, οἱ ἕνα θεὸν σέβοντες, ἐλπίδας ἔχουσα καλὰς εἰς σωτηρίαν.* ineptiſſime. Scribe, *ὁ δὲ Φιλήμων ἕτερος κ.* Theophilus ad Autolycum libro tertio, *τίνι οὖν αὐτῶν πιστεύσωμεν; Φιλήμονι τῷ κωμικῷ λέγοντι. οἱ γὰρ θεὸν Σέβοντες ἐλπίδας καλὰς ἔχουσιν εἰς Σωτηρίαν.* Sed poteſt unus Aelianus plura exempla ſimilium errorum nobis ſuggerere. Ut cum libro eodem cap. 20. ita ſcribitur, *ὁ δὲ Λύσανδρος, Ἀλλὰ τοῦτο μὲν εἶπε δότε τοῖς εἰδόσιν. ἐλευθέρου γὰρ οὐκ ἔστι βρῶμα.* Legendum eſt, *τοῖς* Εἵλωσι. Liberis hominibus, ait, non convenit hic delicatus cibus: date igitur Eilotibus. Nota eſt hiſtoria. item cum libro ſecundo ubi vinoſos enumerat, poſtquam in id album Agronem regem Illyriorum retulit, ſubjicit: *καὶ ἕτερος* Ἰλλυριῶν *βασιλεὺς γενναῖος πίνειν καὶ οὗτος † ἑαυτῷ ἀκρατῶς.* reſtituendum, *καὶ ἕτερος* Ἰλλυριῶν *βασιλεὺς* Γέντιος, *πίνειν καὶ οὗτος ἔσχεν*

ἀκρατῶς. hic eſt Gentius Perſei compotor, qui bello Macedonico implicitus, mox Anicio Romanorum imperatori triumphum de ſe peperit. Athenaeus quoque aliquanto poſt inter πολυπότας iſtum recenſuit, Gentionem nominans, ut dicemus. Libro eodem, capite 33. Ψωφίλιοι Arcadiae populus nominantur, qui Ψωφίδιοι erant dicendi ex libris geographorum. ibi etiam ſcribitur, Χεῤῥονήσιοι δὲ οἱ ἀπὸ Κνίδου καὶ αὐτοὶ τὸν αὐτὸν ποταμὸν ὁμοίως, humana videlicet forma eſſingunt. quis ille αὐτὸς fluvius? interpretes Alpheum ſignificari putarunt, cujus proxime facta ibi mentio. non videtur recta haec ſententia: et omnino falſa eſt. Lego, καὶ αὐτοὶ τὸν Κνίδον ποταμόν. Cnidus fluvius inter nobiliſſimos nominatur etiam Ariſtidi in laudatiuncula putei Aeſculapii. capit. autem 31. inter antiquos atheos clari nominis, *Soſias* quidam recenſetur: qui in rerum natura nunquam fuit: ſed vel Ἱππίας vel Γοργίας ſcribendum inducto ſervili nomine. Libro ſexto, capite 13. memoratur ἡ Λευκανίων περὶ Βόσπορον τυραννίς: cum Λευκωνίων ſit verum nomen. Leuconem tyrannum et ejus poſteros intelligit: quorum nota ex hiſtoria Graeca et oratoribus tyrannis. Similia his ſexcenta in eo ſcriptore aliisque nobis pridem obſervata. Verum ad inſtitutum. Menandri locum hic recitatum ita ſcribe, κοτύλας χωροῦν δέκα ἐν Καππαδοκίᾳ κόνδυ χρυσοῦν Στρουθία, τρὶς ἔπιον μεστόν γε. De condy poculo adi librum ſequentem, unde haec correximus. verte iſta, Νικοβούλη δὲ ἢ ὁ ἀναθεὶς ταύτῃ τὰ συγγράμματα, φησίν. *Nicobula aut is qui hujus nomine ſcripta illa edidit.* Nicobulam hanc et libro duodecimo in ſimili ſermone laudat. Circumferebatur in Alexandri convivio meri poculum omnibus convivis educendum: cum ad Calliſthenem id perveniſſet, homo triſtis et liberi ſpiritus accipere recuſavit. Quaerenti deinde cur non biberet, reſpondit, οὐδὲν δέομαι, Ἀλεξάνδρου πιὼν, τοῦ Ἀσκληπιοῦ δεῖσθαι. *Faciendum* p. 731.
non eſt, ut ego cum Alexandri poculum *bibero, Aeſculapio opus habeam.* Ita emendaveramus hunc locum e membranis. Quid profuit? Ἀλεξάνδρου πιὼν, pro τὴν Ἀλεξάνδρου πιών. Loco eorum verborum quae referuntur ex epitaphio Darii, apud Strabonem libro 15. hoc tantum, ΠΑΝΤΑ ΠΟΙΕΙΝ ΗΔΥΝΑΜΗΝ.

Caput Decimum.

Charidemus Orita. χανδὴ κύλιξ. μουσικὸς ἀγὼν ἐγκωμίων. Aeliani locus animadverſus. Mos diis conſecrandi coronas conviviales. Simulacra Deum prae foribus. γεραραὶ ſacrorum miniſtrae quae Baccho fiebant in Limnis. Dionyſius Metathemenus. παιδισκεῖον.

CTESIAS *narrat,* inquit, *παρ' Ἰνδοῖς οὐκ εἶναι τῷ βασιλεῖ μεθυσθῆναι.* vel *τὸ εἶναι* poſitum pro *ἐξεῖναι.* vel deeſt vox *νόμιμον*: aut ſcribendum *ἐφίεσθαι* ut ſtatim, *παρὰ δὲ Πέρσαις τῷ βασιλεῖ ἐφίεσθαι μεθύσκεσθαι.* Mox de impotentia temulentorum ad generationem: *ἐξυδροῦσθαι γάρ φησιν Ἀριστοτέλης τῶν τοιούτων τὴν γονήν.* ſcribe *ἐξυδχροῦσθαι.* familiare philoſophis verbum: quo tamen non utitur Ariſtot. hanc quaeſtionem tractans in iis quidem problematis quae hodie extant. Ait de Philippo Macedone, *Φίλιππος ἦν τὰ μὲν φύσει μανικὸς, καὶ προπετὴς ἐπὶ τῶν κινδύνων, τὰ δὲ διὰ μέθην. ἦν γὰρ πολυπότης, καὶ πολλάκις μεθύων ἐξεβοήθει.* non displiceat *ἐπὶ τὸν κίνδυνον.* at qui ſcribunt *ἐξεβόησε* non ſunt ferendi. minus cum neglectis vocibus *τὰ μὲν* et *τὰ δὲ* ſententiam philoſopho dignam, meſſore indignam reddunt. Eſt autem haec: *Philippus partim natura furioſus erat, et temerarius in obeundis periculis, partim ob temulentiam: plurimum enim bibebat, ac ſaepe vino madidus ut ſuis opem ferret in hoſtes ivit.* Iterum de eodem, *πιὼν δὲ τὴν νύκτα πᾶσαν καὶ μεθυσθεὶς πολὺ, καὶ πατάξας.* Lege cum Hoeſchelianis Excerptis, *πολλὰ καὶ παίξας. cum multum luſiſſet.* Deinde ait auctor, *φιλοπότας δὲ καὶ μεθύσους καταλέγει Θεόπομπος.* Confer hunc vinoſorum catalogum cum eo qui apud Aelianum libro ſecundo Variae hiſtoriae, cap. 41. et diſce hinc unde ille habeat. De adulatoribus Dionyſii junioris tyranni ſatis libro ſexto. Scribendum ut alibi monebamus, *διὸ καὶ κληθῆναι Διονυσιοκόλακας.* non autem *Διονυσοκόλακας. Hipparinus* in noſtris libris recte, qui *Hipparion* in Aeliano. Qui in hoc albo ſextus nominatur tam Athenaeo quam Aeliano, Charidemus eſt Orita Euboeenſis, Scellii F. Cotyis

Thraciae regis gener, et ducum Cherſobleptae regis unus.
Civitate donatum eſſe favente et adnitente Demoſthene
calumniatur Dinarchus. Extat tamen Demoſthenis oratio
quam contra eos ſcripſit, qui nimiis honoribus eum
publice affici ſtudebant. De hoc etiam accipiendum
quod narrat Polyaenus lib. 3. Nam fuiſſe ab Orita
Charidemo Ilium captam, teſtis etiam Demoſthenes, in
ea contra Ariſtocratem. An haec ſit tertia Ilii ἅλωσις
quam apud Lycophronem deflet Caſſandra: imo an ita p. 732.
debeat ille verſus accipi, alibi diſputamus. Epigramma
quod narrat dipnoſophiſta tumuli potatoris Arcadionis
fuiſſe inſculptum quatuor verſibus, Excerptorum auctor
in duo contraxit, hoc modo:

Τοῦ πολυκώθωνος τοῦτ' ἠρίον Ἀρκαδίωνος.
ὃς θάνεν ἐκ χανδῆς ζωροποτῶν κύλικος.

non eſt autem χανδὴ κύλιξ *poculum ore hiante hauſtum*, ut fingit vir doctus: ſed magnum et capax. Heſychius χανδὸν explicat πολύν. eidem χανδὸν πιεῖν dicitur eſſe, bibere ἀθρόως ὅλῳ τῷ στόματι. *uno ſpiritu ore toto.* Octavus in albo polypotarum et Aeliano et Athenaeo eſt Eraſixenus. vel, ut habent MSS. Eryſixenus, de quo recitatur hic epigramma iſtud,

Οὐ βαθὺν οἰνοπότην Ἐρασίξενον ἢ δὶς ἐφεξῆς
ἀκρήτου φανερῶς ᾤχετ' ἔχουσα κύλιξ.

Dalecampius legit τὸν βαθὺν οἰνοπ. et habet haec emendatio manifeſtam rationem. quia tamen omnes libri habent οὐ βαθὺν, poſſumus ex ea lectione hanc ſententiam elicere. Eryſixenum qui non erat ſtrenuus potator, neque altus vini gurges, rapuit alterum meri poculum. Scrib. Χάρης ὁ Μιτυληναῖος ἐν ταῖς τῶν περὶ Ἀλέξανδρον ἱστορίαις. Ex hoc auctore ſcribit, ὅτι καὶ ἐπὶ τῷ μνήματι τοῦ Καλάνου διέθηκεν Ἀλέξανδρος γυμνικὸν ἀγῶνα καὶ μουσικὸν ἐγκωμίων. Poſtremam vocem praeter aliorum conſuetudinem adjecit ſive Chares ſive Athenaeus. Aelianus ſic narrat ex eodem, ἀγῶνα μουσικῆς καὶ ἱππικῶν καὶ ἀθλητῶν διέθηκε. Pergit dipnoſophiſta, et narrat ex Timaeo, ὡς Διονύσιος ὁ τύραννος τῇ τῶν Χόων ἑορτῇ τῷ πρώτῳ ἐκπιόντι χόα ἆθλον ἔθηκε στέφανον χρυσοῦν. καὶ ὅτι πρῶτος ἐξέπιε Ξενοκράτης ὁ φιλόσοφος, καὶ λαβὼν τὸν χρυσοῦν στέφανον, καὶ ἀναλύων τῷ Ἑρμῇ τῷ ἱδρυμένῳ ἐπὶ τῆς αὐλῆς ἐπέθηκεν. Meminere hujus hiſtoriae duo ſcriptores alii, Aelianus et Diogenes Laertius: omnes ex Timaeo ſumpſerunt dubio procul: etſi ſolus Athenaeus auctorem illum laudat. Eſt vero quod

in utriusque illorum narratione lectorem moneam *ὁδοῦ πάρεργον*. Ait enim Aelianus, *Καὶ ἐν Διονύσου δὲ τῇ τῶν χόων ἑορτῇ προὔκειτο ἆθλον τῷ πιόντι*. Nulla facta mentione Dionyſii tyranni apud quem iſta acciderunt. ſed videtur ſcripſiſſe Aelianus, *Καὶ ἐν Διονυσίου δὲ τῇ τῶ χόων ἑορτῇ*, id eſt, *etiam apud Dionyſium in feſto Choum.* corrupere illius verba qui putabant Athenis hoc factum: quod ſcirent eo nomine feſtum Baccho ſacrum in ea urbe celebrari. Diogenis autem Laertii verba ſunt libro quarto, *καὶ χρυσῷ στεφάνῳ τιμηθέντα ἐπ' ἄθλῳ πολυποσίας, τοῖς κατασχοῦσι παρὰ Διονυσίῳ, ἐξιόντα θεῖναι πρὸς τὸν ἱδρυμένον Ἑρμῆν*. non video quid ſibi illa velint *τοῖς κατασχοῦσι*. Ex ipſo argumento hiſtoriae lego, *τοῖς χοεῦσι feſto Choum.* Quod autem dicitur Xenocrates diſcedens e convivio coronam ibi acceptam diis conſecraſſe: narrat ſimile factum legatorum Romanorum apud Ptolemaeum Aegypti regem Juſtinus lib. 18. *Miſſi a ſenatu in Aegyptum legati, cum ingentia ſibi a Ptolemaeo rege miſſa munera ſpreviſſent, interjectis*
p. 733. *diebus ad coenam invitatis, aureae coronae miſſae ſunt, quas illi honoris cauſſa receptas, poſtera die ſtatuis regis impoſuerunt.* Moris autem fuit veteribus, habere prae foribus aedium ſuarum alicujus numinis ſimulacrum: ut plurimum Mercurii: quem poſitum fuiſſe ait Athenaeus *ἐπὶ τῆς αὐλῆς*, id eſt, in primo domus aditu ſub dio. Aelianus ſimpliciter, *πρὸ τῶν θυρῶν*. Manifeſtum eſt anacoluthum: cum de ſolemnitatis Choum inſtitutione ſcribit, *πρὸς δὲ τὰ ἱερὰ οὐ θέλων αὐτὰ προσίεναι*: nam erat dicendum *οὐ θέλοντα*, ut ſuperioribus congrueret. ſic autem Homerus ſaepe: ſic optimi quique auctores. *Limnae* loci nomen fuit Athenis. ubi in honorem Bacchi Lenaea agitabant, ut libro ſexto dictum cap. 15. Sacra etiam ibi fiebant a mulieribus decimoquarto, Bacchi ſacerdotibus, quas vocabant *γεραράς*. Heſychius, *γεραραὶ, ἱέρειαι κοινῶς. ἰδίως δὲ αἱ τῷ Διονύσῳ τῷ ἐν Λίμναις τὰ ἱερὰ ἐπιτελοῦσαι, τῷ ἀριθμῷ δεκατέσσαρες*. Interpres qui in hac hiſtoria vertit iſta, *πρὸς τὸ ἐν Λίμναις τέμενος. In eo nemore quod lacus ambit,* pluribus caſtigandus non eſt. ſicut nec cum paulo poſt *Διονυσίου Ἡρακλεώτου τοῦ ἐπικληθέντος Μεταθεμένου*, interpretatur, *Heracleotis Dionyſii, quem Transpoſitorem cognominabant.* pro, *Heracleotae Dionyſii, qui appellatus eſt Metathemenus.* hoc eſt, immutatus. fuit enim repens hujus moroſophi mutatio, et a virtute

ad vitia inclinatio. fuſe Diogenes Laertius. Refert auctor, hunc Dionyſium, cum in ſumma ſenectute die feſto oblata eſſet illi meretrix, alicui ſodalium eam tradidiſſe, ac dixiſſe, *Οὐ δύναμαι τανύσαι· λαβέτω δὲ καὶ ἄλλος.* non animadverterunt interpretes ineſſe hic elegantem parodiam Homerici verſus, *ὀδυσσ. φ.* ubi Leodes fruſtra conatus arcum Ulyſſis tendere, *Ὦ φίλοι,* ait, *οὐ μὲν ἐγὼ τανύω· λαβέτω δὲ καὶ ἄλλος.* Non ſunt *δημόσιαι παιδίσκαι plebejae ancillae,* ſed infelices puellae publicae libidinis victimae. neque *παιδισκεῖον* recte exponunt *ancillarum aedes.* ſic appellat lupanar aut pergulam in qua proſtabant apud lenonem, quae corpore merebant. Conſentiunt omnes codices in ſcriptura iſtorum: *Ἀνάχαρσις ὁ Σκύθης παρὰ Περιάνδρῳ τεθέντος ἄθλου περὶ τοῦ πίνειν, ᾔτησε τὸ νικητήριον, πρῶτος μεθυσθεὶς τῶν συμπαρόντων, ὡς ὄντος τέλους τούτου καὶ τῆς ἐν τῷ πότῳ νίκης, ὥσπερ καὶ τῆς ἐν τῷ τρέχειν.* atqui ſententia eſt imperfecta, niſi aliquid adjicias, ut vidit eruditiſſimus Dalecampius: puto tamen non aliter ſcripſiſſe Athenaeum: nam et facile eſt quod deſideratur intelligere: et, ut dixi, ſic omnes libri veteres. deeſt autem tale quid *τὸ πρῶτον διαδραμεῖν τὸ στάδιον.* Ut in curſus certamine praemium refert is qui primus ad metam pervenit: ſic cum poculis certamen inſtituitur, victorem renuntiari voluit Anacharſis eum qui primus fieret ebrius: non eum qui plurimo vino cutem intenderet: quod tamen vulgo apud Graecos habebatur *τέλος νίκης.* Non longe ab his, pro *Σκότταν* et *Σκόττα,* legendum eſſe *Σκόπαν* et *Σκόπα,* pridem a doctis obſervatum eſt. Scopadae in Theſſalia diu floruerunt, ut inter alios docet Theocritus idyllio 17. In membranis tamen p. 734.
Σκόττας. in Excerptis *Κόττας.* Mox ſcribas non male *ᾧ τινι ἡ τύχη δίδωσι, λαβέτω.* tamen etiam Excerpta, *τίνι τύχη δίδωσι; λαβέτω.* Quare autem petulantiam et laſciviam Antiochi regis furioſi, deſcriptam ubertim lib. quinto, hic iterum totidem verbis commemorandam auctor cenſuerit, ipſe viderit. At nos ſi quid ibi adnotavimus, hoc loco non repetemus.

Caput Undecimum.

Agron *et* Gentius *reges Illyrici.* Ὀροφέρνης. Ἰακὴ *ἀσωτία. Matronas Romanas abſtinuiſſe temeto,*

non omni vino. Paſſum, *κυρεία. Matronas Romanas non habuiſſe claves cellae vinariae. Antiphanis* Myſtis. *Convitium in temulentum*, vas vini. *Prov.* Mulierum mens in caupona. *παραστάται.* Κίβδασος. *Δόρδων.*

Inter vino deditos, de quibus ex veteri hiſtoria verba faciunt docti conviviae, duo ſunt Illyrici reges. Agron horum prior. quem referunt ex Polybio, inſigni clade affeciſſe *τοὺς μέγα φρονοῦντας Αἰτωλούς.* ex MSS. ſunt illa per nos adjecta *τοὺς μέγα φρονοῦντας.* Aetoli ferox populus fuerunt, et invictos ſeſe appellare ſoliti, ut teſtimoniis Livii et Juſtini cognoſcimus. praeterea apud Polybium unde mutuatur Athenaeus, ſic eſt, *περιχαρὴς γενόμενος ἐπὶ τῷ δοκεῖν Αἰτωλοὺς τοὺς μέγιστον ἔχοντας τὸ φρόνημα, νενικηκέναι.* De altero rege ſcribitur ſtatim, *ὁ αὐτὸς Γενθίωνα φησὶ τὸν τῶν Ἰλλυριῶν βασιλέα, διὰ τὴν πολυποσίαν πολλὰ ποιεῖν ἀσελγῆ κατὰ τὸν βίον.* Hic eſt Gentius rex de quo capite nono. etiam Athenaeus libro decimoquarto *Γέντιον* vocat, non *Genthionem.* quidam Graecorum *Γένθιον*: et ita fortaſſe hic fuerat ſcribendum. vulgo tamen etiam in membranis Τενθίωνα. Qui autem Ὀροφέρνης hic dicitur, in codice Excerptorum eſt Ὀλοφέρνης, ut in Apocrypha hiſtoria. In Aeliano Ὀῤῥοφέρης. non recte. Dicitur autem hic ſatrapa in Cappadociam, quae fuit illius provincia, *εἰσαγαγεῖν τὴν Ἰακὴν καὶ τεχνητικὴν ἀσωτίαν.* Dalecampius ſcripſit Ἰακχικήν. Id enim non ſine ratione videbatur ſequenti voce melius convenire. libri chirographi omnes *τὴν Ἰακήν*, et nota eſt mollicies Ionum vel ex Latinis poetis ut, *Motus doceri gaudet Ionicos Matura virgo.* nihil ergo mutandum. Scribe, *γυναῖκά τινα ἀναγράφει πολυπότιν*, Κλεὼ ὄνομα. et in altero Phalaeci verſu, Τόνδε *Διωνύσσῳ δῶρον ἔδωκε* Κλεώ. cum ait poeta, *Ἶσα δὲ πίνειν* Οὔτις *οἱ ἀνθρώπων ἤρισεν, οὐδ' ἅμά πω*: videtur eſſe ſenſus, neque ſingulos, neque plures una auſos eſſe in *πολυποσίας* certamen cum Cleone deſcendere. Jusjurandum illud *φρικτότατον*, quod apud Xenarchum jurat multibiba quaedam anicula, expoſuimus libro tertio, cap. 34. Romanas matronas vino abſtinuiſſe olim, vulgo notum eſt. Ea autem de re ſcribit Athenaeus ex Polybii ſexta hiſtoria, *παρὰ Ῥωμαίοις ἀπείρηται γυναιξὶ πίνειν οἶνον. τὸν δὲ καλούμενον πάσσον πίνουσι.* ex quibus verbis

intelligimus, non prorſus abſtemias fuiſſe Romanorum p. 735. mulieres: non enim ab omni vino abſtinebant, ſed tantum a temeto: quam vocem in antiqua Romuli lege ea de re lata, poſitam fuiſſe conjicimus ex A. Gellio libro decimo, capite vigeſimo quarto. Paſſum inter vinorum dulcium genera cenſeri, dubitare non poſſumus: cum auctorem habeamus Plinium libro 14. cap. 9. Varro, De vita populi Rom. libro primo, *Paſſum nominabant, ſi in vindemia uvam diutius coctam legerent, eamque paſſi eſſent in ſole aduri.* Quare etiam Ulpianus Jurisconſultus in lege nona Dig. *De tritico, vino, vel oleo legato*, vini appellatione et paſſum poſſe intelligi, docet diſerte. Unde fieret paſſum ita explicat dipnoſophiſta, τοῦτο δὲ ποιεῖται μὲν ἐκ τῆς ἀσταφίδος καὶ ἐστὶ παραπλήσιος πινόμενος τῷ Αἰγοσθενεῖ τῷ γλυκεῖ, καὶ τῷ Κρητικῷ. Scribe, τῷ Αἰγοσθενείῳ γλυκεῖ. Gloſſarium, *Paſſum*, σταφυλίτης. Lege, σταφιδίτης, vel σταφίτης. Ait amplius de matronis Romanis, οὐδ' ἔχει οἴνου κυρίαν ἡ γυνή. Libri veteres et Suidas, κυρείαν: recte: pro ἐξουσίαν, poteſtatem et liberam adminiſtrationem. Claves cellae vinariae non habebant matresfamiliarum. Nota hiſtoria ejus matronae, quae ut refert Plinius ex Fabio Pictore, *quod loculos in quibus erant claves vinariae cellae reſignaviſſet, a ſuis inedia eſt mori coacta.* Addit, τὸ πρᾶγμα κἂν γεύσηται μόνον, οὐ προσδεῖ διαβολῆς, id eſt, *ſi qua foemina vel guſtaverit vinum, nulla opus criminatione.* quippe cum ipſum crimen inter oſculandum ſe prodat. In iſtis, ὃν ἐκέλευσεν αὐτὸν παρελθόντα εἴσω σκοπεῖν τὸν πίθον. libri habent ὃν καὶ ἐκέλευσε παρ. ſed retinendum eſt τὸ αὐτὸν, poſita ſubdiſtinctione poſt ἐκελ. *eum juſſit, ut ipſe ingr.* Diſtingue verſiculos Antiphanis,

— γείτων ἔστι τις
κάπηλος. οὗτος εὐθὺς ὅταν ἔλθω ποτὲ
διψῶσα, μόνος οἶδ', ὅσγέ μοι κεράννυται Οὔθ' ὑδ.

Myſtidem Antiphanis reperies Polluci laudatam lib. 10. cap. 19. ubi non diſſimilis ſententiae locus, καὶ τὸ ἐν Ἀντιφάνους Μύστιδι ἐξ ὀξυβαφίων κεραμίων ἐπίνομεν. Non caret menda quintus Alexidis verſus, ex Orcheſtride, Λέγων γέρων γε δαιμονίως ἀσπάζομαι. Poteſt ſcribi, Ἄγαν γέρων γε. vel Οἶνον γέροντα δαιμονίως ἀσπάζομαι. Dubitabam quo pertinerent proxima verba, ἐν δὲ Δὶς πενθοῦντι, Ζώπυρος φησὶ καὶ ζώπυρα οἰνηρὸν ἀγγεῖον: donec inſpecta Epitoma, reperi ſic ibi ſcriptum,

ὁ αὐτὸς Ζωπύρας τινὸς μνησθεὶς, λέγει, Ζωπύρα οἰνηρὸν ἀγγεῖον. id eſt, *Antiphanes idem Zopyrae cujusdam multibibae facit mentionem, his verbis, Zopyra vas vino plenum.* Ita ergo ſcribamus in Athenaeo, ἐν δὲ Δὶς πενθοῦντι, Ζωπύρας τινὸς μνημονεύει, καὶ φησὶ, Ζωπύρα, οἰνηρὸν ἀγγεῖον. *Zopyram* melius legi quam *Zopyrum* ex praecedentibus certum: nam de foeminis hic agit. venuſte autem multibibam et merobibam appellat vas οἰνηρόν: ſicut alii potores dicti *Cotylae*, aut *Chonae*, aut *Choes*. Platonis comici ῥῆσις multifariam eſt corrupta. Primo verſui deeſt pes unus. Εἶεν γυναῖκες ὡς ὑμῖν πάλαι. puto, ὡς ὑμῖν ἔφην πάλαι. Secundus,
p.736, Οἶνον γενέσθαι τὴν ἄνοιαν εὔχομαι, quem ſenſum habeat non video. Dalecamp. ἔννοιαν. quam emendationem ſi ſequamur, vertendum, *pridem eſt cum cupio vos de* vino *cogitare.* ſed alio nos vocat metrica lex. Quid ſi Γεύεσθαι οἴνου τὴν ἄνοιαν εὔχομαι? videtur enim ad temulentiam foeminas hortari. Tertio et ſequenti verſu, Ὑμῖν γὰρ οὐθὲν, καθάπερ ἡ παροιμία, Ἐν τῷ καπήλῳ νοῦς ἐνεῖναί μοι δοκεῖ. ſignificari videtur fuiſſe apud Graecos proverbium, Γυναιξὶν ὁ νοῦς ἐν καπηλείῳ. *mulierum mens eſt in caupona.* eo objicitur vinoſitas ſequiori ſexui, notata etiam Latina paroemia, *Anus ad armillum.* Sed ἐν τῷ καπήλῳ pro ἐν τῷ καπηλείῳ aut καπηλίῳ vix putem Graecam eſſe orationem. nihil autem vetat καπηλίῳ ſcribi, coaleſcentibus duabus ſyllabis in unam, ut paſſim apud poetas. vel ἐν τῷ καπήλου. ut ἐν Ἅιδου. Quintum ita diſtingue, Εἰ γὰρ Φάωνα δεῖσθ' ἰδεῖν, προτέλεια δεῖ Ὑμ. In octavo ſcribit interpres, ἄμυλος ἐγκύμων κίχλαις. ſed reſpuit eam correctionem ſequens verſus. Scrib. ἄμυλος ἔγχυτος, κίχλαι. Nonus, Ἑκκαίδεχ' ὁλόκληροι μέλιτι διαμεμιγμέναι, eſt hypermeter. Scribe, Ἕνδεχ' ὁλόκληροι. In decimo, λαγῷα δώδεκα ſunt, *duodecim fruſta carnis leporinae.* expoſuimus eam vocem libro nono. ſed cur addit ἐπὶ σελήνᾳ? vix tamen probem ἐπὶ σέλινα. Claudicat et undecimus, Ἤδη ταῦτ' εὐτελέστατ'. ἄκουε δή. poteſt impleri, Ἤδη τοιαῦτά γ' εὐτελέστατα. emenda etiam 12. et ſcribe, Βολβῶν μὲν Ὀρθάνῃ· τρί' ἡμιεκτέα. In 13. παραστάται, vel teſticuli ſunt, vel de eorum nomine ſic appellata numina. In 16. legunt interpretes, Πυροῦ τετάρτη, et ſequente verſu, Κυβδάσῳ τριώβολον. *Cybdaſus* ſive *Cibdaſus* contumeliae cauſſa nomen inditum videtur. nam κίβδης eſt homo vaſer et ſceleris plenus. et fortaſſe Λόρδωνι initio verſus praeſtat quam

Δόρδωνι. nam λορδοῦν et λορδὸς Graeca ſunt vocabula. Δόρδων, quod ſciam, Graecam originem habet nullam. Scrib. Γυναικὶ δὴ πίστευε μὴ πίνειν ὕδωρ.

Caput Duodecimum.

Βηματίζειν *et* βηματιστής. Itinerariorum *veteres ſcriptores. Menandri* Ἀῤῥηφόρος. *Theopompi* Philippicae hiſtoriae. Ariaei *populi horum* πελάται. *differentia inter* παροινίαν *et* μέθην. μεθύει, οὐδὲν ἕτερον. ὁ ἕτερος, *pro quod ad alterum attinet.* ἄκρατος ἐλευθερία. ἄγειν τι εἰς τὸ πρόσθεν τινός. *emendata multa.*

Postquam de ſingulis vinoſis egit, de populis integris vino deditis quaedam commemorat. *Tapyri* in his principem locum obtinent: cujus gentis Φιλοινίαν commemorans Aelianus Variarum lib. 3. non ſolum, ait, ad potum vino abutuntur, ſed et ungunt ſe vino ſic, ut alii oleo. οὐ μόνον εἰς πόμα καταχρῶνται αὐτῷ ἀλλὰ καὶ χρίσματά ἐστιν αὐτοῖς ὁ οἶνος, ὥσπερ ἄλλοις τὸ ἔλαιον. Eadem Athenaeus, indicatis auctoribus primis ejus hiſtoriae. Βαίτων, inquit, ὁ Ἀλεξάνδρου βηματιστὴς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Σταθμοὶ τῆς Ἀλεξάνδρου πορείας. vox eſt Macedonicae dialecti βηματίζειν, ſignificans *pedibus metiri.* p. 737.
Inde βηματιστὴς *metator itinerum.* Affine miniſterium in iisdem caſtris Alexandri: ejus quem σταθμοδότην vocat Plutarchus: ſed hujus opera ad militiae uſum ſpectavit: illius ad locorum et geographiae cognitionem. Multos autem e veteribus libros ejus argumenti edidiſſe ex Strabone ſcimus et Plinio. Athenaeus Baetoni adjungit Amyntam qui Σταθμοὺς conſcripſerat. Euſebius quoque libro nono Praeparationis evangelicae, inter caeteros auctores laudat τὸν τῆς Συρίας σχοινομέτρην, id eſt, eum qui Syriae per ſchoenos dimenſionem fecerat et ediderat. Tapyros ſequuntur *Phigalenſes:* hos *Byzantii:* quorum vinoſitas etiam Aeliano deſcripta libro tertio Ποικίλης, capite 14. ex iisdem ſcriptoribus. Menandri Ἀῤῥηφόρον laudat Pollux libro decimo, cap. 45. et Aelianus dicto loco, ſed non adjecto ſabulae nomine. Verſus qui inde recitantur hoc loco, ita ſcribas rectius.

Πάντας μεθύσους τοὺς ἐμπόρους ποιεῖ Βυζάντιον
ὅλην ἐπίνομέν γε τὴν νύκτα διά σε,
καὶ σφόδρ' ἄκρατον οἶνον ὥς γέ μοι δοκῶ.
ἀνίσταμαι γοῦν τέτταρας κεφαλὰς ἔχων.

Lege mox, *ἐπὶ δὲ τοὺς πότους καὶ ῥαθυμίαν καὶ πολλὴν ἀκολασίαν ὡρμηκότες. ἐπιεικῶς δ' εἰσὶ πάντες οἱ Θρᾷκες πολυπόται.* et ſtatim de Cleomene tyranno, *ὁ καὶ τὰς μαστροποὺς τὰς εἰθισμένας προαγωγεύειν τὰς ἐλευθέρας γυναῖκας, τρεῖς ἢ τέτταρας τὰς ἐπιφανέστατα ἐμπορευομένας ἐνδήσας εἰς σάκκους καταποντίσαι τισὶ προστάξας.* ut ſit ſenſus, non omnes lenas a Cleomene fuiſſe ſublatas: ſed eas ſolum fuiſſe in maris profundum conjectas, quarum extiterat notabilior in lenocinio opera atque induſtria. Cleomenis egregium adeo facinus longo poſt tempore renovavit Cajus princeps, ut narrat Tranquillus. In hoc vinoſorum albo leges hic Argivos, Corinthios, Thraces, et Illyrios: de quibus omnibus ſimul Aelianus lib. 3. cap. 15. Illyriis ſubjunguntur ſtatim *Ariei.* de utrisque agit Athenaeus ex eodem ſcriptore Theopompo nempe hiſtorico. nam falluntur interpretes qui iſta verba: *ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ τῶν Φιλιππικῶν, Ἰλλύριοι φησιν,* accipiunt de Hermippo quem Philippicas fingunt ſcripſiſſe inſtar Demoſthenis et Ciceronis. nugae. auctor loquitur de Theopompo cujus facta mentio paulo ante. quis neſcit editum a Theopompo hiſtoriae corpus ingens, *Philippica* inſcriptum? de eo Suidas, *ἔγραψε Φιλιππικὰ ἐν βιβλίοις οβ'.* librum quinquageſimum modo laudavit Athenaeus. Ex iis libris deſumpta ſunt, quae de Illyriis et Ariaeis hic recitantur. ſed *Ariaeos* populos nusquam in libris veterum geographorum invenias. neque enim aſſentiendum eſt doctiſſimo illi viro qui Ariae regionis in Aſia celeberrimi nominis incolas putavit intelligi. nam ab Aria hac deductum gentile *Ἄριος* eſt vel *Ἀριεὺς,* ut diſertim Hermolaus Byzantius docet, probatque uſus omnium ſcriptorum. quis vero ferat Theopompum ſi de eo populo ſentiebat, bella Gallorum et Ariaeorum nobis
p. 738. commemorantem? mirum ſane quid potuerit populos ita diſſitos committere. Non eſt dubitandum, judicio meo, corruptos hic eſſe omnes codd. cum et Theopompus, et Athenaeus, *Ἀρδιαῖοι* ſcripſiſſent. Inter Illyridis barbaras et agreſtes nationes Ardiaeos nominant geographi omnes, et Ariſtoteles etiam in libello De miraculis auditis. Hi igitur poſſediſſe aliquando dicuntur *προσπελατῶν ὥσπερ εἱλώτων τριάκοντα μυριάδας.* Athenienſes *πελάτας* et

προσπελάτας vocabant, quos fere Romani veteres dicebant *clientes*, et *προστάτης* iisdem eſt *patronus*. Ardiaeorum *πελάται* iſti ſimiles videntur fuiſſe Gallorum ſolduriis. Cum ait mox Pontianus in temulentiae criminatione, *διὰ τὸν οἶνον καὶ τὰς μέθας, καὶ τὰς μανίας, ἔτι δὲ καὶ τὰς παροινίας γίγνεσθαι*, niſi recte accipias vocem *παροινία*, frigebit gradatio haec, quae tamen eſt elegantiſſima. nam *μέθη* et *μανία*, mentis depravationem ſignificant: *παροινία* vero ejus depravationis eſt effectus: cum non ebrius tantum eſt aliquis, ſed hoc amplius propter ebrietatem facit alicui contumeliam. non eſt *παροινία amentia*, ut vertit vir eruditus, ne *temulentia* quidem aut *vinoſitas*: verum ex temulentia naſcens *ὕβρις*, petulantia, et injuria. Docte ut ſemper Heſychius, *παροινία*, inquit, *ἡ ἐκ τοῦ οἴνου ὕβρις, καὶ οἱαδήποτε ἁμαρτία*. et in eam ſententiam plura. Athenaeus ipſe poſt pauca, *τὸ παροινεῖν ἐκ τοῦ μεθύειν γίνεται.* Poſt verbum *γίγνεσθαι* ponenda *στιγμὴ τελεία*: deinde ſcribendum, ſide Excerptorum, *οὐ τοὺς ἐκπαθῶς μεταλαμβάνοντας, οὐ κακῶς ὁ Χαλκοῦς ἐπικαλούμενος Διονύσιος ἐν τοῖς ἐλεγείοις, κυλίκων ἐρέτας ἔφη*. deinde ſequuntur Dionyſii verſus duo: et ſtatim, *Περὶ τοῦδε (τὸ γὰρ φίλον οὐκ ἀπόλωλε) Ἄλεξις δ' ἐν Κουρίδι*, et caetera. ante *Ἄλεξις* erat diſtinguendum majore diſtinctione. praecedentia verba corruptae ſunt reliquiae verſus aut diſtichi e Dionyſio allati. In Alexidis ecloga interpunge ſic, *μεθύει γὰρ, οὐδὲν ἕτερον. ebrius eſt, nihil aliud*, quaſi dicat, hoc unum et ſolum novit, vinum bibere ad ebrietatem usque: aliud nihil. Simile eſt libro undecimo *Ποτήρι' ἡ γραῦς, ἄλλο δ' οὐδὲ ἓν βλέπει*. et apud Ariſtophan. *μηδὲν ἀλλ' εἰ μὴ ἔσθιε*. Diſtingue etiam, *ὁ δ' ἕτερος, τί ἂν τύχοιμι ὀνομάσας; Βῶλος, ἀρ.* Graecanica elegantia eſt, *ὁ ἕτερος*, pro, quod ad alterum filiorum meorum attinet. Objicit autem pater iſte huic ſuo filio vitae ruſticae nimium ſtudium. Male haec mutabat vir doctus. Aelianus in Varia hiſtoria: *ὁ Ἀντισθένης πολλοὺς προὔτρεπεν ἐπὶ φιλοσοφίαν. οἱ δὲ, οὐδεὶς αὐτῷ προσεῖχεν*. et ita ſaepius in his libris. De Platonis loco diximus capite nono. Sed ſcribe *ἀκράτου αὐτῆς μεθυσθῇ*, non *αὐτῇ*. vocat Plato *ἄκρατον ἐλευθερίαν*, libertatem non temperatam legibus: quae non libertas eſt, ſed licentia. brevius hoc ipſum Ariſtoteles, velut ex tripode non Apollinis, ſed rectae rationis pronuncians in Politicis, *ἡ ἄγαν ἐλευθερία εἰς δουλείαν τελευτᾷ*. Antiphanis verſus ita diſtinxeris melius et legeris,

— οὔτε γὰρ νήφοντα δεῖ τιν' οὐδαμοῦ
πάτερ παροινεῖν, οὔθ' ὅταν πίνειν δέῃ
p. 739. δεῖ νοῦν ἔχειν . . . .
ὅστις δὲ μεῖζον ἢ κατ' ἄνθρωπον φρονεῖ,
μικρῷ πεποιθὼς ἀθλίῳ νομίσματι,
εἰς ἄφοδον ἐλθὼν ὅμοιον αὑτὸν ὄψεται
. . . . ἐὰν σκοπῇ
τὰ τῶν ἰατρῶν τοῦ βίου τεκμήρια·
τὰς φλέβας ὅπῃ φέροντ' ἄνω τε καὶ κάτω,
δι' ὧν ὁ θνητὸς πᾶς κυβερνᾶται βίος.

Elegantiſſimi ſane verſiculi: quos proferebat filius cum patre auſteritatis et tetricitatis nimiae viro disputans. Solens autem Athenaeus more ſuo quaedam omiſit quae ad perficiendam ſententiam nullum habebant momentum, et fortaſſe ab alio interpellante pronuntiabantur. Eos autem potiſſimum reprehendit hic cenſor, qui opibus tumentes, ſupercilium adducunt et ſeparant ſe ab aliis, affectata quadam gravitate. Sic dicebat Theophraſtus in Characteribus, hominis αὐθάδους notam eſſe, quod in conviviis neque canere, neque ῥῆσιν εἰπεῖν, neque ſaltare dignetur. fruſtra igitur laborant docti de interpretatione illius verſus. μικρῷ πεποιθὼς ἀθλίῳ νομίσματι. eſt enim manifeſta deſcriptio hominis propter divitias ſuperbientis. Proximorum verſuum ſententiam, vitio librariorum imperfectam et mutilam, ita explemus ingenii conjectura,

Εἰς ἄφοδον ἐλθὼν ὅμοιον αὑτὸν ὄψεται
τοῖς εὐτελεστάτοις, ἐάν γ' ὀρθῶς σκοπῇ
τὰ τῶν ἰατρῶν τοῦ βίου τεκμήρια.

Ἄγειν τι εἰς τὸ πρόσθεν τινὸς loquendi genus eſt, quod de eo uſurpatur, qui anteponat aliquid alii rei. Antiphanes in ea quae ſequitur apud Athenaeum ecloga,

— εἶτα παραλαβὼν ποτε
οἶνον στρατηγὸν (ὃς μόνος θνητοῖς ἄγει
τὴν τόλμαν εἰς τὸ πρόσθε τῆς εὐβουλίας·)
νύκτωρ ἀναστὰς ἔτυχεν ὧν ἠβούλετο.

Incluſa notis parentheſeos hoc ſonant: *quod ſolum mortales* impellit, *ut audaciam anteponant recto conſilio.* id eſt, vinum reddit homines audaciores quam prudentiores. Sic ὄπισθεν ἑστάναι pro contemnere et inſuper habere. Sophocles, γνώμης πατρῴας πάντ' ὄπισθεν ἑστάναι. Vocem ἔξοινος quae deinde adnotatur ex Hegeſandro et libro primo legitur, et alibi in hoc opere. plura de ea dictione libro decimo quarto. Verſus in

Rhodophontem aleatorem, Ὦ γέρον ἦ μάλα δή σε νέοι τείρουσι κυβευταί. parodia eſt illius Homerici, Ὦ γέρον ἦ μάλα δή σε νέοι τείρουσι μαχηταί. Scribendum, οὐκ ἔχοντος ἀξίωμα παρὰ τοῖς Ῥοδίοις. non ἰδίωμα.

Caput Tertiumdecimum.

Errores in nominibus propriis: σύμβακχοι. *Perſeus* καμμύσας ἔκπινε. λογισμὸς εἰς μέσον παταξάτω. *Vinum* ἀρκεσίγυιον. *Platonis fabula*, Αἱ ἀφ' ἱερῶν. Πίνειν τὴν ἐπίστιον. *mendae multae indicantur et tolluntur*.

Magna ubique in propriis nominibus diverſitas veterum librorum. p. 740. *Antheas* Lindius Cleobuli συγγενὴς in Excerptis eſt *Andreas* et qui dicitur hic *Philodemus* auctor libri Περὶ τῶν ἐν Ῥόδῳ σμινθείων, libro tertio erat *Philomneſtus*. Ibi expoſitus eſt capite tertio ejus libri titulus. Antheas, inquit auctor, πάντα τὸν βίον ἐδιονυσίαζεν, ἐσθῆτα Διονυσιακὴν φορῶν, καὶ πολλοὺς τρέφων συμμάχους. Perplacet quod extat in Excerptis, συμβάκχους. nam et Antheas Bacchum ſimulabat ac cultu vitaeque genere imitabatur: et ſodales ipſius βακχεύοντι αὐτῷ συνεβάκχευον, veri ſymbacchi et ſyndionyſiaſtae. β, et μ, paſſim ſedes permutarunt, ut ſaepe dictum. Quaeri poteſt quorſum illa mox ſpectent de Perſeo: ἀλλ' οὐ Περσεὺς ὁ ὑπὸ Ῥωμαίων καθαιρεθεὶς, et quae ſequuntur. Nam ſi Perſeus temperans fuit, et vini parcus, quid attinebat ejus iſto loco meminiſſe? Sed videntur de hoc rege diverſa ſcripſiſſe veteres: aliis temperantiam illius laudantibus: aliis eum vinoſitatis arceſſentibus: quos obiter refutare auctor inſtituit. Livius ſane libro quadrageſimo primo, ita vario ſcribit Perſeum fuiſſe ingenio, ut mirum non ſit de eo non conſentire hiſtoricos. Non tres, ſed duos ſolum Antiphanis verſus recitat Ulpianus: iſtos nempe.

Ὅλην δὲ καμμύσας ἔκπινε. μέγα τὸ φορτίον
οὐχ ὅστις αὐτῆς ἐστὶν ἐμπείρως ἔχων.

qui habitus eſt tertius Antiphanis verſus, metri nihil habet. Sic autem interpretare quos adſcripſimus: *totum calycem oculis conniventibus ebibe. Magnum onus eſt. Minime vero ſi quis ſit bibendi peritus.* καμμύσας va-

let, ſine mora et cunctatione, non attendens ad poculi magnitudinem, qua terreri poſſet aliquis. Sic ſolemus eos qui difficile pharmaca bibunt hortari ne intueantur, ſed ſtatim ut in manus ſumpſerint, hauriant. Non probo tolli negationem ex iſtis. *πῖθι οὖν ὦ ἑταῖρε, καὶ μὴ μεστὰς ἀεὶ ἕλκωμεν.* et omnino tollenda non eſt. Antiphanis *Traumatias* citatur Polluci libro quarto, capite vigeſimo quinto, et libro decimo, capite decimo. Inde ſunt iſta quibus Ulpianus ad hilarem vitam ſodales hortatur,

— ἀλλὰ καὶ λογισμὸς εἰς μέσον
παταξάτω τις, καί τι καὶ μελίσκιον
στροφὴ παρελθέτω τις ἢ ἀντὴ λέγων
ἔστιν μεταβολὴ παντὸς ἔργου πλὴν ἑνός.

Pronuntiabat iſta aliquis apud poetam ſub coenae finem, convivas ſtimulans, ut poſtquam eſſet edendo exempta fames, ſcitis ſermonibus, aut recitationibus tragicarum *ῥήσεων*, ſeſe oblectent. Primus verſus obſcurus non eſt: *Age,* inquit, *Prodeat in medium ſubtile aliquid et ſolerter excogitatum: πατάσσειν* eleganter pro erumpere per vim, dicitur de omni re quae ſtudio magno fiat. [Addit poſtea, *prodeat in medium aut delicatulum aliquod melos, aut Stropha aliqua.* Alludit ad morem recitandi in conviviis ſcolia ſententioſa, aut lyricorum tragicorumve *ῥήσεις* aut ſententias. Sed legendum in
p. 741. tertio verſu. — *γλυκὺ λέγουσ'. Ἔστιν μ.*] Recitemus ait, tragici alicujus verſus praeclaros, qualis eſt ille Euripideus, *Γλυκὺ μεταβολὴ παντὸς ἔργου πλὴν ἑνός. rerum omnium mutatio grata eſt una excepta.* Notiſſimus eſt verſus Euripidis: quem Antiphanes ſuis integrum inſeruit. [Ultimam verſus ſyllabam elidi per apoſtrophum ob ſequentem vocalem initio verſus proximi, poëtis, praeſertim dramaticis, res eſt familiaris.] Inſignior fuerit hujus loci depravatio an ejusdem reſtitutio non facile dixerim. Dubitari poteſt an etiam ſequentia ſint Antiph. *παραδίδου δ' ἑξῆς ἐμοὶ οἶνον ἀρκεσίγυιον ὡς ἔφασκ' Εὐριπίδης. Εὐριπίδης γὰρ τοῦτ' ἔφασκεν, ἀλλά τις Φιλόξενος δήπουθεν. οὐδὲν διαφέρει. ὦ τᾶν ἐλέγχεις μ' ἕνεκα συλλαβῆς μιᾶς.* et verius eſt, aut Antiphanis aut alius poetae ea eſſe. Sic autem haec digerimus.

— παραδίδου δ' ἑξῆς ἐμοὶ
τὸν ἀρκεσίγυιον ὡς ἔφασκ' Εὐριπίδης.
Εὐριπίδης γὰρ τοῦτ' ἔφασκεν; ἀλλὰ τίς;
Φιλόξενος δήπουθεν. οὐθὲν διαφέρει.
ὦ 'τὰν ἐλέγχεις μ' ἕνεκα συλλαβῆς μιᾶς.

Apud poetam unde ſunt iſta, poſcebat aliquis dari ſibi vinum: ſed ille non *οἶνον* appellat, verum *ἀρκεσίγυιον*. ut comico more Philoxenum rideat qui ſic erat locutus. at de induſtria ignorantem ſingit qui loquitur, et Euripidi tribuit quod erat Philoxeni verbum. cujus inſolens ſermo ex iis notus eſt nobis, quae prolixe libro quarto et decimo quarto recitantur. In ea voce illud novum quod epitheton vini pro appellatione vini uſurpat: deinde *ἀρκεσίγυιον* vinum appellans Homero contradicit, qui contra *ἀπογυιοῦν*, id dixit. Μή *μοι οἶνον ἄειρε μελίφρονα πότνια μήτηρ*, Μή *μ' ἀπογυιώσῃς*, utraque ſententia vera eſt, pro modo vini quod bibitur. Interrogatur deinde Ulpianus ubi legeretur vox *πίθι*: ille reſpondet, *ἀπεσκοτώθης φίλτατε, σπάσας οἶνον τοσοῦτον. παρὰ* Κρατίνῳ *ἔχεις ἐν* Ὀδυσσεῦσι, Τῇ *νῦν πῖθι λαβὼν ἤδη*. Breviator dictioni *ἀπεσκοτώθης* interpretamentum adjicit: *ἀντὶ τοῦ ἐζοφώθης τὸν νοῦν*, *mens tibi caligine obducta eſt.* Cratini prima verba ſunt imitata ab Homero: Κύκλωψ, *τῆ πίε οἶνον.* In quarto verſu ſubjectae eclogae Antiphanis Τοῦ *τῆς ἑορτῆς οὖ μέμνημεν. ἄρτι γὰρ* Ἐξ *ὀξυβαφίων κεκραμένων ἐπίνομεν.* libro undecimo ſic legitur, Τοῦ *τῆς ἑορτῆς· οὐ μὲν ἀρτίως γάρον.* probo ut hic: ſi pro *μέμνημεν* ſcribas *μεμνήμεθα*, *μεμνήμεθα.* Fabula Amipſiae, quae mox Φείδων inſcribitur, in Huraldino eſt Φένδων. Verum nomen eſt Σφενδόνη. ut recte ſcriptum aliquot locis Athenaei et Pollucis. error eſt ſi quando aliter ſcribitur hoc nomen. [Ultimum Antiphanis verſum ita ſcribe Τῆς *συμμετρίας, τῆς τ' ἀσφαλείας οὕνεκα.* In proximis e Menandro verbis *βάλλ' ἐς κόρον*, figura eſt comica praeter expectationem dicta pro eo quod erat dicendum *βάλλ' ἐς κόρακας.* at fortaſſe ita etiam ſcribendum.] Pro *πιοῦμαι* dixiſſe veteres *πίομαι* obſervat dipnoſophiſta, et exemplis probat. quod affertur ex Ariſtophanis Equitibus mutilum eſt voce illa cujus unius gratia recitatur. Scribe, *καὶ* Ἀριστοφάνης Ἱππεῦσι, *κ' οὔποτ' ἐκ ταυτοῦ πίεται ποτηρίου*: ex ipſo poeta. et ſtatim, *καὶ ἐν ἄλλοις, πικρότατον οἶνον τήμερον πιῇ.* non *πίῃ*: probant inſequentia. [Placet autem nobis vulgata lectio in hoc loco. *πίομαι ἄνευ τοῦ υ λεκτέον*, *verbum πίομαι efferri debet ſine ypſilo*, non ut voluit aliquando vir doctiſſimus *ἄνευ τοῦ ν ſine litera ν.* cui conjecturae repugnant omnes codices etiam Excerptorum. Laudatur mox Plato comicus, *ἐν ταῖς ἀφ' ἱερῶν.* Dalecamp. *In victimis quae ſacrificantur.* Legi nempe voluit, *ἐν*

p. 742.

τοῖς ἀφιερωμένοις. vel ἐν τοῖς ἱερείοις. utrumque tantumdem a veritate abeſt, quam lectio vulgata continet. Pollux libro ſeptimo, capite decimo tertio Πλάτων ἐν ταῖς ἀφ' ἱερῶν καὶ μαλλωτὰς χλαμύδας εἴρηκε. Heſychius, λίνον, ἡ ὁρμιὰ ὡς Πλάτων ἐν ταῖς ἀφ' ἱερῶν, Πόθεν λίνον καὶ κάλαμος. Fabulae titulus fuit, αἱ ἀφ' ἱερῶν, id eſt, *mulieres deo ſacrae.* unica voce Graeci ἱεροδούλους vocant. vel, *redeuntes e ſacris foeminae.* Ait, Καὶ, τῆ πῖε, καὶ πῖνε. mira brevitas. ſed πίε ſcribendum. priora exemplum habent τοῦ πίε priore correpta. Homeri ſunt τῆ πίε οἶνον. docet non ſolum πίε dici, ſed etiam πῖνε. Velim conſiderent ſtudioſi proxima Athenaei, καὶ σὺ οὖν ὦ ἑταῖρε κατὰ τὸν Ἄλεξιν, ὃς ἐν Διδύμοις φησὶ, τούτῳ πρόπιθι, ἵνα καὶ αὐτὸς ἄλλῳ, καὶ γένηται ἡ παρ' Ἀνακρέοντι καλουμένη ἐπίστιος. φησὶ γὰρ ὁ μελοποιὸς, Μήδ' ὥστε κῦμα πόντιον λάλαζε τῇ πολυκρότῃ σὺν Γαστροδώρῃ καταχύδην, πίνουσα τὸν ἐπίστιον. τοῦτο δ' ἡμεῖς ἀνίσωνα φαμέν. niſi ſcribendum κατὰ τὸν Ἄλεξιν ἐν Διδύμοις, τούτῳ πρ. fatendum erit excidiſſe verſum Alexidis: quem appoſitum fuiſſe arguit illud φησί. arguunt item ſimiles alii multi loci in praecedentibus. Atque hoc clarum eſt: illud obſcuriſſimum adhuc mihi, quid ſit apud Anacreontem πίνειν τὴν ἐπίστιον. fuerat quidem ab Athenaeo adjecta interpretatio, quae id nos doceret quod quaerimus. nam ita accipi debent illa, τοῦτο δ' ἡμεῖς ἀνίσωνα φαμέν. ſed et hujus corrupta ante multa ſaecula interpretatio: et unde lucem afferam tenebricoſis verbis Teii poëtae, nihil dum aut inveni in libris veterum, aut excogitare ipſe potui. Apparet tamen ex illis Athenaei, τούτῳ πρόπιθι, ἵνα καὶ αὐτὸς ἄλλῳ, genus invitationis intelligi, cum ordine calycem propinabant alius alii, donec a ſummo ad imum compotorem perveniſſet poculum. Diverſa fuit ab iſto more, quam vocabant περιφορὰν τοῦ ποτηρίου, de qua alibi.

Caput Quartumdecimum.

Βρύτον. βλύζειν αὐλῷ βρύτον. κυβάβδα. *Hellanici* Κτίσεις. Ἔλαιον ἀπὸ γάλακτος *pro butyro. De butyro quaedam.* ἔλαιον ὕος. oleum ex adipibus. θαλίαι ἀνάκτων. *alia nonnulla.*

Ait, Τὸν δὲ κρίθινον οἶνον καὶ βρύτον τινὲς καλοῦσιν, ὡς Σοφοκλῆς ἐν Τριπτολέμῳ, Βρύτον δὲ τὸν χερσαῖον

οὐ δυεῖν. ſunt qui βρύτιον ſcribant pro βρύτον, ut Heſychius. In Sophocleo verſu plerique libri praeſerunt οὐδυεῖν junctim. Lego igitur οὐδιεῖν. ac videtur ita explendus verſus, Βρύτον δὲ τὸν χερσαῖον οὐδιεῖν χαμαί. Adjungit dipnoſophiſta, καὶ Ἀρχίλοχος, ὥσπερ αὐλῷ p. 743.
βρύτον ἢ Θρᾷξ ἀνὴρ ἢ Φρὺξ ἔβρυζε. κύβδ᾽ ἦν πονευμένη. obſcuriſſima haec, et quae opinor intelligat nemo. Cenſemus poſſe non inepte emendari hoc modo, ὥσπερ αὐλῷ βρύτον ἢ Θρᾷξ ἀνὴρ ἢ Φρὺξ ἔβλυζε κυβάβδ᾽ ἡ πονευμένη. Significat Archilochus, aegrotam quandam foeminam ſic ſanguinem rejeciſſe, ut cum bryti vel zythi ſalientem ex ore mittit Thrax aut Phryx aliquis. αὐλὸν accipe ut apud Homerum, quando κρουνὸν ſignificat. βλύζειν αὐλῷ βρύτον, poetica elegantia pro βλύζειν αὐλὸν βρύτου. Pro κύβδα, quod quid ſit non ſcio, ſcribo κυβάβδα: quod *ſanguinem* deſignare ſcio. Amatuſiorum (is Cypri inſulae populus) dialecti id verbum eſſe diſcimus Heſychio doctore: quem fatebuntur eruditi in Lexicon ſuum id vocabulum non fuiſſe relaturum, niſi eo uſus eſſet aliquis ſcriptor Graecus. nos illum ſcriptorem putamus eſſe Archilochum: et hunc ejus locum ab illo critico eſſe ſpectatum εἰκοτολογοῦμεν. [Illuſtris Scaliger quum noſtra haec legiſſet, neque omni ex parte probaſſet, adſcripſerat margini lectionem hujusmodi atque interpretationem Ὥσπερ γὰρ αὐλῷ βρύτον ἢ Θρήϊξ ἀνὴρ Ἢ Φρὺξ ἔβρυζε, κύβδα γ᾽ ἦν πονευμένη, *Conquiniſcebat eo modo ſatagens mulier, quo ſiphone haurit cerviſiam Thrax aut Phryx ipſa quoque ſugens.* Ut non ſint verae hae conjecturae ſive mea, ſive Scaligeri, probabiles tamen ſunt:] non abſurdae neque ineptae ut illorum, qui ſtatim pro Ἑλλάνικος ἐν Κτίσεσι, ſcribunt κτήσεσι, et vertunt, *Hellanicus in Praediis.* atqui verum erat ἐν Κτίσεσι. Graeci κτιστὰς nuncupant primos urbium conditores, et populorum antiquiſſimos principes qui fere coloniarum duces fuerunt, ut Moſes, Archias, Phereclus alii ſexcenti. de his et de urbibus quas condiderant eo libro egerat Hellanicus auctor antiquiſſimus. titulus operis ab Hellanico editi uberior apud Stephanum in Ethnicis, voce Χαριμάται. ibi namque laudatur hic ſcriptor ἐν Κτίσεσιν ἐθνῶν καὶ πόλεων. nam perperam vulgati codices ἐν Κτίσεσι. Citatur et Dionyſius Chalcidenſis ἐν Κτίσεσιν, ut ab Ariſtophanis interprete ad Nebulas, et aliis. Auctor Etymologici in Προικόννησος. Διονύσιος δὲ ὁ Ἀθηναῖος ἐν ταῖς Κτήσεσιν οὕτω λέγει

τὰς ἐλάφους πρόκας. Scribendum, *ἐν ταῖς Κτίσεσι.* Sed quod Athenienſem vocat hunc ſcriptorem, falſum eſt: Chalcidenſis enim fuit, ut recte comici interpres. Harpocration in Ἡραῖον τεῖχος, quintum ejus operis librum laudat qui fuit poſtremus. non enim pluribus conſtabat. Periegeta vetus jamborum poeta.

Ἐρατοσθένει μάλιστα συμπεπεισμένος,
Ἐφόρῳ τε, καὶ τῷ τὰς Κτίσεις εἰρηκότι
ἐν πέντε βιβλίοις Χαλκιδεῖ Διονυσίῳ.

Scripſerant eodem titulo hiſtorias et alii: quidam etiam *ἱερῶν κτίσεις*: ut Heraclides, quem in Protreptico laudat Clemens Alexandrinus. Expoſuimus jam capite quarto Hecataei de Aegyptiis repetita hic verba, *ὡς ἀρτοφάγοι εἰσίν*: deinceps vero ſcribe, *ἐπιφέρει τὰς κριθὰς εἰς*
p. 744. *τὸ πόμα καταλέουσι.* vel ut ſcriptum in quibusdam antiquis, *κατάγουσι.* id quoque expoſitum eſt libro octavo, capite undecimo. Subjicitur ex eodem Hecataeo de Paeonibus, *ἀλείφονται δὲ ἐλαίῳ ἀπὸ γάλακτος.* recte quidem viri indicant butyrum hac periphraſi denotari: ſed neque cauſſam aperiunt, cur Hecataeus appellet oleum, quod omnes alii butyrum: neque vertunt recte, *oleum quod a lacte ſeparatur.* *ἀπὸ* hic non eſt nota differentiae, verum materiam declarat unde id oleum fiat: ut cum dicimus *οἶνος γίνεται ἀπὸ τῶν βοτρύων.* Obſervent igitur ſtudioſi, antiquiſſimis Graecis Latinisque nullum aliud pingue curando corpori, aut parandis cibis, fuiſſe in uſu praeter oleum quod proprie ita dicitur, quia ex olivis exprimitur. Butyri rem nomenque diu ignorarunt Graeci, nec Romani minus. Non enim adhuc noverant diverſas ſubſtantias in lacte comprehenſas ſeparare. Sunt in lacte tres *οὐσίαι*: *ἡ τυρώδης, ἡ ὀῤῥώδης*, et *ἡ λιπαρά.* atque haec poſtrema eſt, quae a caeteris ſeparata, butyrum vulgo dicitur: quod nomen didicerunt Graeci ut ex Ariſtotele etiam conſtat, a vicinis populis, qui etiam rationem ejus conficiendi ipſos tandem docuerunt. Qui Thraciam, Paeoniam, Scythiam, aliasque nationes barbaras adierant, cum earum *περιήγησιν* ederent, primi id nomen in Graeciam invexerunt. At propriam appellationem ejus pinguis ſubſtantiae quae habetur in lacte, ſola Hebraea lingua novit חמאה Graeca Latinaque nullam habent. Quemadmodum igitur primi Graecorum, quibus ſaccarum eſt cognitum, propter ſaporis et uſus ſimilitudinem mel arundineum dixerunt: ſic butyrum qui novere primi oleum ex lacte nuncu-

parunt, ut hoc loco Hecataeus. Plinius oleoſum eſſe natura ſcribit, et barbarum gentium: etiam Galenus, *ἐλαιῶδές τι εἶναι* butyrum. Aug. *oleum ex adipibus* in epiſtola ad Deo gratias. *Poſſunt*, inquit, *tales putare oleum ex adipibus non debere natare ſuper aquam, ſicut quod ex oliva eſt: quoniam longe eſt utriusque origo diſſimilis, quando illud ex ligno, hoc ex carne profluxerit.* [Vetus Perſii interpres: *Solent ruſtici cum oleum defuerit, adipe pecudum in pultem miſſo pro oleo uti.*] Similiter Hippocrates ſuillam pinguedinem, ſive ut loquitur Erotianus, *τὸ ὕειον στέαρ*, appellat *ἔλαιον ὑός*. Sed obtinuit apud Graecos Romanosque butyri appellatio: quae inde orta eſt, quia fere ex vaccarum lacte, non ovium aut caprarum ſit butyrum; tamen et ex ovino, caprino, atque etiam equino et aſinino cogi butyrum a nonnullis nemo dubitat: etſi videtur Galenus id ignoraſſe libro tertio, *Περὶ ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως*, capite De butyro. Quod uſitatius dicunt Graeci *καθ' ἡμᾶς*, auctor *τῷ ἡμετέρῳ χρόνῳ*. ſcribens hoc modo: *τῷ δ' ἡμετέρῳ χρόνῳ οἶνος φίλος ὢν θυρσοφόρος, μέγα πρεσβεύων Διόνυσος φησὶν Ἴων ὁ Χῖος.* ſignificat, ſua aetate praecipuam hominum oblectationem fuiſſe vini potum. Lego *θυρσοφόροις*. Verſus Ionis Chii ſequentibus cohaerens ita concipiendus, *Οἶνος θυρσοφόροισι φίλος, μέγα πρεσβεύων Διόνυσος*. Tertium p. 745.
Ionis verſum, *Αἵτε πανελλήνων ἀγοραὶ, θαλίαι τε ανάκτων*, ſic interpreter, *conventus omnium Graecorum, et ſolemnitates deorum*, ſive quae in honorem deorum inſtituuntur: ſupple ceperunt *ἐξ οὗ*, etc. *θαλίαι* ſunt convivia ſacrorum cauſſa fieri ſolita. In quinto ſcribe, *θαλερῷ ἐπτύξατο πήχει* per *υ* non *η*. Sextum habeo mendae ſuſpectum. non ſane intelligo quid velit. In ſeptimo, *Παῖδες φωνήεντες ὅταν πέσῃ ἄλλος ἐπ' ἄλλῳ*, loqui videtur de ſtrepitu quem edunt uvae cum in torcular conjiciuntur calcandae. In nono, *Νέκταρ ἀμέλγονται μόνον ὄλβιον ἀνθρώποισι*, non eſt *ἀμέλγονται emulgent*: ſed *mulgentur*, hoc eſt, preſſae reddunt: ſive iis exprimitur. Decimo, *Ξυνὸν τοῦ χαίρειν φάρμακον αὐτοφυές*, alluditur ad Aegyptiacum nepenthes, de quo pharmaco Helena apud poetam in Odyſſea. *τὸ μόνον* praecedentis verſus, jungendum cum *φάρμακον*. *Stillant*, ait, *uvae nectar. quod ſolum eſt mortalibus commune remedium ad laetitiam ingenuum, et nulla arte compoſitum.* In undecimo, *Τοῦ θαλίαι φίλα τέκνα, φιλο-*

Ff 2

Φροσύναι τε χοροί τε, eleganter vini ſilias appellat convivia quae deorum cauſſa celebrantur, et quae ad voluptatem hominum agitantur, et ſovendae inter ipſos amicitiae. non cepere hanc elegantiam, qui Φίλα τέκνα putarunt eſſe vocandi caſus. Fingit vinum patrem eſſe omnium lautitiarum et hilaritatum: quia ut ait verſu proximo, Τῶν ἀγαθῶν βασιλεὺς οἶνος ἔδειξε φύσιν.

Caput Quintumdecimum.

De griphis antiquorum. Expenditur griphi deſinitio ex Clearcho allata ab Athenaeo.

Pervenimus ad libri hujus partem ultimam, quae eſt de veterum griphis. Haec tractatio media collocatur inter ſermones de vino potuque, qui praeceſſerunt et eos qui ſequuntur toto libro undecimo, de poculis. propterea ſic loquitur Aemilianus hoc loco, Ὥρα ἡμῖν ἄνδρες φίλοι, ζητεῖν τι καὶ περὶ γρίφων, ἵνα κἂν βραχὺ διαστήσωμεν ἀπὸ τῶν ποτηρίων. Ut haberemus in his libris perſectam omnibus ſuis numeris ἱστορίαν δειπνολογικὴν, neque ſilendum erat de griphis, neque alio loco de iis agendum. Mos antiquorum fuit, ut in conviviis poſt epulas, oblectamentis omne genus ſeſe recrearent. Ea fine multae diverſaeque (prout ſunt hominum diverſa ingenia ac ſtudia) rationes excogitatae et in mores receptae, honeſtarum voluptatum. de aliis enim non loquor: quarum utinam extincta eſſet omnis memoria. Erant quos canere juvaret, vel aſſa voce, vel ad lyram. erant quos ῥῆσιν εἰπεῖν, et veterum poetarum verſus recitare. quidam ſermonibus ſerendis tempus transigebant. alii proponendis ſolvendisve quaeſtionibus ſeſe occupabant, non ex penetralibus quidem philoſophiae petitis: ſed in quarum tamen ſolutione aut acuminis aut
p. 746. eruditionis ſpecimen appareret. Hujus generis ſunt ſirpi, ſive griphi de quibus dicere aggreditur Aemilianus dipnoſophiſta. Praeclara res profecto, et quae fidem faciat ſapientiſſimi viri dicto, πάντες ἄνθρωποι τοῦ εἰδέναι ὀρέγονται φύσει. Inſita enim a natura omnibus hominibus ſcientiae cupiditas, effecit, ut etiam inter epulas libenter aliquid aut docerent aut diſcerent, aut didiciſſe ſe oſtenderent. Hoc verum eſt principium ſympoſiaci moris hujus. cujus inventum antiquiſſimum eſt: ſicut fere

omnium rerum ad quarum deſiderium et amorem natura duce ferimur. Priſcos mortales rudi adhuc et impolito ſeculo, ſolitos ſua convivia quaeſtionibus hujus atque aenigmatis condire, teſtis eſt hiſtoria facta: quae Samſonem hominem Mavortium, in epulis nuptialibus, ſuis convivis crucem fixiſſe narrat propoſito ad ſolvendum aenigmate ſane quam obſcuro. Reperiuntur et alia in Hebraeorum libris exempla, in queis cum antiquitate certat elegantia. Porro haec Aemiliani de griphis tractatio, ſive *παράβασις*, ut appellatur extremo libro, ad duo capita referri poteſt: altero natura griphorum explicatur, ſpeciesque variae, necnon conditiones quibus olim proponebantur: altero continentur exempla ſirporum, eorum maxime qui in antiquorum comicorum ſabulis adhuc Athenaei temporibus extabant. Nihil invenias in iis quae reſtant de libro decimo, quod ad capitum iſtorum alterutrum non pertineat: ſed parum diſtincte et mixtim, utrumque eorum auctor expoſuit: nimis ubique (dicendum enim quod res eſt) de ordine et recta docendi via ſecurus. melius enim feciſſet, ſi quae diverſis locis hic et ſub finem libri ex Clearcho recitat, continuaſſet. Sed feramus ſane in ſcripto philologico, quod in philoſophico ferre non poſſemus. Ipſa jam Aemiliani verba expendamus. Proponit primum de griphis eſſe dicendum, *οὐ κατὰ τὴν* Καλλίου *τοῦ* Ἀθη-*ναίου ἐπιγραφομένην γραμματικὴν τραγῳδίαν*. de induſtria, ut fere ſolet, tragoediae hujus mentionem injicit, ut naſcatur inde occaſio de ea loquendi: quod facturus eſt aliquanto poſt. Addit, *ἀλλ' ἡμεῖς ζητήσωμεν πρότερον μὲν τίς ὁ ὅρος τοῦ γρίφου. nos vero quaeramus primum quidem quae ſit definitio griphi.* obſervandum in his verbis *τὸ ἀναντιπόδοτον*. debuit enim ſubjicere, *deinde hoc dicemus et illud*, nunc ait, *τίνα δὲ* Κλεοβουλίνη *ἡ* Λινδία *προύβαλεν ἐν τοῖς αἰνίγμασιν· ἱκανῶς γὰρ εἴρηκε περὶ αὐτῶν ὁ ἑταῖρος ἡμῶν* Διότιμος *ὁ* Ὀλυμπηνός. in quibus parum aut nihil vidiſſe interpretes, minus mirum. praeter anantapodotum, de quo illi non cogitarunt, fraude librariorum periodus haec negationem amiſit, neceſſario reſtituendam, ſi volumus ſuam mentem auctori reſtitutam: qui profitetur his verbis, ſe nihil de aenigmatis a Cleobulina proponi ſolitis eſſe dicturum, quia, inquit, argumentum illud ab amico noſtro Diotimo ſufficienter fuit tractatum. Lego igitur, *τίνα δὲ* Κλ. *ἡ* Λ. *π. ἐν τοῖς αἰνίγμασιν οὐ ζητήσομεν*: vel *παραιτησόμεθα*. Ex-

p. 747. emplum habes aenigmorum Cleobulinae apud Diogenem Laertium, in Cleobuli patris vita. nam quod aenigma patri Diogenes attribuit, alii adſcribunt filiae. Deinceps Athenaeus, ſub Larenſis perſona ſirpi definitionem hanc ex Clearcho affert: *γρίφος πρόβλημά ἐστι παιστικὸν, προστακτικὸν τοῦ διὰ ζητήσεως εὑρεῖν τῇ διανοίᾳ τὸ προβληθὲν, τιμῆς ἢ ἐπιζημίου χάριν εἰρημένον.* etſi erat Clearch. hic vir magnus, et in Ariſtotelica philoſophia apprime verſatus: nihil tamen video in hac definitione quod praeceptoris ſubtilitatem aut *ἀκρίβειαν* reſipiat. nam quis talem *πλοκὴν* verborum pro vera definitione habeat? *Griphus eſt problema ludicrum, quo jubetur ut veſtigatione mentis quod propoſitum eſt inveſtigetur: honoris aut multae gratia in medium prolatum.* Caeterum Griphi appellationem latius producunt et Clearchus et dipnoſophiſtae, quam caeteri ſcriptores, et univerſum opinor, vulgus olim Graece loquentium. Illis griphus eſt quaeſtionum convivialium ſpecies propria, aenigmati ſimillima, rem quam ſignificat ambagibus de induſtria tegens: Clearcho non ſolum *τὰ αἰνιγματώδη* problemata griphi nomine continentur: ſed omnes in univerſum quaeſtiones; quibus ſoliti docti convivae inter ſe ludere ad oſtentationem vel acuti ingenii, vel eruditionis, vel memoriae. Utimur hac partitione, ut omnia problemata complectamur, quae griphi nomine Clearchus eſt complexus. Lege omnia griphorum exempla quae ex ejus libris ſtatim et iterum poſt aliquammulta recitantur: nullum in iis reperies cujus ſolutio ſpecimen acuminis habeat: ſed aut eruditionis, id eſt *πολυμαθείας καὶ πολυαναγνωσίας*, aut memoriae. quod genus plurimum fuiſſe frequentatum arguit *μνημονίων* appellatio. Sic enim vocarunt auctore Theodecte, peculiari nomine ea problemata, ad quorum ſolutionem maximum et praecipuum in memoria praeſidium. Longe aliter habet in caeteris quae ex aliis ſcriptoribus commemorantur: ad quorum enodationem quisquis acceſſerit imparatus ab ingenii acumine, fretus eruditione aut memoria, is meo judicio promovebit non multum. Generis loco poſuit Clearchus in ſua griphi definitione, aut verius, quaſi definitione, *πρόβλημα*: alii *λόγος*: ut qui ita circumſcripſerunt: *γρίφος λέγεται ὁ δύσκολος καὶ συμπεπλεγμένος λόγος, ὁ ἔχων πάθος ἐν ἑαυτῷ μὴ φαινόμενον.* utrumque diverſo reſpectu verum eſt. griphus per ſe conſideratus, oratio eſt: cum alteri proponitur

ad ſolvendum, problema, ſic in hiſtoria Samſonis aenigmate, τὸ חידה verterunt 70. *πρόβλημα*. Joſephus *λόγον*. Addit Clearchus *παιστικόν*: ut jocoſa haec problemata quibus inter pocula ſaturi convivae ſe oblectabant, diſtinguat ab iis quae ſerio tractantur a ſapientiae candidatis. revera enim ludus et jocus res erat tota. Joſephus de Samſone epulas nuptiarum ſuarum apud Thamnitas celebrante: *τοῦ πότου προβαίνοντος καὶ παιδιᾶς οὔσης οἷα φιλεῖ παρὰ τοῖς τοιούτοις καιροῖς, ὁ Σαμψὼν εἶπεν. Ἀλλὰ προβάλλοντος ἐμοῦ λόγον εἰ λύσετε τοῦτον ἐφ' ἡμέρας ἑπτὰ ποιούμενοι τὴν ζήτησιν, ὀθόνας καὶ στολὰς γέρας τῆς συνέσεως κατ' ἄνδρα ἕκαστον φέρεσθε παρ' ἐμοῦ.* p. 748. Julius tamen Pollux, poſteaquam zetemata iſta *συμποτικὰ* ſive *κυλίκεια* in duo tribuenda docuit, *αἴνιγμα* et *γρῖφον*: ita haec duo diſtinguit: *καὶ εἶχε τὸ μὲν αἴνιγμα παιδιάν. ὁ δὲ γρῖφος καὶ σπουδήν.* quibus verbis ſignificari videatur, aenigmatum materiam jocos eſſe et ſales: griphorum vero res ſerias et graves. Quare minus recte aut vere dixerit Clearchus *γρῖφον εἶναι πρόβλημα παιστικόν.* Sed alia profecto mens Pollucis: neque ille unquam ivit negatum etiam griphum habuiſſe *παιδίαν*: ſed hoc dicit, griphum praeter ludum et jocum etiam ſolidae eruditionis aliquid admixtum habuiſſe? quod nemo negaverit, qui Clearcheos griphos conſideraverit. Athenaeus infra hoc libro ex ejusdem Clearchi libro primo De paroemiis, *τῶν γρίφων ἡ ζήτησις οὐκ ἀλλοτρία φιλοσοφίας ἐστί. καὶ οἱ παλαιοὶ τὴν τῆς παιδείας ἀπόδειξιν ἐν τούτοις ἐποιοῦντο.* et iterum paulo poſt, *ὥστε τὴν παιδιὰν μὴ ἄσκεπτον οὖσαν, μήνυμα γίνεσθαι τῆς ἑκάστου πρὸς παιδείαν οἰκειότητος.* [Adjiciam hic locum Ariſtophanis, ex quo clare colligitur, et cujusmodi eſſent griphi conviviales veterum, et quomodo ſolerent proponi. Sic ille initio Veſparum Cleonymi *ῥιψάσπιδος* ignaviam traducens. *Οὐδὲν ἄρα γρίφου διαφέρει Κλεώνυμος. Πῶς δὴ προσερεῖ τις, πρὸς τοῖς συμπόταις λέγων. Ὅτι, ταυτὸ θηρίον ἔν τε γῇ κἀν οὐρανῷ Κἀν τῇ θαλάττῃ γ' ἀπέβαλε τὴν ἀσπίδα.* Griphi materiam, inquit, praebet Cleonymus. Poterit enim aliquis inter convivas hoc *γριφῶδες* problema jactare. Ecquod ſit illud animal, quod in terra, aëre, mari, clypeum amiſit.]

Caput Sextumdecimum.

Explicantur griphorum ſpecies de quibus Clearchus apud Athenaeum.

Quemadmodum Ariſtoteles, expoſita natura τερθρειῶν ſophiſticarum, certos ſtatim modos proponit nobis ſolvendi omnia ſophismata: ſic Athenaeus ubi Griphorum naturam ex Clearcho nos docuit, continuo ſpecies eorum diverſas ex diverſis principiis originem trahentes explicare aggreditur. Sic igitur ille ex eodem quidem Clearcho, ſed libro non eodem. apponam autem integrum locum, tui Lector commodi cauſſa: multa enim nobis in eo animadvertenda. Ἐν δὲ τῷ Περὶ γρίφων ὁ αὐτὸς Κλέαρχος φησὶν, ἑπτὰ εἴδη εἶναι γρίφων. ἐν γράμματι μὲν, οἷον ἐροῦμεν ἀπὸ τοῦ ἄλφα ὡς ὀνόματι ἰχθύος ἢ φυτοῦ. ὁμοίως δὲ κἂν ἔχειν τι κελεύῃ τῶν γραμμάτων, ἢ μὴ ἔχειν. καθάπερ οἱ ἄσιγμοι καλούμενοι τῶν γρίφων. ὅθεν καὶ Πίνδαρος πρὸς τὸ σ ἐποίησεν ᾠδὴν, οἱονεὶ γρίφου τινὸς ἐν μελοποιΐᾳ προβληθέντος. Ἐν συλλαβῇ δὲ λέγονται γρῖφοι, οἷον ἐροῦμεν ἔμμετρον ὅ τι δήποτε οὗ ἡγεῖται βα, οἷον βασιλεύς. ἢ ὧν ἔχει τελευτὴν τὸ ναξ, ὡς καλλιάναξ. ἢ ὧν τὸ λεων καθηγεῖται, οἷον Λεωνίδης. ἢ ἔμπαλιν τελικὸν εἶναι, οἷον Θρασυλέων. Ἐν ὀνόματι δὲ ἐροῦμεν ὀνόματα ἁπλᾶ ἢ σύνθετα δισύλλαβα, οὗ
p. 749. μορφή τις ἐμφαίνεται τραγική. ἢ πάλιν ταπεινὰ ἢ ἄθεα ὀνόματα, οἷον Κλεώνυμος. ἢ θεοφόρα, οἷον Διονύσιος. καὶ τοῦτο εἴτε ἐξ ἑνὸς θεοῦ ἢ πλεόνων, οἷον Ἑρμαφρόδιτος. ἢ ἀπὸ τοῦ Διὸς ἄρχεσθαι, Διοκλῆς. ἢ Ἑρμόδωρος. ἢ λήγειν εἰ τύχοι εἰς νικός. Facit Clearchus ſeptem griphorum ſpecies, ſive τρόπους τοῦ γρίφους προβάλλειν. Cogitent ſtudioſi de hoc numero, nam ſi griphi appellationem tam laxe hic accipit Clearchus quam in ſuperiore loco quem proximo capite tractabamus: non eſt dubium multas eſſe griphorum ideas praeter commemoratas hic ab illo. quin videntur expoſiti hic ſirpi a doctore Solenſe, toto genere diverſi eſſe ab iis quos alii omnes ſcriptores griphos aut aenigmata appellabant. non igitur ἁπλῶς omnium griphorum ſpecies ſunt ſeptem: ſed unius tantum generis illorum, quo veteres ſidem memoriae ſuae in veterum lectione periclitabantur. quanquam hujus ipſius generis alias ſpecies hic praeter-

miſſas ex eodem Clearcho ſub libri finem refert Athenaeus: itemque libro 15. alias. Eum locum neceſſario cum iis quae hic recitantur comparandum, deſcribemus integrum. Sic ille: Τοῦ δὲ ἡμῖν παρακειμένου μελιπήκτου, μέμνηται Κλέαρχος ὁ Σολεὺς ἐν τῷ Περὶ γρίφων, οὑτωσὶ λέγων Σκεύη κελεύοντα λέγειν ὅμοια, εἰπεῖν τρίπους, χύτρα, λυχνεῖον, ἀκταῖα, βάθρον, σπόγγος, λέβης, σκαφεῖον, ὅλμος, λήκυθος, σπυρὶς, μάχαιρα, τρυβλίον, κρατὴρ, ῥαφίς. Καὶ πάλιν ὄψων οὕτως· ἔτνος, φακῆ, τάριχος, ἰχθὺς, γογγυλὶς, σκόροδον, κρέας, θυννίον, ἅλμη, κρόμμυον, σκόλυμος, ἐλαία, κάππαρις, βολβὸς, μύκης. Ἐπί τε τῶν τραγημάτων ὁμοίως. ἄμης, πλακοῦς, ἔντιλτος, ἴτριον, † ῥοδῶον, ἐρέβινθος, σησάμη, κοπτὴ, βότρυς, ἰσχὰς, ἄπιος, περσέα, μηλέα, ἀμύγδαλα. Ergo nihil accurati in hac partitione, nihil ſubtilis. Sed nec cuivis promptum ſeptem quae dicuntur ſpecies in ſequentibus verbis denotare. Nam aut plures videantur non injuria recenſeri, aut pauciores. Si ſummas differentias ſpectemus Clearchi verbis comprehenſas, tres ſolum griphorum aperiuntur fontes, litera, ſyllaba, nomen. ſin omnes diſtinctiones attendamus expoſitas verbis quae adſcripſimus, decem non ſeptem tantum griphorum modi invenientur. Septem erunt ſi hanc inveniamus partiendi rationem.

I. ἐν γράμματι. Griphi in litera poſiti duo modi oſtenduntur, qui veteribus in uſu. Praemium ei proponebatur qui proferendis piſcium plantarumve aut ſimilium rerum nominibus, a certa litera (puta α) incipientibus, ſodales antevertiſſet: aut plura recenſuiſſet. In utro poſita eſſet victoria, celeritate nominandi, an copia nominum, Clearchus non declarat. nobis dubium non videtur, horum alterum aut utrumque ſpectatum eſſe in hujusmodi muſicis certaminibus. Piſcium autem nomina quorum prima litera ſit α plurima apud Graecos, etiam praeter illa quae lib. ſeptimo in ordinem coacta legimus. plantarum item plurima, ut ἄμπελος, ἀμυγδάλη, ἄκανθα, ἄνηθος, ἄνησος. Hic prior eſt modus: alter ſequitur: cum jubebant nomen aliquod proferre quod certam literam haberet: aut contra quod certam literam non haberet. Exempli gratia. piſcis p. 750.
nomen ubi litera canina: ῥίνη. ubi non eſt eadem litera: ἀμία. ſic de caeteris. Addit καθάπερ οἱ ἄσιγμοι καλούμενοι τῶν γρίφων. intelligit problemata γριφώδη jactari ſolita in conviviis, quorum erant formulae conceptae

ſine ullo ſibilo, aut litera ſigma. [Certum eſt, multos e veteribus literae illius ſibilum refugiſſe, adeo ut non pauci carmina integra ſine ſibilo compoſuerint. Tryphiodorus quidam Odyſſeam λειπογράμματον, cui nullum inerat ſigma, olim ediderat, ut narrant poetae interpretes. De Pindaro ſubjicit Athenaeus.] ὅθεν καὶ Πίνδαρος πρὸς τὸ σ ἐποίησεν ᾠδὴν, οἱονεὶ γρίφου τινὸς ἐν μελοποιΐᾳ προβληθέντος. *Unde etiam Pindarus odam ſecit ubi exemplum eſt literae σ: ceu gripho quodam propoſito in lyrica facultate.* et falſa et inepta eſt ſententia quam ex his verbis eliciunt homines eruditi. Graecorum πρὸς, multiſariam accipitur: eſtque hic opus judicium interpretis. Nam ex praecedentibus non erat difficile divinatu, quid hic ſignificet πρὸς τὸ σ ποιεῖν ᾠδήν. praeterea explicat ſeſe Clearchus idem infra non longe cum ſcribit, compoſuiſſe Pindarum odam ἀσιγμοποιηθεῖσαν. id eſt, *in qua nullum erat σ.*

II. ἐν συλλαβῇ. Griphi in ſyllabae obſervatione poſiti, duo proponuntur modi. Alter eſt, verſum dicere qui a certa ſyllaba incipiat, puta βα. ut, Βακτηρία γάρ ἐστι παιδεία βίου. et βάδιζε τὴν εὐθεῖαν, ἣν δίκαιος ᾖ. adjicit Clearchus, οἷον βασιλεύς. quod ita interpretamur, *ut ſi quis proſerat verſum incipientem a voce* βασιλεύς. ut hic e Phoeniſſis Euripidis: Βασιλεὺς μὲν οὖν βέβηκε κοσμηθεὶς ὅπλοις. ſic etiam interpretamur ſtatim, ὡς καλλιάναξ. Dalecamp. accipit aliter utrumque. quare etiam ἔμμετρον, vertit, *dictionem verſibus accommodatam.* Negamus nos dari poſſe ullam vocem, quae non poſſit accommodari alicui metro. plurima enim ſunt et diverſiſſima genera metrorum. nulla igitur vox erit οὐκ ἔμμετρος. quare nulla hic erit difficultas: nullum diligentiae aut memoriae argumentum. Idem Dalecamp. pro ἐροῦμεν *dicemus*, ſcribit, ἐρούμεθα: nobis placet quod vulgatum eſt ſcriptumque in omnibus antiquis, ἐροῦμεν ἔμμετρον, *verſum recitabimus.* Alter modus: verſum dicere qui deſinat in certam ſyllabam puta αξ. ut initio Supplicum Euripidis, Ἄπαιδές εἰσιν, οὓς ποτ' Ἀργείων ἄναξ.

III. His duobus modis ſubjiciuntur alii duo, quorum obſervatio non in unica ſyllaba eſt poſita, ſed in duabus. Si volumus in Clearcheis verbis ſeptem quas pollicitus eſt ſpecies invenire, ſeparandi hujus generis griphi a praecedentibus. Perſpicua magis ſuerit partitio, ſi ſcribatur, ἢ ἐν συλλαβαῖς, οἷον ὧν τὸ λ. κ. Prior eſt illo-

rum, ὧν τὸ λεων καθηγεῖται, οἷον Λεωνίδης: id eſt, *verſum dicere cujus duae primae ſyllabae ſint* λεων, *ut ſi inchoet a nomine* Λεωνίδης. Poſterior modus, ἢ ἔμπαλιν τελικὸν εἶναι, οἷον Θρασυλέων. verſum dicere qui deſinat in ultimas ſyllabas λεων: ut cujus vox poſtrema fuerit Θρασυλέων. Poſſumus vocem ἔμμετρον etiam aliter accipere: ut neque verſum neque dictionem verſui aptam intelligamus: ſed certum pedem metricum. p. 751. ut βασιλεὺς exemplum ſit dictionis a βα incipientis, quae conſtat anapaeſto, καλλιάναξ, dictionis in αξ deſinentis, quae conſtet choriambo. Λεωνίδης exemplum eſt jambicae dipodiae, ſive ταυτοποδίας. Θρασυλέων, quarti paeonis. Statuet lector eruditus, utram interpretationem ſit ſatius ſequi.

IIII. ἐν ὀνόματι. Omnes quae deinceps explicantur ſpecies griphorum ad unum caput referri poſſunt: verſantur enim omnes in nominis cujuspiam obſervatione. ſed ut ſeptem illae ſpecies de quibus dictum eſt inveniantur, neceſſario ſeparatim explicabimus ſingulos modos qui hic proponuntur. Ait igitur, ἐν ὀνόματι ἐροῦμεν ὀνόματα ἁπλᾶ ἢ σύνθετα δισύλλαβα, οὗ μορφή τις ἐμφαίνεται τραγική. *Griphus ut ſit in nomine, dicemus, nomina ſimplicia aut compoſita duarum ſyllabarum, ubi tragica ſpecies quaedam appareat.* ſive, *quibus perſona quaepiam tragica repraeſentetur.* Vellem eſſet exemplum a Clearcho adjectum. nam obſcura mihi haec verba. attulimus duplicem vocis μορφὴ interpretationem: prior ſpectat tragicarum perſonarum σκευὴν, quae deſcribitur fuſe Julio Polluci lib. 4. cap 19. Senſus eſt, proferendum eſſe aliquod nomen quo deſignetur ornatus alicujus tragicae perſonae. puta regis, aut reginae, aut alicujus ſenis, aut vetulae lamentantis, aut nuncii, vel alius e ſimilibus perſonis, ſine quibus non ſit tragoedia. poſterior interpretatio ad perſonas ipſas reſpicit quarum nomina ex hiſtoria fabulari et ex antiquorum tragicorum fabulis ſunt omnibus obvia. Tragicum nomen ſimplex diſyllabum, ut *Tydeus, Peleus, Oeneus, Minos.* Tragicum nomen compoſitum diſſyllabum, ut Ἀτρεύς. eſt enim ab α, et τρέω: et eum proprie ſignificat qui eſt impavidus. Νηλεὺς, *miſereri neſcius.* Κύκλωψ, Προκλῆς, Πρόκνη et id genus.

V. ὀνόματα ταπεινὰ ἢ ἄθεα, οἷον Κλεώνυμος. *nomina humilia,* quid aliud interpretari eſt quam humilium perſonarum? puta ſervorum aut ſervarum. ἄθεα nomina,

quae honeſta quidem ſunt, ſed nullius tamen deum nomen in ſe continent, ut Cleonymus, Ariſtoteles, Demoſthenes.

VI. ὀνόματα θεοφόρα. Nominibus atheis, id eſt, *ſine Deo,* contraria illa quae Deum aliquem in ſe continent, ut *Dionyſius.* Διόνυσος enim eſt *Bacchus.* vel plures, ut *Hermaphroditus.* inſunt huic vocabulo Mercurii et Veneris nomina. Aliquando proferenda erant nomina quorum ἀπὸ Διὸς principium, ut Diocles: aut ἀπὸ Ἑρμοῦ, ut Ἑρμόδωρος.

VII. ὀνόματα λήγοντα, εἰ τύχοι, εἰς νῖκος. ut Ariſtonicus, Demonicus, Callinicus. Non video magnum diſcrimen inter hanc et tertiam ſpeciem.

Addit Clearchus, οἱ δὲ μὴ εἰπόντες οἷς προσετάττετο ἔπινον τὸ ποτήριον. *qui non dixerant quod juſſi fuiſſent, poculum bibebant.* non exponit quale illud poculum fuerit: propterea ſubjicit Larenſis, καὶ ὁ μὲν Κλέαρχος οὕτως ὡρίσατο. τί δέ ἐστι τὸ ποτήριον καλέ μου Οὐλπιανὲ ζήτει. |In extremo libro ſatisfit quaeſtioni
p. 752. huic: et ex Antiphanis Ganymede docetur muriam ſolitam infundi in eorum poculum, qui non potuiſſent quod fuerant juſſi praeſtare. Diſerte Antiphanes, Ἅλμης ἐχρῆν τι περιφέρειν ποτήριον. Hoc ipſum et Pollux confirmat, ὁ μὲν λύσας γέρας εἶχε κρεῶν τινὰ περιφοράν. ὁ δὲ ἀδυνατήσας, ἅλμης ποτήριον ἐκπιεῖν. Sed non arbitrandum eſt certam ullam poenam fuiſſe ita moribus receptam, ut ejus conſuetudo apud Graecos omnes obtinuerit. Heſychius pro muria merum iſtis propinat, aut aquae cadum. Idem cenſendum et de praemio rectae reſponſionis. quod apud alios aliud ſolitum proponi ne dubitandum quidem eſt. Non praetermittam ſuper hoc mirifica Euſtathii verba e 22. in Odyſſeam commentario. Γρῖφος, ait, δύσκολον ζήτημα ὃ ἐν συμποσίοις ἔλεγέ τις προκειμένης φιάλης οἴνου γεμούσης. καὶ ὁ ἐπιλυσάμενος τὸ ἀπορηθὲν, ἐξέπινεν. εἰ δὲ μὴ, ὁ ἀπορήσας ἐνεφορεῖτο τῆς φιάλης. Quis fando accepit ſimile genus certaminis? cum victo victorique par et eadem conditio proponitur: et ut ait poeta ἐν ἰῇ τιμῇ ἠμὲν κακὸς ἠδὲ καὶ ἐσθλός. Sic enim dicit: *qui griphum ſolvit appoſitam vini phialam ebibit: qui victus difficultate ſuccubuerit, phiala ſe ingurgitat.* Sed praeſtat exponere ὁ ἀπορήσας, *is qui griphum propoſuit.* hoc melius.

Caput Septimumdecimum.

Exponitur hic griphus, ὅ τι φέρων τὶς μὴ φέρει. item alii de olla carnium, de placenta, vino, aqua, myrrha.

Superest jam, ut ad diverſi generis griphos vere γριφώδεις, quos ex antiquis comicis recitat dipnoſophiſta, accedamus. Primus omnium eſt, quem deſcribere ait ex Antiphane ἐν Κνοιθίδι ἢ Γάστρωνι. jure ſuſpecta nobis prior tituli hujus vox: ſicut libro ſeptimo dicebamus, capite nono. Poetae verſus infra deſcripſimus.

Ἐγὼ πρότερον μὲν τοὺς κελεύοντας λέγειν
γρίφους παρὰ πότον, ᾠόμην ληρεῖν σαφῶς,
λέγοντας οὐδέν. ὁπότε τις προστάττεται
εἰπεῖν ἐφεξῆς, ὅ τι φέρων τις μὴ φέρει·
ἐγέλων, νομίζων λῆρον οὐκ ἂν γενόμενον.
οὐδέ ποτέ γ᾽ οἶμαι πρᾶγμα παντελῶς λέγειν·
ἐνέδρας δ᾽ ἕνεκα. νῦν δὲ τοῦτ᾽ ἔγνωχ᾽ ὅτι
ἀληθὲς ἦν. φέρομεν γὰρ ἔρανόν τιν᾽ ἄν-
θρωποι δέκ᾽ οὐ φέρει δὲ τούτων τὴν φορὰν
οὐδείς. σαφῶς οὖν ὅ τι φέρων τις μὴ φέρει
τοῦτ᾽ ἔστιν. ἦν θ᾽ ὁ γρῖφος ἐνταῦθα ῥέπων.

Non ſolum interpretes Athenaei, ſed etiam alii viri eruditi, qui in colligendis exponendisque antiquis griphis poſuerunt operam, crediderunt griphum, cujus hic Antiphanes meminit, non alio quam ad eranos et collectas conviviales pertinere. Ut longe aliter ſentiamus, comici verba nos impellunt: ex quibus difficile non eſt intellectu, jactatum fuiſſe vulgo in conviviis griphum hunc, et ſingulos convivas de eo ſolitos ordine interrogari, ut is demum auferret praemium, qui rem acu tetigiſſet. quod autem eranis hic accommodatur: etſi non eſt illepidum commentum: a vera tamen interpretatione, et ea p. 753. ſententia quam griphi auctor animo conceperat, prorſus alienum videtur. Sed profecto ita eſt: qui apud Antiphanem haec loquebatur, non id agebat ut ſeria reſponſione propoſitum ſibi griphum ſolveret: ſed per ludum et jocum illiberalibus eraniſtis eum applicat. Putavi hactenus, ait, nugas agere eos qui in conviviis griphos ſolvendos proponerent, cujusmodi hic eſt: *Quidnam illud ſit, quod ferens aliquis, non fert tamen.* hoc

inquam, ait ille, putabam merum nugatorum hominum commentum, omni veritate caſſum, quodque interpretationem nullam admitteret. Nunc autem rerum experimentis edoctus, ſententiam veram eo gripho contineri didici. Nam ecce, cum inter nos ſodales decem conveniſſet, ut quisque pecuniam aliquam conferret ad coenam, ut una eſſemus apud unum ex ipſis, qui omnium mandatu coenam parare juſſus fuerat: ille quidem coenam paravit, et reliqui ſodales, ut convenerat, apud illum coenarunt: pecuniam vero nemo eorum contulit: nemo ſymbolam dedit: omnes tamen eraniſtae haberi volunt, non gratis excepti convivae. Quare in iſtis ſolo nomine eraniſtis, non reapſe eranum pendentibus, verum apparet quod ajebat griphus, eſſe qui ferentes aliquid non ferant. Vel ſic interpretare: Decem ſumus ſodales qui eranum conferimus ad epulas: ſed nemo noſtrum eſt qui totum ferat eranum. omnes tamen ferre dicimur: ferimus igitur et non ferimus. Notemus in primo verſu *τὸ κελεύοντας, jubentes:* et in tertio *τὸ προστάττεται jubetur.* Sic enim fuit moris, ut magiſter convivii, aut alius e convivis poteſtatem haberet jubendi, ut ad propoſitam quaeſtionem aenigmaticam ſinguli reſponderent. Ideo Clearchus in definitione griphi uſus voce *προστακτικός.* reſpondebant autem eo quo ſedebant aut accumbebant ordine: ideo ait verſu quarto, *εἰπεῖν ἐφεξῆς.* nam *ἐφεξῆς* non eſt *ſubito* aut *confeſtim.* ſed *ἐπισχερώ.* [*deinceps ordine continuo.*] eleganter *λῆρον οὐ γενόμενον* appellat orationem mere nugatoriam. contra apud Demoſthenem *οἱ γενόμενοι λόγοι* ſunt veri ſermones. [apud Martialem *res facta:* cum ait, *Tu factam tibi rem ſtatim putaſti, Et non ſobria verba ſubnotaſti.*| alibi, *Jam te rem factam Bithynice credis habere?*] Sextum verſum menda non carere ſatis liquet: nam *ᾤμην* ſaltem erat dicendum non *οἶμαι.* ſed aliud poetam cenſemus ſcripſiſſe. Lego, *Οὐδέποτέ γ' ὄν τι πρᾶγμα παντελῶς λέγειν.* vel *ὄντα πράγματα.* putabam eos dicere quae nullo modo eſſent in rerum natura, ſed mera commenta. Melius ſcribas in ſeptimo, *Ἕνεκα δ' ἐνέδρας.* ſolum decipiendi cauſſa, ut in re nihili occupatos ſic homines tenerent, tanquam in re ſeria. [Octavum et nonum ita concipi malebat Scaliger. *Φέρομεν γὰρ ἄνθρωποι δέκα Ἔρανόν τιν'. οὐ φ.*] Undecimus eſt Ariſtophanis mutatus leviter, *Οὐκ ἔσθ' ὅπως ὁ χρησμὸς ἐνταῦθα ῥέπει.* Caeterum griphum hunc interpretari

ex mente auctoris, fortaſſe difficile eſt: illud non nimis difficile excogitare qui exponas non inepte. Nam verbi P. 754. gratia, qui equo vehitur aut navi, et gladium fert, is quod fert non fert. Etiam qui adverſam fert fortunam, is et fert, (ſic enim loquuntur omnes linguae) et non fert: *κυρίως* nempe. Pater futurus ſobolis ſuae, prius quam generaverit, eam fert et non fert. fert ſemen *δυνάμει ἄνθρωπον*: actu non fert. Cum plures collatis viribus onus ferunt, quisque eorum fert et non fert. pro virili fert, in totum non fert. Utraque enuntiatio aeque vera: *ὁ συμβαστάζων βαστάζει.* et *ὁ συμβαστάζων οὐ βαστάζει.* [Atque hoc adeo verum eſt, ut non dubitet Julianus juriſconſultus dicere ſubtili ratione furtum trabis excuſari poſſe, quam plures ſimul abſtulerint. Locum viri prudentis quia huic gripho facem allucet adſcribam e libro nono Digeſtorum. *Multa*, inquit, *jure civili contra rationem disputandi pro utilitate communi recepta eſſe, innumerabilibus rebus probari poteſt. Unum interim poſuiſſe contentus ero. Cum plures trabem alienam furandi cauſſa ſuſtulerint quam ſinguli ferre non poſſent; furti actione omnes teneri exiſtimantur: quamvis ſubtili ratione dici poſſit, neminem eorum teneri: quia neminem verum ſit eam ſuſtuliſſe.*] Sexcenta alia poſſunt excogitari. Atque hoc de induſtria quaeſitum videtur, ut ejusmodi problemata proponerent, quorum poſſet afferri multiplex interpretatio. Ita poterant ſinguli convivarum ingenium exercere. Quod diximus Antiphan. detorſiſſe hunc ſirpum ad eos qui collectas non ſolverent: probatur non obſcure ſequentibus verſibus:

Ἀλλ᾽ οἷα λογοποιοῦσιν ἐν τῷ πράγματι.
οἱ τἀργύριον μὴ κατατιθέντες· ὡς σφόδρα
Φίλιππος ἄρ᾽ ἦν εὐτυχής τις, νὴ Δία.

quorum tamen ſententia ex iis quae non extant pendens perviderí non poteſt. Sequuntur alii griphi ex eodem comico *ἐν Ἀφροδίσῳ.* ita omnes codd. mendoſe. Laudatur alibi fabula hujus comici *Ἀφροδίτης γοναί.* de ea loquitur fortaſſe, et *ἐν Ἀφροδισίῳ* dixit, pro *ἐν δράματι Ἀφροδίτης.* Primum deſcribitur *δι᾽ αἰνιγμάτων* olla carnium. dicitur olla *τροχορυμασίτευκτον κοιλοσώματον κύτος, πλαστὸν ἐκ γαίης, ἐν ἄλλῃ μητρὸς ὀπτηθὲν στέγῃ.* *rotae impulſu factum cavi corporis vas, fictum e terra, coctum in alio tecto ejusdem matris.* nihil obſcurum hic. Similis illa patinae deſcriptio alius comici,

τῆς τροχηλάτου κόρης Πίμπλησι λοπάδος στερνοσώματον κύτος. de qua lib. 2. cap. 23. In membranis et Epit. ſcriptum *τρόχου ῥύμασι τευκτόν.* non probo. at τὸ *ἢ* quod praeponitur huic voci in omnibus libris, ſuſpicionem movet mihi ita ſcribenda eſſe praecedentia: *Πότερον ὅταν μέλλω λέγειν σοι τὴν χύτραν λέγω; Ἢ τρ.* *Si tibi habeam verba facere de olla, utrum placet tibi, vel ut ollam dicam. vel ut his* utar ambagibus? Sic paulo poſt *ἢ σαφῶς πλακοῦντα φράζω σοι;* Deinde carnes agninae in olla coquentes ſic exprimuntur, *Νεογενοῦς ποίμνης δ' ἐν αὐτῇ πνικτὰ γαλακτοθρέμμονα τακεροχρῶτα δικτύουσαν.* Sed vox poſtrema corrupta eſt deformiter: neque in Epitoma ullum ejus veſtigium. Subjicitur griphus alius quo placenta deſcribitur ex melle, lacte, farina ſubtili artificio ſicta. Sic Antiphanes,

p. 755. *— Ξουθῆς μελίσσης νάμασίν τε συμμιγῆς*
μηκάδων αἰγῶν ἀπόῤῥουν θρόμβον ἐγκαθήμενον
εἰς πλατὺ στέγαστρον ἁγνῆς παρθένου Δηοῦς κόρης
λεπτοσυνθέτους τρυφῶντας μυρίοις καλύμμασιν.

etiam ſi non adjecta eſſent ſequentia verba, *ἢ σαφῶς πλακοῦντα φράζω σοι;* non erat attendenti obſcurum futurum, placentam his verſibus deſcribi. in primo ſcribendum *συμμιγῆ.* in poſtremo, *λεπτοσυνθέτοις,* videlicet *καλύμμασι.* et *τρυφῶντα* nempe *θρόμβων.* Nemo etiam dubitabit, cur vocat vinum *Βρομιάδος ἱδρῶτα πηγῆς.* At proximus verſus corruptiſſimus eſt, *Λιβάδα δὲ φαίανδρον ὠδῆ παράλιπον, ὕδωρ φάθι.* Legendum ex Vindelicianis Excerptis, *Λιβάδα φαιδρὰν δροσώδη παρ.* vel potius *φαιὰν δρ.* quod verum eſſe nullus dubito. de vero aquae colore, et an ullus ei ſit color, alibi disputamus: ſed poeta *φαιὰν* *pulli coloris* appellat Homeri exemplo: cui ſemper aqua dicitur nigra. paſſim in ejus poeſi *κρήνη μελάνυδρος.* et *μέλαν* aut *δνοφερὸν ὕδωρ.* Proximo verſu *Κασιόπνουν αὔραν δι' αἴθρας,* interpretatur comicus *myrrham.* mirum: nam aliud caſia aliud myrrha. ſed videntur myrrham lata notione poſuiſſe pro quolibet aromate. quare etiam a מור quod Hebraeis *myrrham* ſignificat, fecerunt *μύρον* commune nomen omnium ejus generis. quia tamen quem locum habere queat dictio *μακρὰν* initio inſequentis verſus non video: fortaſſe ſcribendum eſt, *σμύρναν εἰπέ μοι ἢ κασίαν.* Sed mallet fortaſſe aliquis *μιαρὲ* pro *μακρὰν* reſcribi. hoc igitur *κείσθω εἰς μέσον.* At in iis quae adjicit comicus legi metricae conſulere non nunc laboro: ſententiae utcunque conſu-

veris per hanc lectionem et interpunctionem, *μηδὲ τοιοῦτον ἄλλο μηδέν μοι ἐς τοὔμπαλιν Λέγων, ὅτι δοκεῖ, τοῦτ' ἔργον εἶναι μεῖζον ὥς Φασί τινες. Αὐτὸ μὲν μὴ λέγειν, παρ' αὐτὸ δ' ἄλλα συστρέφειν πυκνά. myrrham,* ait, *dic mihi aut caſiam* (vel, *o infrunite) neque quicquam ejusmodi mihi* dixeris, *loquens contrario modo* atque omnes alii: *quoniam* videlicet, *magnum videtur nonnullis, rem quidem ipſam non dicere: ſed circa rem alia multa torquere.*

Caput Duodevigesimum.

Griphus de ſomno: de podice: de ichneumone. ἀτελεβόφθαλμος. ἀμφικνέφαιος, ἀμφικνέφαλος, et ἀμφικέφαλος. multa de ichneumone. Obſcurus griphus de camo judiciali.

Aenigma de ſomno quod deinceps recitatur ex Alexide, circumferebatur debile, et tantummodo hemitomum. nos alterum hemitomum ex Euſtathio et membranis adjecimus: ſed perperam diſtincta ſunt quaedam. ideo hic deſcribemus.

Οὐ θνητὸς οὐδ' ἀθάνατος, ἀλλ' ἔχων τινα
σύγκρασιν· ὥστε μήτ' ἐν ἀνθρώπου μέρει
μήτ' ἐν θεοῦ ζῆν. ἀλλὰ φύεσθαί τ' ἀεὶ
καινῶς. φθίνειν τε τὴν παρουσίαν πάλιν.
ἀόρατος ὄψιν, γνώριμος δ' ἅπασιν ὤν.

non eſt mortalis neque immortalis, ſed habet mixtum temperamentum: itaque nec ut homo, nec ut Deus vivit: ſed cum naſcatur ſubinde nove, perit rurſus p. 756.
ejus praeſentia: id eſt, ipſe poſtquam eſt renatus, *inviſibili ſpecie, notus eſt omnibus.* Quare inviſibilem ſomnum dicat, ſtultum ſit quaerere. ſimul enim naſcitur ſomnus, et caecus fit homo: ſimul redit facultas videndi, et abit ſomnus. tamen argutantur grammatici et ejus rei cauſſam afferunt nec cauſſam. Ajunt enim, *ἔστι δὲ τοῦ τοιούτου γρίφου τὸ ἀόρατος ὄψιν, ἐξ Ὁμήρου· ὃς ἀόρατον Διῒ τὸν ὕπνον πεποίηκε.* quia dixit poeta, *Δία δ' οὐκ ἔχε νήδυμος ὕπνος.* Inſequuntur aliquot griphi ex Eubuli Sphingocarione, cum ipſorum interpretatione. Griphum hexametris verſibus complexus eſt poeta: inſtar oraculorum, quae ſaepe fabulis ſuis eo genere verſuum inſe-

runt comici. interpretatio iambicis ſenariis ſcripta eſt. Primi griphi primus verſus ita ſcribitur in vulgatis libris, Ἔστι λαλῶν ἄγλωσσος, ὁμώνυμος, ἀῤῥενοθῆλυς. melius ſcripta lectio, ὁμώνυμος ἄῤῥενι θῆλυς. *ſive mas ſive foemina idem* habet nomen. Verſu tertio, non damno quod eſt editum, Ἀξύνετ' ἀξυνέτοισι λέγων. conjectura noſtra an omnino damnari debeat viderint eruditi: ἀξύνετα ξυνετοῖσι λέγων. Sed jam conjectura haec non eſt, poſtquam ita ſcriptum reperimus in Excerptis. Quid hic ſignificet, νόμον ἐκ νόμου ἕλκων, melius declarari non poteſt quam verbis Ariſtophanis in Nubibus, ὥσπερ βροντὴ τὸ ζωμίδιον παταγεῖ, καὶ δεινὰ κέκραγεν Ἀτρέμας πρῶτον παππὰξ, κἄπειτ' ἐπάγει παπαπάππαξ. Scribe ultimum iambicum, Λεῖος. τί βούλει; πνευμάτων πολλῶν φύλαξ. Transeamus ad proximum griphum. Ait Eubulus,

Ἀττελεβόφθαλμος, μὴ πρόστομος, ἀμφικνέφαλος,
αἰχμητὴς παίδων ἀγόνων γόνον ἐξαφανίζων.

hic ſane opus habebamus Oedipo: nam haec Sphinx Davis οὐ ξυνετὰ hic loquitur. Ichneumonem intelligi ipſe auctor griphi docet nos. Poſterior verſus totus ab eo eſt expoſitus, de priore videamus. Igitur verſu iſto Ἀττελεβόφθαλμος, μὴ πρόστομος, ἀμφικνέφαλος, deſcribitur ichneumon beſtia tribus notis. prima eſt, quod ſit ἀττελεβόφθαλμος, id eſt, *oculos habeat locuſtae oculis ſimiles:* quarum ſpecies una ἀττέλεβος vel ἀττέλαβος dicta Graecis. In quo autem haec ſimilitudo? Locuſtarum genus conſtat eſſe ἐξόφθαλμον et σκληρόφθαλμον: *habere oculos eminentes et praeduros.* Ichneumonis oculi adeo non prominent, ut κοιλοφθάλμοις adnumerandi ſint potius quam ἐξοφθάλμοις. reſtat igitur ut in oculorum duritie ſimilitudo ſit poſita. de quo tamen amplius cenſeo pronuntiandum: nam viſus mihi ichneumon oculorum acie plurimum valere, at τὸ σκληρόφθαλμον inter maxima oculorum vitia. quare non dubitavit olim Nigidius negare locuſtas oculos habere. De oculis ichneumonis nihil Ariſtoteles, nihil Plinius, nihil Nicander. Oppianus philoſophus et poeta magnus, tribuit ei oculos igneos, iſto verſu, Νόσφι μόνης οὐρῆς τε καὶ ὀφθαλμῶν πυροέντων. item λοξοὺς et torvum tuentes: ſed tum quando eſt praedae intentus.

Δή ῥα τότ' ἰχνεύμων δολίην ἐπὶ μῆτιν ὑφαίνων,
p. 757. λοξοῖς ὀφθαλμοῖσιν ἀπείρονα θῆρα δοκεύει.

Plinius paulo aliter, *In dimicatione caudam attollens ictus irritos averſus excipit, donec obliquo capite ſpe-*

culatus invadat in fauces. Altera nota eſt μὴ πρόστομος: quae ſi non accipitur caute, falſa eſt: nam ichneumonem roſtro acutiſſimo eſſe dubitat nemo: quod negari videtur hac voce: πρόστομα enim vocantur, quae ſunt acuta ut gladius et id genus. Sed non eſt novum, ut eadem vox diverſas atque adeo contrarias aliquando interpretationes recipiat. Proprie idem eſt πρόστομος atque ἐστομωμένος *ore praeditus.* gladius πρόστομος dicitur, qui ſecat et vorat quae ſunt obvia, quod ore faciunt animalia. Alia notione ichneumon dicitur μὴ πρόστομος, quia os proprie dictum non habet: ſed roſtrum mucronatum: nam habet iſtud animal ῥύγχος inſigne, ut ſcimus ἀπὸ τῆς αὐτοψίας. Suſtuleris hanc difficultatem ſi contra librorum auctoritatem ſcribere ſuſtineas καὶ πρόστομος, vel μικρόστομος. quod nobis prope temerarium videatur. Tertius character eſt ἀμφικνέφαλος. vel quod idem eſt, ἀμφικνάφαλος, *caput habens tomentaceum* aut *pulvino ſimile.* quod ne deus quidem Hermes recte poſſit ἑρμηνεύειν. Dalecampius emendavit ἀμφικνέφαιος, ad colorem referens, qui eſt ſane ſubobſcurus, ut omnium rerum ἐντέφρων. Eſt autem κνεφαῖος *caliginoſus.* ſic apud Hippocratem ζοφοειδὴς coloris eſt nomen, ut obſervamus alio in opere. Sed neque huic emendationi aſſentiri debemus: cum in antiquiſſimis membranis, et optimis Excerptis diſerte ſcriptum ſit ἀμφικέφαλος. Sic etiam alibi dictiones ἀμφικέφαλος et ἀμφικνέφαλος reperimus invicem conſuſas. Nam quae Polluci libro decimo, capite ſexto, ἀμφικνέφαλος κλίνη dicitur: hanc alii grammatici ἀμφικέφαλον nuncupant. ſed veriorem puto Pollucis γραφήν: et in Etymologico ita cenſeo emendandum. Κνέφαλον dicebant τὸ προσκεφάλαιον. inde ἀμφικνέφαλος κλίνη, lectus habens utrinque pulvinar. At in hoc gripho ἀμφικέφαλος ſcribendum omnino: vel quod idem eſt et metro convenit potius ἀμφικάρηνος. Videtur gloſſa irrepſiſſe in locum vocis legitimae, ut ſexcentis locis apud Poetas. Porro ancipitem appellat Eubulus ichneumonem, ſive utrinque capitatum quia in dimicatione averſus pugnans pro capite utitur cauda. Adde quod ejus cauda ſpeciem aliquam capitis prae ſe fert, auctore Oppiano, cujus fides in talibus non facile ſuſpecta ſapientibus. Sic autem ille:

Οὐρή οἱ δολιχὴ γὰρ ὀφιονέη τε τέτυκται
ἄκροισι κεφαλῆδὸν, ἐειδομένοισι κορύμβοις.
ἄντα μελαινομένη θηρῶν φολίδεσσιν ὁμοίη.

ſatis manifeſto ſimilitudinem aliquam cum capite caudae tribuit voce *κεφαληδόν.* Sed quid aliorum quaerimus teſtimonia? Eubulus ipſe auctor griphi idemque interpres, mox *ἀμφίστομον* ichneumonem vocat et cauſſam adjicit, quia, ait, *κεντεῖ κάτωθεν, τοῖς δὲ χείλεσιν δάκνει.* quare nullum dubium, *ἀμφικέφαλος* ſcribendum eſſe, aut ſicut
p.758. dicebamus, *ἀμφικάρηνος.* Vidimus nos Francofurti ad Moenum ante hos decem annos ichneumonem ex Aegypto allatum. Forma erat qualis eſt ictidis, ut recte cecinit Nicander.

Μορφὴ δ' ἰχνεύταο κινωπέτου οἷον ἀμυδρῆς
ἴκτιδος, ἥτ' ὄρνισι κατοικιδίοισιν ὄλεθρον
μαίεται, ἐξ ὕπνοιο καθαρπάζουσα πεταύρων
ἔνθα λέχος τεύχονται ἐπ' ἰκρίου.

deſcribit poeta quem vulgo furetum vocant cujus inſidiae gallinis periculoſiſſimae muſtelarum genere et appellatione Plinius ictidas complectitur. Huic ergo animali, quantum recordamur, ſimilis erat ichneumon quem vidimus. magnitudine felem ſuperabat: roſtrum illi acutiſſimum, auriculae perbreves et quarum rotundus ambitus: cauda pro caetero corpore admodum producta: color cinereus: ſed in roſtro et pedibus crebrae erant nigrae maculae: irritatus pilos ſurrigebat. caetera de ichneumone Petrus Bellonius vir magnus, et cui multum ſtudioſi omnes debent. Subjecta duo verba his duobus verſibus, *Ἰχνεύμων Αἰγύπτιος.* reliquiae ſunt integri verſus Eubuli. Integrare poſſis hoc modo: *Τίς οὗτος; ἰχνεύμων ὅδ' ἐστ' Αἰγύπτιος.* Griphus de pappo interpretis non eget. In explicatione ſubjecta penultimus verſus mutilus eſt. ſententia non diſſimile aliquid poſtulat, — *ὅταν δ' ἀποβάλῃ Τὴν ὑγρότητα τοῦτο, πέτεται κοῦφος ὤν.* vel *ὅταν δ' ἀποβάλῃ Τοῦτο, πέτεται τότε κοῦφος ὡς ἔχων πτερά.* Poſtremus griphus ex Eubulo recitatus ita habet:

Ἔστιν ἄγαλμα βεβηκὸς ἄνω, τὰ κάτω δὲ κεχηνὸς
εἰς πόδας ἐκ κεφαλῆς τετρημένον, ὀξὺ διατρὲς
ἀνθρώπους τίκτειν κατὰ τὴν πυγὴν ἕν' ἕκαστον.
ὧν οἱ μὲν μοῖραν ἔλαχον βίου. οἱ δὲ πλανῶνται.
αὐτὸ δ' ἕκαστος ἔχων αὐτὸν καλέουσι φυλάττειν.

Eubuli interpretationem non ſubjecit Athenaeus: contentus verbo monuiſſe intelligi *τὸ κληρωτικόν, inſtrumentum ſortiendi.* Nullum dubium eſt, referendam eſſe hanc deſcriptionem *γριφώδη* ad conſuetudinem Attici fori, ut fere omnia quae apud comicos etiam Latinos, nedum Graecos, leguntur. Cum autem calculis ſuffragia ferre

moris eſſet in ea urbe: duo vaſa in eos uſus admoveri ſolita legimus: καδδίσκον, ſive κάδον, et κημόν: quorum erant formae diverſiſſimae. Cadus urna erat ſatis capax, quae conjectos calculos aut choerinas continebat. camus vaſculum erat ſive textum vimine opus, oblongum, ab altera parte latum, ab altera anguſtum, utrinque patens per quod in cadum calculi immittebantur. Pollux lib. 8. καδδίσκος μὲν οὖν ἐστιν ἀγγεῖον, ᾧ τὰς ψήψους ἐγκαθίεσαν: κημὸς δι' οὗ κατῄεσαν αἱ ψῆφοι, ἐπικειμένου τῷ καδδίσκῳ. Docti viri de cado griphum hunc ſunt interpretati: nos de camo auctorem griphi ſenſiſſe contendimus. Sed verba inſpiciamus. Ita autem vertimus: *Eſt ſtatua, inquit, cujus baſis in ſummo eſt, in imo hians. a capite ad calcem perforata, deſinens in acutum, ibique foramen habens, viros pariens per nates,* (id eſt, *poſticam partem*) *unum quodque, quorum alii ſortem vitae nanciſcuntur, alii errant.* Appellat ἄγαλμα camum: quia ut ſtatuae ſuper ſua baſi ſolent collocari, ſic camus ſuper ore caddiſci ſive urnae. nam et Graeci p. 759. ὑδρίαν vocant. neque probem *ſimulacrum* exponi: minus probo eruditorum hominum ſententias ſuper ſequentibus verbis, βεβηκὸς ἄνω, τὰ κάτω δὲ κεχηνός. legunt μεμυκὸς ἄνω. *connivens ſuperne,* ſive *clauſo ore.* quod abſurdum eſt. Nam camus immittebatur in os cadi, et per ipſum trajiciebantur ſortes in cadum: quare veteres colo et infundibulo comparant camum, cum ratione figurae, tum propter uſum. Scholiaſtès Ariſtophan. κημὸς ὁ ἐπὶ τοῦ καδίσκου, εἰς ὃν τὰς ψήφους καθίεσαν ἐν τοῖς δικαστηρίοις: Κρατῖνος δὲ αὐτὸν ἐν Νόμοις χοίνιον ἠθμὸν καλεῖ. τοιοῦτος γὰρ ἐγίνετο. καὶ ἦν παρόμοιος χώνῃ. Scribendum σχοίνινον ἠθμόν. *Cratinus camum appellat, colum junceum.* Heſychius, σχοίνινος ἠθμὸς, δι' οὗ τὰς ψήφους εἰς τὰς ὑδρίας οἱ δικασταὶ καθιᾶσι. reſpicit ſine controverſia illum ipſum Cratini locum. Iidem grammatici camum vocant πλέγμα κωνοειδὲς καὶ ἠθμοειδές. *textum coni figura, colum referens:* et cur ori cadiſci imponeretur camus cauſſam afferunt, ἵνα μὴ ὀλισθαίνωσιν αἱ ψῆφοι: *ne calculi aberrantes ab anguſtiore cadiſci foramine dilaberentur.* Quare etſi ſpecie veri blanditur illa lectio μεμυκὸς ἄνω: quia opponuntur inter ſe μύειν et χαίνειν: falſa tamen eſt, atque adeo ridicula. βεβηκέναι eſt rectum inſiſtere, ut cum ſuper baſi ſua ſtat ſtatua. at quaecumque ſunt κωνοειδῆ ut colum, infundibulum, et camus, inverſae pyramidi ſimilia ſunt: cujus

baſis eſt ſurſum verſa, cuſpis deorſum. Ex his intelligimus quam eleganter Eubulus camum appellet *ἄγαλμα βεβηκὸς ἄνω.* In ſecundo verſu *διατρὲς* poſitum pro *διάτρητον.* Videtur autem battologia mera, *τετρημένον, ὀξὺ διατρὲς,* niſi commode exponatur. In Excerptis et membranis pro *διατρὲς* ſcriptum invenimus *διάτρωτον.* forte pro *διάτρητον* aliquando legebamus *διαμπρὲς,* pro *διαμπερές.* ſed poenitet conjecturae. In tertio verſu *τίκτον* ſcribe cum Excerptis: in iisdem eſt *ἕν' ἕκαστον. unum quemque:* ſive *ſingulos homines.* quia de ſingulis ſontibus ſeparatim feruntur ſuffragia. non diſplicet *ἓν ἕκαστον.* ut obſcure reſpiciatur ad diverſos camos. duos enim, (aut etiam tres) cados cum ſuis camis ſtatuebant. in alterum nigri, in alterum albi calculi conjiciebantur. *πυγὴν* appellat anguſtam cami partem, per cujus foramen calculi in urnam ingrediebantur. Obſcure dictum et plane *αἰνιγματωδῶς, homines parere,* pro ferre decretoriam de vita aut morte hominis ſententiam. magis proprie uſus eſſet verbo *γεννᾷν.* tum enim generatur et concipitur ſententia, cum per camum ſortes in urnam mittuntur: paritur autem tum, quando edens urna immiſſos calculos palam facit judicum voluntatem. In quarto legunt Excerpta, *ὧν οἱ μὲν μοίρας ἔλαβον βίου·* eos intelligit qui abſolvuntur. *πλανᾶσθαι* eſt in exilium pelli, quae civilis mors eſt. Ultimus verſus eſt corruptiſſimus. Breviatori licuit eum praetermittere: liceat et nobis idem. hoc malumus, quam incidere in fumum, vitantes humum. quod ſcimus accidiſſe iis qui adhuc de ejus in-
p. 760. terpretatione aliquid ſcripſerunt. Nam quicquid eſt quod iſto verſu ſignificatur, omnino ad camum judicialem id pertinet: qui alio referunt, errant, et Athenaeum inſcitiae aut ſupinae ac dolo proximae negligentiae inſimulant.

Caput Vigesimum.

Antiphanis Problema, *et* Sappho, *dramata duo. Griphus de libidinoſo: item alii. Achaei tragici* Iris. *cucurbitae κόλλησις· alia non pauca.*

Deinceps referuntur alii griphi ex Antiphanis *Problemate.* videtur hic comicus hanc fabulam edidiſſe, ut inanes ſophiſtarum *λογομαχίας* traduceret. Primus griphus ita concipitur,

Ἰχθύσιν ἀμφίβληστρον ἀνὴρ πολλοῖς ἐπιβάλλων
οἰηθεὶς, μεγάλῃ δαπάνῃ μίαν εἵλκυσε πέρκην,
καὶ ταύτην ψευσθεὶς, ἄλλην κεστρεὺς ἴσον αὐτὴν
ἦγεν. βουλομένῳ δ' ἕπεται πέρκη μελανούρῳ.

Viri docti ſcribunt *ἐπιβάλλειν οἰηθείς.* nihil cenſemus eſſe mutandum, ſed *οἰηθεὶς* interpretor cum animos jam ſuſtuliſſet ob ſpem praedae. nam ita accipitur *τὸ οἴεσθαι.* unde eſt veteris ſapientis dictum ſapientiſſimum: *οἴησίς ἐστιν ἐγκοπὴ προκοπῆς. ſpiritus elatus eſt, qui progredientes facit regredi.* In tertio ſcribendum videtur, *Καὶ ταύτης ψευσθέντ' ἄλλην κεστρεὺς ἴσον αὐτῇ* Ἦγεν. vel *αὐτῷ.* In ultimo ſcribunt veteres, *βουλομένῃ.* Sic exponi poteſt aenigma: *Quidam* libidinoſus, *multis piscibus,* (foeminis aut meretricibus) *rete injecerat: cum magnam de ſuo incepto ſpem concepiſſet, magno ſumptu unam percam extraxit: cum et ab iſta deluſus fuiſſet, mugil* leno *aliam priori parem ei adduxit. volentem autem* et cupidum *ſequitur perca* haec *melanurum,* id eſt, ſcortum ſcortatorem, *ἡ πόρνη τὸν πόρνον.* Sequens griphus quid ſibi velit neſcio: et fortaſſe merum eſt nugamentum. Obſcurum eſt etiam de pinna et mullo aenigma. in eo verſum ſecundum qui ante fuit corruptiſſimus, e libris ita juſſimus ſcribi, *πόλλ' ἐλάλουν· περὶ ὧν δὲ, πρὸς ὄντ' ᾤοντο λέγειν τι.* In ultimo ſcribit Dalecampius, *ἐπιθρέψει,* non *ἐπιτρέψει.* Forte *ἐπιτρίψει.* Poſtea recitatur griphus alius ex ejusdem Antiphanis dramate cui titulus *Sappho.* ejus fabulae meminiſſe Pollucem memini lib. ſeptimo extremo. Proponitur primum griphus planiſſimis quinque heroicis verſibus: deinde ſubjicitur interpretatio non minus perſpicua ſenis cujusdam, acuti quidem: ſed cujus acumen juveni Sapphoni haut probetur. Ea interpretatio verſibus ſeptem continetur: quorum poſtremus eſt, Ὁ *δῆμος οὐδὲν οὔτ' ἀκούων οὔθ' ὁρῶν.* hinc ſumit occaſionem Sappho improbandae expoſitionis hujus ſenis: quia videbatur mutos facere Athenienſium oratores et demagogos: quorum canina facundia forum ſemper et comitium perſonabant. Ait igitur,

Πῶς γὰρ γένοιτ' ἂν ὦ πάτερ . . . . .
ῥήτωρ ἄφωνος, ἢν μὴ ἁλῷ τρὶς παρανόμων.
καὶ μὴν ἀκριβῶς ᾤμην . . . . .
ἐγνωκέναι τὸ ῥηθέν· ἀλλὰ δὴ λέγε.

Poteſt impleri verſus primus ſi adjicias a fine *πρὸς τῶν θεῶν.* Quid ais, o pater? nullius vocem eſſe auditam a populo? quid igitur demagogis ſactum obſecro te per p. 761.

deos? aut quis ullum oratorem vidit obmutuiſſe, niſi qui ter fuerit judicio damnatus, quod contra leges aliquid ſuaſerit? ἁλῶναι παρανόμων, frequentiſſimum dicendi genus Graecis oratoribus. Tertium verſum impleveris ſi ſcribas, Καὶ μὴν ἀκριβῶς ᾠόμην τέκνον Φίλε Ἐγν. Proponitur deinde problema, *Quid ſit omnium rerum validiſſimum?* idque etiam inter griphos voluerunt cenſeri veteres. In fragmentis Danielis quae habentur inter libros Apocryphos, pulcherrime disputatur haec quaeſtio: et apud Joſephum Ben Gorion libro primo. *Irim* fabulam Satyricam Achaei Eretrienſis laudant et paroemiographi in proverbio βοῦς ἕβδομος. Griphum inde prolatum ab auctore, ita recitat Breviator: λέγει γοῦν που, λιθάργυρος (non αἰθάρυγος ut operarum incuria in noſtris) δ' ὄλπη παρηωρεῖτο χρίσματος πλεκτὸν Σπαρτιάτην γραπτὸν κύρβιν addit, τὸν γὰρ λευκὸν ἱμάντα ἐξ οὗ ἡ ἀργυρᾶ λήκυθος ἐξήρτητο σπαρτιάτην ἄργραπτον ἔφη κύρβιν. ἢ τὴν σπαρτιάτην σκυτάλην. melius Σπαρτιᾶτιν. horum comparatione illuſtrari et exponi debet noſtrorum librorum lectio. Adjicitur, Ἴων δ' ἐν Φοίνικι ἢ Καινεῖ δρυὸς ἱδρῶτα εἴρηκε τὸν ἰξόν. Locus hic erat praeclarae θεωρίας de generatione viſci: ſed neque inſtituto noſtro convenit quaeſtiones philoſophicas pluribus explicare: et de ea re griphoque hoc Ionis ita docte, accurate, et ſubtiliter diſſeruit Julius Caeſar Scaliger, ut tanti viri pudor vel maxima ingenia ad Lucilianum jure poſſit adigere. Studioſi legant quae ſuper hoc ſcripſit vir incomparabilis cum in Commentariis ad Theophraſtum, De cauſis plantarum libro ſecundo, tum Exercitationibus contra Cardanum. Ionis ſunt verba de aucupe quodam.

—δρυὸς μὲν ἵδρως (vel μ' ἱδρ.)
καὶ θαμνομήκης ῥάβδος, ἥτ' Αἰγυπτίη
βόσκει λινοῦλκος χλαῖνα, θήραγρος πέδη.

alit me, inquit poeta, *quercinum viſcum, et ſurculoſa virga longa, et laena ex Aegyptio lino facta, pedica beſtiis capiendis apta.* appellat λινοῦλκον χλαῖναν retia quibus ceu veſte amictae aviculae capiuntur. vocem βόσκει quare damnarunt? Theocritus De piscatore ἐξ ἁλὸς ᾧ ζώει· τὰ δὲ δίκτυα κείνῳ ἄροτρα. Scribitur poſt aliqua, (in quibus cur immoremur nihil eſt.) Πολλοὶ δὲ γρίφων καὶ τοιοῦτοί τινές εἰσι: non eſt plena oratio. erit hoc aut ſimili modo: πολλῶν δὲ γρίφων ὄντων, καὶ τοιοῦτοί τινές εἰσι. Griphus ſubjicitur,

Ἄνδρ' εἶδον πυρὶ χαλκὸν ἐπ' ἀνέρι κολλήσαντα,
οὕτω συγκόλλως, ὥστε σύναιμα ποιεῖν.

male editum eſt πυρ/χαλκον. melius apud alios πυρὶ χαλκόν: neque aliter poteſt. Omnis gratia et obſcuritas hujus griphi eſt in duabus vocibus κολλᾷν et σύναιμα. ſed maxime in illa: ſicut docet philoſophus in tertio Rhetoricorum. Ἔτι δὲ, inquit, οὐ πόῤῥωθεν δεῖ, ἀλλ' ἐκ τῶν συγγενῶν καὶ τῶν ὁμοειδῶν μεταφέρειν τὰ ἀνώνυμα ὠνομασμένως, ὃ λεχθὲν δῆλόν ἐστιν ὅτι συγγενές. οἷον ἐν τῷ p. 762. αἰνίγματι τῷ εὐδοκιμοῦντι, Ἄνδρ' εἶδον πυρὶ χαλκὸν ἐπ' ἀνέρι κολλήσαντα· ἀνώνυμον γὰρ τὸ πάθος. ἔστι δ' ἄμφω πρόσθεσίς τις· κόλλησιν τοίνυν εἶπε, τὴν τῆς σικύας προσβολήν. Negat philoſophus eſſe propriam in Graeca lingua vocem ad denotandam conjunctionem cucurbitae cum cute: quod verum eſt. medici fere προσβολὴν vocant, Galenus κόλλησιν ſaepe, non ſine alluſione ad hunc griphum. Cornelius Celſus τὸ κολλᾶσθαι vertit *inhaereſcere:* τὸ κολλᾷν *imponere* Julius Pollux, qui libro quarto ſcribit τὸ κολλῆσαι vocabulum eſſe medicae artis, non horſum reſpexit, ut aliquis putet: verum ad coalitionem partium vulneratarum aut alio caſu divulſarum, quae etiam κόλλησις dicitur Graecis medicis: ut Galeno περὶ ἀνατομ. ἐγχειρ. ὡς κινδυνεύειν τῶν ἐπιπολῆς κολληθέντων, ἀκόλλητα μεῖναι τὰ διὰ βάθους. et ita ſemper [Sic apud medicos Latinos *glutinare* et *glutinatio:* ut, in libris Aureliani ſaepe *diviſuras conglutinare.*] Olim ut opinio noſtra eſt, ſolo hexametro hoc aenigma conſtabat: poſterior aetas hexametro adjecit pentametrum: cujus apud antiquiſſimos auctores mentio nulla. ineſt illi velut alter griphus in voce σύναιμα. nam ad declarandam arctam conjunctionem cucurbitae cum carne ait fieri ambo σύναιμα, id eſt, conſanguinea. vel eundem ſanguinem participantia: quod verum eſt, cum τῇ κολλήσει adjicitur ſcarificatio.

Caput Vigesimum.

Griphorum auctores. ὁ μνημονευόμενος γρῖφος. *Jocus* γριφώδης *in* εὐρύστομον, *ſive potius* εὐρύπρωκτον. *Variae quaeſtiones* γριφώδεις. *Calliae* Tragoedia Grammatica. *Vocalium ſeptem nomina.* ψῶ *obſcaenum verbum. Caſtorionis verſus artificioſi.*

Enumerantur aliquot veteres aenigmatum auctores εὐφυεῖς, inque his Ariſtonymus pſilocithariſtes et Cleon

cognomine mimaulus. ambos fuiſſe pantomimos ſaltationis Italicae artifices, non obſcure indicatur, cum ubi dixit de Cleone, *ὅσπερ καὶ τῶν Ἰταλικῶν μίμων ἄριστος γέγονεν αὐτοπρόσωπος ὑποκριτὴς,* addit dipnoſophiſta, *καὶ γὰρ Νυμφοδώρου περιῆν ἐν τῷ μνημονευομένῳ μίμῳ.* videtur dicere, victum Nymphodorum a Cleone cum ambo mimum quendam Romae recitarent et geſtum agerent in theatro: ſed quis ille *μνημονευόμενος* mimus? aut titulus hic latet alicujus mimi corruptus: aut aliquem celeberrimum mimum intelligit, vulgo omnibus tum notum, cujus tamen fama ſit hodie extincta, in hac bonorum librorum penuria. Mutila ſunt et corrupta ſequentia non longe verba, *τῶν ἀριστωνύμων δ' ἦν εὐπαρύφων λόγων.* ſine libris ne hiſcere quidem licet nobis. Deſunt fortaſſe non pauca. nam videtur his verbis transitum facere ad Ariſtonymi aenigmata: quorum aliquot, opinor, exempla poſuerat. Refertur inter griphos etiam hic ſane *αἰνιγματώδης* mihi quidem: *Σωσιφάνης ὁ ποιητὴς εἰς Κηφισοκλέα τὸν ὑποκριτὴν εἶπε, λοιδορῶν ὡς εὐρύστομον· ἐνέ-*
p. 763. *βαλλον γὰρ ἄν σου φησὶν εἰς τὰ ἰσχία λίθον, εἰ μὴ καταῤῥαίνειν ἔμελλον τοὺς περιεστηκότας.* offendit me iſta lectio multis modis: nam ſi latius et nimis diductum os (quid enim aliud *τὸ εὐρύστομον*? interpretis ille ex pituita fluor, ineptum commentum eſt.) Cephiſocli ivit objectum Soſiphanes, qui attinebat *ἰσχίων*, id eſt, coxarum aut natum facere mentionem. Deinde nihil penitus video in his verbis unde colligi poſſit ulla ratione Cephiſoclis deformitas ex oris latitudine. poſtremo illud *καταῤῥαίνειν λίθοις* haud ſcio an ſatis probum cenſeri debeat genus locutionis. In Excerptis *καταῤῥέειν* offendimus. Acutiores excogitabunt aliquid melius. Nos ita cenſemus: non *τὸ εὐρύστομον*, ſed *τὸ εὐρύπρωκτον* exprobrat Soſiphanes Cephiſocli. Id quid ſit, norunt omnes qui non ſunt in Graecorum ſcriptorum lectione peregrini. pro *καταῤῥαίνειν,* lego *καταράττειν.* Quid poterat ingenioſius dici ad declarandam *εὐρυπρωκτίαν* quam hoc? *Ego tibi in nates conjicerem lapides: niſi vererer ne transmiſſis ſaxis circumſtantes feriam.* in corona hominum haec dicta ſunt, et ut opinor, in theatro: ubi moris erat malos poetas, et hiſtriones imperitos lapidare: quemadmodum ante probavimus. Etiam ſi non adjeciſſet Athenaeus ſuam interpretationem tribus quaeſtionibus aenigmaticis quae ſequuntur ſtatim, non erat arduum illas ſolvere: nos ita reſpondiſſemus, partim ab eo fac-

tum, partim paulo aliter. Exempli gratia: *Quid eſt, quod omnem docemus cum neſciamus tamen?* ſi quis me roget: dicam *praecepta medicinae.* etiam imperitiſſimos, etiam aniculas praecepta recuperandae aut conſervandae valetudinis aliis dare videas, nobiliſſimam artem pauci recte tenent, quos aequus amavit Apollo. Athenaeus vero reſpondet, τὸ ψυχὰς ἔχειν. *quod animas habeamus.* paralogismus eſt in hac reſponſione. nam verum quidem eſt, ignorari vulgo quid animus ſit, itemque alia quae de anima et animo quaerunt ſapientes: at illud falſum eſt, neſciri a nobis quod animam habeamus. hoc igitur omnes docemus, quod ſcimus omnes. illud alterum quod ſcit nemo, docere etiam aggreditur nemo: niſi ſoli ſapientes aut ſapientiam profeſſi. Altera quaeſtio, Τί ταυτὸν οὐδαμοῦ καὶ πανταχοῦ; reſpondiſſem, *Infinitum.* ſive *Deus* de quo noti ſunt Arati verſus: et illud, *Jovis omnia plena.* [Olympiodorus in Phaedonem Platonis, λέγομεν εἶναι ἐν οὐρανῷ τὸν θεὸν καί τοι πανταχοῦ καὶ οὐδαμοῦ.] talia multa apud ethnicos: ne de noſtris dicam. Ad tertiam quaeſtionem, τί ταὐτὸν ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς καὶ ἐν θαλάττῃ; etſi poteſt etiam aliter: malim tamen cum Athenaeo reſpondere, *canis, aquila, urſus et ſerpens.* etiam marinos ſerpentes eſſe, pluraque eorum genera, auctor Ariſtoteles Hiſt. anim. lib. ſecundo. Sequuntur jam quae de Callia Athenienſi multis verſibus commemorat dipnoſophiſta. Tragoediam narrat ab eo compoſitam, τὴν καλουμένην Γραμματικὴν θεωρίαν. ita ſcribitur hoc in loco: et aſſentiuntur veteres libri atque Excerpta. paulo ante vocavit Γραμματικὴν τραγῳδίαν. Artificium poetae ea in componenda primum ex literarum ſingularum nominibus, deinde ſyllabarum, curioſi talium diſcant ex Athenaeo: et ſi videbuntur facturi operae pretium, eam partem nobis illuſtrent: item quod de Euripidis Medea et Sophoclis Oedipode dicitur ibidem. Oedipum autem intellige Tyrannum. nam quod ait, Sophoclem διελεῖν φασὶν ἀποτολμῆσαι τὸ ποίημα τῷ μέτρῳ τοῦτ' ἀκούσαντα, καὶ ποιῆσαι ἐν τῷ Οἰδίποδι οὕτως· ἐγὼ οὔτ' ἐμαυτὸν οὔτε σ' ἀλγυνῶ ταῦτ' ἐλεγχθείς: reſpicit hoſce duos ejus fabulae verſus a Tireſia pronuntiatos: p. 764.

Ἐγώτ' ἐμαυτὸν οὔτε σ' ἀλγυνῶ. τί ταῦ-
τ' ἄλλως ἐλέγχεις; οὐ γὰρ ἂν πύθοιό μου.

hinc erant emaculandi interpretibus codices Athenaei. caeterum de hujus loci ſententia quaeremus alibi accu-

rate. Quid ſint: *στροφὴ* et *ἀντίστροφος*, quid *ῥῆσις* et *παραγραφαὶ* non ex interpretibus Athenaei, ſed ex Hephaeſtione et Graecis tragicorum comicique interpretibus. discent ſtudioſi. Lege ſubjecta Calliae verba hoc modo,

Ἄλφα πρῶτον ὦ γυναῖκες, ΕΙ τὸ δευτερὸν μόνον
χρὴ λέγειν. τρίτον δὲ μόνον οὐ χρὴ λέγειν, ἀλλ' ΗΤ' ἐρεῖς.
ἆρα φήσω καὶ τὸ τέταρτον αὖ μόνον; Οὔκ· ΙΩΤΑ γοῦν.
τί δὲ τὸ πέμπτον; πέμπτον, ΟΥ. τὸ δ' ἕκτον Υ μόνον λέγε.
λοίσθιον Ω τῶν ἑπτὰ φωνῶν, ἑπτὰ δ' ἐν μέτροις μόνον.
καὶ τοῦτο λέξασ', εἶτα δὶς ταυτὶ λαλεῖ.

Inducitur magiſtra quae diſcipulas ſuas literarum vocalium nomina docet. Prima vocalis, inquit, Alpha nominatur: ſecunda EI tantum: tertia non per ſe dicitur H, ſed HTA. Quid quarta? ait diſcipularum una: an ſimpliciter nominanda eſt ut ſonat? Non: reſpondet magiſtra: quin potius IΩTA dicendum. Quid quinta? quinta OΥ. ſextam Υ tantum dicito. ultima eſt Ω ſeptem vocalium: quae quidem non ſono ſunt ſeptem, verum *τῇ προσωδίᾳ* tantum et temporum ratione. nam alioquin *ε* et *η* non differunt, neque *ο* atque *ω*. Hoc poſtquam ſemel dixit grammatica haec mulier, iterum eadem repetit. Haec mens eſt horum verſuum: de quibus erudite diſputatum eſt ab elegantiſſimo et politiſſimo Mureto initio libri decimi octavi Variarum, cujus hanc particulam nobiliſſimus et eruditiſſimus Marcus Velſerus nobiſcum communicavit. quemadmodum autem *ου* pro ſimplici vocali *ο* ponitur hic: ita alii *ο* ſimplex poſuerunt pro *ου* diphthongo, ut libro ſequente ſcribitur. vide ibi capite quinto. Afferuntur amplius ex eodem Callia ſenarii jambici quinque: quorum duobus prioribus fatetur quaedam foemina eſſe ſe gravidam: ſed cujus rei gravida, hoc vero ſe audere negat palam proloqui. tum verſiculis tribus literae deſcribuntur quibus embryonis hujus nomen ſcribatur. eae ΨΩ. conſtat liquido ex Athenaei verbis obſceni aliquid a poeta intelligi. ſed qua notione inter praetextata verba cenſeatur *τὸ ψῶ*, alium quam
p. 765. me malo explicare. [In primo verſu ſcribe, *φίλαι*, non *φίλη*. in tertio, *γραμμή ἐστιν*, non *γραμμ' ἐστιν*. Maeandrius ſcriptor nequitiarum, Calliae imitator, mihi incognitus. *Ῥῆσιν ἐγγράμματον* vocat auctor pluſculos verſus quibus literae depinguntur: hoc enim eſt *ῥῆσις* ut ſaepe diximus. Recitantur autem tres *ῥήσεις* trium tragicorum, quibus elegantiſſime deſcribuntur literae nominis

ΘΗΣΕΥΣ. Literae ſigma ſiguram hoc verſu declarat Euripides: *Τρίτον δὲ βόστρυχός τις ὡς εἰλιγμένος.* ubi non aſſentior viris magni nominis et eruditionis qui deſcribi putarunt figuram *τοῦ* ſigma *C* Latino ſimilem. de qua Martialis,

Adſpice lunata ſcriptum teſtudine ſigma.

ego non video qui recte appelletur talis figura *cincinnus contortus.* nam aliud longe eſt *καμπὴ* ſive hemicyclus, aliud *ἕλιξ.* et quod in eandem ſententiam dicit mox Agatho de ſimilitudine literae hujus cum arcu Scythico, non illi figurae quadrat, verum iſti Σ. quod pluribus alibi oſtendimus. [In Theodectae verſu primo ſcribebat Scaliger, *Γραφῆς ὁ πρῶτος ἦν καλόφθαλμος κύκλος.*] Neoptolemus Parianus cujus citatur liber *Περὶ ἐπιγραμμάτων,* videtur collegiſſe in unum inſcriptiones ſtatuarum, quae per urbes Graeciae viſebantur. ſimiliter Polemo librum ediderat, *Περὶ τῶν κατὰ πόλεις ἐπιγραμμάτων.* de eo dictum abunde in ſuperioribus. Ex Neoptolemo refertur hujusmodi epigramma:

Τοὔνομα θῆτα. ῥῶ. ἄλφα. σὰν. ὖμ. ἄλφα. χὶ. οὐ. σάν.
Πατρὶς Χαλκηδών· ἡ δὲ τέχνη σοφίη.

Ita editum in omnibus libris: ita etiam ſcriptum in plerisque. atqui arguit mendae priorem verſum lex metrica. deinde cum aliae omnes literae ſeparatim poſitae ſint, quid cauſſae eſt cur duae ſolae *ὖμ* cohaereant? nimis certum eſt, ita emendari verſum debere. *Τοὔνομα θῆτα. ῥῶ. ἄλφα σὰν. ὖ μῦ. ἄλφα. χὶ. οὐ. σάν.* [ipſum quidem hypſilon ſimplici charactere indicatur *ὖ*: at pro *ὄ* poſuit *οὖ.*] Caſtorionis Solenſis artificium, quo uſus eſt cum carmen in Panem componeret, eſt hujusmodi. Verſus ejus poëmatis ſenarii ſunt jambici. quorum omnes pedes una pluribusve dictionibus integris finiuntur. unde evenit ut transponi ſinguli pedes in varias ſedes tuto poſſint. omnes enim pedes aeque *ἡγεμονικοὶ* atque *ἀκολουθητικοί.* pedes intellige, jambicas dipodias. Exemplum eſto in hisce verſibus:

Σὲ τὸν βόλοις νιφοκτύποις δυσχείμερον
† *ναίονθ᾽ ὁδὸς θηρονόμε Πὰν χθόν᾽ Ἀρκάδων,*
κλήσω γραφῇ τῇδὶ σοφῇ, πάγκλυτ᾽ ἔπη
συνθεὶς ἄναξ, δύσγνωστα μὴ σοφοῖς κλύειν.
† *μουσοπόλε θὴρ κηροχίτωνος μείλιγμ᾽ ἱείς.*

In ſecundo verſu vitio ſcriptum *ὁδός.* *Te qui ictibus nivis reſonantibus* (id eſt, nive) *infeſtam colis tamen o Pan paſtor ferarum, terram Arcadum, celebrabo ſcripto hoc erudito: compoſitis o rex inclytis verſibus, quos difficile intelligant indocti,* ſuavem o *Muſis amica fera* Pan, *mittens vocem qua demulcearis.* [Joſephus Scaliger in ſecundo

verſu pro ὁδὸς emendabat ἕδος. quae ſi placet correctio
p. 766. χθόν' erit χθονὶ, non χθόνα. ſed ναίειν durum videtur.] In ultimo verſu corrupte in omnibus libris κηροχίτωνος, pro χαριέστατον. orto errore ex repetitione vocis θήρ. deinde error errorem peperit, ut fieri amat. Tolle igitur tres literas primas in corrupta lectione, ac ſcribe, χαριέστατον. aut alia dictione ejusdem ſignificationis. appellat θῆρα Panem ob caprinos pedes. pingebatur enim αἰγομελὴς et αἰγίπαν. Viri eruditi in primo verſu βώλοις ſcripſerunt: in poſtremo, θηρὸς κηροχίτωνος legerunt, verteruntque *animalis ceream veſtem induti.* ſane quam abſurde, ſive ſententiam ſpectes, ſive metrum. Sunt enim ut diximus ſenarii jambici, ita facti ut ſinguli pedes transponi commode posſint: hoc modo. Νιφοκτύποις σὲ τὸν βόλοις δυσχείμερον. vel Δυσχείμερόν σε τὸν βόλοις νιφοκτύποις. ſic in caeteris. Hoc amplius ſervatum eſt a Caſtorione in his verſibus, ut eſſet τῶν ποδῶν ἕκαστος δεκαγράμματος. *haberent ſinguli pedes decem literas.* rem ad calculos revoca: non ſemper verum reperies: verum eſt in hoc, σ. ε. τ. ο. ν. β. ο. λ. οι ς. et iſto, ν. ι. φ. ο. κ. τ. υ. π. οι. ς. et aliquot aliis. falſum in nonnullis, ut θ. η. ρ. ο. ν. ο. μ. ε. Π. α. ν. literae ſunt undecim: totidem in ſequente dipodia: niſi legas χθόν' Ἀρκάδα. familiaris figura Graecis Latinisque poetis. Diphthongus pro litera ſimplici cenſetur: contra quam ſoleat fieri. Martialis, *Naevia ſex cyathis, ſeptem Juſtina bibatur.* idem, *Sex jubeo cyathos fundere: Caeſar erit.*

CAPUT VIGESIMUMPRIMUM.

Pindari ἀσιγμοποιηθεῖσα *oda. Veteres literam ſigma refugiſſe. vocales* σχοινοτενεῖς. ἀοιδὴ σχοινοτενής. Laſus Hermionenſis. *Cereris templum Hermionae. Euſtathii et Breviatoris error.* ἄσισμος *pro* ἄσιγμος. Κλύμενος *pro Pluton.* πτισσάνη *unde dicta. Antiphanis* Αὐτοῦ ἐρῶν. τροφαλίδες λινόσαρκοι.

AIT, Πίνδαρος δὲ πρὸς τὴν ἀσιγμοποιηθεῖσαν ᾠδὴν, ὡς ὁ αὐτός φησι Κλέαρχος, οἱονεὶ γρίφου τινὸς ἐν μελοποιΐᾳ προβληθέντος, ὡς πολλῶν τούτων προσκρουόντων, διὰ τὸ δυνατὸν εἶναι ἀποσχέσθαι τοῦ σίγμα, καὶ διὰ τὸ μὴ δοκιμάζειν ἐποίησε, Πρὶν μὲν εἷρπε σχοινοτενία † τὰ οἶδα· καὶ τὸ σὰν κίβδηλον ἄνθρωποι. De ode Pindarica cui nullum inerat ſigma, dictum jam cap. 16. Ibi loco ſubobſcuro ex iſtis verbis lucem faciebamus. Utinam aut ex illo loco aut ali-

unde occurreret aliquid, quod nunc auxilio eſſet nobis. Haeremus enim in explicatione pericopae quam praepoſuimus. corrupta Athenaei ſive Clearchi verba: corruptum Pindari teſtimonium: quodque moleſtiſſimum eſt, ad veritatis perveſtigationem nulla nos ducunt veſtigia. Pergemus tamen *ἀγαθὴν ἐλπίδα προβαλλόμενοι*· ſpem dico veniae, ſi minus poſſumus quod optamus exſequi. Legimus ſic hunc locum: *Πίνδαρος δὲ ποιήσας τὴν ἀσιγμοποιηθεῖσαν ᾠδὴν, ὡς ὁ αὐτός φησι Κλέαρχος, οἱονεὶ γρίφου τινὸς ἐν μελοποιΐᾳ προβληθέντος, ὡς πολλῶν τούτῳ προσκρουόντων, διὰ τὸ δυνατοὶ οὐκ εἶναι ἀποσχέσθαι τοῦ σίγμα, ἢ διὰ τὸ μὴ δοκιμάζειν, ἐποίησε, Πρὶν μὲν ἧρπε σχοινοτενής τ' ἀοιδὰ, καὶ τὸ σὰν κίβδηλον ἀνθρώποι ἀπὸ στομάτων*, vel *ἀπὸ διθυράμβων*. *Pindarus cum odam ſine ſigma feciſſet, ut ait Clearchus idem, ceu gripho quodam propoſito in lyrico poeſeos genere, contracta multorum offenſione quod non poſſent ipſi a ſigma abſtinere, vel quia id parum probarent, cecinit in dithyrambico carmine, olim quidem exulabat a carminibus exilitas, et ſigma reprobum ex oribus* mortalium o *homines*, vel, *ex dithyrambis*. p. 767.

Mirum verbum initio iſtorum occurrit *ἀσιγμοποιεῖσθαι*: ſed quod extra omnem ſuſpicionem eſt, per membranas, Epitomen, Euſtathium. Pro *τούτων προσκρουόντων*, recte emendari a nobis *τούτῳ* neminem dubitaturum confido. Atque hinc primum odorari contigit nobis veram ſententiam totius loci: quae niſi fallimur haec eſt. Laudem magnam tulerat Pindarus ex aſigmo illo cantico. ſecuta eſt comes invidia, multis *τῶν ἀντιτέχνων* non adeo felicis ingenii, idem conantibus, non pari ſucceſſu. cum iſti igitur Pindaro obtrectabant, tum alii non minus qui ſtudium illud evitandae literae hujus quod fuit in veteribus, ſe non probare dicebant. Hos malevolos obtrectatores ſuos perſtrinxit Pindarus prolatis ab Athenaeo verbis. Scripſimus, *διὰ τὸ δυνατοὶ οὐκ εἶναι*. id enim viſum eſt convenientiſſimum. Si cui placet vulgata lectio *διὰ τὸ δυνατὸν εἶναι*, erit ſenſus: ubertatem ingenii conflaſſe Pindaro multorum invidiam: qui oculis rectis eum non poterant tueri, cui impares erant ingenio. [Scaliger legebat, *διὰ τὸ ἀδύνατον εἶναι. quod eſſet ipſis impoſſibile abſtinere a ſigma.*] Pindari adtexta verba, principium erant cujusdam dithyrambici carminis, ut teſtatur diſertim Strabo libro decimo, unde etiam licebit ſtudioſis de argumento ejus dithyrambi non pauca cognoſcere. apparet poetam eo carmine recentem poeſim cum vetere comparaſſe, inſtituta antiquorum poetarum cum nuperis in-

ventis, quod et prima cantici verba declarant. Legebatur *εἶπε*, vel *ἦρπε*, ut lib. undecimo, emendavimus *ἤριπε* ex Dionyſio Halicarnaſſeo: cujus verba neceſſario aſcribenda. Scribit Dionyſius in libro De compoſitione dictionum, loquens de litera σ. quam ait refugiſſe veterum nonnullos: *τῶν γοῦν παλαιῶν σπανίως ἐχρῶντό τινες αὐτῷ καὶ πεφυλαγμένως. εἰσὶ δὲ οἱ ἀσίγμους ᾠδὰς ὅλας ἐποίουν. δηλοῖ δὲ τοῦτο Πίνδαρος ἐν οἷς φησί. Πρὶν μὲν ἤριπε σχοινοτενῆ φωνήεντα διθυράμβων, καὶ τὸ σὰν κίβδηλον ἄνθρωποι.* Haec eſt lectio librorum Dionyſii. Atque ut haec ſcriptura eſt, Pindari mens erit: fuiſſe tempus cum dithyramborum poetae in ſua carmina non admitterent vocales *σχοινοτενεῖς*, neque adulterinum illud ſigma. Eruditi viri exiſtimarunt vocales *σχοινοτενεῖς* eſſe, vocales longas, et quae buccas impleant: ut α Doricum et ω plane contrarium vox Graeca ſignificat: *σχοινοτενεῖς*, enim ut ſi dicas *junceae*, literae ſunt exiles et tenuis ſoni: puta inter vocales ι et ο. inter conſonantes ſ. [Sic *σχοινοτενές* mentum prominens et longum. Nicetas Choniates, libro ſecundo *καὶ τὴν σχοινοτενῆ*
p. 768. *γένυν ἐκέκαρτο.*] inde oratio *σχοινοτενής*. ſoluta et inconcinnis longisque periodis conſtans parum toroſa: Photius de Maximo monacho. *ἔστι δὲ τὴν φράσιν σχοινοτενής τε ταῖς περιόδοις, καὶ χαίρων ὑπερβατοῖς.* [apud Athanaſium De ſynodis Arimini et Seleuciae, *πίστις σχοινοτενὴς* ſidei confeſſio prolixa et additionibus depravata.] Placet nimis haec lectio Dionyſiana: *σχοινοτενῆ φωνήεντα.* quam tamen reſtituere hoc Athenaei loco auſi non ſumus, ut nimis remotam a vulgata ſcriptura, non hic ſolum, ſed et libro undecimo, et apud Strabonem. Ex libro ſequente adjecimus illa *ἀπὸ στομάτων.* Inde atque etiam ex Dionyſii Hal. ſuperioribus verbis manifeſtiſſimum eſt, utut de lectione parum conſtet, Pindarum hoc dicere priores homines literam ſibilantem ſtudio fugiſſe: propterea adjicit hic Athenaeus: *ταῦτα σημειώσαιτ' ἄν τις πρὸς τοὺς νοθεύοντας Λάσου τοῦ Ἑρμιονέως τὴν ἄσιγμον ᾠδήν.* Laſus Hermionenſis antiquisſimus poeta fuit, et ut quidam tradiderunt, unus ſeptem ſapientum: ſub ejus nomine circumferebatur oda quaedam ſine ſigma, *ἥτις ἐπιγράφεται* Κένταυροι *inſcripta Centauri*, multi critici inter *ψευδεπίγραφα* id carmen habuerunt. adverſus iſtos, inquit Athenaeus, obſervari debet ſuperius Pindari teſtimonium: unde paret liquido antiquiſſimos homines evitaſſe *τὸ σ.* Addit, *καὶ ὁ ἐς τὴν Δήμητρα δὲ τὴν Ἑρμιόνῃ ποιηθεὶς τῷ Λάσῳ ὕμνος ἄσιγμός ἐστιν.* Scribo, *τὴν ἐν Ἑρμιόνῃ. etiam hymnus a Laſo compoſitus in honorem Cereris quae Hermione colebatur, ſigma nullum habuit.*

De Cereris ſacris apud Hermionenſes adi Pauſaniam in Corinthiacis. hanc eſſe veram γραφὴν affirmare non verear. tamen Euſtathius legit initio ultimi Commentarii in Iliadem καὶ ὁ εἰς τὴν Δ. δὲ τῷ Ἑρμιονεῖ ποιηθεὶς Λάσῳ ἆσ. Decepit, opinor, Euſt. Breviator noſter, qui ſcripſit in ſuo codice ex hoc loco, Ὅτι εὕρηται παρὰ Πινδάρῳ ἀσιγμοποιηθεῖσα ᾠδή. καὶ Ἑρμιονεὺς δὲ ἐποίησεν ἄσισμον (videtur σ poſitum pro γ) ᾠδήν. καὶ Λάσος ἄσισμον ᾠδὴν εἰς Δήμητραν. errore manifeſto. Libro decimo tertio ſimilis locus ſimiliter corruptus. Initium ejus hymni fuit, Δήμητρα μέλπω κόραν τε Κλυομένοιο ἄλοχον. ſcribendum Κλυμένοιο, ut libro decimo quarto. *Clymenus* eſt Pluto ut docent mythologi. Alius griphus,

Ἐν Φανερᾷ γενόμαν. πάτρη δέ μοι ἁλμυρὸν ὕδωρ
ἀμφὶς ἔχει. μήτηρ δ' ἔστ' ἀριθμοῖο παῖς.

quidam MSS. et meliores, πάτραν δέ μ. metalepſis in vocibus Φανερὰ pro Delo, et ἀριθμὸς pro Κοῖος ut explicat auctor. alius de ptiſana: Κριθῆς ἀφλοίου χυλὸν ὀργάσας πίε. *ſuccum hordei decorticati cum aqua maceraveris bibe.* ὀργάσας valet Φυράσας, ἀναδεύσας. nunquam factum ut ὀργάσαι ſignificaret *tundere.* Veriloquium vocis πτισσάνη obiter explicat dipnoſophiſta: πεποίηται δὲ τῆς πτισσάνης τοὔνομα ἀπὸ τοῦ πτίσσειν καὶ ἀνεῖν. Fatalis etymologiſtarum περιεργία. nam verius eſt poſteriores hujus dictionis ſyllabas, meram eſſe nominis formationem: ſic ab ὀρθοῦν fit Ὀρθάνης, ab ἔργον Ἐργάνη, et id genus. Pauſaniam grammaticum hujus commenti auctorem laudat Euſtathius, ἐκ τοῦ πτίσσειν καὶ αἰνεῖν ταυτοδυνάμων λέξεων, ὥς Φησι p. 769. Παυσανίας ἐν τῷ αὐτοῦ Λεξικῷ ἡ πτισσάνη. ſed de voce ἀνεῖν ſive αἰνεῖν erudite idem Euſtathius ad ῥαψ. κ. Iliad. et Heſychius. Ait dipnorhetor, Ἀντιφάνης δ' ἐν Αὑτοῦ ἐρῶντι Φησί. De hac fabula Pollucis verba capio libr. 10. cap. 32. ἀρυβάλλους δὲ invenias nempe, ἐπὶ τοῦ ἐπισπάστου (ita ſcribendum, vel συσπάστου ex Platonis Sympoſio) ἐν Ἀντιφάνους Αὑτοῦ ἔρωτι. melius Αὑτοῦ ἐρῶντι. *in ſeipſum amante.* ut *Heautontimorumenos* Menandri et Terentii. item Damoxeni Αὑτὸν πενθῶν. τροφαλίδες λινόσαρκοι in gripho ex Antiphane, tenues caſei ſunt. et ita explicat etiam Euſtathius ultimo in Iliadem Commentario.

Caput Vigesimumsecundum.

Griphus ex Antiphane: alius ex Timocle. Platonis comici Adonis. *Aſclepiadis liber*, Τραγῳδούμενα.

Epeus aquae vector: Carthaea *Cei inſ. opp. Griphus alius obſcurus. ἐνοικεῖν συγγράμμασι. Scriptores varii Γαστρολογίας. alia multa.*

GRIPHUS ex Antiphanis *Aeſchra* deſcriptus duobus Trochaicis continetur. Ἀρτίως διηρτάμηκε. καὶ τὰ μὲν διηνεκῆ Σώματος μέρη δαμάζετ' ἐν πυρικτύποισι γῆς. Subjicitur ſenarius iambicus de quo interpretatione quaeritur: eum ita ſcribo: Τιμόθεος ἔφη ποτ' ἄνδρες. εἰ χύτραν λέγων, *ita; locutus aliquando Timotheus. an ollam ſignificans?* auctor igitur griphi eſt Timotheus dithyrambicus poeta: de quo multa libro octavo, capite quinto, et 11. Inter illius frigida dicta licet hoc referas, nam πυρίκτυπα γῆς ollas appellare, non magni ingenii argumentum eſt, ſed tumidi. At Timoclis aenigma de menſa per eſt venuſtum. In eo ἡρμένη τράπεζα eſt *remota menſa*, non *parata*. eadem dicitur Φύλαξ Φιλίας: quia ſunt amici quidam τραπεζῆες: ut erat Podes Hectori. eſtque proverbium vetus, ζῇ χύτρα, ζῇ Φιλία. de his, hoc eſt, de paraſitis gulonibus, extat griphus antiquus, dignus quem ab Athenaeo praetermiſſum non praetermittamus nos.

Γαστὴρ ὅλον τὸ σῶμα πανταχῆ βλέπων
ὀφθαλμὸς, ἕρπον τοῖς ὀδοῦσι θηρίον.

Claudicant duo Timoclis poſtremi verſus futuri ἀρτίποδες ſi ſcribas:

Τράπεζα· περιέργως γε νὴ τὸν οὐρανόν.
ἐξὸν γὰρ ἦν Φράσαι τράπεζαν συντόμως.

Platonis comici *Adonidem* Julius quoque Pollux nominat libro 10. cap. 24. Ait, καὶ τὸ τῆς Σφιγγὸς δὲ αἴνιγμα Ἀσκληπιάδης ἐν τοῖς τραγῳδουμένοις τοιοῦτον εἶναί φησι. Vir doctus qui vertit, *Aſclepiades libro De iis quorum nomine editae ſunt tragoediae,* exiſtimavit titulum libri ab Aſclepiade editi fuiſſe maſculino genere Τραγῳδούμενοι. Ille vero Τραγῳδούμενα conſcripſerat, inquit Plutarchus. Sic alii libros ſuos Θεολογούμενα, vel ΓεωγραΦούμενα vel Μυθολογούμενα inſcripſerunt: qui expoſuerant theologiam, geo-
p. 770. graphiam, aut fabularem hiſtoriam. Quare noli dubitare Aſclepiadis Τραγῳδούμενα poetarum tragicorum ἐγκύκλια argumenta, et omnes tragicas heroici temporis hiſtorias eſſe complexum. Scripſerat et Demaratus quidam Τραγῳδούμενα, ejusdem procul dubio argumenti. Clemens Alex. in Protreptica. Ἐρεχθεὺς τὴν ἑαυτοῦ ἔθυσε θυγατέρα ΦερεΦάττῃ, ὡς Δημάρατος ἐν πρώτῃ Τραγῳδουμένων. In poſteriore griphorum Simonidis, aquam vehens aſinus nominatur Epeus. cauſſam aperit Athenaeus. In Securi quo-

que Simmiae Rhodii ſive Theocriti leges de Epeo, *οὐκ ἐνάριθμος γεγὼς ἐν προμάχοισι λαῶν, Ἀλλ' ἀπὸ κρανᾶν καθαρὸν νᾶμ' ἐκόμιζε δυσκλεής. Carthea,* geographis Graecis eſt *Carthaea:* una quatuor urbium Cei ſive Ceae inſulae. Adnumeratur griphi generibus, *καὶ τὸ ῥήματα λέγειν ἀνθρώπων ὀνόμασιν ὅμοια.* qua de re dictum eſt adſatim lib. 3. cap. 20. et 21. Exemplis ibi propoſitis poſſunt alia adjici: ut cum *ἀτρέα δῆμον Ἀθηνῶν* dixit Euphorion, teſte Hermogene. Olim vulgo notum fuit iſtud aenigma quod appellat dipnoſophiſta *τὸ περιφερόμενον.*

Πέντ' ἄνδρες δέκα ναυσὶ κατέδραμον εἰς ἕνα χῶρον.
ἐν δὲ λίθοις ἐμάχοντο, λίθον δ' οὐκ ἦν ἀνελέσθαι.
δίψῃ δ' ἐξώλλυντο, ὕδωρ δ' ὑπερεῖχε γενείου.

nobis hodie obſcurum illud eſt. Interpretum conatus, judicio meo plus meretur laudis quam eorum interpretationes. Incidi nuper in viri magni explicationem ſane acutam, quae eſt hujusmodi. *Quinque viri* pugiles, *decem navibus,* manibus: quia *πίτυλος* Graecis utrumque dicitur, navis, et pugnus ad feriendum protenſus, *inter ſe concurrerunt. Pugnabant illi ſuper lapidibus,* ſtrato lapidibus pavimento, ſive lithoſtroto: *lapis tamen non poterat attolli: Siti miſere peribant: aqua tamen erat ſupra mentum:* ſudor nempe. Perplacet haec interpretatio: ſive illa eſt vera: ſive tantum ſimilis vero. Nam ut dubitem quaedam me impellunt. ut numerus impar, qui pugilibus minus videtur convenire. committuntur enim ſingula pyctarum paria: deinde *πίτυλος* pro navi, [quod meminerim ponitur nusquam, aut rariſſime. frequens ea vox tragicis: ſed pro ſono qui editur cum ſecantur maria tonſis: interdum pro remigatione aut ipſis remigibus.] Si pro navi accipias, duplex erit metalepſis, ut in nonnullis etiam apud poetarum patrem. at *καταδραμεῖν εἰς ἕνα χῶρον* pro *ὁμόσε χωρεῖν,* elegantiſſimum. Clearchi quae deinceps habentur, conjungi debent cum aliis ejusdem verbis quae expoſita ſunt capite decimoquinto et decimo ſexto. Ait, *τὶς τῶν Ἀφροδισιαστικῶν συνδυασμῶν.* reſpicit Cyrenae *τὸ δωδεκαμήχανον,* et *σχήματα συνουσιῶν* Elephantidis, et Philaenidis. Adverterat jure aliquem locutio haec: *ζημίαν δὲ τοῖς ἡττηθεῖσι τάττουσιν ἄκρατον πιεῖν, ὃν ἥδιον τῆς ὑγιείας πίνουσι.* cujus vim recte expreſſit Dalecampius: *quod quidem merum bonae valetudinis tuendae ſtudio gratius illis eſt.* At *ἐνοικεῖν συγγράμμασι* eleganter pro multum verſari in lectione librorum: *τινὸς τοῖς Ἀρχεστράτου συγγράμμασιν ἐνῳκηκότος.* Simile apud Senecam, *perſedere apud philoſophiam,* epiſtola 19. paulo aliter *veſtem inhabitare* Varro apud Nonium, et Augu-

ſtinus epiſtola quadam ad Paulinum, et in Hiſtoria miſcella. Separat Clearchus Γαστρολογίας inſcriptos libros, ab opere Archeſtrateo. cum tamen a nonnullis etiam Archeſtrati opus Γαστρολογία fuerit nuncupatum, vel Γαστρονομία, non ſolum Ἡδυπάθεια. Sed fuere non diſſimilis argumenti ab aliis ſcripti libri, quorum is titulus magis proprius: ut Cleoſtrati Tenedii: cujus Γαστρολογίαν laudat noſter libr. 7. Scribe, τῷ πρώτῳ ἔπος ἰαμβεῖον εἰπόντι, ἀντειπόντος ἑτέρου, ποιητοῦ τινὸς ὃ εἰς τὴν αὐτὴν εἶπε γνώμην. non ὃν εἰς. Sed quia ſubdit ſtatim, ἔτι δὲ λέγειν ἕκαστον ἰαμβεῖον: forte an non male induxeris vocem ἰαμβεῖον poſt ἔπος. ut ſit ſententia Clearchi haec: melius facturos literarum amantes, ſi inter epulas ita potius ſe oblectent: ut cum unus ἔπος, id eſt verſum Homeri, protulerit, alter ex alio poeta alium recitet ejusdem ſententiae: tum autem adjiciant ſinguli e dramaticis poetis ſimilem locum. Scribe mox, ὥστε τὴν παιδιὰν non παιδείαν, quod etiam Muretus obſervaverat. expoſuimus cap. 15. Lege, Εὐκαταφρόνητόν ἐστι πενία Δερκύλε non ἐνευκ. Verſus qui ait, Ἡ τῶν φίλων σοι πίστις ἔστω κεκραμένη. *Eſto fides quam amicis tuis habebis mixta:* aliqua nempe diffidentia. ſimile praeceptum continet Epicharmeo Νᾶφε, καὶ μέμνασ' ἀπιστεῖν. ἄρθρα ταῦτα τᾶν φρενᾶν. Sed aliam ſententiam ſuggerit vetus lectio: ἔστω σοι κεκριμένη. *Fidem habe amicis: verum ante probatis.* De victi poculo dictum ſupra, cap. 16. In verſibus Antiphanis ita diſtinguendae ſunt heri et ſervi perſonae. Prior loquitur ſervus. A. οἴμοι. περιπλοκὰς

λίαν μ' ἐρωτᾷς. B. ἀλλ' ἐγὼ σαφῶς φράσω.
τῆς ἁρπαγῆς τοῦ παιδὸς εἰ ξύνοισθά τι
ταχέως λέγειν χρή. πρὶν κρέμασθαι. A. πότερά μοι etc.

Sextum et ſeptimum ita ſcribe, Τί γὰρ δύναται τὸ ῥηθέν; A. ἔξω τις δότω Ἱμάντα ταχέως, οἷον οὐκ ἔγνως ἴσως. interrogatus ſervus de raptu pueri, reſpondet eam quaeſtionem eſſe ſibi inſtar griphi: cum herus foras aliquem exire juberet qui lorum afferret: joco iram illius eludit ſervus: negans eam eſſe poenam qua puniendus ſit qui griphum non ſolverit: nam illud potius fuiſſe faciendum, ut muriae poculum afferretur. reſponſum heri ita ſcribe et ſequentia ſic diſtingue. Οἶσθ' οὖν ὅπως γε δεῖ τοῦτό σ' ἐκπιεῖν; A. ἐγώ. B. Κομιδῇ γε. πῶς; A. ἐνέχυρον ἀποφέροντά σοι. B. Οὐκ ἀλλ' ὀπίσω τὼ χεῖρε ποιήσαντα, δεῖ Ἕλκειν ἀπνευστί.